

A
Dictionary
of the
Siamese Language

Prepared by
Native assistants
under the supervision

of
Rev. J. Caswell

Copied and enlarged
by
J. H. Chandler

Bangkok, Siam
1846

ก คือเป็นชื่อเรียกนกต่าง ๑ คือเป็นลิงที่คนไล่
น้ำเตาเรียกกว่านกน้ำต่าง ๑

กั คือเป็นคำของคนนึกเลงว่าแก่กัน ว่าเกาะไป
เจียวก็เล่นจับบ้านนั้นบ้านนี้ คือว่าทำกิริ
ยาเป็นคนพาลไม่กลัวแก่ผู้ใดผู้หนึ่ง

กา คือเป็นคำขานรับคำเรียกของผู้อื่นต่าง ๑
คือเป็นสัตว์เขื่องที่ที่อยู่ในกายคนแลนกยลท
ที่คนเรียกกว่าขนนั้นต่าง ๑ คือเป็นหมวกเป็น
หมู่เป็นพวกเป็นค่าย เหมือนคำเขาถามว่า
ท่านอยู่จากไหน คำตอบว่าท่านอยู่จากกระต
โหมมเกาะมะทาคีไท

ก่า คือเป็นชื่อคนไม่มีรักอันแฉก ที่คนทั้งปวง
เขาเรียกกว่ากันจกนั้นต่าง ๑ คือเป็นชื่อคน
ที่กล้าแต่ที่ค้ำจ้งเหนือ เขาจึงเรียกกว่าคนท่า ๑

ก้า คือเป็นคำเรียกทงของตัวเอง ว่าข้าเป็นตยง
นั้นข้าเป็นตยงนี้ ข้าจะไปนั้นข้าจะไปนี้ ข้าอยู่
ที่นั้นข้าอยู่ที่นี้ ข้าเป็นคชข้าเป็นทกข

กาค คือเป็นชื่อแห่งกันยต่าง ๑ ยานี้คนทั้ง

ช่างรังเรียกกว่าอุคา อนึ่งคือเป็นชื่อแห่ง
เครื่องไม้สำหรับใส่คอแห่งนักโทษหย่าง ๑

ไม้ชนิดนี้ทั้งช่างรังเรียกกว่าใส่คอ

คำ

คือบุคคลยากจนมีทุกข์ยากต้องขายตัวไว้แก่
ท่านผู้อื่น และเขาเงินของท่านมาแก้ทุกข์ของ

คน คนพวกนี้แต่ละคนทั้งช่างรังเรียกกว่าเป็น

ค่าน้ำเงิน หย่างหนึ่งคนที่ไม่ใช่ทุกข์ยากแต่ไป

พึ่งพาศรีไสยอยู่แก่ตัวเลขพญาเลขขุนนางทั้งปวง

ให้ท่านใช้สอยทั่วยปภพน่าจะให้มีกมลสุขแก่

คน คนพวกนี้เขาก็เรียกกว่าเป็นค่าน้ำค่าพญา

ค่าขุนนางเหมือนกัน

คำ

คือคนทั้งปวงหญิงก็ผู้ชายก็ชานชาวยชื่อชาย

เลี้ยงชีวิตของคน คนเหล่านี้เรียกว่าเป็นหญิง

เขาก็เรียกกว่าแม่คำ ถ้าเป็นชายเขาร้อง

เรียกกว่าพ่อคำ

คำ

นั่นคือบุคคลที่กระทำซึ่งชีวิตแห่งคนก็

ซึ่งชีวิตแห่งสัตว์ก็ให้ตาย คนผู้นั้น

ได้ชื่อว่าเป็นคนฆ่าคนและฆ่าสัตว์

นั่นคือเป็นชื่อแห่งนภพอย่าง ๑ นกนั้นคนทั้ง
ปวงร้องเรียกกันว่า นกขมิ้น

คำกีน นั่นคือเงินกึ่งกิโลกรัมของอื่น ๆ ก็ใช้สำหรับที่
จะซื้อเข้าปศุสัตว์หรือเลี้ยงสัตว์ของกัน ถ้า
เป็นเงินก็ร้องเรียกว่าเป็นเงินคำกีน ถ้าเป็น
สิ่งของอื่น ๆ เรียกว่าเป็นสำหรับคำกีน

คาคะนา นั่นคือเป็นชื่อแห่งนภพอย่างหนึ่ง

คำคืบ นั่นคือกำลังของเป็นส่วนรักใคร่กับสองนิ้ว อีก
ประการหนึ่งเป็นคำโลกย์ร้องเรียกคำคืบ ๆ
นั่นคือว่าเป็นหนทางไกล ๆ ไช้ไกลนัก

คำขาย นั่นคือไม้แกะขุดที่ขายของต่าง ๆ คำขาย
ในประเทศชบ่นบกกี้ ในประเทศทองน้ำกี้
แต่เขาเรียกกันว่าขายกี้ คนเหล่านี้
ร้องเรียกว่าเป็นคนคำขายทั้งสิ้น

จัทเท่ นั่นคือเป็นคำเรียกตัวของตัวเอง แลพูดกับ
คนอื่นว่าจัทเท่ทำหยังดีจัทเท่ทำหยัง
นั้น แลว่าจัทเท่ไปที่นี่ดีแล้วให้ผู้อื่น
ฟังกัน

ค่าเช่า นั้นคือบทยกไม่ได้มีเรือนแถวที่ที่จะอยู่ก็ เก
ไม่มีเรือนที่จะใช้ก็ คนนี้ต้องเช่าเรือนแถวที่
ของทางผู้อื่นอยู่ แถวเรือนของทางผู้อื่นใช้
กรรมกรบเกี่ยวแถวก็ของเขาเสียไปให้แก่เจ้าของ
เรือนแถวที่เจ้าของเรือนทนายมากแถวน้อย
เงินที่ให้แก่ท่านทุกเดือน ๆ นั้น เงินนั้น
แถวเรียกว่าเงินค่าเช่า

ค่าจ้าง นั้นคือบทยกให้ท่านผู้อื่นมากระทำกรต่าง ๆ
คนแถวก็ให้เงินแก่ท่านผู้กระทำกรนั้น เงิน
ที่ให้นั้นเรียกว่าเงินค่าจ้าง

ค่าดอกเบี้ย นั้นคือบทยกไม่ได้มีเงินจะใช้ แลไปกู้
เงินของทางผู้อื่นมาใช้ กรรมกรบเกี่ยว
แถวก็เขาเสียดอกเบี้ยไปให้แก่ท่านเจ้าของเงิน
เงินที่ให้แก่ท่านทุกเดือน ๆ หย่งนั้นเงิน
นั้นแถวเรียกว่าเงินค่าดอกเบี้ย

ค่าตัว นั้นคือบทยกที่หากจะมีทุกขยากแล้วจะเขาเสีย
แก่ทุกขมิได้ จึงเขาขมกราบเขาแลกตัวเอง
ก็ไปขายหัวแก่ท่านผู้อื่น แถวเขาเงินของ

ท่านมากแก่ทกชยาก เงินที่เสามาฉันนี้เรียกว่า

เงินค้ำทำ

ค้ำทำ นั้นคือบุคคลให้ผู้อื่นมากทำซึ่งสิ่งหนึ่งสิ่งใด
ครั้นเขาทำเสร็จแล้วก็เอาเงินให้แก่เขาก็
เอาสิ่งอื่นให้แก่เขาก็ สิ้นแล้วสิ่งอื่น
ก็ให้แก่เขาฉันนั้น เรียกว่าเป็นเงินค้ำทำ
เป็นของค้ำทำ

ค้ำทำเฉียม นั้นคือมีกำหนดไว้ว่าสักเท่าไรก็ขึ้นเข้า
มากทำขยในบัดนี้ในเมืองแล้ว ก็จะไม่เรียกเอา
สิ้นทุกสักเท่าไรก็ขึ้นโคเทเด็ค เงินที่
นายสักเท่าไรนายทำขึ้นให้ฉันนี้ เรียกว่า
เป็น^{เงิน}ค้ำทำเฉียม

กาน้ำ นั้นคือเป็นช้อนกหย่าง ๑ เรียกว่านกกาน้ำ
เหตุมีรูปร่างเหมือนนกกก แลเด็ชวกำน้ำทาบตา
กินในแม่ผ่าแลหนอง อีกประการหนึ่งคือ
เป็นสิ่งหนึ่งที่ได้น้ำร้อนแลน้ำข่อยิน ที่มีพวย
รินแลมีหูหิ้ว สิ่งนั้นแลเรียกว่ากาน้ำ

กานะ นั้นนกกกบอกแปลตามศัพท์

ค่าคปไม้ นั้นคือคปไม้ที่งอกขึ้นแต่สูงจีน แยกแยก
เป็นกิ่งใหญ่สองกิ่งแลตามกิ่ง ห่วงที่กิ่งไม้
แยกนั้นแลเรียกว่าค่าคปไม้ :

ค่านุ่งห่ม นั้นคือเส้นทองที่ชื่อนุ่งห่ม ชื่อแลแต่ให้
เส้นแก่เขาเหล็กก็ แลเส้นทองที่ยังมิได้ชื้อ
นุ่งห่ม แลเก็บไว้สำหรับชื้อนุ่งห่มนี้
ก็ แลเงินเรียกว่าเส้นสำหรับค่านุ่งห่ม

ค่าภาษี นั้นคือขบทุกไปชื้อขายของที่ท้องเสียภาษี
นั้นมิพื้นแลหากเป็นกัน ถ้าขบทุกขบทุกมา
ถึงโรงภาษีแล้ว ก็ท้องเสียภาษีแก่เจ้าภาษี
ตามพิภกที่กึ่งไว้ สิบลกหนึ่งข้าง สิบลก
สองข้าง ถ้าจะคิดของให้ตามพิภกก็ไ้ จะ
ขอเสียเงินตามราคาของก็ไ้ ของแลเงิน
ที่เสียแก่เจ้าภาษีนั้น ก็เรียกว่าของค่าภาษี :

เจ้าพระเจ้า นั้นคือเป็นคปทุกสิ่งตัวเองตามคำโถก
ทุกคน มีคนหนึ่งมากกว่ากันละบายอยู่
หกๆ ไม่ละบาย จึงขอขมาเจ้าพระเจ้าละบาย
อยู่ ขงก็บอกเจ้าพระเจ้าไม่ละบาย

คำพระพุทฺธิเจ้า นั้นคือเป็นคำพดถึงตัวเองพุทฺธิขอบแก่

พระมหากษัตริย์เจ้าแผ่นดินเป็นคำขอบแก่พระ

มหากษัตริย์

คำข้ากเรือ นั้นคือทำเป็นพิภกที่ถึงไว้สำหรับบ้านเมือง

ทำทุกคณผู้ใดแล่นเรือสำเภแดงทำขึ้นเจ้าหาก

กอบในบ้านเมืองท่านแล้วให้สีกำหนดไว้

สำเภแดงทำขึ้นข้ากเรือกว้างแคบเท่าใด ก็ให้

นายสำเภแดงทำขึ้น เสียสนให้ตามพิภก

ข้ากเรือกว้างแคบนั้น สนที่เสียไปนั้นก็

เรียกว่าเงินเสียข้ากเรือ

คำเจ้า นั้นคือคำราชการใหญ่ย่อยทั้งปวง ถ้าหรือ

ให้เจ้าไปแก่พระมหากษัตริย์ ตามตำแหน่ง

เจ้าแห่งคน อย่างนี้แลเรียกว่าเจ้า

กแลก นั้นคือไม้ถึงหนึ่งซึ่งเรียกขึ้นเป็นคันเป็นใบ

บนคันไม้แลถึงไม้ ไม่มีรากอยู่ลงในแผ่นดิน

คน ไม้ถึงนั้นแลเรียกว่าไม้กแลก

กเพ็ญ นั้นคือสิ่งที่ได้ทำมีพวยมีหูหิ้ว เป็นเพ็ญเป็น

พู่ สิ่งนั้นแลเรียกว่ากเพ็ญ

- กฐน นั้นคือทำปภททกทำบาฬี ๖
- กฐน นั้นคือทำบ้านแปดทกทำบาฬี ๖
- กฐน นั้นคือทำทกแปดทกทำบาฬี
- กฐน นั้นคือทำโถที่คนใจกฐน เกลมีส่วนหนึ่งทีในโถ
ที่คนถือโถกฐนนั้น ดังนั้นเกลเรียกทำกฐน ๖
- กฐน นั้นคือทำสิ่งทีบุคคลกระทำยังไม่แล้ว เกลทั้ง
หัวมีเกลกระทำให้แล้ว ทำอย่างนี้เกลร้องเรียก
ว่าทกเหมือนเจกทกกันทำ เจ้าทำสิ่งนั้นแล้ว
หก คนทอบว่าเจ้าทำยังไม่แล้วยังทกอยู่ ๖
- กฐน นั้นคือเป็นชื่อแห่งกฐนไม่อย่างหนึ่งมีกฐน
เหลือหอมมีไปเป็นหมอม ๖
- กฐน นั้นคือเป็นชื่อแห่งกฐนไม่อย่าง ๑ มีกฐน
จากกันจากกฐนนั้นเอง ๖
- กฐน นั้นคือเป็นชื่อแห่งของสิ่งหนึ่งเหมือนกฐน
พิมพ์เล่มนั้น ๖
- กฐน นั้นคือทำคำภพแปดทกทำบาฬี ๖
- กฐน นั้นคือเป็นชื่อแห่งกฐนอย่าง ๑ ๖
- กฐน นั้นคือทำแก้บุคคลกล่าวกฐนกัน ถ้อยคำ

กตลี นั้นเป็นเหตุขาดทุกข์บุคคลผู้นั้นได้ซึ่งรักแท้กรรม
 กตลี นั้นคือแก้หญิงชบ ชีประพฤทธิทางประเวณี
 แก้ซึ่งเปนเกษ ๑ สิหารที่ที่จะประพฤทธิก่อน
 นั้น อย่างนี้แลเสียดกว่าคนกตลี
 ๑ อย่างนี้แลเสียดกว่าคนกตลี
 กตลี นั้นคือไม่ลามจากชบทุกข์ขกเงินแท้ แลเสียด
 คนนกกโทษให้หญิงบขไม้นั้น ไม่นั้นแลเรียก
 ๑ ไม่จกอย่าง
 กตลี นั้นคือชกแท้ แลแก้กรรมชบ
 กตลี นั้นคือหญิงที่ทนมเยียดเยียดกระทำอันท
 ๑ กตลี แก้ชกแท้แก้ชกแท้แก้ชกแท้
 ๑ อย่างนี้แลเสียดกว่าหญิงกตลี
 กตลี นั้นคือสิ่งที่ดีกลางมากากชกชบ มีดีแก้
 ๑ กตลี ประมาณแก้ชกชบพระสงฆ์ แลสิ่ง
 ๑ นั้นคนเขาเรียกกตลีชบ
 กตลี นั้นคือแก้แก้แก้ชบ ๑ นั้นเรียกก
 ๑ กตลี ชบ
 กตลี นั้นคือเป็นชกชบไม่อย่าง ๑ เสียดกว่าชบ
 กตลี

กาลิง นั้นคือเป็นชื่อแห่งนกออย่าง ๑ เรียกว่านกกาลิง

กิมขก

กิมขก) นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์เล็ก แผลดกมขก

กาเหว่า นั้นคือเป็นชื่อแห่งนกออย่าง ๑ เรียกว่านกกา

เหว่า

กาชะระพช นั้นคือสัตว์นบทุกชนิดที่มีขนน้ำเล็กเหมือน

สัตว์นบพระสงฆ์ห่มนั้น เรียกว่ากาชะระพช

แผลดกมขก

กัศกรบ นั้นคือบทุกชนิดอยู่ในบ้านไกลเมืองไกล แด

จะมากเข้าก็เอนท่ากชกรมิได้ คนนั้นก็รับค้ำ

สกรบไปเป็นเงินกัศกรบเป็นทองกัศกรบ เปนสิ่งของ

ขึ้น ๆ กัศกรบ อีหนึ่งเฮดกรบเข้ามาส่งแก่ท่าน

คนหนึ่ง ทามที่กรบไปทามลมการมากแด

น้อย แดของที่เขามาให้แก่ท่านนั้นแดเสียกว่า

ของกัศกรบ

กัศกรบ นั้นคือเสียงกัศกรบ แดเสียงซึ่งมาแดเสียง

เขาจะมาเสามา สิ่งเหล่านี้ได้ชื่อว่ากัศกรบ

กัศกรบ นั้นคืออาการที่กระทำแลอาการที่ประพฤษ

เลขอากรที่ปรนียบก็อย่างนี้แลได้ชื่อว่ากิริยา :
 กิระ นั้นคือไต่ขึ้นมาได้ฟังมาไต่รู้มา แปลกตามชาติ :
 กิเลน นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่าง ๑ เขาเรียกว่ากิเลน
 กิเลส นั้นคือสิ่งที่ยังทนให้แตกห่มอง สิ้นนั้นแลได้
 ชื่อว่ากิเลส แปลกตามชาติ :
 กิง นั้นคือก้นไม้ที่งอกขึ้นมาแล้วแตกออกไป
 ทิวนี้มันจมน้ำโดยบังเอิญดังสิ้นนั้นแลชื่อว่ากิงไม้ :
 กิงก็ นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่าง ๑ สัตว์นั้นเป็น
 สัตว์เล็ก ๆ แลมีกินมาก :
 กี่ นั้นเป็นชื่อเครื่องไม้ที่สำหรับบรรทุกของผ่าน
 เครื่องไม้นั้นแลเรียกว่ากี่ยก :
 กี่ นั้นคือเป็นความเรวหนัก เหมือนเขาพูดกัน
 มาเมื่อกระก็แลเขาไปเมื่อกระก็ :
 จี่ นั้นคือไต่แก่คนจีนอยู่บนหลังสัตว์ แลคนจีน
 อยู่บนรถแลจีนอยู่บนคนทามทั้งนี้แลเรียกว่า
 จี่สัตว์จรตจี่ทามทาม อนึ่งเป็นค่านับค่านาม
 เหมือนเขาพูดกันว่าคนอยู่ที่จี่จี่คนเรือจี่จี่ :
 จี่ นั้นคือสิ่งที่ยังทนบริโลกเขาไปแล้ว แลยบ

จะเขียนด้วยไฟทุกแฉะ แลสิ่งทีละเขียนด้วยไฟ

หากแฉะของกมลทางทวารเบื้องก้นนั้น แลสิ่งที
ชอกมานั้นเรียกกว่าจี้

คีรี นันคือกรักเขา แปลตามศัพท์

คีรีค้ำ นันคือไก่อ่แก่บทุกคฤชยทักอยู่แก่ทักนผู้อื่น ให้
ทักนผู้อื่นเช่นน คนผู้นนแด่เรียกคีรีค้ำ

คีรีขอ นันคือไก่อ่แก่บทุกคฤชยโลกมาก แลเห็นสิ่งใด
ของทักนผู้อื่นแล้วยากไก่อ่ แลก็ออ่นอนขอเขา
จะไปทีไหนก็ขอเขาที่นั่น จอสิ่งนั้นแลก็ขอสิ่งนี้
ขอเขาทุกสิ่งทุกประการ คนทำพวกนี้แลคือชื่อ
ว่าคนเป็นคนคีรีขอ

คีรีโค นันคือสิ่งทีทักอยู่ทีฉิวหนังกายแห่งคนทั้งปวง
นันแลสิ่งทีทักอยู่ทีฉิวหนังกายแห่งคนนั้น
เรียกกว่าคีรีโค

คีรีโคด นันคฤชยก็เหมือนกบคีรีโค

คีรีชลาภ นันคือไก่อ่แก่บทุกคฤชยไปดูปะทะษทีใด ๆ
ก็คีรี มีโคระไปไก่อ่ให้ทักแก่คนแลกตวบี
ถ้าแลกตวดีทักทัก ๆ ก็ไม่คฤชย

คนพวกนี้แล้ได้ชื่อว่าเป็นคนค้ำชตาก
ค้ำชกั นันความก็เหมือนกับค้ำชตากเหมือนกัน
ค้ำชกั นันคือสิ่งที้ออกมาจากในทมิฬอันชาวนั้น สิ่ง
นั้นแลเรียกว้าค้ำชกั
ค้ำชกั นันคือสิ่งที้ออกจากรกแร่แห่งคนมีศีร์กัแล มี
กัณเหมยนั้น สิ่งนั้นแลเรียกว้าค้ำชกั ชิกประ
การหนึ่งเป็นค้ำชกักรักพวกหนึ่งเขาเรียกว
ว้าค้ำชกั เหตุกันนั้นจึงเรียกว้าค้ำชกั
ค้ำชกั นันคือสิ่งที้ออกอยู่ในกะทักที่มีไค้เป็นเนื้อกะทัก
กรันลอมแลใหม่ไปนั้น สิ่งนั้นแลเขาเรียกว
ว้าค้ำชกั
ค้ำชกั นันคือได้แก่บุคคลที่มีทรัพย์มาก แลทง
ทรัพย์ให้มีไค้ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด แลของทีจะ
กินนั้นถึงจะไม่มีกิน ก็มีไค้ชักเอาทรัพย์นั้น
ไปซื้อกิน สู้ครลู่พยากทนลำบากเขตนัน
ชิกประการหนึ่งถึงของกินจะซื้ออยู่เป็นอันมากกว้า
มากก็มีไค้ให้แก่ญาติคนใดกินเลย เกบไค้น
บุกรนกล่ยแปลททาบระโยชน์มีไค้ คนทำพวกนี้

- แต่ได้ชื่อว่าเป็นคนคู่กระหนี่
- คู่หมี นันคือไก่แก่ผู้คนข่วนไพรทาสขยทญิงที่มัน
หนีไปบ่อย ๆ นันเรียกกว่าคู่หมี
- คู่ขิก นันคือไก่แก่บุทคนทั้งทำนถระทำการ แด
เป็นคนคู่เกียมากทำการของทำนนั้นหยุด ๆ
บ่อย ๆ คิดเขาแก่เปนนัน ทำการไม่เป็น
ปรกติ ขิกเที่ยวไปโน่นขิกเที่ยวไปนี่ คนทำ
พาคนี้แต่ได้ชื่อว่าเป็นคนคู่ขิก
- คู่ฉิ่ง นันคือสิ่งทีเขาเสามาขยเสามาแก่สิ่งนั้น ก็
เรียกว่่าคู่ฉิ่ง อีกประการหนึ่งยาที่อกแผลต่าง ๆ
นั้นก็เรียกว่่าคู่ฉิ่งอีกแผล
- คู่ปลก นันคือบุทคนทีกตักตำมุขากทคือสิ่งทีมีก่าไม่
มี แลสิ่งทีไม่มื่ออยู่ คนพาคนี้แต่ได้ชื่อ
ว่าเป็นคนคู่ปลก
- คู่ฉิ้น นันคือบุทคนสับสน แลสิ่งทีกอยู่ในกลอง
สับสนนั้น ถึงนั้นแต่เรียกว่่าคู่ฉิ้น
- คู่พลัว นันคพมก่าเหมือนกบคู่ขิกทีก่าแแต่แก่ห้ละ
- คู่ยา นันคพมก่าเหมือนกบคู่ฉิ้นทีก่าแแต่แก่ห้ละ

กิตตะปะถะถะ นั้นคือยาแห่งคนเป็นใจแปลตามศัพท์ ะ

กิลี นั้นคือใจแก่บุพการีกระทำกร ทำแล้วไม่อยู่
กับที่รอดับภรรยาแล้วก็ไปเสียไม่อยู่ที่นั่นไม่ทำ
การก็เห็นว่าภรรยาจะกลับมากแล้ว ก็กลับมากอยู่
ที่นั่นทำการไป ต่อหน้าแล้วทำการจัดบหถึง
แล้วทำการไม่ก็ คืออย่างนี้แลเรียกว่าคนกิลี ะ

กิลย นัยตามก็เหมือนกิลีเหมือนกัน

กิลนิม นั้นคือสิ่งที่ยังเกิดในเครื่องภาชนะที่ใช้คือทอง
เหลืองทองแดงแดงเหล็ก แลสิ่งที่ยังเกิด
ขึ้นในทองเหลืองทองแดงที่มีสีเขียวนั้นเรียก
ว่ากิลนิม แลสิ่งที่ยังเกิดขึ้นที่เหล็กมีสีแดง
นั้นก็เรียกว่ากิลนิม ะ

กิลี นั้นคือเป็นไม้สิ่งหนึ่งที่มีรสได้ปถายแก่เรือน
นั้น ไม้ถึงนั้นแลเรียกว่ากิลีเรือน ะ

กิลีน นั้นคือเป็นไม้แก่นสีหนึ่งเพาะภอถิ่นเข้าได้
ทำให้ดำหรือคนนักโทษมิให้หนีไถ่นั้น ไม้
นั้นแลเรียกว่ากิลีน ะ

กิลี นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนไม้อย่าง ๑ ลักหรือเขา

กุกุ ทะ นั้นคือรากไม้แปดทามชาติ

กุกุฏกรรท นั้นคือเครื่องกระษักรท

กุกุฉา นั้นคือหยากเข้าแปดทามชาติ

กุกุ นั้นคือที่อยู่ แปดทามชาติ

กุกุฉิ นั้นคือรากคนมีคุณ แปดทามชาติ

กุกุปะ นั้นคือรากกล้วย แปดทามชาติ

กุกุภท นั้นคือเก็กผู้จขย แปดทามชาติ

กุกุภริ นั้นคือเก็กผู้หญิง แปดทามชาติ

กุกุภระ นั้นเหมือนนกับกุกุภท

กุกุภร นั้นเหมือนนกับกุกุภท

กุกุภท นั้นคือรากตะกุดแปดทามชาติ

กุกุภทดี นั้นคือคนใช้แห่งนายกำปั่นเรียบกว่ากุกุภทดี

กุกุภทท นั้นคือรากกล้วยแปดทามชาติ

กุกุขกช นั้นคือรากขิงเก็กอนันกระทยท่ง ๆ แก้วบ้านเมือง

เป็นอันมากจึงร้องเรียบกว่ากุกุขกช

กุกุขภช นั้นคือเป็นชื่อแห่งเทวดาองค์หนึ่ง

กุกุขน นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่าง ๆ

กุหลาบ นันคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่าง ๑ ๖
 กุศล นันคือสิ่งที่เป็นบุญเรียกว่ากุศล ๖
 กุศล นันคือกุศลแปลตามศัพท์ ๖
 กุ นันคือเป็นชื่อเรียกท้าวของท้าวเองว่าท้าวจะท้าวถึงนี้
 ท้าวจะท้าวถึงนั้น เป็นคำหยาบ ๖
 กุ นันคือเป็นคำเรียกให้รู้ที่อยู่ที่ไกล เหมือนกับ
 คนส่งคนตามคนเขาไปดูบ้านเลขที่ติดกัน
 กันคนต่างก็ดูหากัน อย่างนี้แต่เรียกว่าเสียงกระ
 กุ นันมีอยู่หลายอย่างคือ กุอย่าง ๑ กุเรืออย่าง
 ๑ กุเงินอย่าง ๑ กุฉานันคือเอาฉาไปตากแฉก
 แฉกแล้วมาตีเรียกว่ากัฉา กุเรือนั้นเหมือน
 เรือลมน้ำแม่ฉกเรือจีนเหมือนเรือปทกธิเรียก
 ว่ากุเรือ กุเงินนันคือบุกกดไม่มีเงินแต่ไปหา
 ทุนขอยืมเงินทำนกว่าท้าวจะท้าวจะขอยืมเงินทำน
 วกัฉ ๑ ท้าวจะท้าวจะหากอกเบียดให้ท่านเพื่อน
 ละครแปลถึงเป็นฉา อย่างนี้แต่เรียกว่ากัฉิน ๖
 กุ นันคือว่าแก่เด็กแต่ท้าวเสียงให้เด็กกล่าวอย่าง
 นี้แต่เรียกว่ากัฉินอยู่ ๖

คู นั้นคือที่ที่จุกไว้รอบบ้านรอบเมือง ครอบปรกถ
ผาจะโตหนักจึงอยู่ใกล้บ้านใกล้เมือง จะโคไว้
ซาใครยี่อาบกิน เลขากระสัง กาง ๆ แลที่จุก
โพนันเรียกกู

คู นั้นคือสิ่งที่เป็นสอง ๆ เหมือนนาคเมื่อก่อนนั้น
ก็เรียกก่าเป็นคู

คู นั้นคือบุทกคนทำเขนให้ขอเขาก็ร้องเรียกก่า
คูเขนเข้า อีกประการหนึ่งเหมือนสิ่งที่ไม่
ได้ทรงไปแลเป็นคกออมมา ดังนั้นก็เรียก
ก่าคก

คูร์ นั้นคือว่าก่าก่าทวยถอยค้ำแลยังเติกให้กถ
ทวยถอยค้ำนั้นก็เรียกคูร์

คูสิการ นั้นคืออุปนกันประสมกันคกกัน

คูสิการ นั้นคือได้แก่ถาสิการรษาที่สิได้วิธาทกัน
ประพฤทชิเฮาใจกัน จนกันทวยกันสิก็สิ
ทวยกัน ทวยก็ทวยทวยกัน อย่างนี้แล
เรียกก่าคูสิการ

แกกษ นั้นคือเหมือนสิบุทกคนผู้หนึ่งเข็ขรเข็รไปทวย

ระกิติมีไคมีระกิติ แลมีบุรุษผู้หนึ่งเป็น
๑. ชอบบถัน ครั้นแลเห็นผู้นั้นก็รีบไปเฝ้า
จึงร้องถามว่านี่ใครก็รีบไปจากไหน ความก็
กัณณี

เกตุมาลา นนคือหมายผมแปลทกมชาติ ๖

เจป นนคืออากัณเฐปแปลทกมชาติ ๖

เจปะ นนคกวมกัเหมือนเจป ๖

เจมา นนคืออากัระเซม แปลทกมชาติ ๖

เจม้ง นนคกวมกัเหมือนเจมา ๖

เกเร นนคือไคแก่บถกคคที่เฝ้าชวคคเทงแก่ทกนผู้
อื่นแปลท ๖ แลแกล้งได้โทษแก่ทกนผู้
อื่นแปลท ๖ คนอย่างนี้แลเรียกกักคนเกเร ๖

เกระล้ง นนคืออากัณเฐปแก้กัคัยแก้กัคัยทกมชาติ ๖

เกษ นนคืออากัณเฐปแปลทกมชาติ ๖

เกษ นนคกวมกัเหมือนเกษ ๖

เกษร นนคืออากัณเฐปแปลทกมชาติ ๖ เหมือนเห็นไทม
เห็นบ้านที่อยู่ในคอกไม้ นน เรียกกักเก
ษคอกไม้ ๖

เคหา นันคือท่าเรือนแปลทามบาฬี :

เจพี: นันคือท่าหน้าตายนแปลทามบาฬี :

แก นันคือท่าเป็นชื่อแห่งขัณฑหยัง ๑ เรียกว่าแกะ
มันเหมือนนกบกก

แก นันคือคนก็กัณฑกิกิ ก็มีอายุคัมมากนั้น
ก็เรียกว่าคนแกะแลคกแกะ อีกประการ ๑

เหมือนขกคดออยู่กรัณฑรทททยขันน

คนพวกนั้นเรียกว่าคนแกะกรัณฑ อีกประการ

๑ เป็นคำทกทกททททของถึงนั้นไปให้แก

ผู้นั้นผู้นี้

แก นันคือขกคดเห็นใหม่แลขันแกะถึงอื่น ๆ

อนขันน แลกระทำซึ่งใหม่แลขันแกะถึง

อื่น ๆ ให้ทกขันนอย่งหนึ่งแลเรียกว้า

แก

เง นันคือกรมพระจันทรเป็นคำทกทกทท

แก นันคือเป็นชื่อแห่งขันไม้ขยัง ๑ เรียกว้า

ขันแก

แกใจ นันคือเหมือนมีคนผู้หนึ่งมาทกทกขันนผู้หนึ่ง

ว่าท่านช่วยลงเคราะห์แก้เจ้าช่วยทั่วทั้งให้ชาติ

ผู้นั้นก็ว่าเราจะแก้ใจก่อนจะจำงโทษทัณฑ์ไม่

โทษทัณฑ์ไม่รู้อย่างนี้ก็ว่าแก้ใจ

แก้ใจ นั้นคือบวชคณเป็นหมอ เสดเสวยให้แก้คน

ใจทั่ว ๆ ก็น ปรกณนระให้ใจนั้นนทาอย่าง

นี้แลเรียกว้าแก้ใจ

แก้คน นั้นคือบวชคณชกก็กน เสดชงหนึ่งจับเส

ศจชงหนึ่งไปโทษ แลมิชทายเพื่อนฝูง

ของคนที่เขาจับไค้นนี้ ก็ชกชานกนเจ้า

ไปแย่งเสเพื่อนที่เขาจับไค้นมาโทษ อย่าง

นี้แลเรียกว้าแก้กันช่วยกัน

แก้แค้น นั้นคือบวชคณที่พยาบาทไว้ ว่าคนนั้น

กระทำอันกระหายแก้เสคลงนน ไปชงหน้า

เราจะกระทำอันกระหายทกแทนแก้ผู้นั้น

ให้ลงโทษ ครั้นไปชงหน้าก็กระทำอันกระหาย

ทกแทนไค้นใจปรกณนระอย่างนี้ก็เรียกว้า

แก้แค้น

แก้กรรม นั้นคือบวชคณผู้หนึ่งกระทำกรชั่วกระทำ

การฉ้อโกง แลมีบุคคลฟ้องหากกล่าวโทษว่า
คนนั้นทำการฉ้อโกง ครั้นเขาเอาหลักฐาน
ทำการชี้แจงไปชำระไต่ถาม คนนั้นก็ให้
การฉ้อโกงเปลี่ยนไปให้มีโทษ คน
ผู้นั้นแลได้ชื่อว่าแกคความ
แกจก นั้นคือผลไม้ที่ปลูกที่เปนนอยนารเดเกือบ
จะสุกแล้ว แลผลไม้อย่างนั้นแลเรียก
แกจกนิก
แกจน นั้นคืออบทคนเกบไวซึ่งของอันดี เป็น
ของอันจะเสียแล้ว แลมีคนหนึ่งมาก
ว่าท่านจะเกบของไม้ดีที่เป็นของจะเสียไว้
ไว้ คนที่เกบไวนั้นก็บอกท่านจะเกบไว
นั้นก็บอกท่านจะเกบไว้ถ้าหรมแกจนเมื่อไม่
มีของอันจะกินจะไต่กินของนี้แกจนไปพลง
แกจน นั้นคืออบทคนกระทำงานการทั้งปวง กระทำ
สิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นไม้ดีก็ อย่างนี้แลได้ชื่อว่า
ครั้นมีคนที่เทียบว่าคนนั้นทำไม้ดี คนผู้นั้น
ก็พูดแกจนว่าของที่ทำนั้นมันเสียอย่างนั้น

มันเสียอย่างนี้จึงทำไม่สู้ดี อย่างนี้แต่โทษชื่อว่าทุก

แก้กั :

แก้เสียให้ดี นั่นคือบุคคลผู้หนึ่งมีนาระกาสเลดังอื่น ๆ

อันเสีย แลผู้หนึ่งกระทำนาระกาสเลดังอื่น ๆ

ให้ก็ทั้งแก้ ทำทัณฑ์ตนเองก็ก็ยังมีผู้อื่นให้ระ

ทำก็ทำ ทำอย่างนี้แต่โทษชื่อว่าแก้เสียให้ดี :

โก นั่นคือสิ่งที่ยังจักรแห่งนารกทำให้หม่นไปนั้นเรียก

กโก :

กั นั่นคือเป็นชื่อแห่งลักทออย่างหนึ่ง

ใจ นั่นคือบุคคลทำประเวใจให้ออก แลทำให้นารก

เกินนั้นเรียกว่าใจ อีกประการหนึ่งเหมือนสิ่ง

หนึ่งที่อยู่ในกบเขื่อนเป็นกัน ที่จีนเขาทำ

เป็นเขื่อนจุดนั้นเรียกว่าใจเขื่อน อย่างหนึ่ง

เมื่อระกานนนั้นน้ำมันพทกแจงชกนั้นก็เรียก

ว่าน้ำมันเป็นใจ :

ใจ นั่นคือสิ่งให้ออกจากท้องโกแลเป็กลแลนถ มีสัน

ถนกลม ๆ แลมีสีท่ง ๆ ที่เป็นอาหารมนุษย์

กินได้นั้นเรียกว่าใจ อีกประการหนึ่งทัณฑ์เขา

นั้นแลตกเป็นกาเหมือนกาแหงทำให้ชาก, ล้า
หริบ กักปลาแดนกแกกกเนื้อ สักนี้ก็เรียกกา

ใจ กักสัก

ใจ นั้นคือบุคคลเป็นโรคให้พวกสัตว์คนหาเงรอน
นั้นเรียกว่าเป็นใจ

ใจ นั้นคือเป็นคำภายเหมือนบุคคลผู้หนึ่งอยู่ใน
เรือนแลมีผู้หนึ่งมาทวงเรียกออกชื่อทัพนอก
เรือนนั้น ผู้ที่อยู่ในเรือนทำเสียงเรียกไม้ไถ้
ก็ร้องตามออกมาว่าโคมาทวงเรียกเอา

ใจ นั้นคือบุคคลเอาสีกแลไม้แลเล็กเล็กชุนแล
สักจันอย่างนี้ก็เรียกว่าใจ

ใจ ก่อ นั้นคือใจที่เลี้ยงไว้เชื่องแล แลเอาไปทอใจ
นั้นเรียกว่าใจก่อ

ใจ ก่อ นั้นคือใจที่อยู่ในบ้านแลมันเปรียบไม่ให้คน
จับ ใจนั้นเรียกว่าใจก่อ

ใจ เหนือ นั้นคือใจอย่างหนึ่งที่เป็นอยู่ทั้งทิศเหนือ
นั้นเรียกว่าใจเหนือ

ใจ ก่อ นั้นคือใจที่อยู่ในบ้านเรียกว่าใจก่อ

- โกกัท นันคือแปนชื่อแห่งโกอย่างหนึ่ง ๕
- โกถั นันคือแปนชื่อแห่งชนมตงหนึ่งเรียกกันชนมโก ๕
- โกค นันคืออว ๆ นันเรียกโกค ๕
- โกกิลละ นันคืออวักระเหวแปดทามบาฬี ๕
- โกจระเร นันคืออวักเหียวไปหาหาทรแปดทามบาฬี ๕
- โกฏฐ นันคือโกฏฐหนึ่งแปดทามบาฬี ๕
- โกชง นันคืออวักโกธแปดทามบาฬี ๕
- โกบง นันคืออวักกัเรียบแปดทามบาฬี ๕
- โคปะกะ นันคืออวักจ้อทัวแปดทามบาฬี ๕
- โจอมพัก นันคือแปนชื่อแห่งอวอย่างหนึ่ง ๕
- โครพ นันคืออวักคำรพ ๕
- โกสทล นันคืออวักกัเรียบแปดทามบาฬี ๕
- โกฮโย นันคืออวักแปนชื่อแห่งโคทรระกุดแปดทามบาฬี ๕
- โกไลยพัก นันคือแปนชื่อแห่งอวอย่าง ๑ ๕
- โกฮ นันคือแปนชื่อแห่งพระอินทแปดทามบาฬี ๕
- โกทก นันคืออวักไม่จริงแปนมุสทกท ชื่อโกทก ๕
- เกอ นันคืออวักคดกอดกมอ ๆ นันไม่อยู่เรือลอย
ไปไคอย่างนี้เรียกกวดมอเกอ ดิกประการหนึ่ง

บุพการีคนซึ่งกอบเอาเมื่อ เสด็จไปทำให้หายกัน
อย่างนี้ก็เรียกแก่

แก่ นั่นคือสิ่งที่อยู่นาร ๆ นั่นเรียกแก่

แก่ นั่นคือบุพการีคนเรือกก็ไปสักภานันเรียก

แก่ อีกประการหนึ่งเหมือนบุพการีคนเรือก

คนไปก็เรียกแก่คนไป อื่นซึ่งหักกับนั้น

ก็เรียกแก่

เขา นั่นคือเป็นชื่อที่กลอนลงใหญ่เรียกเขา อีก

ประการหนึ่ง ซึ่งก็บังเกิดจันบัดก็ระกอบ

แพะเป็นกันขนางเหมือนกระทกแลแหลม

นั้นก็เรียกเขา อีกประการหนึ่งเป็นคำเรียก

ว่าเขา อีกประการหนึ่งเป็นคำเรียกซึ่งขึ้น

เรียกเขา เหมือนคำพูดว่าเขาทำอย่างนั้นเขา

ทำอย่างนี้

เขา นั่นคือเป็นกันหนึ่งในกอบแห่งคน ก็อยู่ใน

รวงทแกลแซง กอกันนั้นเรียกเขา

เขา นั่นคือชื่อที่เปนมืดเป็นรวงที่เลี้ยงซึ่ง

สัตว์ให้กอบนั้นเรียกเขา อีกประการหนึ่ง

ข้อนี้ในทนายการ

คนที่ให้เคียวไปในเรือนแถวเคียวไปในวันแถวเคียว
ไปในที่อื่น ๆ ก็เรียกว่าเขาไปในเรือนเขาไปใน
หรือแถวเขาไปในที่อื่น ๆ

เขากัน นั้นก็เป็นคนเรียกว่าชอบกัน ก็เป็นถึงของ
เขากันก็ทำประตมกันประมาณกันปนกัน

เขากลับ นั้นคือเขาเปลือกที่บุคคลท่านแถวอกเป็นกัน
อ่อน ๆ จนถึงเขาถอนไปทำนั้นเรียกว่าเขากลับ
กันกลับ

เขากล้อง นั้นคือเขาเปลือกที่บุคคลเขาผลักให้เปลือก
แถวแถวยังมีใครทำแถวชอมนั้นเรียกว่าเขากล้อง

แก้เกลี่ย นั้นคือแก้แก้บุตรเป็นกันที่มีใครไปทางอิกมารก
ๆ จะนั่งจะนอนจะยืนจะเขี้ยว บุกรนั้นก็มิได้
ไปทาง ขางที่ก็ออกอิกมารกขางตกรันปลกัก
อิกมารก อย่างนี้ก็เรียกว่าแก้เกลี่ยอิกมารก

แก้เลื่อน นั้นคือกันความแถวกันเรื่องแถวกันเต็มแถว
เรียกว่าแก้เลื่อน

แก้ใจ นั้นคือรู้แน่ในใจ

แก้หู นั้นคือเขาอันบุคคลหูลักแถวทกแห่งแก้ได้

กะทะตัวแล้วทำให้แตก แล้วเอาไม้คดแฉลบ

พวกเข้าป่นกัน เติมน้ำอย่างนี้เรียกว่าเข้าก

เข้าก
นั่นคือเข้าที่กิกกนมือที่ใหม่เตาที่ขมมัน เรียกว่าเข้าก

เข้าก
นั่นคือเข้าที่ก่อนบุทกคดคกแตกให้แห้งนั้น
จาก ๔๑๑๑
เรียกว่าเข้าก

เข้ากอก
นั่นคือเข้าเปลือกก่อนบุทกคดคกเอาได้มือที่เข้านั้น
แตกเป็นกอกทว ๆ นั้นเรียกว่าเข้ากอก

เข้ากข
นั่นคือเข้าที่ก่อนบุทกคดได้มือเอาไม้ไปเข้า
เข้านั้นเข้าขเข้านั้นเข้ากข อิกประการ ๑
เข้าเหฉียวเข้าที่ก่อนป่นคกขที่ เติมน้ำไป
ห่อให้เป็นห่อแล้วขไปให้ขเข้าขเข้าที่ห่อ
นั้นก็เรียกว่าห่อเข้าข

เข้าขข
นั่นคือขที่มีคนทำขขไม้แล้วขขขข
แตกแล้วขขขขขขขขขขขข
เข้าขข

เข้าเหฉียว
คือเข้าที่คนกินอย่างหนึ่ง ครั้งขขขข
มันเหฉียวจึงเรียกว่าเข้าเหฉียว

เจ้าเปลือก นั้นคือเจ้าทองมิได้ถือได้ชื่อมายังเป็นเปลือก
อยู่นั้นเรียกว่าเจ้าเปลือก ๕

เจ้าโพช นั้นคือเจ้าอย่างหนึ่ง มีใบแฉกดอกอันใหญ่มี
เมื่อกดม ๆ ดอกอยู่ในดอกกรอบดอกเดี่มีกัน
อันสูงเสดกันใหญ่เท่าแม่มือ เจานั้นเรียก
ว่าเจ้าโพช ๕

เจ้าถลัด นั้นคือเจ้าอย่าง ๑ ที่มาแต่ทางประเทศ ๕

เจ้าพอง นั้นคือเจ้าที่เจ็ดกระทำเป็นอันแล้วเขามาขาย
นั้นเรียกว่าเจ้าพอง ๕

เจ้าเพท นั้นคือคนละซึ่งประนิบัติแก่แลถือเอาประนิ
บัติใหม่นั้นเรียกว่าเพท ๕

เจ้าทัง นั้นคือเจ้าอย่างหนึ่ง มีกันเท่ากันกับกันเจ้าแล
มีวงฉีกกปรวงเจ้า ทรงนั้นเหมือนกับดอก
ข้อแลเมื่อกนั้นมันถืออยู่ในดอกนั้นรอบดอก
เมื่อกนั้นเล็ก ๆ เจ้าเมื่อกพรรณฉีกกทเจ้า
นั้นเรียกว่าเจ้าทัง ถ้าหรัยทำจนมีกินแลให้
นกกิน ๕

เจ้าแม่ นั้นคือเจ้ารังด้แรกสุดคนเกี่ยวเขามาพวก

แล้วแต่ได้มีอันซึ่ให้เตรียมแล้วแต่ได้ครกกลทัก
ให้เฝือกเขานันนแบน ๆ ขน ๆ เรียกว่าเข้แม่ ๖
เข้หมาก นันคือเข้ถารเข้เหนียวอันบุคคลนึ่งให้ดก
แล้วถนากให้หมกเมื่ออกแล้วเอาแป้งที่เข้ประ
ดมทำไว้คลกกันเข้กับเขานัน ให้ออนวันสาม
วันเข้นันนึ่งสิ่รคหทาน เข้อย่างนี้แแต่เรียก่า
เข้หมาก

แก้งเฝง นันคือเป้นชื่อแห่งนกออย่าง ๑ เรียกว่านกกแก้ง
โงมคล้ายกับนกกแก้ง ๖

แก้งแมว นันคือเป้นชื่อแห่งนกออย่าง ๑ เรียกว่านกกแก้ง
แมว ๖

เข้ถีบ เข้ถีนันคือเข้เป่ลอกที่ไม่มีเข้ถารมีแก้งเป่ลอก
เป่ล่านันเรียก่าเข้ถีบ ๖

เข้รึก นันความมกเหมือนกบเข้เพทนน ๖

เคารพย นันความมกเหมือนกบเคารพย ๖

เข้ถาร นันคือเข้เป่ลอกอันบุคคลแล้ขอมีให้ชานัน
เรียก่าเข้ถาร ๖

กัก นันคือบาปที่คนกระทำเรียก่ากรรม อิกประการ

หนึ่งนิ้วทันทันนอ้นบุทกลองเจ้าก็ร้องเรียกว่ำกั

มือ ๕

กั นั้นคือ คีที่แกงก็แกงหนักเรียกว่ำแกงกั ๕

กั นั้นคือ กัที่มิรูปงาม อิ่งพิการณก็อิ่งงาม ๕
นั้นเรียกว่ำงามกั ๕

กั นั้นคือ ถ้อยคำคนพูด ประการหนึ่งเหมือนคน
กินเข้าหีบเข้ากินหนหนึ่งสองหนสามหน ก็ว่า
กินคำหนึ่งสองคำสามคำ ๕

กั นั้นคือ เวลากลางคืน ๕

กั นั้นคือ เสาไม้ปักย่นไว้ซึ่งสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีเวียนเป็น
กันั้นให้ลมโค่นนั้นเรียกว่ำกั ๕

กักับ นั้นคือ คุณแฉะจระกัมิให้เขาทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด
ได้เรียกว่ำกักับ ๕

กัชู้ นั้นคือ ช่วยอุกหนุนว่ากล่าวให้ใคร่มียศมีศักดิ์
แลได้เงินทองแลสิ่งของต่าง ๆ ประการหนึ่ง
เหมือนคนทองโทษหนักแลจะทองถึงที่ทนาย
แลมีผู้ไปว่ากล่าวห้ามปรามไว้ทนายแทนแก่ผู้นั้น
ก็พ้นตกโทษมิได้ทนาย ผู้ที่ว่ากล่าวให้ใคร่มียศ

เลขห้าแปดเก้าทศไมให้คายนัน เรียกว่าแปน

คนคำชู้ชู้ชู้

คำฉับ นันคือหนังสือที่แก่งแปนกลอน นบเจ้าในขณะ

ทั้งปวงนันเรียกวาคำฉับ

คำจก นันคือไล่เสียขบเสีย

คำชัย นันคือสิ่งน้อย ๆ เกือนน้อย ๆ มีให้ลืมใจเรียกวา

คำชัย

คำกัก นันคือเหมือนลูกชายคมี ๓๓) ขอบแปลเป็นที่รักษ

ของวิสามารการดูอย่างนั้นแปลเรียกวาคำกัก

รักษำกักชม อีกประการหนึ่งเหมือนคำคน

พูดว่าเสียคายนันลูกของคนนั้นมากายเสีย คาย

เมื่อคำกักรักษำกักชม

คำฉิ่ง นันคือคิกถึงระกุกถึง

คำนบ นันคือนบถือแปลคำรพย

คำหนค นันคือลัญจวณนันคือนนเพสทนนไม่งนนเกือน

อันน

คำหนค นันคือคกามอินทเศรกรษไกรในหญิง

คำเหนค นันคือคกที่บังเก็กนัน

กำนัน นั้นคือบุคคลที่เป็นใหญ่ในบ้านนั้น ๆ เกล็ดคือชื่อ
ว่ากำนันกล่าวซึ่งคนอยู่ในบ้านนั้น ๆ เรียกว่ากำ
นัน อีกประการหนึ่งของที่บุคคลเขาไปให้แก่
ท่านทวยคนทรงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ของที่เข้าไปให้
ท่านนั้นก็เรียกว่าของกำนัน

กำบัง นั้นคือเอาสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาปกปิดมิให้ผู้ใครผู้
หนึ่งเห็นก็เรียกว่ากำบัง

กำปะนาท นั้นคือทวนโทแลดะเตือนแปลตามภาษา

กำกริร นั้นคือว่าถูกแปลตามภาษา ประการหนึ่งเป็น
ชื่อเรียกหนึ่งชื่อว่ากำกริรนั้นกำกริรนี้

กำพด นั้นคือเป็นชื่อแห่งถ้อยอย่าง ๑

กำภม นั้นคือทำเสียงในคอให้หนักกลเหมือนกับ
สัตว์ทวยมีเสียงเป็นกันอันกำภมแปลหนักกล
นั้นเรียกว่ากำภม

กำถัก นั้นคือคำที่บุคคลยากที่จะรู้เดยากที่จะเข้าใจ
ได้เรียกว่ากำถัก

กำถัน นั้นคือเป็นแต่คำเปล่าไม่มีภาษาปนเลยเรียก
ว่ากำถัน

กำแหง นั้นคือกัณฑ์การเห่าทหารเหี้ยมทหาร

กำฉวน นั้นคือเป็นยพไม้สิ่งหนึ่ง สำหรับทำยาเสกทำ

เป็นเครื่องหอมอบผ้าเสกทากาย

คะ นั้นคือเป็นคำรบซึ่งคำถึง เหมือนคนผู้หนึ่ง

พูดถึงแก่กันว่าพวงฉีเก็จไปบ้านเรา คนนั้น

ก็รบว่าคะ จักจะไปเป็นพุกกษณี่

กะกัท นั้นคือสิ่งซึ่งคนทำด้วยไม้ไม้เสกทาทุกได้สิ่ง

ทั้งปวงต่าง ๆ นั้นเรียกกะกัท

กะแกง นั้นคือสิ่งซึ่งคนสารไว้ร้อนเข้านั้นก็เรียกทำกะ

แกงร้อนเข่าซึ่งเขาทำไว้สำหรับร้อนยาก็เรียกทำ

กะแกงร้อนยา

กะเสา นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่าง ๑ สำหรับคนเขา

เปลือกผาพื้นเขือกเรียกว่าเปลือกกะเสาคือปอ

นั้นคือเป็นสิ่งที่บุคคลกระทำด้วยไม้ก็ทำด้วยสิ่ง

ต่าง ๆ ก็ทำสำหรับไม้ของทั้งปวงแลมีหูหิ้ว

นั้นเรียกว่ากะเส

กะชะ นั้นความก็เหมือนกบกะเสนั้น

กะจก นั้นคือเป็นสิ่งที่บุทำสำหรับสองคู่ซึ่งกาย อีกประ

การหนึ่งเป็นสิ่งที่เขาประทับใจสิ่งต่าง ๆ นั้นก็เรียก

ว่ากระจาก

กระจาก นั้นคือชักมาจนมากมากด้วยกำลังแรง

กระจากกระจิก นั้นคือบุกคอกทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอยู่ เผลอมีผู้อื่น

มารบกวนหรือออกเล่นมีให้ทำการโกนนั้น เรียกว่า

กระจากกระจิก เหมือนคำพูดที่ว่าจะทำงานอย่างมา

กระจากกระจิก

กระจิก นั้นคือบุกคอกมีกรรมไกรธแลเหตุทุกทำเสียถึงนั้น

ก็เรียกว่ากระจิก ชักประการหนึ่งเหมือนนก ๆ

เล่นอยู่ในที่ใดที่หนึ่ง เผลอมีคนผู้ใดหนึ่งมาหยอก

เล่น แลแอบมาสีให้ เกกนั้นเห็น แลทำ

เป็นเสียงกึ่งหนักเหมือนเสียงเสือ แลเสียง

สัตว์ต่าง ๆ จะให้เกกนั้นกลัว แลตกใจก็เรียก

ว่าคนนั้นกระจิกเกก

กระจอก นั้นคือเป็นชื่อแห่งนกของ ๑ เรียกว่านกกระ

จอก ชักประการหนึ่งเป็นชื่อแห่งน้ำที่มีทิวเค็ด

ฉีกเค็ดไม่เต็มอนนั้นเรียกว่ามาทวกระจอก

กระจอก นั้นคือทกลองเหมือนกับบุกคอกเอาน้ำได้ให้แถม

จนแลถือจนนนเกิดไป นำนันก็กะนอกททหลง

กายนมนเคมหนักนแลเรียก่ากะนอก ๕

กะจง นนคือเปนชื่อแห่งลักทอย่างหนึ่งเรียก่ากะจง ๕

กะจง นนคือเปนสิ่งหนึ่งทีบชคตเกาะแลสลักเปน
ตายต่าง ๆ แลทั้งในเบื่องบนแลห้อยในเบื่อง
ต่างเรียก่ากะจง ๕

กะท่ง นนคือเหนกึเหนชกเหนสรวง เหมือนกับ
คนไต่แหวนตลเตบอกรแก่กัน่าแหวนนี้ภา
ไต่เหนกระท่งหนัก ๕

กะชิง นนคตมกึเหมือนกบักะชนะน ๕

กะแซง นนคือเปนทกทีบชคตเฮามาเยบคิกกนเจ้า
ทำลักหรบปีคของมิให้เยกนนเรียก่ากะแซง ๕

กะเซียง นนคือไม้ถึงหนึ่งทีคลักกบัแจแ่งก่าไม้สีมือ
ไม่นันลักหรบคนนังก็ไปเรียก่าไม้กะเซียง ๕

กะเพ็ง นนคือหลงไปลิกไป ๕

กะจิก นนคือไถเลียชบเลีย ๕

กะทาก นนคือสิ่งทีหญิงกะเลียกไปตะตาคชัถารกบัไม้
ไถ่นนเรียก่ากะทาก ๕

กระตุก นั้นคือขบขาคิดเกินไปไม่พิจารณาเหตุที่มันไปถูก
ถึงใดถึงหนึ่งก็กลัวถูกเขา ๆ นั้นเรียกว่ากระ

ตุกแท้

กระตุก นั้นคือเป็นชื่อเสียอย่าง ๑ เรียกว่าเสียกระตุก

กระช่น นั้นความก็เหมือนกับกระตุก

กระเชนทร์ นั้นคือชั่ว

ขจรจอร นั้นคือเป็นคำก้อมมาแลสิ่งมา เหมือนกับการ
มิไทรระถรถเป็นกันนั้น

กระชอน นั้นคือสิ่งที่เขาทำสำหรับกรองกะทิเป็นกัน

นั้นเรียกว่ากระชอน

กระจับ นั้นคือเป็นชื่อแห่งกันอย่าง ๑ สำหรับคนกิน
หิกระนั้น หิกระมันนั้นแหลมกลองจางเหมือน

เขาคอยเรียกว่าหิกระจับ

กระจับ นั้นคือเป็นชื่อแห่งนกดอย่างหนึ่งเล็ก ๆ เรียก

ว่านกดกระจับ

กระจุบ นั้นคือเป็นชื่อหนึ่งที่เขากระทำสำหรับทามตะ

เกียงทำถ้วยของเหลืองเล็กกิน

กระโจม นั้นคือไม้ไผ่อันขบขาคิดลงเป็นกลม ๆ ลุง ๆ

ถ้าหว่าปคนรมให้เพื่อออกนั้นเรียกทำกะโหลกไม้
 อีกประการหนึ่ง ผักที่เขปลูกแขวนอีกเล็ก ๆ เมื่อ
 แรกออกนั้นก็เรียกทำผักกะโหลก
 กะโหลก นั้นคือเป็นชื่อแห่งผักอย่างหนึ่ง เรียกทำผักกะ
 โหลก
 กะทาบ นั้นคือกะเคนไปแพร่ไปเป็นอันมาก
 กะทอย นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่งสำหรับกิน
 แลทำยาเรียกทำผักกะทอย
 กะจ้อยร้อย นั้นคนเล็ก ๆ นั้นเรียกทำกะจ้อยร้อย
 เหมือนคำพูดว่าเด็กคนนั้นกะจ้อยร้อยนัก
 กะจ้อยนางรำ นั้นคือสิ่งที่เป็นรูปเงาแลเห็น
 เหมือนคนรำปกรากที่พื้นแล้วนั้นเรียก
 ทำกะจ้อยนางรำ
 กะเชอ นั้นคล้ายเหมือนกับกะเชอนั้น
 กะแจะ นั้นคือเป็นชื่อแห่งแปงหอมสำหรับคนทา
 อย่างหนึ่งเรียกทำกะแจะทา
 กะแจะ นั้นคือถูกทำกันเหมือนนรชยเห็นหญิงเค็รมา
 แลปกรากให้เขารักช แลแก้งเค็รเข้าไป

ให้ท่านนฤกเจ้า อย่างนี้ก็เรียกว่า เกียรกระแซะ ๘

เป็นคำพูดว่าหนทางกว้างไกลไปไม่เกียร คำเกาะ

เกียรกระแซะเข้ามาให้ถูกจัก ๘

กระเกาะ นนคืออบุชคตมีกามไม่ก็แถมมีสิ่งขาว ๆ กลม ๆ

อยู่ในลกตกก้านนนี้เรียกว่ากกระเกาะ ๘

กระก้า นนคือเป็นชื่อแห่งนทอย่างหนึ่ง ๘

กระก้า นนคือเป็นแห่งชักรกอย่างหนึ่ง ๘

กระแซ นนคือเป็นคนอย่างหนึ่งอยู่ที่ค้ำจางไคไคเกิดกับพม่า

แลรูปกายเหมือนกับพม่าเรียกว่ากระแซ ๘

กระแแต่ นนคือเป็นทางที่น้ำไหลเชี่ยว นนก็เรียกว่ากระแแต่

น้ำ อีกประการหนึ่งเป็นเรื่องความเรื่องคะกั

ก็เรียกว่ากระแแต่ความกระแแต่คะกั ๘

กระไคกล่อน นนคือเป็นชื่อแห่งโรคอย่างหนึ่ง ๘

กระลิก นนคือร้องไห้เบา ๆ นนเรียกว่ากระลิก เหมือน

คำพูดว่าคนนั้นร้องไห้กระลิก ๆ อยู่ ๘

กระลือก นนคืออบุชคตจับแต่ให้ร้อนในอกในใจนิก

ไม่ละบายนอนกถึงไปกถึงมาแลดูคนดูคนนึ่ง

อย่างนี้ก็เรียกว่ากระลือกกระลัน อีกประการ

หนึ่งเหมือนบุทคลยากจนเงนใจแลไม่มีสิ่งใด
จะกิน แลเชิญไปเชิญมาทวนทวนหาของ

ที่ระกินนั้นก็เรียกว่ากระเสือกนทา ๕

กระสัง นั้นคือแปนชื่อแห่งปลาอย่างหนึ่ง ๕

กระสัง นั้นคือแปนชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

กระซง นั้นคือบุทคลไม่มีสีกายของ ชางตีกีเฮาของ
ที่ตี ๆ มาทำสอยเล่นเสียบก็ตี ชางตีกีให้แก่

คนอื่น ๆ ก็ตีท้ายไม่คิดถึงความยากจน คน
อย่างนี้แลเรียกว่าเจ้ากระซง ๕

กระแสง นั้นคือแปนเงาที่ว้า คือแปนเสียงที่เพาะที่ว้า
เหมือนคำพูดว่าฟันคนนั้นทำแปนกระแสง แล
คนนั้นเสียงแปนกระแสงเพาะนิก ๕

กระซง นั้นคือบุทคลเสาะวิภาททูปที่ตีมแพ่งกันท้าย
มีกแลไม่มีเป็นกัน แลฟ้องหากว่าถักกันตาม
ซาฮูแพ่งแลนครบาด แลวก็ไปจ้ระคามทำ
แห่งแห่งแลนครบาดนั้นเรียกว่าจ้ระคาม

คามกระซง ๕

กระซกร นั้นคือเจ้าแผ่นดินเป็นใหญ่อยู่ในแผ่นดิน

เรียกว่ากระษักร

กระตัก

นั่นคือกระเช่นเจ้ามาเซพกเข้ามาปลิวเข้ามาเรียกว่า

กระตัก เหมือนคำพูดว่าฝนกระตักเข้ามาใน

เรือ

กระตัก

นั่นคือถูกเข้าไปถึงถึงบ้านก็เป็นกันก็จะมีลูก

นั่นเรียกว่ากระตัก เหมือนคำพูดว่าเอาบ้าน

กระตักเข้าไป

กระตัก

นั่นคณเหมือนกับกระตัก

กระตัก

นั่นคือใจแก่แกก ๆ เมื่อคนผู้ใหญ่เขาพูดกัน

ก็ยั้งใจถึงหนึ่ง แลแก่กันก็พลอยพูด

ก็ยั้งใจใหญ่ นั่นก็ยั้งใจได้ของเกก อย่างนี้

ก็เรียกว่ากระตักพูด เหมือนคำพูดว่าเอออย่า

กระตักพูดเข้ามาใช้การของเอ

กระตัก

นั่นคือเป็นทกซ์ เรียกว่ากระตักเป็นทกซ์

กระตัก

นั่นคือไม่อนบตคนทำใจงั้นเหมือนกันระน

แลดูกันนั้นบนทกซ์กันกตม ๆ แลอิงไปนั้น

เรียกว่ากระตัก ลกที่อิงไปเรียกว่าลกกระตัก

เหมือนดูกันนั้นก็เรียกว่าดูกระตัก เหมือนกัน

กะสวน นั้นคือไม้แบบไม้อย่างเรียกไม้กะสวน

กะเสียว นั้นคือสิ่งที่ทำทางลงก็ที่ได้เจ้าก็คือ ที่ไม้กับ

ไม้หลวมนั้นเรียกกะเสียว เหมือนคำพูดว่า

เขาเจ้าไม้ปะที่ทลงเจ้าเจ้าก็หนัก เจ้าออกกะ

เสียวกันที่เกี่ยวไม้กับไม้หลวม

กะเซ็น นั้นคือเตี้ยวไปแปลก ๆ มีก็จะมีผลมีประโยชน์

เตี้ยวเคียวไปเซอะเซอะไปเรียกว่ากะเซ็นเหมือน

คำพูดว่าคนนั้นเตี้ยวกะเซ็นไปเซอะเซอะไป

กะซอบ นั้นคือพูดเขา ๆ ได้ยินบ้างมีก็ยินบ้างเรียก

ว่ากะเซ็นซอบ

กะธาบ นั้นคือหนังอันเยบเขาคตามกับกะธอบนั้น

เรียกว่ากะธาบ

กะซิบ นั้นความก็เหมือนกับกะซอบ แต่ทว่าได้

ยินคำพูดนั้นทกคำ

กะธอบ นั้นคือสิ่งทีสานกับยกกแดดเคยแดดจุก

สานกลม ๆ สำหรับได้เข้าได้ปตาได้สิ่งของ

ต่าง ๆ นั้นเรียกว่ากะธอบ

กะถม นั้นคือเครื่องไม้สำหรับทอดผ้าไม้ที่มันผ้าเมื่อ

- ทอนันต์เรียกท้าวไม้กะดงม้วนแล้ว ๖
- กะเซม นั้นคือเป็นคชสีดนุภสระบาย เรียกท้าวกะเซม ๖
- กะถาย นั้นคือถึงที่กะถายยาคินนั้นเรียกท้าวกะถาย
เหมือนคำพูดท้าวธานีกะถายอะไร ๖
- กะถวย นั้นคือไม้ที่หักหรือได้หลอกก็ได้ฟังแล้วนั้นเรียก
ท้าวกะถวยฟังแล้ว ๖
- กะเดะกะเดะ นั้นคือได้แก่บตคตที่ซ่อนหัวทาแลงมี
ได้ แลกระทำการสิ่งใดก็ทำไม่ใคร่ได้ คนอย่าง
นั้นแลเรียกท้าวเป็นคนกะเดะกะเดะไป เหมือน
คำพูดท้าวขามนให้อ่อนท้าวกะเดะกะเดะไป ๖
- กะเซะ นั้นคือน้ำกะตบส่งท้ายกตนั้นชกนั้น เรียก
ท้าวน้ำกะเซะส่ง ๖
- กะเดะกะเดะ นั้นความก็เหมือนกะเดะกะเดะนั้น ๖
- กะเซะ นั้นความก็เหมือนกะเซะนั้น ๖
- กะถือ นั้นความก็เหมือนกะถือเหมือนกัน ๖
- กะตี นั้นคือจ้อความเรื่องหมกคาม เหมือนคำพูดท้าว
เออหายไปทั้งไหนไม่เห็น เกไปทองคะคืออยู่ ๖
- กะโค นั้นคือถึงที่หักหรือจับเงินเรือนแลเงินอื่น ๆ นั้น ๖

ทำด้วยไม้ก็ทำด้วยอิฐก็ทำด้วยดินก็ ก็เรียก

ว่ากระโถ

กะแก๊ นั้นคือบขทคลทำทำกลองดังคือไปจ้งหน้กนั้นเรียก
ว่ากะแก๊ คำนี้เพนคำหยาบนัก

กะกก นั้นคือคืออะไรไม่เพนกันมขยกจันเรียกว่ากะกก
เหมือนคนเคี้ยวแกลเหยียบปลาญไม้จ้งหน้ก
จ้งหน้กกะกกจัน

กะกาก นั้นคือเหมือนบขทคลไปพดปดไว้แก่งทำขลุ
หน้ก แลผู้ที่ปดนั้นครนจะไปหาผู้ที่ตนปด
แต่นั้นก็คิดละชายใจมิใครจะไปได้ ออย่างนี้ก็
เรียกว่ากะกาก เหมือนคำพูดว่าคนนั้นกะ
กากนัก

กะกิก นั้นคือกระทำให้กายสิ่งใดสิ่งหนึ่งหวนไหว
ก็เรียกว่ากะกิก

กะกุก นั้นคือบขทคลผู้หนึ่งแก่ง่อนนั้นคนมิได้กระทำ
ทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ครนเห็นคนอื่นเขากระทำ
แล้วมิพลอยกระทำเขาอย่างเขาบ้าง คนอย่าง
นี้ก็เรียกว่าคนกะกุกทำ เหมือนคำพูดว่า

คนนั้นก็พลอยกระดูกทำขึ้นมาด้วย ๕

กระดูก นั้นคือสิ่งหนึ่งที่อยู่ในพวยในกายแห่งคนแล
กระดูก ที่มีสีอันขาวแต่มีน้ําแดงปนนั้นเรียกว่า

กระดูก ๕

กระดูก นนคือไม้อย่างหนึ่งที่มีหน้าเป็นสีเหลืองปน
อยู่กลางกระดูก แดงกึ่งนั้นเรียกว่าไม้กระดูก

๕

กระดูก นนความก็เหมือนกระดูก ๕

กระดูก นนคืออบทกตถิณสิ่งใดสิ่งหนึ่งแต่ไมไครจะลง
ไปในท้องใต้แต่มีน้ําทิ้งอยู่ที่คอของเขาน้ำกิน
กลืนเข้าไปก็เรียกว่าเขาน้ำกระดูกเข้าไป เหมือน
คำพูดว่าเขาน้ำกระดูกกลืนเข้าไป ๕

กระดูก นนคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง เรียกว่า
ต้นกระดูก ๕

กระดูก นนคือจิตรแข็งแต่สิ่งทีแข็งนั้นก็เรียกว่ากระดูก ๕

กระดูก นนคือสิ่งทีผูกคอวัวควายให้คนนั้นเรียกว่า

กระดูก ๕

กระดูก นนคือสิ่งทีขึงเก็บที่หลังปลาไหลมสดแต่แดง

นั้นเรียกว่ากะโหลกปลา อีกประการหนึ่งเสาสันที่
ปักในท่ากลางลำแพนแลทำป็นนั้นก็เรียกว่าเสา

กะโหลก

กะคอง นั้นคือสัตว์จำพวกหนึ่งที่มีเขงอยู่ข้างนอก
คือปูแดงเท่านั้น ถึงที่เขงอยู่ข้างหลังนั้น
เรียกว่ากะคอง

กะเคื่อง นั้นคือสิ่งหนึ่งที่ถูกกลกระทำให้คยไม้แก่น
สำหรับทำเขาคยคั้นนั้นเรียกว่ากะเคื่อง

อีกประการหนึ่ง สิ่งที่ทำไห้แลดะเพื่อนนั้น
เรียกว่ากะเคื่องไห้ เหมือนคำพูดว่าคั้นนี้

ดมพิกทหนักจนเรือขมภากะเคื่องไห้ นึก

กะกาษ นั้นคือเปลือกกล้วยแลพมเข้แลผ้แลถึง
อื่น ๆ ที่ทำสำหรับเขียนหนังสือแลคคิ่ง
จงท่ง ๆ นั้นเรียกว่ากะกาษ

กะโกลก นั้นคือโคนใบไม้ไปเรียกว่ากะโกลกเหมือน
ที่มีโคนหมักเด็ก ๆ นั้นก็เรียกว่ากะโกลก
ขามหมัก

กะเคียด นั้นคือสิ่งมีกระดูกเป็นคั้นที่ถูกกลวงลงที่

ทรงขึ้นเฮนนั้นแล้วเอามือถือขำกกระจกไวนั้น

เรียกว่ากระตึยต เหมือนหนึงกระตึยตกระ

จกไปกลาคนั้น

กระเค็ล นั้นคือยากนักลำบากนัก เหมือนคำคนพูด

เป้นบ้านนอกกว่าเขาอยากไปเลยกระตักกระตึคนัก

กำจรเมืองพูดว่าประกกประกกประกก

กระการ นั้นคือไม้อันบุตคดเลื่อยแตกากไ้เป้นแผ่น

บาง ๆ เรียกว่ากระการ

กระการหมากกรก นั้นคือกระการที่มีรอยจิกแปดศก

ทั้งสี่ข้างเท่ากันนั้นเรียกว่ากระการหมากกรก

กระเคน นั้นคือสิ่งทีกกกลงไ้กลก็ก็ไ้กลก็ก็ไ้เรียกว่า

กระเคน

กระคอน นั้นคือสิ่งทีกลงแลมันกลบถอนขึ้นนั้น

เรียกว่ากระคอนขึ้นเหมือนกบลิ้มทีกลงใน

ไม้จะไ้ไ้ไม้แคกนั้น ครั้นก็กลงไปหนกลิ้ม

นั้นก็กระคอนขึ้นคือลกกขึ้นมา

กระทวน นั้นคือไม้เป้นเฟลงแลเอาไม้อกเขาไว้ไ้

มิไ้เป้นรอย ไ้เห็นเป้นไม้ก็ไม้สิ้เฟลง

- นั้นเรียกว่ากะทอน เหมือนคำพูดว่าไม่นั้นเขากะทอน
 ใจัวเป็นคำขำขันนอก คำพูดเมื่อกล่าวประศาน ๕
- กะทิบ ๆ นั้นคือไป ~~ไป~~ ๆ ไปไม่เรา เรียกว่ากะทิบ ๆ ไปเหมือน
 คำพูดว่าเจ้าพุงกูก็งี้ก็งั้นเค็รกะทิบไป ๆ ไป ๕
- กะทขบ ๆ นั้นความก็เหมือนนกับกะทิบ ๆ ๕
- กะทอม นั้นคือเป็นชื่อแห่งถิ่นไม้อย่าง ๑ เรียกว่าถิ่นกะทอม ๕
- กะทวม ๆ นั้นก็เหมือนนกับกะทิบ ๆ ๕
- กะเทียม นั้นความก็เหมือนนกับกะทิบ ๆ ๕
- กะแก้ว นั้นคือเหมือนนลศรติดข่วงถิ่นอยู่ไปมาก ก็เรียกว่า
 ถิ่นกะแก้ว ๆ เหมือนคำพูดว่ากูไ้ถิ่นนั้นมันติด
 ข่วงถิ่นกะแก้ว ๆ อยู่ ๕
- กะเคี้ยว นั้นคือเป็นความหนึ่งอันหนึ่งยามหนึ่ง เรียกว่า
 กะเคี้ยว ^{คือ} บักเคี้ยว ๕
- กะเกาะ นั้นคือห่อเข้าซึ่งถิ่นแลเกาะทำเลียงให้คงนั้น
 เรียกว่ากะเกาะ เลียงนั้นคล้ายกับเลียงแม่ไก่
 มันเรียกลูก ๕
- กะกอ นั้นคือประเภทที่ลปของหญนั้นเรียกว่ากะกอ
 เป็นคำหยาบ ๕

กะถก นั้นคือกล่าวถึงกัถอยคำกัถก แปลตามบาฬี ๕

กะทก นั้นคือเป็นชื่อแห่งนกออย่างหนึ่งเรียกว่านกกะทก ๕

กะทกชาย นั้นคือเป็นชื่อแห่งบุรุษ เหมือนคำพหูพจน์
มีกะทกชยคนหนึ่ง เป็นคำเทศนา ๕

กะทิก นั้นคือมะพร้าวอันขุดออกจากแล้ว แลเอากออก
ให้เป็นน้ำเรียกว่าน้ำกะทิก ๕

กะถิกก นั้นคือว่ากล่าวว่าถักแกม แปลตามบาฬี ๕

กะทิกก นั้นคือกำหนดลัญญา ว่าวันนั้นคืนนั้นเพศานั้น
โหมงนั้นเรียกว่ากะทิกก ๕

กะทู้ นั้นคือไม้แก่นถึงหนึ่งซึ่งขุดจากทะเลได้เช่น
ร้อยปักสำหรับขกรวนนเรียกว่าไม้กะทู้หรือ อิก
ประการหนึ่งเหมือนขนใหญ่ร้อยปลอกปลิงไว้ใน
ราชการถึงโกลึงหนึ่ง แลกระษัตริย์โองการ
ครัดตามเองก็ แลรบสิ่งให้ผู้อื่นตาม
ทวยถอยคำของพระองค์ก็ คำที่ตามนั้นเรียก
ว่าคำกะทู้ เหมือนคำพหูพจน์เขาเสากะทู้ภากตาม
ก็จนทวยกะทู้ตามนั้นแก้ไม่ได้ ๕

กะแกก นั้นคือเป็นชื่อแห่งนกออย่างหนึ่งเรียกว่ากะแกก ๕

กะทัก นันคือบขทกลมีไค้งการ เวียกว่าคนกะทำการ
กะทะ นันคือสิ่งหนึ่งบาง ๆ ที่มีหูสองข้างก็ก็ข้างเดียวก็
ก็ ทำด้วยเหล็กด้วยทองแดงด้วยหิน ทำสำหรับ
ทอดปลาแลทำขนมแลทำสิ่งต่าง ๆ ก็คือเรียก

ว่ากะทะ

กะทก นันคือบขทกลทำแป้งใสเหล็กแล้ว แลคกได้กะ
กึ่งแลกะทำให้แป้งหยาบอยู่ข้างหนึ่ง กะทักให้
แป้งละเอียดอยู่ข้างหนึ่ง ทำด้วยกะกึ่งนั้นเรียก
ว่ากะทกแป้ง เหมือนคำพูดว่าเกาทะระกะทกแป้ง
อยู่ไปยงไม้ไค้

กะตัก นันคือเป็นไม้อย่างหนึ่งที่ได้เหล็กแหลมข้าง
ปลายเหมือนเหล็กหมาก สำหรับแทงว
คกยที่มันก็นันเรียกว่าไม้กะตัก :

กะตาก นันคือไม้รัง ๆ นันเรียกว่าไม้กะตาก คือ
รังว่ากก ๆ กะตาก :

กะตึก นันคือซวกก็ก็ใหญ่ก็ถูกไม้แข็ง ๆ ที่ได้จองไค้
ก็คือเรียกว่ากะตึกเป็นคำข้านนอก เหมือน
คำพูดว่าพวกขวนนันไฮกะตึกน้ำเท่าได้เสกแฉน

คอสอกรป

กะทก

นั่นคือขิงเล็กเล็กเรียกกว่ากะทก เหมือน

คำพูดว่ากะทกเสียให้ชก

กะทุก

นั่นคือเป็นชื่อแห่งเสี้ยนรัง เหมือนพูดว่าอย่า

มากะคกจิวิมหเต

กะแตก

นั่นคือสิ่งข้างลงแล ๆ ก็ก็ ก็เรียกกว่ากะแตก

ลง อีกประการหนึ่งเหมือนเรือโค่นกันแท้

หนัก ๆ แล ๆ ก็ก็ก็เรียกกว่าเรือโค่นกะแตกกัน

แท้ เหมือนคำพูดว่าเมื่อทะเลก็เรือจากกะแตกเรือ

ทะเล เรือทะเลแยกแตก อีกประการหนึ่งเหมือน

ถูกพูดกับอีกมารดาเป็นกันกับศกามิโกรธ แล

พูดเสียงกันนั้นก็เรียกกว่าพูดกะแตกเสียง

เหมือนคำพูดว่าเกิดคนนั้นพูดกะแตกแยกกัน

เสาพ่อแม่

กะทอก

นั่นคือสิ่งติดกันในซอกก็ก็ในปล้องไม้ก็ก็ แล

ก็ก็อยู่ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ก็ ที่หยิบจับมือไม่

ไถ่แถมหนักแน่นอยู่นั้น ก็ชกซอกแลปล้อง

ไม้กะทกในสิ่งของที่ติดกันนั้นให้ออกก็ให้ยก

ว่ากะทอก เหมือนคำพูดว่ายกชอกกะทอกให้มัน

ชอก

นนั้นคือเขาไปไม้ที่เขามาเย็บเข้าเป็นกลม ๆ ก็ก็
เป็นเหลี่ยม ๆ ก็ก็ให้ไม้ของไถนั้นเรียกว่ากะท
ไม้ของ อิกประการหนึ่งสิ่งที่ทำด้วยไม้ ของทง ๆ
มีทอกไม้เป็นก้อนที่ทำถวายแก่พระมະหากะษัตริ
ให้ลอยในเกือสนับเบ็กลกลางเกือสนแลเกือสนับ
สองกลางเกือสนนั้นก็เรียกว่ากะทลอย อิกประ
การหนึ่งไม้ในเรือสำปันเป็นก้อนที่คนนั่งพายนั้น
ไม้นั้นก็เรียกว่าไม้กะท อย่างหนึ่งไม้ในเรือ
แคะแคะเรือขวนที่ทำหรับรองกะทาบิดนั้น ก็
เรียกว่าไม้กะทเรือ เหมือนคำพูดว่าเย็บกะท
ให้จงไปถูลอยกะท ฝั่งที่กะทเรือ

กะท ไม้ที่ถืออย่างนี้ อย่างหนึ่งก็เป็นกิ่งก้านแปดทาม
บาท

กะท ไม้ที่ถือสิ่งแฉะหรือสิ่งอื่น เรียกว่ากะทึงเหมือน
คำพูดว่าหากะทึงถึงบ้านนั้นเสียงนั้นแล้ว

กะท ไม้ที่ถือสิ่งที่ทำด้วยหินเป็นก้อน สำหรับไถกันไม้

ปลูกนั้น เรียกว่ากะทงกันไม้

กะทิง

นั้นคือเป็นชื่อแห่งกันไม้อย่างหนึ่ง เรียกว่ากัน

กะทิง อีกประการหนึ่งว่าที่อยู่ในน้ำหรือในดิน

นั้นก็เรียกว่ากะทิง อีกประการหนึ่งเป็น

ชื่อแห่งปลาที่อยู่ในน้ำเรียกว่าปลากะทิง

กะทิง

นั้นคือบุคคลที่ซึ่งไม่ว่างที่ผู้ห้อยหยิ่ง

แลปกอง ทักษะให้คนพาเยื่อพาพร้อมตาม

ไม้ ถ้าไม้มีเขาขมกลิ้ง ๆ คนพายนนั้นก็พา

มีเขาขมกลิ้ง ถ้าเขาขมกลิ้ง ๆ คนพายนนั้น

ก็พาขมกลิ้ง ถ้าคนพาพาไม่พร้อมไม้แล้ว

คนถือไม้นั้นก็เอาไม้ที่คนนั้นลง ทักษะให้พา

พร้อมกัน คนทำดังนี้ทำเกาะไปเปื่องหนักเมื่อ

พระมหากระษัตริย์ไปเรือนั้นเรียกว่าคนกะ

กะแกง

นั้นคือไม้ไผ่ของคนสานกลม ๆ แลทำทำให้

ท่ง ๆ สำหรับร้อนแกลบแลร้อนน้ำนั้น เรียก

ว่ากะแกงร้อนเจ้า

กะกอก

นั้นคือเจ้ามากที่ออกไปก็ ก็เรียกว่ากอก

เหมือนคำพูดว่ากระดกเข้ามากทั้งนี้กระดกออกไป

ทั้งนั้นแลกระดกโดยพลั้งออกไป

กระตุก นั้นคือสิ่งที่มีหญิงเกศยสุที่ขึ้นเอาแต่ข้อมือ

ที่กำกับยเส้นเลขของนั้นเรียกว่ากระตุก

กระกมู นั้นคือรูซึ่งคนเอนับตกดกระทำ แปลตามศัพท์

กระถิน นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่งเรียกว่า

ต้นกระถิน อิกประการหนึ่งเมื่อถึงเดือน ๑๑

แรมค่ำหนึ่งมาจนถึงเดือน ๑๒ กลางเดือน

นั้นเป็นเขตที่คนทั้งปวงถวายซึ่งไตรจีวร แล

สิ่งต่าง ๆ แก่พระสงฆ์อันจำพรรษาอยู่ใน

วิหารนั้น ๆ เรียกว่ากระถิน เหมือนคำพูด

ว่าเราจะไปธอดกกระถิน

กระแกน นั้นคือเป็นชื่อแห่งนกอย่างหนึ่งเรียกว่านกกระ

แกน

กระโถน นั้นคือสิ่งที่มีบุคคลกระทำกับยเส้นเลขของแกล

ดินทำสำหรับบ้านน้ำหมักน้ำตากยแกลบ้านน้ำ

บ้านน้ำนั้นเรียกว่ากระโถน

กระทอน นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง เรียกว่าทอน

กะท้อน อิกประการหนึ่งเหมือนขบถคดกึนยาสึง
หนึ่งสิ่งใด แลทำอาการระรกกให้ยานนออกมาก
นั้นก็เรียกว่ากะท้อนรกก อิกประการหนึ่งเป็น
ถึงติดกับชอกถอนออกเรียกว่ากะท้อนออก
เหมือนคำพูดว่ามีกะท้อนกดับออกมาแล้ว :

กะเทือน นั้นคือสิ่งตีหั้นไหวเรียกว่ากะเทือน เหมือน
คำพูดว่าไหวกะเทือนนั้นกะเทือนไหวนั้น :

กะทวน นั้นคือสิ่งหนึ่งตีสำหรับได้หลอกโคทอผ้าพังผ้า
นั้นเรียกว่าไม้กะทวน เหมือนคำพูดว่าไม้กะ
ทวนพังผ้า :

กะทบ นั้นคกาก็เหมือนกบกะแทก เหมือนคำพูด
ว่าไม่มีนกะทบกะแทกเจ้า :

กะทึบ นั้นคือเขาแม่คีนกะทึบลงตีกะทวาก็ตีตีแม่
คีนก็ตีหนัก ๆ นั้นก็เรียกว่ากะทึบ :

กะทุ่ม นั้นคือเป็นชื่อแม่ไม้อย่างหนึ่ง เรียกว่ากุ่ม
ทุ่ม อิกประการหนึ่งเหมือนขบถคดกึนยาสึง
เขาคีนขบถคดกึนยาสึงเรียกว่ากะทุ่มนี้ เหมือน
คำพูดว่าอย่ากะทุ่มน้ำให้เขียกเว :

กระท่อม นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่งเรียกว่ากัน

กระท่อม อีกประการหนึ่งที่อยู่อันบุคคลกระท

เล็ก ๆ กระท่อมที่ไม่มีไม้แต่ไม้แก่น กระท่อม

ก็แก่กอฮาไครไครนั้น เรียกว่ากระท่อมคล้อย

เหมือนคำพูดว่าเขาอยู่ในกระท่อมนี้ :

กระท่อม นั้นคือเป็นชื่อแห่งกันเล็ก ๆ ที่หักมีนเขาหัว

ทองเข้ามาขบนี้หรืออย่างหนึ่งเรียกว่ากันกระท่อม :

กระท่อม นั้นคือบุคคลที่มีประเศชที่ลับเป็นหญิงก็ใช้

เป็นชายก็ใช้นั้น เรียกว่าคนกระท่อม :

กระท่อม นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่งเรียกว่ากระท่อม

อีกประการหนึ่งเหล็กที่มีฟันเหมือนฟันเสือ

ที่คอกเขาในไม้หักหรือขลุ่ยนั้น ก็เรียก

ว่ากระท่อมขลุ่ย

กระท่อม นั้นคือไม้ที่เขาสานให้ชักไต่กันเล็ก ที่ชัก

หรือไต่ของกระเชือกนั้นเรียกว่ากระท่อม อีกประ

การหนึ่งเหมือนหญิงทำเขาสานให้หมกตากผ้า

กระท่อมก็เรียกว่ากระท่อมเขา :

กระท่อม นั้นคือเถียนที่เจ้าวังวศากยนั้น เรียกว่าเถียน

กะเตาะ

กะเตาะ นันคือกะทำให้เปลือกก้นไม้แฉะเปลือกก้นไม้

ที่แขง ๆ ให้ออกนันก็เรียกกะเตาะเหมือน

คำพูดทั่วไปกะเตาะเปลือกก้นไม้ฉะเสีย แลกะ

เตาะกะตาออกเสียหาหัวแก่เนื้อมัน

กะทอ

นันคือสิ่งหนึ่งทีถ่านไม้แลหยาบถ้าทริบใส่ผ้า

ห่มให้เปียกฝนแล้วไปในทีโคที่หนึ่งนัน

เรียกว่ากะทอผ้า

กะท้อ

นันคือสิ่งทีบุขาคกลกระทำทวยหนึ่งแลหยาบแฉะไป

ไม้ที่ถ้าทริบแฉะแล้วทวยคั้นนันเรียกว่ากะท้อ

อีกประการหนึ่งไม้ไผ่ที่ถ่านกลม ๆ ซี้ได้ในกระถาง

กองยานันก็เรียกว่ากะท้อเหมือนกัน เหมือน

คำเรียกว่ากะท้อแฉะกะท้อกองยา

กะฉก

นันคือว่าท่มู แผลตามขาพิ

กะฉู

นันคือว่าท่มู แผลตามขาพิ

กะฉก

นันคือว่าท่มู แผลตามขาพิ

กะทอ

นันคือบุขาคกลแน่นเหนียวนิก สิบทีใส่สิ่งใด

สิ่งหนึ่งแก่ผู้โคเลย โดยที่สกแก่ชั้นของกิน

เดาว่าน่าจะกลัวได้ชื่อกินเดาชื่อหนึ่งโตเขยวมเพื่อน

ทำเป็นคนตกคะทะเช่นใด คนอย่างนี้เดา

เรียกว่าคนกระหนี่ เหมือนคำพูดว่าคนนั้น

เป็นคนกระหนี่นัก :

จะเน นั้นคือเป็นคนตามเกาะตามหมาปตามประมาณ

เรียกว่าจะเน เหมือนคำพูดว่าคนในกำปั้น

นนจะเนสักห้าสิบหกสิบคน :

คะฉิม นั้นความก็เหมือนกับคะฉา

คะฉะ นั้นความก็เหมือนกับคะฉา :

คะฉะนา นั้นคือว่านขตามชาติ :

กระหนก นั้นคือตกคะสิ่งไป ประหม่าไปเสมอไปเรียก

ว่ากระหนก เหมือนคำพูดว่าแกกระหนกตก

คะสิ่งไป :

จหน นั้นคือว่าคือเป็นคำกระษักร :

จะฉิ่ง นั้นคือคิดถึงนึกถึงรำพึงถึงคณถึงเรียกว่าจฉิ่ง

เหมือนคำพูดว่าแกจะฉิ่งถึงเจ้านัก :

จะเหนง นั้นคือกล่าวไม่ใ้ต่ขตกเขาภามงเดาเทศาให้ก็

แลออกหรือตกขยได้กินขึ้นนั้นเรียกว่าจะเหนง

คะนอง นั้นคือทำนองเชิงเล่นแกทำเสียงเล่น เรียก
ว่าคะนองเหมือนคำพูดว่าคกขนั้นคะนองของ
เชิงนัก วนนิพักคะนองนักเห็นฝนจะตก :

จนท นั้นคือกำหนดทางแห่งลักเรียกว่าจนท
ทาง เหมือนคำพูดว่าขุนนักซึ่งเนื้อท้วย
จนท จนททางของมีน :

จนทก นั้นคือแบบแลอย่างแลล้วนเรียกว่าจนทก

จะนน นั้นคือม่อแลใหญ่โตของต่าง ๆ นั้นเรียกว่า
จะนน เหมือนคำพูดว่าน้ำในจะนนหมกแล้กฏ

จะนาล นั้นคือสิ่งที่ทำกับยกะตามะพัทวักก็ ทำยทช
แกงก็ทำไว้สำหรับได้ของสิ่งของต่าง ๆ นั้น
เรียกว่าจะนาล :

จนน นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง :

จะแนน นั้นคือสิ่งที่ทำแลก่าหนกลิ่งของต่าง ๆ เหมือน
กับบุคคล ทงเจ้าเปลือกกทงลักหนึ่งก็ได้ไม้ทำ
อันหนึ่ง ไม้ทำไว้ทกลัก ๆ ไม้ที่ไว้ทำทหนก
ทำนั้นเรียกไม้จะแนน เหมือนคำพูดว่า
จะแนนนนั้นบได้เท่าไร :

จนอน นันคือกานที่ถั่วหมักกับเกลือคนเข้าออกไปเมนนัน
เรียกกว่าจนอน :

จนบ นันคือสิ่งทีพขอยเค็มเหมือนน้ปลาจาก
ที่เข้าพบจากนัน รอยกับเค็มนันเรียกกว่าจนบ
เหมือนคำพุกก่าพขโตถกจนบเก่าของมัน :

จนาบ นันคือเอาไม้แฉะสิ่งอื่น ๆ ผูกกับทงถงจ้ง
นันเรียกกว่าจนาบ เหมือนคำพุกก่าเอาไม้ผูก
จนาบกับถงจ้ง

จนม นันคือสิ่งทีทำค้วยแปงก็คี่ ค้วยสิ่งอื่น ๆ ก็คี่
ทำให้หวนกก็คี่ได้หวนกก็คี่ก็เรียกกว่าจนม :

จนมกะละแม นันคือแปงกับน้ตาลแล่นกะที ทั้งสาม
สิ่งนี้ปนกันเข้าแล้วก็กนให้แห้งจนแลเห็นยว
เรียกกว่าจนมกะละแม :

จนมิกั นันคือแปงกับน้ตาลททยปนกันเข้าแล้วแล
ฉิ่งนันเรียกกว่าจนมิกัเป็นจนมเจ๊กทำ :

จนมครก นันคือเอาสารอ้นบตคนไม้ให้ละเอียกแล้ว
ใส่กะทีบอคนในสิ่งทีทำให้ตุกเป็นอนนันเรียก
กว่าจนมครก :

จนมทะเล นั้นคือแบ่งอันปนกับน้ำคากแล้วได้ในท้าย
นี้ให้ถูกในท่ายนั้นเรียกว่าจนมทะเล :

จนมทอง นั้นคือแบ่งอันปนรูปวงแหวนแล้วเอาออก
แล้วปนพลาแล้วให้ห น้ำคาก นั้นเรียกว่าจนมทอง

เจมย นั้นคือผสมจนเป็นคำกระษักร :

จนาย นั้นคือเป็นเงาแห่งซังกัวเมียบเรียกว่าจนาย

กะขี้ นั้นคือสารที่ผิดคผลของทั้งปถายแถมผลเดยภาว
สำหรับแต่งกษัตริย์นั้นเรียกว่ากะขี้ :

กะขะ นั้นคือสิ่งที่ทำด้วยไม้สำหรับรองกับเท้ากิน
แหวองสิ่งต่าง ๆ นั้นเรียกว่ากะขะ :

กะขู้กะขี้ นั้นคือสิ่งที่ทำด้วยกระดูกของแคง แลทำ
ด้วยสิ่งต่าง ๆ ที่หว่าเข้าไปก็ก็ทั้งออกมาก็
ก็เรียกว่ากะขู้กะขี้ เหมือนคำพูดว่ากานี้กะขู้
กะขี้ไปแล้ว :

กะปก นั้นคือเป็นชื่อแห่งกษัตริย์ไม้อย่างหนึ่ง :

กะชาก นั้นคือเป็นชื่อแห่งกษัตริย์ไม้อย่างหนึ่ง :

กะแบก นั้นคือเป็นชื่อแห่งกษัตริย์ไม้อย่างหนึ่ง :

กะขอก นั้นคือไม้ไผ่กตกเป็นปล้องแล้วได้สิ่งของ

ทง ๆ นั้นเรียกว่กะบอด เหมือนปล้องไม้ไผ่
ที่รองน้ำกาดนั้นก็เรียกว่กะบอดกาด :

กะบง นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเขียนที่มีค้ำขวอย่งหนึ่ง
กะบงหนก นั้นคือสิ่งทีได้ทีหน้าปากแห่งพวกเท่นกั้น
เรียกว่กะบงหนก :

กะบงดอก นั้นคือเหล็กทีได้ทีขันดอกเป็นแผ่นเหล็กยมน
แดงม ใสสำหรับจะฉีให้ดอกทะเลอกไม
จนถึงกมไค่นั้นเรียกว่กะบงดอก เหมือน
ค้ำพุกว่เกาแทงเลื่อจนถึงกะบงดอก :

กะบง นั้นคือไม้ไผ่ทีคนสานกันเล็กขี้กโกเสถำหรับ
ใส่ของแดงนของทง ๆ นั้นเรียกว่กะบง :

กะเบง นั้นคือบุคคลแก่งทำทงให้แพงให้ถึง เมื่อ
เจาหนวกทงนั้นเรียกว่กะเบง เหมือนค้ำพุก
ว่ อย่างกะเบงทงไว้เจาหนวกไม่ลง :

กะแบง นั้นคือบุคคลหมเภาไร่อก แลชยทั้งสองทก
ขนบ่าทงสองแล้วก็ไร่ชงทงแล้วก็ไร่ไป
ชงหนกนั้น ก็เรียกว่ท่มเภากะแบงมาน
เหมือนค้ำพุกว่คั้นนี้จัทหนกนก็ จัททงท่ม

ถ้าคนแบบ มาไม่ถึงไหน

กระบอง นนคือไม้ค้ำขุดคุดกระทำให้กลมเกลี้ยงเหมือนไม้ :
:

เสวยท่าทรูปไว้โคตบพิกันเรียกไม้กระบอง

เหมือนคำพูดท่าเขากบฏค้ำไม้กระบอง :
:

กระบอง นนคือทิวไรเออนที่มีหลังคาเตล่กันขึ้นเรียก

ว่ากระบองเอียงเป็นค้ำบ้านนอก จรเมืองเรียก

ระเอียง อีกประการหนึ่งเหมือนบุตรภรรยา

สี่เท้าซ้อมเท้าให้แก่อีกเตล่สี่ กายจะฉิระ

ไปทางไกลนั้น ก็เรียกค้ำกระบองเป็นค้ำ

บ้านนอก จรเมืองเรียกค้ำระเอียงเหมือนค้ำ

พูดว่าค้ำกระบองไปกิน ค้ำระเอียงไปกิน :
:

กระบอง นนคือที่เขากทำแผ่นบาง ๆ แล่เสกทำสำหรับ

มุงหลังคาตึกเรือนทั้งปวงนั้นเรียกว่ากระบอง :
:

กระบอง นนคือขุดคุดทพระมะทากระษักรชุบเสียงให้

คงอยู่ในที่ถนนั้นคอรก่ง ๆ แล่พระทชทาน

ให้ซึ่งเปียหกค้ำปี แล่คนผู้นั้นเป็นคนอะ

คะกณูมิไกรคุณแก่พระมะทากระษักร คิค

ประทชทายแก่พระมะทากระษักร จะคิคว่า

พระมหากระษัตริย์เจ้าจะเสด็จมบรรลิตพระมะ

หากกระษัตริย์เป็นดั่งบักขีของคน คนพอกนี้

โคชชวาลิกกระบก เหมือนคำพูดกันเล่ากัน

ที่ คนนี้ชื่อคิกกระบกแก่พระมะหากกระ

ษัตริย์ อธิปไตยการหนึ่งเหมือนนกๆ ฟัน้อง

เขตกะกัน ถ้ายังนั้นนั้นเป็นคนไม่ดีมี

คุณวิกรรชมากแต่ค่าแก่ที่คน ค่าแก่ในคอ

มิให้ได้อินเสียง แต่ทำขากนั้นนหุบจีนหุบลง

อย่างนี้ก็เรียกว่ามันทำขากกระบก ๗ เหมือน

คำพูดว่าแกกคนนั้นมันทำขากกระบก ๗ ค่า

พินัน

กระบก นั้นคือไก่แก่บตคดที่ช้อทรัพย์ท่าน ทรัพย์

ของท่านผู้อื่นคิกแก่คน คนว่ามิได้คิกคิก

๘ ชื่ออย่างนี้เรียกว่ากระบักสินท่าน เหมือนคำ

พูดว่าคนนั้นเป็นคนไม่ดี เป็นช้อกระบักทรัพย์

ท่าน

กระบัก นั้นคือผู้จากรตเจ้ามดเจ้าควยหลายแลศอก

เรียกว่ากระบัก เหมือนคำพูดว่าเขาหลายแล

ทอกระปิกเจ้าไว้หม่นอยู่
กระบอก นนความเหมือนกับกระปอก

กระเปียด นนคือผิวหนึ่งแฉงแปนสี่ส่วน ๆ หนึ่งนั้นเรียก
ว่ากระเปียดหนึ่ง อีกประหนึ่งเป็นคำพศก่าอกระ
เปียดกระเลี่ยนกัน คือว่าจคยก็พิพิไม่ท่งไม่
อย่อณ

กระป็น นนคือเหล็กแฉทงที่ทำกลม ๆ เกล็ดรูซัง
ล่งเล็ก ซังบนใหญ่เกล็ดเล็กเหล็กทำหั้นลัก
ทรบคนแก่อ้อยหมากกินนั้นเรียกว่ากระป็น
เหมือนคำพศก่าไปกระป็นหมากให้เกล็ดก่าหนึ่ง

กระปาน นนคือสิ่งทีบุชคดกระทำให้แก่อีกราก เมื่อบุกร
กรรยาญาสิวงษคนใดคนหนึ่งเคยใจทำทามคำ
สิกรไลยนั้นเรียกก่ากระปาน เหมือนคำพศก่าเสี่ย
กระปานเสี่ย ใจทระค่อยยังชั่วอีกประการหนึ่ง
กระปานนั้นค่อว่ากระเป็องแปดทามซาฬ

กระป็น นนคือทามแบบทามอย่าง ทามดักขณที่ถลท
ไว้ประทาสหัว เรียกท่าทามกระป็น

กระปุน นนคือเป็นชื่อแห่งกันไม้อย่างหนึ่ง เป็นคำ

คนบ้านนอกเรียก คำจริงเสียงเรียกทำกระป๋อง :

กระเบน นั้นคือเป็นชื่อ แขนงปลาที่อยู่ในน้ำอย่างหนึ่ง อีก
ประการหนึ่ง หอยฝาหนึ่ง หมูง หอยนั้น ก็เรียกว่า
หอยกระเบน เหมือนกับทุกภาวโงกกระเบนเสีย

อย่างล่อยหอย ก

กระบวน นั้นคือได้แก่หญิงก๊กก๊กก๊ก ก๊กก๊กก๊กก๊ก ก๊กก๊กก๊กก๊ก
คนทั้งปวงลุ่มหลงนั้นเรียกว่าทำกระบวน เหมือน
คำพูดว่าเจ้าทำกระบวนก๊กก๊ก

กระบาย นั้นคือสิ่งทีถ่าน กวดยไม้ไผ่ถ่านย้อม ๆ ไม้ลูโต
ทำหรับได้เข้าถ่าน แลจะเข้าถ่านเป็นต้น ก็
เรียกว่ากระบายได้ อีกประการหนึ่งเป็นคำจริงบ้าน
นอกตามถิ่นที่อยู่ว่างๆ อยู่หยาๆ คำจริงเสียง
เรียกว่ากระบายอยู่หยาๆ

กระป๋อง นั้นคือได้แก่บุคคลที่ทำการจ้ๆ ทำไม้แหว
แหวจะเคียวไปไหนก็เคียวจ้ๆ เคียวไม้แหวก็เรียก
ทำการกระป๋องเคียวกระป๋อง

กระบาย นั้นคือกระดามะพร้าวเกาะแฉะเอาทำไม้สำหรับ
คกน้ำกินนั้นเรียกว่ากระบาย

กะเปือ นันคือสิ่งที่ทำหรับทำน้ำพริกนันเรียกกว่าดรก

กะเปือ อีกประการหนึ่งเหมือนนบทุกคนละ

แกงลิงโค ๆ ก็คือ แลเอาเข้าสารได้ทำในดรก

น้ำพริกแกงเล็กน้อยจะให้น้ำแกงคนก็ก็ แล

เอาเข้าสารได้ในมือก็มีไปทวยกันเล็กน้อย

จะให้น้ำแกงคนแลซาก็ก็ เข้าสารก็ได้

อย่างนั้นก็เรียกกว่าได้กะเปือ เหมือนคำพูด

ว่าเอากะเปือได้เล็กน้อย

กะบักกะเปือ นันคือเหมือนนบทุกคนที่เห็นใจหนัก

แลค้อยยังชั่วจึ่งแลเคียรยังไม่แจงไม่แจ

เคียรยังไม่เปนนปรกทีนันก็เรียกกว่ากะเชียบัว

กะเชียบ เหมือนคำพูดว่าคนนันยังเคียรกะบัว

กะเชียบอยู่ไม่แจงไม่แจ

กะแปะ นันคือสิ่งของเปนนถัก ๆ สิจนม่เปนน

กันเท่าแล้วนัน เรียกกว่าจนมกะแปะมือ

หนึ่ง เหมือนคำพูดว่าเขาจนมไปให้แก่คน

นันกะแปะมือหนึ่ง แกคนโนนนกะแปะมือ

หนึ่ง เกเสวกินเองกะแปะมือหนึ่ง

- ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
- กะช้อ นันคือศกถาย
 กะช นันคืออกุ ๙ เล็ก ๆ ปลาเล็ก ๆ ที่เขาทำให้
 ละเอียด แล้วเขาเอามาคลุกกับเขาทั้งไว้ให้
 นาร แล้วเขามาขายสำหรับคนไล่ทำในน้ำ
 พริกนั้นเรียกว่ากะช
 กะช นันคือปลาเป็นคำเรียกของพระภิกษุ
 กะตี นันคือสิ่งที่อยู่นอกแก่นไม้ต่อกับเปลือกไม้
 เรียกว่ากะตีไม้
 กะตี นันคือหอบมาทวนมาพิคมาไปกมาเรียกว่ากะตี
 เหมือนคำพูดว่าลมกะตีพิคมา
 กะชู่ นันคือเหล็กที่เขาทำสำหรับตีสิ่งของซึ่ง
 ปอง นันเรียกว่าเหล็กกะชู่เป็นคำบ้านนอก
 คำจริงเรียกว่าเหล็กดาบ
 กะชู่กะช นันคือความเหมือนนกขกะชู่กะช
 กะชู่กะช นันคือความก็เหมือนนกขกะชู่กะช
 กะเข้ นันคือสิ่งที่เล็กทำด้วยเหล็กหรือเหล็ก
 สำหรับใส่ยาแก้ปวดบกล้อง แลใส่สิ่งของต่าง
 ความแก้ระไกรนั้นเรียกว่ากะเข้

กะพะ นันคือ ความก็เหมือนกับกะเอียงเรือนนัน :

กะเพท นันคือ เปนชื่อต้นไม้อย่างหนึ่ง :

กะปถ นันคือ อีกลองกลมลง เรียกว่ากะปถ เหมือน
คำพูดว่าง่าให้กะปถหัวง่า :

กะพกกะเพอ นันคือ บุคคลเป็นใจแท้ให้ร้อนในอกใน
ใจหนักไม่ละบายเลย จะนั่งนอนก็ขบไป
กั๊ง ๆ เหมือนคนเป็นบ้านนึ้น เรียกว่ากะเพอ
พก เหมือนพูดว่าคนนึ้นเป็นใจแท้กะพกก
กะเพอไป :

กะปุก นันคือ สิ่งที่ทำแตก ๆ กั๊งกั๊งทำสำหรับไม้ของที่
การะไรไค้นนึ้น เรียกว่ากะปุก เหมือนคำพูด
ว่าหอบกะปุกจฉินมาฉิ :

กะโปก นันคือ ประเทษที่ดื่บตเป็นเมื่อกกลม ๆ สองลูก
นึ้น เรียกว่ากะโปกเป็นคำหยาบ :

กะโพก นันคือ ต้นชาหรือหลังแห่งคนแล้ถว เรียกว่ากะ
โพก

กะพอก นันคือ บุคคลชักชวนเพื่อนฝูงวิษทายไปตั้งชุม
ชุมกับเล่าเม่าลูกในชานในเรือนเรือกลกรนไรน

แต่ที่ใด ๆ ก็คือที่เรียกว่ากิ่งกะพอกกินแล้วเหมือน

พุก่าเขมาทั้งกะพอกกินแล้วอยู่ที่นั้นเป็นอัน

มาก

กะเพ็ก นั้นคือวิธีขึ้นถอนขึ้นชักขึ้นเรียกว่ากะเพ็กขึ้น

เหมือนคำพุก่าฆ่าเสียให้หมกเป็นคำขึ้นนอก

กะเพ็กเต็ม นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนไม่อย่างเล็กอย่างหนึ่ง

กะแพ่ง นั้นคือสิ่งที่ทำกายอริ้วเล็กเล็กทำก่อให้สูงเป็น

หน้ากะการสำหรับคนเล็กคนน้อย เรียกว่ากะแพ่ง

เป็นบ้านนอก หรือชื่อเรียกกะแพ่ง

กะโปง นั้นคือสิ่งที่ทำนาคายไม้แตกหลายเป็นต้น ถาน

สูง ๆ สำหรับใส่ตุ๊กไม้แตกไม้ของต่าง ๆ นั้น

เรียกว่ากะโปง เหมือนคำพุก่าถานกะโปงได้

ถ้าโยเล็กนี้

กะพลองกะแพ่ง นั้นคือเปรียบเหมือนคนชั่วร้ายวิจ

การต่าง ๆ แก่กรุ่นรูไม่ชกไม่เจนไม่จนิจ

นาคจะเอาเป็นหลักเป็นประธานไม่ได้ อย่างนี้

ก็เรียกว่ากะพลองกะแพ่ง เหมือนคำพุก่า

คนนั้นร้ายวิจยังกะพลองกะแพ่งอยู่ไม่ชกไม่

คน

กะพค

นี่คือไม้ที่เขาทำสำหรับตีคกายนี่เรียกว่าไม้

กะพค

กะบุค

๗ นี่คความเหมือนกับกะบุค ๗

กะเพิก

นี่คือขบเสียวไล่เสียวเรียกว่ากะเพิกเหมือนคำ

พูดว่าอย่างกะเพิกไล่มันเสียว

กะพ่น

นี่คือขบคกที่ท้องโทษแลลงไปคกที่ไว้

ไปเกี่ยวอย่างมาเกี่ยวจึงแลมันเรียกว่ากะพ่น

เกี่ยวอย่างเหมือนคำพูดว่าคนนั้นเป็นกะพ่น

กะโพน

นี่คือเป็นชื่อแห่งเครื่องที่เล่นอย่างหนึ่งเรียก

ว่ากะโพนเป็นคำขานนอก จรเสียงเรียกว่า

กะโพน

กะทาบหมี่

นี่คือเป็นชื่อแห่งสัตว์ที่ขบอยู่ในน้ำอย่าง๑

กะผสม

นี่คือเป็นชื่อเรียกตัวของคนเองว่ากะผสมเหมือน

คำพูดว่ากะผสมจะลาท่านไปก่อนแล้ว

กะพุ่ม

นี่คือเป็นหมุ่มพุ่มไม้ เหมือนคำพูดว่าท่าน

นั้นไม้ดีไกลคอก แลเห็นไม้กะพุ่ม ๗ อยู่ไหน

กะเพื่อม

นี่คือสิ่งขบคกไปในแม่ น้ำขบไม้ดีขบคกแต่

กอลเดิมอนั้นนี้เรียกทั่วลดยกะเพ็อม ๆ เหมือน
คำพูดว่าเรือล่มาจมน้ำลดยกะเพ็อม ๆ ไปในนน้ำ
กะเผอเวอ นั้นคือไก่แก่หญิง ที่เป็นคนไม่ก็ไม่รักใน
การเรือนของระหมกกระบังก็มีไก่เฮดโตโตไม่ก็ไม่
แถมกกก็ช้งกช้งหญิงช้งนี้แลเรียกกักน
กะเผอเวอ เหมือนคำพูดว่าหะอชิงหญิงคนนั้น
เป็นคนไม่ก็เป็นคนกะเผอเวอนัก
กะเพ็อกะพก นั้นความเหมือนกับกะพกกะเพ็อ
กะเข้ะ นั้นคือสิ่งทีก็สิ่งจีนเรียกว่ากักกะเข้ะ เหมือน
คำพูดว่าแหวนนี้เข้ะกักกะเข้ะลายนนัก
กะเกาะ นั้นคือสิ่งทีเข้ะกักนคยไม้ไผ่สำหรับได้ทรงเจ้า
กักสำหรับได้สิ่งอื่น ๆ กักก็ ก็เรียกว่ากะเกาะ
ทรงเจ้ากะเกาะไผ่ของ ชิกประการหนึ่งสิ่งทีกัก
สำหรับได้สาทาทีคนกินแลด้กักกินเจ้าไปในก้อง
นั้นสิ่งนั้นก็เรียกว่ากะเกาะสาทา
กะพ้อ นั้นคือเป็นชื่อแห่งกันไม้อย่างหนึ่ง
กะพ้อ นั้นความก็เหมือนกับเขียนมาแล้แต่กัก
จา มา นั้นคือยกโทษกโทษ แปะ กามบาฬี

จมีจมีน นนคือเกว ๗ ทน ๗ เหมือนคำพูดทำให้จมี
จมีนเข้า

กะเทม่า นนคือสิ่งที่เป็นควนจีนไปจับกำนั้นเรียกทำกะ
เทม่า เหมือนกับควนไฟจีนไปจับอยู่บนหลังคา
ก่อทำ ๗ นนก็เรียกทำกะหมาไฟ เหมือนคำ
พูดว่าหลังคาฉีกะหมาไฟมันติดกัน อีกประ
การหนึ่งเหมือนสิ่งที่เป็นทกเข้ามาขายเป็นผงทำ ๗
นนก็เรียกทำกะหม่ากีน

จระม่า นนคือถ่มลงควาลงเซลง เหมือนคำพูดว่าเก
จระม่าลงที่กพนัน

กะมะกร นนคือกระทำโทษต่าง ๗ เรียกทำกะมะกร

กะมะนากการ นนคือฮากการที่ไปนั้น เรียกทำกะมะนากการ

กะหมุก นนคือสิ่งที่ยุทธกลกันท้ายไม้แล่นกันท้าย
ต่าง ๗ ที่มีลักษณะนั้น เรียกทำกะหมุกเป็นบ้าน
นอก จระเมืองเรียกทำหมุก อีกประการหนึ่ง
ถาที่มีกเข้าคลุมเทม่าเข้าก็เรียกกะหมุกกะม่า

กะมิ่ง นนคือเป็นกำถามีญะบ้านกตางอยู่ไม่รู้แน่จึง
เรียกทำกะมิ่ง เหมือนคำพูดว่าเขาจะไปท้ายนอก

- กะม้ง ขนที่กักพุกก่า คอกระม้ง :
- กะซม้ง นันคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง :
- เจม้ง นันคือเหมือน ขต คด ฟน ลัง โด ๆ ให้แก่ชามันตี
แกแฆง นันเรียกก่าเจม้ง :
- โจม้ง นันคือไก่แก่ที่กระเวและที่กระคน เรียกเจม้งคน
โจม้งเรือเป็นคำขานนอก ทลเมืองเรียกก่าท
ทเรือ :
- กะทมอง นันคือกาะกุกที่เป้นแผ่นบนที่กระนั้น เรียก
ท่ากะทมองที่กระ :
- กะทมุก นันคือกาะกษหนาคีเขาพับเท้าทำเป้นเล่นสำหรับ
เขียนหนังสือนันเรียกกะทมุก เป้นคำขานนอก
ทลเมืองเรียกก่าทมุก :
- กะทมุก นันคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้กอกอย่างหนึ่ง
คือกขข :
- กะทมอก นันคือกไฟ เป้นคำก่งภาษา :
- กะทมวก นันคือลูกเขาพันเท้าเรียกก่าทมวก เหมือน
คำพก่ากะทมวกเชือกเท้าให้ตี :
- กะมึน นันคือเป็นคำอย่างหนึ่งที่เขาหาหมอย้อมผ้าเหลือง

เลขทศก ๗ นั้นเรียกว่าจะมีน ชกประการหนึ่ง
เป็นชื่อ แห่งนทอย่างหนึ่ง :

เจมณ นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนที่อยู่ในทิศทักษิณชกทศก ๗

เจมณ นั้นคือโคไศแก่ตาคคนที่เป็นปรกติ เสด็จถึงที่บัง
เกิดจับครุหนึ่งยามหนึ่ง ทำจอกทศกนั้นคืนไหวไป
มาเรียกว่าเจมณศก เหมือนคำพูดว่านั่นเจ้าเจมณ
ทศก :

เจมณ นั้นคือเพงคุมองคุณาร ๗ นั้นเรียกว่าเจมณศก :

กะหมีบ นั้นคือส่วนหนึ่งที่อยู่ในกายคน อยู่ตรงทรวงค้ำมา
นั้นเรียกว่ากะหมีบ :

กะหมีบ นั้นคืออกคนไว้ซ่อนไว้มีโคปัลอยไปตามลำภนั้น
เรียกว่ากะหมีบไว้ เหมือนนบตทกมีลมจะออกมา
ทรวงทวารหนักกฐาแลแสงนิก คนนั้นก็ละอายกะ
หมีบไว้ใหม่ นออกมาอ่อน ๆ แลเบา ๆ :

กะแหมบ นั้นคือขุขคตทำไหทองแห่งลงไปติดกันหลัง
นั้นเรียกว่ากะแหมบตช เหมือนคำพูดว่ากะแหมบ
ทองเจ้า :

กะหม่อม นั้นคือส่วนหนึ่งที่อยู่ในท่ากทศกที่มิได้ขึ้น

ถึงแก่นจีนไถ่นั้นเรียกว่ากะหม่อม คีต:

จระเมฆ นันคือคนที่ดักสิ่งของต่าง ๆ มีให้เท้าของรูนั้น :

เรียกว่าจระเมฆ

จระมุขะมัว นันคความก็เหมือนกับกะมุขะมัว :

กระยา นันคือไคแก่เกี่ยวสาหารที่คนกินไถ่นัน เรียก
ทกระยาหาร :

กระยาจก นันคือไคแก่คนจนคนเขนไคคนขอนัน เรียก

ทกระยาจก :

กระยาหาร นันคความก็เหมือนกับกระยา :

จระอี่ นันคือเขาถือทำให้ปั่นให้ตะเขยดให้แตกให้ขบ

เรียกว่าจระอี่ เหมือนคำพูดว่าเกไปไม้ไคเกจ :

อี่แป้งทำจนมอญ :

จระเขย้า นันคือสิ่งของที่ใส่ในถังต่าง ๆ มีซวกปนกัน

แลหขซวกทำให้ของในซวกนนั้นจีน ๆ ลง ๆ นัน

เรียกว่าจระเขย้า เหมือนคำพูดว่าเขาจระเขย้าซวก :

นมอญ :

จข่า นันคือเขาถือทำให้สิ่งของที่ปนกันให้เจกกัน อิก

ประการหนึ่งเหมือนเก็ก ๆ เล่นซึ่งไคคนแล

เล่นสิ่งใด ๆ ก็คือ เล่นด้วยมือบีบเลนมากเลนก็
เรียกจข่าเล่น เหมือนคำพูดว่าเก็บมัน จข่าเลน

เลน :

กะยะ นั้นคือสิ่งที่ทำที่ไม่ดี อากาศมีฝุ่นผงละเอียดเป็นอัน เรียก

ว่ากะยะ เหมือนคำพูดว่ากากกะยะนี้เสีย :

จขก นั้นคือ บกคด เก็บไม่ถี่นัก ทัพเจ็บเล็กน้อย ๆ เก็บ

ก็ถี่องถี่นก็ถี่ แลเก็บไม่เต็มถี่น เหมือน

คนเป็นหน่อขนเรียกว่าเก็บจขก เหมือนคำ

พูดว่าคนนั้นเป็นหน่อเก็บจขก ๆ ไป :

จขก นั้นคือแว่นไว้เพื่อไว้หยุคไว้ เรียกว่าจขกไว้

เหมือนคำพูดว่าเก็บแว่นเก็บจขกไว้เพื่อไว้หยุค

หนึ่งจะไว้ทานกิน :

กระหยาก นั้นความก็เหมือนกบกะยะ :

จระยิก นั้นคือไก่ดำเข้าจิกเข้าเอียบกเข้า เรียกว่าจระยิก

เหมือนคำพูดว่าอย่าจระยิกเข้าไก่ดำ :

กระหยิก นั้นความก็เหมือนกบจระยิก :

จระเขยิก นั้นความก็เหมือนกบจขก :

จระเหยิก นั้นความก็เหมือนกบจขก :

ขยอก นันคือถึงชากินแถม มีโคเคียวทักขพัน แลกกินเข้า
ไปทั้งนั้นเรียกกว่าขยอก เหมือนคำพูดว่านั้น

มขยอกปลาเข้าไปถึงหัว

กระตขอก นันคความก็ เหมือนกับขยอก

กระอ่ยง นันคือบตคตเคื่อให้ทักกตทกขตุงมีโคให้

ถูกกินนั้นเรียกเคื่อคนกระอ่ยง

กระยง นันคือความก็ เหมือนกับขยอก

กระอ่ยง นันคือบตคต ยกชันดินจีนเคื่อไปกิด แลยก

ชันดินจีนให้ทักทวะหอยบั้งโคให้ถึงกิด

เรียกว่าเคื่อกระเหยงอื่นกระเหยง เหมือนคำ

พูดว่าชากเคื่อกระเหยงมาแลชากกระเหยงกินจีน

หอยบเฮ

กระเหยง นันคือเป็นชื่อแห่งปลาอย่างหนึ่ง

กระเหยง นันคือคนก็กิดทักกิด แลกคองฮากขอก

คาบขึ้นบาหมาไมแหสนทลว แลไปไม่ได้กม

ลงแลกกินไปมานันเรียกกักินกระเหยงเหมือน

คำพูดว่าคนผู้นัน กักินถึงนันคองฮากขอกมอง

กินกระเหยงอยู่

กระโหลก นนคือไก่แก่คนก็ตั้งตัวก็ตั้งแต่กกใจกลัวภัยถึง
ใกล้หนึ่ง แลวิ่งไปช่วยกำลังแรงเดเวเวเรียก
กำลังกระโหลกไป เหมือนคำพูดว่ามีสิ่งกระ
โหลกไปไหนแล้ว

กระหอย นนคือไก่แก่บุทกลโลกเคี้ยวช่วยบุทกรรยา
ดมคายทาบจากแฉะของให้ขยับแก้ม ค่าย
ความตกใจโลกนั้นเรียกว่ากระหอยแก้ม
ก็เรียกว่าดมของแก้ม เหมือนคำพูดว่าคนนั้น
ฉะของให้หน้าทาบของดมของแก้ม กระหอยแก้ม :

กระหอย นนความก็เหมือนนกับกระหอย :

กระหอย นนคือไก่แก่บุทกลเคี้ยวเขา ๆ ไม่ให้ไก่อื่น
เลี้ยงกินเคี้ยว ค่ายมือชกลมได้ยักก็ ค่ายมือใจจะ
ดกของแฉะเคี้ยวเขา ๆ มีให้รู้ก็ ก็เรียกว่ากระ
หอยเคี้ยวเขาไป เหมือนคำพูดว่าคั้นฉะจะไม่ย
มันกระหอยเคี้ยวเขาของ ๆ เขาไป :

ชยาก นนคือถอยเขาไปใกล้แฉะถอยออกไปไกลเรียก
ว่าชยาก เหมือนคำพูดว่าชยากเขาข้างนี้ :

ชยาก นนคือเข้กแฉะกัวแฉะกัว เรียกว่าชยาก

- เหมือนคำพูดที่ว่าไม่ไปอีกทั้งจากแล้ว
- จะขยับ นั้นความก็เหมือนกับขยาด
- ขยับ นั้นคือไ้แก่บพทคตที่ไม่จีเี่ยจเป่นคนตม้นนี้ก็
คนนั้นเรียกว่กคนขยับ เหมือนคำพูดที่ว่าทุกทั้ง
คนนั้นห่มขยับนี้ก็
- ขยับ นั้นความก็เหมือนกับขยด
- ขยด นั้นคือจากแลไม่ที่เจททำเป่นแ่่น ชักหรับชก
ออกบิคณแ่แ่คกขงหัวเรือทักยเรือนี้เรียก
ว่ขยดเรือ
- ขยับ นั้นคือกระทำห่มปภมคยทกไม่ให้ผู้ใคร เรียกว
ว่ขยับท เหมือนคำพูดที่ว่าขยับทเลียไม่ให้
ทุก
- ขยับ นั้นคืออกลลห่มลทขบลเรียกว่ขยับล เหมือน
คำพูดที่ว่าขยับลนลไปคหฏม่นจะลททไม่ล
- จะขยับจะย่อง นั้นคือที่เนื้อที่ใจห้เกะกอกะชีกนนั้น เรียก
ว่จะขยับจะย่อง เหมือนคำพูดที่ว่าคนนั้นใจทักจะ
ขยับจะย่องนี้
- ขยับ นั้นคือไ้แก่คนพทเรือแ่งก็ที่มีไ้แ่งก็ก็ แก่

แก่ทว่าพายเร็วพายไม่ใครจะหยุดเรียกว่าพายจยุม
 ไป เหมือนคำพูดทว่าจะพายจยุมไปฝั่งไหน
 จยุม นันคือขยับเฮนวยเฮนวยมือเรียกว่าจยุม
 เหมือนคำพูดทว่าขยับเฮนวยไปดักจยุมหนึ่ง
 กระจ่อม นันคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง
 จยาย นันคือกลัดเกลศสายแลออกหากที่เรียกว่าจยาย
 เหมือนคำพูดทว่าถอกไม้มีมันจยายแย้มจามนิก
 จยายผม นันคือกระทำให้ผมแยกหากันเรียกว่าจยาย
 ผม
 จยายพล นันคือทำพริกพลให้ออกหากที่เค็ม เรียก
 ว่าจยายพล
 กระจ่อม นันคความก็เหมือนกับกระจ่อม
 กระจ่อม นันคือไก่แก่คนกันนิก แดแก่ไปทั้งเนื้อทั้ง
 ทว่าเรียกกันจะเยอ เหมือนคำพูดทว่าเป้นเทศ
 ไฉนจกทั้งคนจะเยอไปทั้งเนื้อทั้งท
 กระจ่อม นันคือไก่แก่ปชคคทำสิ่งหนึ่งถึงใจ แก่ทว่า
 ทำให้ลาภนนฤกที่จ้งครกเรียกทว่าทว่าจะเยอจ้ง
 ครก เหมือนคำพูดทว่าเฮนวยเฮนวยไปจะเยอเสีย

ลักประเทียช

กะภ นันคือว่ากระทำแปลทามชาพี

กะภกษ นันคือว่าคะหฺญแปลทามชาพี

พะภ นันคือว่าเเรือนแปลทามชาพี

กะวิ นันคทามกึเหมือนนกับกะภ

กะวิ นนคทามกึเหมือนนกับปะภ

กะวิ นันคทามกึเหมือนนกับกะภ

กะวิ นันคือว่าคำรพยิกว่าหนกักว่าแปลทามชาพี

กะเว นนคทามกึเหมือนนกับกะภ

พะเว นันคทามกึเหมือนนกับพะภ

กะเว นันคือว่าอย่างเว

กวิเว คทามกึเหมือนนกับกะภ

พวิเว นันคทามเหมือนนกับพะภ

คะระหา นันคือว่าเขียนนินทาคคนอื่น คทามชาพี

กะรอก นันคือเป็นชื่อแห่งลกรอย่างหนึ่ง

พะภ คทามกึเหมือนนกับพะภ

กะสิง นันผู้ชานไปคทามทการ่งนันเลิก

ละงกะสิง นันคือสิงที่จากเป็นชันเล็กชันน้อย เหมือนนค

จากเป็นริ้วเล็กริ้วน้อยก็เรียกทุกกระงังกระริงเหมือน

คำ พุทว่า ฉานี่ขาดกระงังกระริงหนัก ะ

กระเหวียง นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนที่อยู่ในทิศวันตกพวก

กระภาค นั้นผู้ชานไปดูความที่กระเหวียงนั้นเกิด ะ

กระเวียน นั้นคือเป็นแห่งนกออย่างหนึ่ง ะ

กระริบ นั้นผู้ชานไปดูเขาที่กระริบนั้นเกิด ะ

กระรบกระริบ นั้นคือคนพูดกระชิปกันเบา ๆ ไม่ให้ผู้อื่นรู้ก็

เรียกว่ากระรบกระริบ เหมือนคำพุทว่าคนนั้น

พูดกระรบกระริบกันท่าอย่างไร ะ

กรรม นั้นคือไต่แก่งคนยากกล้ายากกรักยากแวง คือ

พูดจาไม่เก้งไม่กตแก่ผู้ใด พูดเป็นคำหยาบ

ซึ่งมีไต่เป็นคำหยาบซึ่ง เหมือนคนอื่นจะพูด

ลักคำหนึ่งทั้งก็พูดไป ะ คำ ขงก็ก็เขลาวิ

วาทแก่ผู้อื่น เขาจะถามด้วยคำหยาบลักคำหนึ่ง

ทั้งก็ว่าคำหยาบตอบไปใด ะ คำ คนอย่างนี้

แกลเรียกว่าคนเจ้ากรรม เหมือนคำพุทว่าหญิงคนนั้น

เจ้ากรรมจริง ะ

จะแห้วม นั้นคือกระทำเลื่องออกจากในคออย่างหนึ่ง ให้

คนรู้เรียกว่าชะแหร่มเลี้ยง เหมือนคำพูดว่า เจา
 อยู่ต่ออกเขาชะแหร่มเลี้ยงไคยโนอยู่
 ๕
 ๖
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐

เหมือนคำพูดว่าเอากระโหลกกระตามาทักน้ำกิน ๕

กะลิ่ง นั่นคือเป็นชื่อแห่งนกอย่างหนึ่ง ๕

กะลนกะถาน นั่นคือเหมือนเกกเถื่อนอยู่แต่บิดามารกา ๕

ร้องเรียกมาใช้ให้หยิบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แลเด็กนั้น

ก็วิ่งมาโดยค่านแถมหยิบของทุกข้างแตกข้าง

ด้วยกำลังเร็วทวยโหระไปเถื่อนนั้น บิดามารกา

ก็กระทำโทษแก่เด็กนั้น แลเรียกว่าสิ่งหยิบกะ

ลนกะถานจะไปทั้งไหน ๕

กะหลบ นั่นคือแฉะไปจนไปก็ไป เรียกว่ากะ

หลบไปเหมือนคำพูดว่ากลิ่นหอมกะหลบไป

กะลือป ๕ นั่นคือลอยไปซดไปด้วยแรงกุไถล ๕ เรียก

ว่าลือปกะลือป ๕ เหมือนกับเรือจากลือปไปในแม่

น้ำแก้วของไม้ทนต์แลมีผู้อื่นมารองบอกแก้วของเรือ ๕

จึงถามว่ามีลือปไปทั้งไหน ผู้บอกก็บอกว่ามี

ลือปกะลือป ๕ ไปในนั้นแน่ ๕

กะเล่อกะลา นั่นคือทำหน้าเหมือนนกขนาถิศาเปรียบนั้น ๕

เรียกว่าทำหน้ากะเล่อกะลา เหมือนคำพูดว่า

คุณนั้นทำหน้าซึ่งกะเล่อกะลาจนนก ๕

กะวี นั้นคือว่านักปราชญ์แปลตามชาติ ๕

กะแห้ว นั้นคือเป็นชื่อแห่งนกออย่างหนึ่ง ๕

กะหว้า นั้นคือสิ่งที่ยกออกไปบูดลงไปสีได้เสมอกัน ก็
เรียกว่ากะหว้าลงไป เหมือนคำพูดว่าที่ตลงนี้ ๕

ชงกะหว้าอยู่ ๕

กะหวัก นั้นคือคำ คือกะตامةพรวที่เขาเอาไม้ขี้ก่า
ทำหีบคกเขาคกแกงนั้นเรียกว่ากะหวัก ๕

กระเวกหรือคกร นั้นคือสิ่งที่ยกออกไปในเชิงบนมะทากะ
ษักรที่เปนชั้น ๕, ๕ ชั้นบ้าง สิ่งที่ยกขึ้นเชิงบนนั้น
เรียกว่ากระเวกหรือคกร ๕

กระเวก นั้นผู้ชานไปดูความทกระวอกนั้นเด็ก ๕

กระวอกกระเวก นั้นคือบุคคลที่จิกรไม่ตรงจิกรหน้าไท
ไปมาจิกรไม่เป็นหนึ่ง อย่างนี้ก็เรียกว่ากระวอก
กระเวก เหมือนคำพูดว่าจิกรคนนั้นกระวอกกระ
เวกหนัก ๕

กะหวัก นั้นคือพันธ์ไผ่ผูกแถมักเรียกว่ากะหวัก
เหมือนคำพูดว่าเขาเชือกกะหวักเขากิเสก ๕

กะหวาก นั้นคืออยู่แถวของท้ายเสียงทให้เด็กกกลนั้น ๕

เรียกว่ากะทาก เหมือนคำพูดว่ากะทากก็
ให้ตกใจ

กะทาก นั้นผู้ชานไปคุกคามที่กะทากนั้นเล็ก

กะทากกะทาก นั้นคือเห็บ ๆ ก้อน ๆ เรียกว่ากะทากกะทาก
เหมือนคำพูดว่ากินไก่กะทากกะทากเข้ามันจะฉีก
จะคัก

กะวนกะวาย นั้นคือขี้กรใจไม่ละบายให้ยกว่าขี้กรกะวน
กะวาย เหมือนคำพูดว่าวนนี้ขี้กรใจจกกะวนกะวาย

กะวาน นั้นคือแป้นชื่อไม้อย่างหนึ่ง

กะวิน นั้นความก็เหมือนกบกะว

กะเวณ นั้นคือบุคคลที่เที่ยวไปคอยระวังคู่ซึ่งฆ่าศึกแกล
คอยคู่ซึ่งลี้ครุที่ระทมถนนั้นเรียกว่ากองกะเวณ

กะวาย นั้นผู้ชานไปคุกคามที่กะเวณนั้นเล็ก

กะเวยกะวาย นั้นคือไก่แก่บุคคลที่ตกใจกลัวภัยถึงใจ
ถึงหนึ่งแกลร้องทวยเสียงอันก็นั้นเรียกว่ากะเวย

กะวาย เหมือนคำพูดว่าคินนี้เขาได้ยินเสียงร้อง

กะเวยกะวายนนั้นเป็นเหตุอย่างไร

กะทาบระณะ นั้นคือไก่แก่สั้น

กะสีที่ นันคือเลี้ยงควาง เหมือนนบทุกคตเจ็บตัวยั้งใจยั้ง
 หนึ่งแลร้องควางนันเรียกว่าควางกะที่ ๆ เหมือน
 คำพูดว่าคนนันเจ็บนกันนอนควางกะที่ ๆ อยู่ :
 ทะแห นันคือเป็นชื่อแห่งปลาอย่างหนึ่ง :
 กะให้ นันคือเป็นชื่อแห่งปลาอย่างหนึ่ง :
 กะเหก นันคือเป็นเสียงลัดดาเมื่อมันร้องมันจะกักนัน
 เรียกว่ากะเหกเฮา เหมือนคำพูดว่าเมื่อตะกั
 ทมามันกะเหกกะกักกั :
 ทะหาง นันเป็นชื่อแห่งปลารออย่างหนึ่ง :
 ทะหู้ นันคือคนผู้ขยที่มิได้บวชเป็นพระดังนันเรียก
 ว่ากะหู้ :
 กะสิก นันคือไก่แก่บทุกคตมีใจหยาบจฬักวทานนิกไม่รู้
 ทำใครก็ใครชั่วใครมีคุณไม่มีคุณ เตียวประทะษ
 ภัยเสียทั้งสิ้น คนอย่างนี้แลเรียกว่าเป็นคนใจ
 กะสิกนิก เหมือนคำพูดว่าชยคนนันใจมันกะ
 สิกนิก :
 กะโศก นันความก็เหมือนนกับกะสิคเหมือนกัน :
 ทะเตบ นันคือไก่แก่บทุกคตที่มีเสียงแห่งเหมือนเสียง

- คนที่ เป็นพวกนั้น เรียกว่า กะแหบ ๖
- กะหอบ นั้นคือใครแก่บุคคลที่ทำการหาใจอื่น ๆ เหมือนคน
 เกือบจะตายนั้นเรียกว่า กะหอบ เหมือนคำพูดว่า
 มีนกะหอบขึ้นมาแล้ว เกือบจะตาย ๖
- กะหิม นั้นคือทำเสียงคำทมิในคอให้หนักกลั่นนั้น เรียกว่า
 เสียงกะหิม เหมือนกับเสียงเหอแลดูนกข
 อด คำทมิซึ่งคนนั้น ๖
- กะเหิม นั้นคือใครแก่บุคคลที่เป็นพาล มีต้นการมีใจ
 ทลวโกร มีแต่จะชกตีฆกตกแก่งทำอันทะเลแก่
 ทัณผู้อื่น คนอย่างนี้แล เรียกว่าเป็นคนใจกะเหิม
- กะทาย นั้นคือใครแก่บุคคลกินบ่อย ๆ นั้นเรียกว่า กะทาย
 น้ำเหมือนคำพูดว่าวันนี้จากะทายน้ำนี้ ๖
- กะทาย นั้นความก็เหมือนกับกะทาย
- กะแหะ นั้นคือคนมีใจออกเสียงเรียกว่ามีกะแหะ
 เหมือนคำพูดว่าคนนั้นนงมีกะแหะ ๆ อยู่
- กะหือ นั้นความก็ว่ามาแล้วแต่ข้างหลัง ๖
- กะเฮ นั้นคือออกกลั่น เหมือนกับเข็ดกตงเมื่อเวลา
 เหว แหวเหวอยู่จนเวลาค่ำเมื่อระกุงร้อนเท่านั้น

ก็มีกลิ่นจะบอกเสียแล้ว อย่างนี้แหละเรียกว่าออก

กะเอ เหมือนคำพูดว่าเขานั่นออกกะเอจะบอกเสีย
แล้ว

กะฮาก นั่นคือออกนอก

กะออก นั่นก็มักออกเหมือนกัน

กะอ๊ก นั่นคืออ๊อบเขารกเขาเรียกว่ากะอ๊กเจ้า เหมือนคำ
พูดว่ากะอ๊กฯ มันเขาให้ทิ้ง

กะฮัก นั่นคือร้องไห้แต่ร้องคราง เหมือนกับเก็บร้องไห้
ครางแต่ออกเสียง นั่นเรียกว่าร้องไห้กะฮักฯ อย่าง
หนึ่งเหมือนคนเจ็บทวยสังใจถึงหนึ่งแต่ทนไม่

ได้ แดครางออกเสียง นั่นเรียกว่าครางกะฮักฯ

เหมือนคำพูดว่ามันนั่งร้องไห้กะฮักฯ อยู่ทีนั้น

มันเจ็บนอนครางกะฮักฯ อยู่ในห้อง

กะแอก นั่นไปคุกคามที่กะออกนั้นเลิก

กะออก กะแอก นั่นคือเจ็บ ๆ ไข้ ๆ บ่อย ๆ ไม่สบาย

เรียกว่ากะออกกะแอกไป เหมือนคำพูดว่าเจ็บ

นี้จากกะออกกะแอกไปไม่เหมือนแต่ก่อนแล้ว

กะแอบ นั่นคือไม่ให้เห็นกัน เหมือนกับคนหุบแอดิ่ง

แฉะแฉะลึกลงใจลึกลงหนึ่งก็ค่อยเคี้ยวค่อยบงเข้าปัสสาวะ
ลึกลงนเห็นตัว อย่างนี้แฉะเรียกว่ากระแฉะเข้าปัสสาวะ

เหมือนคนกำพุกกำค้อย ๆ กระแฉะเข้าปัสสาวะก็อย่าให้
มันเห็น อีกประการหนึ่งถึงที่เขาสอนก็อย่า

เหมือนคนละมุกแก่ทักมันหลวมที่เกี่ยวไม่เปนเหตุขม
เหมือนคนละมุกเรียกว่ากระแฉะ เหมือนคนกำพุกกำ

กระแฉะนี้ชยาไปกระเท้าไว้

กระโอบ นั่นคือชวกรอบ เหมือนกับคนไปซื้อไม้ซุง แฉะ

เขาซื้อทวักกลมรอบไม้ซุงจะให้รูทวักไม้ซุงโคจี้

ก่า ก็เรียกว่าเขาซื้อกระโอบเข้า เหมือนคนกำพุก

กับเขาซื้อทวักกระโอบเข้า ทวักโคจี้ก่า

กระเอ็บ นั่นคือชิมไปไหลไปเหมือนคนกับน้ำมันหกรกกระการ

แฉะส่า น้ำมันนั้นก็ชิมไปมากก่าที่หกแฉะแฉะ

นั่นอย่างนี้แฉะเรียกว่าน้ำมัน ๆ กระเอ็บไป

กระแอม นั่นความก็เหมือนคนกับกระแหม่ม

กระออม นั่นคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง หนึ่งชื่อไทรแฉะ

ม่ออย่างหนึ่ง

กระเฮอ นั่นคือสวนทักกลวงกายแห่งมะนุษย์นั้นเรียกว่า

กะเอว
 กะเอว นันคือร้องเสียงดังเหมือน คนเข้เจ็บให้จกเสียงก
 ในท้องแลรื่องนั้น เรียกว่าร้องกะเอว ๆ เหมือน
 คำพูดว่าคนนั้นนุกหรือกะเอว ๆ อยู่
 กะเซือย นันคือเป็นชื่อแห่งกักรอย่งหนึ่ง
 กก นันคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง
 กกกัน นันคือมีไ้ทั้งกันไกลกัน เหมือนแม่ไ้มีลูก
 อ่อน ๆ แลมีไ้ละไ้ที่ลูกของกันนั้น อย่าง
 นี้ก็เรียกว่ากกกันอยู่ เหมือนคำพูดว่าไ้กัน
 กกกันอยู่ไม่ห่างกัน
 กกจะลา นันคือหยาบจกกว่า กล้าแข็งกว่าแปลตามศัพท์
 กกจะลี ความก็เหมือนนกับกกจะลา
 กกจะไล ความก็เหมือนนกับกกจะลา
 กกจะละ ความก็เหมือนนกับกกจะลา
 กกจิก นันคือพูดกันหัวเราะกันเขา ๆ ก็เรียกว่าหัวเราะ
 กันคกจิก เหมือนคำพูดว่าหัวเราะกันคกจิกด้วย
 เขกอนไ้
 กกกัน นันคือกกันคคอยกแลรื่องดังคคจก่าคกจกจะเจ้า

มาแต่ห้ามไว้ อย่างหนึ่งแล้วคนที่กระทำอันกระหาย
 ที่ในเมืองแล้วจะหนีออกไปจากเมือง จะไปอยู่
 ในเมืองอื่น ๆ ก็กักไว้ มีให้คนที่หนีนั้นหนีไป
 ได้ อย่างนี้ก็เรียกว่ากักการ เหมือนคำพูดว่าเขา
 กักกานอยู่ที่นั่น
 กักพล นั้นคือมีให้พวกพลโยธากระบาทไปอยู่ที่อื่นก็อย่างนี้
 ก็เรียกว่ากักพล
 กักเรือ นั้นคือไม่ให้เรือล่องไปมาได้ อย่างนี้ก็เรียกว่ากัก
 เรือ
 กากเข้ นั้นคือเข้สารแล้วมีเข้เข้เป็ลอกกักอยู่ทางเข้
 หนึ่งล่องเข้ เข้เข้เป็ลอกที่กักนั้นเรียกว่า
 กากเข้
 กากยา นั้นคือยาที่กักกินแล้วของกินจนสิ้นโรคแล้ว แล
 ึ่งเสียบสิ่งที่กักนั้นเรียกว่ากากยา
 กากเดมทះ นั้นคือเส็ดกักที่กักอยู่ในคอแล้วเสียบนั้น
 เรียกว่ากากเดมทះ
 กากน้าทาย นั้นคือถ่มน้ำตายออกตากกนั้น เรียกว่า
 กากน้าทาย

กักกัก นันคือคอกใจกักคิมกักคอกใจกัก แลดูจันจากที่นอน
ควยเตกอกเตกหนึ่งกักคิ แลกระทำเสียงให้ได้
ยิบกิง ๗ นันเรียกว่าเสียงกักกัก เหมือนคำ
พูดว่าคั้นนี้ที่เรื่อนนันเสียงดูจันกักกัก เปน
เตกอย่างไร

กักคัก นันความกักเหมือนกักกัก

กักก้อง นันคือเสียงที่กักหนักแลได้ยิบกิงไปเปนอันมาก
นันเรียกว่าเสียงกักก้อง เหมือนกักกับเสียงที่แจ็ก
แต่แจกนันก็เรียกว่าเสียงกักก้อง

คูก นันคือเรื่อนที่ล้าหรีบได้คนโทษ แลสิกักแพง
ลือมรอบนันเรียกว่าคูก

คูกเซ่ นันคือนั่งลงแลทำให้เซ่ลงถึงพื้นนันเรียกว่า

คูกเซ่

คูกกฐี นันคือกักแม่ไก่แปลคากมขาศ์

คูกกฐี นันคือไก่ผู้แปลคากมขาศ์

คูกกฐะ นันคือสิงโตแปลคากมขาศ์

คูกคาม นันคือจุกกอยข่มเหงให้กถวนันเรียกว่าคูกคาม
เหมือนคำพูดว่าเซ่คูกคามข่มเหงนิก

เกก
นั่นคือแตกออกจากกัน เหมือนกับไม้ซ้เจื่อนที่
คนเขาปักให้เล่มออกไป แลไม้เจื่อนซ้หนึ่งมี
ไว้เล่มมอแลแตกออกจากกันก็เรียกว่าเกกออกไป
ไปเหมือนคำพูดว่าไม้เจื่อนซ้หนึ่งเกกออกไป
ไม่เรียบเล่มออกไป

เจกทว
นั่นคือบุทกลองแม่มือเขาแตกกระทำแม่มือทั้งอ
นั่นถูกเขาตีก็สะแกง คนอื่นนั้นเรียกว่าเจกทว
เหมือนคำพูดว่าทักไม่มาเจกทว

เชก
นั่นคือเป็นชื่อคนทั้งภษาพวกหนึ่ง

เชกเทก
นั่นคือเป็นชื่อแห่งนกออย่างหนึ่ง

โคก
นั่นคือที่ดอนแลที่สูงเรียกว่าที่เป็นโคกเหมือน
คำพูดว่าที่ทรงนั้นเป็นโคกจีนแล

โกกเกก
นั่นคือไก่แก่คนที่กินเกกมาตุกแลเที่ยวชก
ก็กินแลทำเป็นคนอื่นทะพาด คนนั้นแลเรียก
ว่าคนโกกเกก

โคกกระดูน
นั่นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

โคกกระอม
นั่นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

โจกทว
นั่นคความก็เหมือนกับเจกทว

กอดกีน นนคือได้แก่ทารกที่กินนมแม่แลกกินไปบ่อย ๆ
กินไปไม่ละไม่ว่างนั้นเรียกว่ากอดกีน เหมือน

คำพูดว่านมกอดกีนจนนมแห้งแล้ว
กอดเลือก นนคือทำสิ่งให้ถูกเลือกในกายให้ออกจะให้
ตายโรคนั้น เรียกว่ากอดเลือก

กอดกลม นนคือทำสิ่งให้ถูกกลมในกายให้ออกนั้น
เรียกว่ากอดกลม

คอก นนคือไม่อันรอบปวิให้วศกขออกไค้นั้น เรียก
คอกวคอกศกข

เกือก นนคือสิ่งที่ทำด้วยหนังที่ไค้กินนั้นเรียกเกือก
กึ่ง นนคือกำจั้นเรียกว่าป่วศก

กน นนคือไม้ที่คกค้อมเหมือนคันชะนูนั้นเรียกว่า
ไม้กน อีกประการหนึ่งเหมือนไม้ที่ปลัดันกน
เหมือนคันชะนูที่หญิงคักพักขนั้นเรียกว่าไม้กน
คักพัก

กน นนคือสิ่งที่ไม่หักไม่ทำตายไม่ชุกไม่พังไม่คูลู
นั้นเรียกว่ามันคนแลเรียกูกนอยู่

กนเกียน นนคือไม้ที่เป็นจอบกลมที่หมนคิกชกคขแผ่น

- คณนึ่งเรียกทักไม้ทงเกียน
 ทงคก นนคือว่าแม่หน้า
 ทงฉีกว นนคือสิ่งทีท่างกลม ๆ ทำให้เป็นซี่ๆ แล
 ฉีกนออยู่กลางนั้นเรียกทักทงฉีกว
 ทงรวท นนคกวมก็เหมือนทักทงเกียน
 ทงเรือ นนคือไม้ทักคกเปนมเหมือนคนขะนูที่ทางลงที
 ท้องเรือแลทักทักขไม้ถูกปะดักนนั้น เรียก
 ทักไม้ทงเรือ
 ทง นนคือไม้ให้ไปทงเหนใต้เรียกทักทงไว้ เหมือน
 ทักเขาปลาทงไว้ในค่มนั้นก็เรียกทักทงปลาทง :
 ทง นนคือไปไม้ทักขถึงใต้หนึ่งจากหน้าอยู่
 แลไม่มีทงไปก็ตี แลทักขยังไม้ทักขคนอื่น
 ยังทำอยู่ก็ตี อย่างนี้ก็เรียกทักทงอยู่เหมือน
 ทักทงทักขไปขยังไม้ทักขยังคกนอยู่ :
 ทงทง นนคือเป็นชื่อแห่งเสียงทง ๆ เรียกทักเสียงทง
 ทงเหมือนคักทงทักเสียงอะโรทงทงทง
 ทงทง นนคกวมก็เหมือนทักขคก
 ทงคก นนคือว่าแม่หน้าคกขพาฬ

กษัตริกาล นนคือเครื่องติดที่เข้ เรียกว่ากษัตริกาล ๕

กษ นนคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง อภประการ

หนึ่งเป็นชื่อแห่งสวนที่อยู่ในกายคนแลกาย

สัตว์ที่อยู่ในที่บกทั้งนั้นเรียกภาคก ๕

กษ นนคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่งเหมือนน

เรียกกษ

กษ นนคือติดอยู่ในที่ใดที่หนึ่ง มีไว้คกกลวงไว้แฉ่น

กินนนเรียกกษอยู่ อภประการหนึ่งเหมือน

น้ำที่คกกลวงเป็นฝอย ๆ เมื่อเวลาเข้มีคก

ติดอยู่ในใบไม้แลใบข่านนก็เรียกกษน้ำกษ ๕

กษ กษ นนคือผ้าที่คกแลเย็บเป็นรูปขากสำหรับน

นนเรียกกษ

กษ เจน นนคือไม้ที่เข้ปักลงแลมีไม้สั้นขางอยู่ใน

เข้ขบนนนเรียกกษไม้กษเจน ๕

กษ กษ นนคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง ๕

กษ กษ นนคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง ๕

กษ นน นนคือเป็นคำเรียกไม้ที่มีกำหนดขีด เป็นคำ

กษ

ข้างเหนือ นั่นคือเป็นกำหนดทงข้างเหนือนั่น เรียกว่า

ทิศข้างเหนือ

กึ่ง นั่นคือสิ่งทีแยกออกจากกันไม่เรียกว่ากึ่งไม้

งั้น นั่นคือเป็นชื่อแห่งต้นอย่างหนึ่ง

กึ่งปวิไล นั่นคือว่ากินรแปลตามชาติ

กึ่งกั นั่นคือเป็นชื่อแห่งครมเล็กอย่างหนึ่ง

กึ่งกี นั่นคือเป็นชื่อคนแต่แห่งลัทธิเล็ก ๆ ที่คณานไปทวยยาว

๖ ชื่อ ๔ ชื่อ ๑๐ ชื่อแลมคนมากอย่างหนึ่ง

กึ่งโกธร นั่นคือว่าคามโกธร

กึ่ง นั่นคือว่าเปนลวณกึ่งหนึ่ง

จึ่ง นั่นคือสมกเชือกไว้ให้ตั้งกึ่ง กึ่งหนึ่งไว้ให้ตั้ง

กึ่งก็เรียกว่าจึ่งไว้

กึ่ง นั่นคือเป็นชื่อแห่งลัทธิอยู่ในน้ำหนึ่ง

กึ่ง นั่นคือสิ่งนำที่อ้อมคคเป็นคณชุนุนั้นเรียกว่ากึ่ง

กึ่ง

กึ่งฝอย นั่นคือกึ่งทวเล็ก ๆ นั่นเรียกว่ากึ่งฝอย

แกง นั่นคือเป็นคณกัทยเต็ชวทขยทีเจากมแห่งเทาจะเมบ

เทาเรียกว่าคณแกง

แก่ง นันคือสิ่งทีเขาทำด้วยไม้ตีตบุงักจีนเป็นรูปก้นนั้น
เรียกแก่ง อีกประการหนึ่งเหมือนสิ่งทีเขาทำด้วย
หินทำเป็นหลังกแลแล้วอีกทำลงในกตงโหล่นั้น
ก็เรียกแก่งเรือ

เข่ง นันคือไม้ไผ่ทีเขาถากไว้เฉี้ยไว้พดู่ไว้ปทานันก็เรียก
ท่าเข่ง

แก่งกา นันคานมกเหมือนกบแก่ง

แก่งพัง นันคือแก่งเรือดำป็น

แก่ง นันคือเป็นชื่อแห่งเครื่องปงทำให้เป็นน้ำคยไต้
ลูกแลคกกนนั้นเรียกแก่ง

แก่ง นันคือเป็นหินบังเล็กจีนจากน้ำอยู่ ๆ น้ำข้างเหนือ
นั้นลงน้ำไต้มันทำ น้ำที่นั้นไหลลงเขื่อนกนั้น
เรียกแก่งหิน

แก่ง นันคือสิ่งทีไต้เป็นอ่อน ๆ นันเรียกแก่ง อีก
ประการหนึ่งเหมือนเกก ๆ พุกทากสักด้วยคำ
หยาย ๆ นันเรียกแก่งนี้แจ่งนัก

แก่ง นันคือสิ่งแลมอกันไปแลเควเควมอกันไปแลทพาย
เรือแลมอกันไป แลระเขาชะนะแพกนนั้นเรียก

กัแข็งกัณ

แก้ นันคือเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ภายในกายคนแต่ทกขลักร
ที่อยู่ก่อเท่งลงไปนั้นให้ขกัแก้

แรงใจ นันคือเหมือนนบทุกคหึบแลลลิกัหยากแก้แลจันใจ
แก้แก้ไปนนเรียกกว่าแรงใจกัณ

แห่งฤทธิ นันคือฮวกฮัทธิฤทธิฮวการกัณ ๗ แก่กัณแล
กัณ ทงนันนลักรัฮการของกนคี่ จังนักรัฮการ
ของกนคี่ กัณกนทกัณถ้าแก่วการแก้กัณแลกัณ
ออยนักรเรียกกว่าแห่งฤทธิกัณ เหมือนค้ำพุกกว่า
ไปคูกเขาแห่งฤทธิฮวการกัณ

แก้แก้ นันคือไม่พรวมใจกัณ เหมือนจันหนึ่งจะให้จัน
หนึ่งไม่ไห้ไม่พรวมใจกัณกัณนั นั เรียกกว่าแก้แก้
กัณ เหมือนค้ำพุกกว่าเขย้งแก้แก้กัณอยู่
ไม่ตกไม่ลงกัณ

โง่ นันคือคค กัณเป็นคณกัณเป็นคณใจไม่คี่เป็นคณใจ
คค คคแก้จะประทษร่ายฤทธิพินอง สิคททย
เพือนสงแลทกนลลลคณ คนอย้งนัแลเรียกกว่า
เป็นคณโง่ อนันกัเป็นไม้ไม่คี่เป็นไม้คคแก้จัน

หงเรียกกัไมโก

โก่ง

นั่นคือเหี่ยวจันแลเหี่ยวหลง เหมือนเหี่ยว
จันซึ่งถาขรณันก็เรียกกัโก่งจันซึ่ง
เหมือนเหี่ยวหลงซึ่งคนแกกักกอนนก็เรียก
กัโก่งซึ่งคนแก เหมือนคำพทกัโก่งจันซึ่ง
จนแล้วจึงไป โกงซึ่งคนแกหะกักกอนน :

โก่ง

นั่นคือเป็นลำเหี่ยวกักพทกัสูง เหมือนคำ
พทกว่ามณโก่งแก่งน :

โก่ง

นั่นคือเป็นลำเหี่ยวกักพทกัใหญ่กว่าโก่งเหมือน
เขาเรียกกักนัวโอใจ ๆ นั่นคือกักมณเดมณใหญ่ :

โก่ง

นั่นคณกักดักกักขโก่ง แก่กว่าไม่เหมือนโก่งแท้
ซึ่งมณออกไปเหมือนดักกักขนั้นเรียกกักโก่ง :

โก่งก

นั่นคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง :

โก่งแก

นั่นคณกักเหมือนกักขโก่ง :

โก่งโก่ง

นั่นคณกักเหมือนกักขโก่งแลเหมือนกักขโก่ง :

โก่งโก่งน

นั่นคือนอนคำแลค้เกซึ่งเกทั้งองทำให้กน
จันลงนั้นเรียกกักนอนโก่งโก่ง :

โก่ง

นั่นคือเป็นชื่อหอยอย่างหนึ่ง :

กล
นั้นคือประมาณอยู่ดมอยู่เป็นอันมากเรียกกว่ากล
เหมือนคำพูดที่เอาขึ้นขึ้นทั้งไว้ในที่เคียวเป็นอัน
มากเรียกกว่ากลพื้น :

ก้อง
นั้นคือเสียงที่เหมือนกับเสียงที่ร้องนั้น ก็
เรียกว่าเสียงก้องก้องนถ เหมือนคำพูดว่าวันนี้ :
ที่ร้องก้องก้องนถ :

จอง
นั้นคือดรรพดังที่ปมที่กินไต่ก็ มีไต่กินไต่ก็
ก็เรียกว่าจอง สิ่งที่กินไต่ก็ของเรียกว่าจอง
กินไต่ สิ่งที่ใช้ดอยนั้นก็เรียกว่าจองใช้ดอย
เหมือนเงื่อนนั้นก็เรียกว่าเป็นของเหมือนกัน. :

จ้อง
นั้นคือจ้องอยู่เกี่ยวอยู่เหมือนกับปลั๊กจ้อง
นั้นก็เรียกว่าจ้องจ้องอยู่ เหมือนกับคน
เป็นความนั้นก็เรียกว่าจ้องจ้องอยู่ เหมือนคำ
พูดว่าจ้องจ้องจ้องอยู่ จ้องอยู่
ท้ายค้ำสังใจ :

จ้อง
นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องที่เสียงก้อง ที่มีอยู่
เหมือนขมอยู่ทั้งกลางนั้นอย่างหนึ่ง :

จ้องเขา
นั้นคือของที่คนเขาเขาในเสียงทาบก็ มีไต่

ทายกิติ์ก็เรียกว่าของเจ้ามา อีกประการหนึ่ง
 เหมือน ของที่ในคลังที่เขเอามาเพิ่มไว้แต่ใดทุก
 วัน ๆ นั้นก็เรียกว่าของเจ้าในคลัง :
 ของจำ นั้นคือเป็นคำลักเหินยกเรียกว่าเป็นของที่คนลัก
 มาขายแลเอามาจำหน่ายเรียกว่าของจำ เหมือนคำ
 พดก่าของนี้แหละจะเป็นของจำอยู่ :
 ของจก นั้นความเหมือนกับของเหมือนกัน :
 ของกั นั้นคือเป็นของมีราคาแลเป็นของละอายแลเป็น
 ของทายกเรียกว่าของกั :
 กองกง นั้น ความเหมือนกับกอง :
 กองทบ นั้นคือพวกทหารแลพวกพลไพร่ที่ไปทำสงคราม
 กันนั้นเรียกว่ากองทบ :
 กองถมยัน นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง :
 ทง นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้กอย่างหนึ่ง :
 ทง นั้นคือเหล็กที่ทำเป็นพู่เป็นเพ็องสำหรับหมน
 เจ้าหมนออกนั้นเรียกว่าทง เหมือนกับ
 ทงที่ตีกลมหนึ่งก้อนนั้น :
 เกียง นั้นมีลูกกลองกันเป็นคำเกียงกันอยู่ :

เรียกกว่าเกี่ยว เหมือนคำพม่าที่ให้การ
นั้นไม่ตกกับเกี่ยวเสียงกันอยู่ :

เกี่ยว นั้นคือก่อนไม้สั้น ๆ สำหรับทำปลากี่ก็ทำ
หรับทำคทหันสังเก ๆ ก็คือเรียกกว่าเกี่ยว
เหมือนคำพม่าที่หยิบเกี่ยวทำปลามา :

เกี่ยว นั้นคือไกลกันชิดกันเรียงกัน เรียกว่าเกี่ยวกัน

เกี่ยวข้าง นั้นคือข้างอยู่ข้าง ๆ ก็คือ ยืนอยู่ข้าง ๆ ก็คือ

เรียกกว่าเกี่ยวข้าง ยืนเกี่ยวข้าง เหมือนกับ

ลูกนั่งอยู่ไกลจากแม่นั่น :

เกี่ยวเรียง นั้นความก็เหมือนกับเกี่ยว :

เกี่ยวเสียง นั้นความก็เหมือนกับเกี่ยว :

เกี่ยว นั้นคือเป็นคำสาเหตุนั้นก็ แต่ก็ไม่ถึงไหน

เรียกกว่าเกี่ยว เหมือนคำพม่าที่มันเกี่ยวอยู่ :

เกี่ยวใจ นั้นคือแต่ใจจกใจใครชใจใจ เหมือนคำพม่า

ใจเกี่ยวใจ :

เกี่ยวตา นั้นคือตาแลไม่สั้น ช่างก็จับที่ในตาบ่งที่

แสงก็เข้าที่ในตา เป็นเหตุอย่างนั้นจึงแลไม่สั้น

จึงเรียกกว่าเกี่ยวตาเหมือนคำพม่า ใจเกี่ยวตานั่น

กค นนคือปลอกที่มลงทำลงในที่ใดที่หนึ่ง เรียกว่า
กคลงเหมือนคำพูดว่ากคให้มันลงไป

จก นนคือมันกลมเท่าเหมือนวงแหวนนั้นเรียกว่า
จกเหมือนกับขลุ่ยที่กระทำให้มันเป็นวงแหวน
นั้นก็เรียกว่ามันจกอยู่

กค นนคือไม่ตกลงตามเหมือนกับใบ

กคหมาย นนคือถ้อยคำที่คงที่กคไว้เป็นแบบเป็นอย่าง
จกดูได้ในสมุดสำหรับบ้านเมืองนั้นเรียกว่ากค
หมาย อีกประการหนึ่งกคหมายนั้นคือทำ
หนดคำซึ่งถ้อยคำต่าง ๆ แลคำซึ่งถึงของต่าง
ต่าง เรียกว่ากำหนดกคหมายไว้ เหมือนคำ
พูดว่าไม่กำหนดกคหมายให้เลย

กคไว้ นนคือเขามือก็สีเขาดังอื่น ๆ ก็คือกระทำให้นั่งอยู่นั้น
เรียกว่ากคไว้ เหมือนกับขลุ่ยที่ขลุ่ยมากแต่เขา
ไม่กคขลุ่ยไว้มิให้ขลุ่ยไปไหนนั้นก็เรียกว่ากคขลุ่ย
เหมือนคำพูดว่าเรากขลุ่ยอยู่แล้ว

กคฯ นนคือกระทำให้เรียบปรกติด้วยพื้นนั้นก็เรียกว่ากค
อีกประการหนึ่งเหมือนบุตกลินซึ่งขนมแดง ๆ

เป็นก้อนเป็นแท่งกระทำให้นุ่มขึ้นจากเป็นชิ้นเล็ก
ที่บนนั้นก็เรียกว่ากตชนม ๐

จัก ~~นั่นคืออุทเทสน์ของที่เก่า ๆ มีภาชนะใช้ถอย
เป็นต้นทเป็นคณินันน์ แลดูด้วยสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
ให้ใหม่ให้ทพลนิมนน์ก็เรียกว่าจัก เหมือนคำ
พูดทไปจักตกจักตะเสี่ย ๐~~

กต ~~นั่นคือสิ่งดีที่หนักระผลกโศกภัยเมื่อไม่ได้ ก็เอา
สิ่งกผลกโศกไปนั้นก็เรียกว่ากต เหมือนกับ
เอาไม้พลองคักซึ่งไม้ซึ่งนั้น ๐~~

จักจ้อง ~~นั่นคือไม้สักเพชร เหมือนกับบุททลจะคิดทำสิ่ง
ใดสิ่งหนึ่งแต่คิดไม้สักเพชร มีนให้จกอยู่ด้วย
สิ่งนี้สิ่งนั้นอย่างนี้ก็เรียกว่าจักจ้อง เหมือนคำ
พูดว่าจะทำสิ่งไรก็ไม่ลดทกมันให้จกจ้องไป
ทกสิ่งทกอย่างทีเคียว ๐~~

จักชก ~~นั่นคากมก็เหมือนกับจักชก ๐~~

กตปะ ~~นั่นคือเตาแปลทามชาติ ๐~~

จักยา ~~นั่นคืออากกระษักรแปลทามชาติ ๐~~

จักแคะ ~~นั่นคือไม้ไผ่ แลไม้รวกที่เอามาผ่าแลแตกแคะ ๐~~

ลอกขวงจีนไปตามเช่นเป็นคฺ ๗ นั้นเรียกกว่าจก

แคะ ภาวะท่าไม้ก็เรียกกว่าจกแคะไม้ ภาวะ

ท่าไม้บึงก็เรียกกว่าจกรว เหมือนคำพูดว่าแคะ

จกไม้แคะไม้แคะจะชกแคะไม้ :

จกน้ำใจ นั้นความนึกเหมือนกับเคื่องใจ เหมือนคำ

พูดว่าท่าเช่นนี้ชาจกน้ำใจหนัก :

จกลูก นั้นคือบทุกคเคียบแจ่งเจียบชาแคะเจียบแคะ จะ

ลูกเคียวไปไม้เคียวให้เมื่อยให้จบหนัก อย่างนี้ก็

เรียกกว่าจกลก เหมือนคำพูดว่าจกไม้ให้จกลก

จกนงไป จะไปทางไหนก็ไปไม้เคียว

จกดิน นั้นคือไม้สือ เหมือนบทุกคคทถากนเจเนใจไร

ทรพย์แคะจะปถถนกลิ่งโก ๗ ก็หาไม้เคียวไม่

มีสิ่งที่จะชื่อจะท่าย อย่างนี้ก็เรียกกว่าจกดิน

เหมือนคำพูดว่าชาจกดินนี้ก็ไม่สือนใจจะชื่อดิน

จกทูน นั้นคือถอยรถก เหมือนของที่ชื่อภรรคาแพง

แคะภทชภคณูกไปท่ายที่ชื่อภทอย่างนี้ก็เรียก

ว่าจกทูน อย่างหนึ่งเหมือนของที่จะท่ายรถ ๗

แคะชื่อภทชภทชไม่หมคชภชไม่ทช ของนั้น

เที่ยวแพ่งเนาไปอย่างนี้ก็เรียกว่าจักทวน เหมือน

คำพุกก่า จักทวนของเทียรณีจักทวนนิกเพภา :

มันหม่อมมันเลียไป

จักเพื่อน นั้นคือไม่ทวนใจเพื่อน เหมือนเพื่อนจะชวน

ไปไหนก็ไม่ไป แลเพื่อนจะชวนทำอันใดก็ไม่

ทำ อย่างนี้ก็เรียกว่าจักเพื่อน :

ทก นั้นคือเป็นชื่อแห่งฉกอย่างหนึ่ง

ทก นั้นคือเป็นชนเป็นช่อนเป็นริ้วเป็นแรงนั้นก็

เรียกว่าทก เหมือนคำพุกก่าฉกนั้นทกเป็น

ริ้วเป็นช่อนไปหมด :

กาค นั้นคือพันแลผูกแลหมายแลกำหนด เหมือน

คำพุกก่าเขาเชือกกาคเขาไว้ให้แน่น อีกประการ

หนึ่ง • เหมือนคำพุกก่าเทคาคหมายไว้รักษา

จะเป็นคนดีที่เกี่ยว :

คากการ นั้นคือหมายแลกำหนดแลประมาณซึ่งการ

ที่จะทำเรียกว่าคากการ เหมือนคำพุกก่าจก

คากการคว่า ๑๑ ๑๑ จะแล้งออก :

คากคาม นั้นคือหมายแลกำหนดแลประมาณซึ่ง

ความ ก่อกวนนั้นจะเป็นไปอย่างนั้นเพียงนั้น
 อย่างนี้แลเรียกว่าศกตกรรม เหมือนคำพูด
 ว่าศาตกรรมก็เห็นว่าความนั้นจะไม่เป็นไร :
 ทกใจ นั้นคือตั้งลมหายใจแลกาย เรียกว่าทกใจ :
 ศกตโทษ นั้นคือหมายแลประมาณแลกำหนดที่จะทำ
 โทษนั้นเรียกว่าศกตโทษ เหมือนคำพูดว่ากุ
 ศกตโทษมีไว้ไปจงหนักจะทำโทษแก่สิ่ง :
 ทกตน นั้นความเหมือนกับปัจเจกตนเหมือนกัน :
 ศกตหมาย นั้นความก็เหมือนกับศกตเหมือนกัน :
 ทก นั้นคือเป็นกำลังมีอยู่ทั่วไป ทั้งพระพุทธรูป
 กาลซึ่งประพาศซึ่งถึงที่กระทำเรียกว่าทก
 เหมือนกับพระอยู่ด้วยสิ่งใดสิ่งหนึ่งแลไปไม่ได้
 ก็พูดว่าสิริทกอยู่ อื่นเหมือนคำพูดว่าทำ
 ไม่ได้ด้วยเหตุสิริทกจะมาก อื่นเหมือนคำ
 พุกว่าสิริทการมาก :
 ศกต นั้นคือตั้งใจทกกรรมในใจเรียกว่าศกต
 เหมือนคำพูดว่าพระศกตกรรมก่อน :
 ทกศัพท์ นั้นคือตั้งซึ่งมาแลตั้งซึ่งเขาเล่ามา

เรียกว่าภิกษุคัมภีร์ เหมือนคำพูดที่ได้ยินภิกษุ

คัมภีร์เขาเสามาชื่อมา

ภิกขุการ นั้นคือสิ่งทีกระทำให้เป็นพระแดกกวอดแลประพฤษ

นั้นเรียกว่าภิกขุการ

ภิกขุการ นั้นความก็เหมือนภิกษุ

ภิกขุการ นั้นความก็เหมือนภิกษุ

ภิกขุการ นั้นคืออะไร เหมือนกับภิกษุการกลอนซึ่ง

ดูคนว่าเองภิกขุการเขาไม่ เขาเป็นคนดีคน

หมั่นเขาทำงานทำการมีสิ่งมีของ เองนี้เป็น

คนดีก็เลยก็แต่จะเข้ชวเล่น งานการมีได้

กระทำเป็นคนยากจนเข้ใจ แต่ชั้นนี้จะมี

ก็มิใครจะมี

ภิกษุการ นั้นความก็เหมือนภิกษุการเหมือนกัน

ภิกษุการ นั้นคือกันอยู่ ข้างอยู่ข้างอยู่เรียกว่าภิกษุเหมือน

คำพูดว่ามันถึงข้างอยู่

ภิกษุการ นั้นคือกระทำให้เป็นรอยเรียกว่าภิกษุเหมือน

คำพูดว่าภิกษุลงไว้ให้เห็นเขียนลงไว้ให้เห็น

ภิกษุการ นั้นความเหมือนภิกษุ

จิกเจียน นนคภมกัเหมือนกับจิก ๕

กีกทาง นนค็อสิ่งทังฆางอยู่ทังทางเค็รนนเรียกวักกีกทาง

เหมือนค้ำพกวัก อย่างมากีกทางไปให้พน ๕

กุก นนค็อ ทวนเข้ไปถึนเข้ไปเรียกวักกุก อิกประ

การทหนึ่ง เหมือนนกุญเล็ก ๆ กพระสงฆ์อยู่
นนก็เรียกวักกุญ

จุก นนค็อกระทำทังเลมอให้เป้นหลุมเป้นบ่อนนน

เรียกวักจุก เหมือนค้ำพกวักอย่างจุกให้เป้นบ่อ

คุก นนค็อทำให้ทวทกเข้ถึนเข้ เรียกวักคุก

เหมือนค้ำพกวักมันคคอยู่ในหัง ๕

กุกค้วน นนคภมกัเหมือนกับกุก ๕

กุกกัถ นนค็อเป้นชื่อแห่งเวค็อย่างทหนึ่ง ๕

กุกกช นนค็อเป้นชื่อแห่งเวค็อย่างทหนึ่ง ๕

กุกปรรพท นนค็อเป้นชื่อแห่งเวค็อย่างทหนึ่ง ๕

จุกหลุม นนคภมกัเหมือนกับจุก ๕

กุก นนค็อเป้นชื่อแห่งผก็อย่างทหนึ่ง ๕

จุก นนค็อกระทำทังสิ่งทังค็อยู่ในหอดกัทขมือแถ

ไม้แถเล็กแถสังเก ๕ กัก็เรียกวักจุก อิก

ประการหนึ่ง เหมือนนบขาคลกระทำให้มะพริก
ให้ออกเป็นชั้นเลข ๆ ทั่วเหล็กสีฟัน

เหมือนฟันเลื่อยนั้นก็เรียกว่าขาคมะพริก ๕

คูก นั้นคือเป็นชื่อแห่งจี เป็นคำไม่หาย ๕

กฏ นั้นคือว่า ยอกแปลตามภาพ ๕

เกษก นั้นคือเป็นชื่อแห่งคินไม้ของหนึ่ง ๕

เจก นั้นคือเป็นที่กำหนดคือกำหนด แคนบ้านแคน

เมืองแคนเรือกลฉนวนไธสก็เรียกว่าเจกแคน ๕

เจ็ค นั้นคือกล่าวคือ หตาศึง เรียกว่าเจ็ค เหมือน

คำพูดว่าเจ็คห้าห้าแล้ว จ้าไม่ห้าอีกแล้ว ๕

เกษ นั้นคือว่าผสม เป็นคำลง ๕

เกษเกล้า นั้นคือผสมที่เกล้านั้นเรียกว่าเกษเกล้า ๕

เจ็คขาม นั้นความก็เหมือนกับเจ็ค ๕

เจกแคน นั้นความก็เหมือนกับเจก ๕

เคลคแพลง นั้นคือเส้นดะกุงพลิกไป เหมือนนบข

คดเคี้ยวไปแลมีถิ่นพลา กลดกันในที่ใดที่หนึ่ง

แลเส้นนั้นพลิกไป แลเคี้ยวไปไม่ทันนั้น

เรียกว่าเคลคแพลง เหมือนคำพูดว่าจ่า

เคล็ดการแพลงไปเก็บไม้ไผ่

โกก นนชื่อแห่งของสิ่งหนึ่ง ที่ทำก้วยของค้ำสำหรับ
เขน
ได้มะหากกระษัตริเมื่อทายนนเรียกว่าโกก อหนึ่ง
คือเป็นชื่อแห่งสิ่งทีเจาท่าอย่างหนึ่ง

โกกฏี นนคือนบโกกลีปถานนนเรียกว่าโกกฏีหนึ่ง

โจก นนคือเป็นที่สูงชันในแม่น้ำแจงก็ที่มีไคแจงก็
คักเรียกว่าโจก

โคกกร นนคือตะกุกหมูญุกิทั้งปวงนนเรียกว่าโคกกร

โกกษ นนคือถ่านแปรตตามบาฬี

โกกน้ำเทก นนคือเป็นชื่อแห่งของทำอย่าง ๑

โกกบัว นนคือเป็นชื่อแห่งของทำอย่าง ๑

โกกเขมา นนคือเป็นชื่อแห่งของทำอย่าง ๑

โกกสอ นนคือเป็นชื่อแห่งของทำอย่างหนึ่ง

กอก นนคือเสาเมื่อตั้งของรถกถายเขากะทำให้ทิวชีก
ถนก็ที่มีไคชีกถนก็ที่มีเรียกว่ากอก เหมือน
กบแม่กอกถน

กอก นนคือกักเข้าไปเล็กเข้าไปเรียกว่ากอก เหมือน
กบเสารือนที่ปลุกในกีนปลุกนารประมาณไค

แกะนั้นก็คอกเล็กเข้าไปที่ทรงชักกับบอกนั้น

อย่างนี้ก็เรียกว่าแกคอกเล็กเข้าไป

คอกถี่ นนคามาภิเหมือนกับคอก

คอกก้น นนคือก็เล็กเข้าไปแกจากนั้นเรียกว่าคอก

ก้นเหมือนคำพุกว่าแกนั้นคอกก้นเสียแต่

คอกคอ นนคือเขาเมื่อขงของกระหวกรักเข้าที่คอกนั้น

เรียกว่าคอกคอ

ข้อมือ นนคือกระทำให้หมด เหมือนกับมือเข้าพเจ้า

แต่มีเข้าทั้งคอกอยู่ที่ก้นมือ แต่เขากระทำขยับ

มือให้เข้าทั้งออกจากมือนั้นก็เรียกขอกมือ

เหมือนคำพุกว่าขอกมือเสียให้หมด

คอกกรก นนคามาภิเหมือนกับคอก

คอกกระหวก นนคามาภิเหมือนกับคอก

ขอกเือง นนคือหมดก็ขอกเืองเหมือนกับเืองได้เข้าสารให้

แก่มเสนาเขาสารในเืองนั้นมากินทกน ๆ จน

เข้าหมดเืองก็ขอกเืองลงกนแกนั้นเรียกว่า

ขอกเือง เหมือนคำพุกว่าเขาหมดขอกเืองแล้ว

กน นนคือทำให้เจมงให้ถึงเรียกว่ากน เหมือน

คำพ้องคำพ้องให้เจม่งแท้ให้ถึงแท้ ๖
 ชก นนคือสิ่งดีทำทางกันใหญ่ จังบนเล็กแตกดวง
 ในสักหรับได้สิ่งของต่าง ๆ แลเขาทำกำยปลิง
 ต่าง ๆ มีแก้วเช่นกัน จึงร้องเรียกกำชกแก้ว
 กวชช นนคือแจงแจงนิก เหมือนท้ำมซึ่งลิ้นแก้ว
 กอนนิกท้ำมไม่แจงแจงนิกเป็นแต่ประมาณ
 มากนิกแจงแจงนิก ก็เรียกกำท้ำม
 กวชชนิก เหมือนคำพ้องท้ำมลิ้นคณนี้
 กวชชแก้วแก้วก่อน ๖

กวชชเชือก นนคือกระทำให้เชือกถึงเจ้าเรียกกำกวชชเชือก
 เจ้า เหมือนคำพ้องกำกวชชเชือกเจ้าให้ถึง ๖
 ชกสังกะโลกย์ นนคณนิกเหมือนนภชก แก้วแก้ว
 สิ่งที่ทำนินนภชชชชไปทั่วทุกเหมือนนภชชใจ
 เคมนิน ๖

เกียก นนคือเป็นไม้เสกที่กำหรับนวกเจ้าอย่างหนึ่ง ๖
 เจียก นนคือเป็นชื่อแห่งลัทธิอย่างหนึ่ง ๖
 เคียก นนคือโอรสคือแค่น ๖
 เคียกแค่น นนคณนิกเหมือนนภชชเคียก ๖

เกียรติยศ นั้นคือเป็นคนไม่มัวนัว เรียกว่าเกียรติยศ
 เกียรติยศ นั้นคือใจที่เก็บจดจำคุณงามความดี
 ทัศนคติแห่งคนทั้งปวงนั้น คนนั้นแต่เรียก
 ว่ามีเกียรติยศ
 เกียรติ นั้นคืออุปถัมภ์
 เกียรติยศ นั้นคือเมตตาวิภาตที่ประจักษ์แก่เขา เขาไปฟัง
 ทว่ากล่าวอย่างนี้ก็เรียกว่าเกียรติยศ
 เกียรติยศ นั้นคือสิ่งที่ดีงามที่ใคร่หาเหมือน
 บังเกิดนั้นจึงเรียกว่าเกียรติยศ
 เกียรติยศ นั้นคือความดีที่ประจักษ์แก่ใจให้บัง
 เกียรติยศ ๗ นั้นเรียกว่าเกียรติยศ
 เกียรติยศ นั้นคือสิ่งที่ดีงามหนึ่งบังเกิดขึ้นก็รักก็รัก
 ก็เรียกว่าเกียรติยศ
 เกียรติ นั้นคือสิ่งที่ดีงามที่ประจักษ์แก่ใจคนอื่น
 ทำไม่ไถ่นั้น เรียกว่าชอบกมล เหมือนคำพูด
 ว่าของดีมีชอบกมลอยู่
 เกียรติ นั้นคือหากแต่พ้นให้ย่อยยับนั้นเรียกว่ากัน
 เหมือนคำพูดที่ว่าไปกันพวงให้หมก

กัน นั้นคือส่วนที่อยู่ภายในกายคนแฉกกายสัตว์ คือ
ประเทศที่ยังคงให้ออกนั้นเรียกกันว่า อีก
ประการหนึ่งกันนั้นคือเป็นประเทศที่จำกัดที่
อยู่กบพื้น เหมือนม่อเหมือนกุ่มเป็นกันนั้น
ก็เรียกกันม่อกันกุ่ม

ชน นั้นคือสิ่งที่เป็นเส้นแฉงออกมาจากกายนั้น
เรียกว่าชน อีกประการหนึ่งคือถือไปแบกไป
ทาบไป เหมือนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งคนถือไป
แบกไปทาบไปทุกที่นี้ แฉงไว้ที่โน้นอย่างนี้
ก็เรียกว่าชนเหมือนกัน

คน นั้นคือหญิงชายเพศกันทั้งปวงนี้แฉงเรียกว่าคน

คน นั้นคือรุ่นเจ้าแก่นเจ้าเห็บขวเจ้าเหมือนกับน้ำ
อ้อยเหล่านี้เรียกว่าคน เหมือนคำพูดว่า
น้ำอ้อยคนคนจริง

กัน นั้นคือหาเหมือนด้ายอีกมารกเห็นถูกทาบไป
แฉงเข้าทาบไปทุกแห่งทุกตำบลกว่าจะพบนั้น
ก็เรียกว่ากันหาถูก

จนตัว นั้นคือสิ่งที่เป็นเส้นแฉง ๆ จอกขึ้นที่เหนือหลัง

กานันเรียกกว่าคนดี

๕

จนทก

นั่นคือสิ่งที่ยังเก็บเงินเล็กน้อย ๆ เหมือนนอย

เก็บเงินที่รวมจอบกานันเรียกกว่าจนทก

๕

คนขี้สอ

นั่นคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง

๕

คนทอง

นั่นคือบุคคลที่เก่งกรไ้ สำหรับว่าจะให้

สักสิ่งในภพนั้นเรียกกว่าคนทอง เหมือนเหล็กที่

สักเขานั้นก็เรียกกว่าเป็นคนทอง

๕

กลบข่าระสาก

นั่นคือที่ลบกกลบ

๕

คนเร็ว

นั่นคือบุคคลที่ไปก่อนมากกว่าในครู่หนึ่งยาม

หนึ่งวันหนึ่งคืนหนึ่งทามหนทางไกลแต่ไกล

นั่น คนอย่างนี้เขาเรียกกว่าคนเร็ว เหมือนพวก

ทำหรรจนันถึงเขาเป็นพวกคนเร็วได้

๕

กลเด่น

นั่นคือสิ่งที่ยังแต่มีฝีมือให้คนอื่น

เห็นแต่ทำให้เห็นเป็นของค่า ๆ เป็นอษารรย์

นั่นเรียกกว่ากลเด่น

๕

กลอุบาย

นั่นคือความคิดต่าง ๆ ที่คิดให้เป็นประโยชน์

แก่คนนั้นก็ แลให้เป็นประโยชน์แก่คนอื่นนั้นก็

แลการที่คิดทำสรรพสิ่งต่าง ๆ ให้เห็นว่าเป็น

ก็แลให้เหินกว่าเป็นอักษรวิญญู ออย่างนี้แลเรียก
ว่ากลอุบาย เหมือนคำพูดว่าเขาคิดกลอุบาย

กณ ก็นั้น
นี่คือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาให้คนก็ตีตีการก็ตี
ทำอะระทถายไค่นนก็เรียกว่กน เหมือนคำ
พูดว่าทำบุญกนนี้ แลกนคนกนนี้ตีการ
อีกประการหนึ่ง กนนั้นคือเป็นความชวน
เหมือนคำพูดว่าพวกกนเล่นแลไปทวยกน :

กรรณ กนนั้นคือว่าห้แปลตามขาศ
กน กนนั้นคือที่ขี้กนไว้ สำหรับไค่นกนนี้เรียกว่
กน เหมือนกนนี้กนนี้ทอกกนนั้น

กน เหมือนคำพูดว่ากนนี้กนนี้หักเสียแล้ว
กน กนนั้นคือสิ่งทีทำขงมีให้คนเห็นก็ตี แลสิ่งที
ทำขงให้ตีการเขาไค่นก็ตีก็เรียกว่กน เหมือน
คำพูดว่าเขาแวงมากนเขาไม่มากน :

กน กนนั้นคือสิ่งทีทำ ทวยของกน ๆ ทีทำสำหรับ
กนนี้กนนี้เรียกว่กน อีกประการหนึ่ง
เหมือนเสียงแห่งนกเขาร้องนนก็เรียกว่

นกเขาชน อิกประการหนึ่งคือเป็นของประหลาด
นักเหมือนคำพูดว่ากุ่มนัจนประหลาดนัก ๖

จวรรค นั้นคือว่าเครื่องอาวุธใช้สำหรับกระษัตริย์อย่างหนึ่ง
เรียกว่าพระจวรรค ๖

คน นั้นคือไม้ที่ชักเป็นท่อนที่โกลนนั้นก็เรียกว่าคน
คน อิกประการหนึ่งเหมือนไม้ไผ่ลำที่ชัก
สำหรับเสียบซี่กอกไม้เกี่ยวพรวนนั้น ก็เรียกว่า
กคนพุ่มกอกไม้ ๖

คน นั้นคือสิ่งที่ทำด้วยโลหะด้วยศิลูด้วยไม้ทำ
เป็นชั้น ๆ สำหรับจับกันนั้นเรียกว่าคน
เหมือนคำเรียกว่าคนกะโศ อิกประการหนึ่ง
เหมือนเขียนหนังสือแต่เขาถึงโกลนหนึ่งคน
หมายไว้ให้รู้ก็เรียกว่าคนโศ ๖

คน นั้นคือนาคคือปีบเหมือนนาคคนนาคแต่ปีบ
ซึ่งมะพร้าวนั้นก็เรียกว่าคนกะติ ๖

กนช นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนไม้ดบเภาอย่างหนึ่ง ๖

กนแดง นั้นคือรองให้เป็นคำกระษัตริ ๖

กนกา นั้นคือว่าของว่านงเป็นเกี่ยวกัน

กณการ นั้นคือที่ลำบากแลที่จกคณกิติ ก็เรียกว่าที่

กณการ เหมือนคำพุกาไปที่นั้นกณการนิก :

จันทก นั้นคือว่าจันท์ แปลตามศัพท์ :

กณวิทก นั้นคือร้องไห้แต่ทำไรแปลตามศัพท์ :

จันตี นั้นคือออกใจ แปลตามศัพท์ :

จันตี นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนพอกหนึ่ง :

คณโถ นั้นคือไม้ที่ทำล้าหรับเขาโถโถนนั้นเรียกว่า

คณโถ

คณโฆ นั้นคือว่ากลืนแปลตามศัพท์ :

คณช นั้นความก็เหมือนกบคณโฆ :

คณชอระ นั้นคือพวกพระสงฆ์ที่เรียนซึ่งพระไตรปิ

ฎกนั้นเรียกว่าเรียนคณชอระ :

กณชะภา นั้นว่าชอกแปลตามศัพท์ :

จันชะภาเว นั้นว่าระกองทัพแปลตามศัพท์ :

จันชก นั้นความก็เหมือนกบจันชกเหมือนกบ :

จันชกกร นั้นคือว่าน้ำทาลทรวกเรียกว่าจันชกกร :

ทรวกทพ นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนพอกหนึ่ง :

คณณ นั้นคือถิ่นที่ทำเป็นขอบปลงเหมือนขอบกระดาน

ที่นาเขานั้นเรียกว่าคนนา

คนแบก นนคือไม้ที่ผูกเชือกสายแบกที่ตกปลานั้น

เรียกว่าไม้คนแบก

คนปัก นนคือทำดั่งที่มีให้ลควิ่งไกลถึงหนึ่งออกได้

นนเรียกว่าคนปักเหมือนนกชุกนเสือกปักปลานั้น

จนหมาก นนคือสรรพสิ่งของมีจนมเป็นกันเขาไปให้แก่

หญิงทวยเป็นสักคัญหระขอหญิงนั้นเป็นภรรยา

ของคนนั้น สิ่งที่เขาไปอย่างนั้นเรียกว่าจนหมาก

กตขณี่ นนคือท่ามแปลทามบาท

กตข นนความที่ท่ามเหมือนกัน

จนยาม นนคือร้องรบท่ามยาม เหมือนคนเป็นโทษ

ทำอยู่ในคุก แลถึงยามแล้วก็มีผู้กวาดร้อง

เรียกชื่อ ทำคนนั้นชื่อ นั้นเสียงนั้นกระทำ

กรรมถึงนั้น ถ้าถูกชื่อของผู้อื่นแล้วผู้นั้นก็

ร้องขานรบออกไป เขาจึงเรียกชื่อไปทุกคนๆ

ถึงขานรบไปทามชื่อทุกคน ๆ ทุก ๆ ยามทั้งนี้

ยามนั้น ทำอย่างนี้ทวยปลกนจะระวังมิให้

คนโทษหนีไปได้ ถ้าผู้ใดมีโทษขานรบคำเรียก

แก้ ผู้ตกเขาก็เขียนก็แก้ผู้ขึ้น คำที่ร้อง

รับคำเรียกนั้นเรียกว่าขันธ์ยาม ๕

กนโร นนคือหญิงที่ตกกลม แลมีรอยถอนทำเป็น

พรอบที่กระนั้นเรียกว่ากนโรดม ๕

กณะเห นนคือว่าเนตาระแปลตามชาติ ๕

กณะหิง นนความก็เหมือนนลบกณะเห ๕

การ นนคือสรรพสิ่งทั้งปวงที่กระทำนั้นเรียกว่าทำ

การ ๕

กน นนคือสิ่งที่เป็นเส้นเป็นแถว ซี่อยู่ในทำกตง

โยไม้ นั้นเรียกว่ากนโยไม้ เหมือนคำพูดว่า

เค็ดเขาแก่นมันออกเดี่ยว ๕

กน นนคือเป็นคำรับตอบคำเรียก เรียกว่ากนทอป

กน นนคือไม้ที่ดำหรือปทขนั้นแปลหาปลิงจอง กงๆ

นนั้นก็เรียกว่าไม้คน ๕

กน นนคือเล็กเล็กคักเล็กซึ่งถ้อยคำ เหมือน

กบคนเป็นความกันแลจงใจทอชงพญานก

คนนั้นเป็นพญานกของท ข้างทำโดยนนั้นก็

กนเล็กไม้อีกคนนั้นเป็นพญานก กคนนั้น

ไม่พึงอยู่ในสัจโนธรรมจะเอาเป็นพยานไม่ได้
อย่างนี้แต่เรียกว่ากันพยาน อีกประการหนึ่ง
คานนั้นคือบขคือเกาะเหมือนกบไม้ทแยง ๆ
แตกก็เอนเข้าไม้หนักเกาะก็ขบเหินเป็นรอย
อย่างนี้ก็เรียกว่าเกาะว่ากัน เหมือนคำพูดว่า
ไม้มันกันออกที่คองนี้ :

กัญจะนา นั้นคือว่าทองแปลกมชาติ

การณมคฺ นั้นคือสิ่งทีกระทำในสังคสมันนี้ เรียก
ว่าการณมคฺ :

การคณ นั้นคือสิ่งทีกระทำแก่คนตายนั้น เรียก
ว่ากระทำการคณ :

กีน นั้นคือคนกระทำให้สิ่งของทั้งปวงเขาในซาก
แตกสลายลงไปในที่งนั้นเรียกว่ากีน :

กนใจ นั้นคือสิ่งใดในใจ เรียกว่ากนใจถึงเกี่ยวในใจ
เรียกว่ากนใจเหมือนคำพูดว่าจักกนใจนิก :

กนทง นั้นคือมันรีกแล้ว เหมือนกบขยาคัม ๆ กีน
ไปหมกแล้วก็เขาน้ำเต็มได้ใหม่ กีนไปเต็มไป
หลายครั้งหลายหนนรกยานนี้ไม่มีวิรค อย่าง

นี้ก็เรียกว่ากษัตริย์เหมือนคำพูดกว่ากษัตริย์กันทางไป

เต็มแล้ว

กษัตริย์ นัยคือบริวารคือเต็มแล้ว แลครู่หนึ่งก็บริวาร

เข้าไปอีก อย่างนี้ก็เรียกว่ากษัตริย์ เหมือนคำ

พูดว่ากษัตริย์เข้าไปอีก :

กษัตริย์ นัยคือกษัตริย์ แลตามภาพ :

กษัตริย์ นัยคือบุคคลเป็นกษัตริย์บริวารถึงใจ ๆ

ก็บริวารมาก ๆ อย่างนี้ก็เรียกว่ากษัตริย์

เหมือนพูดว่าคำพูดว่าคนนั้นกษัตริย์คน

จีน นัยคือออกแต่ใจ เหมือนบุคคลกายใจ

อันที่เวลานั้นคนที่ยกยอขึ้นใหญ่โตกว่าเมื่อยัง

ไม่ยกยอขึ้นอย่างนี้ก็เรียกว่ายกยอขึ้นแล้ว

อีกประการหนึ่งเหมือนเมล็ดไม้เขาเกาะแต่

มันงอก พันกันขึ้นมาก็เรียกว่ามันงอกขึ้นมา

อีกประการหนึ่งเหมือนคนขึ้นช่วยให้สูงบนต้น

ไม้นั้นก็เรียกว่าขึ้นต้นไม้ อนึ่งคนเคี้ยวที่สูง ๆ

จีนนั้นก็เรียกว่าเคี้ยวขึ้น เหมือนเคี้ยวขึ้นบน

โคนแต่เคี้ยวบนหญ้าเท่านั้น :

จีน นินคือไม่ทามใจเขา ไม่ทามใจคนเรียกกว่าจีนใจ
เหมือนคำพูดกว่าอย่างจีนใจทออย่างจีนใจเขา

จีน นินคืออวดชม เหมือนกับพระคัมภีร์เชื่ออย่างหนึ่ง
เรียกกว่ามะเจือจีน

จีน นินคือเขาให้แล้ว ๆ เขากลับไปให้เขานั้นเรียกกว่า
คืนให้ อื่นเหมือนของให้เขาแล้ว ๆ ไปกลับ
เขามานั้นเรียกกว่าคืนเขา อื่นเป็นเวลาพลบค่ำ
ไปขงถึงยามนั้นเรียกกว่ากลางคืน

คืนชก นินคือพูดแล้วเลิกพูดไม่พูด เลิกขงแล้ว
ที่หลังเลิกพูดไม่ขง อย่างนี้ก็เรียกกว่าคืนคำ
เหมือนคำพูดกว่าเขาคืนคำเสียแล้ว

จีนจก ค นนคทามก็เหมือนกับจีน

คืนให้ นนคทามเหมือนกับคืนเหมือนกัน

คืนเขา นนคทามเหมือนกับคืน

กุนน นนคือติดอยู่ร้อนอยู่เรียกกว่าติดกันอยู่เหมือน
คำพูดว่าไฟมีติดกันอยู่

จุน นนคือไม่ใสเหมือนกับน้ำในแม่ฉม้นคนนั้น

คณ นนคือถึงที่เขากำไว้ให้เป็นประโยชน์แก่คนก่อน

กิติ์ เสดถนกระทำไว้ให้เป็นประโยชน์แก่เขา
 ก่อนกิติ์ อย่างนี้ก็เรียกท่านเหมือนคำพูด
 ว่าเขาทำไว้คุณไว้แก่เรา ๆ กระทำคุณไว้แก่เรา
 นั่นคือเป็นคนชอบกันเป็นคนเคยกัน เรียก
 ว่าเป็นคนคุ้นกัน เหมือนคำพูดว่าเกคุ้นกับ
 เขาอยู่แล้วเขาค้นกับเขาอยู่
 คนเคย นนคณาก็เหมือนกับคน
 ขนจีน นนคือใจไม่ระบาย แลกรวนนระบายในใจ
 เรียกกว่าขนจีน เหมือนคำพูดว่าจากขนจีนในใจนก
 คนชว นนคือหงษ์ แปลกกมขาศ์
 ขนทอง นนคือเป็นชื่อแห่งนกออย่างหนึ่ง
 ขนนง นนคือบุชคณที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง
 เรียกกว่าขนนง
 กลบุตร นนคือเป็นชื่อแห่งเด็ก ๆ ผู้ชยเรียก
 กลบุตรเป็นคำขาศ์
 ขนหมื่น นนคือเป็นที่ ๆ พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง
 เป็นจนเป็นหมื่นเป็นที่เด็ก ๆ นนเรียกกว่าขนหมื่น
 ขนหมอง นนคือจิกรแต่จิกรมานนเรียกกว่าจิกรขุน

หมอง เหมือนคำพทว่าจิตรใจทำให้คชุ่น

หมองไปไม่ละบายใจเลย

ชุ่นมัว

นั่นความก็เหมือนกับชุ่นหมอง

เกน

นั่นคือสิ่งให้ทัก เหมือนกับรับสิ่งให้ทักการ

สิ่งใด ๆ ก็เรียกว่าเกนให้ทัก เหมือนคำพูด

ท่าจากของเกนทั่วทวี

เขน

นั่นคือเป็นเครื่องกันตักทวารทักด้วยหนึ่ง

อย่างหนึ่ง

เขิน

นั่นคือตักคือชกเหมือนเรือตักแห่งแฉ

ตักชกให้ตักน้ำทุกก็ตี แฉน้ำแห่งเขาไม้

ถึงที่จอกแฉตักชกให้ถึงที่จอกนั้นก็ตี

ก็เรียกว่าเขินเรือ

เข่น

นั่นคือทบคือตี เหมือนกับพทจากนแก่ ๆ

ที่คมคมขินคมทก แฉไปจึงเขาตีให้คม

ก็เหมือนแก่นนั้น เรียกว่าเข่นพทเข่นจากน

เหมือนคำพทว่าจะไปจึงเขาเข่นพทเข่นจากน

เคน

นั่นคือยกจีนสองมือแฉถึงให้นั่นเรียกว่าปะ

เคน เป็นกิจของพระสงฆ์เหมือนคำพทว่า

ประเคนเกล็ดช้เลี้ยง

เงนใจ นันคือคนยากคนจนเรียกกว่าคนเงนใจ

เกนชะตา นันคือคือทำเลขยกคนจับไล้อ์เกือบวันคืน
ขณะชาติบังเกิดการเมื่อกเลขที่เรียนนภาค
คำกรวิเหร ทั่วเกือบวันคืนไปตกที่ภยแดค
นันเรียกกว่าเกนชะตาจักกที่ถงนัน

เกนทัพ นันคือให้ไปทัพ เหมือนคำพูดกว่าเขาเกนให้
เกไปทัพ

เกน นันคืออรน เหมือนคำพูดกว่ามันเกนนถ มีน
จะเอาสิ่งโกมาเท

แก่น นันคือแจงเหมือนกบตันไม้แลมีสิ่งทีแจงอยู่
ที่ถถาง คันนันเรียกกว่าแก่น เหมือนกบแก่น
ไม้แลมีเปนคันนัน

แขน นันคือทวนที่อยู่ในกายมนุษย์ ดังแก้ปลา
นิ้วจีนมาจนถึงหัวไหล่คันนัน เรียกกว่าแขน
เหมือนคำพูดกว่าถันวิคได้จ้แจน

แขน นันคือขันนถเกือบจะแห้งเรียกกว่าแขนเหมือน
คำพูดกว่าเขาเอียกนันมีนแขนนถ อีกประการ

หนึ่งเหมือนนระชื่อซึ่งถึงของทั้ง ๆ ใจของเขา

ไม่ชวยแสร้งแสร้งแสร้งจะให้เขาชวยนั้นก็

เรียกว่าเข้้นเขา เหมือนคำพูดว่าจ้เข้้นเขา

หนักแล้ว เขาก็ไม่ชวย

แค้น นันคือชกคือเคืองคือโกรธเรียกว่าแค้นเหมือน
คำพูดว่าจ้แค้นไหนก อิกประการหนึ่งเหมือน

กับถึงหนึ่งถึงใจ แลกลิ้งลงไปใ้คอแล

มันไปคางอยู่มันไม่ใครจะลงไปคางก นันเรียก

ว่าแค้นคอ เหมือนคำพูดว่าจ้ขอ้นักินช

จ้แค้นคอง

แก่นจันท นันคือแก่นไม้หอมอย่างหนึ่ง

แก่นทัง นันคือไม้เกมใจทังแลจันใจทังเรียกว่าแก่น

ทัง เหมือนคำพูดว่าจ้แก่นใจทังไปอย่างนั้น

เอง

แก่นขรุ นันคือแก่นแห้งไม้อย่าง ๑

แก่นถาวร นันคือสิ่งของที่เป้นประโยชน์ แลควรจะ

คงอยู่นาก็ดี แลถอยค้ำที่เป้นประโยชน์

ควรที่จะนับถือก็ ก็เรียกว่าของนี้เป้นแก่น

- ถาวร แลถ้อยคำจนเป็นถาวร ๕
- โถน นันคือเอาสี่กทำให้ผลในคี่คระหมกนัน เรียก
ก็โถนคี่คระ เหมือนคำพูดที่ว่านี้เราจะโถนคี่คระ
สักหน่อยหนึ่ง ๕
- โจน นันคือเป็นเครื่องการเดินล้นนุกสำหรับบ้านสำหรับ
เมืองอย่างหนึ่ง ๕
- โค่น นันคือเป็นชื่อแห่งสวนกันไม้ที่อยู่ติดกับดินนัน
เรียกก็โค่นกันไม้ อีกประการหนึ่งเป็นชื่อแห่ง
เห็ดอย่างหนึ่ง ๕
- โค่น นันคืออลมลงพลง ทลาลง เรียกก็โค่นลง ๕
- โถนชา นันคือนกกระเรียนแปลตามศัพท์ ๕
- โถนระนาเท นันคือบนไม้ที่ขึงได้ยงอนจึงแปลตามศัพท์ ๕
- โถนกัน นันความก็เหมือนนกับโค่น ๕
- โถนจระดกโถน นันความก็เหมือนนกับโถนชา ๕
- โจนเรือ นันคือไม้ที่เอาทำเป็นท่อนทอหัวเรือทอท้ายเรือที่
ทำเป็นเรือ ยาวนันเรียกก็โจนเรือยาว ๕
- โค่นลม นันความก็เหมือนนกับโค่น ๕
- กอน นันคือไปในเบื้องหน้าก็คี่ก็เรียกก็ไปก่อน ๕

อนึ่งเหมือนถ้อยคำที่กล่าวมาแล้วแต่หลังนั้นก็
เรียกว่ากล่าวมาแล้วแต่ก่อน :

ก่อน นั้นคือสิ่งที่มีนัยที่กนนั้นเรียกว่าเป็นก่อน
เหมือนก่อนเจ้าเลขก่อนกินนั้น :

ก่อน นั้นคือก่อนไม่ว่า ๗ นั้นเรียกว่าก่อนไม่ว่า :

ก่อน นั้นคือมากกว่าครึ่งแล้วเรียกว่าก่อน เหมือน
กับคนสองคนจะเดินไปด้วยกันทางไกล ๕๐๐ เส้น
แต่ที่เดินไป ๗ ส่วนหนึ่งทางไปได้ ๓๐๐ เส้น
แล้ว ๗ ก็พูดกันว่าเขาเดินหนึ่งทางก่อนมากแล้ว
ยังหนึ่งทางอีกน้อยกว่าก็เรียกว่าถึงแล้ว :

ก่อน นั้นคือหาไปหาไปเรียกว่าก่อนไปเหมือน
คำพูดว่าอุสาคอนอุสาคอนหาไป :

ก่อน นั้นคือกิริยาที่แก่กว่าวัยไม่เต็มทวแต่จะแต่ง
ทวก็วัยเกรงก็เต็มได้เกรงก็ก็เรียกว่าก่อน
ๆ เหมือนคำพูดว่าเฮงอย่าก่อนเขาเลย
อีกประการหนึ่งเป็นชื่อแห่งสิ่งที่เขาที่เหลก

อย่างหนึ่ง :

ก่อนเขา นั้นความก็เหมือนกับก่อน :

ก่อนกิน นั้นความก็เหมือนกับก่อน

ก่อนคัก นั้นความก็เหมือนก่อน

ก่อนทรง นั้นคือร้องไห้แลเฮมือที่ทาบเข้าที่อกทั่ว
เองนั้นเรียกว่าก่อนทรง เป็นคำสูง

ซ่อนไม้ นั้นความเหมือนกับซ่อน

คอนทาบ นั้นความเหมือนกับคอน

กาน นั้นคือไม้ก็คืเฮมือก็คื แลทำไห้รงขอบใน
กานนี้ไห้ของนั้นจะไห้ละเอียกก็คื แลระไห้
สังของเขากันก็คื ก็เรียกว่ากานไห้ละเอียก
แลกานไห้เขากัน อีกประการหนึ่งคือองแก
มีไห้ชอบใจตนนั้นก็เรียกว่ากานใจ

จวน นั้นคือเฮเลบมือกระทำไห้เป็นริ้วเป็นรอยนั้น
เรียกว่าจวน เหมือนคำพูดกัเจ้าจวนจ่าเป็น
ริ้วเป็นรอยไปทั่ว

ควน นั้นคือเห็นก็เห็นชอบเรียกว่าควน เหมือน
คำพูดกัเฮเห็นลมควนแล้ว

เกียน นั้นคือสิ่งกักระทำพร้อมกัยไม้ ๓๒ ก่อน
กัยนั้นทุกสิ่งของทั่ว ๆ แลลาภเขนกัยวิศกัย

นั้นเรียกว่าเขียน อธิบายประการหนึ่งเหมือนเจ้า
เปลือกนบได้เปลือกปลัดก็เรียกว่าเจ้าเปลือก

เขียนหนึ่ง

เขียน นั้นคือกระทำให้เป็นรอยคล้ายดินสอแถบข้าง
เก้แถบพุกกันเป็นทวนหนึ่งลือก็เขียนรูป
ลือรูปคนก็ตี ก็เรียกว่าเขียนหนึ่งลือเขียน
รูปคนเขียนรูปลือ

เขียน นั้นคือเอาผ้าพันที่กระกิดี พันบนเสาก็ตีก็เรียก
ว่าเอาผ้าเขียนคือกระเอาผ้าเขียนเอา เหมือน
คำพูดว่าเอาผ้าเขียนพันบนเสาจะไปจางไหน
อธิบายประการหนึ่งเป็นชื่อแห่งกันไม้อย่างหนึ่ง
เรียกว่ากันกระเขียน

เขียน นั้นคือ ที่ซึ่งกบดขยไม้แถบขยนั้นเรียกว่า
เขียน

เขียน นั้นคือไม้ที่ปักริมแม่น้ำก็ริมคลองก็ตี ริม
สระก็ตี ที่ทำปถาณนระ รกษากันมิให้พัง
นั้นเรียกว่าไม้เขียน

เขียน นั้นคือเห็ลือไปพันไป เรียกว่าเขียนไป เหมือน

คำพุกก่าเขียนขึ้นเก็บไป แลเห็นคลองไป
แล้ว

เงินชวย นันคืออศคามตยเหมือนนกมีภูรธาเมื่ออยู่
ควยกันใหม่ ๆ นันก็ทำกิริยาละตายแก่กัน
นันก็เรียกทำเงินชวยแก่กัน เหมือนคำพุกก่า
มันยังไม่ลนิกแก่กัน มันยังเงินชวยแก่กันอยู่

เงินทอง นันคือที่ลงเงินนูนเงิน เหมือนคลองเล็ก ๆ
แต่มนกันเงิน ๆ นันเงินไม่ใครถึงนันเรียก
ว่าเงินทอง เหมือนคำพุกก่าทองนี้เงิน
ทองนิก

เงินบาท นันคือหนึ่งสื่อที่มีบาททองมีไว้ทองกับที่
ยังคปผลไปทองที่บริษัทนั้น เรียกว่าเงินบาท
เหมือนคำพุกก่าหนึ่งสื่อนี้บาทบาทเงินนิกะ
กบ นันคือเป็นชื่อแห่งตุ๊กตอย่างหนึ่ง หนึ่งคือ
เป็นสิ่งของที่เก็บอยู่ก็เรียกว่ากบอยู่ เหมือน
คำพุกก่ามันยังกบอยู่มันยังไม่พร้อมเลย

จป นันคือกักเอาทองเขาเรียกว่าชบเขา เหมือน
คำพุกก่ามันชบเขาแล้ว อีกประการหนึ่ง

เหมือนกบไม้ที่มีไต่ลงไปตามที แลมีขดคกกับ
อยู่ในที่ใดที่หนึ่งก็เรียกกบไม้จบกบไม้ อยู่ อีก
ประการหนึ่งเหมือนบุตรคดกระทำให้ลูกไม้
แรง ๆ ให้ออกกายพ้นนั้นก็เรียกว่าจบกบไม้
อีกประการหนึ่งเหมือนกระทำฟันให้ขดคกกับ
แรงนั้นก็เรียกว่าจบกบไม้

กบ
นั้นคือสิ่งที่เขาทำด้วยไม้จกไฟเคี้ยวทางในเพลา
กลางคั้นนั้นก็เรียกจบกบไม้ อีกประการหนึ่ง
คือผู้กรักษาชักชอนกันไว้พลุกยาเมาแลชกคก
เขาอย่างนี้ก็เรียกว่ากบเพื่อน

กบเพื่อง
นั้นความก็เหมือนกบคบ

จบกบ
นั้นความก็เหมือนกบจบก

กบ
นั้นคือสิ่งที่เขากระทำสำหรับคกหนุอย่างหนึ่ง
ประการหนึ่งเรียกว่ากบคกคบ

จบก
นั้นคือไล่เสียบเนระเทษเสียบ อนึ่งคือจบกไปไล่ไป

คบ
นั้นคือขม คิ่ง นกแน่นนก

กบเข้
นั้นคืออรรถพลังของกบ ๆ ที่กินกบเข้นั้นเรียก
ว่าเคว้องกบเข้

กบฏ นั้นคือประมาณตัวอื่น ๆ นั้นเรียกกบฏบ้าง
ถึงนั้นกบฏถึงนี้

กบฏกิจ นั้นคือไม้ทาบะพฤษช แปลตามชาติ

จปละทเท นั้นคือเสียงจป แปลตามชาติ

คยเก นั้นคือกรรภ แปลตามชาติ

กยจวโย นั้นคือสิ้นไปแห่งกลบ แปลตามชาติ

กยชยะ นั้นคืออากว แปลตามชาติ

กบ นั้นคือเป็นชื่อแห่งหนึ่งชื่อที่แต่งเป็นกลอน
อย่างหนึ่ง ประหนึ่ง คือเป็นสิ่งที่หุ้มกันไม่
ชย ๆ นั้นเรียกว่ากบเหมือนกบกับกบกัน
กตายนั่น

กบ นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์มีที่นมากอย่างหนึ่ง
เรียกว่ากระกบ

กบ นั้นคือเกี่ยวกันเหมือนกบที่จับที่สวนที่หาแด
เกี่ยวกันที่จับที่สวนที่หาของคนอื่นนั้นก็เรียก
ว่ากบกัน เหมือนคำพูดที่ว่ากบกับกบอยู่
ประการหนึ่งคือสิ่งที่มนุษย์แลสัตว์เขาบ้าง
จนแตกกันลงไว้กบนั้นให้มันอยู่นั้นก็เรียก

ท่าคาบหัวเหมือนคำพูดท่าเฮาข้างคาบมันลงไว้ ๖

คาบซก นั้นคือเป็นชื่อแห่งอื่นอย่างหนึ่ง ๖

กาพยการวิลาศนิ นั้นคือเป็นชื่อแห่งอื่นอย่างหนึ่ง ๖

คาบเลลา นั้นคือเป็นชื่อแห่งอื่นอย่างหนึ่ง ๖

จีบบัง นั้นคือท่าชกที่พลิกแปรลคมชาติ ๖

ก๊ีบ นั้นคือส่วนหนึ่งที่อยู่ปลายตีนปลัดทาวที่หุ้มอยู่
โคปรอบนิ้วเหมือนเล็บนั้นเรียกว่าก๊ีบ เหมือน
ก๊ีบหมก๊ีบแพะนั้น ๖

คืบ นั้นคืออวบจีนเสวยจีนทวยเหล็กก็คืบไม่คืบ
ก็เรียกว่าคืบ เหมือนกับคืบคืบเหล็กแฉะ
เก็บคืบของกินนั้น ๖

คืบ นั้นคือวัดทวยนิ้วได้ ๑๒ นิ้วจึงเรียกว่าคืบประการ
หนึ่งเหมือนนิ้วไม่มีคืบคือปลิงเลขากมันได้
ไปนั้นเรียกว่ามันคืบไป เหมือนคำพูดว่าปลิง
เลขากมันคืบไปนั้นแล้ว ๖

กูปคืบทอง นั้นคือห่อกระดาษที่ทำสำหรับคืบทองคืบเปลว
นั้น เรียกว่ากูปคืบทอง ๖

กูปก๊ีบไป นั้นคือคืบกันไปโตไปเหมือนกับเท้ามันคืบ ๖

กฤษ

ไปนั้นก็เรียกว่าคณนภกษไป

นั่นคือสิ่งทีถารทกขไม-ไม่ขำกัทรบได้บนหลัง

เก็บ

กษที่กนฝนกนเนกนนั้นเรียกกษขจร

นั่นคือข้อนิ้วเริ่มให้กษี แถวของวงมิกิแถววงให้

สีกษี ก็เรียกกเก็บไว้ เหมือนคำพูดกว่าของนั้น

เทเก็บเสียแล้ว

เก็บประดม

นั่นคือได้มาแถวมไว้ ๆ หตยคองหตยหน

มิได้ใช้ลอปเรียกกเก็บประดมไว้

เจ็บ

นั่นคือเป็นชื่อแห่งกษอย่างหนึ่งเรียกกจะเจ็บ

ประการหนึ่ง เหมือนรอยที่เจาเย็บผ้าเล็กเล็ก

นั่นก็เรียกกจะเจ็บเล็ก เหมือนคำพูดกว่าเล็ก

นี้เจาเย็บจะเจ็บก็หนัก

แคบ

นั่นคือเล็กเล็กมิได้กว้างขวางเรียกกแคบ

เหมือนคำพูดกว่าหนทางนั้นแคบนัก แอ

จวกนี้ขำกมันเล็กนัก

กอบ

นั่นคือเอาขำกมื่อกมื่อของกวกเทได้ทำให้ขำก

มื่อติดกันแต่ขำกถึงของที่อยู่มื่อนี้ขำก

เรียกกกอบเอา เหมือนคำพูดกว่าขำกเล็ก

กอบหนึ่ง

จอบ นั้นคือสิ่งทีประกอบเจ้าที่ริม ๆ เหมือนจอบกะ
การนั้นก็เรียกกว่าจอบกะการ อนึ่งเหมือนไม้
ที่ทำไถที่ชักกระบงแลชักกระตึงกระแกงนั้นก็
เรียกกว่าจอบกระบงจอบกระตึงจอบกระแกง

จอบเขกร นั้นคือกำหนดเห็นแควนแควนบ้านเมือง
โคปรอบนั้นเรียกกว่าจอบเขกร

จอบใจ นั้นคือใจฮารีนศิรัภษโคปรอบคอบนั้น
เรียกกว่าจอบใจ เหมือนคำพูดกว่าเขาจอบใจนัก

จอบ นั้นคือเป็นคำเรียกกว่าฮี้ เหมือนพูดว่าเกิดคน
นั้นมีฮายคมีโคจฮอบ คือว่ามีโคจฮี้ :

คอบ นั้นคือประถมกันเจ้าเหมือนคนพี่น้อง
ใหม่ แลเสาประถมกันเจ้าทลายได้แลเพื่อน
นั้นก็เรียกกว่าคอบกัยคอบใหม่ อีกประการ
หนึ่ง คือวังเวาเหมือนคนจี้มาแกกให้
มีวังเวา ๆ ดันกำลังคนของมีนั้น
ก็เรียกกว่าคอบมา :

เก็อบ นั้นคือไถ เหมือนกับคนเก็วทางไถจะให้

ที่แท้ ก็เรียกว่าเกือบจะถึงที่แท้ อื่น

เหมือนของยังอยู่เล็กน้อยจะหมดอยู่แท้ก็

เรียกว่าเกือบจะหมดแท้ อื่นจะทำการตั้ง

ใจ ๆ จะสักเหตุแท้ก็เรียกว่าเกือบจะสักเหตุ

แท้เหมือนคำพูดว่าเกือบจะถึงแท้ เกือบจะ

หมดแท้ เกือบจะสักเหตุแท้

นม คือ ทำคอกให้คอกลง เหมือนนกปีกคนที่มีอช

คาไลก็เคียวไปนั้น ถ้าแลเห็นผู้ใดผู้หนึ่ง

อยู่รวมทางที่คอกจะไป ครั้นถึงคอกทางแท้ก็

ยอขบถของคอกให้คอกลงแท้ไม่เคียวไป อย่าง

นี้ก็เรียกว่ากัมภายเคียวไป อื่นเหมือนขบถ

คอกนั้นก็เคียวก็คอก แลมีโคคเขื่องหอยเขื่องจก

ถ้าแลหน้าของคอกเขื่องคอกนั้น ก็เรียก

ว่าเคียวคอกหน้าหนึ่งกัมหน้า

นม คือ สิ่งของที่มีรสเล็กน้อยนั้น ก็

เรียกว่ารสนม ประการหนึ่งเป็นชื่อแห่งขบ

อย่างหนึ่ง เรียกว่าขบขม

นม คือ อีกชื่อหนึ่ง เหมือนกับแสงพระอาทิตย์

ยักยงเสียซึ่งแสงพระจันทร์ ภาสินีนั้น

เหมือนแสงไฟปกอศเสียซึ่งแสงแห่ง หิง

ห้อย อย่างนี้ก็เรียกว่าแสงพระอาทิตย์ชุ่มจี้

ซึ่งแสงพระจันทร์ แสงไฟชุ่มจี้ซึ่งแสงหิง

ห้อย ประการหนึ่งคือกกลางคืนลงเหมือนกับ

หญิงเมื่ออุลอกซึ่งบุตร แลมีพวกญาติ

หญิงหยาบแลหมอส่วยกันประคองกกลางที่ทอง

ช่วยเลือกสิ่งทารกให้ออกมานั้น ก็เรียกว่า

จุ่มให้ทารกนั้นออก เหมือนกำพุทพ่วงจุ่ม

ลงให้หนักทารกจะออกแล้ว

กม นนคือเหมือนสิกโกนที่ลยศิแลกินผสมคินก

อย่างนี้ก็เรียกว่าสิกโกนคยคิ อนึ่งฮากฮอก

กบยักชวณแลข้างที่ขาง ๆ ลักหรับพินไม้

พินพินพินคนแกงคนนั้น ก็เรียกว่าคม

ฮอกคยคยคยสิกคยชวณ

จุ่มแหง นนคือคยไม้สิกแลข้างที่ลยสิ เหมือนกับ

คนชวณมากกักคิ แลคนผู้สิเงินมากกักคิ

แลทำอันกระถายแกงคน มีเขียนนคิทำรอง

เป็นกันด้วย คนมีใจมีความผิดหนึ่งตั้งใจ

เขาทำไปตามแรงด้นเขา แต่ทำไปตามเขาที่เขา

มีเงินมาก อย่างนี้แต่เรียกว่าข่มเหง :

ถาม นั่นคือความปรารถนาแปลตามบาท :

ถาม นั่นคือเป็นชื่อแห่งผิดอย่างหนึ่งเรียกว่ากัม

กัม อันหนึ่งคือเป็นล้นซึ่งจับเอาทางกินแห่งกัม

แต่มี นั่นก็เรียกว่ากัมกัมกัม :

ถาม นั่นคือเจ็ดคือกัมเรียกว่าถาม เหมือนคน

พูดว่า ถามฉันฉันถาม :

ถาม นั่นคือทำให้พ้นไป เหมือนกับคนเคี้ยว

ไปแต่ มีกันไม่ได้มีลงขวางทางอยู่ คนนั้น

อย่าง ทำให้พ้นไปก็ดี แต่เหยียบกับไม่ได้

ไปก็ดี ก็เรียกว่าเคี้ยวถามกับไม่ได้ไป อีกประ

การหนึ่ง เหมือนบุตรคล้อยพักแม่เข้าข้างนี้

แลลง เรือไปก็ดี ไหว้ไปก็ดีไหว้ถึงพักข้างใน

ก็ เรียกว่าถามพัก :

ถาม นั่นคือกับบ้าน แปลตามบาท :

ถาม นั่นคือถามเหมือนคนกับ

ทามทัก นันคทามก็เหมือนนทบทม ๕

คิม นันคือสิ่งทีทำทักยเทลกทักยทองเหลือง ๓

เป็นจาหนีบเข้าทจนบอดกลักรับจับเทลกทักอื่น ๆ

เลขปัดงอื่น ๆ นันก็เรียกวาคิม ๕

คิมคิม นันคทามก็เหมือนนทบทคิม ๕

กม นันคืออิกโหวยโหวทักยมือก็เรียกวากมโหวเหมือน

คำพุกทักเอามืออุมอิกโหว ๕

กม นันคือเป็นชื่อแห่งคนโหวอย่างหนึ่ง ๕

จุม นันคือเป็นชื่อแห่งคนลงไปเรียกวาเป็นจุม

เหมือนคำพุกทักมันเป็นจุมลงไป ๕

จิม นันคือเป็นชื่อแห่งคนก้อย่างหนึ่ง ๕

คม นันคืออิกกกันเขาประตมกกันเขา ก็เรียกวาคมกัน

เขาเหมือนนทบทคนทักทำทักเคียงเลขทักอื่น ๆ

ปรียบปรกแต่เลขทักจีนร้อยเจ็ดคัมปรียบนัน ก็

เรียกวาคมเขา เหมือนนคัพุกทักยกคัมเขากุทฎ

อิตประการหนึ่ง เหมือนคนเป็นคทามกกันนง

ไหนกึ่งกยกันไปไหนก็คยไปคยกัน คอย

ระวังให้ผู้เฒ่าผู้หนึ่งได้ยมสอนคยป้อยคักทัก ๆ

อย่างนี้ก็เรียกว่าคุณกัน อีกประการหนึ่งเหมือน
บุคคลเป็นโทษก็ยั้งใจถึงหนึ่ง แลเขาเขาก็
ใจเขาไม่ให้มานั้นก็เรียกว่าคุณแล้ว อีกประการ
หนึ่งเหมือนคนท้องโทษก็คอกกติกกระพลงแลมี
คนกแลรักษาวลีให้หนีไถ่นั้น ก็เรียกว่าคุณ
รักษาวลี

คุณ : นั้นคือเป็นคำของ เหมือนกับคนจน ๆ ย่อม
ยอมท้อให้เขาใช้แต่ภจะไต่กินเข้าเข้าเอียน
นั้น เขาก็ใช้การทั้ง ๆ แต่ขอให้การแก้คำ
เข้านั้น อย่างนี้ก็เรียกว่าการรักอภัยคือคำแท้
รัก อีกประการหนึ่งคือปกครองรักษาวลีเรียก
รักษาคำครอง เหมือนคำพูดกับเขาคือรักษารักษา
ไว้ไม่ให้ไปอันตะกษ

- คุณกัน นั้นความก็เหมือนกับคุณ :
- คุณทั่ว นั้นความก็เหมือนกับคุณ :
- คุณภา นั้นคือจระเข้ :
- คุณกันท์ นั้นคือยักษ :
- คุณมือ นั้นความเหมือนกับคุณ :

กัมโบ

นั่นคณมกเหมือนกับคณ

เจม

นั่นคือเป็นชื่อปรกอย่างหนึ่ง อีกประการหนึ่ง

เป็นชื่อแห่งเทศกเลข ๆ มหตม ๆ ที่เขาเย็บ

นั้นก็เรียกว่าเจมเย็บผ้า

เจม

นั่นคือรศกถารศก เหมือนกับปรกแห่งเจ้า

หมกอันเกินกำหนดกเลขคมีนกคมีนรักกว่าที่

กำหนดไว้ อย่างนี้ก็เรียกว่าหวนเจมนี้

เหมือนคำพูดว่าเจ้าหมกมีนหวนเจมนี้

เคม

นั่นคือเป็นชื่อแห่งรศกอย่างหนึ่งคือรศกเกลือ

เจมกลด

นั่นคือเป็นชื่อแห่งทองเหลืองที่ทำสำหรับ

กลดเกลือกลดกวงเลขอย่างหนึ่ง

แกม

นั่นคือแซกเข้าปนเข้าเรียกว่าแกมเข้าเหมือน

คำพูดว่าเฮกกไม่มีแกมเข้าคย

แจม

นั่นคือเป็นชื่อแห่งคณยาอย่างหนึ่ง

แคม

นั่นคือริมคือข้าง เหมือนกับข้างเรือริมเรือ

นั้นก็เรียกแคมเรือ เหมือนคำพูดว่าแคม

เรือข้างโน้นแคมออกไป

โคม

นั่นคือสิ่งซึ่งทำด้วยไม้คยปะกะชาคยปะเหลก

ทวียกพระทวียกแก้วทำสำหรับตั้งตะเกียงแลดู

เขียนตามไฟมีโหลมพดให้ไฟดับโดยนั้น ก็

เรียกว่าโคม

จอม นั้นคือเป็นชื่อแห่งหนึ่งหรืออย่างหนึ่ง อื่นเป็น
ชื่อแห่งเมืองอย่างหนึ่ง อยู่ในประเทศเมืองเขมร

เรียกว่าเมืองจอม

ค่อม นั้นคือเทียบเหมือนกับคนเกีย ๆ แลหลัง
โง่ ๆ นั้นก็เรียกว่าคนค่อม

ค้อม นั้นคือเอาไปน้อมไปไกลไปก็เรียกว่าค้อมไป
เหมือนคำพูดที่ไม่ดีมีน้อมไปทั้งนั้น

เกยช นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่เขาทำทวียกไม้แลหินทำ
สำหรับพระมหากษัตริษะได้ขึ้นนั่งลงทั้งนั้น
ก็เรียกว่าเกย อิกประการหนึ่งคือคอกอยู่
เหมือนกับคอกเกวแลคอกปั่นแลนไปคอกหินอยู่
ก็เรียกว่าแล่นไปเกยหินอยู่ อื่นเหมือน
ตากเรือขึ้นบนทะเลก็เรียกว่าตากเรือขึ้นเกย
ทะเล เหมือนคำพูดว่าเกยขึ้นทั้งคอกเกย
หินเรือเกยทะเล

เฉย นันคือ หยที่มอวมรกษกัปหญิงที่เปนนลูกของ
คนนนี้เรียกว่ลูกเฉย

เคย นันคือ คนกนชอบจึงเรียกว่คนเคยกน
เหมือนคำพูดกักับใจคนเคยกนอยู่

กย นันคือ อระวระใหญ่ นอยทั้งปวงเรียกว่กย

กย นันคือ ทกกนทกน เหมือนคำพูดกัใจ

๑ 18 words กยกนจีน
omitted here see appendix near the end of the book.

ชย นันคือ เปนชื่อแห่งไม้ที่กยอย่างหนึ่ง เรียกว่
กักยชย

คย นันคือ เจ็บคือ แคะ แลจกเรียกว่คย เหมือน
คำพูดกัใจคนคยเข้าน

แกว นันคือ เปนชื่อแห่งคนอย่างหนึ่ง อื่นคือ เปน
ชื่อแห่งมันกัสนอย่างหนึ่ง

แกว นันคือ สิ่งที่ยังเกิษเองก็กัที่คนเขาทำกัที่ ที่เป็น
คัชวแลคัทง ๆ แลมีสภาพกัฤตระลอกนนั้น
เรียกว่แกว อื่นคือ เปนชื่อแห่งนกอย่าง
หนึ่งเรียกว่นกแกว

แกวท นันคือ สิ่งที่ปรกฤตในทเหวคัทง ๆ ไก่นัน

- โกย สิ่งนั้นแลเรียกว่ำแก๊ก :
 โกย นั้นคือเขากระบุงแดงงแล้ เขาเมื่อพิง
กวกสิ่งของเขาในกระบุงให้เกมก็สี่ไม้ก็เกมก็
ก็เรียกว่ำโกย เหมือนกับโกยจนเข้าเปลือกนี้
 กอย นั้นคือเป็นชื่อแห่งน้ำเมื่อน้ำขึ้นที่เด็กกว่ำคน
นั้น :
 ก่อย นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนไม้ที่เขาทำกะทาชอย่ง
 กอย นั้นคือร่อยก้อยู่ว่ำเรียกว่ำกอย :
 ก่อย นั้นคือเขาชื่อ เหมือนกับคนเค็รเขา ๆ นั้น
ก็เรียกว่ำเค็รก่อย ๆ เหมือนคำพูดว่ำเค็ร
ก่อย ๆ เขาหนอหดบอย :
 กอยก นั้นคือบุทคนระกูงสิ่งของท่ง ๆ แก้วสิ่ง
ของที่ระกูงนั้นยังไม่มาถึงยังไม่ไคเห็น ก็
ร่อยก้อยู่ว่ำก้อยู่ว่ำของนั้นจะมาจะไคเห็น
อย่างนี้ก็เรียกว่ำกอยก :
 กอยท นั้นคือเหมือนบุทคนเค็รทางทักกับ แต่
ท่งหนึ่งนั้นเค็รนักเค็รกันเขา คนที่เค็รมา
ก่อนนั้นคนไหนเห็นว่าคนนั้นยังเค็รอยู่ท่งหลัง

โกลนัท คนนั้นก็อยกไม่เก็บไปอีกทำคนนั้น
อยู่ขึ้นขึ้นทำคนนั้นหะมาเิง อย่างนี้ก็เรียกทำ
คอบขก เหมือนคำพูดกว่าเรามาคอบขกอยู่
เป็นห้เป็นนหา

คอบระวัง นั้นคือเหมือนอิกการกาเอาใจใดกแลนุก
ของทนสีให้มือนตะกยสังโกลนัทหนึ่งใด
อย่างนี้ก็เรียกทำคอบระวัง เหมือนคำพูดว่า
เกาคอบระวังลูกของเกนุก กตวาลูกของ
เกหะมือนตะกย

คอบขทา นั้นคือเหมือนนุกไปทางโกลนัท แลนุก
มารกบ่นทาคอยขงหตงว่าเมื่อไรนุกจะมาเิง
ขาน อย่างนั้นก็เรียกทำคอบขทา เหมือนคำ
พูดว่าเกาคอบขทาลูกของเกนุก

คอบขลา นั้นคือเหมือนนุกทพิไปทำลงคกมถน
แลงหนึ่งทำลงคกมเหนจะเสี่ยที่แกกคัก
แลงก็คอบขคอบขทพิรบมาอย่างนี้ ก็เรียก
ทำคอบขลา เหมือนคำพูดว่าคอบขลาไป

คอป นั้นคือเป็นชื่อแห่งประเทศทลบของสุขขบนั้น

เรียกเป็นคำขยาย

เกี้ยว นั่นคือเกี้ยวทักทายแล้ก็กรรมเช่นนั้น ก็เรียกว่า

เกี้ยวอย่างเกี้ยวเข้ หนึ่งคือบดกลดทลงน

ทองรังของตักพันกันอยู่ อย่างนี้ก็เรียกว่า

เกี้ยวพันกันอยู่ เหมือนคำพุกำสั้นของ

เกี้ยวคองกันอยู่มาก

เกี้ยว นั่นคือเหมือนขบทำอาการพุกำปวกไสให้

หญิงรักชในทางประเด้นั้น ก็เรียกว่าเกี้ยวผู้

หญิง หนึ่งคือเป็นของสิ่งหนึ่งที่เขาทำด้วย

ทองคำสำหรับใส่ลูกเกก ๆ อย่างหนึ่ง

เจี้ยว นั่นคือเป็นตัวอย่างหนึ่งเหมือนกับขี้ใบของตัก

เจี้ยว นั่นคือเป็นพื้นที่แหลม ๆ ที่ก่อนนั้นเรียกว่า

เจี้ยว เหมือนกับเจี้ยวหมูเจี้ยวเรือเป็นกัน

เคี้ยว นั่นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเหล็กที่เขาทำสำหรับ

เกี้ยวอย่างเกี้ยวเข้ตัวอย่างหนึ่ง

เคี้ยว เหมือนเข้าน้ำอ้อขยเหล็กทั้งชิ้นบนไฟเหล็กได้

ไฟทมิไปเป็นชิ้นแฉกทำให้จั้นนั้น ก็เรียกว่า

เคี้ยวให้คั้น หนึ่งคือรอบทอนกันเหมือนกับส

มีกรรมาเฉพาะที่รบกวนกันไปบ่อย ๆ นั่นก็

เรียกกว่าเคียวเขนกัน เหมือนคนทำตุ๊กตาผิวเมียบ

คนนั้นมันเคียวเขนกันนัก :

เคียว นั้นคือเอาฟันทำให้เป็น เหมือนกับคนกินสิ่ง

ของต่าง ๆ แลเอาฟันเคียวให้แตกให้ทก

นั้นเรียกกว่าเคียว :

เคียวของกัน นั้นความเหมือนกับเคียว

เคียวเขน นั้นความเหมือนกับเคียว :

เจีย นั้นคือเอาไม้ก็ตีเอามือก็ตีแหวกทาสังใจถึง

หนึ่งก็ตี แลเห็นของไม้ตีแลเอาไม้เสือกของ

นั้นไปเสียบให้ฟันก็ตีก็เรียกกว่าเจีย เหมือนคน

พอกว่าเจียทของแลเจียมันเสียบให้ฟัน :

เกือ นั้นคือออกหนูนค้ำชูเรียกกว่าเกือหนูน เหมือน

คำพอกว่าเกือหนูนเกืออยู่ :

เจือ นั้นคือเป็นชื่อแห่งปลาอย่างหนึ่ง :

เกือหนูน นั้นความเหมือนกับเกือ ของที่ก็เรียกกว่า

เกือหนูน :

เกือ นั้นคือเหมือนคือ คนไก่อินแจ่ม ๆ กำป็น

ไฟระเห่เวลานี้ เสดคนนั้นก็รักกันมาเป็น
อันมากปรกณจะคุกทำขีไฟแค้นนั้น ครั้น
มาถึงแล้วทำขีไฟเขาก็มีได้เล่นเป็นคำพูด
แปล ๆ คนนั้นก็รักกันกลับไปอย่างนี้ก็เรียก
กั๊กแก เหมือนคำพูดว่า คนนั้นแก่อกลับไป
ไม่ได้เห็นทำขีไฟแค้น

เคอะ: นั่นคือเป็นคาหยาบ เหมือนคำพูดว่าคนนั้น
คหน้าเคอะหน้ากาคคือหน้าไม้คือ

จัว: นั่นคือเอากะทะทิ้งขีขีไฟ เสดเสดสิ่งของ
สิ่งใดสิ่งหนึ่งไว้ในกะทะแล้วไปให้ลูกให้เกรียม
เหมือนกับทำลูกข้าวให้ลูกให้เกรียมนั้นก็เรียก
ว่าจัวลูกข้าว เหมือนคำพูดว่าคนนี้เอะจัวลูก
ข้าวกิน อนึ่งคือเป็นชื่อแห่งสิ่งใดก็ยกขีขีไฟ
คือขีขีไฟแล้วถูกไม้ก็เรียกว่าจัวขีขีไฟแล้วถูก
ไม้

เกะกะ: นั่นคือไม้เรียบไม่ร้อยเรียกว่าเกะกะ เหมือน
กับสิ่งของใดที่งออยู่กลางเรือเวลานั้น ก็เรียกว่า
ของเกะกะอยู่กลางเรือ เหมือนคำพูดว่าของ

ช่องเหล่านี้มีนรกอยู่เกาะกัน

๕

เกาะ

นั่นคือเป็นชื่อแห่งลัทธิอย่างหนึ่ง อนึ่งคือ

เหมือนคนเขาสีกเสื่อทำไม้แฉะทำเป็นรูป

ต่าง ๆ นั้นก็เรียกว่าเกาะไม้แฉะเหมือนคำพูด

ที่เกาะทำสิ่งอันใด

เกาะ

นั่นคือเหมือนบุคคลเขาสีกเสื่อไม้กระทำให้เนื้อ

ระพัวออกตากกะลานั้นก็เรียกว่าเกาะผพัว

เหมือนคำพูดที่เกาะผพัวกิน

เกาะ

นั่นคือเป็นชื่อแห่งแผ่นดินที่งอกขึ้นกลางแม่

น้ำแลกกมลชเลนนั้นเรียกว่าเกาะ

เกาะ

นั่นคือเหมือนบุคคลเขาไม้เขาสีกเสื่อที่เจ้าที่สิ่งใด

สิ่งหนึ่งเหมือนกับที่ระฆังนั้นเรียกว่าเกาะระฆัง

เหมือนคำพูดที่เกาะระฆังร้องเรียกคน

เกาะกุ่ม

นั่นคือเขาทั่วไปเหมือนกับคำทวาทนเขาคว

คนไปกวบเหตุนอกเหตุนั้นก็เรียกว่าเกาะเกาะ

กุ่มไป เหมือนคำพูดที่คำทวาทนเกาะเกาะกุ่มไป

กอ

นั่นคือเป็นหมู่เข่งเป็นหมวดเหมือนกับไม้ไผ่แล

หมู่บ้านนั้นก็เรียกว่ากอไม้ไผ่แลกอป่า

ก่อ

นั้นคือทำให้ตกเหมือนกับไฟกับแล กระทำให้ไฟ
ลุกขึ้น ทว่าข้านั้นก็เรียกก่อไฟ หนึ่งคือทำ
ให้เหตุการณ์บังเกิดขึ้นนั้นก็เรียกว่าก่อเหตุ ก่อ
การ เหมือนคำพูดว่าก่อเหตุก่อการให้บังเกิดแปลว่า

ขอ

นั้นคือพูดทูลปรารถนาให้เขาให้นั่นเรียกว่าขอเขา
หนึ่งคือสิ่งที่ทำกายไม้แลเหล็กให้งอเข้าที่
หรือเกี่ยวเหนี่ยวผูกสิ่งต่าง ๆ นั้นก็เรียกว่าขอ
เกี่ยว หนึ่งคือเป็นชื่อแห่งอาวุธสำหรับฟันคน
อย่างหนึ่งเรียกว่าขอจ้าว :

จ้อ

นั้นคือเป็นส่วนหนึ่งในทศกษัตริย์ที่แปด
กระดุกก่ากณนั้นก็เรียกว่าจ้อ เหมือนจ้อที่น
จ้อมือหนึ่ง หนึ่งคือเป็นเรื่องเป็นราวเป็นคดีเป็น
ตอนนั้นเรียกว่าจ้อความ หนึ่งเป็นปล้อง
เป็นส่วน เหมือนปล้องข้อขดปล้องไม้ไผ่
นั้นก็เรียกว่าจ้อข้อขดจ้อไม้ไผ่ :

ก่อ

นั้นคือเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ในทศกษัตริย์
สัตว์ที่ทรงหวากบกรกอนนั้นเรียกว่าก่อ :

ก่อการ

นั้นคือภาพก็เหมือนกับก่อ :

ก้อเทศ นันความก็เหมือนนกับก้อ :

จลเกียว นันความก็เหมือนนกับจล :

จ้อความ นันความก็เหมือนนกับจ้อ :

จอง้าว นันความเหมือนนกับจล :

จอยีม นันคือว่ากว่ายกจากเมเอาไปแล้ว ที่หลังเม
จะไซให้หย่างนี้ก็เรียกกว่าจอยีม :

จ้อโทษ นันคือว่ากล่าวมิให้ทำโทษ เหมือนคนที่
เป็นโทษแล้ว ก้องเคียนนทงก็แล้ว แลมีผู้
หนึ่งไปว่ากล่าวมิให้เขากระทำโทษแก่คนที่
ก้องโทษนัน อย่างนี้ก็เรียกกว่าจ้อโทษเหมือน
คำพูดว่าแกจ้อโทษแล้ว เข้มไม่เคียนนไม่ก็แล้ว :

ก้อไผ่ นันความก็เหมือนนกับก้อ :

ก้อไฟ นันความก็เหมือนนกับก้อ :

จ้ออะไย นันความก็คล้ายกับจ้อโทษ แต่ทว่าไม่
เป็นโทษแท้ :

ก้อย่า นันความก็เหมือนนกับก้อ :

ก้ออิฐ นันคือกระทำให้อิฐพุ่งขึ้นไปก็เรียกกว่าก้ออิฐ
เหมือนคำพูดว่าก้ออิฐให้พุ่งขึ้น :

กรอ

นี่คือเสาะท้ายแถมแหล่ข้านได้ไหลอก
เหมือนกับคนเขาหลอกได้ไหลใน แลเสาะเร็ด
ท้ายแถมแหล่ข้านได้ไหลในเสาะแหล่ข้านท้าย
แหล่ข้านมาผูกเขากับหลอกแต่ก็หล่น
ไปไปให้ท้ายแถมแหล่ข้านนี้ ให้พินท์เจ้า
ในหลอกให้แก่มออย่างนี้ก็เรียกว่ากรอ กอ
แหล่ข้าน เหมือนคำพูดที่ว่านี้จะกรอ
ท้ายกรอแหล่ข้าน

กรอท้าย

นี่ความเหมือนกับกรอ

กรอข้าน

นี่ความเหมือนกับกรอ

กรอแหล่

นี่ความก็เหมือนกับกรอ

กก

นี่คือองแกลไม้ที่เกาะเป็นรูปท่ง ๆ สำหรับตี
ในกระดาดแลก็ในท่ง ๆ ให้เป็นที่หมาขลิบ
คณูกำหนดทำไว้ อย่างนี้ก็เรียกว่ากก กงก
เขาก็เรียกว่ากก

จก

นี่คือตากมาจกมา เหมือนกับคนเป็นเจ้าหนี้
แลตากมาจกมาซึ่งคนเป็นลูกหนี้ นี่ก็เรียกว่าจก
จกจกหนี้มา

คณน นนคณนเหมือนนกับคณน น

กณน นนคณนเหมือนนกับกณน กณน น

คณน นนคณนเหมือนนกับคณน น

กณน นนคณนเหมือนนกับกณน กณน น

กณน นนคณนเหมือนนกับกณน น
น นนคณนเหมือนนกับคณน น

กณน นนคณนเหมือนนกับกณน น
น นนคณนเหมือนนกับคณน น

กณน นนคณนเหมือนนกับกณน น

กณน นนคณนเหมือนนกับกณน น

กณน นนคณนเหมือนนกับกณน น
น นนคณนเหมือนนกับคณน น
น นนคณนเหมือนนกับกณน น

กณน นนคณนเหมือนนกับกณน น
น นนคณนเหมือนนกับคณน น

กณน นนคณนเหมือนนกับกณน น

กณน นนคณนเหมือนนกับกณน น

กรูเกรียว นั้นคือมาแปนมากแล้วเสอิ่ง เหมือนกับ
คนพากันวิ่งมากุก่าบไฟแลนนั้น ก็เรียกว่า
กรูเกรียวมา เหมือนคำพูดว่า คนกรูเกรียวกัน
มากุก่าบไฟนิก

กรู
นั้นคือเวลาเมื่อพระอาทิตย์เกือบจะขึ้นนั้น เรียก
ว่ากรูขึ้นคือเกือบสว่าง คอยแสงพระอาทิตย์

ขรุกัน นั้นคือถุกกัน เหมือนห้วงเหล็กที่ผูกขงกัน
ครันแก่งไกวไปแล้ว เหล็กนั้นก็ถุกกันไปมา
อย่างนั้นแลเรียกว่าขรุกัน เหมือนคำพูดว่า
เหล็กมันขรุกันนิก

ครู
นั้นคือคนทีล่อนดังทง ๆ นั้นเรียกว่าครู

กรู
นั้นคือบักเกี่ยวหนึ่ง

เกว
นั้นคือเที่ยวไป เหมือนคำพูดว่าเกวเที่ยวไป
ทั้งไหน เกวกัน

แกว
นั้นคือแปนเครื่องเข้อย่างหนึ่ง แกวกันหนึ่ง
คือหนักทงเรียกว่าพระแกวเป็นคำกระษัตรา

แจวทาม นั้นคือสิ่งทีจนแดงมีคณัดคนแบกไปนั้น
เรียกว่าแจวทาม

แคว่เรือ นันคือไม้ที่เจ้าทำแม่ละสิ่งทีชกหัวเรือพาย
เรือที่ลำหรับนั่งพายแลอื่นแจวนัน เรียกว่าแคว่เรือ

ไกรสร นันคือแปนชื่อแห่งลคอย่างหนึ่ง

ไขรคชวน นันคือสิ่งคิกถึงระฎกถึงบ่นถึง เหมือนคำ
พกว่าเจ้าไขรคชวนถึงลูกเจ้านัก

ไคร นันคือสีก

ไคร นันคือแปนคภมปภณหะโคโคไปภณหะกิน
เหมือนคำพกว่าหะไครไครถึงนัน แลหะ
ไครไครถึงนัน

ไครนั นันคือแปนชื่อแห่งกนไม้อย่างหนึ่ง

ไกรทช นันคือแปนชื่อแห่งภูเขอย่างหนึ่ง

ไกรท นันคือไกรท

ไครท นันคือไม้ไซ แผลคภมขพ

เจกจกแเกาะ นันคือไม้ทีถึงจีนที ๆ ลำหรับจกแเกาะ
นันเรียกว่าเจกจกแเกาะ

เคก นันคือชนทีแปนหมู่ลงภคภมแกมนันเรียก
ว่าเคก

เคกนถ นันคือสิ่งทีเจ้าทำลำหรับคกนถเจ้านัน เรียก

วักแวกวักกนก

กวัก นั้นคือถูกฝนถูกแดดนั้นเรียกว่ากวักฝนกวักแดด

ควัก นั้นคือสิ่งที่เขากระทำเป็นพวกภายในเหล็กแดง

เงินแดงทองชดชทาในลายนั้นเรียกว่าควัก

เป็นชั้นก็เรียกว่าชั้นควัก ถ้าเป็นมีดก็เรียกว่า

มีดควัก อนึ่งคือกร่อนเขาไปเหมือนไม้เก่า

ตากแดดตากฝนแดงมันกร่อนไป ก็เรียกว่าไม้

มันคว่าไป อนึ่งคือรองไหรั่วนั้นก็เรียกว่า

รองไหคว่ำครวน

คว่ำคว่ำ นั้นคือแก้วคือแก้วเหมือนคำพูดว่าของนี้แก้ว

คว่ำคว่ำแล้ว คนนี้แก้วคว่ำคว่ำนี้

คว่ำครวน นั้นความเหมือนกับคว่ำ

กวักฝน นั้นความก็เหมือนกับกวัก

กระ นั้นคือเป็นชื่อแห่งของอย่างหนึ่ง

ครก นั้นคือสิ่งที่ทำด้วยเหล็กทำด้วยหินทำด้วยไม้ทำ

ด้วยสำหรับทำสิ่งของต่าง ๆ นั้นเรียกว่าครก

กรก นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้ย่อมเล็กอย่างหนึ่ง

กรกจี นั้นคือเป็นชื่อแห่งอย่างหนึ่ง

คราก นั้นคือแตกออกแยกออกเรียกว่า คราก

เหมือนคำพูดที่ไม่มั่นคงครากแตกออกไปแล้ว :

ครึกครื้น นั้นคือสนุกสนานเรียกว่าครึกครื้น เหมือน
คำพูดว่าสวนนี้ครึกครื้นนัก :

กรุก นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่ง เหมือนกับ
เสียงแห่งหมาแดงแมวเขาค้วนน :

แกวก นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่ง เหมือนกับ
เสียงฉีกผ้าแดงเสียงลมพัดใบไม้ให้ปลิวไปน :

โกรก นั้นคือจากชื่อเก่า เหมือนกับคนเขาถือขจกเก่า
กะการนน หนึ่งคือเป็นชื่อที่ทุกที่จับลงไปก็
เรียกว่าเป็นโกรกลงไป :

โครก นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่ง เหมือน
กับเสียงแห่งทองสนั่น แลเสียงแห่งคนนอน
หลับแลกรนน เหมือนคำพูดว่าทองสนั่นโครก
ๆ แลนอนกรนโครก ๆ :

กรอก นั้นคือเป็นชื่อเล็ก ๆ แลเป็นทงเล็ก ๆ
เรียกว่าเป็นกรอกเข้าไ้ หนึ่งคือคนผอมเข้า
แลเล็กเข้าแห่งเข้าเรียกว่าผอมกรอกเข้า

อนึ่งคือเขาของทาง ๆ มีเขาไปบนต้นเขาเขาได้ใน
คุ่มนั้นก็เรียกเขาเขากวอกในคุ่ม เหมือนคำ
พูดว่าเขายู่กวอกนั้น แลคุ่มนั้นคือกวอกเขา
เขาเขาเขาไปกวอกได้คุ่ม แลไปเล่นคนกวอก
กวอก นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงกรนเสียงดังนั้นก็
อนึ่งคือเป็นลูกไก่คอกหนึ่งก็เรียกว่ากวอกหนึ่ง
แลลูกปลากวอกหนึ่ง เหมือนคำพูดว่าหาปลา
เสียงดังกวอกหนึ่ง แลทักไก่เสียงดังกวอกหนึ่ง
เกี่ยวก นั้นคือเป็นชื่อแห่งการเล่นอย่างหนึ่ง อนึ่งคือ
จากชื่อสำซึ่งไม่ให้เป็นชื่อเลข ๆ นั้นก็เรียกว่า
เกี่ยวกเหมือนคำพูดว่ามาเล่นเกี่ยวกกันแลเขา
ไม่ไปเกี่ยวกให้เล็ก ๆ
กวง นั้นคือคก เหมือนกับหนทางก็ที่ไม่ก็ก็เด
มีไม่คกไม่ค้อมไปทางนั้นทั้งนี้ ก็เรียกว่า
หนทางกวงแลไม้กวง กวงก็ว่ากวงถูก อนึ่ง
คือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่เขาทำก็ยังไม่สัทหรับได้นก
กวง ๆ นั้นเรียกว่ากวงนก

กมลนี้กมลนั้น นนคือปกอกตำแยงบ้านเมืองแลบอดซึ่งถึง กางๆ

ว่าอยู่ข้างนี้ข้างนั้นติดกันติดกันนี้ ก็เรียกว่าอยู่กมล

นี้กมลนั้น เหมือนคำพูดว่าเขาอยู่กมลนี้ไปแถวเขา

อยู่กมลนั้นไป กมลนี้กมลนั้นก็ว่าใช้กมลลก

กมล นนคือติดแน่นอยู่ไม่ออก เหมือนกับขางไม้

กางๆ แลติดอยู่ในลางไม้หนึ่ก็เรียกว่า

มันติดกันอยู่ เหมือนคำพูดว่าขางไม้มันติด

ลางอยู่ไม่ออก

กมล นนคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่มีติดอยู่กับไม้ที่เขา

เขามาข้อมไม้เป็นคีมวงนั้นเรียกว่ากมล

กมล นนคือครกนนั้นครกนั้น

กมล นนคือเป็นชื่อแห่งการเล่นอย่างหนึ่ง หนึ่งคือ

กระทำให้ออกเหมือนกับขึงแฉ่งกระทำให้ทอน

ไม้แลกรกไม้ให้เป็นผงออกมานั้นก็เรียกว่ากรก

ท่อนไม้แลกรกไม้ เหมือนคำพูดว่ากระ

กรกไม้ทำยา

กรก นนคือกระทำเสียงดังในทอเหมือนกับคนจับ

นกกแถวองในทอนนั้นก็เรียกว่ากรกกรก เหมือน

คำพูดว่าเขาเจ็บอยู่^{เขา}นั้น^{เขา}นอนกรงอยู่บนที่นอน :
 คกรอก นนคกรอกก็เหมือนกับกรอก :
 กิ่งใจ นนคือสังโกลีแคะแคะใจ เหมือนกับถ้ำมีแคะ
 คกรอกสังโกลีแคะแคะใจอยู่กับกรอกอย่างคน กิ่ง
 กกรอกนั้นจะเป็นคนตามก จะไปลมหาคณคย
 ทกคยชยอื่น อย่างนี้ก็เรียกกว่ากิ่งใจเหมือน
 คำพูดว่ากรอกสังโกลีแคะใจไม่ว่างใจเลย :
 กิ่ง นนคือทักไห้อยุ เหมือนกับเขาเหล็กก็เข้กกับ
 ไม้ให้มันอยู่^{ยุ}นั้นก็เรียกกว่ากิ่งไม้ เหมือนคำ
 พูดว่าเขาเหล็กมากกิ่งเดียว กิ่งก็ว่า :
 กิ่ง นนคืออกระทำให้เป็นสองส่วน ๆ ที่ซึ่งนั้นเรียก
 ว่ากิ่งที่ซึ่ง :
 คกรอกเคียก นนคือโกรธ :
 กกรอก นนคือเป็นชื่อแห่งเมือง :
 เกก นนคกรอกก็คล้ายกับกกรอก เหมือนกับกระชกที่
 ลูกเขาก็กกรอกพ่อกกรอกแม่เขาจะโกรธอย่างนี้ก็
 เรียกกว่าเกกพ่อเกกแม่เขา :
 เกกกรอก นนคือเสียงกกรอกกกรอกหนัก เหมือนกับเสียงกร

มะโหลกล แลมีเลี้ยงอ้ออิงไปช่วยการเล่นเก็บ
กัจปร้องก้าง ๆ เป็นกาเล่นตลกเป็นที่ประ
ชุมแห่งชนเป็นอันมาก อย่างนี้ก็เรียก่าเลี้ยง
เค่งครั้น เหมือนคำพูดว่าเลี้ยงเค่งครั้นตลก
นั่นคือถ้อยในข้อประณัยก็ไม่อย่อนไม่ลอยขึ้น
เรียก่าเค่ง :

แก่ง นนความพุกาแจงกักรัก เหมือนเจ้าเป็ดอก
ที่แก่งกักรักน :

แก่ง นนคือสิ่งที่เขาถนกันไว้ยักษแลมีคนผูกถัก
หรือกกน้ำกกกันไว้ต่าง ๆ นั้นเรียก่าแก่ง
อึ่งคือเป็นชื่อแห่งหอยอย่างหนึ่ง :

โกมลแก่ง นนคือสิ่งของที่จุกชกไซมั้น เหมือน
กับกลตาแลเรือนที่ไม่มีคนอยู่แลมันยับมัน
เขียนไปนั้นเรียก่าโกมลแก่ง เหมือนคำพูด
ว่า กลตานี้โกมลแก่งไปแล้ว :

โคม นนคือเป็นส่วนที่อยู่ในกษคนแลกษดักกชเป็น
กระดุกแขน ๆ ใจไปมาขอขอกันนี้เรียก่า
โคมเหมือนคำพูดว่าโคมกษโคมคน :

กรรณ นั้นคือตึกกุศกรีกกุ เหมือนกับจะทำลงของต่าง ๆ
ที่หากนั้น ก็คือตึกกุศกรีกกุ เป็นฉนวนแล้วจึงกระ
ทำอย่างนี้ ก็เรียกว่ากรรณ กรรณก็ว่า หนึ่งคือเอา
แวงเหล็กไว้แล้วทำเอาแต่สิ่งทีละชิ้น
ก็เรียกว่ากรรณ เหมือนคำพูดว่า เอาเหล็กมา
กรรณเอาเข้ามากกรรณชั้น :

ครรณ นั้นคือรกษา เหมือนกับกระษัตรรกษา ซึ่งลม
บก็ นั้น ก็เรียกว่า ครรณลมบก็ :

เกรียงไกร นั้นคือมีฤทธิวิภาหวน เชี่ยวชาญนัก เหมือน
กับคนมีฤทธิเดชานุภาพ แต่ไม่มีมีไกรพระสุ
รบแก่คนใดเขาก็เกรงกลัว ย่อมอยู่ในอำนาจคน
คนอย่างนี้ แล เรียกว่า ฤทธิเกรียงไกร เหมือน
คำพูดว่า เขามีฤทธิเกรียงไกรนัก :

เครื่อง นั้นคือสรรพสิ่งของทั้งปวงต่าง ๆ คือของกิน
ของใช้ ก็เรียกว่า เครื่องกิน เครื่องใช้ หนึ่งคือเป็น
สิ่งทีเขาจับถือภาคนสัตว์แลคนอาหารแลเขากระ
ทำพรรตสุกในภพนั้น ก็เรียกว่า เครื่อง :

เครื่องยศ นั้นคือเครื่องที่กระษัตรตกแก่ ค่ายเงินแล

ทองเหลืองของต่าง ๆ แล้วพระราชทานให้มัน
ของที่พระราชทานให้มันก็เรียกว่าเครื่องยศ :

เครื่องอาหาร นั่นคืออาหารต่าง ๆ มีหอกกาบเป็นต้น ก็
เรียกว่าเครื่องอาหาร :

กรอก นั่นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง หนึ่งคือสิ่ง
หนึ่งที่ทำด้วยไม้แลงเงาทำเหมือนร่มแต่ทว่า
ใหญ่กว่าร่มทำสำหรับพระสงฆ์เก็บร่มไว้
กันฝนกันแดดนั้นก็เรียกว่ากรอก :

ครกเค่ง นั่นคือครกก็เหมือนกับเค่ง :

กตก นั่นคือสิ่งที่เขาทำด้วยไม้ทำสำหรับกตกที่ทั้ง
ปวงให้เคียบนั้นเรียกว่ากตก :

คตก นั่นคือสิ่งที่เขากระทำเป็นฟัน ทำด้วยไม้ก็
ด้วยเหล็กก็ทำสำหรับตอกจีวรแลตากกลบ
สิ่งอื่น ๆ นั้นก็เรียกว่าคตก :

กริช นั่นคือเป็นชื่อแห่งอาวุธอย่างหนึ่ง :

กฤษณา นั่นคือเป็นชื่อแห่งไม้หอมอย่างหนึ่ง :

กรีก นั่นคือเป็นชื่อแห่งเสียงร้องอย่างหนึ่ง หนึ่ง
คือเขาฝึกแต่ไม้แต่เดบตีทำให้เป็นรอยก็ตีได้

เป็นรอยก็ทีก็เรียกว่ากรีก เหมือนคำพูดว่าเอา

มีตกรีกซึกให้เลื้อยกออก :

กรุก นั้นคือเป็นเทศกาลเล่นสนุกคราวหนึ่ง คือ
เกือบสี่แรมสี่ปัดคำจนถึงเกือบห้าจีนคำหนึ่งก็

เรียกว่ากรอก :

กรอก นั้นคือเป็นชื่อแห่งนกออย่างหนึ่ง :

ครุก นั้นคือชุกเอาปากเอา เหมือนคำพูดว่าอย่ามัน
ครุกเอาแจจกะเบื่องมันครุกเอาคืนช่า :

โกกร นั้นคือเคื่องใจคักใจ :

กรอก นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่ง เหมือน
กับเสียงแห่งหนูกกเมนน :

กรวก นั้นคือเป็นชื่อแห่งกรอกไม้กรอกอย่างหนึ่ง อื่น
คือเป็นลูกหินเล็ก ๆ ก็เรียกว่ากรวก อื่น
คือเป็นคกมว่าสูงเหมือนคำพูดว่ามีสูงกรวดนั้

เกรียก นั้นคือถึงเกียก :

กรน นั้นคือคนนอนหลับแต่กระทำเสียงกักรยะมูกร์

กรัน นั้นคือเป็นชื่อแห่งกรวยอย่างหนึ่ง อื่นคือ
เป็นชื่อแห่งม่อไต้ไม้ที่เขาทำคักรียกนอย่างหนึ่ง :

ครน นั้นคือคนที่สีทอง ใช้ครรภ

ครน นั้นคล้ายกับเมื่อเดชะแม่เหมือนคำพูด
ว่าครนจะไปก็กลัวอันตะกายเมื่อจะไปก็
แม่ไป

ครนทว นั้นเมื่อขเมื่อเมื่อขทว เหมือนคำพูดว่า
ทวครนทวทว

ครนคตม นั้นคือคตมทว

กตม นั้นคือทวขทว เหมือนกับเรือจะโคนแกล
เอาทวทกตมทวให้เรือโคนได้

ครน นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องทกทกทกทกทกทกทว

ครน นั้นคือสทกทกทกทกทกทกทว

กรน นั้นคือกลนทอม เรียกทวทอมทว

กรน นั้นคือไม้ตะบวยเจเรียกทวกรนจีนในเจ

กรน นั้นคือร่องคือทวทวไป เหมือนกับทวไม้ทวไป
ร่องไป แกลเหมือนกับคนทวทว เหมือน
คำพูดทวทวไม้กรนแกลทวกรน

กรน นั้นคือเล็กเข้าไปหมดเข้าไปเห็นเข้าไป
เรียกทวกรนเข้าไป

- กรอน นันคือเป็นชื่อแห่งเครื่องทำอย่างหนึ่ง :
 กรอน นันคือคือถึง บ่นถึง :
 กรอนคล่า นันคือร้องไห้รำไร :
 เกรียน นันคความเหมือนกับกรอน :
 เกรียน นันคือร้องบอก เหมือนคนเคียวทางแลมีคนลงไป
 ทั่ว ถักทานไปถึงชานนันแล้ว ช่วย เกรียนให้เขาอยู่ที่
 ทั่วจักมาคอยอยู่ที่นี้แล้ว :
 กรบ นันคือเป็นเครื่องทำอย่างหนึ่ง :
 กรบ นันคือ ทาน :
 กรบ นันคือเป็นไม้เครื่องเล่นสำหรับทำอย่างหนึ่ง :
 กรบ นันคือกระทำด้วยมือเหล็กเข้าลงถึงพื้นนัน
 เรียกว่ากรบ เหมือนกรบพระนัน หนึ่งคือไม้
 บาง ๆ ที่ทำติดบนปากเรือนันก็ เรียกว่าไม้กรบ
 กรบ นันคือสิ่งซึ่งจับติดเป็นรอยอยู่ในสิ่งต่าง ๆ
 เหมือนกับกรบไม้ที่ติดอยู่ที่เรือแลเสากระดาน
 นันก็ เรียกว่ารอยกรบไม้ หนึ่งคือของซึ่ง
 ทนงแก้ออกแลหนงที่ลอกนันก็ เรียกว่า กรบขุ :
 กรบขุ นันคือผูกกับพระปะหากกระษัตริชนัน เรียก

ว่ากษัตริย์

กริบ

นั่นคือ เจียนคือตัก เหมือนกับคนเอากระโถน

ตักผสมให้มัน นนก็เรียกว่ากริบผสมให้มัน

เหมือน คำพูดว่าทานกริบผสมชาติ

กริบ

นั่นคือสิ่งที่ยังเก็บอยู่ที่ยังปลาหลังปลานั้น

ก็เรียกว่ากริบปลา

กริบกริบ

นั่นคือเสียงดังเหมือน กับเสียงแห่งแผ่นดิน

ของอังกฤษนั้น เมื่อ คนจับทอง

กรอบ

นั่นคือเป็นเสียงดังกว่า อื่นคือเป็นดังของแข็ง

แต่อย่างทำให้เกรียมเกือบจะไหม้ นนก็เรียกว่า

กรอบ เหมือนคำพูดว่าใครเก็บจากกรอบ ๆ

แต่ไปซื้อให้มันกรอบ อื่นคือเป็นดังที่กระทำ

ทวยหนึ่งแฉกกระดาษแต่ไม้ที่ทำได้รวมหนึ่งคือ

ถ้าหีบจะรักษาให้หนึ่งคือเป็นอันตถุขนั้น ก็

เรียกว่ากรอบหนึ่งคือ อื่นคือไม้ที่ประกอบ

รวมกระดาษนั้น นนก็ เรียกว่า กรอบกระดาษ

อื่หนึ่งคือไม้ที่ได้รวมประตูนั้น ก็เรียกว่ากรอบ

ประตู กรอบนั้น ความก็เหมือน กับกรอบประตู

คู่มือไม้ริมรอบบ้น

ครอบ

นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่ทำด้วยสังกะสีที่เงินก็

คือของที่ทำสำหรับใส่หมอนหรือรองนั่ง

จากนั้นก็ รดซึ่งคนอื่นก็ตีด้วยถือว่าเป็นอย่างดี

อย่างนี้ก็เรียกว่าครอบ หนึ่งคือเอาของสิ่งใดสิ่ง

หนึ่งมาปิดสิ่งต่าง ๆ นั้นก็เรียกว่าครอบปิด

เหมือนคำพูดทั่วไปครอบปิดสิ่งนั้นแล้ว

แล้วหมอนจะกิน

ครอบครอง

นั้นคือปิดป้องรักษาไม่ให้เป็นอย่างอื่น

นั้นก็เรียกว่าครอบครอง

ครอบครว

นั้นคือพร้อมบริบูรณ์ทั้งพ่อทั้งแม่ทั้งลูกแล้ว

ผู้คนต่างไพร่ก็เรียกว่าครอบครว เหมือนคำพูด

ว่าเขาครอบครวไปอยู่อื่นแล้ว

เกรียบ

นั้นคือเป็นชื่อแห่งเขาเขาทำเป็นแผ่นอย่างหนึ่ง

หนึ่งคือเป็นชื่อแห่งเสียงดังอย่างหนึ่ง เหมือน

คำพูดว่าเขาทำเขาเกรียบแล้วคนเดินก็เกรียบ

กรมูบ

คือเป็นชื่อแห่งหนังสือ คือหนังสือที่เขาทำ

กุ่มบกับนั้นก็ แลหนังสือที่เขาทำผูกชายเย็บ

แต่ผู้คนที่ไฟรักก็ ก็เรียกว่าหนึ่งลัทธิ
หนึ่ง คือ เป็นพระนามที่พระมหากษัตริย์ทรง
ตั้งให้เป็นใหญ่ไว้ทั่วเกล้า แลกระทำ การเป็น
แนกแยกออกไปเป็นหมู่เป็นเหล่าขึ้นก็เรียกว่า
กรม คือ กรมเล็กหน้ากับใหญ่สุด แลกรมเล็ก
ในกับใหญ่สุด

กรมการ นั้นคือคนที่พิภคษตามคาม ลึกเลขอบนั้น
เรียกว่ากรมการ

กรมทว นั้นคือคนที่ว่าจ้างเล็กของบ้านนี้ เรียกว่ากรมทว

กรม นั้นคือที่พลัน ๆ ที่อยู่กันจากเกาะไรกรทวของจ้าง
นั้นก็เรียกว่ากรม

คกรม นั้นคือเป็นต้นอย่างหนึ่ง ที่เขาทำสำหรับยอมเล็ก
ก็เขียนนั้นเรียกว่าคกรม

คกรม นั้นคือกลว

คกรมครน นั้นคือความว่ามาก เหมือนคำพูดว่าของ
มาก คกรมครน

กริม นั้นคือ เป็นชื่อแห่งปทอย่างหนึ่ง

กริม นั้นคือชื่อในหน้ากับยีนคิในใจเรียกว่ากริม

- เหมือนคำพูดว่า คนนั้นกริมในใจนั้ ๖
- กริม นั้คือบักบังรกซัก เหมือนกับขี้ในทิ้งรกซักแล
 เบื่องบนนั้ก็มิให้ใหญ่บักบังแสงพระอาทิตย์
 มิให้แสงพระอาทิตย์ส่องสว่างได้ อย่างนี้ก็เรียก
 ว่ากริม เหมือนคำพูดว่าขี้ในนั้กริมนั้ ๖
- กรุ่ม นั้คือบ่่อย ๆ เหมือนกับนกเขาแดงนั้บ่่อย ๆ
 นั้ก็เรียกก่าจนกรุ่มไป เหมือนคำพูดว่านก
 ทอนนั้จนกรุ่มไปที่เดียว ๖
- โครมคกม นั้คือเป่นชื่อแห่งเสียงก้องอย่างหนึ่ง
 เหมือนกับเสียงแห่งเรือเหล็กแลงลงนั้ ๖
- กรอมใจ นั้คือตกใจในใจแตกในใจ ๖
- กร่อม นั้คือเป่นชื่อแห่งเสียงก้องอย่างหนึ่งเหมือน
 กับเสียงแห่งคนพวยเรือเขา ๆ ซ่า ๆ แลเสียง
 แห่งคนลุยน้ำค้ำมกลองไปนั้ ๖
- กร่อม นั้คือทับกัน เหมือนกับคนจั้นนอนทับกัน
 นั้ก็เรียกก่านอนกร่อมกัน ๖
- กรวม นั้คือรวมลงกร่อมลง เหมือนกับคนปลุก
 เรือนกร่อมหรือนั้ก็เรียกก่ากรวมขอ เหมือน

คำพหูพจน์ปลุกเร้าคนทอผ้าทุกขี :
กวม นนคือ เป็นชื่อแห่งเตียงอย่างหนึ่ง เหมือน

กบเตียงแห่งคนแล้กวเคี้ยวกินซึ่งของแพงๆ

ก्रीयม นนคือเกือบจะไหม้ เหมือนกบถึงของที่ยัง

แดง คีคทำเข้าเกือบจะไหม้นนก็เรียกว่าก्रीयม

เหมือนคำพหูพจน์กบเล็กเก็กมันก्रीयมนกแล้

กกรย นนคือเป็นชื่อแห่งพทอย่างหนึ่ง อื่นคือคน

เคียวไกวแขนไปมานนก็เรียกว่าเคียวกกรยแขน

เหมือนคำพหูพจน์อย่างเคียวกกรยแขนไปเขาจะเคี้ยว

กกร นนคือเป็นชื่อแห่งเก้าอย่างหนึ่ง อื่นคือเป็น

ชื่อแห่งเตียงเพลงคืออย่างหนึ่งเรียกว่าเพลงกกร

เหมือนคำพหูพจน์จะไปทาใจกกร แลเขาตีเพลง

กกร :

กกร นนคณก็เหมือนกบคณ :

กกร นนคือเป็นชื่อแห่งเก้าอย่างหนึ่ง :

กกร นนคือโกรธ เป็นคำกระษัตริ :

กกร นนคือเขาถึงโกลังหนึ่งปักหมยโตใหญ่ ก็เรียก

ว่าปักกรยโตเหมือนคำพหูพจน์จะปักกรยโต :

ครุฑ นันคือเป็นชื่อแห่งเสืออย่างหนึ่ง ๖

กรวย นันคือเป็นรูปชื่ออย่างหนึ่ง เหมือนกับรูปแห่ง

น้ำเมื่อเกือบจะเต็ม

กรวย นันคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง อื่นชื่อเป็น

ถึงที่เขาเย็บทวยใบทองมีปลายแหลม ๆ แล

เป็นกลีบนั้นก็เรียกว่ากรวย เหมือนคำพูดว่า

จะเย็บกรวยอุษณา เลขนมกรวย ๖

เกวียน นันความว่ามาก เหมือนคนพากันมาเป็นอัน

มากก็เรียกว่าพากันเกวียนมา เหมือนคำพูดว่า

พากันเกวียนชักไม้

เคว้อ นันคือเกวียนไม้ ๖

ควา นันคือเรือที่กระทำการบรรทุกขนขึ้นเรียกว่า

ควาหงส์ ๖

เกาะ นันคือเป็นชื่อแห่งเสือกับเสืออย่างหนึ่ง

อื่นชื่อแห่งเกาะรอบ เหมือนคำพูดว่ามี

แห่งเกาะแล้วเก็บเสียเสีย ๖

เกาะ นันคือสิ่งที่มีให้โทษนั้นเรียกว่าเกาะ นัน

คำพูดว่าเกาะที่ขยับ ๖

กรือ นันคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง :

กถา นันคือเป็นชื่อแห่งเจ้าอย่างหนึ่ง อนึ่งคือไม้
กลวเหมือนคนไม้กถาแก่ถึงใจถึงหนึ่งนัน
เรียกว่าคนกถา เหมือนคำพูดว่าคนนันกถา
นัน อนึ่งคือแจ่งเหมือนกับเหล็กแจ่งนันก็
เรียกว่าเหล็กกถา เหมือนคำพูดว่าเหล็กนัน
กถานัน :

กถาขาว นันคามาภิเหสีอนกับกถา :

คถา นันคือไป เรียกว่าคถาโคก :

คถา นันคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง :

คถี นันคือเป็นวิศนถ่นอย่างหนึ่ง :

คถี นันคือคถาขออกขยาขออกแก่ออก เหมือน
กับแกคถาขยาขซึ่งถึงของที่มีนวิพินวิ
มีหนึ่งชื่อที่มีนวิเป็นต้นนันก็เรียกว่าคถี
เหมือนคำพูดว่าคถีหนึ่งชื่อออกชานกุ :

คถีขยา นันคามาภิเหสีอนกับคถี :

ชกู่ นันคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง :

แกด นันคือหนัก่างเป็นคำกระษกร แกกรัก :

โกล นน คือไม่โกล

โกล เกตีย นน คือว่ากล่าวถึงของข้างเหนือกับคนวิภาคชก
คิกน แลจะฟ้องร้องแก่กัน แลมีคนหนึ่งมีสติ
ปัญญาแลมากกว่ากล่าวเปรียบเทียบกับให้ฟังของถ้อย
ให้เขาเห็นจริง ศักยถ้อยคำของคน ชนทั้งสอง
นนก็มีไว้ฟ้องร้องแก่กัน อย่างนี้ก็เรียกว่าโกล
เกตีย เหมือนคำพูดทั่วไปว่ากล่าวโกลเกตียกัน
เสียอย่าให้เขาเป็นความยากนัก

โกล นน คือไม่โกล

โกลน้า นน คือสิ่งที่เขี้ยว ๆ ที่ติดอยู่ที่เสว ตะพาน แล
เรือที่ขบเข่ามันเป็นเมือกสีนนั้นเรียกว่าโกลน้า
เหมือนคำพูดว่าเรือนี้โกลน้ามันขบขก

เกลา นน คือลิดให้เกลี้ยง เหมือนกับคนเขาเสียสติ
ซึ่งตกไม่ไผ่ให้เกลี้ยงนั้นก็เรียกว่าเกลา เหมือน
คำพูดทั่วไปเกลาไม้ขกแตะ

เกลา นน คือค้ำคะ เหมือนคำพูดว่าค้ำเกลา ลงกขขุด

เกลา ผม นน คือมันคือพ นข ซึ่ง ผม เหมือนกับเกลา
ซึ่งจุกแห่งเกก ๆ นั้น

เกล้าหมาย นนคือม้วนคือพรรคซึ่งสมเหมือนนสมขอนน

เรียกว่าเกล้าหมาย ๕

เขต นนคือทาศัญญะแท้เหมือนคนเป็นคนใจไม่

ละคิปัญนเรียกว่าคนเขต เหมือนคำพูดว่า

คนนปัญเขตานก ๕

เกล้า นนคือคดกกันปนกันประคัมกันเรียกว่าเกล้ากัน

เกล้าคดถึง นนคือเหมือนกับสภักภรรยาเมื่อแรกอยู่กั

กันใหม่ ๆ แลรักใครกันหนัก แลระนอนน

ยื่นเคื่อกันไปทั้งกัน นอนกันนอนกัยกกัน

กอดกันกัยกกันขมกัน^๕หยอกกันกัยกประเวณี

โลกย์นนเรียกว่าเกล้าคดถึงกัน เหมือนคำพูด

ว่าหญิงขยคู้^๕รักใครเกล้าคดถึงกันน ๕

เกล้า นนคือเป็นน้ำหนักน้อยหนึ่งเรียกว่าเกล้าหนึ่ง

เหมือนคำพูดว่าทองนี้หนักเกล้าหนึ่ง ๕

เกล้า นนคือเยบซึ่งหนักแล้วแพรนนก็เรียกว่าเกล้า

หนัก เหมือนคำพูดว่าเรากหนักหนักแล้ว

สั้นหนึ่ง ๕

เกล้า นนคือจับเท้าคองเขาซึ่งตั้งของต่างนเรียกว่า

คตภา อธิงคอบเหสีอนคนศกปดศเคียรทางและค้อย
เคียรค้อยยงคีนไปนีนก็เรียกวาค้อยเคียรคตภาไป

เหสีอนคัมพูควำจัทค้อยเคียรคตภา

คตภา นีนคือควำมว่ำมาก เหสีอนกับประเทศสระ

หของที่มี่ปถำชมและมันนศกนถกก็เรียกว่ำปถำ

มันนศกคตภาไป เหสีอนคัมพูควำที่มี่ปถำมัน

ชมนกมันนศกออกคตภาไป

คตภา นีนคือมีกคือมัว เหสีอนกับพระอาทิตย์พระ

จันทรเหสีแปนสรแปนจันทรมีคตภาไปนีน ก็

เรียกว่ำคตภามัวไป เหสีอนคัมพูควำวั้นนี้พระ

อาทิตย์คตภามัวไป

คตภา นีนคือปนกันเจ้าเรียกว่ำคตภาปนเจ้า เหสีอน

คัมพูควำเขาน้ำค้อยน้ำทาดคตภาปนเจ้า

คตภา นีนคือแปนชื่อแห่งไม้ใฝ่ที่เจ้าทำแปนถีนสรวมกัน

เจ้า แลสักหรูปได้สิ่งของคอง ๆ นีนเรียกว่ำคตภา

เหสีอนคัมพูควำเราะทำคตภาเหล็กไฟ

คตภา นีนคือแน่นกน เหสีอนกับสระหนองและมีน้ำ

แห่งจวกเก็บจะลีน แลสูงปถำก็มาประชุม

เปรียบกันอยู่ไม่เหน็ดเหน็ดแก้ไขเคลนกับปลา
อย่างนี้ก็เรียกว่าปลาตกคต เหมือนคำพูด

ว่าปลาตกคตอยู่ที่นี่

ชุกก นนคือเป็นชื่อแห่งการเดินอย่างหนึ่ง

คตก นนคือปนกันเข้า เหมือนกับคนเอาสิ่งต่าง ๆ

มีแกงเป็นคตคตเข้าในเข้าคตคตก็

เรียกว่าเอาแกงคตคตเข้ากัน เหมือนคำพูด

ว่ากินเข้าคตคตน้ำแกงอะ รอยน

คตคตคต นนคือคตคตปนกันปนกันเรียกว่าคตคตคต

นถเหมือนคำพูดว่าอยู่คตคตคตคต

โศลก นนคือกำลังของต่าง ๆ เรียกว่าโศลก

เหมือนคำพูดว่าแกกำลังพริกขี้หนู

โศลกคตคต นนคือหลวม เหมือนกับขงปรีชไม่

แต่ปรีชไม่คไม่คไม่คขมขมขมไป อย่าง

นี้เรียกว่าหลวมโศลกคตคต

คตอก นนคือออกไปถึงมา เหมือนกับตกถึงไป

ถึงมานนก็เรียกว่าคตอกคต เหมือนคำพูด

ว่าคตอกคตไปทางในนเกาะคต

ตลอด นั้นคือเขาไฟเผา เหมือนกับคนเป็นโทษ
หนักแล้วท่านเขาไฟเผาฆ่าเสียให้ตายนั้น ก็
เรียกว่าเขาไฟตลอดเสีย เหมือนคำพูดว่า
คนนั้นชื่อนั้นเขาเขาไฟตลอดเสีย :

เกลือก นั้นคือเป็นชื่อแห่งกัณฑ์เขาทำอย่างหนึ่ง อื่น
เหมือนคนแล่นตามมีคนอื่นมาสู้รบเป็นอันมาก
จะเกราะถูกไปก็ไปไม่ได้ ลงกลิ้งอยู่กับแผ่นดิน
ดินนั้นก็เรียกว่าเกลือกกลิ้งอยู่ เหมือนคำพูดว่า
เขาตีคนนั้นลงเกลือกกลิ้งอยู่ :

กลิ้ง นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่เขาผูกมัดทำให้รัดทัก
เชือกได้อย่างหนึ่ง :

ขลัง นั้นคือวิชาที่นับถือแล่นทำเป็นทักขลังนั้น ก็
เรียกว่าวิชาขลังนัก เหมือนคำพูดว่าคนนั้น
วิชาเขาขลังนัก :

คลัง นั้นคือเรือนแล่นที่เขากำไว้สำหรับใส่ของต่างๆ
มีเงินแล่นทองเป็นคั้นนั้นก็เรียกว่าคลังเงินคลัง
ทอง เหมือนคำพูดว่าเงินทองในคลังนั้นมั่งคั่ง

คลัง นั้นคือคนมีละติเสียแล่นเป็นขี้เขี้ยวเพื่อเขี้ยว

ขึ้นไปนั้นก็เรียกว่าคั้งไป เหมือนคนค้ำพูกว่าคน
นั้นคั้งเป็นขี้ไป

กตาง นั้นคือขี้ขลุ่ย คือเอาค้ำไปมากทั้งคั้งกับแท่งกับนั้นเรียก
ว่ากตางเหมือนคนค้ำพูกว่าเอาส้าวเจาะลงขี้กตางนั้น :

กตางคั้น นั้นคือเวลาเมื่อพระเจ้าอาทิตย์ตกไปเล่นขี้ได้
ดื่บสองทุ่มนั้นเรียกว่ากตางคั้น :

กตางวัน นั้นคือเวลาเมื่อพระเจ้าอาทิตย์ขึ้น จนเวลาพระเจ้า
อาทิตย์ตกนั้นเรียกว่ากตางวัน :

กั้ง นั้นคือกลบไปหมุ่นไป เหมือนกับแยกๆ โยน
เล่นซึ่งตุกมะแฉกเล่นหมุ่นไปนั้น ก็เรียกว่า
มันกั้งไปเหมือนคนค้ำพูกว่ามันกั้งไปจงโน้น :

กั้ง นั้นคือเป่นวิจขี้เขาทำไม้หมุ่นไปแลเอาเหล็ก
คอยแทงไม้ที่หมุ่นให้เกลี้ยงเกลากเป็นลวดเป็น
สายนั้นก็เรียกว่ากั้ง เหมือนคนค้ำพูกว่าแก
จะกั้งขี้วิจ :

คั้ง นั้นคือเอาของตั้งไคตั้งหนึ่งทางลงกับกระการกัก็
กับขี้อื่น ๆ กัก็ แล้วยกเอาถ้ำมือกคของนั้นลง
แลกระทำให้ของนั้นกั้งไปกั้งมาก้วยถ้ำมือ

นั่นก็เรียกว่า ค้าง เหมือนคำพูดว่าเราจะ ค้าง

บ้างทำงาน

ค้าง

นั่นคือเป็นชื่อแห่งถิ่นเหมือนอย่างหนึ่ง เหมือน
กับถิ่นแห่งคนเหมือนกัน

เขลา

นั่นคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง

แก้ง

นั่นคือจีนซำ เหมือนกับคนที่เป็นคนเกี่ยวแล

คนสิโกเจ็บเลย แลท่าฮากทักเป็นคนเจ็บ

อย่างนี้แลเรียกว่าแก้งซำเจ็บ เหมือนคำ

พูดว่าคนนั้นแก้งซำเจ็บ อันนี้คือเหมือน

คนกล่าวโทษแลได้โทษแก่คนอื่นเปล่า ๆ

นั่นก็เรียกว่าแก้งได้โทษเขา เหมือนคำพูดว่า

แก้งได้โทษเขาเปล่า ๆ

แคลง

นั่นคือสงสัยไม่แน่ใจในใจเรียกว่าแคลงใจเหมือน

คำพูดว่าข้ายังแคลงใจอยู่ เขาแน่ใจยังไม่ได้

อันนี้คือเหมือนคนใหญ่โตในชะเล แลชักให้เรือ

เดี่ยวแลกระแฉะไปมาเป็นอันมากนั้น ก็เรียกว่า

คลื่นมันชักเขาเรือแคลงไป เหมือนคำพูด

ว่าเรือถลคลื่นแคลงไปมา

โหลง

นั่นคือหม่อมมากเหมือนกับหม่อมซึ่งที่เขาเขาไปทอด
ทิ้งในกลางบ้าน แลถ้าทรบจะไ้ชกน้าซึ่งซึ่ง

เหมือนนั้นก็เรียกกว่าซึ่งโหลง เหมือนคนคาพูดว่า
ซึ่งโหลงบ้านนา แลซึ่งโหลงสุพรรณ

โหลง

นั่นคือเอียงไปมา เหมือนกับเรือเอียงไปมานั้น
ก็เรียกกว่าเรือโหลงไปมา อนึ่งคือเป็นชื่อแห่ง
หนังสือที่เขาแต่งอย่างหนึ่ง

กลอง

นั่นคือไม้กลม ๆ กลม ๆ ที่เขาเขาหนึ่งอัน
จึงให้ตั้งแต่ตั้งนั้น ก็เรียกกว่ากลอง

ก่ลอง

นั่นคือสิ่งที่เขาทำด้วยไม้ก็ตีด้วยเส้นทองก็ตี
ให้เสียงอันทำสำหรับไว้ของต่าง ๆ นั้นก็เรียก
ว่าก่ลอง เหมือนคนทำพูดว่าทำก่ลองไว้กินดะ

ก่ลอง

นั่นคือไม้ที่เรีกล่บยาแกลงนั้นก็เรียกกว่าก่ลอง
ล่บยาแกลง อนึ่งคือสิ่งที่เขาทำของคูหนทาง
โกลดแกลโกลดนั้นก็เรียกกว่าก่ลองสองทาง

คดอง

นั่นคือแผ่นดินที่เขาขุดโคกก็ตีเล็กก็ตี ที่
มีกระแสดน้ำไหลไ้้นั้นก็เรียกกว่าคดอง
เหมือนคนทำพูดว่าเกาะไปคดองบางหลวม

คกลองธรรม นั้นคืออย่างกลองทุกระเลขธรรมนั้น เรียก

ว่าคกลองธรรม

กลอง นั้นคือจันฉิมจันฉาร เหมือนกับคนเรียนซึ่ง
สืบทอดทาง ๆ สืบทอดเพลงทอกเป็นต้น

จันฉิมจันฉารในเพลงทอกเถเพลงทอกนั้น ก็

เรียกว่ากลองแควในเพลงทอกเพลงทอก

เหมือนคำพูดว่าคนนั้นเพลงทอกเพลงทอก

เขาคลองหนัก

กลอง นั้นคือถ้าตีกันเหมือนกับหนังสือที่เขาแต่ง

เป็นกลอนแบบบทกลอนทุกท่อนก็ มีได้

อีกได้กลอนนั้นก็เรียกว่ากลองของกันก็ อนึ่งคือ

คนเอกลีลา ๆ สืบทอดเพลงเขื่อนเป็นต้นแต่งทำ

เป็นเพลงซกให้ล้าตาคอยุ่นั้นก็เรียกว่ากลองล้า

เหมือนคำพูดว่าจะไปดูเขาคลองจัง

กลองของ นั้นความก็เหมือนกับกลอง

กลอง นั้นคือเป็นรูเหมือนกับสังข์ ๆ มีม่อเป็นต้น

แต่มีถันถณะนั้นก็เรียกว่าม่อกลอง เหมือน

คำพูดว่าถันม่อกลองไปแล้ว

เกลี้ยง นนคือสิ่งที่เขาทำด้วยเหล็กก็ คือไม้ก็ตีที่ทำ
ถ้าหอบปากปูนถือปูนนั้นก็เรียกว่าเกลี้ยงถือ
ปูน เหมือนคำพูดว่าเกาะไปชื่อเกลี้ยงถือปูน

เกลี้ยง นนคือไม้ครุคระแตรก เหมือนกับคนชกฏ
ซึ่งสิ่งของต่าง ๆ มีกระการเป็นต้นนั้น แล
จักให้ละตาคก็มิให้มีนทิกนั้นก็เรียก

เกลี้ยงก็ เหมือนคำพูดว่าเองจงจกกระทาน
นี้ให้เกลี้ยงก็ อนึ่งคือหมกเหมือนกับคนกินสิ่ง

ของต่าง ๆ มีเข้ดกเป็นต้นกินจนหมดมิไ้
เหลือนั้นก็เรียกว่ากินเกลี้ยงหมด เหมือนคำ
พูดว่าเข้หมดเกลี้ยงมือเสียแล้ว

กลดก นนคือเหน็บเข้าให้กักกน เหมือนกับเสาเข็มเหน็บ
ซึ่งเสื่อทงแกงนั้นก็เรียกว่าเสาเข็มกลดกเข้า

กลดกกลม นนคือไม้ตะบายใจ เหมือนกับเสาทามไม้ตะ
บายมาเหน็บเข้าให้แน่นอยู่ในอก อย่างนี้
แลเรียกว่ากลดกกลม เหมือนคำพูดว่าจก
กลดกกลมในอกในใจนัก

กลาดกเกลื่อน นนคือตากไว้ระยอยู่ เหมือนกับเคก ๆ

กินเขาได้เขานับภคกถหรือจากทม อย่างนี้ก็

เรียกว่าเขาคกกถเคลื่อนไป เหมือนคำพูด

ว่าเขามันกินเขาคกกถเคลื่อนไป อื่นคือ

มีอยู่เป็นอนมกหลายแห่งหลายตำบล เหมือน

คำพูดว่ามันมีอยู่ทุกถเคลื่อนไป :

ขลาค นนคือคนทล เรียกว่าคนขลาคเหมือนคำพูด

ที่คนนั้นเป็นคนตีขลาคนค :

คตาค นนคือแคลกนไป เหมือนกับคนไปหาซึ่ง

คนแคลกนมีได้พบซึ่งคนแคลกนไม่ทันกันคร

หนึ่งยามหนึ่ง ก็เรียกว่าคตาคกันครหนึ่งยาม

หนึ่งเหมือนคำพูดว่าเขาไปคตาคกันประเศียว

เศียว อื่นคือเหมือนคนแคลกนถูกซึ่งถึง

ถึงหนึ่ง แลมกระคูกที่ต่อหลกออกจากกันนั้น

ก็เรียกว่ากระคูกคตาคออกทกกัน เหมือนคำ

พูดว่าคนตกกันไม้กระคูกคตาคออกไป :

เกล็ค นนคือกิน เหมือนกับหนูกินซึ่งเขาเปลือกเต

เปลือกกินแล้วเนื้อเขานี้ก็เรียกว่าเกล็คกิน

เหมือนคำพูดว่าหนูนินเกล็คกินเขาเปลือก

อึ้ง คือ เป็นชื่อแห่งแข็งอย่างหนึ่ง :

เค็ดก นนคอแพลงไป เหมือนกับคนเค็ดไปแลมี

ทักพลิกไปแลเจบนันก็เรียกว่ทักเค็ดกไป

เหมือนคำพุกว่ทักจ่าเค็ดกไป :

เค็ดกแพลง นนความก็เหมือนกับเค็ดก :

คลอก นนคือออก เหมือนกับคนออกคลุกนันก็เรียก

ว่คลอกคลุก เหมือนคำพุกว่หญิงคนนันคลอก

ดกแล้วเป็นผู้ชย :

เกลียด นนคือซึ่งไม่ชอบในใจ คนนันก็เรียกว่เป็น

คนเกลียดซึ่ง เหมือนคำพุกว่ภริยาคนนันทัก

เกลียดซึ่งนั้ :

กลนเกลื่อน นนความก็เหมือนกับกลนกลื่อน :

กลัน นนคือกระทำให้ออก เหมือนกับคนกระทำซึ่ง

ชู้ คือเสากะสามะพรวกทีแลสิ่งอื่น ๆ ก็คือ ได้

ในมือแล้วก็เสาท่วยแลห่มตงได้ในมือนัน

ท่วยแล้วก็เสาม่อย่อ ม ๆ ไปอื่นได้น้ให้เคม

แล้วคงปลดขักม่อที่ไ้กระสามะพรวกนัน แล้วก็

เขาไฟได้ไ้กับม่อที่ไ้กระสามะพรวกนัน แล้ว

ชื่อ: พัทธวิระ หยกไหลออกในชมพู อย่างนี้ก็

เรียกว่ากลั่นเหมือนคำพูดว่าเราจะกลั่นชิลล์กลั่นน้อย

กลั่น นั่นคือออกก้อน เพื่อบนบทคลปวคซึ่งทกจันถ

แลทกจันเขานนก็ออกทนไว้ ค่ายประเทษที่จะตั้ง

ทกจันหนักเขานนยังไม่เห็นลมควรวที่จะตั้งทกจัน

ไว้ก็ออกทนไว้ ทว่าจะพบที่จะตั้งทกจันหนักเขา

นนไว้ อย่างนี้ก็เรียกว่ากลั่นไว้ อธิงคือบพ

คลอกซึ่งควมโกรธแลมิไคโกรธนั้น ก็เรียก

ว่ากลั่นซึ่งควมโกรธ เหมือนคำพูดว่าเขาเป็น

เขากลั่นซึ่งควมโกรธได้

กลั่น นั่นคือสิ่งทีปรากฎหอมแลเหมยนั้นก็เรียกว่า

กลั่นเหมือนคำพูดว่ากลั่นมนเหมยแลหอมนี้กะ

กลั่น นั่นคือกระทำให้สาหารก่ง ๆ เข้าไปในลำคองนั้นก็

เรียกว่ากลั่นเหมือนคำพูดว่าจักกลั่นเข้าจบลำคองนี้

กลั่น นั่นคือน้ำที่กริบค้ำปลมพคกถ แลพคเอาน้ำ

เป็นก้อนเปนนุกโตนั้นก็เรียกกลั่นเหมือนคำ

พูดว่ากลั่นมันหมใหญ่่นัก อธิงคืออาเจียจะ

ไหลทกนนั้นก็เรียกว่ากลั่น เหมือนคำพูดว่าจัก

คลื่นได้คลื่นพวงนิก

๕

คลื่นคั้ง นั้นความก็เหมือนกับคลื่นคั้ง

๕

แคลน นั้นคือไม่มีเรียกว่าจากแคลน เหมือนคำ

พูดว่าจากจากแคลนนิก

๕

โกลน นั้นคือทำเป็นรูปท่ง ๆ มีเรือเลพายเป็นท่ง
แต่ทำยังทำไม่แล้วเรียกว่ายังโกลนอยู่เหมือน

คำพูดว่าทะเลชื่อเรือโกลนเลพายโกลน

๕

โกลน นั้นคือเป็นหญิงพวกหนึ่งที่อยู่ในพระราชวัง

หรือจะไต่กักกับหญิงชบที่จะเข้าออกไปมานั้น

หญิงเหล่านั้นแต่เรียกว่าโกลน เหมือนคำ

พูดว่าพวกโกลนเขากักกับคนเข้า

๕

โกลน นั้นคือสิ่งทีเหลว ๆ นั้นเรียกว่าโกลนเหมือน

คำพูดว่าเราทองดยโกลนมา

๕

กลอน นั้นคือสิ่งทีทำสำหรับผูกจากแถมวงกระเบื้องคัก

แต่เรือนนั้นเรียกว่ากลอน เหมือนคำพูดว่า

เรือนนี้กลอนมันท่งนิก อนึ่งคือหนึ่งชื่อที่

เขาแต่งเป็นอักษรตัวเล็กพิกกันนั้นก็เรียกว่า

กลอนเล็กกัน เหมือนคำพูดว่าหนึ่งชื่อนี้

กลอนที่มัก

กลอน นั้นคือเป็นชื่อแห่งโรคอย่างหนึ่ง

กลอน นั้นคือใยกลแลไท เหมือนกับพันใยกลแลไท

นั้นก็เรียกว่าพันกลอน เหมือนคำพูดว่าพันจัก

กลอนหลายช้แล้ว

เกลื่อน นั้นความก็เหมือนนกขลาดเกลื่อน

เกลื่อน นั้นคือเป็นชื่อแห่งโรคอย่างหนึ่งที่เกิดในกาย

คือสิ่งที่ยังเกิดเป็นวงๆ จึงที่คนนั้นเรียก

กเกลื่อน เหมือนคำพูดว่าจับเป็นเกลื่อนนั้น

เคลื่อน นั้นชื่อพันจากที่ เหมือนล้าเกแลกัป็นลอบ

ออกจากที่แลไปจากที่อื่นก็มิไ้จออกก็ตี ก็

เรียกว่าเคลื่อนจากที่ เหมือนคำพูดว่าล้าเก

เคลื่อนออกจากที่แล

กลบ นั้นคือให้ทำแผลให้เทียมแลขัด เหมือนกับคน

ชุกซึ่งแฉ่นดินให้เป็นหลุมเป็นบ่อคยเทกโก

เทกหนึ่ง ครั้นแลวก็เอาดินที่ชุกขึ้นนั้นใส่

หลุมที่ชุกให้เทียมคยเทก อย่างนี้ก็เรียกว่า

กลบ หรือหนึ่งเหมือนกับคนแลล้ศวมลลจี้ลง

ไว้ในประเทศที่ไม่ควรจะมีประเทศที่ไม่ควร
กระทำกร ครั้นคนที่ทำการเห็นแล้วก็หาสิ่ง
ต่าง ๆ มีผลประโยชน์เป็นต้นมาปกปิดเสียให้
เกิดขึ้นเหมือนจีนก็ได้ อย่างนี้ก็เรียกว่ากลบ

กลบ เหมือนคำพูดว่าเขาแก่ไปกลบเสีย :
นี่คือสิ่งเสียซึ่งจิตรที่เปื้อนพาล แลทั้งจิตร
เสียใหม่ให้เป็นคนดี อย่างนี้ก็เรียกว่ากลบ
ใหม่ อนึ่งคือเหมือนบุคคลออกจากบ้านจาก
เรือนแลไปอยู่ที่ใด ๆ ภายเหตุใดเหตุหนึ่งครั้น
แล้วก็มาอยู่บ้านลูเรือนดังเก่า อย่างนี้ก็เรียกว่า
กลบมาเหมือนคำพูดว่าคนนั้นเขากลบจริตใจไม่
เป็นพาลเหมือนแต่ก่อนแล้ว แลไปทบกลบ
มาถึงแล้ว :

กลบ นี่คือสิ่งแก้ดวงโลกย์มาไปจนถึงสิ้นโลกย์
เรียกว่ากลบหนึ่ง :

ชดบ นี่คือคือกำหนด เหมือนกับดีแห่งรักเป็นต้น
นี่ก็เรียกว่าชดบ เหมือนคำพูดว่าพ้นคน
นี่ชดบเหมือนกับดีรักช

กลีบ นั้นคือเป็นทาบเป็นชั้น เหมือนกับทาบแต่ชั้น
แห่งดอกขานน ก็เรียกว่ากลีบดอกขานเหมือน

คำพูดว่า ดอกขานนกลีบงามนัก

เกล็ดบ นั้นคือเปลือกเขาเหนียวเคลือบกันนั้น ก็
เรียกว่าเกล็ดบ เหมือนคำพูดว่าเขานี้สิคเกล็ดบนัก

เคลือบ นั้นคือสิ่งที่ทำด้วยดินเผาทำด้วยสีต่าง ๆ
แล้วเผาไฟเหมือนกับอ่างเคลือบเป็นต้น ที่
มาแต่เมืองจีนนั้น ก็เรียกว่าอ่างเคลือบเคลือบ

เคลือบ เหมือนคำพูดว่าเราจะไปซื้ออ่างเคลือบ

กลม นั้นคือสิ่งที่มีลักษณะเหมือนลูกกลมนั้น ก็
เรียกว่ากลม เหมือนคำพูดว่าลูกกลมนี้กลมนัก

กลม นน ความก็เหมือนกับกลม :

กลม นน ความก็เหมือนกับกลม :

กลม นน ความก็เหมือนกับกลม :

กลม นน ความก็เหมือนกับกลม :

กลม นน ความก็เหมือนกับกลม :

กลม นั้นคือมันให้กลมเหมือนกับมันบ้านนั้นเรียก
ว่ากลมบ้าน เหมือนคำพูดว่าเราจะซื้อบ้านซัก

ทั่วถึงกลุ่มหนึ่ง

กลุ่ม

นั้นคือไม่ละบาย เหมือนกับคนเป่าไฟเหล็ก
ใช้ขนกระทำให้ไฟไม่ละลาย อย่างนี้ก็เรียกว่ากลุ่ม
ทัพพิศมีใจ เหมือนคำพูดว่าพิศมีใจนั้นกลุ่มไป

ไม่ละลายเลย

กลุ่ม

นั้นคืออีกเหมือนกับคนเอาสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปกบฏ
สิ่งของต่าง ๆ มีให้คนเห็นก็ดี แลอีกยังมี
ไฟลัทธิในใจก็ดี อย่างนี้ก็เรียกว่ากลุ่มเหมือน
คำพูดว่าเอาผ้าคลุมอีกให้ผิดคนอื่นจะเห็น

กลุ่ม

นั้นคือสิ่งของต่าง ๆ มีละบางเป็นอันเดียว
มันเล็กกว่าจังกั้นนั้น ก็เรียกว่าจังกั้นกลุ่ม
เหมือนคำพูดว่ากะบงนี้จังกั้นกลุ่มนี้

กลุ่ม

นั้นคือมีใจเจ้าจังกั้นก็เรียกว่ากลุ่มเจ้า เหมือน
คำพูดว่าอันนี้กลุ่มนี้

แก้ม

นั้นคือสิ่งต่าง ๆ มีแยกเป็นอันที่ติดกับแล้ว
นั้นก็เรียกว่าแก้ม เหมือนคำพูดว่าอันนี้ติด
แล้วก็แก้มอะฮอยนี้ อันนี้คือเอาสิ่งใดสิ่ง
หนึ่งไม่เป่ากันแล้วจังกั้นเจ้า มีให้ใจ

ละเงื่อนไขกันนี้ ก็เรียกว่าเอาไม้แกล้มเข้า

เหมือนคำพูกว่า หลกเงา นี้ หลอนนักเอาไม้

แกล้มเข้าอย่างให้มันหลอน

กล่อม หลอนนั้นคือจับแล้วร้องเมื่อจะให้เกกนอนนั้นก็

เรียกว่ากล่อมเหมือนคำพูกว่ากล่อมให้มันหลับ

เค็ดม นั้นคือฉีกขลุ่ยไปเสลไปเหมือนนกขะหลัดไป

นั้นก็เรียกว่าเค็ดมไปเหมือนคำพูกว่า เมื่อก็

จ้เค็ดมไป

กลาย นั้นคือแปรไปแปลงไปเหมือนนกขะหลัดอย่างหนึ่ง

แปลแปลงกายเป็นผีเสื้อได้นั้นก็เรียกว่ากลายไป

เหมือนคำพูกว่า หลอนกลายเป็นผีเสื้อได้

กลาย นั้นคือเป็นชื่อแห่งกลายอย่างหนึ่ง

กลาย นั้นคือชื่ออย่างอื่นชื่อเหมือนนกขะหลัด

คือยหายจันนั้นก็เรียกว่าค้อยยง กลายจัน

เหมือนคำพูกว่า ใจนั้นค้อยกลายจันแล้ว อึ้ง

เหมือนสิ่งของต่าง ๆ สิ่งๆ เรียบเป็นกันเกลฉี

รคฉีได้ก็เรียกว่าเรียบนั้นรคกลายนัก

กลาย นั้นความก็เหมือนนกขะหลัดไม่เหมือนนกขะ

มันฉีกกันบ้างอย่างนี้ก็เรียกว่าคล้ายกันเหมือน

คำพูดว่าแมวนี้ มีสายคล้ายกับปลาเสือ

กล่าว นั่นคือถ้อยคำที่แก่งไว้ไว้ก็เรียกว่ากล่าวไว้

เหมือนคำพูดว่าคำนี้เขากล่าวไว้ที่นั่น

กล่าว นั่นก็เรียกเหมือนกับเก่า

กล่าวชวน นั่นคือพูดถึงเขาแลเห็นทเขาก็เรียกว่ากล่าว

ชวนเขาเหมือนคำพูดว่าเข้าไปแล้วอยู่ข้างหลัง

อย่ากล่าวชวนถึงที่

คล้าย นั่นคือเรื่องเล่นที่ทำได้ไม่แลเข้าก็อย่างหนึ่ง

กล่าวคล้าย นั่นคือเป็นคนไม่ควรรู้ด้วยตัวปากกล่าว

เป็นคนหาหนอย่างนี้ก็เรียกว่ากล่าวคล้าย

เหมือนคำพูดว่าคนนั้นกล่าวคล้ายนัก

กล่าวคล้าย นั่นคือคำที่เหมือนกับคำของกล่าว

กล่าวคล้าย นั่นคือคำที่เหมือนกับคำที่กัน

กล่าวคล้าย นั่นคือเป็นชื่อแห่งที่ที่กันหรืออย่างหนึ่ง

คล้าย นั่นคือเลื่อนไปกลับไปเรียกว่าคล้ายไป เหมือน

คำพูดว่าพระอาทิตย์คล้ายไปนั้นแล้ว

คล้าย นั่นคือเป็นชื่อแห่งที่ที่มีลูกกินได้หรืออย่างหนึ่ง

เกล็ดขาว นั้นคือตัวเจ้าฟันเจ้าซึ่งเชือกเส้นหนึ่งสองเส้น ก็
เรียกว่ำเกล็ดขาว ที่ฟันเจ้าเกล็ดขาวหนึ่งสองเกล็ดขาว
อนึ่งคือเป็นกระแฉะที่น้ำไหลนั้นก็เรียกว่ำเกล็ดขาว
น้ำไหล เหมือนคำพูดว่ำเกล็ดขาวน้ำมีน้ำใส มาทางนี้ :

เกล็ดขาวไกล นั้นคณาก็เหมือนกับไกลเกล็ดขาว :

เกล็ดขาวกลม นั้นคือชักชวน เหมือนกับพวกทะเล
ยกทัพไปแลชักชวนบ้านเล็กเมืองน้อยให้เข้า
กัวยศน อย่างนี้ก็เรียกว่ำเกล็ดขาวกลม เหมือน
คำพูดว่ำทะเลจะไปเกล็ดขาวกลมบ้านเล็กเมืองน้อย
ได้มากแล้วจะยกไปตีเมืองใหญ่ :

เกล็ดขาว นั้นคือสิ่งทีกระทำ กัวยศนเคมอย่างหนึ่ง :

เกล็ดขาวหนุ่น นั้นคือคำชูเชือกพันซึ่งกันแลกันเรียกว่ำเกล็ด
หนุ่น เหมือนคำพูดว่ำเจ้าเกล็ดขาวหนุ่นเกล็ดอยู่ :

เกล็ดขาว นั้นคือเป็นสัตว์หายเพื่อนฝูงกันเรียกว่ำเป็นเกล็ด
นั้น เหมือนคำพูดว่ำคนนั้นคนนั้นเขาเป็นเกล็ด
กับเจ้า :

เกล็ดขาว นั้นคณาก็เหมือนกับปลาตก :

เกล็ดขาว นั้นคือเคียงกันไปรอกกันไปเรียกว่ำเกล็ดขาวไป

เหมือนคำพูดว่าแล้วเสียคูนนี้เก็บคตกันไป ๖

กน นั่นคือเป็นชื่อแห่งแกงอย่างหนึ่ง ๖

กน นั่นคือมากเหมือนคำพูดว่าของนี้มากกว่าของสิ่ง
นั้น แลดูนั้นก็กว่ากัน ๖

จน นั่นคือมือข้างไหนเท่านั้นเรียกว่ามือจน ๖

ควั่น นั่นคือหยิบเอาขวบเอาซึ่งสิ่งของต่าง ๆ นั้น
เรียกว่าควั่นเอา เหมือนคำพูดว่าพายกกัน
ช่วยควั่นหยิบให้ชาติ ๖

แคว นั่นคือเป็นทางแยกหลายทางเรียกว่าแคว
เหมือนคำพูดว่าเราจะไปแควไหน ๖

ไถ นั่นคือแกงไปมา เหมือนกับแกงซึ่งซึ่งจั้น
ก็เรียกว่าไถซึ่งท เหมือนคำพูดว่าเราจะไป
ซึ่งไหน ๖

จั่ว นั่นคือจกเข้าถ่านเข้า เหมือนกับจกแดดถ่าน
ซึ่งชะลอมเป็นกันก็เรียกว่าจั่วซึ่งชะลอม
เหมือนคำพูดว่าเราจะไปชะลอมไหนไป ๖

ไต่ นั่นคือตีกกนพนกน เหมือนกับใช้ตีกกน
พนกนก็เรียกว่าไต่ตีกกน เหมือนคำพูด

คำ คำเชือกมันไค้กนอยุ่
นั่นคือเอาขากกลางข้างล่าง เหมือนนกขี้ปากช่นกึ่งๆ

มีมือไท่เป็นกันแลศกกลองเองก็คิ แลคนกระทำ
ก็คิไท่กนอยุ่ข้างบน ให้ขากอยุ่ข้างล่างอย่างนี้
แลเรียกว่ำ คำ เหมือนคำพุกว่ำเข้าหมกแลศ
เอาขอมันคว่ำลงใต้

กวก นั่นคือเป็นชื่อแห่งนกอย่างหนึ่ง หนึ่งคือร้อง
เรียกกนกขี้มือ เหมือนนกขี้คนข่อยไค้กน
แลเอามือยกขึ้นไปกไท่มานั้น ก็เรียกว่ำกวก
ให้มาเหมือนคำพุกว่ำกวกมือร้องเรียกให้เขามานี้

ชวกไช่ นั่นคือไค้รเกาะกะไปมา เหมือนนกขี้คนทำการ
แลมีเตกๆ ไค้รไปมาบ่อยๆ ไค้กิกเขาขึ้นนคิ
เรียกว่ำไค้รชวกไช่ไปมา เหมือนคำพุกว่ำอย่า
มาไค้รชวกไช่อยุ่ที่นี้ไค้กิกเขา หนึ่งเหมือน
ทกรกนอยุ่ๆ นอนอยุ่ในเกาะแลมันขกมือ
ไปมานั้นก็เรียกว่ำมันขกมือชวกไช่ไปมา

ควกกลวง นั่นคือหอบเอาควยเอาคิเรียกว่ำควกเอาลวง
เขาเหมือนคำพุกว่ำไค้รมาควกมาลวงเขาของขี้โย

ศวกค้อน นั้นคือหญิงที่โกรธแค้นแลธิดาแก่กัน

แลจะแลดูกันก็แลดูไม่เกมตาแลดูคิ่งท

อย่างนี้แลเรียกว่ศวกค้อน เหมือนคำพูดว่า

เจ้าอย่าศวกค้อนเราเลยเราไม่กลัวศวกค

ขจาก นั้นคือสิ่งทีแหลม ๆ ที่ทำทวยไม้ก็ตีทวย

เหล็กก็ตี ที่ระทำทีนคนทั้งปวง นั้นเรียกว่

ขจาก เหมือนคำพูดว่าเขายักขจากไว้

ขจากกระจับ นั้นคือขจากอย่างหนึ่งที่ทำทวยเหล็กทำ

เป่นลิ่มทำแหลมเรียวเหมือนกบเหล็กทวย

นั้น ก็เรียกว่ขจากกระจับ

คจาก นั้นคือหลวม เหมือนกบคนทำซึ่งชักไม้แล

ทำไม้ตีแลเจาะรูให้มันโตไปท่วเคือยนั้น ก็

เรียกว่เจาะรูให้มันควกไป เหมือนคำพูดว่า

เขาเจาะรูให้ควกนัก

แจาก นั้นคือชื่อแห่งนกออย่างหนึ่ง

แจาก นั้นคือเป่นเสียงแห่งนกก เรียกว่ชกแจาก

เหมือนคำพูดว่านกกชกแจากออกไป

กวง นั้นคือเป่นชื่อแห่งนกอย่างหนึ่ง

กัณฑ์
ชวง
นี่คือไม้แคบ เหมือนคำพูดว่า เวื่อนนี้กัณฑ์
นี่คือถิกอยู่ เหมือนหลังของท่ง ๆ มีไม้เป็นต้น

แปลกทางอยู่ก็เรียกว่าชวงทางอยู่ เหมือนคำพูด
ว่าต้นไม้นั้นชวงทางอยู่ ๕

ชวง
นี่คือทิ้งไปเข้าไป ก็เรียกว่าชวงไป เหมือนคำ
พูดว่าเขาตีกันเขาเอาชวงชวงกัน อื่นคือเพลง
เหมือนกับหลอมตีบุกแต่เล่นแต่ทองหลอมให้
เพลงก็ขึ้นก็เรียกว่าเพลงชวงแล้ว เหมือนคำ
พูดว่าทองมันเพลงชวงแล้ว ๕

คัณฑ์
นี่คือหม่นเหมือนกับจึงหันกลมแล้วก็หม่น
ไปมา ก็เรียกว่ามันหม่นคัณฑ์อยู่ เหมือนคำ
พูดว่าหม่นมันหม่นคัณฑ์อยู่ ๕

แก่ง
นี่คือทำไม้ให้หม่นไปมา เหมือนกับคนกระทำ
ซึ่งไม้กะบองให้หม่นนั้น ก็เรียกว่าแก่งกะบอง
เหมือนคำพูดว่าไปคูเขาแก่งกะบองเล่น ๕

แขวง
นี่คือเป่าเล่นเป็นแค้นเรียกว่าชวงแขวง เหมือน
คำพูดว่าบ้านนี้อยู่แขวงเมืองนั้น อื่นคือเป่าซอ
แห่งคนพิลาทหรือปิลัทเจกแต่คนทำพวกหนึ่ง ๕

กติกแกง นั้นคือถือสิ่งต่าง ๆ มีอาหารเป็นกันชนหุ้มไป
มากก็เรียกว่ากติกแกงไปมา เหมือนคำพูดว่าคน

เม่าเล่าหรืออาหารกติกแกงไปมา :

กติก นั้นคือกระทำที่รักให้เสียเปรียบ เหมือนกับคนกระทำ
ซึ่งเรื้อนที่รักให้เสียเปรียบนั้น ก็เรียกว่ากติก
เรื้อน เหมือนคำพูดว่าไปกติกเรื้อนเสีย :

จวก นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง :

จวก นั้นคือสัตว์มีกายเป็นตนกระทำให้คนเจ็บป่วย
เท่านั้นเรียกว่าจวก เหมือนคำพูดว่ากายมัน
จวกเอาเข้าแล้ว :

จวน นั้นคือสมมติเป็นวงกลมบนตัวคนเรียกว่าจวน
เหมือนคำพูดว่าจวนบนตัวคน อื่นเหมือนอีก
สามารถเห็นลูกเจ็บก็ตีแล้วมีลงก็ตีตกเรื้อนลงก็ตี
อีกสามารถนั้นก็เอาท่ายมาผูกมือผูกเท้าให้แก่
ลูกท่ายปถกนหะให้ท่ายเจ็บแจะให้ท่ายที่ลึง
ตกใจนั้น อย่างนี้เรียกว่าจวน :

จวนกา นั้นคือเป็นคำเรียกท่ายความรัก เรียกว่า
จวนกาเหมือนคำพูดว่าจวนกาของแม่ :

ชวน

นั่นคือกระทำให้ทุกคนช่วยฝึก เหมือนกับคน
กินอ้อยแล้วเอาไม้กระทำให้เป็นรอยโกยรอย
แล้วแต่ให้หลุดออกจากกันนั้นเรียกว่าชวนอ้อย
เหมือนคำพูดว่าเอาไม้มากระชวนอ้อย อ้อย
คือเหมือนลูกไม้หลุดออกจากชวนนั้น ก็เรียก
ว่าหลุดออกจากชวน

กวน

นั่นคือสิ่งที่ยังจับเกาะเหนียว เกล็ดเดียวเหมือน
เมฆหมอกนั้นเรียกว่ากวน เหมือนคำพูดว่ากวน
มันจับกัน

กวน

นั่นคือสิ่งที่ยอมแคะหนีสิ่งของชิ้น ๆ นั้น
เรียกว่ากวน เหมือนคำพูดว่าหมนกวนเข้า
ให้หนัก

จวน

นั่นคือเป็นอาการอย่างหนึ่งที่ทำหรือฝ่าฟันแคะหักไม้
ก้าง ๆ นั้นเรียกว่าจวน

ควาน

นั่นคือคนที่จับทรัพย์หรือของนั้นเรียกว่าควานทรัพย์

ควาน

นั่นคือเหมือนสิ่งของต่าง ๆ ที่ใหญ่โตแตกหัก
จมลงไปไม่ลุกยกแก้เอาไม่หยังถึงได้ เข้าวอนนั้น
ก็เอาไม้ลงจับหาอย่างนี้ก็เรียกว่าควานหา เหมือน

คำพุกก่า เขาไม้ลง ตมานหากุ ๖
 แฉวน นั้นคือ ห้อยไว้ เหมือนกับสาสิ่งของต่าง ๆ
 ห้อยไว้ให้พบนพินนั้น ก็เรียกว่า แฉวนไว้เหมือน
 คำพุกก่า เขาเขือกอกฉกแฉวนไว้ ๖
 เกียน นนคตมเหมือนกับเกียน ๖
 ซกบ นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่ง เหมือน
 กับเสียงแห่งคนเคียนกันนั้น ๖
 คตม นั้นคือคือ คะคิกต่าง ๆ เรียกว่าเป็นคตม
 เหมือนคำพุกก่า จ้าเป็นคตมอยู่ อนึ่งคือเป็นเรื่อง
 ต่าง ๆ ก็เรียกว่าเรื่องคตม ๖
 คตบ นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง ๖
 คตบถัก นั้นคือเป็นชื่อแห่งคตบเปรีชรอย่างหนึ่ง ๖
 คตบว นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง ๖
 แกะ นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียง คตบจึงจะชนกันอย่าง ๑
 แฉว นั้นคือแฉวเข้าไป เหมือนแฉวสิ่งต่าง ๆ มีจนผล
 เป็นคตบเรียกว่าแฉว เหมือนคำพุกก่าแฉว
 ออกกตทก หะเหือมีนคตทกไม้ค ๖
 ๖๑ นั้นคือไม้กลอง เหมือนกับคนคตเข้าซึ่งเขนอน

คงให้ตกเขาไปนั้นก็เรียกทางอแจนเจ้า เหมือน
คำพูดว่า ราชอแจนเจ้าสิ่งนี้

ข้อ นั้นคือเหมือนคนสองคนโกรธกันอยู่ แลไม่พูด
แก่กันเลย แลคนที่โกรธคนหนึ่งนั้นก็อยากจะ
ตีภัยเขา ทพยาจะให้เขาทาบโกรธกอสกาทไป
เรือนเขาไปพูดแก่เขาบ่อย ๆ ภัยจะให้เขาตี
ภัยอย่างนี้แลเรียกวางอเขา เหมือนคำพูด
ว่าทาบไปอศึกภัยเขา

ข นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนอย่างหนึ่ง หนึ่งชื่อเป็น
อสังออกมาริมบ้างจึงพลาภกลม ๆ แลขาว
ปลายเขียวแหลมแลแข็งเหมือนกระดูกนั้น
เรียกวางจิ้ง เหมือนคำพูดว่าจิ้งใหญ่ผู้

ง่า นั้นคือยกจีนซึ่งอยู่ เหมือนกับคนยกจีนซึ่ง
ออกต่าง ๆ ยกชิงไว้มีเศษนไค้แพงแลชิงไป
อย่างนี้ก็เรียกวาง่าไว้ เหมือนคำพูดว่าคนนั้น
ง่าเนื้อเป่า ๆ มีไค้พินไค้แพง

ข นั้นคือสัตว์ที่ไม่มีสีคินแลมีขลุ่ยไปในแผ่นดิน
แลมีพิษมากที่กัดคนทุกยั้ง ไม่ตายบ้าง

เรียกว่างู มีหลายจำพวกคือ งูตะบองพะล่า งูปลา
 งูคว่างค้อน งูนางฮาย งูเหลือม งูกันพริก
 งูแม่ตะกวด งูเห่า งูจงอาง งูรับ งูเห่าดอก
 จัน งูกระตัก งูจอก งูเงี้ยว งูคุดป งูปลิง
 งูขี้แ้ว งูเห่าไฟ ลึกลงเหล่านี้แลเรียกวางู
 ทั้งสิ้น

๕๔ นันคือเป็นใหญ่ ๆ อย่างหนึ่งเรียกวางู

๕๕ นันคือสิ่งที่เป็นเหลี่ยมคม ๆ เหมือนกับ
 เหลี่ยมหินนันก็เรียกวางูหิน เหมือนคนคำ
 พุกว้างูหินนี้คณนิก

๕๖ นันคือเป็นคนพุกตักบักถ่านวดแลถือขคถือ
 คักคินักก็เรียกวาคณแงงอน เหมือนคนคำพุกว้างู
 คนนนพุกแงงอนนิก

๕๗ นันคือคนหาขนิได้เรียกวาคณโข่ง เหมือน
 คำพุกว้างูคนนนขนิโข่งนิก

๕๘ นนคณนิกเหมือนนิกขโข่ง

๕๙ นันคือสิ่งที่ยากกว่าออกกจากกันไม้แลกขคนให้
 เหนแปนรูปกันไม้แลรูปคนกขแปงพระอาทิตย์

ฉ่องก็ตีทวยแสงไฟก็เรียกกว่าเงา เหมือนคำพูด
ว่าเงาตนไม้ขึ้นไม้ขึ้น

เงา นนคือรากไม้ รากใหญ่ที่อยู่ข้างกลางไปแฉ่งขึ้น
นนเรียกกว่าเงา เหมือนคำพูดว่าตนไม้ขึ้นเงา
มันอยู่ข้างกลางไปทุกหน

เงา นนคือเหมือนนบตลกโกลนเล่นทำหน้าให้เหิน
ปรกฏว่าโกลนนนเรียกกว่าหน้าเงา เหมือนคำ
พูดว่าคนนนโกลนหน้าเงา

เหงาง่วง นนคือเหมือนนบตลกพร้อมอยู่ด้วยลูกเมีย
บริบูรณ์อยู่ อยู่กินพูดทักกันเป็นคชอยู่ทักกัน
ตลกตลก แลสีเหตุดุเหตุนั่งลูกเมียขึ้นก็
พรคพลากรไปจากไกล ทักต้องอยู่คนเกี่ยว
เข็ดขยใจไม่สบายใจ อย่างนี้ก็เรียกกว่าเหงาง่วง
เหมือนคำพูดว่าจ้อยู่คนเกี่ยวให้เหงาง่วงใจ

ง่า นนคือปากอีกไส้ย เรียกว่าอีกง่าไส้ยเหมือน
คำพูดว่าอีกง่าไส้ยให้

งกน นนคือสั้นไปมาเหมือนนกขี้คนแก่คนชรา
แลเคี้ยวเนื้อให้สั้นสั้นไปมานน ก็เรียกกว่า

เคื่องกนเหสีนคำพุกก่าคนแก่เคื่องกนมา

โน่นนแท้

หงิก นนคือถนแท้ไป เหมื่อนคนโรคอย่างหนึ่งให้

คินสีองอแท้ถนแท้ ก็เรียกก่าคินสีองอ

เหมื่อนคำพุกก่าคนนคินสีองอหงิกแท้ไปแล้ว

งอก นนคือจะล้มลง เหมื่อนกบคนนังอกคนอนแ

สีจิครเคล้มไปมาแลสีกายเซไปมาเหมื่อนจะล้ม

นนเรียกก่างอกไปมา เหมื่อนคำพุกก่าจ้อค

นอนจนนังงอก

งอก นนคือเป้นชื่อแห่งถนอย่างหนึ่ง อนึ่งเหมื่อน

เม็กลุกไม้ก่า ๆ แลสีหน่อแตกขึ้นมาจากเม็ก

นนเรียกก่างอก เหมื่อนคำพุกก่าเม็กลุกไม้

นังงอกแล้ว

หงอก นนคือขา เหมื่อนกบจนแลสมที่ก่า ๆ แล

กตายเป้นขา ๆ นนก็เรียกก่าจนหงอกสม

หงอก เหมื่อนคำพุกก่าสมจ่าหงอกแล้ว

งอก นนคือเป้นชื่อแห่งถนอย่างหนึ่ง

เหงือก นนคือเนื้อที่อยู่ทันฟันแห่งคนแลถน

เรียกทำเหมือง

พ นันคือหลงคือเพื่อน เหมือนกับคนเคี้ยวซึ่งข้าง
 ซ้ายเคี้ยว แต่ขวาหนาร ๆ จึงจะได้เคี้ยวแต่สักหน
 ครั้นหนาร ๆ เคี้ยวแล้วก็หลงไปเพื่อนไปอย่างนี้เด
 เรียกทำเหมือง เหมือนกับคนทำเหมืองไปหลงไปแล้ว
 พ นันคือสติเหมือนกับคนตกใจนึกแต่สติ
 สติให้เนื้อทายนางอยู่ นัน ก็เรียกทำเหมือง
 ไป เหมือนกับคนทำเหมืองคนนั้นตกใจมันยืนนั่ง
 อยู่ที่เดียว

พ นันคือเหมือนคนตั้งดีจากกระทำเป็นรูปอย่างหนึ่ง

พ นันคือเหมือนคนหาหน่วงมาให้หักก็หักให้หักก็หัก
 ก็เรียกทำเหมือง เหมือนกับคนทำอย่างนี้เล่นมัน
 จะหักเสีย

พ นันคือเป็นชื่อแห่งเดียวอย่างหนึ่ง เหมือน
 กับเสียงแห่งระฆังนั้น เหมือนกับคนทำใครที่
 ระฆังคงหง่างทำไม่

พ นันคือเหมือนคนหาหน่วงมาให้หักก็หักให้หักก็หัก
 ขึ้นไหลนั้นก็เรียกทำเหมือง เหมือนกับคน

โก่ง ก่ออย่างหงิกโก่งโค้งขึ้นจะเตี้ย
นั้นคือเสียงไปมาเรียกทำนองไปมา เหมือน

โก่ง คำพูดทำเรื่องนี้มีนเสียงหนัก
นั้นเป็นคำเรียกทำแหลมหนัก เหมือนคำพูดทำ

งอ้ง ควายนี่เขาผันแหลมมีงอ้งหนัก
นั้นคือความมีงอ้งหนักเขลาหนัก เหมือนคำพูดทำ

งอง คนนั้นปัญญาอ่อนงองงอ้งหนัก
นั้นคือส่วนที่อยู่ในกายทั้ง ที่ลำหรือปลายปากก็

งอง แลเจบลิ้งทั้ง ๆ นั้นก็เรียกว่างองทั้ง
นั้นคือแทนนอน เหมือนกับคนแทนนอนแลทำ

เสียงปลก นั้นคือสิ่งที่อยู่ในที่ปลกที่เป็นนกคกขากแหลม
ออกมากตามปลกทั้งสองข้างนั้นเรียกว่าเสียง
ปลก เหมือนคำพูดทำอย่างเล่นปลก ๆ มีนจะขอก
เฮกคยเสียงมีน

เสียงเข็ก นั้นคือสิ่งที่เขาหยิกแหลม ๆ ให้อันเข็ก
ที่กันมิให้ปลกหลุดนั้นเรียกว่าเสียงเข็ก

เสียงลม นนคือสิ่งทีสำหรับจิกกินทั้งสองข้างนั้น เรียกว่า

เสียงลม นนคือเสียงที่สำหรับจิกกินทั้งสองข้างนั้น เรียกว่า :

เสียงขุย นนคือเป็นคนเขลาโงกเรียกว่าเสียงขุย เหมือน

คำพูดว่าคนนั้นเสียงขุยนัก :

งค นนคือหยกไว้ เหมือนคำพูดว่างคเสียก่อน

อย่าเพิ่งไปเลย :

งคกาม นนคืออกคินัก เหมือนคำพูดว่าของนี้คคกามนัก

งค นนคือคคไป เหมือนกับคนคคซึ่งไม่ซงนนั้น

ก็เรียกว่างคเหมือนคำพูดว่าเขาไมงคมนั้น :

งค นนคือขว่นอนเป็นภพขวิน :

หงคหงค นนคือเป็นคนใจน้อยเรียกว่าใจหงคหงค

เหมือนคำพูดว่าคนนั้นใจหงคหงคนัก :

งอก นนคือเป็นชื่อแห่งงอกอย่างหนึ่ง :

งอก นนคือแห่งไปเหมือนกับเสียงคนเคียวน้ำทลให้

แห่งไปนั้นก็เรียกว่าน้ำทลงอกไป :

งอกแห่ง นนคกามเหมือนกับงอก :

งอกหงค นนคือหยกไว้อกไว้ เหมือนคำพูดว่าของงอก

งคโทษเสียสักคคหนึ่งก่อน :

เงือกเงือก นนคือยกจีนซึ่งฮากุจกฮากุจจะพัน แต่ทำสิ
ได้พันเรียกว่าเงือกเงือก เหมือนนคำพูดกว่าอย่ายก

ฮากุจเงือกเงือกเขาไม่คิด

งาน นนคือทำสิ่งต่าง ๆ ทำของตนเองก็ดีของคนอื่น

ก็ดี ก็เรียกว่าทำงานเหมือนนคำพูดกว่า จักทำการ

อยู่จักไปไม่ได้

งาน นนเป็นคำพูดคล้ายเขียดกักรอ เหมือนนคำ

พูดกว่าเขาเคื่อ กำน้อยแลเขาโกรธกำน้อย

แพน นนคือสงยหน้าจีนให้สูง

งอน นนคือเอียงไปมา เหมือนนจะดมลงนนเรียกว่างอน

เหมือนนคำพูดว่ามีงอนงอนน

งอน นนคืองอนจีนก็ถึงอณกก็ก็เรียกว่างอน เหมือน

กับงอนเขียนแวงอณรถแวงอณรถ

งอน นนคือไม่มีนไม่คง เรียกว่างอนแง่น เหมือนนคำ

พูดว่ามีงอนแง่นไม่มีนไม่คงเลย

หงอน นนคือสิ่งที่บังเกิดขบคิดระแแห่งไก่เป็นต้น ที่

เป็นเนื้อแคง ๆ เป็นหัวเป็นจกนนเรียกว่าหงอน

เหมือนนคำพูดว่าหงอนไก่ชนิดนี้

งอนแง่น นัยความเหมือนกับงอน

งอนไถ นัยความเหมือนกับงอน

งอนเถียง นัยความเหมือนกับงอน

งอนรถ นัยความเหมือนกับงอน

สียงน นัยคืออย่างก เหมือนกับคนหยากลิ้นนัยก็เรียก
กสียงนลิ้น เหมือนคำพูดว่าจาเสียงลิ้นหยาก
ลิ้นน

สื่อน นัยความก็เหมือนกับเค้สื่อน

สืน นัยคือกำลังที่มีทิศทางชื่อของต่าง ๆ ไก่นัยเรียก
กสืน

สืนลก นัยคือชื่อ ชายไกสืนถึงสื่อนั้น ก็เรียกว่า
ชายสืนลก

สืนแหง นัยคือชายเชือกนทิกกกันนั้น ได้สืนแต่ที่
หลังนนั้น ก็เรียกว่าชายสืนแหง

งบ นัยคือแสงเย็นแผ่แผ่ เหมือนกับน้อออบแผ่
แผ่หน้าทลแผ่แผ่นั้น ก็เรียกว่าน้อออบน้าทล

งบ อซึ่งเหมือนปลาทูแลเฮาเครื่องปรุงได้ แด
ได้ใบใบทองหล่อได้กับขิงก็เรียกขบปลาทู เหมือน

คำพูดว่าวันนี้เราจะไปสักการะกัน
ง

งข น้ำออกย นั้นความก็เหมือนนกขบ
ง

งข นั้นคืออกกเขา เหมือนนกขบขบขบขบขบขบ
ง

ก็เรียกว่าขบขบขบขบขบ เหมือนคำพูดว่า
ขบขบขบขบขบขบขบขบ
ง

งข นั้นคือแตกแยะออกไป เหมือนนกขบขบ
ง

แตกขบขบขบขบขบแตกแตกแตกแตกแตก
ง

เรียกว่าแตกขบออกไป เหมือนคำพูดว่า
ง

แตกขบออกไปแล้ว
ง

งข นั้นความหนักขบขบขบขบขบขบ เหมือนคำ
ง

พูดว่าขบขบขบขบขบขบขบขบขบ
ง

งข นั้นความก็เหมือนนกขบ
ง

งข นั้นคือติดการแก่กับขบขบขบขบขบขบ
ง

นั้นก็เรียกว่าขบขบ เหมือนคำพูดว่า
ง

ขบขบขบขบขบขบขบขบขบขบ
ง

งข นั้นคือองงเจ้าแตกอากาศจะดีมีขบขบขบขบ
ง

นั้นก็เรียกว่าขบขบ เหมือนคำพูดว่า
ง

ขบขบขบขบขบขบขบขบ
ง

- รูป นนคภพก็เหมือนรูปเหมือนกัน :
- วงบ นนคือสิ่งที่ไม่ตายไม่ แลกรกว่าไปตามลำ
 หรับได้คือระกนฝนแลแลคนนั้นก็เรียกวงบ
 เหมือนคำพูดว่าจะชื่อวงบไว้สักไปหนึ่ง :
- เสียงบ นนคืออันไม่มีเสียง เหมือนคำพูดว่าคนนั้นอยู่
 เสียงบ ๆ ไม่มีเสียงเลย :
- เสียง นนคภพพูดว่า ๆ เหมือนกับคนพวยเรือ
 ๆ ๆ นั้นก็เรียกว่าพวยเสียง ๆ มาเหมือนคำพูด
 ว่าเขาพวยเรือมาขึ้นแล้ว :
- วงม นนคือคนดำทัก เหมือนกับคนคนดำซึ่งถึงที่
 วิสยะสิ่งนั้นก็เรียกว่ามถึง เหมือนคำพูดว่า
 วนนี้เกาะงมถึงกินสักหน่อย :
- วงมพาย นนคภพพูดว่าเป็นคนไม่เหน เหมือนคำพูด
 ว่าข้าออกท่าหงมพายมา :
- วงมจมี นนคภพก็เหมือนกับท่า :
- วงมยค นนคภพก็เหมือนกับท่า :
- วงม นนคือคือ เหมือนกับของที่คือที่อากาศนั้น ก็
 เรียกว่าของงาม เหมือนคำพูดว่าของนี้งามนัก

งามไม้ นนคือไม้ที่แตกกิ่งออกทั้งสองข้าง เหมือนกับ
เหล็กกลองซำที่เขาไล่ในท่อ ๆ เรือนั้นเรียกทำ

งามไม้ เหมือนคำพูดทำไปตักงามไม้มาทำท่อ :

งามเงะ นนความก็เหมือนกับงาม :

หงิม นนคือเป็นคนไมใคร่พูดแก่ผู้ใด แลเล่นแก่
ผู้ใดผู้หนึ่ง คนอย่างนี้แลเรียกว่าเป็นคนหงิม
เหมือนคำพูดว่าคนนั้นหงิมก็หนัก :

งิม ๆ นนคือเป็นเสียงบนแลเสียงพูดเบา ๆ ก็เรียก
ทำบนงิม ๆ พูดงิม ๆ เหมือนคำพูดว่าใครพูด
งิม ๆ อยู่ในห้อง :

งิมท่า นนความก็เหมือนกับงิม :

งิมท่า นนความก็เหมือนกับงิม

แง่ม นนคือเป็นชื่อคนงาน เหมือนคำพูดว่าของ
วางอยู่แง่มแล้วทิ้งไปน :

งอม นนคืออดก เกอบระแม่แล้วเรียกทำงอม
เหมือนคำพูดว่า ถั่วยั้งงอมหนัก :

งอม นนคือกมลง น้อมลง เหมือนกับคนแก่ก็
มิได้แก่ก็ดี แลเคาะไปมีหลังอนิเณนนี้ ก็

เรียกทั่วเคื่องอ้อม ๆ ไป เหมือนคำพูดทั่วคน
แก่เคื่องอ้อม ๆ ภาแน่นแล้ว

ห่ออ้อม นนคือคนแก่หนักเรียกทั่วคนห่ออ้อม เหมือน
คำพูดทั่วคนนี้แก่ห่ออ้อมนัก

จวม นนคือครอบคืออีก เหมือนกับเฮลิ่งก่อง ๆ
วิจวมแปลกันครอบอีกเฮลิ่งก่อง ๆ สิปตาแปลกัน
มิให้แก่งกีนเดหญุกินไค่นน มิเรียกทั่วเฮลจวม
จวมอีกไว้ เหมือนคำพูดทั่วกีนเหลือแล้วเฮ
จวมอีกจวมไว้

เงื่อม นนควมกเหมือนนกับก

เงื่อมมือ นนคืออยู่ในมือเขาเรียกทั่วเงื่อมมือ เหมือน
คำพูดทั่วเขาที่อยู่ในเงื่อมมือเขา

งอย นนควมกเหมือนนกับแกงน

งาย นนคือเวลาทาย ๆ เรียกทั่วทาย เหมือน
คำพูดทั่วเขาจะไปเวลาทายวันนี้

ก่าย นนคือไม่จักแต่ไม่ยากเรียกทั่วก่าย เหมือน
คำพูดทั่วเขาหาได้ก่ายหาไม่ยากเลย

หญาย นนคือกระทำหนักแต่หนักขึ้นเป็องปน แลกระทำ

- ทูลงแตกปลงเป็องก้านนี้เรียกว่หทย
 เหมือนคำพูดว่ใคร่ภททพม่อจีนไว้ :
- กัท นนคือเปนชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง อื่นคือเปน
 ชื่อแห่งสารภักหรับพันคนอย่างหนึ่ง :
- ทว นนคือเปนชื่อแห่งวัวอย่างหนึ่ง :
- ทว นนความภักเหมือนนกบง :
- จิว นนคือเปนชื่อแห่งกนไม้อย่างหนึ่ง อื่นคือ
 เปนเครื่องเล่นของจีนอย่างหนึ่ง :
- งุย นนความภักเหมือนนกบง :
- ง่อย นนคือคนเปนโรคเค็รไม้ไคอย่างหนึ่ง :
- ทง่อย นนคือช้ ๆ เหมือนกับคนทำกรท้ ๆ นน
 ก็เรียกว่ทำกรทง่อย ๆ เหมือนคำพูดว่
 คนนนทำกรทง่อย ๆ นก :
- งวยงง นนความภักเหมือนนกบง :
- เจียพัง นนคือคอยพังเรียกว่เจียพัง เหมือนคำ
 พดว่ชคอยเจียพังอยู่ :
- โจ่งก้า นนความภักเหมือนนกบง :
- งว นนคือเปนชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง :

- กาะ นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนไม้อย่างหนึ่ง สันหนึ่งคือ
 เป็นชื่อแห่งคนพวกหนึ่ง ๖
- กั นั้นคือสิ่งที่ทำด้วยกะลามะพร้าวสำหรับปักเข้า
 คอกแกงนั้นเรียกว่าก่า คนใช้ก็เรียกเป็นคำนี้
- กั นั้นคือเป็นคำขานรับซึ่งก่าเขาร้องเรียก ๖
- ภา นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่ง เหมือน
 ทยเสียงแห่งทอศปสานั้น เหมือนคำพูด
 ว่าทอศปสานัก ๗ ๖
- ท นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนไม้อย่างหนึ่ง ๖
- ทั นั้นคือไม้แหว่เรียกว่าทัก เหมือนคำพูดว่า
 เขาทำการซัน ๖
- ทตะรูปะ นั้นคือเงินแดงทอง สามชาติ ๖
- ทนมนทล นั้นคือสมนทลเข้า สามชาติ ๖
- ทนุ นั้นคือเข้า สามชาติ ๖
- ทนลค นั้นคือกัททาในดงคกมเรียกว่าทนลค ๖
- ทมะจูรี นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง ๖
- ทมอร นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องสูงสำหรับกระษัตริย์
 อย่างหนึ่ง ๖

นาย นันคือท่าเสา กามบาท :

ชยา นันคือท่าเย็บ กามบาท :

ทฤกษ นันคือท่าเขียนไม้ :

ทริทระ นันคือเท้ายาไป กามบาท :

ทพท นันคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง :

ทเลือก นันคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง :

จี่ นันคือขึงคืออย่าง เหมือนกับขึงแถบซึ่งปลา :

นันก็เรียกทั่วทั้งปลา เหมือนกับพุกทั่วเขาปลา :

ไปซึ่งจับตกกันหนึ่ง :

จี่ นันคือเป็นชื่อแห่งเครื่องแต่งตัวเครื่องอย่าง ๑ :

หนึ่งคือปลาทกปลา นันคือชื่อที่ขึ้นเขาแล่นก :

นันก็เรียกทั่วจี่ เหมือนกับพุกทั่วอย่างจี่ :

จี่ นันคือชื่อเรียกเหมือนนกขมิ้น :

จี่ นันคือชื่อแห่งจากหมาก แถบประพุกทชประนิบัติ :

ทกลบาทที่แห่งจากนั้นเรียกทั่วเป็นจี่ :

จี่ นันคือชื่อสิ่งที่มีค้ำ ๗ ที่สำหรับตีฟันนัน ก็ :

เรียกทั่วจี่ฟัน :

จี่ นันคือชกนิ้วมือบอกแก่ผู้อื่นนันก็เรียกทั่วจี่ :

- เหมือนคำพูดว่าหนทางนั้นอยู่ตรงมือเราไป
- ชัณ: นั่นคือว่าพระเจ้า ตามบาปี้ :
- ชัณ: นั่นคือเป็นคำเรียกซึ่งถูกที่ปราศเป็นพระสงฆ์นั้น
เรียกว่าชัณ :
- ชัณ: นั่นคือคำที่เหมือนกับชัณ :
- ชัณ: นั่นคือว่าชีวิต ตามบาปี้ :
- ชัณ: นั่นคือบอกให้เขาว่านั่นเรียกว่าชัณ เหมือน
คำพูดว่าหนทางที่เข้าไปนี้เขาชัณให้แก่ผู้ใด :
- ชัณ: นั่นคือคำที่เหมือนกับชัณ :
- ชัณ: นั่นคือพระสงฆ์ :
- ชัณ: นั่นคือคำที่เหมือนกับชัณ :
- ชัณ: นั่นคือการที่อยู่นาน ตามบาปี้ :
- ชัณ: นั่นคือเป็นชื่อแห่งโลกอย่างหนึ่ง :
- ชัณ: นั่นคือผู้ที่พระสงฆ์ห่มนั้นเรียกว่าชัณ :
- ชัณ: นั่นคือชีวิต ตามบาปี้ :
- ชัณ: นั่นก็ว่าชีวิต :
- ชัณ: นั่นคือนามที่เรียกถึงของต่าง ๆ ก็ที่นามคน
ก็ก็เรียกว่าชัณ เหมือนคำพูดว่าคนนั้นชัณ

นั่นคนนี่ชื่อนี้

ชื่อทง นั่นคือนามที่พระมหากษัตริย์ทรงประทานให้

เรียกว่าชื่อทง

นั่นคือกรรมากรรมากรรมา เหมือนนคัพทกรรมา

จุทฎไม่จุ แลคนนั้นกินเข้าจุนัก

ชชช นั่นคือมีปัญ ทามยาพิ

ชชช นั่นคือละเลียบซึ่งเกทแก่แล เกษใหม่เรียกว่า

ชชช

ชชช นั่นคือจำเกาะแก่ตัวเองมิให้จำเกาะแก่ผู้อื่น

เรียกว่าจกัว เหมือนนคัพทกรรมาจากเฮมาแก่กรร

จกัวของจก

ชชช นั่นคือไหว

ชชช นั่นคือสมจกกรรกรรกรร ทามยาพิ

ชชช นั่นคือเป็นสิ่งที่เจียว ๆ ที่เขาทำอย่างอย่างหนึ่ง

ชชช นั่นคือเป็นชื่อแห่งภคิย์อย่างหนึ่ง

ชชช นั่นคือเป็นชื่อแห่งทมาอย่างหนึ่ง

ชชช นั่นคือไม่ทันรู้ เหมือนนคัพทกรรไปจับซึ่งเขวของ

ทนนนก็เรียกว่าชชชไป เหมือนนคัพทกรรนคัพทกรร

มาไม่ทันรู้จักเคย
นั่นคือรอบทวนเรียกกว่าจู๋ เหมือนคำพูดกว่าอย่า

มาจู๋รอบทวนท่า
นั่นคือเป็นชื่อแห่งเสียง เหมือนกับเสียง

แห่งแมลงวันค่อมซึ่งส่งต่าง ๆ นั้น ก็เรียก
ว่าแมลงวันค่อมจู๋ไป

นั่นคือยกจิ้น เหมือนกับคนยกจิ้นซึ่งของ
ต่าง ๆ ให้ส่งทวนมีอนันต์เรียกกว่าจู๋ เหมือน

คำพูดยกจิ้นไว้
นั่นคือคนที่นั่งอกใจสาวแก่ประพฤษชิลมประด

นี่นั่นเรียกกว่าจู๋ เหมือนคำพูดกว่าหญิงคนนั้น
มีจู๋

นั่นคือไม่คองเรียกกว่าเน เหมือนคำพูดกว่า
ไม่ขี้นเนออกก็ไป

เนไกล นั่นคือฉลาก คามบาท

เจกียัง นั่นคือเจกีย คามบาท

เจไกล นั่นคือจักร คามบาท

เจกนา นั่นคือจักร

- เชตุกร นันคือเป็นชื่อแห่งเมือง ๆ หนึ่ง :
- จรก นันคือพุกกน :
- เจกตักก นันคือยติในจิกร์ ตามบทพี :
- เจจณ นันคือคยคกน เรียกว่าเจจณกนเหมือน
 คำพุกกนคยคกเจจณกนนก :
- แจ้ นันคือเป็นชื่อแห่งไก่ออย่างหนึ่ง :
- แจ๋ นันคือเป็นชื่อแห่งเตียงอย่างหนึ่ง เหมือน
 กยเตียงแห่งเสนกนนี้ เหมือนคำพุกก
 เสนกนแจ้ ๆ ไปจักเคียร :
- แจ นันคือไม้คอง เหมือนคำพุกกมันแจไป
 ทงในนแจ้มันไม้คอง :
- แจ๋ นันคือเป็นชื่อแห่งเข้อย่างหนึ่ง อื่นชื่อ
 เสาสังกั ก ๆ สีกอกเดหทยเป็นคันแจ้มอง
 ในน้ำไหนรนนกเรียกว่แจ้นี้ เหมือนคำ
 พุกกเขาทยไปแจ้นี้เลย :
- แจ้เขื่อน นันคณกก็เหมือนกยแจ้ :
- แจ่ม นันคือเป็นชื่อแห่งของทกนอย่างหนึ่ง :
- ใจ นันคือจิกรใจ :

ใจ นนคือใจย์ จังนะ

ใจยะเกวี่ นนคือเป็นชื่อแห่ง กลองอย่างหนึ่ง

ใจ๋ นนคือเป็นชื่อ ความก็เหมือนกันกับเหมือน

ใจ๋ นนคือใหญ่กระทำการต่าง ๆ ก็เรียกว่าใจ๋ อื่น
คือขอเยี่ยมของเขาไปแลของที่ยืมไปนั้นแกกก็
คือทาบก็ก็ แลชื่อมาให้แทนของที่ทาบนั้น
ก็เรียกว่าใจ๋ ใจ๋ เหมือนคำพูดว่าของเขาทาบ
แกกของใจ๋ของเขา

ใจจิกร นนความเหมือนกับใจ

ใจใหญ่ นนคือเป็นคนไม่ฮาโลยในของ ภาวะให้ของ
แก่ผู้ใดก็ให้มาก ๆ แลจะเขาถึงใจ ๆ ก็เขา
มาก ๆ อย่างนี้แลเรียกว่าใจใหญ่ เหมือนคำ
พูดว่าคนนั้นใจใหญ่นัก

ใจธรรม นนคือจิกรทั้งมันอยู่ในธรรมแยกจากใจธรรม

ใจน้อย นนคือเป็นคนมักโกรธ เรียกว่าเป็นคนใจน้อย
เหมือนคำพูดว่าคนนั้นใจน้อยนัก

ใจยพาน นนคือเป็นชื่อแห่งน้ำอย่างหนึ่ง

ใจทาบ นนความก็เหมือนกับทาบ

ใจอ่อน นันคือเป็นคนมักกมลมักร้องไห้เรียกทักเป็นคน
ใจอ่อนเหมือนคำพูดทักคนนั้นใจอ่อนนง

ใจเหว นันคือเป็นคนเหวหน้จะทักถึงอันใดก็ทักไม่เฉิน
จักทักองไรนถอย่งนีกิเรียกทักใจเหว

ใจระกรรจ นันคือเป็นคนใจรททเป็นคนขำคนโกเรียก
ทักใจระกรรจ เหมือนคำพูดทักคนนั้นใจระกรรจ

ใจระ นันคือใจระ ทามขافی

ใจก นันคือร้องเรื่องทักทักทัก ทามขافی

ทัก นันคือเป็นชื่อแหงปลาอย่างหนึ่ง อนึ่งคือ

เหมือนนกกกับนิงอยู่ปนกันไม้ก็เรียกกันทักกับทัก

ทัก นันคือเป็นคำเรียกซึ่งคนอื่นเรียกทักทัก เหมือน
คำพูดทักจะไปไหนแลทักทำอะไร

ทัก นันคือเป็นคนทักขุณมิโกเรียกทักทัก เหมือน
คำพูดทักคนนั้นเป็นคนทักนง

ทัก นันคือคนไปหาใครที่เขายู่ก็ทัก เรือนเขายู่
ก็ทักแล้วแต่ให้เงินแก่ทักของที่แก่ทักของเรือน
ทัก ๆ เกือนนั้นนีกิเรียกทักทักที่เขารือนเหมือน
คำพูดทักทักองไปทักที่แก่ทักเรือนเขายู่

เจ้า
นั่นคือเพลาเมื่อพระอาทิตย์แรกขึ้นนั้นเรียก
เวลาเช้า

เจ้าของ
นั่นคือคนที่ขี่ของต่าง ๆ มีเรือเช่นกันคนที่ขี่
เรือนั้นก็เรียกว่าเจ้าของเรือ เหมือนคนค้าพุก
เขาไปซื้อเรือเขา เจ้าของเรือเขาไม่ได้

เจ้าเงิน
นั่นคือคนที่ช่วยมาซึ่งคนค้าเงินนั้น คน
นั้นก็เรียกว่าเจ้าเงิน เหมือนคนค้าพุก
เจ้าเงินท่านจะเอาเงินของท่าน

เจ้าจอม
นั่นคือหญิงที่เป็นใหญ่อยู่ในพระราชวังนั้น
เรียกว่าเจ้าจอม

เจ้าขุน
นั่นคือพวกที่เหมือนนักบวช

เจ้าไท
นั่นคือพวกที่พระเจ้า

เจ้าขาว
นั่นคือคนที่ขอหญิงเป็นภรรยา
นั่นเรียกว่า

เจ้าพระคุณ
นั่นคือเป็นคำเรียกซึ่งพระสงฆ์ซึ่งคน
เป็นใหญ่ในเรียกว่าเจ้าพระคุณ เหมือนคน
พุกท่านเจ้าพระคุณท่านอยู่ไหน

เจ้าเมือง
นั่นคือคนที่เป็นใหญ่ในเมืองนั้น เรียกว่า

เจ้าเมือง

เจ้าสาว นั่นคือหญิงสาวที่เข้ามาขอเป็นภรรยาฉันนี้เรียก

เจ้าสาว

เจ้าชาย นั่นคือคนที่เป่าโหม่งอยู่ในเวลานั้น เรียก

ว่าเจ้าชาย

ทำ นั่นคือกำหนดไว้หมายไว้เรียกกว่าทำไว้ อื่น

คือเหมือนคนท้องโทษแลเขาได้ชื่อไชยธรรม

นั้นก็เรียกกว่าเขาทำไว้ เหมือนคำพูดว่าคน

ผู้เป็นท้องโทษเขาทำไว้

ทำ นั่นคือถ้าเขาเจอเจอ เหมือนกับคนพายเรือมี ๆ

เขา ๆ นั่นก็เรียกกว่าพายทำไปเหมือนคำพูด

ว่าพายทำเขาเขา ๆ เกือบทันแล้ว

ทำ นั่นคือตอนซึ่งกันไม่ต่าง ๆ นั่นก็เรียกกว่าทำ

ซึ่งกันไม่ เหมือนคำพูดว่าจะทำซึ่งกันไม่

ปลุกปลุกกันหนึ่ง

ทำ นั่นคือเหมือนนกไม้ที่ก็ ๆ แลเขาจับแล้ว

ขยำแล้วให้นมให้เพลงนั้นก็เรียกกว่าทำ

เหมือนคำพูดว่าอย่าอย่าให้มันห่อเสีย

- ทำจง นนคกวมเหมือนนกับทำ :
 ทำแฉะ นนคือที่ ๆ เขี่ยกที่เขื่อนนนก็เรียกกว่าที่ฉำ
 ทำแฉะ เหมือนนค้ำพุกกว่าที่ฉำแฉะนั้ก :
 ทำชอก นนคกวมก็เหมือนนกับช
 ทำเคี่ยม นนคกวมก็เหมือนนกับกึ่งแก่เคี่ยม :
 ทำนํ้า นนคือเขาของไปแตกเปลี่ยนไปเขาฝั่งนเขา
 นนคือก่อนนนเรียกกว่าทำนํ้า เหมือนนค้ำพุกกว่า
 เขาเขาของไปจำนํ้าเขาไว้ :
 ทำแนก นนคือแขงชอกเป็นล่น ๆ เรียกกว่าทำแนก
 เหมือนนค้ำพุกกว่าจากแนกชอกให้เป็นล่น :
 ทำน้นก นนคือพุกกัน :
 ทำนบน นนคือกำหนดนเป็นหนาคเป็นหมู่เรียก
 ว่าทำนบน :
 ทำหน้อย นนคือช้อยชอยแตกเปลี่ยนแตกแตกไป
 เรียกกว่าทำหน้อย เหมือนนค้ำพุกกว่าทำหนอย
 จงยังไม่หมก :
 ทำนํ้า นนคือเป็นช้อยแห่งคณไม่อย่างหนึ่ง :
 ทำนาก นนคือเป็นช้อยแห่งเสียง ๆ หนึ่ง :

จำพวก นั้นคือหมู่หนึ่งเหล่าหนึ่งเรียกว่าจำพวกหนึ่ง
 เหมือนคำพูดว่าคนจำพวกนั้นเขาประพฤติ
 อย่างนั้น จำพวกเขาประพฤติอย่างนี้ :
 จำเภาะกษ นั้นคือไม้ค้ำไม้หลวมล่อครีกันคั้นนี้ ก็
 เรียกว่าจำเภาะกษ เหมือนคำพูดว่าเกี่ยวกบ
 รุนี้มันจำเภาะกษก็ตีที่เกี่ยว :
 จัระ นั้นคือกระทำให้ล้าจากคือกนกแลงแลง
 แลเตแลงก็เรียกว่าจัระ เหมือนคำพูดว่า
 เขาของฉิบไปจัระเลียให้ล้าจาก ฉิบคือเหมือน
 คนพิรภากษาคมนั้นก็เรียกว่าจัระ คภาพ
 เหมือนคำพูดว่าจากของจัระคภาพอยู่ :
 จัณญ นั้นคือคลังแก้วร้องไห้ในวิจกัณ ๗ นั้น
 ก็เรียกว่าจัณญ เหมือนคำพูดว่าคนนั้น
 วิจกเขาจัณญนัก :
 จันตุ นั้นคือเรื่องภเรียกรว่าจันตุ เหมือนคำพูด
 ว่าจันตุพระภษสารนนอย่างไร :
 จันระภาค นั้นคือส่วนที่นรมาแล้วเรียกว่าจันระภาค
 เหมือนคำพูดว่าจันระภาคส่วนแล้วแล้ว

หนหลัง

คำนิพนธ์ นั้นคากบก็เหมือนนคำนิพนธ์

คำรุก นั้นคือสิ่งทีหักทีพังทีทำลายนั้นเรียกว่คำ
รุก เหมือนคำพูดว่เรือนนี้หักไปแล้

คำเวญ นั้นคือใจใหญ่ขึ้นทุกทวนทุกเวลาขึ้นก็เรียกว่
ว่คำเวญขึ้นเหมือนคำพูดว่มันคือยคำเวญ
ขึ้นแล้

คำแกง นั้นคือส้แกงแปลงซึ่งทงให้เป้นสิ่งทง
นั้นเรียกว่คำแกง เหมือนคำพูดว่คนนั้น
เขาคำแกงทงได้

คำเล็อง นั้นคือเดคูทงทงทงทงทงหนึ่งเรียกว่
ว่คำเล็องทง เหมือนคำพูดว่เขาคำเล็องแล
คทงแล้

คำเคย นั้นคือคนทีเขาฟ้งทงทงทงทงนั้นเรียกว่
คำเคยเหมือนคำพูดว่เขาเป้นใจทงทง
คำเคย

น: นั้นคือพ่น เหมือนกับคนเขาสิคเดพท
นพ่นให้แตกแยกทงทงนั้นเรียกว่ทง:

เหมือนคำพุกก่าเขาฉีกนระออกไป

ฉีกนระ นนคืออกก่าแจง เหมือนกับคนพ้องทา

กถาวโทษเป็นความซำแจงแจงนักรักก็เรียกก่า

ความฉีกนระนักรัก เหมือนคำพุกก่าเขาพ้อง

หากถาวโทษเป็นความฉีกนระนักรัก

จะเง้ นนคืออตุกถาวอยู่ในน้ำอย่างหนึ่ง

จะไคร่ นนคืออตุกถาวที่คึกเขี้ยว ๆ อยู่ที่เกาะเกาะพานที่แซ่

น้ำอยู่นนก็เรียกว่าจะไคร่น้ำ

ฉีกนระ นนคือแลทา เหมือนกับขยแลทหญิงอันรักษ

ไคร่ซึ่งกันแลกัน แลคอยแลทซึ่งกันแล

กันนนก็เรียกว่าฉีกนระแจง เหมือนคำพุกก่าเขา

คอยฉีกนระทซึ่งกันแลกัน

ฉีกนระ นนคือเง้อมไปเฮนไปเรียกว่าฉีกนระเงก เหมือน

คำพุกก่าอย่างฉีกนระเงกออกไปจะตกลง

ฉีกนระ นนคืออตุกถาวเหมือนคำพุกก่าทขยฉีกนระอยู่

ฉีกนระ นนคืออตุกถาวที่ฉีกนระเงกเง้อมออกไปนั้น

ก็เรียกว่าฉีกนระเงก นนเหมือนคำพุกก่าอย่าง

ออกไปที่ฉีกนระเงกนนั้นจะพลกตกกลงไป

จ:กุ นั้นคือสั
 จ:กุบาท นั้นคือสัททที่มีทักขินั้นเรียกว่าจ:กุบาท
 จ:กุคณ: นั้นคือเป็นคัมภีร์
 จ:กุค:ยาม นั้นคือยามเป็นคัมภีร์
 จ:กุขัทตชิก นั้นคือขัทตชิก ภาคมพาฬิ
 จ:กุขัทตชิก สัททวิสุทธสัทท ภาคมพาฬิ
 ฉ:ภูต นั้นคือคัมภีร์
 ฉ:พิน นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัททอย่างหนึ่ง อึ่งคือ
 เป็นชื่อแห่งพิภคที่เขาทักอย่างหนึ่ง
 ฉ:น: นั้นคือไชยพน:
 ฉ:เน นั้นคือมะโหรรตถ ภาคมพาฬิ
 ฉ:นิก นั้นคือเป็นสัททที่เขาทักอย่างหนึ่ง
 ฉ:นาก นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัททอย่างหนึ่ง
 ฉ:นงู นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัททที่เขายื่นว่า
 กัวยเรือสนวนโรหนาทักแลตถ แลทักกัวย
 สดไม้ที่ปลูกอยู่ในสวน แลสัททแปด
 คงคัมภีร์ที่อยู่ในหนังสือ อึ่งนี้แล
 เรียกว่าฉ:นงูสวน เหมื่อนคัมภีร์ทุกอันสัทท

- โดยนกล้วนเขาหัวโหน
- น:ป้ง นนคือเป็นชื่อแห่งขกแห่งหนึ่งลืออย่างหนึ่ง
- น:บข นนคือหนึ่งลือทเป็นแบบเบอย่างที่ลือกแล
เขียนนนเรียกท่นบข เหมือนคำพุกท่นหนึ่งลือ
น:บขนี่เขาเขียนกีนัก
- น:เกาะ นนคกมเหมือนกบข่าเกาะ
- น:มา นนคือแผ่นกีน คามข่าพี
- จ:มุก นนคือสิ่งทหายใจเขาออกแห่งคนแลลือก
นน สิ่งนนแลเรียกทจ:มุก
- น:ฟวก นนคือเป็นชื่อแห่งขกทสำหรับแห่งปลา
อย่างหนึ่ง
- น:มก นนคือเป็นชื่อแห่งลือกอย่างหนึ่ง
- น:มข นนคือเป็นชื่อแห่งลืออย่างหนึ่ง หนึ่งคือเป็น
ชื่อแห่งไม้ทเขาขกสำหรับขกหลุมปลุกเรือ
ทงบองอย่างหนึ่ง
- น:มาย นนคกมกเหมือนกบข่าลือ
- น:มอย นนคกมกเหมือนกบข่าลือ
- จ:จรร นนคือเทียวไป คามข่าพี

- จ:ริค นั่นคือประพฤษ ทามบาฬี ๙๙
- ช:ล: นั่นคืออานัน ทามบาฬี ๑๐๐
- จ:ริค นั่นคือรุ่งเรือง ทามบาฬี ๑๐๑
- นล นั่นคือเป็นชื่อแห่งขี้ ๗ หนึ่งใน ๑๐๒
- ช:รอย นั่นคความเหมือนกับกิริยา ๑๐๓
- นล(๓) นั่นคือเขียนไว้หมายไว้เรียกกันมาก เหมือน ๑๐๔
- คำพูดที่เกาะเขียนนลไว้
- นลสอง นั่นคือตกแทนคุณเรียกว่านลสองคุณ อนึ่ง ๑๐๕
- คือเหมือนคนทั้งปวงทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งสักคร
- เป็นคน ครั้นทำแล้วก็ให้มีการเล่นลมไฟท
- กัง ๗ อย่างนี้ก็เรียกว่านลสองตัว ๑๐๖
- เฉลียง นั่นคือพาไลที่ออกมาจากเรือนใหญ่ขึ้น ๑๐๗
- ก็เรียกว่าเฉลียง
- นลาค นั่นคือเป็นคนที่มีปัญญา มากเรียกว่าคนนลาค ๑๐๘
- น:ล:ค นั่นคือเป็นชื่อแห่งไม้ อย่างหนึ่ง ๑๐๙
- นลาม นั่นคือเป็นชื่อแห่งปลา อย่างหนึ่ง ๑๑๐
- เฉลย นั่นคือเป็นคำแก้สงสัยนั้น เรียกว่าคำ ๑๑๑
- เฉลย ๑๑๒

ชกมวป นันความก็เหมือนชก : :

ชกตก นันความเหมือนชกตก : :

จกร นันคือสิ่งทีกลม ๆ สำหรับหมุนไปมา
เหมือนชกจักรเกี่ยวแลจกรนรทนน อื่น
คือคนเขมิกแล้วซึ่งทวยแลแล้วซึ่งไม่ให้บาง ๆ
นันก็เรียกทั่วจกทวยแลจกไม้ เหมือนคำ
พูดว่าแกจกทวยผูกเรือแลจกดอก : :

ชก นันคือคกภคคมากก็เรียกทั่วชกคคค อื่น
คือเหมือนคนเมื่อจะตกยแลทำฮการให้ตก
กลบกลดออกไปมาแลกระทำให้มีอนันกแท้
แลตกยนันก็เรียกทั่วชกใจ เหมือนคำพูด
ว่าคนนันจะชกใจอยู่แล้ว : :

ชกชก นันความเหมือนชกชก : :

ชกชว นันคือชวให้เขากระทำการต่าง ๆ นันก็
เรียกทั่วชกชว เหมือนคำพูดทั่วชวจะไปชก
ชวคนทั้งปวงเขากระทำการ : :

จกจ นันคือจก

จกร นันความเหมือนชกชก : :

จักรพคสี นั้นคือเป็นชื่อแห่งพญางค์หนึ่ง
 จักรภาพ นั้นคือสิ้นฟ้าสิ้นแผ่นดินเรียกว่จักรภาพ
 ชกใจ นั้นความเหมือนนกับชก
 จกคอก นั้นความเหมือนนกับจก
 ชกหน้า นั้นคือกระทำหน้าเข้าทวยเกราชนั้นก็เรียกว่
 ชกหน้า เหมือนคำพูดว่าคนนั้นเกราชชกหน้า
 งอเข้า
 ชกหน้า นั้นความเหมือนนกับชกชวณเหมือนนกับ
 จกษุ นั้นความเหมือนนกับจกษ
 ทก นั้นคือเป็นชื่อแห่งท่นอย่างหนึ่ง อึ่งคือ
 พรวคพทกกันก็เรียกว่ทกกัน เหมือนคำ
 พุกว่ทกทกกันมาหลายขี้แล้ว
 ทาก นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้จองทงไม้อย่างหนึ่ง
 อึ่งคือเป็นกะตาศที่เขียนรูปทง ๆ นั้นก็
 เรียกว่ทากเขียน เหมือนคำพุกว่ทากะไป
 ชื่อทากเขียนถักพบหนึ่งทงของพข
 ทากกันไป นั้นความเหมือนนกับทาก
 จก นั้นคือเป็นชื่อแห่งท่นไม้อย่างหนึ่ง อึ่ง

คือเหมือนนกเขากินซึ่งสิ่งต่าง ๆ มีลูกไม้
เป็นกันนั้นก็เรียกกันนกที่มีจิกกิน เหมือน
คำพูดว่ามะม่วงลูกนี้กินจนเสียแล้ว :

นีก

นั่นคือแหกออกเหมือนนกกับแหกซึ่งจนนแห
ทเรียนนั้นก็เรียกว่านีกออก เหมือนคำพูด
ว่าใครมานีกทเรียนกินที่นี้ หนึ่งคือกระทำ
ทำให้ทกชอกทวยมีอนั้นก็เรียกว่านีก

จก

นั่นคือเป็นเรคอย่างหนึ่งที่ทำให้เสียในอนั้น
ก็เรียกว่าจกออกเหมือนคำพูดว่าจกออกนีก
หนึ่งคือเหมือนเขาสิ่งต่าง ๆ ออกสิ่งต่าง ๆ มี
จกแต่ให้เป็นกัน ทายมีให้สิ่งของทั้ง
ปวงออกไค่นั้นก็เรียกว่าจกเสียให้มิด
เหมือนคำพูดว่าเขาไม้จกเสียให้แน่นอย่าให้
กลืนมันออกไค หนึ่งคือเป็นผลที่เขาไว้
แก่เกก ๆ อย่างหนึ่ง :

ชก

นั่นคือมีชมไป เหมือนคำพูดว่ามะม่วง
นั้นมีชกชมไป หนึ่งคือเหมือนฝนตก
บ่อย ๆ ก็เรียกว่าฝนตกชกนีก :

จุกจิก นั้นคือรบกวนกัน เรียกว่าจุกจิกกัน
 จุกเขียน นั้นคือเป็นคำพูดที่เป็นครกตำบากครก
 จักสัน เรียกว่าจุกเขียน เหมือนคำพูด
 ของเหล่าผู้สัทท์เกบหัว เมื่อถึงครกจุกเขียน
 จะไต่เตียงชีวิตไป
 จุกผสม นั้นความเหมือนนกับจุก
 จุกเลี่ยก นั้นความเหมือนนกับจุก
 เจ็ก นั้นคือเป็นคนพวกหนึ่งมาแต่เมืองจีน
 แจก นั้นคือทำไปให้ทวนนั้นก็เรียกว่าแจกไปเหมือน
 คำพูดว่าแจกทำไปให้ทวนไป
 แจก นั้นคือชุกเป็นจุกเป็นหัวนั้นเรียกว่าแจกเหมือน
 คำพูดว่าไปไม่ชุกไปไม่ชุกเป็นแจก ๆ
 แจกทำย นั้นความเหมือนนกับแจก
 แจกชุก นั้นความเหมือนนกับแจก
 แจกหยก นั้นความเหมือนนกับแจก
 โจก นั้นคือเป็นใหญ่ในหมู่ในพวก เหมือนนกับสูงจร
 แลสูงกายเป็นทนนัน ก็ย่อมมีทหนึ่งทใดเป็น
 ใหญ่แลมีอำนาจกว่าดักในหมู่นั้นสูงนั้น ดัก

ทั้งปวงในหมู่นี้สิ่งนั้นก็กัณฑ์แก่งที่ชื่อชานอก
นั้นอย่างนี้ก็เรียกกัณฑ์ใจก เหมือนคำพูดว่ากัณฑ์

กัณฑ์มันเป็นใหญ่กัณฑ์กัณฑ์ทั้งปวง

ใจก

นั้นคือกัณฑ์แก่งกัณฑ์ใจก เหมือน
คำพูดว่ากัณฑ์ใจกที่นี้ก

จอก

นั้นคือเป็นชื่อแก่งกัณฑ์อย่างหนึ่งที่อยู่
อันหนึ่งคือเป็นจกเลข ๆ สำหรับกัณฑ์กัณฑ์

เรียกว่าจอก เหมือนคำพูดว่าจอกนั้นลดยมา
แก่งจอกกัณฑ์มันหายไปไหน

นอก

นั้นคือแก่งเจ้าไป เหมือนกับคนท้าวกันแก่ง
กัณฑ์คณแก่นเจ้าไปนั้น ก็เรียกกัณฑ์คณ

นอกเจ้าไป เหมือนคำพูดว่ากัณฑ์คณ

นอกเจ้าไปแล้ว

ชอกทั้ง นั้นคณกัณฑ์เหมือนกัณฑ์ชอก

จอกแทน นั้นคณกัณฑ์เหมือนกัณฑ์จอก

จอกทอง นั้นคณกัณฑ์เหมือนกัณฑ์จอก

นอกท้าว นั้นคณกัณฑ์เหมือนกัณฑ์นอก

ใจอก นั้นคืออย่างแก่งปอพื้นเจ้าเป็นแก่งกัณฑ์สำหรับผูก

แกล้งชิงสังท่าง ๆ นั้นก็เรียกแก้ออก
 เชือกเถื่อนนั้นความก็เหมือนกับเชือก
 จง นั้นความก็ว่าพกระทำแฉ่งไป
 ชงค้ นั้นคือแจ่ง ทามซาพี
 จงกรม นั้นคือเค็รเถียวไป
 จง นั้นคือว่าจ ตรงเอา เหมือนคำพูดว่าเอา
 ออกชื่อจงเอา
 จง นั้นคือเป็นชื่อแห่งชนมอย่างหนึ่ง
 ชง นั้นคือไม่ชอบกันเรียกชงกัน เหมือน
 คำพูดว่าชงชงมันนง
 ชง นั้นคือกระทำให้รซึ่งนำหนักนั้นก็เรียกว่าชง
 เหมือนคำพูดว่าจระชงคมีนจะหนักดกแท้โคะ
 จงจง นั้นคือจงจวไปเรียกว่าจจจ เหมือนคำพูด
 ว่าชกชกจจจเหงจวไป
 ชงค้ นั้นความก็เหมือนกับชงค้
 จงไร นั้นคือสิ่งทีโลกย์ทั้งปวงเรียกว่าเป็นของไม่ค้
 นั้นเรียกว่าจงไร เหมือนคำพูดว่าคนนั้นมัน
 จงไรน้ก

จังหวัด นันคือเป็นชื่อแห่งสักอย่างหนึ่ง :

จังหวัด นันคือสิ่งที่เขาทำให้หม่นไปก็พลมฤกษนั้น

เรียกว่าจังหวัด

จังหวัด นันคือแวนแค้น :

จังหวัด นันคือโลกคือเรียกจังหวัด เหมือนคำพูดว่า

นั่นยังมีจังหวัดโลกเสียแล้ว :

จังหวัด นันคือโหดคนกระทำการแต่ให้สิ้นแก่เท่านั้น

เรียกว่าจังหวัดเหมือนคำพูดว่าเราจะซักคนสักคน ๑ :

จังหวัด นันคือเรือนแต่ก็ทำไว้สำหรับได้ของต่าง ๆ

ของกระษัตริย์นั้นเรียกว่าจังหวัด :

จังหวัด นันคือเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่ง เหมือน

กับเสียงแห่งหมแค้นนั้น :

จังหวัด นันคือคนฉลาดกระทำการต่าง ๆ นั้นเรียกว่า

จังหวัด :

จังหวัดเหล็ก นันคือคนที่เหล็กเรียกว่าจังหวัด

จังหวัด นันคือเป็นชื่อแห่งสักอย่างหนึ่ง :

จังหวัดเขียน นันคือคนมากเขียนนั้นเรียกว่าจังหวัดเขียน :

จังหวัดจึก นันคือภาพเหมือนกับจังหวัด :

- ช่งทอง นั้นคือคนทำทองเรียกว่าช่งทอง
 ช่งปีก นั้นคือคนยกไม้ขึ้นเป็นคอกเป็นกองนั้น
 เรียกว่าช่งปีก
 ช่งใหม่ นั้นคือคนกระทำกรไม้นั้นเรียกว่าช่งใหม่
 ช่งสาน นั้นคือคนกระทำในการสานนั้นเรียกว่าช่งสาน
 ช่งทวน นั้นคือคนที่เป่าใหญ่กว่าเจ้ากรรมนั้นเรียกว่า
 ช่งทวน
 ช่ง นั้นคือคนผูกไม้ปักนั้นเรียกว่าช่งทวน เหมือน
 คำพูดว่าคนนั้นเขาผูกจริง
 ชิ่ง นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเล่นที่เขาถืออย่าง ๑
 ชิ่ง นั้นคือคนแจนคอกนั้นเรียกว่าแจนชิ่งเหมือน
 คำพูดว่าคนนั้นแจนชิ่งไปแล้ว
 ชิ่ง นั้นคือแย่งเขาไปเรียกว่าชิ่ง เหมือนคำพูด
 ว่าคืนนี้คนมันชิงเขาของ ๆ ทั่วไป
 จริง นั้นควมกเหมือนกับชิ่ง
 จิงจาก นั้นคือเป็นชื่อแห่งกลทวยอย่างหนึ่ง
 ชิ่งฉิบ นั้นควมกเหมือนกับชิ่ง
 ชิ่งชัง นั้นควมกเหมือนกับชิ่ง

ชิงช่าง นันคภาพกเหสีอนกบชิง :

ชิงไชย์ นันคอรบพุงกนจะเฮาชะนะนันเรียกว่ชิงไชย์ :

เหสีอนคัพกว่จะยกทบไปชิงไชย์กน :

ชิง นันคภาพกเหสีอนกบชิง :

ชิง นันคื่อเปนชื่อแห่งเหล็กที่เอาไชร์ู้อย่างหนึ่ง :

ชิง นันคื่อถือไปน้ไปพยุไป เหสีอนกบคนแก่ :

กักคนเจ็บกักเสเดเคีรไปไมไครได้ เสเดคน :

ผาจับมือเสเดพยุให้เคีรไปนัน ก็เรียกว่ชุยไป :

เหสีอนคัพกว่ไปชุยมือเขาผา :

เงง นันคื่อเปนชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง อึ่งคื่อ :

เหสีอนเล่นเอียบคื่อเล่นกักคเสเดกั เฮาเอียบ :

กักเสเดแยกออกทไปเปนคื่อเอียบแยกเอียนัน :

ก็เรียกว่เงงเอียบ เหสีอนคัพกว่เงงให้มัน :

ท่นอย่าให้มันหนักมันเบา :

เงง นันคื่อสว่างไมสีกักว่ สว่างในใจกักว่ เหสีอน :

คัพกว่ทรงลกจีนเก็กมันเงงสว่างแล้ว เสเดกัก :

เงงในใจองข้แล้ว :

เงง นันคื่อเปนชื่อแห่งเค็ยงอย่างหนึ่ง เหสีอน :

กบเลี้ยงแห่งคนตึกคตมณเฑียรนั้น
 แข่ง นั้นคือท้าวทวยถอยคำอันมีได้เป็นพี่จ่าเรีญ
 นั้นเรียกท้าวแข่ง เหมือนนาคแข่งทำให้มัน
 ทายพรกพภกกนไปทวยมนเป็นคนไม่ก็
 แข่งประจก นั้นทวมก็เหมือนกับแข่ง
 โจง นั้นคือน้องเจ้าแฉกเฮาชยกะเบนเหนบที่จางทลึง
 นั้นก็เรียกท้าวโจงกะเบน เหมือนนาคพุกท้าว
 เจ้าโจงกะเบนเสียให้ก็
 โจงกะเบน นั้นทวมเหมือนกับโจง
 จอง นั้นคือปีกไม้หมายกรยไว้เรียกท้าวจองไว้ เหมือน
 กบคนจะทำรังหักพงที่ประเทศโคประเทศหนึ่ง
 จะทำที่บ้านเรือกลนอนไรนาก็ก็ ก็ยอมปีกไม้
 หมายกรยไว้เรียกท้าวจองไว้ เหมือนนาคพุกท้าว
 ที่นี้เรียกปีกไม้หมายกรยไว้แล้ว
 จอง นั้นคือคอกอยอยู่ เหมือนกับคนแฉกทุกคอกอยซึ่ง
 ที่จะกระทำอนตะราชกิติ มีโคกระทำอนตะ
 ราชกิติก็เรียกท้าวจองอยู่ เหมือนนาคพุกท้าว
 คอกอยอยู่ไม่ได้เอากษเคย

น้อง นัยคือจักษุแห่งแคบจักษุปนกันนั้นเรียกกันว่าน้อง
เหมือนคำพูดว่าเรือขี้คี่นั้นมีน้องเขาไปนิก :

ชอง นัยคือกระทำเพิ่มเติมเข้า เหมือนกับเบก ๆ
ที่มีจก ภาจกมีนเล็กแล้วเขาก็เอาจากผสมอื่น
ที่เขาเกินแล้วมาได้แอบเขา ท้ายจะให้เห็น
ว่าจกใดนั้น ผสมที่เขาเอามาปนนั้นก็เรียก
ว่าชองผสม เหมือนคำพูดว่าชองผสมของจัก
หายไปไหนหาไม่เห็น :

ช้อง นัยคือเป็นทางเป็นรูนั้นเรียกกว่าช้อง เหมือน
คำพูดว่าไปจางไหน :

ช้องรู นนความเหมือนนิกกับช้อง :

จองเวร นนคือผูกเวรกันเรียกว่าจองเวรกัน :

จองทอง นนคือเยื้องยิ่ง เหมือนคำพูดว่าคนนั้น
เยื้องยิ่งนิก :

จ้อง นนคือก๊กคือจกเรียกว่าจ้อง เหมือนคำพูด
ว่าช่วยจ้องน้ำให้จกจกจนหนึ่ง :

จ้วง นนความเหมือนนิกกับชิง เรียกว่าจ้วงชิง :

จวงจวนตาน นนคือเป็นชื่อแห่งไม้หอมอย่างหนึ่ง :

จักษุ นัยคือ ถมเกิน เหมือนคำพูดว่าอย่างจัง

จักษุ นัยคือ ถมเกิน

เขื่อง นัยคือ ทิศ

เขื่องเหนือ นัยคือ ทิศเหนือ

เขื่องใหม่ นัยคือ เป็นชื่อแห่งเมือง ๆ หนึ่ง

เขื่อง นัยคือ ไม่เป็นลักษณะเรียวกว่าเขื่อง

เขื่อง นัยคือ น้ำมากเรียวกว่าเขื่อง เหมือนคำพูดว่าวัน

นี้ น้ำท่วมเขื่องนี้

เขื่อง นัยคือ ขึ้นเรียวกว่าเขื่อง เหมือนคำพูดว่าวัน

นี้ จากไปที่เขื่องเขาภูเขา

เขื่องกระกอน นัยคือ ถมมากที่แผ่นดินเรียวกว่าเขื่อง

กระกอน

เขื่องเทียบ นัยคือ ถึงที่สำหรับปักเทียบนั้น เรียวกว่า

เทียบ

เขื่องเทียบ นัยคือ กำแพงที่มีพื้นเค็ดโคนนี้เรียวกว่าเขื่อง

เทียบ

เขื่องคกค นัยคือ ถึงที่เขาคคกค่านั้นเรียวกว่าเขื่องคคค

คคค นัยคือ หมายถึงไว้เรียวกว่าคคคคคคค

ชกช้อย นันคือเป็นคนเก่งอนเรียกวาชกช้อย

เหมือนคนค่าพูดว่า คนนั้นมันชกช้อยนัก

จกทมาย นันคามา ก็เหมือนนกกับจก

จก นันคือแก่นักหมาบนักเปรี๊ยวนักเคมนักขม

นักก็เรียกวาแก่นักหมาบนักจกนัก เปรี๊ยว

จกนักเคมจกนัก ขมจกนัก

นค นันคือสิ่งทีกระเปบนัน ๆ จินไปแถมมีคณอยู่กลท

นันเรียกวานัก

ชก นันคือไม่มีคไม่มวเรียกวาชก เหมือนคนค่าพูด

วาทเห็นชกแล้วไม่มีคไม่มวเลย

จกแวง นันคือตกแ่งเลียให้คเรียกวาจกแวง เหมือนคนค่า

พูดวาทจกแวงตกแ่งเลียให้ค

ชกจน นันคามาเหมือนนกกับชก

จกนค นันคือดี คามาพา

จกนค นันคือดีคามาพา

จกนค นันคือดีคามาพา

จกนค นันคือดีคามาพา

จกนค นันคือเป็นดีเหลี่ยม

- ฉก นันคือเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่ง เหมือน
กับเสียงแห่งคนบ้าซึ่งอุรุณัน :
- ชก นันคือสิ่งทีแคง ๆ เป็นลงที่มาแก่จินนัน
ก็เรียกว่าชก :
- ชก นันคือบังเกิด ทามยาฬ :
- ทกชาน นันคือเป็นหญิงเจ้ากรรมเรียกว่าชกชาน
เหมือนคำพุกกว่าหญิงคนนั้นชกชานนิก :
- ฉกฉาน นันคือเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่ง เหมือน
กับเสียงแห่งคลื่นมีนชกชาน :
- ฉกร นันคือฉกรใจ :
- ชก นันคือชกกันถึงกันเรียกว่าชกกัน เหมือน
คำพุกกว่าชกไม้มีชกชมนิก :
- ชกชม นันคามาภิเหมือนกับชก :
- ฉก นันคือเป็นคามาภิ เหมือนคำพุกกว่ามุน
เล็ชชตไปเนนแล้ว :
- จก นันคือทำให้คิดเรียกว่าจกไฟ อธิงคือ
เหมือนคนเขาฉกมีจกซึ่งคุ่มที่บังเกิดจีนที่
หลงนิกเรียกว่าจกหลง อธิงคือเหมือน

คนเป็นไขหวอย่างหนึ่งที่คล้าย แผลเสวย

พอกแผลทำให้หัวมันปล่อยตกลงไป อย่างนี้

ก็เรียกว่าหูกยา เหมือนคำพูดที่เสวยหูกให้
มันปล่อยลงไปเสีย

ชุก

นั่นคือสิ่งที่ทำสำหรับจุกไฟทำห้วยกะตาศกก็
ทำห้วยกะตาศกพะพักก็เรียกชุก เหมือน
คำพูดว่าหอยชุกมาจุกไฟ

ชุก

นั่นคือคอกม้าคอกม้าชุกก็เรียกชุก เหมือน
คำพูดว่าชุกคอกม้า

จุกตะเกียง

นั่นคือเหมือนกับจุก

ชุกกะตาศ

นั่นคือเหมือนกับชุก

ชุกคอก

นั่นคือเหมือนกับชุก

ชุก

นั่นคือเป็นชื่อแห่งเสื้ออย่างหนึ่ง

ชุก

นั่นคือเหมือนกับชุก

เจก

นั่นคือเป็นชื่อแห่งนัย เหมือนคำพูดที่ล็กย

ตามประสมเป็นเจก

เจก

นั่นคือเป็นชื่อแห่งเสื้อคนได้สุนัข เหมือน
สุนัขมันจะกัดก็ตี แลมันจะกินสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ก๊กก็ร้องขบได้มีนกว่าเขค ๗

เชจู

นั่นคือพี่ สามทัพ

เชจู

นั่นคณภักเหมือนเชจู

เชค

นั่นคือเหมือนสิ่งหนึ่งสิ่งใดทกตแลเมื่อ
แล้วเขาสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาชัยมาญให้หายเมื่อ
นั่นก็เรียกก่าเชค เหมือนคำพูดก่าใคร่ทำก:

โถนทกเขาแลมาเชคเสีย

เชคหน้า

นั่นคือเป็นชื่อแห่งถ้ำอย่างหนึ่ง อื่นคือ

เป็นชื่อแห่งกรอบประคองแลหน้าทั้งก็เรียกก่า

เชคหน้าประคองแลเชคหน้าหน้าทั้ง เหมือน

คำพูดก่าจะเข้าเชคหน้าประคองกวงหนึ่ง :

โจก

นั่นคือเป็นคณภัก อื่นคือเป็นคนพ้องท

ก่อกโทษเรียกก่าโจก เหมือนคำพูดก่าเขา

โจกคณภัก แลเขาเป็นจันเคยโจก อื่นคือ

เหมือนคนหนีจากภายเค็มของคน แลไป

อยู่กบคณภักใหม่นั้น ก็เรียกก่าโจกคณภักไป :

โจก

นั่นคือเป็นคนทบฏวิไล้เรียกก่าโจกเขา

เหมือนคำพูดก่าคนนั้นโจกเขาตหนัก

โชนก นันคืออสังขแห่งเรื่องเหมือนนกำพุกกำไฟนั้น
ลกโชนกสังขนิก :

โชนก นันคณภิกเหมือนนกับโชนก :

โชนกเชลา นันคณภิกเหมือนนกับโชนก :

โชนกช่วง นันคณภิกเหมือนนกับโชนก :

จอก นันคือเหมือนนเรือผูกอยู่ในที่โกจัดหนึ่งก็เรียก
จอกอยู่เหมือนนกำพุกกำเรือมีนจอกอยู่ตีไว้ :

จอก นันคือเป็นชื่อแห่งเตียงผูกอย่างหนึ่ง
เหมือนนกับเตียงแห่งเอก ๆ เมื่อถึงคณ
สนพุกนิกน :

เจียก นันคือชื่อ เหมือนนกำพุกกำที่จะไปเจียก
ยเจากินลักนอยหนึ่ง :

เจียก นันคือไทด้เข้าไคเคียงเข้าไปเรียกกำเจียก
เหมือนนกำพุกกำไม้มีนพดคคกเจียกทัว
ก :

เจียกนัน นันคณภิกตามเหมือนนกำพุกกำมีนภม

เจียกนัน :

เจียกนายนันคณภิกเหมือนนกับเจียกนัน :

เชือกชู

นั่นคือยกจีน เหมือนกับคนเดิมมีผู้คำชู
จีนให้เป็นจนนงก็เรียกว่าเชือกชู เหมือน
คำพูดที่เขาเชือกชูทำให้เป็นจนนงใหญ่โต :

จน

นั่นคือหากมีบิสิโก้เรียกว่าจน :

จน

นั่นคือกินบ่อย ๆ ก็เรียกว่ากินจนเหมือน
คำพูดที่กินจนไปยงคำที่เคี้ยว :

จน

นั่นคือคน อึ้งคือลัทธิที่มีเขาก็มีได้มี
เขาก็มี แลเกรรแก่กันจิกกันทวยเขาก็มี
ก็กินทวยกันก็ก็เรียกว่าจนกัน เหมือน
คำพูดที่ทวยมันจนกัน แลเกรมันจนกัน :

จนใจ

นั่นคือจิตใจภายในใจเรียกว่าจนใจ :

จน

นั่นคือมัน :

จนตา

นั่นคือมัน :

จนทาน

นั่นคือเป็นชื่อแห่งไม้หอมอย่างหนึ่ง :

จน

นั่นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่ดีกหน้อยอย่างหนึ่ง :

จน

นั่นคือเป็นคำเรียกท่างของตนเองเรียกว่าจน
เหมือนคำพูดว่าจนจะทำอย่างนี้ มันจะทำอย่าง
มัน อึ้งคือกินเป็นคำเรียกของพระสงฆ์ :

ชั้น นั้นคือเป็นชื่ออย่างไม้ที่เตาเผาเรืออย่างหนึ่ง :

ชั้น นั้นคือเป็นชื่อจีนไปเหมือนนกกับชื่อตุ๊กที่ไล่

หนึ่งก่อนนั้นก็เรียกว่าชั้น :

ชั้นจีน นั้นคือมีนกลองจีนไปก็เรียกว่ามีนชั้นจีน

เหมือนคำพูดว่ากุกเขามีมีนชั้นจีนไป :

ชั้นจันทน์ นั้นคือกินเข้าเข้า เป็นคำเรียกของพระ

สงฆ์ :

ชั้นทก นั้นคือความปรกตทก ตามชาติ :

ชั้นทาร์ นั้นคือพระจันทร์ :

ชั้นทะกิมพะ นั้นคือมีหนักเปรียบเหมือนพระจันทร์ :

ชั้นทากะ นั้นความก็เหมือนนกกับชั้นทก :

ชั้นทากะ นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้หอมอย่างหนึ่ง :

ชั้นทากน นั้นคือคนเซนใจไร้ทรัพย์นั้นเรียกว่าชั้น

ทกน :

ชั้นทะก นั้นคือชายศรั :

ชั้นแนว นั้นคือเป็นชื่อแห่งชั้นที่เตาเผาเรืออย่าง ๑ :

ชั้นลักจัน นั้นคือชั้นทกน้แดงเรียกว่าชั้นลักจัน :

ชั้นทะกุก นั้นคือทกนของเรียกว่าชั้นทะกุก :

ฉันทเพน นั้นคือกินแท้ในเวลาเที่ยงเรียกว่าฉันทเพน

เป็นคำของพระสงฆ์

ฉันทนงโรม นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง

กาน นั้นคือสิ่งที่ทำด้วยดินเผา ๆ ที่มาแต่ต่าง

ประเทศสำหรับใส่ของกินต่าง ๆ นั้นเรียกว่า

กาน

กาน นั้นคือเลขเขาปัญหาที่หลักแหลมหนัก

กาน นั้นคือรูป กามบาฬี

กานจันฉิ นั้นคือรูปจันฉิเรียกว่ากานจันฉิ

กานนอก นั้นคือนอกกานเรือนเรียกว่ากานนอก

กานกา นั้นคือคิก กามบาฬี

กานนา นั้นคือคิกก็ว่าจกก็ว่า กามบาฬี

กาน ฉิน นั้นคือตะกั่วเรียกว่าฉิน

กาน ฉัน นั้นคือเป็นท่อน ๆ เรียกกัฉัน เหมือน

คำพทกัฉันปลาฉิฉิฉัน

กานกามฉิ นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง

กานเนรศ นั้นคือบุตรพระเจ้า กามบาฬี

กานนะถิ นั้นคือพระเจ้า กามบาฬี

- ชื่น นั้นคือเบิกบานในใจ
 ชื่น นั้นคือเบียดเบียดกักชื่น
 ชื่นใจ นั้นความเหมือนนกับชื่น
 ชื่นชม นั้นคือความก่หนักยินดีเรียกก่าชื่นชม
 ชุบ นั้นคือละเอียก
 ชุบ นั้นคือเป้นชื่อแห่งสิ่งอย่างหนึ่ง
 ชุบ นั้นคือเป้นรสอย่างหนึ่ง เหมือนนกับรสแห่ง
 ยาบหรือที่ชุนนั้น
 ชุบ นั้นคือเป้นไม้เลื้อยเลื้อยที่เขากำล้าหรือขลุ่ย
 ฅน เลื้อยกันนั้นก็เรียกก่าชุน เหมือนนคำพูด
 ฅนจะแกะชุนถกฅนถกอันหนึ่ง
 ชุนเฉียว นั้นความก็เหมือนนกับชุน
 ชุนลงเสียง นั้นความก็เหมือนนกับชุน
 ชุนวิจุน นั้นคือละเอียกเลื้อยเลื้อย ความหมาย
 เจน นั้นคือขันธ์จักร
 เซ่น นั้นความก็เหมือนนกับอย่าง เหมือนนคำพูดก่า
 ส่นเป้นเซ่นนั้นอย่างนั้น
 เจนจบ นั้นคือรูจักรจบ

เช่นนี้ นั่นความก็เหมือนเช่น :

โจน นั่นคือเหมือนคนทะเือกกลงไปในน้ำนั้น ก็

เรียกว่าโจนลงน้ำ เหมือนคำพูดที่ว่าโจน

น้ำเล่นหลักคอมันจะคำเขา :

โจร นั่นคือคนขโมยเรียกว่าโจร :

โจน นั่นคือเหมือนเหล็กเขาเผาไฟให้มันแดง

เกือบจะเย็นนั้นเรียกว่าแดงโจน เหมือนคำ

พูดว่าเหล็กมันแดงโจนแล้ว :

จอมน นั่นคือสิ่งที่ทำเป็นลวดลายที่เกี่ยวไปตามหู

นั่นเรียกว่าจอมนหู :

จอร นั่นคือเที่ยวไป ตามข่าผี :

จอมน นั่นคือแคะแกละเล็กเรียกว่าจอมน เหมือน

คำพูดว่า คันไม้มีจอมนัก :

จอมน นั่นคือไหวแกละเจ็อนเรียกว่ากระจอมน

เหมือนคำพูดว่า ไม้ไหวกระจอมนไป :

จอมน นั่นคืออกบเป็นรูปไป เหมือนกับคนแผล

แลหน้าเสียงมันกคให้ทะลุออกที่อื่นนั้น ก็

เรียกว่ามันจอมนไป เหมือนคำพูดว่า ไม้เสียง

มันชอบไปให้ทะเลที่อื่น :

ช้อน นั่นคือเป็นชื่อแห่งปลาอย่างหนึ่ง :

ช้อน นั่นคือสิ่งที่ทำด้วยเงินค้ำของลำห้วยที่กัก
กักแก่งหินนั้นเรียกว่าช้อน อื่นคือสิ่งที่ถูก
เป็นคาเหตแลไม่ประคบพิงลงทั้งนั้น
ก็เรียกว่าช้อนช้อนปลา :

จวนหู นั่นความก็เหมือนกับจวน :

จวน นั่นความก็เหมือนกับเกือบ เหมือนคำพูด
ว่าจวนจะไปแล้วเกือบจะไปแล้ว :

จวน นั่นคือจักจวน :

เจียน นั่นคือหนีบคือกัก เหมือนกับคนหนีบ
แกกักซึ่งกะตาศแลณันนั้นก็เรียกว่าเจียน
อนึ่งความก็เหมือนกับเกือบ เหมือนคำพูด
ว่าเจียนจะตายแลเกือบจะตาย :

เจียน นั่นคือสิ่งที่เขาได้หมากพดูก็นั้นเรียกว่า
เจียนหมากเหมือนคำพูดว่ายกเจียนหมาก

มากิน :

เจียนแซ นั่นคือไม่สามไปสามทาง เหมือนกับคน

แต่มีคนสั่งให้ไปทางนี้แล้วก็มีได้ไปตามทาง
ที่ลงไปเสียทางอื่น อย่างนี้ก็เรียกทำเชื่อน

เชอ อันนี้คือเหมือนคนที่เขาใช้ให้ทำการ
แต่เป็นคนจ้เกี่ยจทำการครุหนึ่งแล้วก็มีเชื่อน
ไปทางนั้นเชอมาทางนี้ ทำการนั้นมิได้

เปลื้องอย่างนี้ก็เรียกทำเป็นคนเชื่อนเชอ :

จข นันคือให้ อันนี้คือเรียนสิ่งหนึ่งถึงใดก็

เรียนจนหมดกลัน อย่างนี้ก็เรียกทำเรียนจข :

จขหมด นันคความเหมือนกับจข :

จข นันคือเขามีจขถึงต่าง ๆ นันก็เรียกทำ

จข อันนี้คือเหมือนคนเขาใช้ให้หนก

แต่เรียนเป็นเพทธานันก็เรียกทำจข :

จข นันคือเรวคือพถน เหมือนคำพูดว่าวิ่ง

ไปโดยจขพถน อันนี้คือเป็นชื่อแห่ง

เสียงอย่างหนึ่ง เหมือนกับเสียงแห่งนก

ขันถนนี้

จขอ้ง นันคือสิ่งที่เขาทำสำหรับอีกนึ่งประเทศจัดข

จองเทกผู้หญิงนันก็เรียกทำจขอ้ง :

จับขาม นั้นคือทำนายกำหนดกตภาพภพยามวันคืน เหมือน
กับของทนายเพลาชนั้นนั่นนั่น แลมีผู้ทำนาย
ภพของนั้นจะไม่ทนายจะได้ในเพลาชนั้นนั่นนั่นก็
อย่างหนึ่งทำนายในเพลาชนั้นนั่นนั่น แลทำนาย
ภพของนั้นจะไม่ได จงนี้พระลัญจ ทำนาย
อย่างนี้ก็เรียกทำจับขาม :

ทนาย นั้นคือเป็นชื่อแห่งอย่างหนึ่ง :

นาย นั้นคือนายชวราย ความว่าเราเหมือนนกกับท
บินมาชวรายซึ่งปลาแลเนื้ออีกตลกเสพร
ไว้

ทนายจวง นั้นคือลวงเกินเหมือนบุตรคนฉลาดวิภาท
กับแล คารวไปถึงพ่อแม่ปู่ย่าตายายนั้น ก็
เรียกว่าคำทนายจวงลวงเกินถึงผู้แก่ผู้แก่ :

เจิญ นั้นคือเชื่อเชื่อ :

นายเขี้ยว นั้นคือเราพลับ :

นายน้ำทล นั้นคือเขาถึงค่าง ๆ สึกทวยเป็นคั้น
ไว้ลงในน้ำทล เจียงให้น้ำทลแห้งก็คกกับ
กลวยนั้นก็เรียกว่ากลวยนายน้ำทล :

ฉิบ ฉิบ นั้นคือกินหมึกน้อยหนึ่งเรียกว่าฉิบ เหมือน
คำพูดว่าฉิบเข้าไปกตฤพกนทฤพไม่ทกน :

ฉิบทาย ฉิบทาย นั้นคือลมขี้ก็ลู่ไปทั่วสิ่งต่าง ๆ มีไฟ
เป็นต้นเรียกว่าฉิบทาย :

ฉัพ ฉัพ นั้นคือจักร :

ฉับ ฉับ นั้นคือเป็นชื่อแห่งขนมอย่างหนึ่ง ฉับคือ
คนพบน้ำซึ่งพลูให้กลม ๆ สำหรับกินกับ
หมากนั้นก็เรียกว่าพลูฉับ :

จป จป นั้นคือคูกอก เหมือนกับคนกินซึ่งหอย
จมหอยแครงแล้วคูกให้เนื้อออกนั้นก็เรียก
ว่าจปหอย :

จข จข นั้นเป็นคำพูดที่มีนจขเข้าไป แลมีนจขลง
ไปเหมือนคำพูดว่าจขมีนจขเข้าไปแล้ว
อึ่งเหมือนคนขี้ซึ่งเสกไฟในดินแล้วให้
มันลงไปนั้นก็เรียกว่าเสกมีนจขลงไป :

จข จข นั้นคือบุคคลแปลงซึ่งรูปกายเก่าให้เป็นกาย
ใหม่ นั้นก็เรียกว่าจขกาย อึ่งคือเหมือน
คนเขียนหนังสือด้วยปากไก่แล้วจนปากนั้น

ก็เรียกกว่าชบหนึ่งถือ อหนึ่งคือคนร่อนแกลเสา

แล้วมกลงในน้ำให้เอียงก้นนี้ก็เรียกกว่าเสาเจ้าชบนี้ :

ชบชร นันคือคนผู้มีฤทธิกระทำ ซึ่งชรให้มฤทธินี้ ก็
เรียกกว่าชบชร :

ชบคก นันคความก็เหมือนชบ

ชบ นันคือเหมือนนอิกการกาเสาจะมฤทธิทำให้
ถูกเขาในกายแห่งถูกค้ำยคความรักชบนี้ก็เรียก
กว่าชบลก :

เจ็บ นันคือป่วยกายโรคต่าง ๆ นันก็เรียกกว่าเจ็บ :

ชบช นนคความเหมือนนกับชบช

ชอบ นันคือสิ่งที่ทำค้ำยเหล็กสำหรับชกหินนัน
ก็เรียกกว่าชอบ :

ชอบ นันคความก็คล้ายกับรักช เหมือนค้ำพุก
มะม่วงช็วชอบหินนัน :

ชอบช นันคือเหินที่คหระการทำการต่าง ๆ มีค
คความเปนนันจะได้ไชยชนะแล้ว ก็กระทำ
คความอย่างนี้ก็เรียกกว่าชอบช :

ชอบชรรณ นันคือประพฤทธิในคชชรรณนัน

- เรียกว่ำชอบธรรม เหมือนคำพูดว่ำคน
 นั้นเขาประพฤติชอบธรรมนิก :
- จพ นั้นคือไม่ลอบเรียกว่ำคน เหมือนกับเขา
 หินไปปลงนํ้า :
- จพ นั้นคือค้วล้วยละบายใจ เหมือนคำพูดว่ำ
 เกะไปชมสวน แลขอให้เกะมลักน่อย :
- จพพ นั้นคือแป้นชื่อแห่งลัทธิอย่างหนึ่งเหมือนกับ
 แพะ :
- จพพ นั้นคือแป้นชื่อแห่งทวีปฉีที่เกะไครย์ อฉิง
 คือแป้นชื่อแห่งลัทธิอย่างหนึ่งเรียกว่ำจพพ :
- จพพ นั้นคือแป้นลมแรงอย่างหนึ่งทีให้ออกมาทางจระ
 มุกน :
- จพพ นั้นคือแป้นชื่อแห่งสิ่งทีได้เข้าแกง ทีทำท้วย
 หิน แลมาแก้ก้างประเทษนั้นเรียกว่ำจพพ :
- จพพเคม นั้นคือจพพใหญ่ ๆ ทีได้เข้ากินนํ้า
 เรียกว่ำจพพเคม :
- จพพ นั้นคือเจ้าไปตฉินน่อยแลลงไปตฉินน่อย
 เหมือนกับชกเสกลงในแผ่นดินแลมีนลง

จิม

ไปหนักน้อยก็เรียกกันว่าจิมลงไปหนักน้อย :
นั่นคือ เช็ก คือทำให้มันติด เหมือนกับคน
เอาจิมลงในน้ำพริก ให้น้ำพริกติดกับ
แล้วกินเข้าไปนั่น อย่างนี้ก็เรียกจิม
เหมือนกัน

จิม

นั่นคือของคุลอบกให้รูกากิแต่ไม่ก็เหมือน
กับคนแกงเผ็ดกาน้ำแกงจืดมากินก็ให้รูกา
รคเปรี้ยวแฉะคเคม ทารกแกงนั้นยังไม่ก็
แล้วก็เพิ่มเค็มของได้ลงให้คืออย่างนี้ก็เรียก
ว่าจิม

จิมลง

นั่นคากากก็เหมือนกับจิม

จิม

นั่นคือเอาสิ่งของต่าง ๆ มีคูปไฟเป็นต้นที่ม
ลงในน้ำให้ไฟดับนั้นก็เรียกหาญไฟจุ่มน้ำ :

จิม

นั่นคือมีมาก เหมือนคำพูดคำถามกับน้ามะม่วง
มีจิมอยู่ไหน ๆ ทั่วไม่จิม

จิม

นั่นคือเปียกอยู่ เหมือนกับคนเอาผ้ารด
ซึ่งกันไม่ให้เปียกแล้ว แลมีคนมาถามว่าคั้น
ไม้นั้นรดน้ำแล้วไหน ก็บอกทั่วทั่วแล้วมัน

ยังเชือกข่มอยู่ยังไม่แหง
 รุ่มนัว นัยความก็เหมือนนกข่ม
 ข่มนวม นัยคือมาพร้อมกันอยู่เป็นอันมากแต่ปลุก
 กนกก็เหตุใดเหตุหนึ่งก็ดี แกล้งไต่ปลุก
 ษากันก็ก็ก็เรียกข่มนวมกันเป็นอันมาก
 แจ่ม นัยคือสว่าง เหมือนกับพระจันทร์ในวัน
 ดูปหาคำนี้ก็เรียกว่าพระจันทร์แจ่มสว่าง
 นก
 แจ่มซ้อย นัยความว่าสว่างแจ่ม เหมือนคำพูดว่า
 หญิงคนนั้นงามแจ่มซ้อยนัก
 แจ่มใส นัยความเหมือนนกข่มแจ่ม
 โคม นัยความว่าหักทอนเขา เหมือนกับคนยก
 พลทหารไปกระโคมเขาก็เขาเมื่องนั้น
 โฉม นัยความว่างามเหมือนคำพูดว่าแม่โฉมงาม
 โฉมเฉก นัยความก็ว่างามเหมือนกัน
 โฉมฉาย นัยความก็ว่างามเหมือนกัน
 โฉมขง นัยความก็ว่างามเหมือนกัน
 จอม นัยคือหญิงที่เป็นใหญ่อยู่ในพระราชวังนั้น

เรียกว่าหอมเหมือนคำพูดหอมคนนั้นหอม

คนนี้ เขาอยู่ที่ตรงนั้นกมลนี้ อื่นคือเป็น
ขอกเหมือนคำพูดของซึ่งนี้อยู่ที่หอมเท่านั้น :

หอม นนคือเป็นชื่อแห่งปลาที่เขาคออย่างหนึ่ง
อื่หนึ่งคือเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่งเหมือน

กับเสียงแห่งคนกลยนั้น เหมือนคำพูด
ที่ใครกลยนั้นหอม ๆ กลยนั้น

หอมกระษัตร นนคือกระษัตรเป็นใหญ่กว่ากระษัตร
ทั้งปวง

หอมใคร นนคือว่าเป็นใหญ่ในโลกทั้งปวง
เรียกว่าหอมใคร

เจียม นนคือสิ่งที่เขากระทำด้วยจนได้ทั่วทั้ง
ปวงอย่างหนึ่ง อื่หนึ่งคือเยอซึ่งเรียกว่า

เจียมตัว

เจียม นนคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง

เฉย นนคือสิ่งเดียวไม่เขากระทั่งใดสิ่งหนึ่ง
เหมือนคำพูดว่า คนนั้นเฉยไม่เขาใจได้
แก่ทุระเฉย

เซย นั้นคือกระทำให้หน้ามันออกจากรูที่ไม่มียูก
ถ้าเราแปลเป็นคำนี้เรียกว่าเซย เหมือนคำ
พูดว่า จ๊ะเซยหน้ามันงาทำยล็กน้อย :

ท่าย นั้นคือชื่อเลขจำนวนเรียกว่าท่าย หนึ่งในคือ
เป็นชื่อแห่งวัน ๆ หนึ่งในเรียกว่าวันท่าย คือ
วันเขาชื่อของทำบุญ เมื่อวันหนึ่งวันกรรกล
ถกขนั้น :

ฉาป นั้นคือเสาต่าง ๆ มีเขาไม้เป็นต้น อื่นเป็น
คำเรียกว่ากระจาก เรียกว่าพระฉาปเป็นคำ
กระษักร :

ทชย นั้นคือริมผ้าที่มีหนักก็ มีได้มีหนักก็ ก็
เรียกว่าทชยผ้า อื่นคือเป็นชื่อเรียกแห่งคน
เรียกว่าผู้ทชย :

ทชยข่า นั้นคือริมข่าที่อ่อนนั้นเรียกว่าทชยข่า :

ทชยกระเบน นั้นคือหางผ้าที่ถักหรือขยเทนขยใจกระเบนทั้ง
หลังนั้นเรียกว่าทชยกระเบน :

ชาก นั้นคือรูปที่ไปแปลซึ่งทั่วไปแปลอันมาก เหมือน
คำพูดว่าถารที่เกาทำนี้ เขาพูดทั่วไปทั้งบ้านทั้ง

เมือง

คา

นั้นความก็เหมือนพวกเหมือนเหล่า

จิ

นั้นคือเล่าเป็นภษาจีน

จิ

นั้นความพุกักเล็ก เหมือนคำพุกักคนนั้น

มีจิวนัก

จิ

นั้นคือพุกักหมา เหมือนคำพุกักหมา

จิ ๆ เอ๊ยปลัด:ชายใจนัก

จิ

นั้นคือถิ่น ทามบาฬี

น

นั้นความเหมือนกับน

น

นั้นคือทำราชการ ทวยมือให้แก่คนอื่นเป็นพยาน

ทั้งก็เรียกทวยมือ อันนี้คือกระทำให้ติดกันเหมือน

กับเขาตะปุ่นยก็กระการให้ติดกันนั้น

แจ

นั้นคือไม้ไผ่อย่างหนึ่งที่เขาทำทำหอยให้เรือไถ่นั้น

แจ

นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่ง คือเสียง

แสดมแสดทวน

จ้อย

นั้นความก็เหมือนกับจ้อย

จ้อย

นั้นคือคนจีนแลคนทอง นั้นก็เรียกทักจ้อยจีน

จ้อยลง

ข้อ ขค นั้นคือ ภาระทำราชการเป็น คนแกร่งอนนั้นเรียก
 ว่า ข้อ ขค
 ขด นั้นคือ คนที่หาเหยียบหา
 ขด นั้นคือ คนที่กระทำแก่คนอื่น ท้ายถึงนั้นก็ ท้าย
 ภาย ท้ายจนพาทก็ ก็ เรียก ว่า ขด
 ขด นั้นคือ คนที่ออกนอกเรียก ว่า ขด เหมือนคน
 พุทว่า เขาใจไป ขด ถึง นก ลก ก ห นึ่ง
 ขด นั้นคือ คนมาก ขด เขาไป เคย เหนือ นั้น เรียก
 ว่า ขด เหมือนกับ เหยียบ ขด ขด ขด ขด ขด ขด ขด
 ขด นั้นคือ คนที่ใหญ่ แล นก เรียก ว่า ขด
 ขด นั้นคือ คนที่ เขาค้น แล นก ลง คน ลง นั้น
 เรียก ว่า ขด เขาค้น เขาค้น แล นก ลง ขด
 ลงไป เหมือนคนคำพูดว่า เรือมันลง ขด ลง
 คนมัน แล เขาค้น เขาค้น เขาค้น เขาค้น เขาค้น
 ขด นั้นคือ คนที่ คณายกับ ขด เหมือนกับ
 ขด นั้นคือ คนที่ เขาค้น เขาค้น เขาค้น เขาค้น เขาค้น
 ขด นั้นคือ คนที่ เขาค้น เขาค้น เขาค้น เขาค้น เขาค้น
 ขด นั้นคือ คนที่ เขาค้น เขาค้น เขาค้น เขาค้น เขาค้น

ความที่เขาเหล่านั้นเขาเชื่อแล้ว อื่นก็คือชื่อของ
ศิกพณกันก็เรียกท้าวชื่อเชือกกัน :

เชือกาน นั้นคือเหมือนนฤทติกกัน นฤทติกางหนึ่งมี
เงินนฤทติกางหนึ่งคนหนึ่ง แลนฤทติกที่มีเงินนั้น
ก็ช่วยอุประถัมภ์นฤทติกที่จนนั้น ให้ซึ่งเจ้ากีน
แลแล้วแบ่งแก่นฤทติกที่จนอย่างนี้ก็เรียกท้าวเชือก
กาน

เชือก นั้นคือแล่นน้ำทกล ที่มีสิ่งประกอบเข้ามี
ตกลไม้แป้นกันที่กระทำให้มันเมานั้น ก็เรียก
ท้าวเชือกแล่นน้ำทกล อื่นก็คือเนื่องกันมา
ก็กกันมาก็เรียกท้าวเชือกแล่นน้ำทกล :

เจอะ: นั้นคือพบกัน เหมือนคนค้าพุกท้าวเทไปทกน
นั้นเทไปเจอะเขาเข้าที่กทางทก

เจอะ: นั้นคือเช่นเข็ชุกเหมือนคนค้าพุกท้าวทกน
มีนเจอะ: นก

จัว นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเรือน ที่เป็นหน้า
ออกทก กิ่งจีนไปทกสองทกนั้น เรียกท้าวจัว :

จัว นั้นคือไม่คิ หนึ่งในคือกอกันไปเหมือนคนค้าพุก

กวดไปไ้จ้ช

ชวเคทร นนคือก่อ ๆ กนไปทามเคทร

ชวพ่อแม่ นนคทามก็เหมือนกบชวเคทร

จ้อ นนคือกระทำให้ชกกันเทไว้ เหมือนกับเต
เตอปกบชจอกันเทไว้แต่ยังไม่ได้กันเทไป
นนก็เรียกว่จ้อกันไว้

จ้อ นนคือพุกมาก เหมือนคำพุกก่นกทนนนี้ค่นัก
มันพุกจ้อไปที่เคียว

น้อ นนคือถกไว้บงไว้ อหนึ่งคือเปนสิ่งที่ออกมา
จากต้นไม้ที่เปนกอกเปนผลที่เปนพวง ๆ นน
ก็เรียกว่น้อผลไม้ อหนึ่งคือเปนชื่อแห่งไม้
ที่เขาได้ปนหลงกบคททกนนั้น ก็เรียกว

ว่น้อพ

จอหนึ่ง นนคือถกที่เขาจึงเขาหนึ่งเช้คถ่นในเพตาททง
ค่นนนั้นก็เรียกว่จอหนึ่ง

ก นนคือกกกที่ท่งนนั้นเรียกว่ก่ก่ อหนึ่งคือ
คทขนุขที่ออกมาเลก ๆ นนก็เรียกว่ก่ก่
หนึ่งคือคนเปนใจแเดเปนเม้กเล็ก ๆ ออกมา

จากถว้นนี้ก็เรียกกว่าถว้นได้

ถว้น
ถว้นคณพว่มาก เหมือนคณพว่ถว้นนี้เกไป
คคไม่สิ่งแลแคนมันพว่ถว้นนี้^{เจม}อยู่เฮจว่ถว้นก
จนจว่พว้นไม่ไปได้

ถว้นเก ถว้นคือเปนชื่อแห่งคณไม้อย่างหนึ่ง

ถว้นกะยะถว้นเห ถว้นคือเปนชื่อแห่งภชถว้นหรืออย่างหนึ่ง

ถว้นกัจฉา ถว้นคือถว้นกนถว้น ทามขาพี

ถว้นกถ ถว้นคือถว้นทงปง

ถว้นกาถ ถว้นคือถว้นไม้ม

ถว้นคะเรศ ถว้นคือมทลมุข

ถว้นชถ ถว้นคือมทลมุข

ถว้นธ ถว้นคือถว้นก

ถว้นชารณ ถว้นคือถว้นไป

ถว้นชาน ถว้นคือถว้นค

ถว้นพิภก ถว้นคือถว้นมกเข้ามอยู่คชยเรียกถว้นพิภก
เหมือนคณพว่ถว้นมอนเข้ามถว้นพิภกเปนอันมาก

ถว้นเช ถว้นคือถว้นแล้ว อหนึ่งคือถว้นเป็นเจ้าของ

ถว้นเ ถว้นคือเปนชื่อแห่งโพชถว้นถว้นคหนึ่ง

- ภาวะคีรัศ นั้นคือพร้อมเพรียงกัน ตามขาศัพธ์ ๖
 ภาวะรรณู: นั้นคือเป็นแก่นขันธ์กมลพินิจเข้าทั้งโทษ
 ออกจากโทษเป็นทั้งกมลอยู่ ๖
 ภาวะท นั้นคืออชาตหาร ๖
 ภาวะร นั้นคือเป็นหญิงไม่คิเป็นหญิงขำกภัย ๖
 ภาวะนห นั้นคือเพณฑาเอย็น ตามขาศัพธ์ ๖
 ภาวะ: นั้นคือแก่นสาร ตามขาศัพธ์ ๖
 ภาวะพค นั้นความว่าทกสิ่ง เหมือนคำพูดว่าสาร
 พคจะเสียดไปทกสิ่ง ๖
 ภาวะภพ นั้นคืออดแก่โทษ เหมือนคำพูดว่าคน
 นั้นสารภพรบชฉิคแล้ว ๖
 ภาวะพงค นั้นคือทกทั้งกาย เหมือนคำพูดว่า
 คนจะตายนั้นมันเจ็บไปทกสารพงค์กาย ๖
 ภาวะภ นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม่มีคอกหม่อมอย่างหนึ่ง
 ภาวะ นั้นคือแก่นสาร ตามขาศัพธ์ ๖
 ภาวะนิยา นั้นคือยังจิตรให้ยินดี ตามขาศัพธ์ ๖
 ภาวะ นั้นคือไม่รัง อื่นนี้คือเป็นภสชาติคนฮาไครย์
 ตามขาศัพธ์ ๖

- สลิกก นันคือเป็นชื่อแห่งนกออย่างหนึ่ง :
- สลล นันคือเป็นชื่อแห่งเจ้าอย่างหนึ่ง :
- สละกาน นันคือพงษระกานคือเรื่องภักทอ ๆ กนิมา :
- สลักถิ นันคือเป็นชื่อแห่งเสียง ๆ หนึ่ง :
- สาคะนุปะถัมพก นันคือเป็นคนขำรุงซึ่งสาคคณาให้
รุงเรื่องเรียกว่ำสาคะนุปะถัมพก :
- สทษ นันคือหนักแลทยาปฐิ ทามบาฬิ :
- สิริวลาษ นันคือเอื้องภราษ ทามบาฬิ :
- สิเนรุ นันคือเขาพระเมรุ ทามบาฬิ :
- สิเนโห นันคือคตมารักษ ทามบาฬิ :
- สิพนี นันคืออภม ทามบาฬิ :
- สิโรธเร นันคือมีทองอันพร้อม ทามบาฬิ :
- สิโว นันคือพระอาทิตย์
- สิ นันคตมว่ำเป็นอัน ๆ เหมื่อนนกำพุกว่ำ
ภระทักสิตมกนเค็ก :
- สิ นันคตมว่ำภกทว่ำเกเรียวไป เหมื่อนนค้ำ
พกว่ำหนุมนวังออกสิไป :
- สิ นันคือคี่ทง ๆ คือคี่แคงคี่ขากคี่เหล็อง

- คีเจีย
- คีนั้นคือเป็นชื่อฉบับคือสองกับสองประคัมกัน
- คีก นั้นคือเป็นคำเรียกทำผู้หญิงเป็นคำพระสงฆ์
- คีกร นั้นคือเป็นของสิ่งหนึ่งที่อยู่ในกายคน ที่กระทำให้จำเรณูนั่นเรียกทำคีกร หนึ่งคือประมาณกันเท่าประคัมกันเท่ากัน
- คีคะถา นั้นคือเอียน ตามขาศี
- คีคณกร นั้นคือเป็นชื่อแห่งมหาดมขอย่างหนึ่ง
- คีคะ นั้นคือคีคะ ตามขาศี
- คีเหสีอง นั้นคือคืออย่างหนึ่งเหมือนกับคีแห่งนี้
- คีเหสีอง ที่พระสงฆ์ห่มนั้น
- คีคะ นั้นคือหัว
- คีกรวลก นั้นคืออกตามทำเรณู
- คีลลก นั้นคือไม้แห่งเหมือนกับคีแห่งไม้ลลกนั้น
- เรียกทำคีลลก
- คีเสียดก นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง
- คีหลก นั้นคือสิ่งหลกภาษา คือถึงก
- คีกร นั้นคือหมู

ลุดคะทัง	นั่นคือผู้มีตำแหน่งอันงาม	คามบาฬี	๕
ลุดคันท	นั่นคือกษัตริย์	คามบาฬี	๕
ลุดชยม	นั่นคือละเอียดยก	คามบาฬี	๕
ลุดระเน็ง	นั่นคือสิ่งกลม	คามบาฬี	๕
ลุดจวิค	นั่นคือประพฤทษิติ	คามบาฬี	๕
ลุดทคะน	นั่นคือเหนติ	คามบาฬี	๕
ลุดธากน	นั่นคือแผ่นดิน		๕
ลุดธาโกชน	นั่นคือเครื่องกั้นอันบริสุทธิ์	คามบาฬี	๕
ลุดนิค	นั่นคือลูกทะเลไฟ	คามบาฬี	๕
ลุดบั้น	นั่นคือการ	คามบาฬี	๕
ลุดบิน	นั่นคือนิมิตร์อัน	คามบาฬี	๕
ลุดบักโก	นั่นคือถึงท้ายก็	คามบาฬี	๕
ลุดกะ	นั่นคืองาม	คามบาฬี	๕
ลุดกะทาร์	นั่นคือเจ้าสารสี		๕
ลุดกะอักษ	นั่นคืออักษรสี		๕
ลุดกร	นั่นก็ทั้งงาม	คามบาฬี	๕
ลุดภาพ	นั่นคือเป็นเศษคนไม่เขอหยังเรียกว่าลุดภาพ		๕
ลุดภาสัก	นั่นคือกล่าวกี	คามบาฬี	๕

จ. เมระ นั่นคือมีปัญญา ทามขافی :
 จ. ก นั่นคือเก่า อฉิ่งคือแก๊ตัก ทามขافی :
 จ. ริยา นั่นคือพระอาทิตย์ ทามขافی :
 จ. รงษ์ นั่นคือวงษ์กระษักร
 จ. ระ นั่นก็แก๊ตัก
 จ. กคณ นั่นคือเป็นชื่อแห่งขอย่างหนึ่ง :
 จ. ไทย นั่นคือวิฆน ทามขافی :
 จ. วรรณ นั่นคือทอง ทามขافی :
 จ. กต นั่นคือเป็นชั้นเทระกัจฉ์หนึ่ง :
 จ. กต นั่นก็ชื่อแห่งเทระกัจฉ์หนึ่ง :
 จ. นั่นคือเป็นคำกล่าวเองว่าเจ้า เหมือนคำพูด
 ทามว่าดูจะไปไหน :
 จ. นั่นคือแจกกันกิน เหมือนคำพูดว่าเขาขมมา
 จ. กินกิน :
 จ. นั่นคือไม่หนักันเรียกว่าหนักัน เหมือนคำ
 พูดว่าแผลกขหมามันหนักันมันไม่หนักัน :
 จ. กนธาร นั่นคือน้ำสีกลิ่นหอม :
 จ. ภาภ นั่นคือแผ่นดิน : ทามขافی :

จุกน ^ป นั่นคือเป็นชื่อแห่งกระษัตริย์องค์หนึ่ง :

ดุนักซ์ ^ป นั่นคือหมา :

ดก ^ป นั่นคือแท่น อื่นคือแกมลาท :

ดริยากซ์ ^ป นั่นคือพระอาทิตย์ก็ว่า :

เซ ^ป นั่นคือเอนไปล้มไปเรียกว่าเซไป เหมือนคน
พกกัเรือ่นนี้มันเซไปแท้ :

เด ^ป นั่นคือพุกไปอื่นเหมือนกับคนมาขอซึ่งของ ๆ คน
แลกขมิไม่ยอมให้แลกแกมบอกเดไป ก่าของนี้
มิใช่ของ ๆ เภเป็นของแห่งคนโน้น อย่าง
นี้ก็เรียกว่าเด :

เซซัง ^ป นั่นคณว่านเป็นคนหากจนอะนาททาทที่พึงมิได้
เที่ยวเรจรจ์เทรไป อย่างนี้ก็เรียกว่าเซซังไป :

เดก ^ป นั่นว่าน กามขافی :

เดทบาย ^ป นั่นคณเหมือนนกบเห็ดกล :

เดเท ^ป นั่นว่านเหือ กามขافی :

เดทปัทตี ^ป นั่นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง :

เดนบก ^ป นั่นคือคนทกระษัตริย์ให้เป็นใหญ่ เสียด
ว่าเดนบก :

แข่งอน นั้นคือเป็นชื่อแห่งเมือง ๆ หนึ่ง

ไซ นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้ อย่างหนึ่ง อื่นก็ชื่อเป็น

เครื่องที่เขากักปลาอย่างหนึ่ง

ไซ นั้นคือเขาบากแหวกหาแลกินถ้วยจะงอบบาก

เหมือนกับเบ็ดมันกินนั้นก็เรียกทั่วเบ็ดมันไซ

หากิน

ไซ นั้นคือไม้จุ่ม เหมือนกับไม้ทักมาไล่ตมไว้

หลายวัน แลสิ่งที่ยาบแลดะเอียบกินนั้นมัน

นอนลงไปกินท่ม มันนั้นก็ระฮาคคืออย่างนี้

ก็เรียกทั่วไม้ไล่ระฮาคก็

ไซ นั้นคือเสาตั้งของท่ง ๆ ปนลงก็ชื่อเสา

เท่วไวยท่มแลเทือกก็ ก็เรียกทั่วเสาตั้งนั้น

ไล่ลง แลเสาไล่ไวยท่ม

ไซ นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่อยู่ในภพในภยคน

แลภยปลัดการที่กลม ๆ ยาว ๆ นั้นก็เรียกทั่ว

ไซ

ไซ ตะเกียง นั้นคือ ท้ายปักที่ข่าปลัดองก็ชื่อ ที่ตำหรับจุด

ไฟในตะเกียงนั้นก็เรียกทั่วไซ ตะเกียง

- ไซทอง นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง ๖
- ไชยสาร นั้นคือชื่อไปตามคำกริยาไช เหมือนคำพูด ๖
- ว่าตามทั้งไชยสารนั้นก็ตามว่าดังนี้ ๖
- ไซ นั้นคือไม่มีอันใดกินเรียกภักไช เหมือนคำพูด ๖
- ว่าไชนั้นก็ไม่มีสิ่งใดกินเลย ๖
- ไธ นั้นคือสิ่งที่ทำด้วยเหล็กสำหรับผูกเรือก็ ๖
- สำหรับทำด้วยดินหรือก็เรียกภักไชเรือแลด้วย ๖
- ไซกบ้น ๖
- ไซเซ นั้นคือไม้ทองเหมือนกับคนกินแต่เขาแต่เค็ร ๖
- ไปมานั้น ๖
- ไธก นั้นคือหู ตามขาศ ๖
- ไธน นั้นคือบันได ตามขาศ ๖
- ไธเน นั้นคือเหยี่ยว ตามขาศ ๖
- ไธก นั้นคืองาย ตามขาศ ๖
- ไธมะนัด นั้นคือชั้นนมอินทรี ๖
- ไธพิศะ นั้นคือดิบหก ๖
- ไธพิศะนคร นั้นคือเมืองดิบหกเมือง ๖
- เศ นั้นคือหนึ่ง เหมือนกับคนไม้ตะขอยักษ์ทุกโค ๖

เทศหนึ่งก็ก็ แลเจบท้ายไรศสิ่งโกสิ่งหนึ่ง
ก็ก็แลไม่ละบาย แลมีโกพุทธาแก่ผู้หนึ่งผู้
โคอย่างนี้ก็เรียกว่ำเศ เหมือนนค้ำพุกวักคน
นั้นนึ่งเศอยู่

เสก นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้แก่นที่เขปปลูกเรือน
แลเขาทำสังคัม ๆ นั้นเรียกว่ำเสก

เสก นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง อื่นชื่อไม้
ละบายแลเห็นวแห่งชูปผสมไป

เสกกระโถน นั้นคือเสกที่ปักในท่ากลางเรือ สำหรับ
เล่นไปนั้นเรียกว่ำเสกกระโถน

เสกทางมุ้ง นั้นคือเสกที่ปักสำหรับมุ้งนั้น
เรียกว่ำเสกทางมุ้ง

เศกหมอง นั้นคือไม้ละบายในใจทกจในใจโคก
ในใจก็เรียกว่ำเศกหมอง เหมือนนค้ำพุก
วักเศกหมองในใจนิก

เศกระณ นั้นคือโคพิงโคยิบ ตามบาฬี

เศกระศ นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

จัน นั้นคือพุกหลายหนว่หลายหนว่เรียกว่ำจัน

เหมือนคำพูดว่าอย่าทำชั่วไปพูดชั่วไป

จักจก นั้นความก็เหมือนกับจัก

จักจก นั้นคือสิ่งที่กำหนดจำได้ เรียกว่าจักจก

เหมือนคำพูดว่าสิ่งนี้เป็นจักจกจำไว้ด้วย

จักแคง นั้นคือกระทำให้ปรากฏแล้วทำให้ปรากฏเรียก
ว่าจักแคง

จักแคง นั้นคือหนังสือเล่าความเรียกว่าหนังสือจักแคง

จักนิก นั้นคือที่ฮาไครย

จักเหียดก นั้นคือสิ่งแยกเหมือนคำพูดว่าสิ่งนี้จัก

เหียดกแยกในใจ

จักเฉียง นั้นคือเฉียง

จักแชน นั้นคือเป็นคำขานคำสั่ง

จักฉก นั้นคือฉกคำสั่ง

ตามบาท

จักฉก นั้นคือฉกพัน

ตามบาท

จักประค นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

จักประเณร นั้นคือเป็นคนถือซึ่งเอาอย่างหนึ่ง

จักหกก นั้นคือพูดเป็นคำหยาบ ๆ เรียกว่า

หกก

- ล้าเหรจี้ นั้นคือแก้วคือเสวริ
 ล้าเพง นั้นคือเป็นชื่อแหงไม้อย่างหนึ่ง
 ล้าเวง นั้นคือชั้นบานใจ
 ล้าภญู นั้นคือภาพก็เหมือนล้าเวง
 ล้าหรับ นั้นคือเป็นเครื่องกำกับกันเรียกว่าเป็นเครื่อง
 ล้าหรับกัน
 ล้ารวม นั้นคือกระทำกายแลจิตกรไม้ให้พั้งต้นนั้น
 เรียกว่าล้ารวมกายแลล้ารวมจิตกร
 ล้าถี้ นั้นคือถ้ายที่เขาคักแลม้วนกลม ๆ ยิงไม้
 ไก่ป่นนั้นเรียกว่าล้าถี้
 ล้าถัก นั้นคือถักสิ่งของท่ง ๆ แลกลั่นลงไปฉิ
 ไก่ถักววก แลมีสิ่งหนึ่งกระทำให้อไแฉกสั้น
 สิ่งของนั้นก็จับไปบนถ่มองนั้นเรียกว่า
 ล้าถัก
 ล้าถม นั้นคือวิรอมหอมหยบไว้เรียกว่าล้าถมไว้
 ล้าทว นั้นคือเป็นชื่อแหงต้นไม้อย่างหนึ่ง
 ล้าทง นั้นคือตกแก่งทงให้ล้าทงนั้น ก็เรียก
 ทงแก่งทงให้ล้าทง

- ดะ: นันคือถันคือบัง เหมือนกับคนเอาหมอน
 กนบังซึ่งตั้งของต่าง ๆ มีให้คนเขาไถ่นันก็
 เรียกกว่าเอาหมอนละไว้ อนึ่งคือคนเอาดอกไม้
 มีลูกมะกรูดเป็นต้นไว้ในค้ำกระทำให้ดม
 ดธกนันก็เรียกกว่าละดม :
- ดะ: นันคือบ่อใหญ่ ๆ ที่จุกไว้ไว้ให้น้ำขังจะ
 ไถ่กินไถ่อาบนันก็เรียกกว่าละน้ำ :
- ดะ: ก นันคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเล่นอย่างหนึ่ง :
- ดะ: กน นันคือที่อยู่แห่งคน ตามบาท :
- ดะ: กาก นันคือสิ่งที่เขากระทำสำหรับหม้อย่าง ๑ :
- ดะ: กะ: ลัง นันคือทังปลง ตามบาท :
- ดะ: กัก นันคือเป็นชื่อแห่งเหล็กที่เขาออกแลดัก
 อย่างหนึ่ง อนึ่งคือเหมือนคนกระทำให้นัน
 มีดอกไม้ออกนันก็เรียกกว่าละกักนัน :
- ดะ: กกล นันคือทังปลง ตามบาท :
- ดะ: กอน นันคืออนก ตามบาท :
- ดะ: กต นันคืออวงษ์ชื่อเล่นพรรค :
- ดะ: จี นันคือเป็นละทายกัก เป็นพญานกที่บาท :

- ละคราก นั่นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง :
- ละครว นั่นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง :
- ละกก นั่นคือกามาไปในเบื้องหลัง เหมือนนคัม
- พทก่าละกกรอຍกามาไป :
- ล้ง่า นั่นคือ ยศ คักกิตที่คนเกรงกลัวนั้นเรียกก่าล้ง่า :
- ล้งก นั่นคือเสียบ :
- ล้งวน นั่นคือรกชวไคว่ยศี่เรียกก่าล้งวนไคว่ :
- ล้งบ นั่นคือเสียบคือทาศ เหมือนคนเป็นใจจก ๆ
 แลใจนั้นห่างไปส่งไปก็เรียกก่าล้งบไป
- ละคือ นั่นคือเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ในท่ากลางองค์
 มะนุชหญิงชยนั้นเรียกก่าละคือ :
- ละควก นั่นคือไม้จกขางเรียกก่าละควก :
- ละคิง นั่นคือสิ่งที่ทำค้ำยกของเหลือของแคง
 ที่สกคอกคกยให้คิงนั้นเรียกก่าละคิง :
- ละคิง นั่นคือคกใจ ค้ำยสิ่งใดสิ่งหนึ่งเมื่อหดับแล
 ยังกยให้ไหวแลคีนจันนั้นเรียกก่าละคิงคีน :
- ละแกง นั่นคือล้าแกง :
- ละคกน นั่นคกนคกน :

- ๓: ๓๖๖
 ๓: ๓๖๗
 ๓: ๓๖๘
 ๓: ๓๖๙
 ๓: ๓๗๐
 ๓: ๓๗๑
 ๓: ๓๗๒
 ๓: ๓๗๓
 ๓: ๓๗๔
 ๓: ๓๗๕
 ๓: ๓๗๖
 ๓: ๓๗๗
 ๓: ๓๗๘
 ๓: ๓๗๙
 ๓: ๓๘๐

ละฉาพร นันคือความทำเวร

ละทบ นันคือเจตีย์

ละเนหะ นันคือความรักษ

ละเคาะปะแจะ นันความก็เหมือนกับละเคาะ

ละเนหา นันความก็เหมือนกับละเนหะ

ลนุก นันคือสิ่งที่ยังจกรให้ยิบก็เพื่อกเพื่อน

ไปนนเรียกวาลนุก

ละระณคผล นันคือพระพุทชพระธรรมพระสงฆ์

ลนง นันความก็เหมือนนกล่า เหมือนคำพูด

ว่าสารลนงมาถึง

ลนิก นันคือชิต ถ้าเป็นคนก็ชเรียกว่เป็นคน

ลนิก ถ้าเป็นชากไม้ก็เรียกว่ชากไม้ลนิก

เลนียก นันคือสิ่งทีโลกย์ถือว่เป็นสิ่งไม่คี่

โหดบพายนันเรียกว่เลนียก

ลนนกลอง นันคือเสียงกนงน

ลนณ นันคืออาบนำเป็นคักกระษักรเรียกว่ลนณ

อนึ่งเป็นลรอยความลนงนเรียกว่ลนงน

ลนณ

ลักษณ นันคือเป็นคนพวกหนึ่งทีละระชักรทั้งไว้ให้
จคแพนคนตายนั้นเรียกว่พวกลักษณ อหนึ่ง
คือหญิงทีเป็นรองอัครมะเหสีเป็นลำดับลง
มานั้นก็เรียกว่หญิงลักษณ :

ลักษณ นันคือที ๆ เป็นทีเล่นนั้นเรียกว่ลักษณ
เล่น

ลักษณ นันคือสิ่งทียังเกิดจันทีเหล็กทีทองแดงนั้น
เรียกว่ลักษณเหล็กลักษณทองแดง :

ลักษณ นันคือรักษาไว้ค้ำยค้ำยไว้ให้เป็นอันคง
นันเรียกว่ลักษณคง เหมือนค้ำพกว่ค้ำ
หะลักษณเล็ก บงไว้ระโกลทั้งนั้นเมื่อภยหลัง :

ลักษณ นันคือเป็นคนเขาควมของคนที่อื่นมา
บอกกว่แล้วควมเพกทลแก่จนนาง
แลละระชักรนันก็เรียกว่เป็นคนเล่น

ลักษณ ความ
ลักษณ นันคือเป็นชื่อแห่งคั่นอย่างหนึ่ง :

ลักษณ นันคือฉ่าโลก ๆ ทีห่มนันก็เรียกว่ฉ่า
ลักษณ

สระปักสระบอม นั้นคือคำช้อกเหมือนคนทูปตีกับ
คำยอิมแลไม่ช้อก แลทูปคำยทูปตี
กนนั้นก็เรียกว่าคนนั้นสระปักสระบอมทวย :

สระเอียง นั้นคือเข้าปลาอาหารที่เข้าไปกินตาม
ทางก็ก็จะเข้าไปกินในที่ใด ๆ ก็ก็ก็เรียกว่า
ว่าสระเอียง :

สระบก นั้นคือภาษาคนก :

สระปัก นั้นคือสลักทิ้งเสียเรียกว่าสระปัก เหมือน
กับคนเห็นสิ่งใดสิ่งหนึ่งติดในถ้ำหนึ่งห่ม
แลหยิบซึ่งผ้าจีนสลักให้ของที่ติดหลุด
ออกจากผ้าก็เรียกว่าสลักผ้า :

สระปักสระปิง นั้นคำว่าทำราชการเป็นคนเจ้ามารยา :

สระบาย นั้นคือเป็นคนขโมย :

สระบั้น นั้นคือสั้นออกจาก เหมือนคำพูดว่า
ไม่สั้นทกสระบั้นออกไป :

สระปักอย่าง นั้นคือรังษี ๆ เหมือนกับม้าอันคนขี่
ชักให้มันวิ่งเบา ๆ นั้นก็เรียกว่ามันวิ่งสระ
ปักอย่าง :

ลนิมพิมภพอร นันคือเครื่องประดับแห่งจักรวาล :

เศียร :

ล:ฉิยัง นันคือพลันคือกวน ทามบาฬี :

ล:ยัมภุญญาน นันคือพระเจ้า :

ล:ทวย นันคือกระเศียคไปแบกไป เหมือนคนค้ำ

พุกว่าล:ทวยเอาล:เอียงไปถิ่นค้ำย) :

ล:พริกล:พลง นันคือพร้อมมกลบริบูรณ์กันอยู่

เรียกว่าล:พริกล:พลงกันอยู่ :

ล:พก นันคือห้อยถือพก เหมือนคนค้ำพุกว่าเสา

ล:พกขึ้นเหนือเข้าขมหนึ่ง :

ล:ภากาน นันคือมือเอาทามบาฬี :

ล:มาธิ นันคือจิตรทั้งมัน ทามบาฬี :

ล:สี นันคือแป้นชื่อแหงไม้อย่างหนึ่ง :

ล:ไมษร นันคือชั้นขมยีนคี :

ล:มะเวท นันคือระงับ ทามบาฬี :

ล:มะณะ นันคือแป้นค้ำเรียกซึ่งพระ :

ล:มะโย นันคือประชุม ทามบาฬี :

ล:มัท นันคือยอม เหมือนคนค้ำพุกว่าคนนั้นล:มัท

อยู่ที่นี่
 ลมพัดมาน นันคือให้รักชใจรักกัน เหมือนคนคำ
 พุททไปปลมพัดมานให้เขาติดกันเลีย
 ลมพัดคะดังลาช นันคือรักชใจรักกัน
 ลมพัด นันคือเป็นชื่อแห่งสิ่งทีสถานกลม ๆ ใต้
 ลมพัด ลมพัด กาง ๆ อย่างหนึ่ง
 ลมพัด นันคือ กะ กุก กัก กระจายทั่วลมพัดก็กระ
 ลมพัด นันคือ กะ กาศ หนา ๆ ทีเขาทำเป็นเล่มเล็ก
 หรบเจียนนหนิงลือเรียกว่ำลมพัด
 ลมพัด นันคือแม่ฉัน
 ลมพัด นันคือคำเรียก
 เล่มือน นันคากมกเหมือนนกับคนท่าย
 เล่มียน นันคือคนเจียนนหนิงลือชานชีกาง ๆ นัน
 เรียกว่ำเล่มียน
 เล่มือน นันคือเท่ากันไม้สั้นไม้ยาวทากัน อื่น
 คือไม้แพไฟไม้ชะนระกันเรียกว่ำเล่มือนกัน
 ลมพัด นันคือเป็นชื่อแห่งกันไม้อย่างหนึ่ง อื่น
 คือเป็นไม้ทีเขาทอกทั้งลงในน้ำให้ล้าเกาออก

อยู่นั้นก็เรียกว่าสผอ

สพรมุข นั้นคือที่ตมามรบนกันเรียกว่าที่สพรมุข

สผอของเกตุ นั้นคือกระทำสมที่งามไม่ให้งามนั้น

เรียกว่าสผอของเกตุ เหมือนกับคนเป็น

ทกขีโตกกว่ายสังโกลังหนึ่ง แต่ไม่เป็น

อินทินนอินนอนไม่เปนนอินที่จะตกแก่ง

ซึ่งทกย ทั้งซึ่งสมให้เรียทกยได้โดย

ได้หรือ อย่างนี้ก็เรียกว่าสผอของเกตุ

สผิมุข นั้นคือเป็นชื่อแห่งพระเจ้า

สผคคของ นั้นคือขงจนให้พองจีน เหมือน

คำพูดว่าขคคคคของจนนิก

สผาย นั้นคทกมเหมือนกับขผาย

สผวิระกัจ นั้นคือกัจนทกย ทกมขาท

สผระณัง นั้นคือเป็นขที่พั้ง ทกมขาท

สผแรก นั้นคือทกยที่เทใจให้เปนนลัทธลัททรบ

ทกทกทกขของนนั้นเรียกว่าสผแรก

สผรูป นั้นคือรวมเท ทกมขาท

สผระ นั้นคือเป็นชื่อแห่งคณไม้อย่างหนึ่ง

ดะดะวณ นั้นคือมีตระกูลอยู่ เหมือนคำพุกก่า
ดะดะวณอยู่ด้วยตระกูลยังไปไม่ได้ :

ดลลิก นั้นคือแก้อ้อเกาะเรียกว่าดลลิก เหมือน
คำพุกก่าเกาะทั้งเขตดลลิกไม้แควดลลิก
อันนี้คือ เกาะรูแควเขาไม้เหลาไว้เข้าป่าไม้ให้
หลุดออกจากก้นไม้ก็เรียกว่าดลลิก :

ดยาม นั้นคือไถ :

ดลลิกเพชร นั้นคือไม้ที่ทำเป็นดอกออกสำหรับ
ทีกกรึงกับเชคหน้าไม้ก็เรียกว่าดลลิกเพชร

เดลา นั้นคือเปลือกสิ่งอื่นไป เหมือนคำพุกก่า
ไม้ปลิงเดลาตามนิก :

ดลลิก นั้นคือความว่าเป็นไม้หลายต้น เหมือนคำ
พุกก่าต้นไม้ชนิดอื่นลลิกไป :

ดลลิก นั้นคือเป็นเงินทองเพียง :

เดดลลิก นั้นคือเป็นของไม่ชอบแก้ไขเรียกว่าของ
เดดลลิก :

เดดลลิก นั้นคือคานหาบที่ท้าวจี่ท้าวไม่มีหลังคานนั้น
เรียกว่าเดดลลิก :

สลก นนคือเค็ก เหมือนคำพูดของคนนั้นหนัก

สลกลง : :

สลก นนคือทั้ง : :

สลาก นนคือเป็นชื่อแห่งปลาอย่างหนึ่ง : :

สลิก นนคือเป็นชื่อแห่งปลาอย่างหนึ่ง : :

สลก นนคือสิ่งที่อยู่ในอกแม่ไหลมาทางคอ
ที่เหนียว ๆ ขาว ๆ นั้นเรียกว่าสลก : :

สลอก นนคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง : :

สลอน นนความเหมือนกับสลก : :

สลบ นนคือชอนกันคนกันเรียกว่าสลบกัน : :

สลข นนคือกำปั่น : :

สลข นนความก็เหมือนกับสลก : :

สระวิญญณะกะทรพย์ คือสลขบคิที่มีวิญญณะมีหคทา
เป็นคณเรียกว่าสระวิญญณะกะทรพย์ : :

สลง นนคือลงได้ : :

สลวง นนคือเป็นชื่อแห่งเครื่องชอนปลาอย่างหนึ่ง : :

สลวง นนคือหา : :

สลวย นนคือกิน เป็นคำกระษัตริ : :

สระสิทธิ์ นั้นคือพระอาทิตย์ :

สระสิทธิ์ระ นั้นคือวันอาทิตย์ :

สระรรค นั้นคือเมืองสวรรค์ :

สระรรณกาล นั้นคือไปสวรรค์ เปนคัมภีร์พระ :

สระรรณคต นั้นคือทวย เปนคัมภีร์พระ :

สระรง นั้นคือไม้มีศ :

สระกรณิตกร นั้นคือเครื่องที่กินในเข็บบนแห่งกระ :

ษักรที่เปนชั้น ๆ นั้นเรียกว่าสระกรณิตกร

สระียน นั้นคือสิ่งที่เขาได้เข้าเข็บบนนั้นก็เรียก

ว่าสระียนได้เข้าเข็บบน อื่นคือสิ่งที่ทำ

กลม ๆ สำหรับรองมือเข็บบนเรียกว่า

สระียนมือ

สระหัดไฉย นั้นคือไฉยพินหนึ่ง คามบาฬี :

สระหัดรังคี นั้นคือรังคีพินหนึ่ง คามบาฬี :

สระทวย นั้นคือเพื่อนฝูงชาวเกลล

สระเอว นั้นคือส่วนหนึ่งคือทอยู่ในท่ากมลองค์แห่ง

มะนุษย์นั้นเรียกว่าสระเอว ลางที่เรียกว่าขยเระ

สระอิทสระอิน นั้นคือรองให้ทำไร เหมือนคัมภีร์ที่รอง

ให้ละอิกละอินไปที่เขียวไม่หยกไม่หย่อนเลย :

ละฮาก นั้นคือของที่ตีที่ปรีดทชนั้นเรียวกักของละฮาก :

ละอั้ง นั้นคือเป้นชื่อแห่งเครื่องประคียบอย่างหนึ่ง :

ซัก นั้นคือกระทำให้ละฮาก เหมือนกับคนเอาผ้าจก
ผ้าให้ถึงที่ติดเขื่อนผ้าให้ออกจากผ้าซัก

เรียวกักซักผ้า หนึ่งคือตามเหมือนคนทำ
จากซักตามหนักแถมนี้ไม่รบเลย :

ลัก นั้นคือเอาเหล็กกระทำให้เป็นรอยตัวหนึ่งชื่อ
ก็ตีเป็นรอยรูปต่าง ๆ ก็ตีในกายคนนั้นก็

เรียวกักลัก หนึ่งคือเหมือนของตีตีใหญ่
ตกจมลงในน้ำแต่กอไม้ยังถึงแลเขาไม้ตกตาม
ทากของนั้นจมอยู่ตรงไหนนั้นก็เรียวกักลักทา

ของ

ลักโลก นั้นคือพระอินทร์ ตามชาติ :

ลักกคานั้นคือฤทธิ :

ลักกคานภาพ นั้นคือขานภาพ :

ลักกคิลัทธินั้นคือให้ลักเหตุความปภกนของผู้อื่น
เหมือนกับเทพารักษ์ที่คนทั้งปวงนับถือ

แต่คนทั้งปวงไปพบสองบนบานที่เจ้านี้
ก็กสิทชิตแล้ว ก็ขอให้เจ้าเหรัญความปรกณ
ของเจ้า ถ้าเจ้าเหรัญแล้วเจ้าจะถวายดอกไม้
ไม้เงินทองถวายแก่พระบนบานนั้น เจ้าก็ละ
ภิกษุอยู่ในกาลเทพารักษได้จบ เจ้ามาซึ่ง
บนบานแล้ว ก็รับสินบนเจ้าก็กระทำให้เจ้า
เหรัญความปรกณของเจ้าก็ยสาณภาพฤทธิ
ของ คนอย่างนี้ก็เรียกว่า กสิทชิต หนึ่งก็
คนที่มาบนบานก็ให้เจ้าเหรัญความปรกณด้วย
สาณภาพฤทธิของเทพารักษาแล้ว ก็มีไ้แก่
ซึ่งสินบนที่ทบบนไว้ นั้น เทพารักษนั้นก็จัก
ใจก็กระทำอันกะรอยแก่คนที่บนไว้ นั้นก็ยสา
ณภาพฤทธิของคนให้ถึงแก่ความตาย ก็
มีฉะนั้นก็กระทำให้บุตรภรรยาสามีของคน
ที่บนไว้ นั้นให้ถึงแก่ชีวิต คนใดคนหนึ่ง
อย่างนี้ก็เรียกว่า กสิทชิต

จาก

นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง หนึ่งคือ
กายคนแต่กายสัตว์ที่ตายแล้วเอาไปทิ้งไว้

ในที่ใดที่หนึ่ง นั้นก็เรียกว่าจกคน จกจก

ตลก นั้นคือไม้ก็คิเหลกก็คิผืนก็คิคิที่ท่าท่าหรือท่าตั้ง

ของต่าง ๆ นั้นก็เรียกว่าตลก

ซึก นั้นคือสิ่งมีผลไม้เป็นกันแฉ่งออกให้เป็นชั้น

ออกชั้นหนึ่งก็คิสองชั้นก็คิ ก็เรียกว่าซึกหนึ่ง

สองซึก

ลิกทา นั้นคือสิ่งล่อน

ลิกจี นั้นคือเป็นพญาน

ลิกขาบท นั้นคือเป็นหนังสือที่ลึกลอนอย่างหนึ่ง

คิก นั้นคือสิ่งคกข อนึ่งคือเหมือนนพระสงฆ์ปลง

ซึ่งลิกขาบทแลถือเกศาเป็นคะหุ์นั้น ก็เรียก

ว่าคิกเสียดกพระสงฆ์

ซุก นั้นคือซ่อน เหมือนนคัพภกัไคร้เขาของมาซก

ซ่อนไว้ที่ขี้ อนึ่งคือเหมือนนคนคิกไฟแลไฟ

ไหม้ไม้พินข้างหนึ่งสิ้นแล้ว ก็ลือออกกันพิน

เข้าไปอีก อย่างนี้ก็เรียกว่าซกพินเข้าไป

ตลก นั้นคือเป็นชื่อแห่งเข่าอย่างหนึ่ง อนึ่งคือ

เหมือนนผลไม้ที่แก่ที่เหลือง แฉ่งกินหมกนั้น

ก็เรียกท้าวผลไม้ลูก
 คุง นั้นคือละบาย
 ลูกจิง นั้นก็ท้าวละบาย
 ลูกเกอ นั้นคือแห้ว ตามข่าพี :
 ลูกใจ นั้นก็ท้าวละบายเหมือนกัน
 ลูกชะปิก นั้นคือวันจางจั้นเรียกท้าวลูกชะปิก
 ชุกชชน นั้นคือเป็นคนที่ไม่คือฮิบในนวงนี้ อย่างนี้ก็
 เรียกท้าวคนชุกชชน
 ตจโลก นั้นคือเป็นคช้แก่หู ตามข่าพี :
 ลูกไต นั้นคือองคภพจั้นท้าวแก่ก่อนเรียกท้าวลูกไตจั้น
 เหมือนคำพูดท้าวคนนั้นลูกไตจั้นท้าว แก่ก่อน :
 ลูกกระระ นั้นคือหลุมศพ ตามข่าพี :
 เล็ก นั้นคือภวาระนา เหมือนกับคนถือซึ่งวิจจาท่าง ๆ
 แลเลื่อจะกินเข้ากินน้ำก็ถือภวาระนาเด็กแต่ในใจ
 ก็ถือแต่ไตอันก้งออกมากจากปากก็ถือ ก็เรียก
 เล็กเข้าเล็กน้ำกิน
 เล็กชะบตคถ นั้นคือเป็นคนอันปริสุททธิแล้ว คือ
 ปภษทกกันท

เลกติน นั้นคือแก่งว้า เหมือนกับพุทราแก่งเลก
ตินท์เขาเปต ๗ :

แซก นั้นคือเอียงกเขยักเข้ เรียกว่าแซกเข้ :

แฉก นั้นคือเป็นชื่อแห่งนกออย่างหนึ่ง อึ่งคือ
หวาง คือร้องเหมือนกับลูกทเรียนคองแฉก
คอง ฉ่าให้ตกคตพหวาง คามร้องนั้นก็เรียก
ว่าแฉกษ่า ฉ่าให้ตกแฉกมัน :

โลก นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง อึ่งคือ
แหงนถ อึ่งคือไม้ละบาย :

โลกเคก นั้นคือร้องให้ทำไร่ไม้ละบายใจ เหมือนกับคน
โลกเคกทำยคิดถึงลูกถึงเมียของคนนั้น :

ชอก นั้นคือหวางคือช่องเรียกชอก เหมือนกับพุท
ราของชาเฮาไ้ที่ชอกนั้น :

ลอก นั้นคือยี่สิบสี่สี่นี้ อึ่งคือกิ่งแก่น้ำมือเข้
มาถึงตีคั้นนี้ก็เรียกว่าลอก :

ชอกซอน นั้นคือเรนคือล็บ เหมือนกับพุทรา
ของถึงนั้นมันชอกซอนอยู่ที่ไหน :

เลือก นั้นคือขบไลไป เหมือนกับคนเลือกไลซึ่ง

- ไม่ไปนั้น อื่นเหมือนคนเป็นใจจบหนัก
- ไทรอันนอกใจ แลกลิ้งเกลือกไปมา ก็เรื้อย
- ว่าเลือกไปมา
- ทอง นน คือเป็นชื่อแห่งคนอย่างหนึ่ง คือคนที่ยัง
- ทำให้งงในกายนั้น เรียกว่าคนทอง อื่นคือถือ
- สังข์ ๑ เป็นค้ำกระษัตริ
- สังข์ นน คือชาน้ำเป็นค้ำกระษัตริ
- สังข์ นน คือยื่นให้ อื่นคือจ้ำให้ถึงพริกแม่เหล็ก
- เรียกว่าสังข์จ้ำพริก
- ทองครุฑ นน คือมีทอง เป็นค้ำกระษัตริ
- สังข์นง นน คือแรกเข้าขี้ใหม่ เรียกว่าสังข์นง เป็น
- ทำเนียบมีไท
- ทองปะชอน นน คือเจบต่าง ๆ เป็นค้ำกระษัตริ
- สังข์นง นน คือชาน้ำ เป็นค้ำกระษัตริ
- ทองพระบอก นน คือเป็นใจห้าว เป็นค้ำกระษัตริ
- สังข์โต นน คือไม้แฉะในใจ
- ทองถรรพ์ นน คือถือลัจ เป็นค้ำกระษัตริ
- สังข์สาร นน คือพเหมือนนกับพวกตน

ดั่งสารภีกร นั้นคือถียนนครเวียนนทกษ์เรียกถ่าดั่งสารภีกร :
 ดั่งส่วย นั้นคือผกส่วย เสดถึงข้แล้วก็เอาของส่วยมาให้
 เรียกถ่าส่วย
 ทลงธรรม นั้นคือตั้งอยู่ในธรรม เปนคำกระษการ :
 ทลงนึ่ง นั้นคือนึ่งอยู่ เปนคำกระษการ :
 ดั่งคกภม นั้นคือรบกัน :
 ทลงพระหนวก นั้นคือปรกเป็นพระ เปนคำกระษการ :
 ช้าง นั้นคือคอกเทโวกษที่เอาเอาเม็กรอกได้ยแล้ว
 ถิกี้ รวงเซาที่เอาเอาเม็กรอกได้ยถิกี้ ถิกี้
 เรียกถ่าชงเทโวกษแลชงเท
 ดั่งจี่ นั้นคือหอยอย่างหนึ่ง ที่โลกย์นับถื่อว่าเปนมง
 กค เรียกถ่าหอยดั่งจี่ :
 ดั่งชลา นั้นคือเปนชื่อแห่งเมือง ๆ หนึ่ง :
 ดั่งชยา นั้นคือณบ อึ่งคือเปนชื่อแห่งชนมอย่างหนึ่ง :
 ดั่งก่าชบ นั้นคือสรรพกเทือนหลายหนเรียกถ่าดั่งก่าชบ :
 ดั่งกก นั้นคือทอนหัว เหมือนกับคนก่อนซึ่งไว้สให้
 ไปไว้กนั้นก็เรียกถ่าดั่งกก อึ่งคือก่าทอนกให้
 เหมือนกับคนเป็นข่าทอนแล้วทอนก่าทอนกให้

ซึ่งเข้ากันเกือบหนึ่งแปดเข้าเท่านั้นเข้านี้ อย่าง

นี้ก็เรียกว่าเข้าสังกคให้เข้ากัน

สังเกก นั้นคือกำหนดคือหมายเรียกว่าสังเกก

ซึ่งเข้า นั้นคณภาพเหมือนกับซึ่ง

สังจิก นั้นคือกึ่งสี่ก็เข้าเรียกว่าสังจิก

สังคะหะวักฤ นั้นคือแปดชื่อแห่งธรรมอย่างหนึ่ง

สังขัมภช นั้นคือพระสงฆ์ซึ่งเป็นใหญ่กว่าสงฆ์ทั้งปวง

นั้นเรียกว่าสังขัมภช

สังฆายะนา นั้นคือยกขึ้นซึ่งพระไตรปิฎก

สังระเสัญ นั้นคือกล่าวคุณแลกล่าวกรรมดี เรียกว่า

ว่าสังระเสัญ

สังวะระสี นั้นคือสังรวม สามบาฬี

สังวะระยาถ นั้นคือเล่าหนึ่งสี่สวกหนึ่งสี่ คำยกระ

ที่จะไม่ให้สี่นั้นเรียกว่าสังวะระยาถ เหมือน

คำพูดว่าไปสังวะระยาถหนึ่งสี่เสีย

สังวะระกเถ นั้นคือจำเริญ สามบาฬี

สังวะระระ นั้นคืออัย สามบาฬี

สังเจป นั้นคือย่อเข้า เหมือนคำพูดว่าให้ฟังแต่

ลอบเป็นสังเขป

สังเขก นนคภมเหมือนกับเขตข

สังลอน นนคือพอกให้เขาประพุกชิต์เลข้านั้น ก็เรียก
ว่าสังลอน

สังสารนกกการ นนคือสรระเดรัญ ทามขพี :

สังหาร นนคือกระทำซึ่งชีวิตให้ตายเรียกว่าสังหาร เหมือน
คำพุกกักคนนั้นของสังหารชีวิต :

จก นนคือเป็นชื่อแห่งโรคที่บังเกิดแก่เกก ๆ อย่าง
หนึ่ง อื่นคือเป็นชื่อแห่งกนไม่อย่างหนึ่ง :

กม นนคือกระทำไม่ให้งง เหมือนกับคนเสาที่ ๆ
ซึ่งผลที่ย่งนั้นก็เรียกว่ากมผลเสีย :

กข นนคือคตตยคือทหาย เหมือนกับคนเป็นใจ
จขแจะจบนนคืออยยังซักก็เรียกว่าจขบตงแล้ว :

กค นนคือทำคือปลุกเรียกว่ากค เหมือนกับคน
ทำซึ่งวิกรภกษามนนั้นก็เรียกว่ากควิกรภกษาม :

กค นนคือเข้าอยู่ในกาย เหมือนกับขีคคกเข้าอยู่
ในกายนั้นก็เรียกว่าขีคคกอยู่ในกาย :

กค นนคือถึงของต่าง ๆ ที่ระขายนั้นเรียกว่าถึงค

เหมือนคำพหูพจน์ทุกตัว คำถึงโกมา :
 ถึงเท นนคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง :
 ถึงทเว นนคือสัตว์ปีกซึ่งจอก ตามขافی :
 ถึงหะปนชอร นนคือชื่อของหนกต่าง ๆ เป็นคำกระษัตริ :
 ถึงหก นนคือถึงก :
 ถึงหกข นนคือภขสิทธิ์ :
 ถึงง นนคือเป็นชื่อแห่งเหล็กที่เจาะรูอย่างหนึ่ง อื่น
 คือเป็นทุกียกพิท :
 ถึงง นนคือฤก เหมือนคำพหูพจน์ทุกขซึ่งนัก
 แลที่ตกลงมีมีซึ่งนัก :
 ถึงง นนคือเป็นชื่อแห่งไม้ขนลุกเรียกไม้สูง :
 ถึงลมาวี นนคือนางจระเข้ :
 ถึงถึง นนคคามภักเป็นคนเยอชิง :
 ถึงง นนคือไม้เท้าเรียกกำก :
 ถึงง นนคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง :
 ถึงงแซ่ นนคือชื่อซึ่งไป เหมือนคำพหูพจน์เสียงอันใดถึง :
 แซ่ไป :
 ถึงง นนคือเค็รเค็ชงจีนไปให้เดมอหนนณ ถิเวยก

ว่าเค็รแซงจีน เหมือนคำพูดว่าใครเค็รแซงจีน
มาจากหน้าเรา

แสง นั้นคือคือเงาเรียกเป็นแสง

แสง นั้นความเหมือนกับแสง เหมือนคำพูดว่า

แสงที่แสงกล่าเงาเปล่า

แสงแซก นั้นความเหมือนกับแสง

แสงทอง นั้นคือคือทอง

ทอง นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งทีเจอได้พบจับอย่างหนึ่ง

อันนี้คือเป็นหนทางจำเกาะเค็รแคบเข้าโย

ทอง นั้นความที่แปลหลายหน เหมือนคำพูดว่าอย่า

ยื่นมือชองกันเข้ามาเกาะเกาะไม้ต้น

ทอง นั้นคือหนึ่งประสมกับหนึ่งเรียกว่าทอง

ทอง นั้นคือกระทำให้เป็นรูปเกลเป็นเสอ อันนี้คือ

ลวงก็ว่า เหมือนกับคนลวงกะจกนั้นก็เรียก

ว่าเห็นรูปเห็นเสอ อันนี้เหมือนพระอาทิตย์

ลวงนี้ก็เรียกว่าพระอาทิตย์ลวงลวง

ลวง นั้นคือนำลวงเข้าไว้เป็นอันมากเรียกว่าลวงลวง อันนี้

ความที่เค็รจ้ ๗ เรียกว่าเค็รลวง เหมือนคำ

- พูดทำเคี้ยวสิ่ง ๆ ไปจำไหน
- ดองกระจาก นินคภาพเหมือนนกับดอง
- ดองถากการ นินคอดรรเดวีญุบุญจอนทอนคนของทำน
เหมือนนคำพูดทำเกทำบุญกรงนี้เขาดองถากการ
เป็นอันมาก
- ดองถม นินคภาพว่าหญิงกับชชปรกษร่วมเล่นหากิน ก็
เรียกว่าดองถม
- ชวง นินค้ออก ทงก็ใช้ภาษทรวง
- ดอง นินค้อเป็นชื่อแห่งกันอย่างหนึ่ง
- ชองถม นินคภาพก็เหมือนนกับชอง
- เลี้ยง นินค้อถ้างเลี้ยงก่ง ๆ
- เชิงทกย นินค้อทกยที่รกจคอยู่ข้างบนนินเรียกว่า
เชิงทกย
- ชค นินค้อของที่เป็นน้ำแลคีมกินเข้าไปนินก็เรียก
ว่าชคเหมือนนคนชคซึ่งน้ำแกงนิน
- ลก นินค้อไม้แห้งไม้เหี่ยวเรียกว่าลก เหมือน
กับไม้ไผ่ลก ๆ นิน
- ชค นินค้อชิ่ง เหมือนนคำพูดว่าชคชิ่งเสีย

อนึ่งคือออกไปถึงคนอื่น เหมือนกับใจผู้รัก
ทั้งไปถึงคนอื่นนั้นก็เรียกทั่วถึงคนนั้น

คนนี้

ลัก นั้นคืออกะขงที่ทองแท้ชื่อขงนั้นก็เรียกทั่วลัก :

ลัก นั้นคืออกคามลัก :

ลัก นั้นคือสิ่งที่มีจักรเรียกทั่วลัก :

ลักทะว นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนอย่างหนึ่ง :

ลักทะบษ นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนอย่างหนึ่ง :

ลักทก นั้นก็ทั่วลักเหมือนกัน :

ลักกร นั้นคือคนที่ทำอันกะตขบนั้นเรียกทั่วลักกร :

ลักทธา นั้นคือว่าเชื่อ ทามขافی :

ลักทต นั้นคือว่าเสียง ทามขافی :

ลักทเท นั้นก็ว่าเสียงเหมือนกัน :

ลักทพรรทบรรพท นั้นคือเป็นชื่อแห่งภูเข ๑ หนึ่ง :

ลักทธะนิง นั้นคือเสียงเป็นทรพย์ ทามขافی :

ลักทชงวิหาริก นั้นคือเข้าไปกับ ทามขافی :

ลักทชกร นั้นคือผู้หญิง :

ลักทชโร นั้นคือพ่อสาว ทามขافی :

- ดัชช: นั่นคือเขากล้า ทามบาฬี :
 ลากภา นั่นคืออาวุธต่าง ๆ :
 ลาคณา นั่นคือกำลังก่อน ทามบาฬี :
 ลาคฤา นั่นคือเป็นชื่อแห่งพระเจ้า :
 ชัก นั่นคือทง อนึ่งคือทวนักเรียกทั่วจากชัก
 เหมือนคำพูดว่าคนนั้นชาวชักนัก :
 ลิกทก นั่นคือมอบให้เป็นกรรมสิทธิ์ เหมือนคำพูด
 ว่าของนี้เราให้แก่ท่านลิกทกแล้ว :
 ลิกทชิ นั่นคือดำเหจร :
 ลิช นั่นคือคนที่ได้ศึกษาเล่าเรียนในสำนักสาธารย์
 นั้นเรียกว่าลิช :
 ชก นั่นคือกำลังเรียกว่าชก เหมือนคำพูดว่า
 เรือนนี้ชกไปแล้ว :
 ลก นั่นคือลิ้น เหมือนกับลิ้นเจกลิ้นแแกน ก
 เรียกว่าลกเจกลกแแกน :
 ชกิชม นั่นคือยบเยินไปเรียกว่าชกิชม เหมือน
 คำพูดว่าเรือนนี้ชกิชมแล้ว :
 ลกธ: นั่นคือบริสุทธิ ทามบาฬี :

ลกรักษ์ นั้นคือลกรักษ์ทาจ๊ะเปรียบมีโค เรียกว่าลกรักษ์ :

ลกลูกกทา นั้นคือโกล ทาจ๊ะเห็นโคนั้นเรียกว่ลกลูกกทา :

ลกลูกกต นั้นคกวมเหมือนกับลกรักษ์ :

ลกร นั้นคือเป็นชื่อแห่งหนึ่งลืออย่างหนึ่ง :

ลกรักษะชฎิก นั้นคือเป็นชื่อแห่งชฎิกอย่างหนึ่ง :

เลค นั้นคือเหลือ เหมือนคำพุกว่เลคไม่ขีเหลือ :

แลค

เลจ นั้นคือแลค เหมือนคำพุกว่เลจกรแลค :

เลควน นั้นคือวานที่เหลือตกเกื่อนนั้นเรียกว่เลควน :

แลค นั้นคือเป็นชื่อแห่งลืออย่างหนึ่ง :

ไลค นั้นคือหู ทามบาฬี :

ลอก นั้นคือเหมือนเสากายไลในรูเจิม ก็เรียกว่

เสากายลอกกรเจิม :

ลอกแฉม นั้นคือเป็นคนคอยระดูเหตุแห่ง ๆ นั้น

ก็เรียกว่เป็นคนลอกแฉม :

ลวก นั้นคือถึงวท ภายสมุขรมีท่ง ๆ นั้นก็เรียกว่

ลวก เหมือนกับพระถึงมีลวกมขกรแลลวก
คนทายนั้น :

เสียด นั่นคือกระทำให้แน่นให้ถึง เหมือนกับสังค
สังหนึ่งหมกมแลเขาสังคสังหนึ่งมีไม่ปนกันจับได้
ให้ถึงก็ขึ้นก็เรียกเขาไม่เสียดเขาให้ถึง :

เสียดก่อ นั่นคือเป็นคนที่ไม่ดีเขาคามของคนนี้ไปบอก
แก่คนนี้ แลเขาคามของคนนี้ไปบอกแก่
คนนั้นอย่างนี้ก็เรียกว่าเป็นคนเสียดก่อ :

ชน นั่นคามาเหมือนกับชก :

สน นั่นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง :

สัน นั่นคือสิ่งที่เป็นที่ตกที่ไม่แหลมจางมือเหมือน
เรียกมันเหมือนกับสันขึ้นนั้น :

สนตะกาย นั่นคือเขาจะมุกวศกเขาเข็อกร้อย
สกนั้นก็เรียกมันตะกาย :

สันคิน นั่นคือที่ตกเล็กที่ขึ้นทั้งทองนั้น เรียก
ว่าสันคิน :

สนทยา นั่นคือคัมภีร์เรียกมันสนทยา :

สนเทห์ นั่นคือองไถย :

สนทนา นั่นคือปฤทษากัน :

สัน นั่นคือข้างหลัง เหมือนกับหลังสันนั้น

ก็เรียกว่าสันนิษฐาน

สันนิษฐาน นั้นคือหาไปมาเรียกกันว่าสันนิษฐาน

สันนิษฐาน นั้นคือไม่ขาด

สันนิษฐาน นั้นคืออธิบาย คำมขาท

สันนิษฐาน นั้นคือเทียบไป เหมือนคำพูดว่าคนนั้นสันนิษฐาน
จรไปจากไหน

สันนิษฐาน นั้นคือถามว่าอยู่คนไหนเทียบไปผู้ใด
เรียกกันว่าสันนิษฐาน

สันนิษฐาน นั้นคือเป็นชื่อแห่งพระภิกษุคนหนึ่ง

สันนิษฐาน นั้นคือจักร

สันนิษฐาน นั้นคือมีจักรระงับ คำมขาท

สันนิษฐาน นั้นคืออธิบายใครกับ คำมขาท

สันนิษฐาน นั้นคือระงับจักรก็ว่า คือสันนิษฐานก็ว่า ขาท

สันนิษฐาน นั้นคือของที่ระงับเรียกกันว่าสันนิษฐาน คำมขาท

สันนิษฐาน นั้นคือชักใจนี้ก็ว่า จักรก็ว่า

สันนิษฐาน นั้นคือประชุมกับ คำมขาท อธิง

คือเป็นชื่อแห่งใจอย่างหนึ่งเรียกกันว่าใจสันนิษฐาน

นิษฐาน

สรรพเพชุนั้นคือเป็นชื่อแห่งพระเจ้า

สรรพนั้นคือทั้งปวงเหมือนคำพูดว่าสรรพสิ่งทั้ง
ปวง

สิ้นบุญนั้นคือกำหนดเหมือนคำพูดว่ากำหนด
บุญกันไว้

สิ้นพลังนั้นคือกระตุกหลังที่เป้นร่องจีนไปนั้น
เรียกว่าสิ้นพลัง

จนนั้นจนความว่เกิรไม่ตกลงทางเหมือนคำพูด
ว่าคนนั้นเขาตื่นเกิรจนมา

จนนั้นจนความมักว่ททยไปทั้งตัวก็ว่ ว่เป็น
เมื่อกออกทั้งตัวก็ว่ เหมือนคำพูดว่าดม
มันจนไปทั้งตัวแล้วใช้มันจนออกตาม
ทั้งตัว

ตามนั้นคือเป็นชื่อแห่งยาพิศมัยอย่างหนึ่ง
อนึ่งคือคนกระทำสิ่งทั้ง ๆ มีกระษเป็น
กันก็เรียกว่าสาบกระษ อนึ่งคือเป็นชื่อ
แห่งเข็อย่างหนึ่ง

ตามนั้นคือเป็นชื่อแห่งผ้าไหมที่เขากำมาแต่

เมืองนอกอย่างหนึ่ง :

สาร นั้นคือปากเป็นแก่นสาร ตามชาติ :

สารดี นั้นคือเป็นชื่อแห่งของอย่างหนึ่งก็คล้ายกับ
คือเกลือดำหรือได้ในน้ำให้มันได้มัน :

สินค้ นั้นความก็เหมือนกับสินค้ :

สินทพ นั้นคือมัน ตามชาติ :

สิน นั้นคือจากออกก็ว่า คือชรัก็ว่า เหมือนกัน
พจนานุกรมไม่มีให้จากออก แลทยิบสินช
ป
มา

สิน นั้นคือหมก เหมือนกันพจนานุกรมแก้สินแก้ :

สินใจ นั้นคือกาย คือสินลมหายใจเข้าออก :

สินเนื้อประคาก นั้นคือสิ่งจองเงินทองหมกสิน
เรียกว่าสินเนื้อประคาก เหมือนกับไฟ
ไหม้เรือนแลเก้าของมีไก่อยู่

สินบงคย นั้นคือมีไก่อมีไก่อล กอไปอีกเรียกว่าสิน
บงคยเหมือนกันพจนานุกรมแก้สินบงคยถึงแก้แก้
แก้

สินลจข นั้นคือกายเหมือนกันพจนานุกรมแก้สิน

ถึงทเสียแล้ว

ถึงชนชน นั้นคือของที่บนชาตินั้นเรียกว่าถึงชน

ถึงท นั้นคือหิน

ถึงลอค นั้นคือเงินที่เขาไปให้แก่แม่ของหญิงนั้น
เมื่อจะขอหญิงเป็นภรรยา นั้นเรียกว่าเงินถึง

ลอค

ถึงประสาทกร นั้นคือความรู้อ่าง ๆ เรียกว่าถึงประ

สาทกร

ถึงค นั้นคือสิ่งทีบรรณูทิทามไม่ให้ทำนั้นเรียก

ว่าถึงค

ถึงนชร นั้นคืองามคือสี ทามบาฬี

ถึงนบ นั้นคือไม่เห็นปรากฏเรียกว่าถึงนบ

ถึงน นั้นคือเป็นชื่อแห่งของอย่างหนึ่งที่มาแก่หิน
สีสีแกง ๆ นั้น อื่นคือเป็นชื่อแห่งลค
อย่างหนึ่งเหมือนกับสิ่งแก่กว่าหมามนแกงนั้น

เรียกว่าถึงน

ถึงน นั้นคือสิ่งทีเป็นสภายในกายคนนั้นเรียกว่าถึงน
อันหนึ่งคือยีสบวาก็เรียกว่าถึงนหนึ่ง อันหนึ่งคือ

เป็นของที่เขากระทำให้แก้ยักจางอย่างหนึ่ง

เรียกว่าของเล่น

เล่นเชือก นั้นคือสิ่งต่าง ๆ มีปอเล่นกันเป็นคันทัน

ที่ทอเส้นด้ายเป็นเกลียวเรียกว่าเล่นเชือก :

เล่นวัก นั้นคือกระทำของให้ยักจางเรียกว่าเล่นวัก :

เล่นขี้ นั้นคือสับขี้ :

เล่นทิว นั้นความมากมายเล่น เหมือนคนทำพุก

มักเป็นทกซ์เล่นทิว :

ชอน นั้นคือแซ่ เหมือนกับคนแซ่ซึ่งหลังคา

นั้นก็เรียกว่าชอนหลังคา :

ชอน นั้นคือกระทำไม่ให้เหน่นนั้นเรียกว่าชอน :

ชอน นั้นคือกระทำให้ต่อกันขึ้นไป เรียกว่า

ชอนต่อกันขึ้นไป :

ล่อน นั้นคือบอกให้ :

ชร นั้นคือบอกสิ่งที่ยิ่งเหมือนชอนนั้นเรียกว่าชร

ล่อน นั้นคือไม่ตรงเหมือนกับคนทาเอียงนั้น ก็

เรียกว่าทาล่อน :

ชอนชั นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง :

ช่อนกลีน นันคือแปนชื่อแห่งต้นไม้คอกอย่างหนึ่ง

ชาน นันคือไม้ทรงเหมือนกบคนกินแต่เมานัก

เตเต้ไม้ทรงนันก็เรียกทำเต้ชานไปมา :

สวน นันคือทรวงทะกัว แปนคักกระษัตริเรียก

ว่าทรงพระสวน อึ่งคือแปนประเทศที่

เขาปลูกต้นไม้มีผลกิติ ปลูกซึ่งไม่มีคอก

กิติก็เรียกว่าสวนผลไม้ สวนคอกไม้ อึ่ง

คือลอบซึ่งถึงแลลคแลทะนลกว่าใหญ่แล

เล็กนันก็เรียกว่าสวนถึงสวนเล็กสวน

ทะนาล

สวนออกชาน นันคือแปนสวนที่เล่นเล่นกรองกระ

ษกร

สวน นันคือแปนพะแนงออกไปเรียกว่าสวน

เหมือนคักพทัวแบ่งแปนสวน ๆ ออกไป :

เลี่ยน นันคือคิคะเรียกว่าเลี่ยนแปนครคักกระ

ษกร

เลี่ยน นันคือไม้ที่แหลม ๆ ชื่อไม้แลทัว

ให้เขียนนันเรียกว่าเลี่ยนทนาม เหมือน

คำพูดที่เขียนมันทำเขาใจแล้ว
ดบ นนคือพบกน เหมือนคำพูดที่ไปประลบ
พบเขาทุกเปลาต์ อึ้งคนตายแล้วเรียก
ภักท ไชศกอย่างนี้

ชบแพ นนคือไม่ละบายใจแล้วไม่มีรักมีเสียง
แต่นิ่งออยู่นนเรียกว่าชบแพ เหมือน
คำพูดที่คนนั้นชบแพอยู่

ชบหน้า นนคือกระทำหนักเบื่องค์ เรียกว่าชบหน้า
เหมือนคำพูดที่คนนั้นชบหน้าอยู่

ชบ นนคือแถมคือเจ็ดเรียกว่าชบ อึ้งคือลม
บิณฑกที่ก็ใช้ภทรพย์

ดบ นนคือพ่น เหมือนคำพูดที่อย่าเขามีกไปดบ
เล่น

ชบเหือ นนคือเจ็ดซึ่งเหือ เหมือนเจ็ดซึ่งนำที่ใหญ่
ออกมาจากภทยนน

ภทรพย์ นนคือลมบิณฑก ๑

ชบชบ นนคือยพังกู เหมือนคำพูดที่จาจะคอปชบ
ชบค
ชบค

ดุษฎีบุรุษ นั้นคือคนทั้งอยู่ในศาลในดาราจันนเรียกก่าดุษ

ดุษฎีบุรุษ นั้นคือเสียง ตามบท

ดุษฎีประเทร่อ นั้นคือคนสำหรับแผ่นดินนั้นเรียกก่าดุษฎีประเทร่อ :

ดุษฎีพักรรณ นั้นคือเป็นชื่อแห่งพระเทจ แปลกกว่าซึ่งถึง
ดาราพิภพ

ดุษฎีใน นั้นคือตำราของชั้นในนั้นเรียกก่าดุษฎีใน :

ดุษฎีปะทณ นั้นคือกรมค้แคงดีพระมะหากกระษัตริปะทณให้
แก่ชนนภกนนั้นเรียกก่าดุษฎีปะทณ :

ดุษฎีปลบ นั้นคือเป็นคนทอแหดพกไม่จริง เหมือน
คำพทว่าคนนั้นดุษฎีปลบนี้

ดุษฎีพิน นั้นความเหมือนนกับดุษ

ดุษฎีถบ นั้นคือเหมือนเรียกก่าเหมือนดุษฎีถบ อนึ่งคืออนุกรมิถ
ทวยฤทธิไหเป็นไปท่ง ๆ ก็เรียกก่าดุษ

ดุษฎีทบ นั้นคือซุ่มทไป อนึ่งคือรู้เหมือนคำพทว่านั
ม้นทบไป แดความนั้นจักทบแท้

ดุษฎีถรรบ นั้นความก็เหมือนนอนุกรมิถเหมือนนกัน :

ดุษฎีททบ นั้นความก็เหมือนนกับทบ :

ลับ นนคือห้าประหลัมก็เรียกลับ :

ลับ นนคือให้อยู่บาด เหมือนคำพูดว่าจ้อให้ชายคุม
ยื่นลับไป อื่นคือถามจาก อื่นก็อ้อ ๆ กันมา

ลับถาม นนถามก็เหมือนกับลับ :

ลับเกาะ นนคือเที่ยวแสวงหา :

ลับจับ นนคือพุกกันเขา ๆ เหมือนคำพูดว่าคนนั้น
พุกจับจับกัน :

ลับ นนคือสอมเหมือนคำพูดว่าคนจับสอมนกหนา :

ลับสอม นนถามก็เหมือนกับลับ :

ลับ นนคือเป็นจอบที่เขาทำสำหรับให้คนถมเข้า
ลับเรียกลับเหมือนกับลับที่เหล็กแลลับ
น่านน :

ลับ นนคือคบหากับกัฏ คือกินก็เหมือนคำพูด
กัฏไปคบหาถนาคมอยู่กับท่านผู้สอนนอย
หนึ่งแลทมิไม่ให้ลับซึ่งลัฏ :

ลับ นนคือเหมือนคนเป็นแสง เขาถึงมีจุดลับเป็น
คนโลในแสงนั้นก็ไม่ละบายใจเลย อย่างนี้
ก็เรียกลับ อื่นคือออกภรรยาเรียก

กาแลบทั้ง

ดอป

นั่นคือดอปนุก เหมือนกับคนดวณุกซึ่งลัก

ซึ่งทะนาค นั่นก็เรียกว่าดอปดกลกดกทะนาค :

เสียบ

นั่นคือเตาไม้แท่งเต้ เหมือนกับคนเตาไม้เสียบ

เต้ซึ่งปลาทังแดงอย่างนั้นก็เรียกว่าเสียบ :

จมี

นั่นคือเหนียวถนุก เหมือนคนเจบกาแดง

แดงเคืองกาแดงเหนียวถนุกนั้นก็เรียกว่าเจบ

กาจมีไป

ดมตต

นั่นคือถอกที่ถอกครกนั้นเรียกว่าดมกั้น เหมือน

คำพูดว่าผิวเสียคู้ดมกั้นนิก :

ดมี

นั่นคือเป็นชื่อแห่งไม้ที่มีผลอย่างหนึ่ง :

ดมคกร

นั่นคความเหมือนกับดม

ดมคข

นั่นคือรักษโกรเป็นเพื่อนฝูงกัน แลให้ลยู่

ในที่ขันเรือนแลให้ซึ่งเข้าปลาทาหารกั้นก็

คืออย่างนี้ก็เรียกดมคข เหมือนคำพูดว่าคน

นั้นดมคขทาศเขาไว้ แลคนนั้นดมคขใจ

ผู้ภัยไว้

ดมคภ

นั่นคือว่าควรแก่ความกลัวมิได้มิได้เกิน

ไปอย่างนี้ก็เรียกว่าลุ่มคณ

ลุ่มขี้คิ นั้นคือทรัพย์สินทั้งปวงทั้ง ๆ เรียกว่าลุ่มขี้คิ :

ลุ่มป้อย นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง :

ลุ่มโพธิ นั้นคือครุฑรัทภัยดี ทามบาฬี :

ลุ่มเพช นั้นคณเหมือนนกับเขตนา :

ลุ่มมะณฑกุน นั้นคือคิกถึงคณท่านแดนเขาของมาใต้

แก่ท่านเรียกว่าลุ่มมะณฑกุน เหมือนคำพูด

ว่าท่านเขาของมาลุ่มมะณฑกุนท่าน :

ลุ่มมณี นั้นคือร้องเรียก ทามบาฬี :

ลุ่มสารมณีนิก นั้นคือถ้าเหว้คณปภณนาที่คิกนั้น

เรียกว่าลุ่มสารมณีนิก :

ลุ่มไอ นั้นคือเป็นชื่อแห่งลุ่มอย่างหนึ่ง :

ลุ่มป้อชะ นั้นคือไถแล้ว ทามบาฬี :

ลุ่มภิกทญาณ นั้นคือเป็นชื่อแห่งธรรมอย่างหนึ่ง :

ลุ่มภ นั้นคือภักดี ทามบาฬี :

ลุ่มภากิวิ นั้นคือเหบนกึ ทามบาฬี :

ลุ่ม นั้นคือกับสองประลุ่มกับเรียกว่าลุ่ม

ลุ่ม นั้นคณมกั ยังอ้อนอยู่ เหมือนคำพูดว่า

มะพร้าวอ่อนนี้ทกลมกิน

ทกลมชมพู นั้นคือเป็นคนกำลังรักชกำลังใครเรียก

ว่าทกลมชมพู

ทกลมสีขาว นั้นคือเป็นคนกำลังรักชกำลังใครเรียก

มิให้เป็นอย่างคนกระด้างใจถึงหนึ่ง อย่างนี้ก็

เรียกว่าทกลมสีขาว

ทกลมสีเขียว นั้นคือเป็นคนกำลังฮาใจเสียทกลมนี้

ก็เรียกว่าทกลมสีเขียว

ชิมทกลม นั้นคือทกลมไปทั่วเหมือนนกขรรค์ทกลม

ไปทั่วทุกทกลมนี้ก็เรียกว่า ทกลมชิมทกลม

ไปทั่วทกลม

ทกลม นั้นคือเร้นอยู่ซ่อนอยู่ เรียกว่าทกลมอยู่

ทกลม นั้นคือหักไปไม่ปกปิดไปนที่ฮาใครก็ดี แด

กระทำการยลถึงทกลม ๆ เป็นที่ฮาใครกินเล่น

กินแค้นในประเทษมีกลองข่าเป็นกัน ก็

เรียกว่าชิม

ทกลม นั้นคือกระทำการเป็นทองเงินให้มากแค้นให้ถึง

เรียกว่าทกลมเงิน หนึ่งคือเอาฟันไม้ไฟให้

มากกว่าจะมีให้ไฟก็ขยับก็เรียกเขาที่นั่นไฟ
เท่าไร หนึ่งคือเขาขลุ่ยบนสี่คะก็เรียกเรียก :

ลุ่มยา

ลุ่ม
นี่คือเป็นชื่อแห่งเครื่องที่เขาขลุ่ยในน้ำ
อย่างหนึ่ง :

ลุ่มข่ม
นี่คือเป็นคนไม่มีอิสรใจโดย ไม่มีภาวะ
อำนาจแก่ผู้ใดคนหนึ่ง ทำฮากการุญคนเสีย
จวิคนนี้เรียกกว่าคนลุ่มข่ม :

ลุ่มทุม
นี่คือพุ่มไม้ เหมือนคำพูดว่าเขาไปชุกที่
ลุ่มทุมพุ่มไม้เน้น :

ลุ่มหะ
นี่คือเสลด คมข่าพี :

ลุ่ม
นี่คือเป็นชื่อแห่งของสิ่งหนึ่งที่มาแก่เห็น
ที่กินมีกำลังเน้น :

ลุ่ม
นี่คือเขี้ยวไปถึงไป ยบไป มอกไป เหมือน
คำพูดว่าคนกายมีเงินเซมแล้ว แลเรือน
มีนหกลูเซมแล้ว แลไฟมีนมอกลูเซมแล้ว
หนึ่งความว่ามาก เหมือนคำพูดว่าเสือก้ออก
ลุ่มไป

ช่อม นั้นคือคำเหมือนกับคนทำเข้านั้นก็เรียกว่าช่อม
เจ้า ชื่อนี้คือกระทำให้จันทร์เรียกว่าช่อมเหมือน
คำพม่าเกาะช่อมมือเดียวตอน :

ช่อม นั้นคือเหล็กที่เง็นก็ทำทองก็ตีที่ทำเป็นขา
แหลม ๆ สำหรับตีมจนมกนั้นเรียกว่า
ช่อม :

ช่อมแซม นั้นคือกระทำที่หักที่ชำรุดให้ก็ถึงแก่นนั้น
เรียกว่าช่อมแซม :

ช่อม นั้นคือกระทำรักษาด้วยสิ่งต่าง ๆ มีเหล็กแดง
ไม่เป็นพิษ คุ้มมิให้แตกมิให้หลกได้นั้น
เรียกว่าช่อม เหมือนกับปลอกถังที่เขาสวม
ได้ทั้งท่ง ๆ คุ้มมิให้เหล็กนั้น :

ช่อม นั้นคือคำร้องเรียกว่าไปจี้ เหมือนคำพม่า
ที่จะไปล้อมเสียลัดที่ ชื่อนี้คือออกกรักเรียก
ว่าล้อมกรอก :

เสียม นั้นคือเป็นชื่อแห่งเหล็กที่เขาทำสำหรับจุกดิน
อย่างหนึ่ง ชื่อนี้เป็นชื่อแห่งคนไทยเรียกว่าเสียม

เสียม นั้นคือตากแดดฟันซึ่งไม่ให้มีปลายแหลม ๆ

นั้นเรียกทำเลียมไม้ เหมือนคำพูดว่าเจาะทำเลียม

ไม้แหลมหัวแพะจะเมย :

เลื่อม นั้นคือคตตายไปถอยไปทั่วแก่ก่อนนั้นเรียก

ก่เลื่อมเหมือนคำพูดว่า ผลไม้มีรสมันเลื่อม

คตตายทั่วแก่ก่อน :

เดย นั้นคือกระทำให้จีนไปในเชิงบนเรียกว่าเดย

เหมือนกับคนเขาชื่อเดยสมัยจีนแต่ยังมี

เขาเดยไม่นั้น :

ถาย นั้นคืออีกไปยาว เหมือนคำพูดว่าเวลาถาย

แต่ถายบ้างแต่บ้างกินถาย :

จขย นั้นคือหินเล็ก ๆ อย่างหนึ่งทีไหนมาแก่ถ

เขา แถมาจมอยู่ที่น้ำมีใค้เข้ชวแต่เกิดจีน

ปนกลงปนอันมากในน้ำนั้นเรียกว่าจขย :

จขย นั้นคือประเทษทั้งหนึ่งในกายคน :

ถายปน นั้นคือเส้นเชือกที่ผูกชักซึ่งรูปท่าง ๆ เชือก

ที่กำบังมิให้คนเห็นนั้นเรียกถายปน

เหมือนกับสายหุ่นจีนแต่หุ่นไทยนั้น :

ถายตก นั้นคือเชือกที่ชักสำหรับเขาไปจีนแต่เขาไปลง

นั้นเรียกว่าสายลวด
สายเดี่ยว นั้นคือเชือกที่ผูกปลายไปสำหรับชักให้หัน
ไปมานั้นเรียกว่าเชือกสายเดี่ยว

สกร นั้นคือหญิงที่ไม่มีสามีนั้นก็เรียกว่าหญิงสาว
อนึ่งคือชักมณฑกมาเหมือนกับคนสกรซึ่ง
เชือกนั้น

สกร นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง คือไม้ที่ดำ
หรือกระทั่งหน้าเรือท้ายเรือทั้งเรือที่เข้าไปใน
เป็องหน้แห่งพระมະหากระษักรเมื่อเสด็จใน
ชลมารคคืออทพน้ำอย่างหนึ่ง

สกร นั้นคือเอาไม้ไผ่เอามือจ้งให้สั้นมดกนที่
กักให้บริดทชิลสาก เหมือนกับคนสกรซึ่ง
เจ้าสกรเมื่อระหงนั้น

สกร:ฉี่ นั้นคือถ้อยคำที่หญิงกระษักรกรณนั้นเหมือน
คำพูดว่าฉี่พระองคัซังในมพระเสก:ฉี่กรณ
กษณ

สกร:ภากย์ นั้นเป็นคำพูดว่าเป็นหญิงงามนัย

สกร นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง

สิว นั้นคือสิ่งที่เป็นเมคเล็ก ๆ จึ้นที่หน้าตาแห่ง
หมิง พยทงปวงนั้นก็เรียกสิว

สิว นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเหล็กที่คนเขาจะไม่
อย่างหนึ่ง

ชุย นั้นคือไม่แจ่มไม่เหนียวเรียกชุย เหมือน
คำพูดว่าขมขี้มันชุยไป

แซ้ว นั้นความพูดที่ไม่ไหวไม่กะตึกเลย เหมือน
คำพูดว่าคนนั้นนอนแซ้วไปที่เคียวไม่ไหวไม่
กะตึกเลย

ชอย นั้นคือเอาเม็ดกระตักไหละเอือก เหมือนกับ
ชอยวันกินกับน้ำตากเชื่อมนั้น

ลอย นั้นคือเขาไม่ทำเป็นท่ามเป็นขอจันไปเก็บไปหัก
ซึ่งไปไม้เลกกไม้ที่มีฮอยเขาไม่ถึงนั้น ก็
เรียกว่าลอยไปไม้เลกกอยผลไม้

ลือย นั้นคือเป็นเครื่องประคองกายที่เขาทำกำยทอง
คำอย่างหนึ่ง

ลวย นั้นความพูดกันทางม เหมือนคำพูดว่าคน
นั้นแก่งตัวลวยนิก อนึ่งคือไม่เปี้ยกเหมือน

คำพุกก่าเจ้านี้ หุงด้วย นกเกกกีขี้ไม้ได้
ล้วน นนคือเป็นชื่อแห่งของอย่างหนึ่ง คือของที่
คนรีบไปมาทำพะเจ้าสิได้มาทำราชการแล้ว
แต่ทะมาถึงอีแล้วทำพะเจ้าจะเสาะของต่าง ๆ
มีเงินเป็นต้นเจ้ามาให้แก่ท่านเท่านั้นเท่านี้
อย่างนี้ก็เรียกกว่าของล้วน

ล้วน นนคากมั่วพุกก่ามันเลี้ยวไปไม่เท่ากัน
เหมือนคำพุกก่าไม่มีมันล้วนไป

เลี้ยว นนคือมันลึกลงไปเล็กไป เรียกกว่าเลี้ยว เหมือน
กับผลไม้ที่มิไ้ก้ามแต่มันเล็กมันแก่กันไป
ไม่เป็นปรกติทำมะกอนน เหมือนคำพุกก่า
ตกไม่มีมันเล็กเลี้ยวนี้

เลี้ยว นนคือไม่เป็นปรกติในกายให้ขอกให้คอบ
ภายในกาย อย่างนี้ก็เรียกว่าเลี้ยวในกาย
เหมือนคำพุกก่าขอกเลี้ยวนี้ทั้งนี้ก็ไม่สหาย

เลี้ยว นนคือไม่เสมอกันข้างหนึ่งใหญ่ข้างหนึ่งเล็ก
เรียกว่าเลี้ยว เหมือนคำพุกก่าอย่างภาคไม่ได้
มันเลี้ยวไป

เสียด นั่นคือของแก่ก่อนตี ๆ แลภายหลังไม่ตีนั้น
ก็เสียดกว่าของเสียด เหมือนนาคำพุกกว่าของนี้ไม่ตี
มันเสียด ๆ แลแล้ว

เสียดกาย นั่นคือตีกิ่งของที่เสียดแลเอาโลงิ่งของที่
เสียด เหมือนนาคำพุกกว่าเสียดกายนักทำไห
ของ ๆ แลเสียดเป็นหนักเป็นหนา

เสียด นั่นคือเป็นชื่อแห่งลัทธิอย่างหนึ่ง

เสียด นั่นคือเป็นชื่อแห่งของที่ล้าหรือปู้เรือนแลอยู่
ในที่ต่าง ๆ นั้น

เสียด นั่นคือเป็นชื่อแห่งลัทธิที่เขายอบได้กยอย่าง ๑:

เสียด นั่นคณพุกกว่าเคียวไปแลไม่เหนงิ่งใดดังหนึ่ง
เรียกเสียด เหมือนนาคำพุกกว่าเคียวเสียดไปทั้งไเหน:

แซะ นั่นคือไฮไม้ก็เหล็กก็ดีแคะซึ่งจนมิให้ลุก
จันมาจากกะทะนั้นก็เรียกกว่าแซะจนม

และ นั่นคณพุกกว่าเหมือนนกับแซะ

แซะ นั่นคือกระทำให้ลุกลงไปแลให้ลุกเข้าไ ก็
เรียกกว่าแซะ เหมือนนกับน้แซะซึ่งกะลึงให้
กขนั้น

เสาะ นั้นคือแก้เสาะให้มีงกันนั้นเรียกแก้เสาะ
เหมือนกับคนเสาะซึ่งทำไปเดิมนั้น :

ชอ นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเล่นอย่างหนึ่ง อื่น
คือเป็นชื่อแห่งไม้ไผ่ที่เจาฟันลำเสาะ แลยัง
เหลืออยู่แต่จักโคนประมาณสองศอกสาม
ศอกก็ ก็เรียกว่าชอไม้ :

ลือ นั้นคือคือเป็นคำกระษัตริ์ อื่นเป็นคำทักมาก
เหมือนคำพูดว่าคนเจ้าวังลือ ๆ มากก็ไม่

ลือ นั้นคือความของคนนั้นไปบอกแก่คนโน้น
เรียกว่าลือลือยกเขา

ชือ นั้นคือทรงไม้คกเลย

ชือ นั้นคือทายของทัพ ๆ เรียกว่าชือทาย :

ลือ นั้นคือหญิงซักหญิงให้แก่ชยนั้นก็เรียกว่า
แม่ชือลือ อื่นคือเอาความของคนนั้นไป
บอกแก่คนโน้น แลเอาความของคนโน้น
ไปบอกแก่คนนี้ อย่างนี้ก็เรียกว่าลือความ
ไปลือความมา

กา นั้นความว่ามากเหมือนคำพูดว่าของเหล่านี้กา

คก นั้นคือกลัก คำสะกดจากหยาบคณนั้นเรียกทำกะ

คกท นั้นคือกทท ตามศัพท์ :

คค นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่อยู่ในกายคน

แลทกปลักท อนึ่งคือไม้ซัว

คกท นั้นคือกลักคือลักแกงซึ่งเหตุให้แจ้งให้ชก

นั้นเรียกทำคกท เขาใช้ฎีกาอย่างนี้ :

คคณ นั้นคือเป็นคำเรียกตัวของตัวเอง เหมือน

คำพูดว่า คคณเป็นอย่างนั้นคคณเป็นอย่างนี้

เป็นคำพูดของชาวเมือง

คคบก นั้นคือเป็นชื่อแห่งของสิ่งหนึ่งที่เขาถลงออก

จากแร่ที่ชก ๆ อ่อน ๆ นั้น

คคระฆาน นั้นคือเป็นชื่อเรียกแห่งลัททททั้งปวง

คคณแก่มะนุษ

คคทย นั้นคททยก็เหมือนทคชระอย เหมือนคคทค

ทคคทยจะเป็นคคณน ระอยจะเป็นคคณน

คคิระกนทว นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องกลักที่เข้าท

ปวงที่เป็นของเล่นในโลกยนี้

คุริยงคะคนทรี นั้นความก็เหมือนกับคุริยะคนทรี :
 คุทย นั้นคือเป็นคนมีจิตรกล้ำเลิศวิเศษหาพบยาก
 ทำอันทุกขแก่ผู้อื่นนั้น เรียกว่าเป็นคนกตัญญู :
 คุสิท นั้นคือเป็นชื่อแห่งชั้นเทวะกาชั้นหนึ่ง หนึ่ง
 ชื่ออินทรี ความขง :
 คุจกิง นั้นความก็คล้ายกันกับเหมือนกันนั้น :
 คุ นั้นคือพิจารณาด้วยตาทิก็ก็เรียกว่าคุ หนึ่ง
 พิจารณาด้วยทังเจตก็ก็ก็เรียกว่าหมอกุ :
 คุริยงคะคนทรี นั้นความก็เหมือนกับกรยงคะคน
 ทรีเหมือนกัน :
 คุริยงคะตีกถลี นั้นความก็เหมือนกับคุริยงคะคนทรี :
 คุกุกก นั้นคือว่าไม่ผิดเขตทำนบไม่ผิดเรียกว่ากุกก
 เหมือนคำพูดว่าหมอกคนนั้นเขากุกก เขา
 คุไม่ผิดเลย หนึ่งคือคุเหมือนดินทเขา
 ก็เรียกว่ากุกก :
 เกช : นั้นความก็มีฤทธิ เหมือนคำพูดว่าเขามี
 ฤทธิมีเกษะมาก :
 เกระยาน นั้นความก็เหมือนกับกิริยาน :

ใต้

นั่นคือกำลังจะให้ตัวเรื่อ เหมือนคำพูดที่
จะทำการแก้ไขใด ^ห อื่นๆ คือตัวเรื่อเหมือน

ใต้

คำพูดของหาญใดแลหาญยัง
นั้นแต่ทักเก็ชไม่มีศกม กอมีคำอื่นใด
เขาคำยังมีศกม เหมือนคำพูดที่ผู้หนึ่ง
ผู้ใดแลถึงอันใด

ใต้

นั้นความที่มันถึงจีนเรียกกันจีน เหมือน
ไม้ที่ปลูกอยู่ในท่ากตมที่ที่เขาสักเช่นนั้นก็

เรียกกันได้ดี อื่นๆ เหมือนไม้ลอยมาใน
น้ำเห็นแต่ปลายนั้นจีนมาพบน้ำ คน

เทา

ทั้งปวงก็เรียกกันไม่อะไรเลยก็มาใน
นั้นคือไม่เห็นแลหาญไปฝึกขังถูกขัง

เหมือนกับพวกไหนนั้นก็เรียกกันเทา
ฝึกขังถูกขัง

เทา

นั้นความก็เหมือนกับเทา

ท่า

นั่นคือเป็นตัวอย่างหนึ่งเหมือนกับที่หมกนั้น
อื่งคือกระทำการซึ่งก็กระกับทั้งทำไปให้มลง
ในน้ำมิให้เห็นนั้นก็เรียกกันน้ำ อื่งคือ

ถกให้กลมให้ปลึงเข้าปึกในท่วงถกนี้

เรียกถกชด

ถกไซร นั่นคือเอาไม้กระทำให้คล้ายกับขลุ่ย

แต่ต่างทั้งกับนั้นเลกลงจนขึ้นไปเรียกถก

ไซร

ถกกลน นั่นคือเอาไม้ไผ่ลำเก ๗ ลองปล้องตาม

ปล้องเท่าให้เปนนรแล้วระดวงข้อเสียแล้ว

เอามาแซงไว้ในปากกระบอกไม้ไผ่นั้น ทำ

อย่างนี้สำหรับถกปลาไหล อย่างนี้ก็เรียกถก

ถกกลน

ถกถก นั่นคือเปนนึ่งหนึ่งที่อยู่ในปากคนเปนนึ่ง

ที่ยังคงให้ออกนั้นเรียกถกถก อันนี้

เปนนึ่งที่ไล่ถนบกะบับ ที่สำหรับคนแก่กะ

บับหมากก็เปนนึ่งก็เรียกถกถกกะบับ

ถกถก นั่นคือเอาหวายมาเรียกถกถก

ถกถก นั่นคือเวลากลางคืนล่องยามตามยามนั้น

เรียกถกถก เหมือนคนทำพุดกาค้นนี้ทำออก

นอนอยู่จนถก

เกก นั้นคือหญิงชยเมื่อเป็นเล็ก ๆ อยู่ขึ้นเรียก
ทักเกก เหมือนคำพูดว่าเมื่อที่ยังเล็กเป็น
เกกอยู่ ก็ไม่รู้จักอะไรเลย :

แกก นั้นคือกระทำให้แน่นขึ้น เหมือนกับคน
เป็นโรคอย่างหนึ่ง คือกระทำให้แน่นขึ้นมาใน
อกให้ทาบใจไม่มีใครใครนั้นเรียกกันว่าแน่น
เหมือนคำพูดว่าลมฝนแกกขึ้นมาในอกจ้ :

แกกให้ นั้นคือเป็นกำธรมหากที่มทำให้เจ็บใจ
นั้นก็เรียกว่าแกกให้ เหมือนคำพูดว่า
ทำให้เจ็บใจ เจกกลับแกกกันให้เจ็บใจ :

โคกเกก นั้นความกลัวไปกลัวไปมาก เหมือน
กับไม้หลักแพที่ปักลงในน้ำแลมีไม้ผูกอยู่
ด้วยสิ่งใดสิ่งหนึ่ง พลกแพนั้นครนน้ำไหล
เชียวแลก็ไหลล้นโยกไปมา อย่างนี้ก็เรียก
ว่าโคกเกก เหมือนคำพูดว่าหลักแพมีไม้
โคกเกกไปมา :

คอก นั้นแก้คำเดียวไม่มีความเป็นลุ่มรอบความขึ้น
เหมือนคำพูดว่า จักจะไปคอกแล้วจะทาบด้วย

คอก อึ่ง คือ คอกไม้ก็ทำ คอกเขี่ยก็ทำ คอก
ทองก็ทำ

คอกเขี่ย นั้นคือคนก็เงินทำไปเสดถึงเคื่อนแล้ว
ก็เอาเงินคอกช่วยการเงินของทำนมาให้แก่
ทำน ตามพิภคของทำนคืออันสิ่งละเพื่อ
เงินนี้เรียกว่าเงินคอกเขี่ย

คอกไม้ นั้นคือสิ่งหนึ่งซึ่งเอากอกมาจากข้อไม้
ที่มีสีต่าง ๆ มีกลิ่นหอมทั้งมีโค้หอม
ทั้ง อย่างนี้เสดเรียกว่าคอกไม้

คอกไม้ไฟ นั้นคือกินขึ้นเอามาทำเป็นของจุดเล่น
ต่าง ๆ สีเสดของเขี่ยก็เสดคอกเขี่ย
เสดไฟเสดเขี่ยเป็นกัน สำหรับจุดเล่นใน
เพศากลวงคั้นนั้น ของเหล่านี้เสดเรียกว่า
คอกไม้ไฟ

คอกไม้ไหว่นั้นคือคอกไม้เขี่ยมคอกไม้ลค ที่เขา
กระทำด้วยกะตาศกที่ทำด้วยทองสังกฤษกที่
เสดเอาตากเล็ก ๆ พันที่โคนคอกไม้เขี่ย
นั้น ครั้นลมพัดมากแล้ว คอกไม้เขี่ยนั้น

กิลันไหวไปมา อย่างนี้แลเรียกว่คอกไม้ไผ่ :
คอกกรกษ นั้นคือเป็นชื่อแห่งคอกไม้ไผ่อย่างหนึ่ง :

คอกทอง นั้นคือเป็นคอกไม้ไผ่อย่างหนึ่ง อนึ่งคือหญิง
คือคนช้วนนี้ก็เรียกว่หญิงคอกทอง :

กษ นั้นคือรกก่อกชัก เหมือนคนเค็ดรเค็ดขเว้าไป
ในน้ำที่รกกชักกายไม่ว่า ๗ นั้นเรียวก่อกษ

เหมือนคำพุกว่กษพญไฟแดงพระภม อนึ่ง

คกมว่กตั้งอยู่ เหมือนคนหงเจ้าแลเจ๊กม่อ
แลวเซาม่อทั้งไว้บนกลอนแลนั้นเรียวก่อกษ

เหมือนคำพุกว่ม่อยงกษอยู่บนเจ๊กไฟ :

กษ นั้นคือเสียงไม้เขาเสียงก้องน้กเรียวกว่กษ :

กษ นั้นคือเหมือน เหมือนคำพุกว่เหมือน

กษนั้น เหมือนกษนี้ :

กษ นั้นคือเป็นเครื่องทำถ้วยหนึ่งสำหรับทำถง

คกมอย่างหนึ่ง อนึ่งคือเป็นชื่อแห่งเครื่อง

เรืออย่างหนึ่งเรียกว่เสากษ :

กษฏา นั้นคือเป็นคำภม เหมือนคำพุกว่สิ่งนั้น

เป็นกษฏา คือว่เป็นอย่างไร :

ก่ง

นั่นคือน้ำแก๊วไฟที่เขาเผาเข้าเป็นน้ำสำหรับฟอก
ซักล้างต่าง ๆ นั่นเรียกว่าต่าง อย่างคือของที่
สะอาดมีสีขาวเป็นก้อนเม็ดกลมกลิ้งไปกลิ้งหนึ่ง แด
ก็ที่ถูกนั้นเม็ดที่ขี้เค็มก็เรียกว่าต่างไป เหมือน
คำพูดว่าผ้าขี้ต่างไปแล้ว

ก่งหรือ

นั่นความที่มันไม่บริสุทธิ์เหมือนกัน เหมือน
คำพูดว่าคนนั้นคือต่างหรือขี้แล้ว

ก่ง

นั่นคือกระทำให้เที่ยงให้ตรง เหมือนกับของ
ไม่ก่งซึ่งไม่ให้เที่ยงให้ตรงนั้น

ก่ง

นั่นคือชักให้ตั้งจากนั้นก็มิได้จากนั้นก็ก็เรียกว่า
ก่ง เหมือนคำพูดว่าก่งไว้ให้ตั้ง แดก่งไว้ให้จาก:

ก่ง

นั่นคือตรงไปเหมือนคำพูดว่าหนทางนี้ตรงก่ง
ไปที่เดียว

ก่งคือ

นั่นคือเป็นคนที่ไม่เอาซึ่งถือยศตำแหน่งอันนั้น
เหมือนคำพูดว่าคนนั้นก่งคืออนึกเกลื่อนไม่
เอาเลย

ก่งช

นั่นคือตามลึบทุก ตามข่าฟี่

ก่ง

นั่นคือแอนจันหนักก็แอนลงไปก็ก็เรียกว่า

คิมเหมือนคำพูดที่ไม่ขึ้นกับจีนคังดง
 เก๋ นนความก็เหมือนกับคังเหมือนกัน
 แคง นนคือเป็นชื่อแห่งที่อยู่หนึ่ง เหมือนกับคัง
 แคงชกนิน
 แคงแก่ นนคือแคงก้านก
 แคงยอ นนคือแคงยอมีคำยอชกยอนินเรียกว่าแคง
 ยอ
 แคงฮอน นนคือแคงไม่แก่นินเรียกว่าแคงฮอน
 โคง นนคือลงจีนไปแหลมจีนไปเรียกว่าโค้ง
 เหมือนคำพูดว่าระมกคนนนโคงนิก
 คง นนคือเข้าคัวยน้ำคัง ๆ แลให้มิงคก้าง ๆ
 เหมือนกับคงผกนินก็เรียกว่าคงผก
 ก้อง นนความว่าคี่ ๆ เหมือนคำพูดว่าเคือคง ๆ ไป
 จังไหน
 คง นนความว่าลงกวม เหมือนคำพูดว่าคง
 พระอาทิตย์คงพระจันทร์
 ก้าง นนคือเป็นชื่อแห่งถ้ำอย่างหนึ่ง อื่นคือ
 เป็นไม้ที่เขาทำถ้ำหรือคกนุอย่างหนึ่งเรียก

กัทธกัทธหนุ อนึ่งคือเป็นชื่อแห่งจนมอย่าง ๑
คัก นั้นคือกระทำให้ทรงกัทธให้คฤทฐีกเรียกวักค

คกกรวิค นั้นคือพวกกัทธทำกริยากรัทธเป็นคนแต่งอนนนั้น
เรียกวักคกรวิค

คกกรอน นั้นคือกระทำให้แจ่นอ่อนนนั้นเรียกวักค
กร

กษ นั้นคือลาภคือจึงเรียวกักกษ เหมือนคนทำ
พวกว่าเขาแล้วมาคชเพกทลเสีย

กษก นนคกกว่าสีมากสีลงไปเรียวกักกษก

กคกัทธ นั้นคือกระคาคที่อิดขยทอังกำขื่นแกลดัทธ
ที่อิดขยให้มันร่วงลงไปค่นั้นเรียวกักกคกัทธ

กคกถี นั้นคือระคู กคคคค

กคคค นั้นคือหลีกเสียดไป เหมือนกับปลัดทวชน
กับขังหนึ่ง เห็นว่าจะได้ไม้โคไ้แล้วก็คคคเสียด
ออกไปให้ห่าง อนึ่งคือเป็นชื่อของเล่นอย่าง
หนึ่งเรียวกักคคค

คคคคคคค นั้นคือเป็นสิ่งที่กระทำให้ออกเสียด
อีกะจับขี้อีสขอเป็นคคค

ทวนหนึ่ง นนคณมคตยกับกับเหมือน เหมือนคำ

พูดว่ามีคิจากทวนหนึ่งก็แก้

คุณก็ นนคือนิ่งอยู่ ตามบาฬี :

คุณ นนคือนิ่งทำให้จีนมากยแก้ก็ คายสัง

อันก็ก็ก็เสียดกคุณ เหมือนกับคนคุณกิน

ซึ่งน้ำในกาน้ำก็เหมือนกับย่ำช็อคแผลแล :

คุณให้ของแผลออกนั้นนี้เรียกว่าช็อคแผล

เหมือนคำพูดว่าคุณน้ำในกาน้ำช็อคแผล :

เกษ นนคือนิ่งเหมือนคำพูดที่มีเกษ :

เกษ นนคือนิ่งทำให้ช็อคออก เหมือนกับคน

เกษซึ่งไปไม้แผลออกไม้

แผล นนคือแสงพระอาทิตย์ที่กระทำให้ร้อนนั้น

เรียกว่าแผล

โคค นนคือเป็นคำพูดว่าอยู่แต่ผู้เดียวที่ข

ไปแต่ผู้เดียว นนคือใจนขามซึ่งหงน

ก็โคค โคนลงจากเรือนเป็นคั้นก็ ก็เรียก

ก็โคคขามซึ่งหงนแล้วโคคลงจากเรือ :

คอก นนคือไปก็คอกก็คอกเป็นคอก แลมิให้ผู้อื่น

นูนเรียบทักกอดไปคอดมา เหมือนตักพุก
ท่าเขาคอดมาเมื่อไรก็ไม่รู้เลย

กวต นูนคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเล่นอย่างหนึ่ง

เกือก นูนคือร้อนด้วยไฟแลเป็นฟองขึ้นนูน ก็
เรียกกวเกือกเหมือนม่อเท้าเกือกนั้น อนึ่ง
คือเกรงแค้นในใจ

เกือกใจ นูนความเหมือนกับแค้นใจจักใจเคืองใจ

กน นูนคือเย็บ เหมือนตักพุกทำผ้าจากช่วยกัน
เสียดึง อนึ่งคือเที่ยวชนไปไม่ให้เห็น
ก็เรียกกนกันคนไป

กนใจ นูนคือจักจิตรใจให้ไปกมนั้น เรียกกนใจ

กนทว นูนคือเครื่อง

กน นูนคือ ผลกไว้ชนไว้เรียกกนกัน เหมือนตัก
พุกท่าเขาเมื่อชนไว้แลไม่มีนคนอยู่

กน นน ความเหมือนกับกนเหมือนกน เหมือน
ตักพุกท่ากนกันไปข้างไหน

กน นูนคือเป็นโรคอย่างหนึ่งที่ยังเกิดแรงอยู่
ในท้องนั้นเรียกกน กน เหมือนตักพุกท่ากน

ท่าน

ทำเป็นคาบไปเป็นโรคสิ่งไรไม่รู้เลย
นั้นคือประเทศที่ทิ้งไว้เป็นสักคณูให้เรือไปมา
ก็ ผู้คนเกิดไปมาที่ไหแหวะเข้าจะไต่คนกัก
หากผู้ซึ่งถึงของกองทัพลี้ก็ แลคซึ่งคนจะมา
ก็แลกับลี้ ประเทศที่ทิ้งไว้ดังนี้แลเรียก

ท่าน

ท่าน

นั้นความคล้ายกับกับทิศแลแถบ เหมือน
คำพูดว่า ท่านทั้งวันตกแลท่านทั้งวัน
ออก อนึ่งคือเหมือนคนโกรร แลคนโกรร
ข้างหนึ่งนั้นห้ามไม่ให้คนโกรรข้างหนึ่งขึ้น
เรือขตน แลคนโกรรที่เขห้ามนั้นก็มีฟัง
จึงจะขึ้นไปบนเรือคนนั้น คนนั้นแลเรียก
ว่ากันนัก เหมือนคำพูดว่าคนนั้นหนัก
นักเขาห้ามไม่ให้ขึ้นเรือเขาก็ขึ้นกันขึ้นไป

ท่าน

นั้นคือแถบทั้ง ยานนั้นเรียกว่าท่าน

ท่าน

นั้นคือแถบทั้ง ลนั้นเรียกว่าท่าน

ท่าน

นั้นคือประเทศที่เป็นที่อยู่แห่งมนุษย์ แล
ลครทวิบาท ลครทวิบาทนั้นเรียกว่าแผ่นดิน

คิน นันคือกระทำให้กายไหวไปมาทชเคบก็คี่มีได้
เคบก็คี่ก็เรียกวาคินไปมา

คินประสว นันคือสิ่งที่มีคี่จากที่เขากทำยาคี่คี่ ที่เขา
เขามาประสมทำคินขึ้นแเลทำเปนคินคอกอไม้
ค่าง ๆ ก็คี่ก็เรียกวาคินประสว

คินอับ นันคือสิ่งที่มีคี่ทำคี่อากนกับคินประสวปน
กันทำให้ละเชียบกกระทำให้กทำให้แ่งนัน
เรียกวาคินอับ

คินลอ นันคือสิ่งที่ยังเค็กแ่งคินมีคี่แ่งก็คี่จากก็คี่
ที่ล้าหรือยเจียนหนึ่งล่อนันเรียกวาคินลอ

คิน นันคือคณนว่ามากเหมือนคัพพุกว กุเวียนนัน
มีคี่ไป

คณ นันคือเปนชื่อแ่งนบอย่างหนึ่ง

คณ นันคือเปนชื่อไม้แเลท่อนไม้เรียกวาคุน
เหมือนคัพพุกวพินนิตายจี่คุน

แเคน นันคือก่าหนดคเจตเรียกวาแเคน เหมือน
คัพพุกวแเคนเมื่องนนมากถึงไหน

แแก่น นันคือจากก่งอยู่ทีตรงหนนันเรียกวาแแก่น

เหมือนกับโคแดงก็ทำก็ตี แลตั้งคณหน้า
สกนนั้นเป็นนางสาวอยู่เหล็กก็ตีโคก็ตีก็ตีก็ตี
หน้าแดง เหมือนคำพูดว่าโคตัวนั้นหน้า
มันแดง

แดงเงาทร นั้นคณมากเหมือนกับแดง :

แดงกก นั้นคณมากเหมือนกับแดง :

แดงก่อแดง นั้นคือเหมือนแดงโตกับแดง
พะมา่ก่อกนั้นน เรียกว่าแดงก่อแดง

โกน เหมือนคำพูดว่าเข้าไปถึงแดงก่อแดง :
โกน นั้นคือกระทขกับนกกกับเรียกว้าโกนกับ
เหมือนคำพูดว่าอย่าให้เรือโคนกับ :

โกนระคค นั้นคือเค็รไปแลไม่พิจารณา แลตั้ง
ไประคคชอนไม้ก็ตี ระคคอิฐก็ตีก็ตีเรียกว
ว้าโคนระคค เหมือนคำพูดว่าเข้าเค็รไป
โคนระคคไม่เท่าเจ็บนกก :

คอน นั้นคือที่ลงน้ำขึ้นไม่ถึงก็ตี แลฝนกก็มีได้
จึงอยู่ แลไหลลงสู่ที่ทำก็ตี ที่อย่างนั้น
แลเรียกว้าชี่คอน :

กัณ
นับศกษาว่าเงไปริบไปเรียกวากัณไป เหลือน
คำพุกว่าเทจะกานไป อยู่ที่ไม่ได้ :

กัณ
นับคือชกไปชากกันเรียกวากัณ เหลือน
กัณคนชากันเงเจนนัน เหลือนคำพุก
กัณคนชากันเงคนเงเจนนัน

เกื่อน
นับคือเป็นชื่อแห่งพระจันทร์ หนึ่งชื่อถาฬ
สิบวันก็เรียกวากเกื่อนหนึ่ง เหลือนคำ
พุกว่าเกื่อนขึ้นมาในเงเงเงเงเงเงเงเงเงเง
เกื่อนเงเง

เกื่อนกนกรก
นับคือเมื่อพระจันทร์ขึ้นเงเงเงเงเงเงเงเงเงเง
เป็นเงใหญ่โตลอมวงพระจันทร์รอบนับ
เรียกวากเกื่อนกนกรก เหลือนคำโลกย์
พุกว่าเกื่อนกนกรก เงเงเงเงเงเงเงเงเงเงเง
กรก ลกชกก็เรียกวากพระจันทร์รกรก

เกื่อนเกม
นับคือพระจันทร์ไม่แห่งเรียกวากเกื่อน
เกม

เกื่อนเพณ
นับคือพระจันทร์ขึ้นในวัน ๑๕ คำ
นับเรียกวากเกื่อนเพณ

เดือนแรม นัน คือพระจันทร์ขึ้นไม่บริบูรณ์นัน เรียก

ว่าเดือนแรม

เดือน นัน คือไม่หยกไม่ชิงเรียกทุกเดือน เหมือนกับคน
เคียวแฉงเรือเดือนแฉงนรกเดือน เหมือนคำพูด
ว่าคนเกินไปนั้นแฉงเรือเดือนนี้ นรกเดือนเต็มจะ

เดือนสาม นัน คือขอชาใครเขาไป เหมือนคนหนึ่งจะ
จับไปเมืองกรุงแล้วมีคนหนึ่งหาใครจับไปทั่ว ๆ
เหตุใดเหตุหนึ่ง คนนั้นแฉงเรียกว่าคนเกินไป
กันไปทางที่เขาก็ใช้ว่าเดือนสามแฉงเดือนสาม :

กบ นัน คือตื่นไปลูบไป เหมือนคำพูดว่าไฟกบ
แฉงไฟ

กบภาพ นัน คือกระทำความให้สิ้นให้ลูบไป ไม้ให้
ความนั้นบังเกิดขึ้นก็ เหมือนกับคนสอง
คนวิวาทกันแล้วมีคนหนึ่งไปว่ากล่าวไม่ให้
สองคนนั้นเป็นความกัน คนที่ว่ากล่าวนั้น
เรียกว่าเป็นคนกบภาพ :

กบวิตร นัน คือตั้งลมหายใจเข้าออกเรียกว่ากบวิตร :

กบพนัน นัน คือความที่เข้าไปเรียงกันไป เหมือน
กัน

กับลำกับเหมือนกัน

กบ

นั้นคือเป็นชื่อแห่งสาวกชื่ออย่างหนึ่ง

กบ

นั้นคือสิ่งต่าง ๆ มีผลเป็นต้นที่ไม่ถูกนั้น

เรียกกว่ากบ

คณ

นั้นคือสาวกที่ขยันจะผูกพันเรียกกว่าคณ

เหมือนกับคณคอกไม่เป็นต้นนั้น

กมล

นั้นคือทบทวนเจ้าประภินเจ้าเรียกกว่ากมล

เหมือนคำพูดที่เสถียรกมลกับเจ้าสองสี่

คิม

นั้นคือคณที่ขยันทำ เหมือนกับคณคิมซึ่งนี้

เอียนนั้นก็เรียกกว่าคิมหนัก

กฤษ

นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเกี่ยวขลุ่ยเครื่องรถ

อย่างหนึ่ง อื่นเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่มีลักษณะ

กลม แลเป็นชื่อสำหรับใช้กันในสวนนั้นเรียก

ว่าลูกกฤษ

คัมเคียว

นั้นความว่าเคียวกับหน่อไปไม่เหลือข้อยไม่แลเลย

เหมือนคำพูดที่ความว่าคัมเคียวคัม ๆ ไปทั้งโทษ

ค้อม

นั้นความว่าเอวไปแล้งไปไม่ให้เห็นเรียกกว่า

ค้อมไป

ค้อมมือ นนคทพกัเหมือนกับค้อมเหมือนกัน
 เคี่ยม นนคทพกัไปต ๗ เหมือนคำพุดก่าตทนน
 มีนคทพกัเคี่ยมไปเน่นแล้ว
 เคิม นนคทพกัก่อน เหมือนกับจำเคิมแเดเคิมที
 ทาย นนคทพกัคือพ่น เหมือนคำพุดก่ามรกนิก
 ไปทายย่าเสีย
 ทาย นนคทพกัที่ป่นเป่นเลน ๗ นนเรียก่าทาย
 ทาว นนคทพกัเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่มีส่นพ่นแคง ๗
 กลม ๗ เล็ก ๗ ที่อยู่บนพ่นนนเรียก่าทาว
 อนึ่งคือทาวแก่น
 ทาวปษ นนคทพกัคือไก่แก่คนที่อยู่เ็นแต่ผู้
 เกียวแเดถือพ่นในคักแเดจำเรียวซึ่งฉนวนสะภา
 บค้อยู่เป่นฉนวนนน คนนนแเดเรียก่าทาว
 ทาวประท่าเมือง นนคทพกัเป็นชื่อแห่งทาวอย่างหนึ่ง
 ทาวค่งช นนคทพกัเป็นชื่อแห่งชั้นเทวทวชั้นหนึ่ง
 ทาวทง นนคทพกัเป็นชื่อแห่งทาวที่มีหางเหมือนกับ
 ทงคทพกันนเรียก่าทาวทง
 ทาวพระเควระห์ นนคทพกัเป็นชื่อแห่งทาวอย่างหนึ่ง

โคย นนคานท์คล้ายกับกับทาม เหมือนกับพุดว่า
โคยลาคกับทามลาคกับทาม อธิงคอกโคยลาคกับทาม :

คอบ นนคานท์นุก เหมือนกับคนทากแลเสากทาก
นุกเปนนเปทา : ๗ ไปนินเวปกทาคอบ :

ค็อย นนค็อยค็อย เหมือนกับเรือนจางหึงค็อยนิน ก็
เวปกทาวเรือนจางค็อยค็อย :

คัย นนคัยคล้ายกับกับทามเหมือนกัน เหมือนกับ
พุดกทากไปคัยนทากแลไปคัยนทาก :

เค็ยว นนคคล้ายกับกับทามหนึ่ง เหมือนกับคัพคทากไปคน
เค็ยวแลเสากคเค็ยว :

เค็ยว นนค็อยเปนนค็อยเรียกจิงเรือน ค็อยค็อยค็อย
รอกจิงไปจนปทากแลนินเวปกทากเค็ยว
เหมือนกับคัพคทาวเรือนนี้เค็ยวสูงนุก แล
เรือนนนเค็ยวค็อยนุก :

เค็ยว นนคกทามทามไม่ค็อยนุกเปนครุทหนึ่งนุกทามหนึ่ง
เหมือนกับคัพคทากบิตเค็ยวหนึ่งประเค็ยวหนึ่ง :

เค็ยวระทาน นนคกทามทามเหมือนกับค็อยระทานเหมือนกัน :

เค็ยว นนค็อยเปนนค็อยแห่งค็อยนินไม่ค็อยค็อยหนึ่ง คัพค็อยค็อย

- เรียกมะเกลือ
- เกาะ นั้นคือท้าวท้าวกัน เหมือนกับไม้มีนท้าวมีน
 กันนั้นก็เรียกท้าวไม้มีนเกาะ เหมือนกับคำพูดท้าว
 ไม้มีนเกาะเสียแล้ว อนึ่งคือเกาะท้าวซึ่งถึงมี
 ลุกมะนาวเป็นกัน ให้มีนลูกจันแต่มีนนั้นก็
 เรียกท้าวเกาะเหมือนกัน
- คือ นั้นคือไม้คย เหมือนกับไม้คยท้าวที่ไม้คยนั้น
 ก็เรียกท้าวไม้คยท้าว อนึ่งคนว่าหากล่อน
 หากนั้นก็เรียกท้าวคนท้าว
- กานั้นคือท้าวหนึ่งที่อยู่ในท้าวคนแลกกยลัดก
 ที่สำหรับกุแลลัดกต่าง ๆ นั้นเรียกท้าวก
 หนึ่งพ่อของแม่ของพ่อนั้นก็เรียกท้าวก
 หนึ่งคือผู้ชยแก่ ๆ นั้นก็เรียกท้าวกเหมือน
 กัน หนึ่งคือสิ่งที่เป็นปมอยู่ที่ลำไม้มีน เรียก
 ท้าวกไม้
- กานั้นคือลูกคือฝนเรียกท้าวก เหมือนกับคำพูดท้าว
 จะกขานลัดกเล่มหนึ่ง
- กานั้นคือคอดยรอดย เหมือนกับคำพูดท้าวอย่าเพื่อไป

คอบกัเทกัย หนึ่งคณคัลยกับเลเหมือน

คักร ทัคคิโคเลคคิโค

ก นนคิอเฮลลอบ ๑ มกระทำให้เข็อนในสิ่งกักร
ลึทกยเปณกัณทึเรียกกว่าทก เหมือนกับทกแปง
หอมนน เหมือนคัพทกกว่าขอแปงหอมทกลก
ทน้อย

กั นนคิอคัคแห่งคัลลลแมคั่นนนเรียกกว่าทกนั
เหมือนคัพทกกว่าทกระลไปทกนัลลคคัคหนึ่ง
อนึ่งคิอคอบอย

กั นนคณคณไม่กคค เหมือนคัพทกกว่าคณนน
เกททกจะลลกับท

คากคณ นนคิอเปณช็อแห่งลัณนหนึ่งค็ออยู่ในทกย อนึ่ง
ค็อเปณช็อแห่งกัณนไม่ค็ออย่างหนึ่ง

คากคิพ นนคิอคากทกทกนนเรียกกว่าคากคิพ

ทากคณ นนคิอเจ็ยว คณคณคัค

ทากค นนคิอพระอสูเรียกกว่าทากค

ทากทก นนคณคณเหมือนกัณทกเหมือนคณคณ

คณคณคณคณ นนคิอคัคกับคัค คณคณคัค

๓๕๘

กาหนี่	นับความเหมือนนกบกระหนี่เหมือนกัน	๘
กานិង	นับคือที่อณการ	คามชาติ ๘
กานัก	นับคือคอบอยู่ยู่ยู่หนัก เหมือนคำพุกก่า ถ้าคอบคานักไม่ใคร่ระมาเลย	๘
กานะทีศวร	นับคือที่ลุมการ	๘
กาไป	นับคือร้อน	คามชาติ ๘
กาปะน	นับคือทมิฬ	คามชาติ ๘
กานันการ	นับความก็เหมือนนกขานุกรมเหมือน กัน	๘
กาภา	นับคือท่าเฝีย	คามชาติ ๘
กาธะกา	นับคือเก็ก	คามชาติ ๘
กาธะก่า		
กาธก	นับความก็เหมือนนกขานการะกา	๘
กาธภ	นับคือเรือนที่ท่าสำหรับได้คนเษที่ท่าด้วย ไม้ไร่ไร่ใช้คนนั้นเฝียกท่ากาธภ เหมือนคน พกวท่าภคนนั้นคนกคนนี้	๘
กาธน	นับคือหยาบ	คามชาติ ๘
ท่าเรือ	นับคือประเทษเป็นท่าสำหรับเรือจากมากนั้น	

เรียกว่าทำเรือหอ

กาละปัด นั้นคือพักไปกาลนั้นเรียกว่ากาละปัด

เหมือนกับพัก ที่พระดงมีเรือนั้น

กาเหล่นั้นคือคนที่ไม่เป็นปรกติเอียงไปข้าง ๆ นั้น

เรียกว่าคนกาเหล่นั้นเหมือนคำพูดว่าคนนั้น

กาเหล่นั้น

กาหลม นั้นคือกาทรกลงไปถูกเท้าไปสกสกเป็นปรกติ

นี้นั้นเรียกว่ากาหลม เหมือนคำพูดว่าคน

นั้นกาหลมเท้าไปแล้ว

กากร นั้นคือทั้งหมื่น

ตามบาฬี :

กาษา นั้นคือทำผู้ชยเรียกว่ากาษา

กาชี่ นั้นคือทำผู้หญิงเรียกว่ากาชี่

กีนั้นคความที่ไม่งามไม่ดีเรียกว่ากีน เหมือนคำพูดว่าของเก่าทำแล้วเขากเสียเขาไม่เขา เหมือนกับกีนี่เขียน

กีนายกมนั้นคืออายุคนมีขึ้นนกร

ตามบาฬี :

กีนุ นั้นคือว่าเห่น

ตามบาฬี :

กีนิน นั้นคความเหมือนกับนินทา

กิจน นับคือนอกตาม ตามชาติ ะ
 กิจโก นับคือสารรงค์ ตามชาติ ะ
 กิจกามภิก นับคือครอบงำเสียซึ่งพระอาทิตย์ ะ
 กิจบัง นับคือเกาะที่ท่าที่พึ่งที่รัก ตามชาติ ะ
 กิจพรศ นับคือรศเป็นชีพ ตามชาติ ะ
 กิจก นับกลางวัน ตามชาติ ะ
 กิจกนุชิต นับคือชิตใหญ่ชิตน้อยที่บัง ตามชาติ ะ
 กิจกยัง นับคือทั้งหมื่น ตามชาติ ะ
 กิจทะเล นับคือวัน ตามชาติ ะ
 กิจ นับคือกระทำกับมือกิต แฉกเออเอาไม้กระ
ทำให้มีเสียงกิตมีไม้เสียงกิต ก็เรียกว่ากิต
เหมือนกับที่กลองแฉกที่คนนั้น ะ
 กิจ นับคือไม่ห่าง เหมือนคำพูดว่าทะเลแกงฉิม
ถีนก อนึ่งคือคนแน่นหนาขึ้นก็เรียกว่าเป็น
คนถีนก ะ
 กิจษ นับตามคล้ายกันกับหน เหมือนคำพูด
ว่าที่หนึ่งหนหนึ่ง ะ
 กิจ นับตามคล้ายกันกับแห่ง เหมือนคำพูด

ที่นั่นแห่งนั้น

ที่ใด นั้นคณพเหมือนกับแห่งไหน เหมือนคำ

พุก่าอยู่ที่ใดอยู่แห่งไหน

ที่คาบ นั้นคือที่ของคนหนึ่งแต่มาชญาบที่ของคนหนึ่ง

นั้น เรียกว่าที่คาบ เหมือนคำพุก่าที่ของเขา

มาคาบที่ของเขา

ที่เกาะ นั้นคือจักเกาะ

ที่ถิ่น นั้นคือเป็นคนสักกระทำซึ่งเขาของพิศคุณ

ทองสีให้กระจักกระคาบเสียหายไปนั้น คน

นั้นแต่เรียกกว่าคนถิ่น

ที่พึง นั้นคือคนที่ถึงเกาะที่แก่คนนั้น เรียกว่า

ที่พึงของคน

ที่ถิม นั้นคือสิ่งที่มีได้เขียนด้วยมือ นั้น แต่เป็น

เครื่องเขียนร้อยนั้นเรียกว่าที่ถิม เหมือน

กับถิมที่หนึ่งชื่อเป็นต้นนั้น

ที่เมือง นั้นคือยกทหารไปทำถึงคณพบ้านเล็กเมือง

ใหญ่นั้นเรียกว่าที่เมือง

ที่อยู่ นั้นคือที่ที่คนอาศัยนั้นเรียกว่าที่อยู่

- ศิษยาม นันคือคนที่นั่งยามครบถึงยามแล้ว เขาก็ที่
 มั่งให้ไต่ขึ้นเป็นลักคณุนั้นเรียกว่าศิษยาม ๖
 ทวงคต นันคือทนายเป็นคำกระษัตริ
 ที่บ้าน นันคือที่สำหรับคนอยู่นั้นเรียกว่าที่บ้าน ๖
 ทกกละพัก นันคือเป็นชื่อแห่งผ้าย่างหนึ่ง ๖
 ทคณเฑ นันคือมีกลิ่นอันเหม็น ทามชาติ ๖
 ทุริท นันคือประพุกทมิไม่คืนันเรียกว่าตุริททาม
 ทามชาติ ๖
 ทุกระท นันคือสิ่งที่ทำเป็นรูปคนที่ทำด้วยดินเป็น
 คน สำหรับเกก ๆ เสนนันเรียกว่าตุกระ
 ท ๖
 ทุทิตา นันคือทอง ทามชาติ ๖
 อุมา นันคือควน ทามชาติ ๖
 ทมึง นันคือควน ทามชาติ ๖
 ทระ นันคือกวน ทามชาติ ๖
 ทระกาสี นันคือปภททซึ่งทระ ทามชาติ ๖
 ทุส นันคทามเหมือนกันทระเหมือนกัน ๖
 ทุรน นันคือร้อนเรียกว่าทุรนทุกย เหมือนคำพูด

ทวนนี้จำซ่อนทรนทรนทุกขนัก :

ทเรียน นนคือเป็นชื่อแห่งกันไม้อย่างหนึ่ง :

ทูล นนคือลของที่พิกมาปลิวมาเรียกกว่าทที่พิกมา :

ทูล นนคือเอาลไป อหนึ่งคือลอบยงจวจันเหมือน
คำพูดทว่าทขอทูลลัดกรนหนึ่งก่อน แลเวค
ลอบทลจันแล้ว :

ท นนคือเป็นชื่อเรียกทจของทเอง เป็นคำ
บ้านนอก :

ท นนคือเป็นคทไม่จริง เหมือนกับคนไป
เห็นของของคนอื่นไปเถียงเจ้าว่าเป็นของ ๑
คน อย่างนี้แลเรียกทท เหมือนคำพูดท
คนนั้นมากทของ ๑ เทวทเป็นของท :

ท นนคือไม้แหลมไม้คมทท อหนึ่งคือเป็นชื่อ
แห่งสิ่งหนึ่งทีเขาทททไม้ ลัทหรับได้สิ่ง
ของทท ๑ ทเรียกทท เหมือนคำพูดทมีค
นี้คณนทท นนจะชื่อไม้ททททททหนึ่ง :

ท นนคือเป็นชื่อแห่งปลาทอย่าง :

ท นนคทคทททททททเหมือนททท :

- ญ นั้นคือจกทอที่ให้ลฮากนั้นเรียกกว่าหญ เหมือน
 คำพูดว่าถูกระการเสียให้ลฮาก :
- ฎ นั้นคือถรรเสริญ ตามชาติ :
- เท นั้นคือความคล้ายกันกับทั้ง เหมือนคำพูดว่า
เฮาของนไปเทไปทั้งเสีย อันนี้คือเหมือนเล่า
อีสิบทะเล ก็เรียกว่าเล่าเทหนึ่ง เหมือน
 คำพูดว่า จะไปซื้อเล่าทำย่าล็กเทหนึ่ง :
- เต นั้นคือเคชกัฏ ไฟกัฏ ตามชาติ :
- เต นั้นคือไฟชก ตามชาติ :
- เท นั้นคือเป็นชื่อแห่งปลาอย่างหนึ่ง อันนี้คือเป็น
ชื่อ คำเรียกแห่งทะเล :
- เท นั้นคือบิลารที่คนนับถือ แลไปบงลงบน
ชายนั้นเรียกว่าเทพรกษ :
- เท นั้นคือทะเล :
- เท นั้นคือฝนกัฏ ทะเล ตามชาติ :
- เท นั้นคือนางกระษัทร :
- เท นั้นคือเป็นชื่อแห่งตุกรอย่างหนึ่ง :
- เต นั้นคือความคล้ายกับออกจาก เหมือนคำพูดว่า

ข้าพเจ้าแต่งเรื่องชิงกะโประ แลออกจากเมือง
ชิงกะโประ มาแต่บ้านนั้นออกจากบ้านนั้น

แก๊
อันหนึ่งเป็นชื่อแห่งวิภคทีอย่างหนึ่ง
นั้นคือความกลัวอันนักก็ว่า วิงเวนนกก็ว่า เหมือน
คำพุกก่าไม้คานนี้อันนอกแก๊ทีเคี้ยว แล
คณนนั้นจึงแต่มาโนนแล้ว

แก๊
นั้นคือเป็นความจริง เหมือนคำพุกก่าของฉี
ทองแต่หญาไม้แก๊

ไท
นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่อยู่ในกายคนแลกาย
สัตว์

ไท
นั้นคือเกี่ยวไปหแลคสถานไปเรียกก่าไท เหมือน
คำพุกก่าไททะพานมากของก็จะพลัดคกกลงไป

ไท
นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งทีกล่าวกับจุคไฟนั้น
อันหนึ่งคือขงคณนนี้เรียกก่าไท เหมือนคำพุก
ก่าไทกณนแลคก่าไท

ไท
นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนในเสียงฉีเรียกก่าไท
อันหนึ่งคือไม่เป็นคนททษ ก็เรียกก่าเป็นไท

ไท
นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องทีเขาทำมาอย่างหนึ่ง

ไถ่ นั้นคือจนออกนอกนอก เหมือนกับไถ่ของออก
จากเกาะเตไถ่จนออกจากเรือ หนึ่งในเกาะ
ตามทาง ๆ นั้นเรียกไถ่ตาม อื่นไถ่โทษ
คือกระทำให้มีโทษ ท้ายเสียพักกเจ้าของ
สิ่งใด ๆ ท้ายเป็นจริงเปลี่ยนแทนโทษนั้น
ก็เรียกไถ่โทษ

ไถ่ นั้นคือสิ่งทีเขาเย็บแลกรัก ท้ายท้ายแล
ใหม่ถ้าหรัยได้ของทั้ง ๆ นั้นเรียกไถ่

ไถ่ นั้นคือใหญ่

ไถ่ นั้นคือเป็นชื่อแห่งพวกอย่างหนึ่ง อื่นคือ
ทอนลงนั้นเรียกไถ่กลม เหมือนคำพูด
เกาะชื่อพวกไถ่กลมเต็มหนึ่งแลกลมมันไถ่เรือ
นก

ไถ่ นั้นคือถอง อื่นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งทีสำหรับ
ไม้อย่างหนึ่ง

ไถ่ นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งทีสำหรับไถ่ต้มแกง
ทีมีสำหรับนั้นเรียกไถ่

ไถ่ นั้นคือจากเจ้าไปกตลงเจ้าไป เรียกไถ่เจ้าไป

เหมือนคำพูดที่สนิทกลมไถ้เข้าไปแล้ว ๕

โถมะนา นั้นคือดรรชนี ๕

โถมะนิต นั้นคือน้อยเนื้อหัวใจ ๕

โถมะร นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องอาหารอย่างหนึ่ง ๕

โถมะรัง นั้นคือเตาไฟ ๕

โถมะสา นั้นคือโทษ ๕

โถมะหัท นั้นคือความปรารถนา ๕

เทก นั้นคือประเทศที่กำกับหกงเขาคิมแดง แด

กำลังอื่น ๆ นั้นเรียกว่าเทก ๕

เทก นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง อื่น

คือเป็นชื่อแห่งสัตว์ที่ทำเหมือนรูปเทกที่ผูก

ทองเครื่องอย่างหนึ่ง อื่นคือเป็นไม้สั้น ๆ ถ้า

หริบพคหาใครสิ่งต่าง ๆ นั้นก็เรียกว่าเทก ๕

เทก นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเรือนอย่างหนึ่ง ๕

เทก นั้นคือถึงลงกำลังเรียกว่าเทกลง เหมือน

คำพูดที่คนซึ่งมีนเทกลง แลคนนั้นก็ขบนี้

เทกลงแล้วไม่เหมือนแต่ก่อน ๕

เทกลง นั้นความก็เหมือนกับเทก ๕

เทา นนคือเสมอกัน ไม่โตไม่เล็กกว่ากัน เรียกว่า
เทาๆ หนึ่งคือไม้ที่ไฟเผาละเอียดเป็นผง
ไปนั้นก็เรียกว่าเทาไฟ

เทา นนคือมีขนาดเล็กเป็นชิ้น ๆ กันเข้าไปเหมือน
ฉาบหมเทา นั้น หนึ่งคือต้นไม้ที่เลื้อยไปบน
ต้นไม้ก็ชื่อที่แผ่นดินก็ชื่อ ก็เรียกว่าเทาต้นไม้

เทาไม้ นนคือเป็นชื่อแห่งรองที่ได้ไม้ดินอย่างหนึ่ง

เทา นนคือคนแก่หนัก ^{ที่} เหมือนคำพูดคนนั้น
แก่แก่หนัก

เทาหน นนคือหนมีเคยกลบรอบเล็กก็เล็กก็ ก็
เรียกว่าเทาหน เหมือนคำพูดว่าหญิงคนนั้น
เทาหนงามหน้าขม่นัก

เทาขุ่น นนคือสิ่งที่ทำทวยทองก็ก็ขุ่นก็
ก็ขุ่นล้าวิทก็ก็ขุ่นก็ ที่ได้ขุ่นดินหมาก
นั้นเรียกว่าเทาขุ่น

เทาขี้ นนคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

เทาขี้ นนคือเป็นชื่อแห่งอย่างหนึ่งก็เลื้อยไปนั้น

เทาขี้ นนคือเป็นชื่อเรียกแห่งพระอาทิตย์ ลาง

คนเรียกว่าตะวัน

ทำ นันคือกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ละเอียดทุกตัวครบ
แลสกนเป็นกันนั้นก็เรียกว่าทำเหมือนกัน
ทำเข้าทำพริกเป็นกันนั้น

ทำ นันคือไม่สูง

ทำ นันคือประเทศที่เป็นรูปทรงเท้าไปในภูเขา
เล็กก็เล็กก็เล็กก็เรียกว่าทำ เหมือนกันทุก
ท่าเกาะไปเที่ยวเล่นกัน

ทำกลาง นันคือประเทศที่เป็นที่ถึงที่สุดนั้น เรียก
ว่าทำกลาง เหมือนกันทุกท่าไม่หนักแต่ทำ
กลางมาแล้วหยุดยัง

ทำการ นันคือคนไม่ขึ้นอยู่แปลว่าแปลทำสิ่งต่าง ๆ นั้น
เรียกว่าทำการ

ทำจริง นันคือไม่ทำแต่ชก เหมือนกับคนที่จะทำ
สิ่งนี้สิ่งนั้นก็กระทำจริง ๆ ตามขำกว่าอย่าง
นี้ก็เรียกว่าทำจริง ๆ ซ้ำไม่ทำเล่นแต่ชก

ทำตาม นันคือเห็นเขาทำก็กระทำไปตามเขา อย่าง
นี้ก็เรียกว่าทำตาม

ทำเทียม นนคือสิ่งที่ไม่แท้แลทำให้คนเห็นว่าเป็น
แต่นนเรียกว่าทำเทียม เหมือนของมิใช่ทอง
ทำแท้แล เขาทำเป็นของกะโหลกชายชื่อแล
คนไม่รู้กว่าของแท้ อย่างนี้ก็เรียกว่าของ
ทำเทียม เหมือนคำพูดทำของนี้ไม่แท้
เป็นของทำเทียมทั้งหก :

ทำนุบำรุง นนคือซ่อมแปลง เหมือนกับคนซ่อม
แปลงซึ่งควรทำสาม ที่ลัดกหักพังกระทำ
ให้ก็อย่างแก้ก็ให้งามขึ้นไปกว่าแก้ก็ ก็
เรียกว่าทำนุบำรุง :

ทำเนา นนคณเหมือนกับขงมัน เหมือนกับลูก
ขงกระทำของหักแลแตก ผู้ทำรู้กว่ามัน
แตกหักแล้วก็กระทำเนาเล็ก แลมัน
แตกหักมันแล้วก็ขงมันเล็กหาเอาใหม่ :

ทำหนัก นนคือประเทษที่เป็นที่อยู่ของกระษัตริ
นนเรียกว่าทำหนัก :

ทำนอง นนคือทำทางเหมือนคำพูดว่า คนนั้นน่าน
หนหรือทำนองก็หนัก :

ทำนบ นั้นคือนิทานเรื่องทศกัณฐ์ก่อนนั้นเรียกทำนบ

ทำเนียร นั้นคือเคียวไปก็ทำ มีก็เคียวแล้วไปก็ยั้ง

อื่น ๆ ก็เรียกทำเนียร เป็นคักกระษัตริ

ทำนบ นั้นคือกันคืออีก เหมือนกันคนกันอีกซึ่ง

ห้วยหนองคลองคอกน้อย มีให้หนักไหลเจ้า

ออกไถ่นั้นก็เรียกทำนบ เหมือนคักพุกทำ

อีกทำนบเสียอย่าให้หนักออกไถ่ อีกทำนบ

เสียอย่าให้หนักเจ้าไปไถ่

ทำเนียบ นั้นคือเอียงอย่าง

ทำเหม่ง นั้นคือที่ เหมือนคักพุกทำเหม่งนั้น

ที่นั้น

ทำเน นั้นก็ว่าที่เหมือนกัน เหมือนคักพุกทำเขา

อยู่ทำเนนั้นแดงเขาอยู่ที่นั้น

ทำหวน นั้นคือจะให้เป็นคักแดงให้จำเรณูจีน เหมือน

คักพุกทำนั้นก็จะทำจวนลูกทำ

ทำบข นั้นคือข้าน เหมือนคักพุกทำขบขนั้นข้าน

นั้น

ทำนย นั้นคือทกย เหมือนคักพุกทำหวนนี้โหรเขาทำ

- ทำนบ ทำนบ หมายจะเก็บไฟ
- ทำมะก นั้นคือ ฝักที่ขยกับทำเขียม
- ทำมะง นั้นคือ แขนงไม้ชื่อเป็นค้ำกระษักร ลงที่ใช้
จรมลอย่างนี้
- ทำเย นั้นคือ เป็นชื่อแห่งค้ำอย่างหนึ่ง หนึ่งคือ
เป็นแห่งหม้อพอกหนึ่ง
- ทำถ นั้นคือ ทนงชื่อที่เขียนบอกซึ่งวิจจก่าง ๆ นี้
ก็เรียกว่าหนึ่งชื่อทำถ
- ทำหริ นั้นคือ ดิก
- ทำง นั้นคือ ทมกทปจีนเรียกว่าทำง
- ทำทรก นั้นคือ ทรก เป็นค้ำกระษักร
- ทำทรจ นั้นคือ เป็นชื่อแห่งค้ำชกกรพวกหนึ่งที่มี
รูประคตทุกษเอนั้น
- ทำตั้ง นั้นคือ เป็นชื่อแห่งค้ำอย่างหนึ่ง หนึ่งคือ
เป็นเงินตีชกกรเรียกว่าตั้งค้ำตั้งหนึ่ง
- ทำถาย นั้นคือ ไร่เดี่ยวแ่งเดี่ยวพงเดี่ยว เรียกว่าทำ
ถาย
- ทำวล นั้นคือ ทุระ

ตะกั นันคตมคตักขกับครู่หนึ่ง เหมือนคนทำพุกทำเมื่อ
ตะกันี้ฝนตกหนัก

ตะกั นันคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง

ตะกั นันก็เป้นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง

ตะกุกตะกุก นันคือเป็นชื่อแห่งไม้ขงอย่างหนึ่งเหมือนน:

ตะกั คำพุกว่าเท่ามันคตมตะกุกตะกุกไปโน่นแล้ว :

ตะเกียง นันคือสิ่งที่ได้มันคตมไฟให้สว่างนัน

เรียกว่าตะเกียง

ตะกุก นันคือเป็นชื่อแห่งไม้ที่เจ้าทำเหมือนกับใบ

กบแต่ทำใหญ่ทำสำหรับถือท้ายเรืออย่างหนึ่ง :

ตะกอน นันคือสิ่งทีนอนลงไปอยู่กันคุ่มนันเรียกว่า

ตะกอน เหมือนกับคนตกน้ำแม่เจ้าจันผา

ได้คุ่มมันไววัน ๒ ก็ก็ ก็มีสิ่งทีจมอยู่กัน

คุ่มเป็นอันมาก ถึงนันแล้วเรียกตะกอน :

ตะกาย นันคือเป็นชื่อออกมาจากเหตุกแดดหิน เหมือน

กับไฟผะเนียงนันก็เรียกว่าตะกายหินตะกาย

เหล็ก อนึ่งคือค้ำค้ำยมือแลก็นันก็เรียกว่าตะ

กาย เหมือนกับหมาแลแล้วมันค้ำค้ำตะกาย

ซึ่งกินเลขทภยนั้น

ทะกนบ นันคือเป็นชื่อแห่งทะกนบอย่างหนึ่ง

ทะกนเกวบ นันคือเป็นชื่อแห่งทะกนเงอย่างหนึ่ง

ทะกน นันคือเป็นชื่อแห่งกนอย่างหนึ่ง

ทะกน นันคือนอนเขาทภยนั้นเรียกว่านบ

แคง

ทะโคน นันคือสิ่งใดที่ตกเป็นคณบอยู่ใต้ทะ

ทนเป็นกนเรียกว่าทะโคน

ทะกตามทะกน นันคือคนกินไม่เป็นปรกติกิน

สกนแคงกินเร็ว ทำฮการเหมือนสกน

กินนั้น เรียกว่าทะกตามทะกน เหมือน

คำพูดของคนนั้นทะกตามทะกน

ทะเจ นันคือเป็นชื่อแห่งสกนทภยในน้ำอย่างหนึ่ง

สกนที่กรเจ

ทะชบ นันคือเป็นชื่อแห่งสกนที่กินมากอย่างหนึ่ง

ทะเจบ นันคือเป็นชื่อแห่งสกนเหมือนกับทะชบ

แต่สกนนั้นเล็กกว่าทะชบ

ทะคก นันคือเป็นชื่อแห่งสกนอย่างหนึ่ง

ตะกอก นนคือคือเหล็กทศกยเสียงกิ่งอย่างหนึ่ง ๖

ตะเคียน นนคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง ๖

ตะเภา นนคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่ทำด้วยเหล็กกล้าหรือ
หีบหมากหินแลหีบสิ่งอื่น ๆ นน

เรียกว่าตะเภา

ตะกร้อ นนคือเป็นชื่อแห่งผลไม้อย่างหนึ่ง ที่ชัก
ให้มือคนงอขึ้นงอไปนั้น ๖

ตะกั่ว นนคือหนึ่ง สามบาท ๖

ตะกั่ว นนคือสาม สามบาท ๖

ตะกั่ว นนคือชื่อแห่งพระเจ้า ๖

ตะกั่ว นนคือชื่อแห่งอาวุธยิงอย่างหนึ่ง
ใช้ระนุอย่างนี้ถูก ๖

ตะกั่ว นนคือทรัพย์ สามบาท ใช้ระนุอย่างนี้
ถูก ๖

ตะกั่ว นนคือทรัพย์เหมือนนก ๖

ตะกั่ว นนคือความคดกยกับเขือยง เหมือน

คำพูดว่าคน นนตะกั่วคดกยนี้

นก นนคือความใหญ่ นนค้ำพูดว่ามะ
๖

ช่างลูกไม้ใหญ่ถนัดนัก

ตะเหินตะ นนคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

ตะขน นนคือเป็นชื่อแห่งมอดอย่างหนึ่ง เหมือน

คำพูดว่า: ชื่อมอดตะขนลึกลับยิ่ง

ตะนาค นนคือสิ่งที่ทำด้วยตะกั่วผสมเพชรทำสำหรับ

ทองสิ่งต่าง ๆ นนเรียกว่าตะนาค

ถนน นนคือหนทางบกที่ก่ออิฐถือปูนได้ก่ออิฐ

ถือปูน แล้วทำสูงเป็นทางไปนั้นก็เรียกว่า

ถนน

ถนอม นนคือรักษาให้ดีขึ้นเรียกว่าถนอมเหมือน

คำพูดว่า: ลูกขี้ ๆ อชานถนอมไว้

ตะนาศ นนคือเป็นชื่อแห่งช่างขนนงพวกหนึ่ง

ตะนาค นนคือเป็นชื่อแห่งคนรักษาหนึ่ง

ตะใบ นนคือเหล็กกล้าที่ทำสำหรับกระทำการเสีย

เป็นต้นให้คมนั้นเรียกว่าตะใบ

ตะปะ นนคือสิ่งที่ทำด้วยไม้มีต้นก็ไม้ไผ่มีต้นก็

ไม้ที่ทำสำหรับไล่สิ่งต่าง ๆ นั้นเรียกว่าตะปะ

ตะปิ้ง นนความที่ไม่หยุด เหมือนคำพูดว่าทำงาน

ทะอังกไปแลเคียรทะอังกไปเท็ชอทะอังกไป ๕

ทะเบง นั้นคอกมวักคนจีนไปคนออกไป เหมื่อนคัก

พุกวักทะเบงเส็ยงจีนไปแลทะเบงทลออก
ไป

ทะแบง นั้นคอกเป็นชื่อแท่งผูกแลเชือกออย่าง

หนึ่งเรียกวักผูกทะแบงมาร

ทะบอง นั้นคอกเป็นชื่ออกรไม้ออย่างหนึ่ง

ทะบั้น นั้นคอกเป็นเครื่องชกคนแก่อย่อยหมากกิน

เรียกวักทะบั้น

ทะบูน นั้นคอกเป็นชื่อแท่งทักไม้ออย่างหนึ่ง

ทะไฟ นั้นคอกเป็นชื่อแท่งหญิงที่เป็นเส็ยงองลูก

ชบั้นนเรียกวักลูกทะไฟ

ทวโพก นั้นคอกเป็นชื่อแท่งล่นหนึ่งที่อยู่ในทกย

คนแลทกยล็ก

ทะพค นั้นคอกเป็นชื่อแท่งไม้ที่เจ้าทักหรับตีหัว

ควออย่างหนึ่ง

ทะพค นั้นคอกมวักไม้ชกเหมื่อนนกน เหมื่อน

คักพุกวักได้ทะพคไป คักทะพคไป

คะพิน นันคือเป็นชื่อแห่งโรคอย่างหนึ่ง ที่ยังเกิด

แก้แก้ ๗ นน

คะเพียน นันคือเป็นชื่อแห่งปลาอย่างหนึ่ง

คะพูน นันคือเป็นชื่อแห่งคนพวกหนึ่งที่เป็นโทษ

สำหรับเกี่ยวอย่างนั้น

คะเพน นันคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเล่นอย่างหนึ่ง

คะพาน นันคือไม้ที่ปักแถวพากสำหรับลงแม่ไม้

กิติ ที่สำหรับขุดคลองกิติ ก็เรียกทำ

ไม้คะพาน

คะภานัน นันคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่งคล้าย

กบเท้า

คะภานัน นันคือเป็นชื่อแห่งเรือใหญ่ที่เปนนอย่าง

จงจันมาแต่ก่อน ที่ไททำไปค้าขายใน

เมืองจีนถึงกิติ ที่จีนทำมาค้าขายในเมือง

ไทก็กิติก็เรียกว่าคะภานัน

คะมุก นันคือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่อยู่ในกายคน

ที่สำหรับหายใจเข้าออกนั้น

คะมิถ นันคือเป็นชื่อแห่งคนพวกหนึ่ง อธิงว่าใจ

แขนงที่หัวใจกระตังก็ทำ เหมือนคนทำพุกค่างคน

นั้นหัวใจละลิดนิก

คะม่อ นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้สั้น ๆ ที่ก็มีรูปลักษณ์ค่าง
ค่างมีเรือนเป็นต้นเรียกกว่าคะม่อ

คะยาน นั้นคือเหมือนคนได้ขึ้นเขา ๆ เค้าที่เมือง
กบขนั้นถูกนิก คนก็อยากจะได้ใครได้ละการ

ที่คนทำเสีย ทาเรือขึ้นไปถลางจะซื้อก็ซื้อ

ไม่ได้ก็กลับมากช่วยการเสียเปล่า ๆ คนทั้ง

ปวงก็มาแก่ผู้ขึ้นท่า แต่ได้ขึ้นเขาก็กะ

ยานขึ้นไปช่วยการเสียเปล่า ๆ ไม่เป็น

ผลเป็นประโยชน์เลย

คะกาย นั้นคือหัวแบกกล้วยท่า เหมือนกับคนคะ

กาย ย่อมเต็มวอจอกทนนนั้นก็เรียกกว่าคะกาย

ย่อมจอกทนน อื่นก็ชื่อเป็นชื่อที่ผูก

คากอย่างหนึ่ง

คะแขง นั้นคือวัดคัมภีร์ค้อมุมเขลียง ยาวไปตาม

ถนนนั้นก็เรียกกว่าคะแขงมม

คะรง นั้นคามาเหมือนนกยคารองเหมือนนก

ตะรุณ นันคือ หุ่น ตามชาติ :

ตะรุ นันคือ เปนรูเท้าไปก็ก็ เปนรูออกมาก็ ก็
เรียกว่าตะรุเหมือนคำพูดว่ากานี้ตะรุเลยแล้ว

ตะเล นันคือ บก ตามชาติ :

โกล นันความว่าที่ไม่เต็มอกกับก็ว่า คือ ลงข้าง
หนึ่งข้างหนึ่ง หนึ่งคือ เสือกไปเสือกมา
ก็ว่าเหมือนกับเบก ๆ เล่นโคลนเสือก
จับเสือกลงนั้น ก็เรียกว่าโกลโคลน
เหมือนคำพูดว่า คุณเบกสนโกลโคลนเล่น :

ถ้ำ นันคือเหมือนคนเคียวไปแลสีหนทางน้ำจึง
อยู่ แลที่น้ำจึงนี้มีหลุมอยู่แห่งหนึ่ง คน
ที่เกิรนั้นไม่รู้ว่ามีหลุมเคียวคนน้ำไป สันก็
ตกลงในหลุมอย่างนี้ก็เรียกว่าถ้ำหลุมลง
เหมือนคำพูดว่าเมื่อกระที่เข้าเคียวถ้ำหลุมลง

ตะละ นันก็ว่าบกเหมือนกัน ตามชาติ :

ตะละมรรค นันคือทางบก ตามชาติ :

ตะละหนึ่ง นันความคล้ายกับคุดหนึ่ง เหมือนคำ
พูดว่าทุกกระทานี้เขาทำคุดตะละหนึ่งว่าเปน

อยู่ แรกๆ คชหนึ่งว่าเป่นอย
คะลิ่ง นนคือสิ่งริมคลอง ก็คือสิ่งริมแม่น้ำก็
ก็เรียกว่าคะลิ่ง เหมือนคนค้าพุกทำไปข้าง
เหนือคะลิ่งมีปลิงนัก

ถลอก นนคือเป่นรอยในกายที่ขยี้จนเป่นคันให้
เลือดออกก็จะมีไ้ก็ออกก็ก็เรียกว่าถลอก
เหมือนคนค้าพุกทำไม่มันจึกเอาๆ ทั่วถลอก
ออกไป

คะลิ่ง นนคณมคตขยี้กับขยี้หลังเหมือนคนค้าพุกทำ
ทำให้คะลิ่งหลงไป

ถลอก นนคือขยี้จนเป่นให้เป่นให้ไหลเป่นเหมือนออก
ก็จะมีไ้ก็ออกก็ก็เรียกว่าถลอก เหมือนกับ
ถลอกแ่งต่าง ๆ นน

คะลิ่ง นนคือเป่นชื่อแห่งเกาที่เขาสกซังอย่าง
หนึ่งเรียกว่าเกาคะลิ่ง หนึ่งคือเป่นชื่อแห่ง
เสียง ๆ หนึ่ง

แกล้ง นนคณมว่ากลักรว่าลักแก เหมือนคนค้าพุก
ว่าคณมที่ลักขนนนอย่าแกล้งออกให้ใครรู้

ทะลวง นั้นคือทำให้ทะลุ เหมือนคำพูดว่าทะลวงใจ
ไม้ไผ่นี้เล็ก อื่นคือลวงเข้าไปในทีฆิคารา
เข้าไปนั้น ก็เรียกว่าทะลวงเข้าไปเหมือนคำ
พูดว่าคนนั้นทะลวงเข้ามาถึงในห้องแต่ไม่
เลย

ทะลวง นั้นคือประเทศที่เป็นที่ประชุมคนขายของ
มากนั้นเรียกว่าตลาด

ทะลวง นั้นคือตกลงไปลงไปเรียกว่าตกลงไป
เหมือนคำพูดว่าไม้ปักลง ทะลวงไป

ถลน นั้นคือความสูงชันมากสูงชันมาก เหมือนกับ
จากเป็นต้นสูงชันมากสูงชันมากก็เรียกว่าถลน
ออกมา

ถลน นั้นคือฟันเขี้ยวให้เป็นเกล็ดขานนั้นเรียกว่า
ถลนเหมือนกับคนถลนซึ่งเขี้ยว

ถลก นั้นคือลอกเปลือกนอกแล้วหนึ่ง เหมือนกับคน
ถลกซึ่งเปลือกไม้แล้วถลกซึ่งหนึ่งถลกนั้น

ทะลน นั้นคือคล้ายกับถลนนั้น เหมือนคำพูด
ว่าจากคนนั้นทะลนออกมา

กลุข นีนคือเทียวคือกลุข เหมือนคำพูดว่าเหไป
ทาทำนหทยทลปไม่พบปะทำนเดย

กลุข นีนคือเปนชื่อแห่งของที่ทำสำหรับได้สิ่ง
ก่ง ๆ อย่างหนึ่ง

กลุข นนความคล้ายกับกลุขเหมือนกัน

กลุข นีนคือเปนชื่อแห่งของที่เขาทำด้วยหทย
แลไม่สำหรับได้ของอย่างหนึ่ง

ทะล่อม นนความทำให้กลุขแท้ เหมือนนกระทำ
เขาให้กลุขแท้ นนเรก็เรียกว่าทะล่อมแท้แท้

ทะลวย นนความเหมือนกันกับทะลวยเหมือนกัน

ถลวย นีนคือแตกคือกรั เหมือนคำพูดว่าหรว
แหวนนีนนถลวยได้ยแล้ว

ทะลวย นนความเหมือนกันกับทะลวยเหมือนกัน

ทะลวย นีนคือเขียนกันวิภทกัน เรียกว่าทะลวยกัน
เหมือนคำพูดว่าคนนนกับคนนนนนทะลวย
กันนิก

ทะลวย นีนคือประตุ จามขาศ

ทะลวย นีนคือประตุที่อยู่ จามขาศ

ทชวิ นนคือลอง ทามบาทพิ :

ทกต นนคทามกึเหสีอนกบจ่าเหสีอนกบ แก่
ว่าเป้นคำหยาบ

ทกต นนคทามกึเหสีอนกบจู่เหสีอนกบ

ทระวน นนคือพระอาทิตย์

ทระวาร นนคือช่องเขากอกเรียกว่าทระวาร คือประตู

ทระวารหนัก นนคือช่องที่เป้นที่อกแห่งคู

นนเรียกว่าทระวารหนัก

ทระวารเบา นนคือช่องที่เป้นอกแห่งคูคนน

เรียกว่าทระวารเบา

ทวิน นนคือคิกถึงคทจนถึงบนถึงเรียกว่าทวิน
ถึงเหสีอนคำพุกก่าจ่าคิกทวินถึงเททหนัก

ทระวน นนคือยรภษเขตแดน แลกระทำสิ่ง
ให้สีเสียงเป้นลักคญกึก็สีได้สีเสียงเป้น
ลักคญกึก็เรียกว่าทระวน เหสีอนคำพุก
ก่าช้นหมอนนนเจกเขาเท่ยวทระวนอยู่ยงสูงๆ
อนึ่งคือคนเป้นโทษหนัก แลเขาทไป
เท่ยวคีมองรองประกษในทงบกแลทง

น้ำ บอกความตามโทษที่ท้าวทำนั้นอย่างนี้ก็
เรียกว่าตะเวน เหมือนนาคำพูดว่าวันนี้เขาเอา

คนโทษมาตะเวน

ทวิป นนคือเกาะ ทามขافی

ทวิ นนความว่ามากจึงไปท้าวแก้ว เหมือนนาคำพูด
ที่โรคคนนมนทวิจึงไปท้าวแก้ว

ททย นนคือให้ เป็นกระษัตริ

ทะททย นนคือเป็นชื่อแห่งคนภษาหนึ่ง

ททยบังคม นนคือให้ เป็นกระษัตริ

ทะคะนง นนคือเหน ทามขافی

ทะคะพะเด นนคือเป็นชื่อแห่งพระเจ้า

ทะทิก นนคือเสนา ทามขافی

ทะทกร นนคือคนที่ทิ้งไว้สำหรับฆ่าถึง คกนน

เรียกว่าทะทกร

ตก นนความว่าพลตกลงที่ ทำขอยกลงที่ ทำโยน
ลงที่ ทำ เหมือนนากับของตกลงแล้วตกเบ็ด

ตก นนคือลอกเอาคือเส็ด เหมือนนากับตก
เปลือกไม้ แลตกหนึ่งปลาแลตกซึ่งปลั

เหมือนคำพูดว่าถกผ่านเงาเดียว ผ่านเงาจะ

เปื่อยก

ทกโก นั้นคือความที่โลกกลัวโลกกลัวโลกกลัวโลกกลัว เรียกว่า

ทกโก เหมือนคำพูดว่าอย่าทำโทษเด็ก

ทกโก

ทกแก่ง นั้นคือความที่กระทำเรื่องกว่าทกแก่งเหมือน

คำพูดว่าหนึ่งร้อยคนทกแก่งเดียวให้ตี

ทกปลา นั้นคือทกเบ็ด

ทกอยู่หลัง นั้นคือถ้าอยู่ข้างหลังทกอยู่ข้างหลัง

นั้นเรียกว่าทกอยู่หลัง เหมือนคำพูดว่า

เรื้อนนั้นมันทกอยู่ข้างหลัง

ทกภาค นั้นคือกำหนดทกทกกันเป็นเสร็จ ทกทก

ถึงนั้นทก:เขาเท่านั้น ถึงนี้ทก:เขาเท่านั้น

ไม่จีนไม่ลงแล้วอย่างนี้แล้วเรียกว่าทกทกทก:

ทก นั้นคือเขาถึงมีครุแดงเป็นต้น จังจน

เขาหน้าจีนมากทกข้อมแดง:คลองแดงแม่น้ำ

กีกี้ ก็เรียกว่าทกหน้า

ทก นั้นคือเหมือนคนกระทำซึ่งเกี่ยวหาญเป็น

ทศเลขผูกเลขจกให้เป็นศกไปนั้นก็เรียกทศ

ถกเทียบ

ทก นนคือถกคือพศ เหมือนคำพศว่าเมื่อทศ
ก็ทำเครื่องหมายครทกจก ๆ ไม่รู้จักเขาเลย

ทกโก นนคือเปรียบ ตามชาติ

ทกกระตมถ นนคือเป็นชื่อแห่งเมือง ๆ หนึ่ง

ทกถก นนความเหมือนนกับทกเหมือนกัน

ทกกระแตน นนคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง

ทกเทือน นนคือเทือนให้ละก็เรียกทศทกเทือน

ทกทก นนความเหมือนนกับทกถกเหมือนกัน

ทกถก นนคือทศจากนนเรียกทศทกถก

ทก นนคือกระทำให้แห่งให้เกศา เหมือนนกับ

ทกเข้าทกปลานน

ทก นนคือพศคือหวกเหมือนนกับคนทกไม้ แด

ทกยานน

ทก นนคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง

ถก นนคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง

ถก นนคือสิ่งที่มีอภัยอยู่ด้วยปูนเป็นต้นแล

กระทำเป็นชื่อ อยู่ก็ศิวิไลเป็นชื่อ อยู่ก็ศิริเรียก

กัทติก

ทกช นนคือลำขาก เรียกทกช

ทกแก นนคือแปนชื่อแห่งลทวอข่งหนึ่ง

ทกช:ฆง นนคือลำขาก ตามชาติ

ทกช:ปด นนคือทกแห่ง เหมือนคำพูดกว่าของนี้มี

ทกแห่งทกช:ปด

ทกช:เว นนคือเดินไปแห่งทกช ตามชาติ

ทกช:ฆง นนคือลำขากก็ว่าเงินไรก็ว่า ตามชาติ

ทกช นนคือไม่ลิด เหมือนกับคนยิงปืนแม่ชนั้น

ทกช นนคือคนทองเขียนเรียกทกช

ทกช นนคือจับทอง เหมือนคำพูดกว่าจงจ่า

ทกช:เวให้ใครทกช:เว

ทกช:เว นนคือเหมือนทกช:เวเล่นแลทกช:เว

ทกช:เว ถ้ากระทำให้ลิดชื่อกำหนดแล้ว

ทกช:เว ทกช:เวตามลัญจกน อย่างนี้แล

เรียกทกช:เว

ทกช นนคือทกช:เวเป็นชกออกไปก็ศิริเรียก

ท่าแตก เหมือนกับท่ามแตกจนแตกนั้น ะ

แตก นน คือกระทำให้หมกให้เกลี้ยง เหมือนกับ
คนไหนซึ่ง สม แลกระทำให้หมกให้เกลี้ยงนั้น
ก็เรียกท่าแตกให้เกลี้ยง หนึ่งคืออกก็อกก็
เหมือนกับสิ่งมีมันเทศเป็นต้น แลหนุมัน
ก็หมกมันนั้นก็เรียกท่าหมกมันแตก เหมือน
คำพูดว่า มันหรือหนุมันแตกเสียแล้ว ะ

แตกภา นน ความว่า ขิน เหมือนคำพูดว่า นกมัน
บินแตกภาไปนั้นแล้ว ะ

แตกหนอง นน คือเหมือนคนเป็นอี แลหนองมัน
ออกนั้นก็เรียกท่าอีแตกหนอง ะ

แตกหน่อ นน คือต้นไม้ที่มีหน่อเล็ก ๆ งอกขึ้น
จากปลายนั้นก็เรียกท่าต้นไม้แตกหน่อ ะ

ไต่ก นน คือเป็นชื่อแห่งเครื่องใช้ถอยที่ทับ
ของเหล็กเป็นต้นอย่างหนึ่ง ะ

ตอก นน คือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่เขาผูกจาก
เรือนเป็นต้นก็เรียกท่าตอก หนึ่งคือ ที่ลง
ทบลงซึ่งสิ่งมีเสกแลเหล็กเป็นต้น ก็เรียก

ว่าทอกหลกแลทอกเส

ทอก

นั่นคือเป็นชื่อเรียกที่ลยของ ผู้ทอเป็น

คำขยาย

ทอกหมั้น นั่นคือเหมือน คนกระทำ ซึ่งกำปั่น แลลัก

เกาเป็นต้น แลเอาสิ่งมีแหงแลเปลือกไม้

เป็นต้นได้ทอกไปทามแนวเรือ นั่นก็เรียก

ว่าทอกหมั้น

เกือก

นั่นเป็นแต่ลือยความเหมือนคำพูดว่า

ลกไม้นี้แคงเกือกไปทั้งต้น

เทือก

นั่นคือทำเลแผ่นหินที่ทำให้ปถษจากป่า

แลเอาเข้าห่านนั้นเรียกว่เทือกทำนา

เทือกเกา

นั่นคือเอียงกันติดกันเหมือนกับคน

เป็นต้น แลลือยต่อมาแต่ละกลนี้ ๆ

อย่างนี้แลเรียกว่เทือกเกา เหมือนคำ

พูดว่าคนนั้นเทือกเกาเขาติดมาแต่ละ

กลนี้

ทง

นั่นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเรืออย่างหนึ่ง

อันหนึ่งคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

ท

นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่เขาทำด้วยเหล็กก็ด้วย
กระดาษก็ทำด้วยไม้ก็ทำ ที่ชักขึ้นให้เห็น

ท

เป็นสำคัญก็เรียกว่าทอง เหมือนกับทอง
แห่งกำปั่นแลแล้วนั้น ใช้ดังอย่างนี้ถูก :

นั้นคนกล่าวเห็นยาวาก็คือ เหมือนกับทองที่
เขาทำดกนกกก็เรียกว่าดกนกก อื่นคือ
เขาทำใหม่ก็เรียกว่าดกนกกก็เรียกว่าเขาคง :

ท

นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่เขาทำไว้นั้นเหมือน
กับเขาคงนั้นเรียกว่าคัง :

ท

นั้นคือขกจีนปักจีน เหมือนกับคนขกจีน
ซึ่งสิ่งเหล็กเรือนเป็นต้น ก็เรียกว่าคังแล้ว
จีน เหมือนกับคังคังเขาตั้งเหล็กเรือนจีน
แล้ว อื่นคือเป็นอันเป็นแผ่นเขาทำให้
ติดกันอยู่ เหมือนกับขกขกแล้วเขาคง
นั้น ก็เรียกว่าคังขกขกแล้วเขาคง

ท

เหมือนคังคังขกขกคังคัง แลแล้ว
คังขกขกคังคังคังคังคัง
นั้นคือคังแล้ว เหมือนกับคังคังคังคังคัง

ถึงแล้ว อธิ้งคือ เป็นชื่อ แห่ง เหลกกที่รอง
ที่เหลกกแห่งจ้งเหลกกนั้น ก็เรียกว่า ทังที่

เหลกก

ทัง นั้นคือ เป็นล้อยความ เหมือนคำกว่า ทัง มวน
ทังปม ทังนี้ ทังนั้น ทังลของ ทังสาม :

ถง นั้นคือ เป็นชื่อ แห่งสิ่ง ที่เขาทำ กวียไม้สัก
หรือได้ น้ำ แล ตกน้ำ เป็น ต้น เรียกว่า ถง :

ทัง ลรรก นั้นคือ ถือเอา ซึ่ง ความ ลรรก เหมือนคำ
พูดว่า จะ : ทัง ลรรก ของ ข้า ให้ มี นคง ผล
ความ ลรรก นั้นก็จะ ให้ เห็น ใน เกียวนี้ :

ทัง นั้นคือ เป็น ความ หลาย ถึง หลาย อย่าง เรียก
ว่า ทัง ๆ เหมือน คำพูด ว่า สิ่ง ของ ทัง ๆ
นี้ เขา ให้ แก่ ทัง นแล้ว อธิ้งคือ แทน เหมือน
คำพูด ว่า ใช้ ทัง ถึง นั้น ใช้ ทัง ถึง นี้ อธิ้ง
คือ มี ใช้ เรียก ว่า ทัง เหมือน คำพูด ว่า ใช้ ถึง
นั้น เป็น สิ่ง อื่น ทัง หาก :

ถง นั้นความ เหมือน กับ กย เหมือน คำพูด
ว่า ไป กย ย่า ถง ย่า เสียบ :

ถ่าง นั้นคือเอาไม้ค้ำไว้มิให้หุบให้ยวบเข้าโคนนั้น
เรียกว่าถ่างไว้เหมือนนกขมิ้น ถ่างซึ่งใบนั้น :

ทาง นั้นคือเป็นช่องเป็นรอยไปนั้นเรียกว่าเป็นทาง
เหมือนคนค้ำพูกว่ารอยทางข้างนี้เขาไปข้างไหน :

ทางคาม นั้นคือเอาคามเรื่อง คาม เรียกว่าทาง
คาม :

ทางชะงัด นั้นคือหนทางเคียวในชะงัดนั้น เรียกว่า
ทางชะงัด :

ทางไม้กริ นั้นคือเหมือนมีภาชนะไปต่างประเทศ
เป็นที่ค้ำขบกันให้ไปมาหาสู่กันโคนนั้น
เรียกว่าเป็นทางไม้กริกัน :

ทางหมากพรว นั้นคือถึงหมากพรวนั้น เรียกว่า
ทางหมากพรว :

ถ่างหูถ่างตา นั้นคือใช้คนให้ไปคทาทางทั้งปวง
แทนตัวของคนนั้นก็เรียกว่าใช้ถ่างหูถ่างตา :

ถ่างหาก นั้นคือมีใช้กัน มิได้อยู่กินค้ำขบกันกัน
เหมือนคนค้ำพูกว่าคนนี้มีใช้คนนั้น เป็นคน
อื่นถ่างหาก แลเอาอยู่กินถ่างหากมิได้อยู่

กิน คว ยกิน

กึ่ง

นนคือไม่ย่อนเหมือน คำพูดว่าเชือกนี้มัน
กึ่งนท อึ่งคือเป็นชื่อ แห่งเลี้ยงอย่างหนึ่ง
เหมือนกับเลี้ยงแห่ง ชันกึ่งนั้น :

กึ่ง

นนคือไม่เอาเทเลยธากเลย อึ่งคือละ
เลยเหมือนกับคนละเลย ซึ่งลกแลเมีย
ของคนไปอยู่ต่างประเทศนั้น ก็เรียกว่า
กึ่งลกกึ่งเมียเลย :

กึ่ง

นนคือขูเข้าก็ขูออกมาก็เหมือนกับ
กาน้ำเป็นกัน ก็เรียกว่ากาน้ำมันขูออกมา
แลกาน้ำมันขูเข้าไป :

กึ่ง

นนคือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่ง ที่ลกทวยท่าย
แลใหม่แลเยบทวยปล้ำทรัพย์ได้เงินเป็น
คณนั้นก็เรียกว่ากึ่ง :

กึ่ง

นนคือประเทศที่บกเคระพลออกไปไกลแล
ไม่มีคณไม่นนก็เรียกว่ากึ่ง อึ่งคือออกไป
เหมือนคำพูดว่าหาอะไรไปทั้งเลยลักหน้อย :

กึ่ง

นนคณเหมือนกับคณเหมือนกัน :

คูกก นันคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง
กูกก นันคือเป็นชื่อแห่งเครื่องที่เขาทักสำหรับ

ดูบกกันจนันเรียกกว่าคูกก เหมือนคำพูด
ท้อฮิบเฮาคูกกมานี้เราจะดูบกกันพอกที่

คูกก นันคือเป็นชื่อของทกกแลเยบสำหรับใส่
คูกก นันเรียกกว่าคูกก

คูกก นันคือเอตนะวิภทกนเรียกกว่าคูกก

คูกก นันคือประเพณีท่งที่เขาก่อนนันเรียกกว่า

คูกก

คูกก นันคือเป็นชื่อของที่เขากกทกยทกยแลใหม่
ที่สำหรับใส่ไม้นันเรียกกว่าคูกก

คูกก นันคือเป็นชื่อแห่งของสิ่งหนึ่งที่ทำมาแต่
เมืองจีนสำหรับขึงสังท่ง ๆ เรียกกว่าคูกก

คูกก นันคามาพูดก่าคิงจีนไทจีน เหมือนคำ
พูดก่าลูกทากินเขากนทองคูกกจีนมา

คูกก นันคือเป็นชื่อแห่งผลไม้อย่างหนึ่ง

คูกก นันคืออกรแข็งแรง เหมือนคำพูดก่าภรรยาณีนัน
เสียแล้วช่วยคูกกเสียให้กีก อื่นคือ

ทำการมงคลก็เรียกว่าแต่งการมงคล :

แต่ง นันคือเฮลิ่งที่แหลมก็ตีไม้ได้แหลมก็ตี
ตีไม้กำลักร่าง ๆ ให้ตายก็ตีไม้ได้ตายก็ตี
ก็เรียกว่าแต่ง เหมือนกำพูกว่าโคธมาแต่ง
เสือนี่ให้ตาย อนึ่งคือตีไม้เข้าไปก็ตาย
ให้รู้วก็แกะซัว เหมือนกับเฮลิ่งไม้ตีไม้เข้าไป
ในโลกนี้ทุกขภพนั้นแล้วแต่กว่าก็แกะ
ซัวนั้นก็เรียกว่าแต่งน้ำตาล :

แต่ง นันคือเป็นลิมเป็นก่อนนั้นเรียกว่าเป็น
แต่งเหมือนกับแต่งหมักนั้น :

แต่ง นันคือตกไปสูญไปเหมือนกับหญิงเมื่อ
มีครรภ์ก็เกือบหนึ่งสองเกือบสามเกือบ
แต่ครรภ์นั้นก็ตกไปก็บเหตุดอกเหตุด
หนึ่งก็ตี แต่มีได้มีเหตุแต่ตกไปเองก็ตี
อย่างนี้แต่เรียกว่าแต่งลูก :

แต่งกา นันคือเป็นชื่อแต่งแกงอย่างหนึ่ง :

แต่งก่อน นันคความก็เหมือนกับแต่ง :

แต่งการ นันคือกระทำซึ่งงานต่าง ๆ มีการมงคล

ผลเป็นต้นก็เรียกแก้แค้น เหมือนคน

พูดถึงเกือบนั้นก็จะแก้แค้นทุกชาติ :

แก้แค้นคน นนคณาก็เหมือนกับแก้ :

แก้แค้น นนคณาก็เหมือนกับแก้ :

แก้แค้น นนคณาก็เหมือนกับแก้ :

แก้ นนคณาก็ใหญ่ เหมือนกับใหญ่ก็ :

เรียกแก้แก้ :

แก้ นนคณาก็เป็นสิ่งที่แก้แค้นทุกชาติ เหมือน :

แก้พูดแก้จะขึ้นไปหนึ่งเดือนที่หอใหญ่ให้ :

พักเอ๋ยน ๗ :

แก้แก้ นนคณาก็แก้ไปมาเหมือนคนพูด :

ไม่นนแก้แก้แก้แก้ :

แก้แก้ นนคณาก็แก้แก้แก้แก้ :

แก้ นนคณาก็แก้แก้แก้แก้ เหมือน :

แก้พูดแก้ขอไปของแก้ไป :

แก้ นนคณาก็แก้แก้แก้แก้ :

ของนี้แก้ :

แก้ นนคณาก็แก้แก้แก้แก้ อื่น :

คือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง
 ท้อง นันคามาว่าลยไป เหมือนกับคนลยน้ำลย
 โคลนไปนันก็เรียกว่าท้องน้ำท้องโคลนไป
 อึ่งคือท้องเขียว
 ท้อง นันคือเป็นชื่อแห่งถ้ำหนึ่งชื่ออยู่ในภยคน
 แลภยลัดกร อึ่งคามาว่ากลางเหมือนคน
 พุกว่าแล่นไปในท้องมะหาดมก อึ่งคือ
 หญิงมีครรภ์ก็เรียกว่าหญิงมีท้อง
 ท้อง นันคือเป็นชื่อที่กระทำโทษแก่กันอย่างหนึ่ง
 ท้องการ นันคือเป็นชื่อที่กระทำสิ่งต่าง ๆ นันเรียก
 ว่าของท้องการ
 ท้องจก นันคือเป็นชื่อแห่งทองอย่างหนึ่ง
 ท้องกั นันคือเป็นชื่อแห่งทองอย่างหนึ่ง
 ท้องคณ นันคือเป็นคามาเรียกว่าท้องคณ
 เหมือนคนทำพุกว่าลยไปไม่ใคร่ทำท้องคณอยู่
 ท้องแกง นันคือเป็นชื่อแห่งทองอย่างหนึ่ง
 ท้องกั นันคือเป็นโทษท้องกัอยู่
 ท้องทง นันคือกลางทงเรียกว่าท้องทง

ทองขาว นั้นคือทองคำขาวนั้น เรียกว่าทองขาว ๕

ทองคำ นั้นมีความผิดเหมือนนกับทอง ๕

ทองนพคุณ นั้นคือเป็นชื่อแห่งทองอย่างหนึ่ง ๕

ทองคำเปลว นั้นคือเป็นชื่อแห่งทองขาว ๆ อย่าง๑ ๕

ทองเม็กเซ้าเมอ นั้นคือเป็นชื่อแห่งทองมีพรรณกึ่ง ๕

เม็กเซ้าที่เซ้าทำแบบ ๕

ทองสักฤทธิ นั้นคือเป็นชื่อแห่งทองอย่างหนึ่ง ๕

ทองคำถม นั้นคือประเพณีที่สำหรับเป็นที่เล่นนั้นเรียก ๕

ว่าทองคำถม ๕

ทอง นั้นคือคักไล่เทไล่ในสิ่งถึงเลขทะเลเป็น ๕

คาน ไม่ให้เงินให้อ่อนนั้นเรียกว่าทอง ๕

เหมือนนกับทองเซ้าเลขทองน้ำนั้น ๕

ถ่วง นั้นคือเอาสิ่งต่าง ๆ มีหินเป็นต้นเลขผูก ๕

สิ่งต่าง ๆ มีเชือกเป็นต้นกระทำผูกให้ยึด ๕

ให้คงนั้น ก็เรียกว่าถ่วง อื่นคือเอาหิน ๕

ผูกซึ่งลัดทวนเลขซึ่งลงในน้ำนั้นเรียกถ่วง ๕

ลัดทวน ๕

ทอง นั้นคือเหมือนคนมีเงินติดแก้ถน เถลมา ๕

ขอเงินที่คิดแก่กันไว้ก็มิได้ก็มิได้ ก็เรียก
ว่าลทางเงินกัน

ทวง
นั่นคือทักคือว่า เหมือนคนปลูกชาด้วย
ถึงใกล้หนึ่งแฉกคนทวงบวงก็เห็นพร้อมกัน
แฉกหนึ่งไม่เห็นทวงก็ทักเข้ามา อย่าง
นี้แฉกเรียกว่าคนบงทวงเข้ามา :

ทวงที่
นั่นคืออชแฉกกริยา เหมือนกับคนทำกริยา
การ
การต่าง ๆ ก็เรียกว่าทวงที่ :

ทวงน้ำ
นั่นคือเขาตั้งมีหินเป็นต้นผูกซึ่งตั้งมีคน
ทลายเป็นต้นกระทำให้จมลงในน้ำนั้นก็เรียก
ว่าทวงน้ำ :

เตียง
นั่นคือสิ่งที่ทำทวยไม่เป็นต้น ที่มีหินก็
มิได้มีหินก็ ที่สำหรับคนนั่งนอนนั้น
ก็เรียกว่าเตียง :

เตียง
นั่นคามาเหมือนกับทั้งเตียงเหมือนกัน :

เตียง
นั่นคือทวงที่อตุณไม่เอียงไปเอียงมาขึ้นเรียก
ว่าเตียง อนึ่งเหมือนเวตากลางวันเมื่อที่ ๑๒ โมง
นั้นก็เรียกว่าเตียง

เตียงคืน นอนเวลากลางคืนที่ ๑๒ โมงนั้น ก็เรียก

ว่าเตียงคืน

เตียงแท้ นอนคือเป็นกำลังเป็นคำไม่แปลก เรียก

ว่าคำเตียงแท้

เตียงคาง นอนคือเหมือนคนจะกระทำซึ่งการคาง ๆ

มีแคงหนึ่งถือเปิดกันแคงแคงไปยังไม่ทัน

จะล้มเหลว ก็มีกระชอนเหวชอนเข้ามากล:

หนึ่งถือขึ้นเสียทิ้งไว้หลายเดือนหลายปี

อย่างนี้ก็เรียกว่าเตียงคาง เหมือนคำพูดว่า

หนึ่งถือขึ้นยังไม่แล้ว ยังเตียงคางอยู่ด้วย

มีกระชอนเข้า

คก นอนคือเปิดชื่อเรียกแห่งลมถึงหนึ่งที่ออกมา

ทางทวารหนักนั้น

คก นอนคือถอยออกก็ถอยเข้าก็ถอยเรียกคก

เหมือนพูดว่าถอยคกเข้ามาข้างนี้แล้วถอยคก

ออกไปข้างโน้นอีก

ชุก นอนคือก้นถืออีก เหมือนกับคนก้นไหวอีก

หัวซึ่งน้ำมิให้ไหลออกโตนั้นเรียกว่าชุกน้ำได้

ทศ:กรรม นัยคือเขียนชื่อเรียกแห่ง ยักขพวกหนึ่ง :

ทศ:แทน นัยคือเหมือนเขา กระทำแก่ตน ๆ ก็ กระ
ทำแก่เขาอย่างนี้ ก็ เรียกว่า ทศ:แทน :

ทศ:ภาค นัยคือสืบเนื่อง ตามชาติ :

ทศ:มิกกชกรรม นัยคือภชกรรมสืบประการตามชาติ :

ทศ:ถอง นัยคือชนลคให้เห่นว่าจะจริงหฤไม่จริง
เหมือนกับคนเห่นคำกล่าวไว้ ว่า เสด็จขึ้นทำแบบ
ทองคำได้ แล ประกอบด้วยยงถึงนั้น ๆ
ครั้นคนเห่นคำกล่าวแล้ว ก็ กระทำ ทศ:ถอง คือ
เป็นจริงยิ่งกว่าไว้หฤ ๆ ๆ ว่า ไม่เป็นอย่างนี้ ก็
เรียกว่า ทศ:ถอง :

ทศ:ศีล นัยคือศีลสืบประการ ตามชาติ :

ทศ: นัยคือกระทำให้เขาออกเรียกว่า ทศ:เหมือน
กับคนทศ:ซึ่งไม่เป็นคน :

ทศ: นัยความว่าต่อไปเคียงไป เหมือนคำพูด
ว่า คนนั้นเขาอยู่ถกขานนั้นไป อนึ่งเหมือน
เจ็บทศ:เป็นต้น แล เจริญไปไหนไม่ได้ แล ทำ
มกวนั่งจึงไปไกลไป ด้วยกันของทศ:นั้น ก็

เรียกว่าถึกเหมือนถึก เหมือนคำพูดว่าคน
นั้นเจ็บเคี้ยวไม่ได้จะไปทงไปเอียงนั้นก็ถึก

ไป

ทก นนคณภักทิม เหมือนคำพูดว่าถ้าจะไปแล้ว
คนนั้นเขาทกไว้ ทักไปไม่ได้

ทกทกน นนคณภักทิมเหมือนทกทกเหมือนถึก

ทกทกน นนคณภักทิม เหมือนคำพูดว่าเขาทกทก
ทกทกทักไปตีเคียว

ทกทกน นนคณภักทิม เหมือนคำพูดว่าทกทกทก
ทกทก

ทกทกน นนคณภักทิม เหมือนคำพูดว่าทกทกทก
ทกทก

ทกทกน นนคณภักทิม เหมือนคำพูดว่าทกทกทก
ทกทก

ทกทกน นนคณภักทิม เหมือนคำพูดว่าทกทกทก
ทกทก

ทกทกน นนคณภักทิม เหมือนคำพูดว่าทกทกทก
ทกทก

ทกทกน นนคณภักทิม เหมือนคำพูดว่าทกทกทก
ทกทก

ทกทกน นนคณภักทิม เหมือนคำพูดว่าทกทกทก
ทกทก

ทกทกน นนคณภักทิม เหมือนคำพูดว่าทกทกทก
ทกทก

ทกทกน นนคณภักทิม เหมือนคำพูดว่าทกทกทก
ทกทก

ทกทกน นนคณภักทิม เหมือนคำพูดว่าทกทกทก
ทกทก

ทกทกน นนคณภักทิม เหมือนคำพูดว่าทกทกทก
ทกทก

ทฤษฎีกรูกร นั้นคือทฤษฎีกระทำซึ่งตกลงกันต่าง ๆ

นัย เรียกว่าทฤษฎีกรูกร

ทฤษฎีกรูกร นั้นคือกระทำให้อยู่ เหมือนกับคนกระทำ

ซึ่งตกลงแต่ตะขิดก็ให้ติดกับยั้งมีกระทำ

เป็นต้นก็เรียกว่าทฤษฎีกรูกร

ทฤษฎีกรูกร นั้นคือความระมัดระวังกัน

ทฤษฎีกรูกร นั้นคือเป็นความระมัดระวังเรียกว่าทฤษฎีกรูกร

ทฤษฎีกรูกร นั้นคือลงในใจถึงเก็บไว้ในใจ เรียกว่าทฤษฎีกรูกร

ทฤษฎีกรูกร นั้นคือท่าเหิน ตามบาทที่

ทฤษฎีกรูกร นั้นคือความก้าวออกไป เรียกว่าทฤษฎีกรูกรไปเหมือน

คำพูดที่ไฟนั้นทฤษฎีกรูกรไปอีกไม่ก็โดย

ทฤษฎีกรูกร นั้นคือคงอยู่ในช่วงไปไม่ได้นัยเรียกว่า

ทฤษฎีกรูกร

ทฤษฎีกรูกร นั้นคือกระทำซึ่งไฟให้ลุกขึ้นก็มิได้ลุก

ขึ้นก็มิแต่ทำมิให้ไฟกับนัยเรียกว่าทฤษฎีกรูกร

เหมือนคำพูดที่ว่าจะไปทฤษฎีกรูกรหงแต่แล้ว

ทฤษฎีกรูกร นั้นคือความยินดี

ตามบาทที่

ทฤษฎีกรูกร นั้นคือเป็นประเพณีที่ยังคงให้ออกนัยเรียกว่า

ทักทายเป็นคำหยาบ เรียกว่าทัก

ทัก

นั่นคือ คนที่นำไปซึ่งสิ่งมีราคา เป็นคำ

แถบออก ความทักที่แถวนี้ คนแถบ

เรียกว่าทัก

เท็จ

นั่นคือไม่จริง เหมือนคนพูดว่าความที่ว่านั้น

เป็นความเท็จไม่จริงเลย

เทศการ

นั่นคือเหมือนกับระ

เทศนา

นั่นคือลำแกง

ความขำ

โทษ

นั่นคือ ความโกรธที่แท้ เผลเป็นสิ่งที่ให้

หากนั่นก็เรียกว่าโทษ

ทอก

นั่นคือ ทักที่จบบเรียกว่าทอก เหมือนคน

พูดว่าจบบทอก เขาจบบทอกจบบทอก

จบบทอก

ทอก

นั่นคือ จกอก เหมือนกับคนจกซึ่งทอก

แถบทอกออกจากปาก ก็เรียกว่าทอกทอก

ออกจากปาก อื่นคือ ทักทำให้ออกจากที่

ตามนครนนั้น ก็เรียกว่าทอกเสียทัก

ทอก

นั่นคือ เหมือนคนเขาถึงสืบทอกเป็นต้นได้

ลงในกะทะน้ำมัน กระทำให้ลวกนั้น ก็เรียก
ว่าทอดปลา เหมือนคำพูดว่า จักรทอด
ปลากินลวกชิ้นหนึ่ง

ทอดลมอ นั้นคือทิ้งลมอลงในน้ำหระกระทำให้เรือ
อยู่นั้น ก็เรียกว่าทอดลมอ

ทอดใจใหญ่ นั้นคือเหมือนคนเป็นทกจันกแลไม่
ลนพทพใจนั้นไม่เป้นปรกษิ ทอนทพใจ
นั้นยวณักแวงนักเรียกว้าทอดใจใหญ่

เหมือนคำพูดว่า คนนั้นเห่นระไม้ละตพยนี้
ทอดใจใหญ่ไปทีเกียร

ทอดกทา นั้นคทาว่าแลค

ทอดกระพาน นั้นคือว่าเอาไม้กระทำให้เป็นทงคน
เกียรนี้เรียกว้าทอดกระพาน อนึ่งคือเหมือน
คนพูดทว่าทแลกระทำให้คนทพมาติด
มาทวบถอยค่านนี้ ก็เรียกว้าพูด ทอดท
ทพให้เขาเกียร

ทน นั้นคทาพเหมือนทบัท เหมือนคำพูดว่าท
ของผู้นั้นคนของผู้นั้น

กัณ นิน คือ เกล็ดเหมือนน้พุกกาหมงลือนี้ กัณ เกล็ดอยู่
ทับ
จิตไหน

กณ นิน คือ ออกกถันเหมือนน้พุกกว่าคนน้พอกกถัน
น้พอกกถันน้ก

กณ นิน ความเหมือนน้พุกกเหมือนน้กัน

กณก นิน คือ พืช ตามชาติ :

กณกา นิน คือ เป็นชื่อแห่งส่วนหนึ่งอยู่ในกายคนแล
กายสัตว์

กณเสถียร นิน คือ เป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

กณคาง นิน คือ เป็นชื่อแห่งส่วนหนึ่งที่อยู่ในกายคน
แล กายสัตว์ หนึ่งคือ เป็นชื่อแห่งต้นไม้
อย่างหนึ่ง

กณคอ นิน คือ เป็นชื่อแห่งส่วนหนึ่งที่อยู่ในกาย
คนแล กายสัตว์

กณครอบ นิน คือ เป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

กณงษ์ นิน ความก็เหมือนน้พุกกน้กัน

กณทณ นิน เหมือนหนึ่งคนกัณทณแลเอาสิ่งมณ
กัณแลชื่อล้นกัณทณน้ น้แลเรียก

ก่อกำเนิดตน เหมือนคำพูดทูลของที่ชื่อมา
ทั้งหมดยี่เป็นชนิดกันตนเทโว :

ต้นพตทกน นั้นคือเป็นชื่อแห่งตนอย่างหนึ่ง :

ต้นยา นั้นคือเป็นชื่อแห่งตนอย่างหนึ่ง :

ต้นสิบ นั้นคือเงินที่เทกไปมากกว่าที่น้อยก็คือ แลเงิน
ที่ช่วยทาสจนหญิงเป็นเงินมากกว่าที่น้อยก็คือ
เงินเหล่านี้แลเรียกว่าเงินกันสิ้น :

ตน นั้นคือไม่ตกลงไม่ตกลงไม่เปนนุ เหมือนคำ
พูดว่าเจียวลัททวณิมมีตนไม่ตกลงเลย :

ตน นั้นคืออนนย ตามบาฬี :

ตน นั้นคือไม่ทำไม่ทำ ไปเลมอกนนั้นเรียกว่า
ตนเหมือนคำพูดว่าเรือนนตามลัทน :

ตนใจ นั้นคือเหมือนคนปรกตนหะทินถึงใจ ๆ
เป็นตนที่โตในขณะเมื่อปรกตนหะทินนั้น
อย่างนี้ก็เรียกว่าโตกินตนใจ เหมือนคำพูด
ที่ปรกตนหะทินถึงหนึ่งถึงใจที่โตกินตน
อกตนใจ :

ตนก นั้นคือพิน ตามบาฬี :

ทนต์จนาฏ นันคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง ๖

ทนต์พิทัง นันคือมัน งามขาลี ๖

ทนต์ นันคือเป็นชื่อต้นไม้อย่างหนึ่ง

ทนต์ นันคือกนกไว้ไว้ เหมือนกับง่าคักยก
มาที่ขานเสียง แลมีทะเลทวารขานพรเสียง
ขณพลออกกาน กอไว้ไว้ไม่ให้ง่าคักแท้
เสียงโกลน

ทนต์ นันคือที่ที่ท่าสำหรับพระสงฆ์ไปส่งทนต์
นันเรียกทนต์

ทนต์ นันคือไม้ที่ไฟเผาไหม้แล้วเรียกทนต์ ๖

ทนต์ นันคือให้ศร งามขาลี ๖

ทนต์ นันเป็นคำเรียกผู้ขึ้นว่าทนต์คนนันทนต์คน
นี่

ทนต์ นันคือเป็นชื่อไม้ใหญ่แห่งนี้เรียกทนต์ทนต์
นี่

ทนต์ทนต์ นันคือไม้เท้า เป็นคำกระษัตริ ๖

ทนต์ทนต์ นันคณเหมือนนกับทนต์เหมือนนกับ ๖

ทนต์ทนต์ นันคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง ๖

ทนายบข นั้นคือให้ซึ่งสัญญา เหมือนกับคนให้ซึ่งสัญญา
แก่นายเป็นค้ำประกันแก่นี้ไป ถ้าขาดแท้
ทำชั่วเหมือนอย่างนี้แล้วก็ขอให้นายพักโทษ
แก่ข้าพเจ้าจริงหนักให้ยิ่งกว่าคนอื่น

ทินนระกร นั้นคือพระราชาธิบดี

ทินน นั้นคือเป็นลวณหนึ่งที่อยู่ในกษัตริย์
กษัตริย์ อื่นคือเป็นชื่อแห่งปลาอย่าง ๑

ทินนท นั้นคือเป็นชื่อแห่งจักรแก้วเรียงทั่วจักร
ทินนท อื่นคือเป็นทินแห่งนกบินได้

ทินนท อื่นหนึ่ง
ทินนท นั้นคือเป็นทินแห่งสัตว์ที่อยู่ในน้ำ

ทินนท อื่นหนึ่ง
ทินนท นั้นคือประเทศที่เป็นที่จับลงริมฝั่งน้ำนั้น

เรียกททินนท เหมือนคนทำพุกทำเรือจอกอยู่
ที่ทินนท

ทินนเทียบน นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งทีเขาทำสำหรับ
ปลาทูเทียบนนั้นเรียกททินนเทียบน

ทินนเป็ก นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

คือเป็นชื่อแห่งดินถาวรอย่างหนึ่ง ๕

ดิน นนคือไม่หดย เรียกว่าดิน ๕

ดิน นนคือไม่ฤก เหมือนคำพูดว่ากลองนี้ดินน้ก ๕

ดิน นนคือเป็นชื่อแห่งถาวรอย่างหนึ่งคล้ายกับขม ๕

ดิน นนคือตักเกือบก็กคือถูกเขาก็ก เหมือนคำ
พูดว่ากระตั้นเกือบเขาไว้ แลอย่างกระตั้นถูกเข
มีนจะหก

ดิน นนคือกิน เหมือนกับคนเขาขี้สิ้นกินนิน
เรียกว่าดินขี้สิ้น ๕

ดิน นนคือช่องเดิมที่ชื่อมานน เรียกว่าดิน ๕

ดิน นนคือเพิ่มเท่าเดิมเท่าไม่ให้หดยให้สิ้น
นนเรียกว่าดิน ๕

ดิน นนคือจะงอยปากก็ก คงชุนก็กตามชาติ ๕

ดิน นนคือแบกก็ก คือบอกความแก่กระษัตริ
ก็ก เหมือนคำพูดว่าคนนนแบกทูลถึงโค
มา แลทูลความแก่มะหาคกระษัตริ ๕

ดิน นนคือเป็นชื่อแห่งนกออย่างหนึ่ง ๕

ดิน นนคือเป็นชื่อเรียกแห่งสิ่งที่ทำด้วยแก้ว ๕

ให้ทั้งเหมือนคำพูดว่าหมาเดินอยู่ที่นี่

จะนอน

แทน นนคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง

แทน นนคือเปลี่ยน เหมือนคำพูดว่าทำไม

ได้ จักให้คนนั้นไปแทน

แทน นนคือที่ที่ลงที่ท้าวด้วยวิญญูแลลลิตาเป็น

คน ท้าวท้าวต่าง ๆ นนเรียกกว่าแทน

แทนคุณ นนคือกระทำซึ่งคุณตอบคุณนั้นเรียก

ว่าแทนคุณ

แทนตา นนความเหมือนกันแทนเหมือนกัน

โทษ นนคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเล่นอย่างหนึ่ง

โทษ นนคือกระทำให้ออกรกแล้วก็ไปปลูกนั้น

เรียกว่าโทษ อึ่งแล้วซึ่งปลูกอึ่งระแห่งหัวแกล

ความกระทำให้อรง ความกระทำให้รกเขา

อึ่งนั้นเรียกว่าโทษ อึ่งคือชาติไม่ติดกันก็

เรียกว่าเป็นโทษไม่ติดกัน

โทษ นนคือกันไว้ไว้ไม่ให้ไปตามใจมันนั้น

เรียกว่าโทษไว้

ทอน

นั่นคือชกจีนชกจีนซึ่งตั้งมีไม้ปักเป็นต้น ก็
เรียกทอนจีน เหมือนนาคพุกทอนไม้ปัก
ต้นจีนเสีย

ทอน

นั่นคือตักกือพินเรียกทอน เหมือนกับ
ตักกือซึ่งไม้เตี้ยขึ้น หนึ่งคือชื่อของเขา
เพื่อหนึ่งเขาเงินสิ่งก็เงินบาทก็ให้
เขา ๆ ก็เขาเงินปลุกมาให้เพื่อหนึ่งก็
ตามกลิ้งเพื่อก็อย่างนี้เตี้ยเรียกทอนเงิน
ปลุก

ทอน

นั่นคือแป้นแป้นเป็นกัน เหมือนกับตักไม้
เตี้ยแป้นแป้นเป็นกันก็เรียกว่าตักแป้น

ทอนจับ

นั่นคือก้นโลไปทอนที่คนปลุกเรียก
ทอนจับ

ทอนใหญ่ใหญ่

นั่นคความเหมือนกับทอนใหญ่เหมือน
กัน

ทอนระย

นั่นคือจากแป้นระยไปเรียกว่าทอนระย
เหมือนนาคพุกที่นั่นนี้จากแป้นระยไป

ทอน

นั่นคือมีไม้ทอนน้ำทอนน้ำเรียกทอนน้ำทอน

- ลม หนึ่งในชื่อแห่งอากาศอย่างหนึ่ง ๆ คือ
 กะทั้งแต่แห่งคือทวนกายลาดหนึ่ง
 ล้วน นั่นคือครบ เหมือนคำพูดที่สั้นกันแล้ว
 ทฤยัง
 ล้วนหน้า นั่นคือไม่ขาดหน้าครบหน้าเรียกกันหน้า
 เหมือนคำพูดที่สั้นนี้ภาวนาหน้ากันหมกไม่
 ขาดหน้าเลย
 เคียน นั่นคือสอาดไม่รกเรียกว่าเคียน เหมือนคำ
 พูดที่สั้นนี้เคียนนิก
 เคียน นั่นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งทีเจาพื้นโลกหรืออากาศไฟ
 นั่นเรียกว่าเคียน อนึ่งคือเป็นชื่อแห่งที่นิม
 อย่างหนึ่ง
 เกื่อน นั่นคือกักเกื่อน
 เกื่อน นั่นคือทั้งเปรี้ยวคากยเปรี้ยวเป็นต้น ก็เรียก
 ทั่วทั้งเกื่อนคากยเกื่อน อนึ่งคือเป็นชื่อแห่ง
 ทั่ว เหมือนคำพูดที่เตปรไปโยกลองเกื่อน
 เกียน นั่นคือเป็นชื่อแห่งเมืองอยู่ข้างทิศเหนือเมือง
 คบ นั่นคือเป็นชื่อแห่งเมืองอย่างหนึ่ง อนึ่งคือเขา

ถ้าเมื่อทบทวนที่หนักแน่น คนอื่นช่วยทบทวนก็

มิได้เกรงก็ถึงเรียกทบทวน

ทบทวน

นั่นคือพบเห็นเหมือนนักทบทวนที่ซึ่งเรียกนั้น

ทบทวน

นั่นคือเป็นชื่อแห่งไม้ที่กำบังปถออย่างหนึ่ง ๆ

คือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่อยู่ในกายคนแลทบทวน

ลัทธ

ทบทวน

นั่นคือคนไปทำลงกรรมกันนั้นเรียกทบทวน

อันนี้คือเหมือนลัทธเลก ๆ เป็นกันแลมิไม่เป็น

กัน ตกลกทบทวนก็ทบทวนไว้ทบทวนก็มิได้ทบทวน

ก็ถึงเรียกทบทวนลัทธ อันนี้คือเหมือนลัทธ

เรียกทบทวนกระท่อม

ทบทวน

นั่นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้มีผลอย่างหนึ่ง

ทบทวน

นั่นคือเป็นชื่อแห่งไม้ที่เขาก่ออย่างหนึ่ง ๆ คือ

เป็นชื่อแห่งรูอย่างหนึ่ง

ทบทวน

นั่นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องประดับอย่างหนึ่ง

ทบทวน

นั่นก็เป็นชื่อแห่งเครื่องประดับอย่างหนึ่ง

ทบทวน

นั่นคือเปรียบคือรัก เหมือนนักทบทวนซึ่ง

สิ่งต่าง ๆ

พิพิพย์ นนคือเป็นของ ๆ จพพรวคันนเรียกกว่าของ
พิพย์

พิบพิงพิ นนคือเป็นพิทพิพพทพพณ้อย่างหนึ่ง

พิบ นนคือแคบเท่าเหมือนกบคนกตื้นซึ่งมีปาก
เป็นกัน แลคอมนแคบเท่านี้ก็เรียกว้าคอ
มนคิบเท่า อื่นคือเป็นชื่อแห่งกตขอยอย่าง ๑ :

พิบ นนคือเป็นชื่อแห่งตักกระทำกขคินอยอย่าง ๑ :

พิบ นนคือเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่ง เหมือนกับ
เสียงแห่งผลไม้มีทเรียงเป็นต้นหล่นออก
จากขวคกลงมาในแผ่นดินน

พิบ นนคือตี เหมือนคนพิบคี่ซึ่งกันแลกันน

พิบ นนคือเป็นชื่อแห่งของหอมอย่างหนึ่ง ๆ คือ
เป็นชื่อแห่งเครื่องเกียนอย่างหนึ่ง

พิบ นนคือกำขคคือคค เหมือนค้ำพุกว้ากำน
แลแลบนน

คอบ นนคืออกถ้ำซึ่งค้ำคอบค้ำถ้ำน

คอบแค่ม นนคือเทกกระทำให้คนแค่มอย่างไร
ก็กระทำให้เขาแค่มอย่างนั้นอย่างนี้แลเรียก

กตอขบเค้น

เทียบ นนคือเป็นชื่อแห่งของใช้บางสิ่ง

เทียบ นนคือตกแกงที่กากอแอบเท้ก็ว่า เหมือน

คำพุกว่าเทียบสำหรับอีกสำหรับหนึ่งแลเทียบ

เรือเขาให้ตี

เทียบ นนคือมากก็กัโศกก็ว่า เหมือนคนกินมากก็

เรียกก็กินเคียบ เหมือนคำพุกว่าคนนั้นกิน

เคียบนิก แลสกไปฉิโศกนิกไปนั้นแลเคียบ

กนิกไปนั้น

กม นนคือเป็นน้ำโคลนเหลว ๆ นนเรียก

กม

กม นนคือเขาตั้งมีใจเป็นต้นไว้ในม่อนน้ำแล้วแล

กม ขนไฟกระทำให้สกนนั้นเรียกกม

กม นนคพามว่ามากเหมือนคำพุกของสิ่งมีกม

ไป อนึ่งคือกระทำที่กลุ่มให้คอนจีน ทัยกิน

เป็นต้นกิติ แลทำที่คอนให้สูงจีนทัยกิน

เป็นต้นกิตินนก็เรียกกม

กม นนคือกระทำซึ่งสิ่งมีน้ำตายเป็นต้นให้ออก

จากนั้นก็เรียกภรรยาม้าลาย

ฉมภรรยา: คือนั่นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งเครื่องใช้ถอยเป็น

คนที่เขากระทำเป็นก็ต่าง ๆ นั้น

ธรรมภรรยา: คือนั่นคือเป็นชื่อแห่งพลอยเพชรอย่างหนึ่ง

ภรรยา: คือนั่นคือจากไฟที่เผาไหม้ไปในเบื้องหลังก็เหมือน

คำพูดที่นั่นจะชื่อมันตามตะเกียงเล็กเพื่อ

หนึ่งแฉกคนเขาตามมาทั้งหลังแฉกตามหาซึ่ง

วิเศษเป็นกัน

ภรรยา: มันตามเหมือนกับซักตามเหมือนกัน

ภรรยา: คือนั่นคือมีเท่าไรก็ให้เท่านี้แฉกเท่าเท่านี้เหมือน

คนมีน้อยก็ให้น้อยมีมากก็ให้มาก อย่างนี้แฉก

เรียกว่าให้ตามมีตามได้แฉกตามมีตามได้

อันนี้คือเหมือนวิเศษหนีไปเองก็ชื่อแฉกผู้

ที่ขี้ขลาดไปก็ชื่อ แฉกเจ้าของเขี้ยวติดตามแฉก

ไคมานันก็เรียกว่าเจ้าของไปตามไคมา

ภรรยา: คือนั่นคือแห่งเหมือนคำพูดว่าหมาขี้ขลาดก็ขี้

ขี้แฉกหมาขี้ขลาดก็ขี้ขี้

ภรรยา: คือนั่นคือประเพณีที่ถ้าหอบไว้คนเป็นโทษนั้น

เรียกกว่าทีม คนไทย

ทีม

นั่นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่ทำด้วยดินเผาเผาให้ลึกลง
สำหรับได้น้ำเป็นต้นเรียกกว่าทีม อันนี้คือสิ่งที่
เป็นเมกเหล็ก ๆ ขึ้นมาที่ทวนชนิดนี้เรียกกว่าทีม
เหมือนคนทำพวกกรอกทีมที่หลังนี้

ทีม

นั่นคือขี้เหล็กคือทีมไม่งี้ก่า เหมือนคนทำพวก
จนไม่มีไปทีมทั้งไว้ที่นั่นเวลาขึ้นขี้ทีมแล้ว

ทีมลง

นั่นความเหมือนกับทีมเหมือนกัน

ทีม

นั่นคือเดมอชากเหมือนกับน้ำได้ทีมแต่จับ
มาเดมอชากทีมแต่ก็เรียกกว่าทีมทีมแต่

ทีมใจ

นั่นคืออินสีก้าคือขอมก้า เหมือนคนทำพวก
ว่าท่านจะทำการถึงนี้ขี้ทีมใจทักขมอินสี
ทักขมขอมทักข

ทีมช

นั่นความว่าเหลือกำลังเป็นต้น เหมือนคนทำ
พวกของนี้หนักทีมที่หนักเบาแบกไม่ไหว

ทีมพัก

นั่นคือวิ่งไปให้ดินกำลังเป็นต้น ก็เรียกกว่า
วิ่งไปทีมพัก

ทีม

นั่นคือทกเหมือนกับคนเอาบาทกซึ่งถึงมีแสง

เจบเป็นต้นนั้นก็เรียกก่าแก้มยา อื่นก็อแก้ม
เจียยจลรรพทั้งต่าง ๆ

แกม นั้นคือเหมือนคนชื่อซึ่งตั้งมีเจ้าการเป็นต้นแก
ทางตามกำหนดแก และขอให้เขากอบหนึ่ง
กำหนดอย่างนี้แลเรียกก่าแกม

โถมะนา นั้นคืออสรณเรณู ทามชาติ

โถมะนค นั้นคืออสรณเรณู ทำใจ ทามชาติ

กอม นั้นคือเหมือนมะเสลดขมเค็ดกิดปที่แหลมปแล้ว
ก็พากันมาเป็นอันมากมาจับอยู่ที่หลังที่แหลมปนั้น
อย่างนี้แลเรียกก่ามะเสลดขมขม

ก้อม นั้นคือสิ่งที่เป็นหน่อปลกมขื่นมาปลกฏปลง
หน่งเรียกก่าเปปค้อมขื่นมา

กอม นั้นคือกระทำให้อ่อนลงเหมือนกับก้อมจิตรไอนั้น

ทอม นั้นคือมิต เหมือนกับน้ำท่อมมิตคถึงผลอัน

เจียม นั้นความไม่แท้ เหมือนคำพูดว่าของนี้ไม่แท้
เป็นของเจียมทั้งทุก อื่นก็อเขาตายแล้ว
เขตกเกี่ยวเป็นต้นนั้น ก็เรียกก่าเจียมเกี่ยว
เจียมรก

เต็ม นนความเหมือนนกับเพิ่มเต็มเหมือนน

เต็มสั้น คือกยสั้นไปมาด้วยความกตวิจิตร ด้วยไรศถึงใจ

ถึงหนึ่งก็ก็ เรียกว่ากยเต็มสั้นไปมา เหมือน

คำพูดว่าคนนนกยเต็มสั้นไปมาเป็นเหตุอย่างไร

เทียบ นนเป็นชื่อแห่งตนอย่างหนึ่ง

กย นนคือสั้นลมหายใจเข้าออกนั้นเรียกว่ากย

ก่าย นนคือเต็มคือศกตภาพที่ นนเรียกว่าก่าย ~~เพราะ~~

เหมือนนกับปลุกศกตภาพไปแลต่อกายไป แลคนเห็น

ก่ายเพราะ

ก่าย คือ นนคือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่ทำจากไฟนั้น

เรียกว่าก่ายจากไฟ

ก่าย นนคือกระดูกที่โผล่ออกให้พ่น เหมือนนกับกยของ

ออกจากใจ แลก่ายออกป้ออกจากปากของเป็นต้นนั้น

กย นนเหมือนนกับทำนายเหมือนนกับ

ก่าย นนคือที่ลัด เหมือนนกับที่ลัดเรือทางก่ายเรือนั้น

ก็เรียกว่าก่ายเรือ

กยฝอย นนคือเหมือนนเข้กตแลศกตภาพกยกยทนายมิได้

นั้น ก็เรียกว่าเข้กตภาพฝอย

ท้าว นันคือแปบชื่อแห่งเครื่องเรือนทรงแท้ง หนึ่งคือ
นมนนก็เรียกท้าวท้าวณ

ท้าว นันคือชื่อนี้ว่า คือแปบท้าวแปบพญาท้าว

ท้าว นันคือแปบแปบจะแปบแปบ วิจัยท้าวท้าว
เทมือนกแปบไม้ท้าวท้าวแปบ

ท้าว นันคือแปบ เทมือนกแปบท้าวท้าวแปบแปบแปบแปบ

ท่วย นันแปบท้าวเรียกท้าวท้าวชื่อนี้ เทมือนกแปบท้าวท้าว
คณนแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบ
เขื่อนกแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบ
ก็เรียกท้าวเขื่อนกท่วย

ท่วย นันแปบท้าวท้าวท้าวเขื่อนก เทมือนกแปบท้าวท้าวท้าว
เขื่อนกแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบ

ท่วย นันคือคนโกธชกที่แก่งท่าโกธชกที่ แก่งแปบ
ท่วยแปบท้าวท้าวท้าวท้าวท้าวท้าวท้าวท้าวท้าวท้าว
ท้าวท้าวคณนแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบ

ท่วย นันคือท้าวท้าวท้าวท้าว เทมือนกแปบแปบแปบแปบแปบ
แปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบ

แปบ นันคือเวียงท้าวคณนแปบแปบแปบแปบแปบแปบแปบ

เหมือนปากพูดว่าหนึ่งร้อยเรียงแบบแถวกันไป

ร้อย นับคือทศปคือที่ร้อยเรียงกว่าร้อย เหมือนปาก

พูดว่าเราจะบอกเขาชกร้อยกับ

ร้อย นับคือออกทศกที่ เหมือนปากพูดว่าร้อยออกไป

ไทพ่นนกลร้อยเรือออกทศกที่

ร้อย นับแบบทศก เหมือนปากทศกไอร้อยร้อย

ร้อย นับคือคำทศกเรียงกว่าร้อยคำ

ร้อยความ นับคือความที่ทศกทศกเรียงกว่าร้อยความ

ร้อยแสง นับคือทศกแสงร้อยแสง

ร้อยชัย นับคือทศกชัย ร้อยกว่าร้อย

ร้อย นับคือแบบชื่อแห่งไม้ที่เขททำอย่างหนึ่ง

ร้อยทหาร นับคือเครื่องที่ทศกคกรมนับร้อยกว่าร้อยทหาร

ร้อยชา นับคือชาตลก ๆ ที่พ่นกับทศกแบบตบมือให้ชื่น

ได้คนนับร้อยเรียงกว่าร้อยชา

ร้อยชอ นับคือใบ ๆ มาก ๆ เรียงกว่าร้อยชอไปร้อยชอมา

ร้อยเชียร นับคือทศกทศกคือเฉียบไปทศก เหมือนปากพูดว่าตลก

น้ำทศกเชียร แลเองเชียรไปไทยมา

ร้อยเฉียบ นับคือไม้สูง เหมือนปากพูดว่าคนนับร้อยเฉียบ

เรือ นนคือเรือกวเรือกว่าเรือ เหมื่อนปลำพควำเอาเม็ค
ไปเรืออะเว

ทอ นนเป็นปลำพควำเรือกวของคณอื่นไป เหมื่อนนกับ
ทำนกับเจ้า แต่ไปปลำควำงเหมื่อนปลำพควำ
ทอจะไปไหน

เกอ นนควำปลำควำงจับ เหมื่อนปลำพควำเหมื่อนกะกัจจ
เข้มนนปลำเกอจับมา

ทว นนคือทว

ทว นนคือกระท้ำทวทวไป เรือกว่าทวทวไป เหมื่อน
ควำพควำทวทวไปให้ทวทว

ทว นนคือเบบชื่อแห่งคณไปนปลำกอย่างหนึ่ง
อนึ่งคือไปนทวแล้วอย่างหนึ่ง

ทวเตกน นนคือเบบชื่อแห่งทวอย่างหนึ่ง

ทวผ นนคือลทวที่มิใช่ทวเข้มนนเรือกว่าทวผ

ทวทค นนคือเบบไปทวทคเรือกว่าทวทค

ทวเข้มน นนคือใช่ทวผ เรือกว่าทวเข้มน

ทวเรือนเข้มน นนคือทวทวเข้มนเรือกว่าทวเรือนเข้มน

ทวปลำพทว นนคือเบบชื่อแห่งทวอย่างหนึ่ง

ทจ้ทปอน นนคือแปบชื่อແທ່ງກວ່າທຍ່ງທນຶ່ງ

ທຍທຍ นนคือแปบชื่อແທ່ງກວ່າທຍ່ງທນຶ່ງ

ທວະ นนคือแปบชื่อແທ່ງກວ່າທຍ່ງທນຶ່ງ

ທະ นนกระทำอาการทว่ยติปอຍ່ງທນຶ່ງ

ແທະ นนแปบไม้ซีก ๆ ซึ่ล่ทว่ยติปอຍ່ງທນຶ່ງ

เรียกว่ແທະ

ແທະ นนคือกกด, เหมือนกับทนปกกด! ທະສິ່ງມະພຸກວ
แปบทนน

โตะ นนคือสิ่งทว่ยทว่ยที่ไ้ล่ล่ທນຶ່ງ ພນຶ່ງเรียกว่โตะ

เกาะ นนคือแปบชื่อແທ່ງຍີ່ ๆ ทນຶ່ງ

คต นนคือไม้ท่บ่กอย่ในน้ท่ก่ท่บ่กอย่ปนบกกก่
ก็เรียกว่คต

ก่อ นนคือกระทำใ้ทມากไปเรียกว่ก่อไป เหมือนกับ
ก่อปริແຕ່ก่อเพนນ ອນຶ່ງคือแปบชื่อແທ່ງສັກ
ອຍ່ງທນຶ່ງທ່ก่อປເປນນ

ก่อ นนคือแปบชื่อແທ່ງโรคອຍ່ງທນຶ່ງທ່บงเกิดທ່ทນຶ່ງ

ก่อ นนคือคย เหมือนค้ฟทว่ก่ເວີອຶນໄປເທນຶ່ງ

ทอ นนคือเสาค้ยແຕ່ໃຫຍ່กระทำใ้แปบລື່ນລານນຶ່ງเรียกว่ทອ

ท้อ นนคือถึงที่กระทำให้ไม้ไหลเข้าไหลออกไปแต่ชนิด
นนเรียกท้อไม้

ท้อ นนคือทักคือบปเรียกท้อ เหมือนคำพูดว่าไม้
มันบปมันท้อได้แล้ว

ท้อคน นนคือตากบคน เหมือนตากบที่ชื่อแต่ความ
เป็นตากบเป็นไม้ก็เรียกว่าความมันท้อคน

ท้อใจ นนคือใจไม่แข็งไม่แฉง เหมือนกับไม้มันท้อ
แล้วแต่ไม่แข็งไม่แฉง

ท้อแท้ นนคือความเหมือนตากบที่ชื่อแต่คน

ท้อหมา นนคือท่าเกาะหมา

ท้อน้ำ นนคือความเหมือนตากบที่ชื่อแต่คน

ท้อธาร นนคือประเภทที่น้ำไหลนั้นเรียกว่าท้อธาร

ท้อปาก นนคือพาทท่าเกาะปากคน เรียกว่าท้อปากคน

ท้อมือ นนคือให้ท่าเกาะมือคน เรียกว่าท้อมือคน

อนึ่งคือตักบกับเขา

ท้อแป นนคือรูปทวนเขาเรียกว่าท้อแปเขา

ท้อภาค นนคือว่ากล่าวภาคให้น้อยลงมานนเรียกว่าท้อภาค

ท้อรบ นนคือถูรบกับ

ชรบค นันคือประเภทชาย ไร่ยกว่าชรบค

ถือ นันคตามเหมื่อปถือ เหมื่อปคัมพคกว่านินบ้น
ถือ นันคกับนคัน

ถือ นันคอบทองกังคาง ๆ ก้วยมื่อก็ไร่ยกว่าถือ
ก้วยมื่อ อมิ่งคือรกกษาค้วยใจก็ไร่ยกว่าถือเหมื่อป
รกกษาคัดแแกถือคัดน

คภา นันคือถึงที่ทําค้วยไมแกลงเปบคณที่คึปรทบ
ทนงถือเปบคณที่รับเปบคคณนันไร่ยกว่าคภา

คภา นันคือเปบชื่อแ่งถึงที่ทําคคหปรบชงของอยง
หนึ่ง

คภากร นันคือเปบชื่อแ่งเทลกที่เขทําคหปรบคหปรบคค
กนเปบคณนันก็ไร่ยกว่าคภากร

ควี นันคือตาม อสมิ่งคือเปบชื่อแ่งฮาวของอยงหนึ่ง

ควีธ นันคือยกททการไปไร่ยกว่าควีธพล

ควีเนตร นันคือเปบชื่อแ่งพระอินท

ควีนิ กักตามเหมื่อปกับ

ควีมก นันคือมกคณ

ควีภก นันคือเปบชื่อแ่งภเท ๆ หนึ่ง

เกร ^บ นนี่คือเขียวใบ เหมือนปากพทว่าอยู่รกเขาเรือน
อย่างเขียวเกรไปไหน

แคว นนี่คือแป้นชื่อแห้งเครื่องเข้าหย่างหนึ่ง

เคว นนี่ก็ว่าตาม อนึ่งคือแป้นชื่อแห้งคั้นไม้หย่างหนึ่ง
อนึ่งคือเควจ้าว

เควทัง นนี่คือแป้นชื่อแห้งเขื่องถาวรค์

เควบิฏก นนี่คือบิฏกตาม ตามบาท

เควภพ นนี่คือภพตาม ตามบาท

ทว่า นนี่คือเทวีนอกคนเปในท่ากลางแป้น ก็เรียกว่า

เดียนทว่า อนึ่งคือตลกทว่าท่าปาก

ทว่า นนี่คือประเภทที่ท่าไว้ควยอีกแป้นแป้นท่า

ทว่า นนี่เรียกทว่าทว่า อนึ่งความ

เหมือนปากกรเหมือนปากน

ตระกล นนี่คือเสาพนอ

ตระเควียน นนี่คือจกแดง

ตระทนี่ นนี่ความเหมือนปากนกับกระทนี่เหมือนปากน

ตระปะ นนี่ความเหมือนปากนกับตระปะเหมือนปากน

ตระแปก นนี่ความเหมือนปากนกับตระแปกเหมือนปากน

ดระบถ นันคืออถวพเขาเวียกว่าดระบถสินเขา

ดระลาการ นันคือคนปติภกษาควมเวียกว่าดระลาการ

ดระแลงแกง นันคือเปบชื่อเวียกประเทศที่สำทรวบฆ่าคน

นันเวียกว่าดระแลงแกง

ดระทลอก นันควมเหมือนปลกปลกปลทลอกเหมือนปลกน

ดระทลป นันควมเหมือนปลกปลทลปเหมือนปลกน

ดระทลาค นันควมเหมือนปลกปลทลาคเหมือนปลกน

ดระทลาคกร นันควมว่าสำทวปลก เหมือนปลกสำทวว่าคนนัน

ทากินดระทลาคกรไปที่เตี๋ย

ดระทลาคกร นันคืออติคใจเวียกว่าดระทลาคกร

ดระทลาคกร นันควมเหมือนปลกปลกรอกเหมือนปลกน

ดระทลาคกร นันควมเหมือนปลกปลกรเหมือนปลกน

ดระทลาคกร นันคืออ้อยจำเภาะทลาคกรเวียกว่าอ้อยทลาคกร

ดระทลาคกร นันคืออ้อยที่เทนดระทลาคกร

ดระทลาคกร นันควมว่าจำเภาะอ้อยเวียกว่าดระทลาคกร

ดระทลาคกร นันควมเหมือนปลกปลกรเหมือนปลกน

ดระทลาคกร นันคือพุด เปบสำทวระษัตริ

ดระทลาคกร นันควมเหมือนปลกปลกรเหมือนปลกน

ตรวจ น้ปคตมเหวื่อปกปกรคเหวื่อปกน

ตรวจคเวว น้ปคคือเหวื่อไปเวียกเววตรวจคเวว

ตรวจค น้ปคตมเหวื่อปกปกรคเหวื่อปกน

ตรวจค น้ปคตมเหวื่อปกปกรนเหวื่อปกน

ตรวจค) น้ปคตมเหวื่อปกปกรนเหวื่อปกน

ตรวจค น้ปคตมเหวื่อปกปกรนเหวื่อปกน

ตรวจค น้ปคตมเหวื่อปกปกรนเหวื่อปกน

ตรวจค) น้ปคตมเหวื่อปกปกรนเหวื่อปกน

ตรวจค) น้ปคตมเหวื่อปกปกรนเหวื่อปกน

ตรวจค) น้ปคตมเหวื่อปกปกรนเหวื่อปกน

ตรวจค) น้ปคตมเหวื่อปกปกรนเหวื่อปกน

น) น้ปคคือประเทศที่วงที่เขทห่านเทเบปคนนี้

เวียกท่าน

น) น้ปคคือคนที่เป็นน้องของแม่ป้ปเวียกท่าน

ท) น้ปคคือแม่บทเวียกท่าน

ท) น้ปคคือแม่ชื้อแห่งลิ่งที่อยู่ไปทคคปแลคค

ค) น้ปคคือแม่ชื้อแห่งลิ่งที่อยู่ไปทคคปแลคค

ค) น้ปคคือแม่ชื้อแห่งลิ่งที่อยู่ไปทคคปแลคค

หน้าเกล้ายก นบ้นคือสิ่งซึ่งตามกนแลไม่ลืออาคนบ้นเรียกว่หน้าเกล้ายก
หน้ากน นบ้นคือประเทศซึ่งไกล ๆ ที่ทรงพระภักดิ์พระบาท

พระขจรทอดพระเนตรบ้นเรียกว่หน้ากน

หน้ากน นบ้นคือแปดคำเรียกแปดคำซึ่ง เทวีสักพกว่คน

บ้นแปดคนหน้ากน อนึ่งเทวีสักคนปากกนแปด

หน้าทั้ง ๆ บ้นก็เรียกว่ภักดิ์หน้ากน

หน้ากน นบ้นคือประเทศบ้านเมืองที่แปดซึ่งคนคนต่อแดน

ต่อกันกับแดนเมืองอื่นบ้นก็เรียกว่แปดเมือง

หน้ากนแปดบ้านหน้ากน

หน้ากน นบ้นคือแปดเมืองของนบ้นซึ่งบ้นเรียกว่หน้ากน

หน้ากน นบ้นคือประเทศซึ่งทำนบ้นแล้วเวียนที่ทั้งแปดซึ่งมี

บ้านบ้นทั้งทวีปจะไร่นางแลจะไร่นาแลทั้งต่าง ๆ

บ้นเรียกว่หน้ากน

หน้ากน นบ้นคือว่าที่ทั้ง สามบาท

หน้ากน นบ้นคือบ้นสี่อย่าง สามบาท

หน้ากน นบ้นคือต่าง ๆ สามบาท

หน้ากน นบ้นคือประเทศต่าง ๆ เรียกว่หน้ากนประเทศ

หน้ากน นบ้นคือแปดชื่อแห่งส่วนหนึ่งที่อยู่ไปกนคนแปดชื่อ

ทณณ ^ป น้ปคือระกตปเวียกวทณณ
ทณทิก น้ปคือกนแดเวืองที่เปนที่รปลงครกก่อนนเวือง
ทงปวงน้ปเวียกวเวืองทณทิก
ทณวิ น้ปคือทอง เปนค่างระยการ
ทณปะ น้ปคือชื้อ ทณปะพาพี
ทณปะนิก น้ปคือกนนำเป ทณปะพาพี
ทณวิ น้ปคือเปนค่างเวียกวซึ่งส์ทณวิ
ทณทกรกษ น้ปคือทการระยปการระเอนคปนเวียกวทณทกรกษ
ทณวิก น้ปคือสิ่ที่เปบชื้อแท่งสังที่กระทำใหว์ทปไมงอนม
น้ปเวียกวทณวิก
ทณวิก น้ปคือทณณ ทณปะพาพี
ทณณม น้ปคือระกตม
ทณท น้ปคือมวือ ทณปะพาพี
ทณท น้ปคือจะมกทณปะพาพี
ทณทว น้ปคือมาส์ทณวิเวียกวทณทว
ทณเอนค น้ปคือทวมเทวือปกปทณทกรกษเทวือปกน
ทณปะท น้ปคือตงใด ทณปะพาพี
ทณทว น้ปคือปปะทณวิทณทวงเวียกวทณทว

นิกะทีตา น้ปคือเสียงห่มแปมชื่อเวียกแห่งของสังฆนัง

นิตระ น้ปคือเสียงกัวคือทักกัว ตามบาท

นิตภา น้ปคือทักบ

นิตปนบง น้ปคือทักปนบงนิต ^{๑๐๐} ^{๑๐} ตามบาท

นิตปะติ น้ปคือบงเกิด ตามบาท

นิตติกร น้ปคือทักกัวคือแปงรปทักเวียกทักนิตติกร

นิตติกรณ น้ปคือณไทยต่าง ๆ น้ปเวียกทักนิตติกรณ

นิตทาน น้ปคือเวียงภา เวียกทักนิตทาน

นิตนทร น้ปคือตาภาตาม ตามบาท

นิตยา น้ปคือแปงเวียกทักภาแต่ก่อนเวียกทักนิตยา

นิตไวธ น้ปคือทักบ ตามบาท

นิตระคณ น้ปคือเม่รจกคณทักน้น เวียกทักนิตระคณ

นิตภค น้ปคือทักแป

นิตนิตกร น้ปคือทักกรณนิต ตามบาท

นิตระ น้ปคือเจียว ตามบาท

นิตเวระนง น้ปคือทักอยู่ ตามบาท

นิตปะนากกร น้ปคือบงตามบาท

นิต น้ปคือคณที่ทรพยเจาคคณน้ปเวียกทักแปงนิต

นี้นี้ นี้นี้คือแปลคำพหูพจน์ของสิ่งนี้อยู่ที่นี่
 ทบี่ นี้นี้คือคนซึ่งได้บอกกล่าวถึงกันทำมีนายนิน
 เป็นอันแปลเป็นอีกกับมา นี้นี้เรียกว่าทบี่
 นิฤพาน นี้นี้คือคัมภีร์อันได้เกิดโดยกายเรียกว่านิฤพาน
 นิระนิคร นี้นี้ความเหมือนกับนินิครเหมือนกัน
 นิโค นี้นี้ความกว่าเจ้าชิวเหมือนกัน
 นประโย นี้นี้คือทอประมาณได้ ตามบาท
 ทน นี้นี้คือแปลชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง อื่นความกว่า
 เดกว่าเดกว่าเหมือนแปลคำพหูพจน์ทนทน
 แปลก นี้นี้คือแปล ตามบาท
 เปร นี้นี้คือเขาพระเมรุ ตามบาท
 เปรเทศ นี้นี้คือชื่อเรียกกันอีกได้
 เปรเทศการย นี้นี้คืออชาตารยที่กล่าวกันมาแปล
 เรียกว่าเปรเทศการย
 เปรภาณ นี้นี้คือแปลชื่อแห่งคนไม้ที่เขาทำอย่างหนึ่ง
 เปรตช นี้นี้คือแปลชื่อแห่งคนฆ่าสัตว์พวกหนึ่ง
 เปรนธร นี้นี้คือแปลชื่อแห่งเขา ๆ หนึ่ง
 แป้น นี้นี้คือแม่แปลกว่าคือแป้นอีกกว่า เหมือนกัน

คนยิงขี้นแม่ยิงแม่มีคนขี้นก็เรียกขี้นแม่

แทน นีนคือแม่ชื่อแห่งถึงทหนึ่งขี้นเกิดขี้นที่ขี้นนีน

ไป นีนคือแม่อยู่ทหนึ่งนอก เหมือนปลาค่ำพกว่าคนนีน

อยู่ในบ้านนีน

ไป นีนคือแม่ชื่อแห่งถึงทหนึ่งขี้นทรวขี้นพายนีน

ไปขนา นีนคืออก

ไปทก นีนคกมเหมือนปลาค่ำไปเหมือนปลาค่ำ

ไป นีนคือมารวมขี้นมาพกขี้นมา เหมือนปลาค่ำพกว่าคน

นีนคกอะรวมขี้นมาพกขี้นมา

ไปวี นีนคือแม่ชื่อแห่งปลากอย่างทหนึ่ง

เนา นีนคือผกคือพิน เหมือนปลาค่ำพกว่าเอาเชือกผูก

เนาผกเททขี้นให้ขี้น อย่าให้ทลค

แทน นีนคือเสีย เหมือนปลาค่ำผกไม้เป็นต้น แกมขี้น

เขือยเสียขี้นไม้ขี้นนีนก็เรียกขี้นนีนแทนนีนเสีย

เน่าท นีนคกมเหมือนปลาค่ำแทนเหมือนปลาค่ำ

เนาะวกัน นีนคือแม่ชื่อแห่งแกกแกกอย่างเรียกขี้นเนาะ

วกัน

น่าน นีนคือแม่ปลาค่ำแกกททนอกททเรียกขี้นแม่ปลาค่ำ
น่านท

น้ำ น้ คือสิ่งที่เกิดมาแต่แม่ น้ำ เปนกับที่อาบที่กินน้

เรียกว่าน้ำ

น้ำค้าง น้ คือ เปนชื่อแห่งน้ำอย่างหนึ่ง

น้ำกรว น้ คือ เปนชื่อแห่งน้ำอย่างหนึ่ง

น้ำกรวย น้ คือ น้ำที่มีแก้วจิกที่น้ เรียกว่าน้ำกรวย

น้ำก้น น้ คือ เปนชื่อแห่งน้ำก้นอย่างหนึ่ง

น้ำทก น้ คือ เปนชื่อแห่งน้ำที่มีศรีแวงอย่างหนึ่ง

น้ำขบ น้ คือ เปนชื่อแห่งน้ำที่ขบสิ่งต่าง ๆ อย่างหนึ่ง

น้ำท น้ คือ เปนชื่อแห่งน้ำที่ไหลออกมาจากไปจากน้

น้ำเท น้ คือ เปนชื่อแห่งน้ำอย่างหนึ่ง

น้ำทป-ทราย น้ คือ เปนชื่อแห่งน้ำทปอย่างหนึ่ง

น้ำทปกรวด น้ คือ เปนชื่อแห่งน้ำทปอย่างหนึ่ง

น้ำขบ น้ คือ น้ำที่ไหลออกจากน้ น้ เรียกว่าน้ำขบ

น้ำประตปนทองษะ น้ คือ เปนชื่อแห่งสิ่งทีเขาทำถาอย่างหนึ่ง

น้ำลิ่ง น้ คือ น้ำที่ไหลออกทางลิ่งน้ เรียกว่าน้ำลิ่ง

หน้าพระพิพต น้ คือ น้ำที่กล่าวกรน้ อยู่ใหญ่ถืออ้อหนึ่งทอง

ทนน้ำน้ แล เรียกว่าน้ำพระพิพต

น้ำขบ น้ คือ น้ำที่ไหลออกทางทวารเขาน้ เรียกว่าน้ำขบ

น้ำมนตร์ น้ำคือน้ำที่เสกด้วยพุทธมนต์นั้นเรียกว่าน้ำมนตร์
น้ำมนต์ น้ำคือแปบชื่อแห่งน้ำที่เสกด้วยสิ่งประหลาดแปบต้น

เรียกว่าน้ำมนต์พร้า

น้ำมนต์หิน น้ำคือแปบชื่อแห่งน้ำที่ออกจากหินอย่างหนึ่ง

น้ำมนต์หมบ น้ำคือ น้ำที่ออกเนื้อหมบนั้นเรียกว่า น้ำมนต์หมบ

น้ำมนต์ขลุ น้ำคือน้ำที่ไหลออกจากขลุอย่างนั้นเรียกว่าน้ำมนต์ขลุ

น้ำมนต์กระทิง น้ำคือน้ำที่ขี้ออกจากลูกกระทิงนั้น

เรียกว่าน้ำมนต์กระทิง

น้ำต่าย น้ำคือน้ำที่ไหลออกจากปากสัตว์ทายนั้น

เรียกว่าน้ำต่าย

น้ำควน น้ำคือน้ำในแม่ควนที่แปบปรกคณเมื่อน้ำกับน้ำกระทะ

น้ำนั้นก็เรียกว่าน้ำควน

น้ำอะทงุ่น น้ำคือน้ำที่ไหลออกจากลูกอะทงุ่นนั้นเรียกว่า

น้ำอะทงุ่น

น้ำอ้อย น้ำคือน้ำที่ออกจากต้นอ้อยนั้น เรียกว่าน้ำอ้อย

น้ะคร น้ำคือน้ำของ ตามบาท

น้ะครกรักรวมภาช น้ำคือแปบชื่อเมือง ๆ หนึ่ง

น้ะครกรักรัษี น้ำคือทณิงตามเมือง ตามบาท

ปะพะ น้บคือเก็ก ตามบาท

ปะพาเลย น้บคือฮากกาค ตามบาท

ปะโป น้บคือเท้ว ตามบาท

ปะยะนัง น้บคือฮากกว่า ก้อนำไปกว่า ตามบาท

ปะโว น้บคือกน ตามบาท

ปะวาก น้บคือประเทศที่สททเว่ยซึ่งตามบาทข้น

เรียกว่านระวาก

ปะวค น้บคือลคกรม

ปะวิบอว น้บคือเป็นชื่อเรียกแห่งกระษัตริ ความว่า

เขยใหญ่กว่าชน

ปะทอว น้บคือเอน ตามบาท

ปะวาก น้บคือใหม่ ตามบาท

ปะวโร น้บคือฮักทเวรมิได้ ตามบาท

ปะฤบาช น้บคือผู้กระษัตริเทมือปกน

นค น้บคือเป็นชื่อแห่งลคทที่บปได้เรียกว่านค

นคทนคเพลึง น้บคือเป็นชื่อแห่งเทวองบ้นที่คข้นยัง

เพให้คคข้นเรียกว่านคทนคเพลึง

นคค้อ น้บคือนค เชื่องที่สททวปค้อนข้นน้บเรียกว่านคค้อ

ผัก น้ผักความว่ามาก เหมื่อปลำพจว่วอปลำกชนากผัก

หน้ก น้ผักคือแม่เขาวีเยกกว่าหน้ก

ผักกาว น้ผักคือแม่คนใช้ล่อยงกาวเบจเลจน้
เวียกกว่าผักกาว

ผักกต น้ผักคือเลบตมบาท

ผักชชะวาท น้ผักคือแม่ชื้อแท่ง^{กระษัตร}พหลอญคหิ่ง

ผักชชกฤษ น้ผักคือแม่เตกกรกฤษหิ่ง คือเตื่อปลำก
กลลพเตื่อปลำน้เวียกกว่าผักชชกฤษ

ผักโทษ น้ผักคือคปที่ตองโทษน้เวียกกว่าผักโทษ

หน้กแม่ น้ผักความว่ามากกว่า ทั่วกลลพวากกว่าทั่วชื่ก
ถึงมากกว่า เหมื่อปลำพจว่วอปลำกชชวาม
ท่ำล่งคภมคภน้หน้กแม่หน้ก

ผักปลำช น้ผักคือคปชื่ปลำชมากเวียกกว่าผักปลำช

หน้กน้ช น้ผักคือแม่เขาน้ช เวียกกว่าหน้กน้ช

หน้กเลง น้ผักคือแม่คนเลงน้เลง ท่ง ๆ น้ปลำกเลงไก่อปลำคั้น
เวียกกว่าหน้กเลง

หน้กสนม น้ผักคือคภน้ชื่ปลำชวามของคภน้ชื่
เวียกกว่าคภน้หน้กสนม

น้กแร้ น้กคือเบบชื่อแห่งสวปทหนึ่งที่อยู่ใภกยคนแถ

กยปลท

นาค น้กคือเบบชื่อแห่งสททอย่างทหนึ่ง อนึ่งเบบชื่อแห่ง
ของที่เขททำสทรวบแ่งทวเบบค่นอย่างทหนึ่ง

น้ก น้กคือคิกไปใจ

ทน้ก น้กคทวพททวเหนียวเหนียอปลทพททวของน้

กนเหนียวทน้ก ๗

น้กปลอง น้กคือคิกทระเฮวถึงของ ๗ เขทกคคคคือคิกทระทก้วย
เขทกคคคเวียกทวน้กปลอง

น้กออก น้กคือคิกออก เหมือนกกับคนทลทวมแถคิกไป
คิกมากคิกได้ทงได้คองน้กเวียกทวน้กออก

เปลกขม น้กคือมปลพะท ทมมททพี

ทน้ก น้กคทวมเหนียอปลกไปเหนียอปลกน ๗

ทน้ก น้กคือเบบชื่อแห่งสวปทหนึ่งที่อยู่ใภกยคน

แถกยปลท

น้ก น้กคือมิใช่ซงไปเวียกทวน้ก

น้กทน น้กคือทน้กคิกกกับเวียอปลททวอยู่น้ก

เวียอนน้กเวียกทวน้กทน

นบปช นบปคือแปลท่วเรียกซึ่งสัทธิงแปลตามรักษ
จนง นบปคือท่วแปลท่วกระษัตริ
ท่ง นบปคือแปลชื่อแท่งเดี่ยวอย่างท่ง เทมื่อแปล
ท่วท่วเดี่ยวนบปท่งท่ง ๆ

นง) นบปคือสัททจากนอแปลยี่ปเรียท่วนง
นงชตะมาก นบปคือคนพบชาชอปกนบปเทมื่อแปลนงสิ่นบ
เรียท่วนงชตะมาก

ท่ง นบปคือตั้งที่ท่มกยคนแปลกแปลท่นบป
เรียท่วท่ง

นงยง นบปคือนงแม่ทักนบปถึงพี่ย่นบปเรียท่วนงยง
นงนบ นบปคือตั้งมีแม่แปลนบปที่ปลุกจีนแปลทรว
คนยักท่งนงยี่นสาเครยท่วท่วท่วท่วท่วท่วท่วท่ว
นบปเรียท่วนงนบป อนึ่งคนนงทอยของท่ง ๆ
นบปกนบปก็เรียท่วนงนบปทอยของ

ท่งลือ นบปคืออกษะที่ใช้ไปภษาท่ง ๆ ท่งนงนบป
ก็เรียท่วท่งลือ

ท่งลือขอม นบปคือท่งลือที่ท่นบปคือว่าแปลท่งลือ
บาทนบป เรียท่วท่งลือขอม

นภ น้ปเปศกัเวียกซึ่งมีทลึง เหมือปศัพคว่นภ
คปน้ปนภกนช้

นภคภน น้ปก็กัลัทลึงเหมือปกน

นภช้ น้ปคือทลึงที่ข่งทวท่มทวแลเวือคัลน้
เวียกว่นภช้

นภแยม น้ปคือเปปชือแ่งค่นอย่างหนึ่ง

น้ป น้ปคือเมืองกัท คือเมือทว่นเทวากยกัท
กเวียกว่น

ทน้ป น้ปคือเมือเปปสลงเวียกว่นทน้ป

นภ น้ปคือเมือเกกียงเมือเกลาป้ปเวียกว่น
เหมือปศัพคว่นเมือเปปจนนงน้ป

น้ป น้ปคือคปเตฉนัพน้ปซึ่งทวไปเวืองคัทกัน
ซึ่งทวปตายน้ปน้ปน้ป

น้ป น้ปคว่นเหมือปกนเปคลงใจเหมือปกน

ทน้ป น้ปคว่นเหมือองกนทน้ปเหมือปกน

น้ป น้ปคือเปปชือแ่งค่นทน้ปที่อัยไปทว

น้ป น้ปคปคือคปที่เกกทว่นภวคเตียวกน้ป
เกกททลึงคปน้ป คปน้ปแลเวียกว่นน้ป

ทปอง น้บคือประเภทที่โหล่กว่าแลกรากมีน้ำขุอยู่ใน
ทงไปบ้นบ้เวียกว่าทปอง อนึ่งเบบนี้ทว ๆ ที่
ออกมามากทวี่เบบนี้บ้ก็เวียกว่าทปองล้

น้บเซย น้บคือทวี่ที่มเบบนี้ของน้บถว่นบ้เวียกว่า

น้บเซย

น้บตะเวฟ น้บคือทวี่ที่มเบบนี้ของน้บถว่นบ้

เวียกว่าน้บตะเวฟ

น้บคีน น้บควบเทวี่นบกับน้บเทวี่นบกับ

น้บถว่น น้บคือทวี่ที่เบบนี้ของน้บเวียกว่าน้บถว่น

ทปองบ้ง น้บควบเทวี่นบกับทปองเทวี่นบกับ

ทน้บเทวี่ยว น้บคืออีกรวี่ทวี่เวียกว่าทน้บเทวี่ยว

เทวี่นบค้พทวี่ทวี่ระเบบนี้ยวเทวี่ยว

ทวี่ทวี่

เทวี่ยง น้บคือเบบนี้ที่แก่งลว่นทวี่ที่อยู่ไปทวี่คน

แลกรากลว่น ที่บ้เบบนี้ทวี่ยวอยู่ได้ทวี่

ลว่นเบบนี้เวียกว่าเทวี่ยง

น้บ ๗ น้บคือบอย ๆ ทวี่คือทวี่ทวี่ทวี่ เทวี่นบค้

พทวี่เฮาของไปบ้อย ๆ แลเฮาเบบนี้ ๗

เมือง นี่ปี่คือตึกกับที่อกนปี่เวียงกว่าเมืองกัน เหมือปคำพุด
กว่าความนี่ปี่คือเมืองกันมาแต่ความนี่ปี่

เมืองปอง นี่ปี่ความกว่ามาก เหมือปคำพุดกว่าของเทศกว่านี่ปี่
เมืองปองไป

เมืองมา นี่ปี่ความเหมือปกับเมืองเหมือปกับ
ปัด นี่ปี่คือเหมือปกับเอาสิ่งของนี่ปี่ไปตั้งที่
เขาไปจะหมักเมล็ดกฐาป่นปี่ก็เวียงกว่าปัด
อนึ่งคืออตุลนกับก็เวียงกว่าปัดกับ

ปัดก นี่ปี่คือหลาปคาปนาฬ

ปัดก นี่ปี่คือปัด คาปนาฬ

ปัดก นี่ปี่คือแม่แม่คาปนาฬ

ปัดก นี่ปี่ความเหมือปกับปัดเหมือปกับ

ทนาถ นี่ปี่คือป่นปี่ชื่อแห่งต้นป้อยกหนึ่ง

นิจ นี่ปี่คือกระทักไม้ทาดแลศประพาทชี่ไม้ทาด
เวียงกว่ากระทักแปปนิจประพาทชี่แปปนิจ

ทนิจ นี่ปี่คือป้อยกหนึ่งเวียงกว่าทนิจหนึ่ง

นิจกถ นี่ปี่คือกถแปปนิจ คาปนาฬ

นิจก นี่ปี่คือหลาปคาปนาฬ

นช นบีคือว่าน้อง

เนทว นบีคืออก

เนทวช-กน นบีคืออก

นวก นบีคืออับคือชงำ เทมื่อปกกับคปอับชงำซึ่งกน

แลกนบีก็เรียกว่ำอับนวกชงำ

ทนวก นบีคือเบบถึงถึงอกจึ้นที่บักแลกคางนบี

เรียกว่ำทนวก

นป นบีคือเบบชื่อแก่งเวือง ๆ ทนึ่ง

นปทปฏว นบีคือปฏวเซท

นบี นบีคือเบบทำชื่ทำบอกรว่ำคปนอ้อยที่นบี

นบี นบีคตวปเทมื่อปกกับนบีเทมื่อปก

นปท นบีคืออับคี่ ตมปบท

นป นบีคือแม่เว

นป นบีคตวมวักทำ เทมื่อปกทำพคว่ำของถึงนบีแม่คานนป

นป นบีคือเวียชวคตมปบท

นปท นบีคือคี่เตียปเรียกว่ำนปท เทมื่อปกทำพคว่ำ

คปนบีนปทเว

นป นบีคือเบบชื่อแก่งถึงทนึ่งที่คตวปกกับพำยชื่

เขาปักหลักปักหมอนนับนี้เรียกว่านับ
ทปน นับคือรองหัว เหมือนกับคนโยกตั้งหัวไม่แปดต้น
แถวของซึ่งตั้งมีเรือแปดต้นนับนี้เรียกว่าทปนเรือ
ปน นับคือตั้งหัวเรือเรียกว่าปนจีน
แป่ว นับคือปักที่ฝั่งเสาหลักของแถวรถม้าที่ลัดปั่นนี้
เรียกว่าแป่ว

เข็บ นับคือความกว้างกระทำให้ทหนักเรียกว่าเข็บเหมือน
คำพูดว่าขวากแต่เขา ๆ อย่างขวากเข็บให้ทหนัก

แป้น นับคือตั้งคือคียบเรียกว่าแป้น เหมือนคำพูด
ว่าเข็บปั่นแป้นปั่น แถลงเข้าแป้นเมื่อปั่น

ไฉ่นับ นับคือความเหมือนกับปั่นนี้เหมือนกับปั่น

นอน นับคือปั่นนี้ปั่นนี้เรียกว่านอน

นอนปั่น นับคือปั่นชื่อแท่งลวดอย่างหนึ่ง

นอนปั่นกว่า นับคือนอนเอาทหนักเรียกว่านอนปั่นกว่า

นอนปั่นทนาย นับคือนอนเอาทหนักปั่นนี้เรียกว่านอนปั่นทนาย

นอนปั่นตะแคง นับคือนอนปั่นที่ปั่นทนายไปทั้ง ๆ นับ

เรียกว่านอนปั่นตะแคง

นอนปั่นทนาย นับคือนอนปั่นปั่นนี้เรียกว่านอนปั่นทนาย

ทบอบเทม น้บคือเปบชื่อแหงทบอบที่ทไทมอย่งทหนึ่ง
 ฆวน น้บคือทวเปบคิรน้บเรียกว่ทวฆวน เทว็อน
 กบคนเอากังว้เบ้งเปบคั้นแกลตคทน้บเปบ
 คว้ทวน้บ ก็เรียกว่ทน้บฆวน
 ฆวนละเม น้บวคทวทวทงเปบฆวนทว
 ฆวนละทง น้บคทวทวเทว็อนกบฆวนละเมเทว็อนกบ
 ฆวนละอง น้บคทวทวเทว็อนกบฆวนละเมเทว็อนกบ
 เฉิน น้บคือประเทศแ่งนคินกคิ คือพื้นภทช้ตงกคิ
 ก็เรียกว่เฉินคินเฉินเท
 เฉิน น้บคือท เทว็อนค้ททว่ทวที่ไรจะทน้บยัง
 เฉินอยู่ททยว้น
 นขทว้นค น้บคือทว
 นพระรชณะ น้บคือแ่ทว่ทวประการ
 น้บ น้บคือททนคทวทวค
 ทน้บ น้บคือเทว็อง เทว็อนค้ททว่ทวน้บยังไมแ่ทง
 น้บยังเทว็องทน้บอยู่
 ทน้บ น้บคือแ่ทว่ค้บงเรียกว่ทน้บ เทว็อนเอบท
 ทน้บทกบรพน้บ

นิบปธนาการ นีปคือ^{อาการ}นอนสกนภพ

ทนิบ นีปคือคิบ เทมือนาการะโรครคิปหมากกนิบนี้

ก็เวียทว่าอาการะโรครคิปหมาก

ทนบ นีปคือเปมชือแห่งเสียงอย่างคชิ่ง เทมือนกับ

เสียงแห่งกอนแปปแลทนบคณ

เทนบ นีปคือเทมือนกนมีมือเลขท้าวชัพแลอาการะ

คิกน่เก้นนี ก็เวียทว่ามือเลขท้าวเปนเทนบ

อนึ่งคือเทมือนาการะโรครคิปหมากกนิบนี้

ที่ตัวเวียทว่าเทนบให้มกไว้

เทนบ นีปคือเปมชือแห่งสิ่งคชิ่งที่ท้าวชัพแลอาการะ

กอนแปปแลทนบคณเวียทว่าเทนบ

แปบ นีปคือชิตกน เวียทว่าแปบชิตกน

แปบเขียน นีปคือคณเทมือนกับแปบเทมือนกับ

นบ นีปคณเทมือนกับคณแปบเทมือนกับ

นบ นีปคือเปมชือแห่งสวณคชิ่งที่อยู่ในกนแปบ

กนแปบ

นบ นีปคือชือ คณภพ

นบ กอน นีปคือชือเทมือนกับ

ทนาย น้บคือแปบชื่อแห่งถึงช้เกิดจีนท่าทนายที่แห่ง

น้บเรียกว่าทนาย

นิมมาขระที น้บคือแปบชื่อแห่งช้เฑวทช้บหนึ่ง

น้บ น้บคืออำแปง เหมือปกบถึงมีพกแกทบอบตี

อ่นอำแปงกระทางน้บก็เรียกว่าอ่นน้บ

ท่นบ น้บคืออำแปง เรียกว่าท่นบ

ท่นบสกว น้บคือทบท่นบสกวสกน้บเรียกว่าท่นบสกว

แปบ น้บความเหมือปกบแปงเหมือปกน อทหนึ่งแปบ

ชื่อแห่งหมอยกหนึ่ง

น้บ น้บคือเหมือยวมากวามา เรียกว่าน้บสกงมา

น้บน้ก น้บความเหมือปกบน้บเหมือปกน

น้บ น้บคือกบค้อมลง เรียกว่าน้บมลง

น้บค้อม น้บความเหมือปกบน้บเหมือปกน

น้บ น้บคือแปบชื่อแห่งถึงหนึ่งช้ท้วค้ทรวบทบ

เมื่อระคทบวแปบค่นน้บ

น้บ น้บความก้ก้ออ่นเหมือปกนแปงทวแปบความ

อ่นมากกว้ออ่นน้บ

น้บ น้บคือแปบชื่อแห่งค่นอยกหนึ่ง

นย นัยคือ เปนชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่ทำด้วยนํ้ามน

นย นัยคือคนที่เป็นเจ้าเงินก็คือนัยที่เป็นเจ้าหมู่นัก

ก็เรียกว่านย

นยนำร่อง นัยคือคนที่จะนำหรือพาไปนั้นเรียกว่านยนำร่อง

นยนำส่ง นัยคือคนที่จะนำส่งไปให้ที่นั้นเรียกว่านยนำส่ง

นยประมง นัยคือคนที่จะนำปลาไปขายเรียกว่านยประมง

เรียกว่านยประมง

นยพรวน นัยคือคนที่ขุดเอาดินมาทำนาเรียกว่านยพรวน

นัยเรียกว่าพรวน

นยนำส่ง นัยคือคนที่จะนำส่งไปให้ที่นั้นเรียกว่านยนำส่ง

นยนำส่ง นัยคือคนที่จะนำส่งไปให้ที่นั้นเรียกว่านยนำส่ง

นยนำส่ง นัยคือคนที่จะนำส่งไปให้ที่นั้นเรียกว่านยนำส่ง

นยนำส่ง นัยคือคนที่จะนำส่งไปให้ที่นั้นเรียกว่านยนำส่ง

นยนำส่ง นัยคือคนที่จะนำส่งไปให้ที่นั้นเรียกว่านยนำส่ง

นยนำส่ง นัยคือคนที่จะนำส่งไปให้ที่นั้นเรียกว่านยนำส่ง

นยนำส่ง นัยคือคนที่จะนำส่งไปให้ที่นั้นเรียกว่านยนำส่ง

นยนำส่ง นัยคือคนที่จะนำส่งไปให้ที่นั้นเรียกว่านยนำส่ง

นยนำส่ง นัยคือคนที่จะนำส่งไปให้ที่นั้นเรียกว่านยนำส่ง

เหมือนปากพูดว่าหมาขี้เภาสีลงแล้วอย่าไปกระตัก
เลย แลคนขางขี้เภาแล้วอย่าไปตีเตี๋ย

น้อย นัยความว่าไม่ซำกว่า ว่าแปนของทนต์ตหนึ่งกว่า
เหมือนปากพูดว่าเดินคนขางมาใกล้แล้วไปอีกน้อย
สักกระมัง ของขี้เภาของเภาอีกน้อยหนึ่ง

น้อย นัยความว่าเหมือนปากขี้เภาแล้วใช้พูดว่าของ
ของทนต์อยู่ขี้เภาแล้ว

น้อยหน้า นัยคือแปนชื่อแห่งค้ำน้อย่างหนึ่ง

หน้า นัยคือลกกกว่า คือใบกว่า เหมือนปากพูดว่าเภา: ชื่อ
ทนต์ทนต์หนึ่งลกกทนต์หนึ่งลกกไปหนึ่ง

หน้าตา นัยคือลกกทนต์

เหมือนว่า นัยความว่าแปนคนกระตักกว่า เหมือนคนขาง
ได้แก่ของ ๆ เภาส่วนของคนขี้เภาไม่ให้ใครเลย
อย่างนี้ก็เรียกว่าแปนคนเหมือนคนกระตักหนึ่ง
คือเหมือนเพลกทนต์ไม่กล้าแปนเพลกทนต์หนึ่ง
เรียกว่าเพลกทนต์หนึ่ง อันนี้คือถึงมีปากขานแปน
ทนต์คนลกกทนต์เขาแลคคิตไม่คคิตมือขี้
ถึงอย่างนี้ก็เรียกว่าเหมือนว่า

ทนต์ของคนนั้น

เนื้อไม้

นี่คือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่ยังเกิดขึ้นในต้นไม้
ที่คนสมัยก่อนว่าเป็นของหอมมันเรียกว่าจันผา

เนื้อไม้

เนื้อฮากปะ นี่คืออยู่ปปลาคุณะคือที่น้ำแกงที่นอน

แปะ

นี่คือบอกหนทางให้รู้แบบคนรักที่ แดบอกแปะ

อประมาเข็รียบเทียบให้รักที่ก็เรียกว่าแปะโท

เหมือนคนแปะว่าคนนั้นเขาอยู่คลองน้ำหนทาง

ไปอย่างนั้น แลความตรงนี้เหมือนบอกความเขา

ว่าไว้ตรงนั้นแห่งนั้น อึ่งคือเหมือนคนจะยิงสัตว์

ถึงใกล้หนึ่งแลเขาขึ้นซึ่งทางต้นไม้แปะนั้นก็

ก็ควยปลานจะไม่ให้ผิดนั้นอย่างนั้นก็เรียกว่าเขา

ขึ้นแปะแล้วจึงไป

แปะนาค นี่คือความเหมือนคนกับคนเหมือนคนกับ

นอ นี่คือความเหมือนคนกับไป เหมือนคนกับพูดว่าหัวท

โดนไม้เนื้อขึ้นมากในขึ้นมา

ทนต์

นี่คือถึงที่ยังเกิดขึ้นแต่ยากจะหาได้มันก็เรียกว่า

ว่าทนต์นั้นมันคือเป็นชื่อแห่งโรคถึงหนึ่ง

ตั้งบังเกิดชีพที่เสาศิลาบรรณ

ทนต์อภิมุข นันคือลลนภิมุขเรียกว่าทนต์อภิมุข

ทนต์แรก นันคือสิ่งตั้งบังเกิดชีพที่คณะแรกกาลม ๗ นัน

เรียกว่าทนต์แรก

ทนต์

นันคือทนต์ที่ทนต์แรกไปเรียกว่าทนต์ไป ทนต์

ทนต์ทนต์แรกให้สิ่งอย่างทนต์ทนต์ทนต์ทนต์

แลนันมีทนต์ทนต์ไปไม่แลน

ทนต์

นันคือทนต์ที่สิ่งทนต์นันเรียกว่าทนต์

ทนต์

นันคือทนต์ ทนต์ทนต์

ทนต์

นันคือทนต์ที่สิ่งทนต์

ทนต์

นันคือทนต์

ทนต์

นันคือพระลลนภิมุขที่เรียว่าทนต์ลลนภิมุข ที่พระล

ลลนภิมุขทนต์แรกแลพระลลนภิมุขซึ่งสิ่งทนต์

นันเรียกว่าทนต์

ทนต์

นันคือพระลลนภิมุขที่สิ่งทนต์แลนันออกเป็น

ทนต์ทนต์นันเรียกว่าทนต์

ทนต์

นันคือทนต์

ทนต์

นันคือทนต์ซึ่งทนต์ ทนต์ทนต์

อีตถ นันคือตา กือเปบ้องของบิตก
 อีตถเวก นันกัวบิตกเทมื่อปกน
 อีตถ นันคือเอียตเอียตตามบาฬี
 อี นันคือกระทำให้เปบให้ยบทวียมื่อเปบคัน
 เวียกนัน เทมื่อปกนพทวักตอกไม่มื่ออย่างกระทำ
 ให้เปบให้ยเอากันคณ
 บตคณ นันคือเปบคณเวียกคณทงบองนันเวียกนันบตคณ
 ปกชน นันคือคณที่ไม่วักกัเวจมีคณล เทมื่อปกนตทก
 กนันเวียกนันปกชน
 บิโรได นันคือคณสัพทเวียกนันบิโรได
 บรช นันคือคณที่กักคณสัพทเทมื่อปกน
 บิโรทะเวก นันคือคณมิชานให้แล้วไปก่อนตามบาฬี
 บ ^ป นันคือเปบชื่อแห่งปกนอย่างหนึ่ง
 อี ^ป นันคือคณเทมื่อปกนอีเทมื่อปกน
 ปท นันคือคณปทือ
 ปทยัญ นันคือคณปทือตามปทยัญหรืออย่างหนึ่ง
 บแบณ นันคือคณเทมื่อปกนอีเทมื่อปกน
 บรทก นันคือคณทักทวบอดอก

บุรุษ น้บถือเอียง

บุตรี น้บถืออย่างที่เขาพบตัวไปของแล่นน้บเรียกว่าบุตรี

ปราชญ์ น้บถือแต่ก่อน

แม่ น้บถือแม่เก่าแม่เก่าเขาตั้งไว้ในที่ต่าง ๆ มีท่ากลาง
เรือแม่ไปคนก็เรียกว่าแม่หัว เหมือนแม่พม่าก็ไปแล้ว
แม่เก่าแม่เก่าเสียเขาตั้งแม่หัวที่นี้ นั่นคือมีได้
ท่าเขาซึ่งมีชื่อเรียกว่าแม่หัว

แม่ น้บความว่าเขี้ยว เหมือนแม่พม่าคนน้บพาแม่
บักบ่มา

ใบ น้บถือไปชื่อแห่งตั้งที่กระทำให้เรือแล่นไป
ตัวคนน้บก็เรียกว่าใบเรือ นั่นคือตั้งที่บังเกิด
เขี้ยว ๆ เกิดสำหรับคนไม่น้บเรียกว่าใบไม้หนึ่ง
คือถากกว่าเหมือนแม่พม่าคนน้บชื่อลูกขี้ใบ

ใบ น้บความว่าเขี้ยว เหมือนแม่พม่าก็ไปอะไรเขี้ยว

ใบ ๆ อยู่
น้บคือคนพม่าออกน้บ เรียกว่าคนใบ

ใบคน น้บคือไปชื่อแห่งมีอย่างหนึ่ง

ใบทอง น้บคือใบกล้วย

ใบเรือ น้้นคือใบที่เด่นเรือมีเรียกว่าใบเรือ

ใบลาน น้้นคือแป้นชื่อใบแห่งต้นไม้หนึ่ง

ใบเสมา น้้นคือแป้นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งซึ่งเขาทำไว้ที่วัด
สำหรับบอกเขตแดนนั้น เรียกว่าเสมา

ใบลี น้้นคือสิ่งที่เขาทำด้วยสิ่งไม้ของแป้นที่ตี
หรือทำด้วยไม้จากแลทำด้วยไม้ชนวนมาก
น้้นเรียกว่าใบลี

ใบปลก น้้นคือสิ่งที่มีกระดูกแป้นที่ขี้กหนึ่งชื่อ
โศลกโศลกน้้นเรียกว่าใบปลก

เข่า น้้นคือไม้หนักกว่า คือไม้มากกว่า เขื่อนค้ำพด
กว่าของไม้เข่าหนักกว่าแต่เมื่อตะกั่วหนัก
ฝนเขาไปทุกอันนั้นเขาเรียกว่าเข่า

เข้ น้้นคือสิ่งที่เขาแป้นด้วยดิน ทำสำหรับกลวงไว้ต่าง
ๆ น้้นเรียกว่าเข้

เขาคาม น้้นคือไม้จิ้งก่าหรือของเขาคามที่กลวงไปน้้น
เรียกว่าเขาคาม เขื่อนค้ำพดว่าเขาแป้นเขา
คามเสียแล้วเขาก็ไม่กลวงไปได้

เขาคว น้้นคือไม้หนักกว่าเรียกว่าเขาคว

เขายาง นัยความว่าไม่มากเหมือนคำพหูพจน์
เขายางเป

ขำเท่ง นัยคือคำขำเท่ง คือองขวักเท่ง

ขำปัด นัยคือองขำ เท่งองขวักเท่งขำปัดถึงนี้โรค
ขำปัดเป

ขำเพยชาน นัยคือให้ชานช่วยใจบริดชาน ช่วยปรากฏนาค
เฮลประไปชานไปชานทนายนัยเรียกว่าขำเพยชาน

ขำรง นัยคือตบแต่งให้สชาดกดีให้จะเจริญกับดีที่
กับขำรง เท่งองขวักเท่งขำรงซึ่งถึงอนี้แก้
สลาทกทั้งให้ปรากฏดีแก่กดีให้ขำรงขึ้นไป

แก่กดีที่เจริญกว่าขำรง

ขำทราน นัยคือทำจกได้ช่วยเขียปดีทำของฆ่าฟันที่
มิให้กระทำซึ่งถึงอนี้ช่วยนัยเรียกว่าขำทรานเท
กับขำทรานซึ่งหม่สัตว์ทั้งปวงนัย

ขำเรือ นัยความว่าปรณนิบัติมาก คือมิให้ขกของตัว
เข้าปลาอาหารเปปตันเรียกว่าขำเรือ

ขำกรำ นัยคืออภาวะนา

ขำกราก นัยคือให้ เท่งองขวักเท่งขำกรากซึ่งชานชาน

ปริยัติ นัยคือปริยัติ

ปริยวรรณ นัยคือไม่ปกไม่พ้องเวียกว่าปริยวรรณ

ปริยโภค นัยคือกินตามบาฬี

ปริยวาร นัยคือถึงที่แวงกล่อมไปเวียกว่าปริยวารเหมือน
กบคปที่มีวาคณามากแลหมีคปแท้ห้อมกล่อม
เปปอนมากนัย

ปริยธชช นัยคือธชชากว่ตามกนไปเวียกว่าปริยธชช

ประระบถ นัยคือสภุสภุสภุสภุ ตามบาฬี

ประระมะธา นัยคือเปปพพพพพประโถจิ ตามบาฬี

ประวิบาท นัยคือวิบาท

ประระม นัยว่าอคมกักรว่ประโถจิกรว่ ตามบาฬี

ประระปะทาพะ นัยคือทาพอนประโถจิ ตามบาฬี

ประระปะคช นัยคือคชอประโถจิ ตามบาฬี

ประระมาร นัยคือแบงที่เจ้าเฮลือคเขียกสว่หรวบยคช
ถึงท่งๆ นัยเวียกว่าประระมาร

บท นัยคือประเทคเฮลือคใช้แม่ขำเคอะละนไปเวียก
ก่าบท

บท นัยคือประเทคคปของคชนไปเวียกว่าบทเปปคก

ปก

นี่คือแป้นชื่อแห่งหนึ่ง อธิ้งเหนือปก
เดินเข้าปัดชื่อปกด้วยพจนานุกรม
ก็เรียกว่าคนปก

ปก
ปก

นี่คือกระดกต่างเก็บเศษเศษของเข้าไป
นี่เรียกว่าปก

แปก

นี่คือคนกระดกซึ่งถึงอุทกก็มิได้ทัก
ก็ช่วยขนเข้าปัดก็มิได้คิดก็เรียกว่าแปก

ใบก

นี่คือพัดคือกระพ้อ เรียกว่าใบกวัด

ใบก
ใบก

นี่คือแป้นชื่อแห่งหนึ่ง เรียกว่าใบก

ชอก

นี่คือกล่าวความแปลความต่าง ๆ
นี่เรียกว่าชอก

ชอก

นี่คือกระดกให้มากเข้าไป เรียกว่าชอก
อธิ้งทำให้หนา เหมื่อปกปัดซึ่งทำด้วยแปก
ชอกทำให้ลงเสมอปกด้วยมือไปมา
ก็เรียกว่าชอก

เขิก

นี่คือกระดกให้มากออกไป เหมื่อปกปัดกระ
ดกซึ่งเรือแป้นให้กว้างออกด้วยมือไป
แป้นก็เรียกว่าเขิกเรือ อธิ้งเหนือกระดก

ซึ่งทุกที่ที่พบให้ตั้งขึ้นก็เรียกว่าเบิกตากขึ้น อนึ่ง
เหมือนดอกไม้ที่โตใหญ่ออกไปนั้นก็เรียกว่าดอกไม้

เบิกบาน

เบิกตากว้าง นั้นคือคนขบถของทาง ๆ ทั่วเรือนนี้แต่ทว่าเสีย
ใจปล้ำตากว้างอย่างคนทำเขียมขึ้น แต่มีคน
มาก ^{ทำเขียม} เกษการตาก คนที่มากเกบนี้ทั้งใจเขียมหนึ่ง
ก็ออกหมายคือไปขึ้นแรม แลก็ตากขบถขบ
ไยหนึ่งก็ขึ้นให้รู้เป็นคำคนด้วยคนที่มาทำอย่าง
นั้นเรียกว่าคนเบิกตากว้าง อนึ่งเหมือนคนทั้ง
เกบทั่วคนเขียมแล้วจะตากขบถของถึงใดถึงหนึ่ง
ไปตากขบถนั้นแล้ว ก็เขียมหนึ่งก็ออกหมาย
ตากขบถกระทำแล้วก็ตากขบถทุกงานแต่ตาก
ของขบถไปหนึ่งก็ขึ้นแล้วเอาหนึ่งก็ขึ้นไป
ให้แก่วิวคณพวกชวคณหนึ่งก็เอาแทน
ตากขบถถึงทุกแล้ว ก็ขบถของตากขบถที่มีไป
หนึ่งก็ขึ้นให้แก่วิวคณที่ตากขบถนั้น ทำอย่างนี้

เรียกว่าเบิกของ

เบิกกล้อง นั้นคือคนเฝ้าขวานที่เสียใจทำเขียมไว้จะไป

แถบปหรือปบกททททท

บทที่ นปคือถางที่ได้อกที่

ขึง นปคือประเทศใหญ่กว้างที่มีน้ำขงอยู่คือนกคี่รุกก
ที่ที่มีอยู่ไปกลางท่งกลางปานปเวียทว่ขึง

ขึง นปคือเทมื่อคนปกรณเขตทำอกรวึงเฉยไม่พค
แก่กรนปอยนนี้เขตเวียทว่ขึง เทมื่อปค้ำพทว่คน

นปกรณขึงขึงอยู่

ขึง นปคือแปชื่อแก่งเทลกที่^{ทำ}เขตทำทรปกรณขึง

ท่ง ๆ อย่างทขึง อนึ่งคือแปชื่อแก่งทวลก ๆ
มีคี่นมากอย่างทขึง

เขตข นปคือทัก

เขตข นปคือกระทำอกรนปทขของคปคือขงอกรนปแป
คปให้ออกนปเวียทว่เขต

เขตระข นปคือแปชื่อแก่งทว่เขตขอย่างทขึง

เขตระขน นปคือแปชื่อแก่งทว่เขตขอย่างทขึง

เขตข นปคือกระทำแปชื่อข ๆ นปเวียทว่เวียทว่เขต

เขตข นปคกรนปทขว่ขนแปชื่อขนแปชื่อ

เขตข นปคือถึงที่ทักทว่เขตขแปชื่อขนแปชื่อขนแปชื่อขนแปชื่อข

กคิฉิไคคกคคิฉิเวียกว่าบง

บงสง ^บ นบีคือบขมาบซึ่งสังมิเทพารกเปปทนเวียกว่า

บงสง

เขียง ^บ นบีคตวมพทกว่าหลักกว่าเลียงไป เหมื่อปทำพทกว่า

^บ เลาของนบีเขียงได้ยให้พันทางแลเลียงได้ยให้

พันทาง

เขียง ^บ นบีคตวมเหมื่อปทขทงทนชทเหมื่อปทำพทกว่า

^บ ทย์เขียงชมาเขียงทนชเขียงทงชททนชทงทง

แลเขียงทยเขียงชมาเขียงทงเขียงบข

บขจร ^บ นบีคือคิณไปเขียงไป

ปก ^บ นบีคือมีคูปบวไปกว่า เหมื่อปทขทงชาทค

^บ มีคูปไปควนไปทปอกไปนบีก็เวียกว่าควนนบี

^บ บคไปควนไปทปอกไปอนึ่งคือเขียงตอนไปประ

^บ ะเขียงคตวมคคิฉิไคคคคคิฉิก็เวียกว่าบข

^บ เหมื่อปทำพทกว่าบขทนึ่งบคคองบคคปบคค

^บ อนึ่งคือททกว่า คตบขพี

บคพฉิ ^บ นบีคือเปปชื่อแห่งสังมิชากระททำคตบคคค

^บ ว่าจะให้อยู่ไปไปบคขนบีเวียกว่าททำบคพฉิ

ไปที่มณฑลนครราชสีมาจากเลขปลอกเรือไปประทับ
ปักเตี๋ยง นัยความว่าแม่ทัพว่าครั้นยามหนึ่ง เรียกว่าปัก

เตี๋ยงหนึ่ง

ปักสี่ นัยความว่าแม่ทัพปักพลตาย เหนือปากพม่าว่า
ปักสี่ใจปักเราตายใจปัก

บาท นัยคือถึงมีชื่อไปประทับ แลจากต้องซึ่งมีชื่อแก่พวก
ไท่ลื้อออกนอกไปปักนมากก็ น้อยก็ นัยเรียกว่าบาท

บาท นัยคือท้าวท้าวคือไปแปดเพื่องกว่า ก็ออกชว
แปดท้าวกว่า

บาท นัยคือชื่อออกบ่องต่าง ๆ นัยเรียกว่าบาท

บาท นัยคือถึงที่ท้าวช่วยเหล็กก็ช่วยตีปักก็ ที่ท้าว
สำหรับพระสงฆ์อินทบาทนัยเรียกว่าบาท
พระสงฆ์

บาท นัยคือถึงมีกระจากไปปัก แลจากแรงพระอาทิตย์
แลคปักครระจากนัยไม่มีใครได้ให้เครื่องจากไปนัย
ดอยนัยแลเรียกว่าบาท

บาท นัยคือหนังสือที่เขียนไปเก็บการต่าง ๆ นัยเรียก
ว่าหนังสือบาท

ชิต

นี่คือหมขปไตคนไป เหมื่อหมขปคหมขปคขปคขปค
มีขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปค
ขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปค
ขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปค

ขปร

นี่คือขปร

ขปร

นี่คือขปร ขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปค

ขปร

นี่คือขปร ขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปค
ขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปค

ขปร

นี่คือขปร ขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปค
ขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปค
ขปคขปค

ขปร

นี่คือขปร ขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปค
ขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปค

ขปร

นี่คือขปร ขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปค
ขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปค
ขปคขปค

ขปร

นี่คือขปร ขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปค

ขปร

นี่คือขปร ขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปคขปค

บอกเลขให้เขียน

บอก

นี่คือชื่อซึ่งเพทเปย^{๓๗:}สงฆ์แลสกนไพเรนนี้ เรียกว่า

กับบอกเป็นพระสงฆ์แลสกนไพเรน

เขียน

นี่คือชื่อคนนัก เทมือนักบุคคลซึ่งกรรม: โทระ

สกนแลนยีนนักคนนักชื่อกันนี้เรียกว่านัยเขียนเขียน

เขียนกัน

เขียนเขียน นัยความว่าช่วยเพทให้ว่าว่ากระทำไม่ให้มีคชกักร

เทมือนักคำพทว่าเขาเขียนเขียนเรานัก แดกรอก

เขียนเขียนเรานัก

ปน

นี่คือชื่อชกทกักกว่า คือสงฆ์ว่าเทมือนักคำพท

กักช้อย่นปนเรือน เลขมีเลขปนปนเลขอย่นปนยอก

เมเลขอย่นปนพทปนสวรกร อซึ่งเทมือนนักสภย

ลกเขาของถึงโตถึงหนึ่ไป แลว่าแก้สโคสหนึ่

กว่าช่วยสืบของให้เรชี่เราจะให้เงินแก้ทักปนเข

นี้ไท่นัย อย่างนี้ก็เรียกว่าปนเขา

ปน

นี่คือพทถึงเมื่อง ๆ แลว่าเมื่อง ๆ เรียกว่าปน

เทมือนักคำพทว่าเขาปนถึงชก ๆ ก็ปนถึงเขาแลเขา

กับปนว่าชกนัก ชกกับปนว่าเขานัก แดงปนปนแก้ทหนึ่

สื่อเสียงให้ใครจะกลับไปเล่น

บนบาน บันคือคนเป็นโรคทนต์แปงกับ แลททพอมงให้
รกชากัทททพวกรชโรคเรททพแล้วจะให้
นิษแก่ททแปงนี้แทนบันอย่างนี้เดเวียททบนบาน
บันคือทพคือทพคือททททถึงมีมีคแลชททแปง
ทททเวียททบัน

บัน บันคือแปงบันแปงท่อนแปงเวียททบัน เทมือนท
ททททททบันชยจับบัน แลทททสื่อแปงททแปงบัน
แปงท่อนแปง ดนึ่งคือควังเกียบันเวียททบันทท
บันจ บันคือยคคือให้เคมกับคิมิได้เคมกับคิเวียทท

บันจ เทมือนททททบันจซึ่งบันจะยิงบัน แลบัน
จซึ่งททเวียททททบันจบันททททบัน

บันจ บันคือเวียบันคคือคกระททถึงททท กคคกระท
ททททททททททบันเวียททททบันจ เทมือนทท
ททบันจเวียบันททททททททททททททท
เตียงทททททท

ปรจบ บันคือทททททท คือประคททบันเททท
เทมือนทททททททททททททททททท

ทางอยู่ไกลเอาบ้านจบประชิดมเหศวรยกกับทั้งหมด
แปงไปปักกิ่งจื่ออยู่จีพินหรือแปง

บ้านชอ บ้านคือทวนกลาง

บ้านจก บ้านความกว้างหมดทั้งสี่ปี เหมื่อปลกัฟกว่าบ้าน

๗
บ้านโต บ้านคือถึงที่ท่าแปงขึ้น ๆ ทำด้วยไม้เลือกแปงต้น
ทำตัวหอบชคนขึ้นแปงแปงเรือแปงแปงต้นไว้ยกกว่า

บ้านโต

บ้านจกน บ้านคือกระทำด้วยอิฐอิฐทงขึ้นไว้ยกกว่าบ้านจก

เหมื่อปลกัฟกระทำไทน้าแยกแปงช่องแปงแปง

ต้นแปง ก็ไว้ยกกว่าบ้านจกนไทน้าแยกแปงช่องแปง

บ้านระลอก บ้านความไว้ยกกว่าที่นอนแปงปลกัฟสูง

บ้านเขก บ้านคือค่อแปงยงชัวร์ไว้ยกกว่าบ้านเขก เหมื่อปลกัฟทุก

กว่าโรคของชกค่อแปงบ้านเขกขึ้นน้อยหนึ่งแล้ว

บ้านทก บ้านคือบ้านทกถึงกลาง ๗ ไนล้าเวกแถมหมดแปงต้น

ไว้ยกกว่าบ้านทก

บ้านเขิง บ้านความกว้างมากใจคบายใจ เหมื่อปลกัฟกว่า

ต้นแปงไว้แปงไมงบ้านเขิงใจนาก

ป็นทก นันคือสิ่งทีทอกลุมคเณกระตาศษเป็นคันที่กระ
ทำโทททนป็นไวยกกว่าป็นทททอกลุมคเณก
ทนงคือป็นจับป็นทท

ป็นทป นันคือปอนปเป็นคักกระษตร

ป็นทลน นันคือทว ทนปขาท

ปรรพชิต นันคือคณที่บวคเป็นพระสงฆไวยกกว่าปรรพชิต

ปรรพท นันคือภท ทนปขาท

ปรรพท นันคัวภทเหมือนปกัน

ปรรพททอ นันคัวบวคเป็นพระสงฆเหมือนปกัน

ปรรณการ นันคัวชองทูปปเหมือนปกัน

ปปปค นันคือคณท

ปรรณย นันคือคณทคือนค้คเณกไวยกกว่าปรรณยเหมือน

คัพททคณทเหมือนปคณทที่เกคค้คเณกษปรร

ณยภคแล้วค้คเณก

ปณนระก นันคือคณทจับค้คเณก ทนปขาท

ปณจอน นันคือคณทปกระททำค้คเณกเป็นท่อนๆ นันไวยกกว่า

ปณจอน

ปณค นันคือคณทเหมือนคัพททคณทปณคถึงคณทป็นไวยก

บับประเทศคนนี้

บับลังก์ บับคือประเทศที่ลงที่ท่าเรือท่าทรบั้งบองบับ

เรียกว่บับลังก์

บับโดย บับคือคนยกแก้วคือขีบทยแก้ว เหมือนยกแก้ว

คนบับทยบับโดยไปแล้ว แลทรพย์ดบับคือขี

ทยบับโดยไปทมดลันแล้ว

บับบงกท บับคือคนลาชื่อลาโดยบับ เรียกว่บับบงกท

บับทว บับคือพค^{คือ}กรวด เป็นค่างกระษักร

บับเฮว บับคือเขยลวบทซึ่งที่อยู่ไปทกคณแลทกย

กทว

บับ บับคือคนถืออกขยายออก เหมือนยกบคอกไม้ดล

ขยายออกบับก็เรียกว่บับออก

บับ บับคือประเทศที่มีคนอยู่แลกรกบับนี้เรียกว่

บับ

บับบอ บับคือบับที่อยู่บอเหมือนบับเรียกว่บับบอ

บับเขิก บับคณมเหมือนยกบบับเหมือนยกบ

บับ บับคือบักขีบักในอากคเรียกว่บับ เขษ

เหมือนยกบบักบับ

อีน น้บคือเหมือบ! ครัวองฮวชเปบตัน เเคอื่คมทก
 ออกเปเลกทกทีโหม่กักกเวียทว่บีน
 บินทีบากร น้บคือพระสงขใเทียเปแลยงกอนเเทให้
 ทกตงเปบากรน้บเวียทว่บีนทีบากร
 บญ น้บคือถึงตที่เปบกรคณน้บเวียทว่บญ
 บนทะวิระทกที น้บคือเปบชื่อแ่งซงฟวกทหนึ่ง
 บญชกร น้บคือบ่บญอนบึง
 บญ น้บคือชิตกรวบออก
 เปญจะ น้บคือทท ทบขาที
 เปน น้บคือถอยออกทบออกเวียทว่เปน เหมือบ
 ทบเปนซิ่งเวือออกทากทน้บ
 เปญจะภคยณน้ น้บคือทบททแ่ง ทบขาที
 เปนปะทค น้บคือเปบชื่อแ่งเสทที่เเคมกซงอย่งจ
 เปนพรรรณ น้บคือช้กรทท ทบขาที
 เปน น้บคือเว่กคณเวียทว่เปน
 บอน น้บคือเปบชื่อแ่งคบอย่งทหนึ่ง อนึ่งคือเหมือบ
 คณชือเว่บขากวายน้บเวียทว่ชือบอนขักขญ
 บ่อน น้บคือบระทคที่คณเปบการเล่บช้เล่บไปเปบตัน

ก็เรียกว่าบ่อขี้เป หนึ่งคือกระทำให้ย่อยขี้เปไป
เหมือนปลุกหมักกลิ้งกลิ้ง ๆ กระทำให้ทรนเค็อน

ขี้เปนี้ก็เรียกว่าขี้เปบ่อขี้

ขอน) ขี้คือเปบ่อขี้แกงแกงอย่างหนึ่ง

ข่าน) ขี้คือเหมือนขี้เปบ่อขี้หมักก็คือน้ำตายก็ค
ก็เรียกว่าข่าน

เขียบ) ขี้คือเขียบเขียบ

เขือบ) ขี้คือขี้ข่านเป ก็เรียกว่าเขือบ

ขาย) ขี้คือออกสกลรวม เรียกว่าขาย

ขีบ) ขี้คือขี้ข่านควยขี้ข่านนี้เรียกว่าขีบ

ขบ) ขี้คือขี้ข่านก็เรียกว่าขบ เหมือนปลุกทำ
ขี้ข่านขบขบขบข่านก็เรียกว่า

ขบพ) ขี้คือขี้ข่านก็คือน้ำข่าน ตามขาน

ขบพะ) ขี้ก็เหมือนขบพพเหมือนขบ

ขบเพ) ขี้ก็เหมือนขบพพเหมือนขบ

ขบโพ) ขี้คือขี้ข่านก็คือน้ำข่าน หนึ่งคือน้ำข่าน

ขบพข) ขี้คือเพทไซ ตามขาน

ขบข) ขี้คือข่าน เหมือนขบขขขขขขขข

อนึ่งคือเปนนกขามว่านอนนิ่งอยู่ เหวือนปากพก
ว่าคนมีใจที่ทรงนอนแปบอยู่

นอน นิ่งความก็คล้ายกับกับแปบเหวือนปาก

นอน นิ่งคือแปบชื่อแท่งฝักอย่างหนึ่ง

นอน นิ่งคือนอนขี้ยาว ๆ เหวือนเหวือนงูที่มี

น่ม นิ่งคือกระตักไต่คก เหวือนปากคนบ่มกัถอย
แปบกับแปบเหวือนกัถอยก็บ่มกัถอย
น่มก็คือนิ่งก็คือนิ่งก็คือนิ่งก็คือนิ่ง
แปบกับน่มนอนต่าง ๆ จะให้รอนอนแปบ
ไต่คกน่มอย่างนี้ก็เรียกว่าบ่มกัถอย

นอน นิ่งความก็เหวือนปากนอนเหวือนปาก

นอน นิ่งคือพองขึ้นโตขึ้น เหวือนปากคนมีมือแก
ท้าวพองโตขึ้นมากก็เรียกว่ามือท้าว

น่ม นิ่งคือพ่นควันเพียงแล้วเรียกว่าน่มอนึ่งคือ
เหวือนปากที่มีอายมากแล้ว ก็เรียกว่าคนน่ม
น่มแปบแล้ว อนึ่งคือกบที่คือน่ม

น่มคณอย นิ่งความก็เหวือนปากน่มเหวือนปาก

น่มความ นิ่งคือเพลาแปบ คือเพลาความใจคอกนั้น

เหมือนปากพูดว่าข้าเป็นนกแล้วมาทูลไปก็
เฉยๆ อนึ่งก็อีกอาหารไม่ได้ให้เหมือนไปก็

เรียกว่าเชื้ออาหาร

เชื้อ น้ําคือ น้ําน้ำเชื้อแห่งภูตหรืออยู่อย่างหนึ่ง มี
กลิ่นคาวคล้ายกับคน

เชื้อ น้ําคือ น้ําน้ำเชื้อแห่งคนที่มีไปกมล ๗ แล้วยัง
ไปอนกมลแห่งคนแล้วมีคอกอนหรือปากที่มิได้
หรือปากที่บังเกิดในท้องเป็นต้น

เชื้อคน น้ําคือ น้ําน้ำเชื้อแห่งชาวอย่างหนึ่ง

เชื้อสัตว์ น้ําคือ น้ําน้ำเชื้อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง

เชื้อทอง น้ําคือ น้ําน้ำเชื้อแห่งสัตว์ที่มีคอกโต ๗ แลวง
อย่างหนึ่ง

เชื้อ น้ําคือสิ่งที่ย่อยตัวสัตว์ตามเป็นต้น ที่ย่อย
น้ําน้ำเชื้อสำหรับให้เด็กนอนเป็นต้นนั้น
เรียกกันว่าเชื้อ

เชื้อ น้ําคือ น้ําน้ำเชื้อที่มี เหมือนปากพูดว่าน้ำขุ่นหรือ
เป็นคาว

เชื้อ น้ําคือ น้ําน้ำเชื้อที่ขุ่นให้น้ำขุ่นอยู่สำหรับให้กิน

ก่อสถาปนาเรียกว่าบ่อน้ำ
 บ่อโตน น้มีกลิ่นคาวที่ทิ้งไว้ให้สำหรับรดน้ำเรือน้ำ
 คนน้ำนี้แลเรียกว่าบ่อโตน
 บ่อระเพช น้มีชื่อเป็นชื่อแห่งเกาะอย่างหนึ่ง ที่เขาทำยา
 ที่สระคชมน้ำ
 บ่อพิศาร น้มีชื่อเป็นคำของพระลงน้เรียกว่าพระมทา
 กระษัตริย์เรียกว่ามทาบ่อพิศาร
 บ่อรัง น้มีความกว้างไม่เชิงซึ่งความปรกษเป็นพื้นเรียกว่า
 กว่บ่อรัง เหมือนคำพม่าที่บ่อรังซึ่งความ
 เกล้นก
 บ่อรว น้มีชื่อประณีต ตามภาษา
 บ่อท่อน น้มีความกว้างไม่เชิงกว่าแม่พบกกว่า เหมือนคำ
 พม่ากว่าบ่อท่อนมีบ่อท่อนพ
 บัว น้มีชื่อกว้างคือสิ่ง เรียกว่าบัว
 บัว น้มีชื่อประเภทที่ไว้ปลูกน้อย แลเป็นชื่ออยู่
 แห่งสวนทงบางน้เรียกว่าบัว
 บัว น้มีชื่อที่ของพ่อของแม่ที่ไปปลูกซึ่งน้
 เรียกว่าบัว

ฉ่ำ

นี่คือกระต่ายควายพรวนไผ่ชกนึ่งหรืออกเป็นซีก

เป็ดกับกาก็เรียกกว่าฉ่ำเหมือนเป็ดกับปลาที่ปิ้ง

ฉ่ำ

นี่คือสิ่งที่มีรสขมขื่นขมขื่นขมขื่นขมขื่นขมขื่นขมขื่น

ภา

นี่คือความขมขื่นขมขื่นขมขื่นขมขื่นขมขื่นขมขื่น

ภาที่ขม

ขากกรว นี่คืออกที่แพ่ง ทานปลาพิ

ฉ่ำกุ่มะหือ นี่คือปลาช่อนแห้งผากอย่างหนึ่ง

ฉ่ำกลมทว นี่คือปลาที่ขมขื่นขมขื่นขมขื่นขมขื่นขมขื่น

ฉ่ำจีบ นี่คือปลาที่เขากกระต่ายเป็ดขมขื่นขมขื่นขมขื่น

เรียกกว่าฉ่ำจีบ

บ้ำช นี่คือปลาที่ขมขื่นขมขื่นขมขื่นขมขื่นขมขื่น

เรียกกว่าบ้ำช

ภาซี นี่คือปลา

ภาชนะ นี่คือเครื่องใช้สอยต่าง ๆ นี่เรียกกว่าภาชนะ

ภาชื้อ นี่คือทองเบรทามเขา เหมือนปลาพอกอย่าง

นี้อย่างนี้ก็มีเคื่องใช้ว่าเขาจะพูดเป็ดคำ

คอกกัทองเบรทามเขาอย่างนี้ก็เรียกกว่าภาชื้อ

เบรทามเขา

ภาษี

นับคือสิ่งที่มีทุกขแปดพัน ทัพแลคนชื่อมากก็
มีทั้งชื่อมากก็มีกำหนดพร้อยนัก ก็ต้องเสียไป

ແກ່คปที่เขมรปค้ำทำเนียบปรกยนับถึขมด

อย่างนี้แลเรียกว่าคภาษี

บาศัก นับคือบาศักรกษคณีนับ เรียกว่าบาศัก

สาขนี้ไป นับคือสาขที่เขตกบประสาข่งทั้งไปนับ

เรียกว่าสาขนี้ไป

สาขคย นับคือสาขที่เขตกบคยคยนี้เรียกว่าสาขคย

ภคิกภ นับคือภคิก ภคยบาศี

บาศะติปค นับคือแปปชื่อแวงเขื่อง ๆ หนึ่ง

บาศัททว นับคือกระทำศำแวงคัวยื่อทชิตุทชีนับ

เรียกว่าบาศัททว

พาศี นับคือพศล่าวคือพคเรียกว่าพาศี

พาศท นับคือเปียตเปียไป

บาศณ นับคือลศกรกว่า คือว่าชีวติกรกว่า ภคยบาศี

บาศณทิตบาศท นับคือว่ายังชีวติแวงลศกรไค้ทกไป

ภคยบาศี

สาข่ง นับคือสิ่งที่มีแป้นับนี้เรียกว่าสาข่ง

เจ้าขงลกกล นั้บคือญาติพระสงฆ์ปลงกัมภกนไปแล้ว

แต่เดิมนั้บเรียกว่เจ้าขงลกกล

ข่าปะ: นั้บคือข่าปะกั้วคือตามกั้ว กามข่าปะ

เจ้าขงลกกล นั้บคือเจ้าขงลกกลที่เป่ขงลกกล นั้บเรียกว่เจ้าขงลกกล

เจ้าขงลกกล นั้บคือเจ้าขงลกกลที่เป่ขงลกกล นั้บเรียกว่เจ้าขงลกกล

ระกททวนนั้บเรียกว่เจ้าขงลกกล

เจ้าขงลกกล นั้บคือเจ้าขงลกกลที่ท่กั้วขงลกกลแต่เดิมนั้บเรียกว่

เจ้าขงลกกล

เจ้าขงลกกล นั้บคือเจ้าขงลกกลที่ท่กั้วขงลกกลแต่เดิมนั้บเรียกว่เจ้าขงลกกล

ข่าปะ: นั้บคือข่าปะกั้วคือตามกั้ว กามข่าปะ

พารว นั้บคือเมือง กามข่าปะ

พารวปะกั้ว นั้บคือเป่ขงลกกลเมือง ๆ ท่ข่ง

ข่าปะ: นั้บว่าข่าปะกั้วตามกั้วเทมื่อขงลกกล

พารว นั้บคือขงลกกลเป่ขงลกกล กามข่าปะ

พารว นั้บคือประเทศที่ท่กั้วขงลกกลเมืองที่ท่กั้วขงลกกล

แต่เดิมนั้บเรียกว่เจ้าขงลกกล

ข่าปะ: นั้บคือข่าปะกั้วคือตามกั้ว กามข่าปะ

ข่าปะ: นั้บคือข่าปะกั้วคือตามกั้ว กามข่าปะ

คล้าย น้มีคือคำที่เขียนแปลสภาพต่าง ๆ มีไว้เรียกว่าคล้าย

ภาชนะ น้มีคือคำไว้รูป กนปชาพี

บักตาท น้มีคือปลากตาท ภาชนะ

บักตาท น้มีคือแม่ปลากตาท ภาชนะ

พดัดพดัด น้มีคือพดัดว่าแม่ปบแม่คละกน เหมือนปลากตาท

น้มีคือพดัดพดัดทางทกนช่าไม่ได้อีกในค้วยเตา + คอก

คล้ายกระต๊าก น้มีคือแม่ชื่อแม่ซึ่งคล้ายที่เขาทำค้วยแม่ปลากตาท

ภักถิก น้มีคือภักถิก ภาชนะ

พาทน น้มีคือแม่พาทน ภาชนะ

พาทนะ น้มีคือสิ่งซึ่งแม่ไปแม่ไว้เรียกว่าพาทนะ

คล้ายแม่ น้มีคือคำที่กล่าวทรวทแม่แม่ไว้ เรียกว่าคล้ายแม่

พาทะทง น้มีคือยิ่งน้ก ภาชนะ

พิกน น้มีคือแม่ชื่อแม่ซึ่งแม่ไม่มีคอกคอกอย่างหนึ่ง

พิกถิก น้มีคือแม่ทนคัว เรียกว่าพิกถิก

พิกะระท น้มีคือพิกะระท เรียกว่าพิกะระท

บั้ง น้มีคือคูลงภาชนะ

พินึก น้มีคือคูลงภาชนะกับพินึกพิกะระท เหมือนแม่

พดัดพินึกพิกะระทค. ท. ท. ท.

พิชาก น้บคือรักษา เหมือนปลกัฟทว่พิชกรรักษาไว้คือ
พิเนย น้บคือเงินที่ตกไปเป็นปลกัฟทว่น้บไว้ปลกัฟพิเน
พิภากษ น้บทว่ปลกัฟพิชกรณาคคกดีปลกัฟปลกัฟเดช่อปลน้บ
เหมือนปลกัฟคคกดีปลกัฟพิชกรณากษซึ่งความทงปลม
น้บ

พิภพ น้บคือโลกย์

พิภษ น้บความเหมือนน้บภษเหมือนปลกัฟ

ชโย น้บคือเป็นที่รักษาตามบาท

พิภล น้บคือร้องไห้ทำไร

ภวิษา น้บคือเมีย

พิรช น้บคืออากกรณคณน้บ เรียกว่าพิรช

พิรช น้บคือกรช

พิภษ น้บคือเป็นชื่อแห่งปลกัฟอย่างหนึ่ง อื่นชื่อเป็นชื่อ
แห่งภษคณน้บ

ภวิษน้บ น้บคืออินคิ ตามบาท

ภวิษน้บ น้บคือชื่อปลกัฟชื่อจะยังจิตรโทอินคิ ตามบาท

พิภพ น้บคว่ร้องไห้ทำไรเหมือนปลกัฟ

พิภก น้บคือทว่ทว่เหมือนปลกัฟทว่คพิภกษทั้งคค

ภษคณ น้บคือคณ เป็นคกัภษคณ

ชิตกร น้บคือทงที่เปไปทงวีรยทวพิเศก

ชิตกร น้บคือทกกลอง

ชิต น้บคือน้บที่ทกปกลองเดือปวีรยทวชิต

ชิต น้บคือเปบชือแกงกรือองเล่นที่เขเข้าอทชิ่ง

ชิต น้บคือสังทักทวขแมวกทักทวขทงเหลือองกค
ทงแกงกคทักทวขทงขงเปเพือองงนงเล่งแกง
พวกน้บกลองน้บวีรยทวชิต อนนึ่งชิตขงที่ทักทวข
แกวทักทวขทวขน้บชือองเจอน้บชิตวีรยทวชิต

ชิตชวค น้บคือชิตคน เปนชิตน้บที่ทชิ่ง

ชิตชค น้บคือชิตว เปนชิตน้บที่ทกลอง

ชิตชกร น้บเปบชิตชือ เปนชิตน้บที่ทกลอง

ชิตชเกาะ น้บคือชิตกะทกเป เปนชิตน้บที่ทกลอง

ชิตชระเวง น้บคือชิตขิงใหญ่ เปนชิตน้บที่ทัก

ชิตชระสง น้บคือชิตขิงเล็ก เปนชิตน้บที่ทัก

ชิตชระเวีย น้บคือชิตขิงเล็ก เปนชิตน้บที่ทัก

ชิตชระแม น้บคือชิตขิงเล็ก เปนชิตน้บที่ทัก

ชิตชระค น้บคือชิตขิงเล็ก เปนชิตน้บที่ทัก

ชิตชระท น้บคือชิตขิงเล็ก เปนชิตน้บที่ทัก

ยี่สิบ นับคือยี่สิบหก เบนยี่สิบที่สิบเอ็ด
 ยี่สิบ นับคือยี่สิบหก เบนยี่สิบที่สิบเอ็ด
 ยี่สิบ นับคือคนที่ยี่สิบเอ็ดเรียกว่าสี่ อึ้งคือยี่สิบหก
 ถึงไปมากคนก็ถึงที่เขี้ยวหลอนทุกคนคนทั้ง
 ปวงก็ถึง ก็เรียกว่าสี่หมื่นคน
 ยี่สิบ นับคืออึ้ง เรียกว่าที่เขี้ยวคนทั้งหมื่น
 ทั่วทั้งยี่สิบหมื่นคน
 ยี่สิบ นับคือคนที่มีอายุคนแก่กว่าคนยี่สิบเรียกว่าที่
 ยี่สิบ นับคือคนที่เป็นชายมีอายุคนแก่กว่าคนเกิด
 เกิดร่วมของเขี้ยวคนก็มิได้ร่วมของเขี้ยว
 คนก็ถึงเรียกว่าที่ชาย เขี้ยวคนทั้งหมื่น
 เบนที่ชายของเขี้ยวที่ชายคนยี่สิบจะไปไหน
 สี่สิบ นับคือยี่สิบหกที่อยู่ไปอย่างหนึ่ง
 สี่สิบ นับคือเบนชื่อแห่งยี่สิบอย่างหนึ่ง ที่กระทำ
 ให้คนหลอนด้วยแสงไฟในเขี้ยวคนก็ยี่สิบ
 ยี่สิบ นับคือคนที่เกิดเขี้ยวคนยี่สิบเรียกว่าที่เขี้ยว
 ยี่สิบ นับคนที่เป็นผู้หญิงที่มีอายุคนมากกว่าคนเกิด
 ร่วมของเขี้ยวคนก็มิได้เกิดร่วมของเขี้ยว

กนกก็รักเรียกว่าพี่สาว เหมือนคนพี่สาวกับนี่
เป็นพี่สาวของเรา แต่พี่สาวกับนี่จะไปไหน
ลือลือ นนี่คือเป็นชื่อแห่งสัตว์เดรัจฉาน ๆ ที่ขึ้นได้ก็เกิด
แต่ทว่าอย่างหนึ่ง

ลือลือก็ไปไหน นนี่คือคนพี่สาวกับนี่คือมือออกตากายเป็น
คนพี่สาวเรียกว่าลือลือ

พี่ชะปะ: นนี่คือคนพี่สาวกับนี่คือมือออกตากายเป็น
เป็นพี่สาวกับนี่เรียกว่าพี่ชะปะ

ปะปะ: นนี่คือแม่ไปไปปรกติ เหมือนคนพี่สาวกับนี่
จากเขาเข้ามาไปปะปะเข้าในทุ่งหนึ่งก็ขึ้น

แห่งกนกเรียกว่าพี่สาวกับนี่ปะปะ
นี่คือถึงที่ขึ้นเกิดขึ้นไปไปทั่วทุกที่ก็เกิดที่

กลางเหมือนพี่สาวกับนี่คือชื่อแม่ไปไป
คนพี่สาวกับนี่เรียกว่าพี่สาว

นี่คือชื่อพี่สาวกับนี่เรียกว่าพี่สาวกับนี่
นี่คือเป็นชื่อแห่งสัตว์เดรัจฉานอย่างหนึ่ง

อันนี้คือเหมือนพี่สาวกับนี่คือชื่อพี่สาวกับนี่
ไปทั่วทุก ๆ ที่แล้วคนพี่สาวกับนี่เรียกว่า

๒ ๒) นปีคือพ่อของพ่อเรียกว่าปู่
 ผู้ ๒) นปีควรม่าส์โคสทซึ่งแก่สปีผู้
 ๒) นปีคือสิ่งทีเอนสกที่อยู่ทีทรวเรือท่าปเรือแท่ง
 ก ๒) เรือยกแปลคขปีนปี ก็เรียกว่าพ่อ
 ๒) นปีคือแปลเพื่อแปลกลีบปีนปีเรียกว่าลูก
 หมือแปลแม่ปีนปี
 ฟัก ๒) นปีคือสิ่งทีทักควยขปทรวแปลคข ทักคักควย
 ๒) เขียปลังค่าง ๗ นปีเรียกว่าฟักนปี
 กว ๒) นปีคือแปลชื่อแท่งทีปซึงโคโททปีนปีเรียกว่ากว
 ๒) นปีควรม่าส์ทีปเขมือปลกน
 ๒) นปีคือแปลชื่อแท่งเขวมทักซึงอยู่ไปกวเทาก่า
 ปจก ๒) อนปีคือแปลชื่อแท่งไม้อย่างทซึ่งเวียกไมปีจก
 ๒) คือเซวโททปีแปลซึงแท่งเขวมท
 ผู้ชย ๒) นปีคือคนทีแปลชยปีนปีเรียกว่าผู้ชย
 ผู้ทมึง ๒) นปีคือคนทีแปลทมึงปีนปีเรียกว่าผู้ทมึง
 ผู้ถือกรว ๒) นปีคือคนทีนាំซึ่งกรวแปลปีนปีเรียกว่าคนถือกรว
 ๒) ปศิกนปีช: นปีว่ามีกลีปอนปีทมปีนปี ทามขทพ
 ๒) มชว ๒) นปีคือแปลชื่อแท่งกรวษคกร

ภพดิษกร น้มีคือเป็นชื่อแห่งภระษักร

ภระษณ น้มีเป็นชื่อแห่งภระษักร

ภเขศ น้มีก็เป็ชื่อแห่งภระษักรเหมือนปากน

ภพถล น้มีก็เป็ชื่อแห่งภระษักร

ภมิกร น้มีก็เป็ชื่อแห่งภระษักร

ภระษนย น้มีก็เป็ชื่อแห่งภระษักร

ภระษนทร น้มีก็เป็ชื่อแห่งภระษักร

ป้มี น้มีก็เป็ชื่อแห่งป้อย่างตมั้ง

ป้อย่างกายย น้มีคือคนช้เป็พ่อแม่ชองพ่อชองแม่ป้มี

เรียกว่ป้อย่างกายย

ภริ น้มีคือว่คนช้ป้ภภภภภภภ

ผลภ น้มีคือคนช้ภภภนนี้ เรียกว่ผลภ

ภษ น้มีคือผลภ เป็ภภภภระษักร

ภถน น้มีกว่ผลภเหมือนปากน

ภถศ น้มีกว่ผลภเหมือนปากน

ภถษชว น้มีคือคนช้ภภชวชว... เรียกว่ภถษชว

เพภภน น้มีคือภภภภภภเป็ภภภภภภภนเป็ชื่อภน

น้มีเรียกว่เพภภน

เพชฌฆาต นันคือคนทีสำหรับฆ่าคนป็นเรียกกว่าเพชฌฆาต
 เพศ นันคือกำหนัด อนึ่งคือผลเป้นคำเรียกของพระ
 กษ
 เภระวัง นันคือพิภพ ตามบาท
 เภระชะ นันคือยา ตามบาท
 เป นันคือเป้นชื่อแห่งเครื่องเรืออย่างหนึ่ง
 เป นันคือภรรยาออก เรียกกว่าแม่ออก เหมือนคำ
 พคว่าเอาเข้าเป้นอกเป้นแม่ตากแดดตาก
 เป้นเป้น นันคือคนเมตตากรุณา เรียกกว่าแม่เมตต
 เปน นันคือเมตตากรุณาเป้นรูปเรือปกติมิได้เป้นรูปเรือ
 กติ ที่มิได้ตกลงไปเป้นที่เป้นกลอยอยู่บนน้ำ
 นันเรียกกว่าแพ
 เปน นันคือลำไม้ไ้ดเรียกกว่าแพ
 เปน นันคือเป้นชื่อแห่งเครื่องเรืออย่างหนึ่ง
 เป นันคือเมื่อย่กับที่เดินเป้นกติกเป้นถ้วยเรือเป้นทัพ
 กติกก็เรียกกว่าเป
 เป นันคือเป้นชื่อแห่งเรืออย่างหนึ่ง
 เป นันคือเพียงหนึ่งแบ่งเป้นสี่ส่วน ๆ หนึ่งนัน
 เรียกกว่าเฟื้อง

โพธิ์ น้ําคือเปปชื่อแห่งเครื่องเล่นพนันอย่าง ๑

พอย น้ําคืออ้นตามย ตามบาท

โพธิ์ น้ําคือข่าคัก

โพธิ์ น้ําคือข่าข่า

โพธิ์ น้ําคือเปปชื่อของเล่นพนันอย่างหนึ่ง

โพธิ์ น้ําคือข่าข่าตามบาท

โพธิ์ น้ําคือกระโถกไป เหมื่อนกับข่าข่าข่า
เปปชื่อข่าข่าข่าข่าข่า

โพธิ์ น้ําคือเปปชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่งชื่อต้นไม้

โพธิ์ น้ําคือข่าข่าข่า ตามบาท

โพธิ์ น้ําคือข่าข่าข่า ตามบาท

โพธิ์ น้ําคือข่าข่าข่า ตามบาท

โพธิ์ น้ําคือข่าข่าข่า

โพธิ์ น้ําคือข่าข่าข่า ตามบาท

โพธิ์ น้ําคือเปปชื่อแห่งพระเจ้าเมื่อนั้นมีไม้ข่าข่า
ตามพระบารมีอยู่ไม้เรียกว่าโพธิ์ข่า

โพธิ์ น้ําคือเปปชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

โพธิ์ น้ําคือข่าข่าข่าข่าข่า

เทศมือนอกบเข้ไฟแลเข้กตองแลเข้ยี้แลเข้

ขล่ย

เข้วอง นันคือปทกตที่เอารอติดักที่ชาวขยักก็ไปเดื่อ
บองกตล่กแกกคนขงบองเทชวไปนัวเรียทวเข้^{วอง}

เข้ประกค นันค่วมกัเทมือนอกบเข้วองเทศมือนอกน

เข้ นันคือตงที่ท่เบบองกตมไปนคณสักครบไปน

ที่ตงเทคเลตยั้งให้กตองกตมไปนคณนัน

เรียทวเข้ยั้ง

เสว

นันคือเออเทอแลไฟเทใหม่กักก็มิให้ทข้กัก

กเรียทวเสวเทศมือนอกบเสวเสวเสวเสวเสวเสว

เสว

นันคือรอนยี่ล่ตมก เทมือนอกบคนอกนเอแตค

กักเสวตกซึ่งเอพริกตคกักก็พริกตคกักก็เรียท

ว่รอนยี่ล่ เทมือนอกบพทว่รอนยี่ล่ควอนยี่ล่แล

นือตคกเอพริกกรอนยี่ล่

เพทพนช

นันคือเบบพวกพองตคกนมาเนือองกนมา

เรียทว่เสวพนช

ปะข

นันคือทบทว่คือตคกอย่กักว่กเรียทว่ปะ

เทมือนอกบพทว่เบทคณนันปะเสททกขเข้ทแล

พระบาทสมเด็จพระที่นั่งอัมรินทร์เหนือประทับเสวยเสวยเสวย
มาชื่อนทพเยปตามใจฉันก็เรียกว่าประสา

ประกาศ นัยความก็เหมือนนทพเข้าของ ใช้พระภคินี
ประกน นัยคือพบนัย อธิงคือเหมือนนทพเข้าไทยเข้ากัน

แลเขาทำกระทู้ไทย แลมีสิ่งหนึ่งเป็นนทพก็
ใช้ชื่อนทพก็ แลเปรียบรองว่าอย่าทำไทยแก่ผู้
เป็นเลยเราจะรบราฆ่าฟัน ถ้าผู้ทลนทพ
ทลายไปเสวยอภิมิได้แล้วให้เสวยอภิมิได้ทำไทย
แสนสิ้นนัย แลเขาก็เขียนทหนึ่งชื่อให้ใจแก่เขาเป็น
สาคน อย่างนี้แลเรียกว่าประกนเขา

พระ นัยคือเสวยอภิมิได้แลยังเข้าเป็นชื่อนทพ
เรียกว่าพระ เหมือนนทพพระเพียงนัย แลเหมือนนทพ
พทว่าใครมากนพระอยู่ที่นี่

ประกน นัยคือชื่อนทพก็เข้า เหมือนนทพถึงมีพระพท
เข้ากันแลก่อนออกกลางซีกแล้ว แลเสวยพระ
พทนัยกระทู้ที่มีนทพก็ชื่อนทพยังที่เดิม
ของนัยนัยก็เรียกว่าเสวยพระประกนก็เข้า

ประกน นัยความก็เหมือนประกนเหมือนนทพ

ประกาย น้มีคือสิ่งขั้ออกมาจากเหล็กแลหีนเทหือประกาย
ขั้อไฟพะเจียงน้มีเรียกว่ประกาย เทหือประกาย
ประกายแห่งเหล็กไฟน้มี

ระกิมี่ น้มีคือน้องทกิงคณบพห้

ประก่า น้มีคือเปนชื่อแห่งสิ่งทีเเขาทำด้วยตะกั่วของ
แกงแลของค้ำทำเปนลก ๆ ไทครปรอยแปด
ลกทำทำทรวเปนชื่อถึงแกงกรนากก็ เปนชื่อ
รกษบองทน้อปคณยก็เรียกว่ลกประก่า

ประก่าคีควาร น้มีคือเปนชื่อแห่งทน้มีทีเเขาทำยาอย่าง ๑

พระคณ กน้เเขา น้มีคือพระคณกน้เเขาปนกันเเขาเรียกว่
พระคณกน้เเขา

แสง น้มีคือยกรขิม เทหือประกายคนเปนคนแลน้อนอย
แลประกายขิมซึ่งค้คะแลคทั้งค่าง ๆ น้มีก็เรียกว
ว่าแสงขิมซึ่งค้คะแลค

ประงประงอน น้มีควาว่าลน้มีเเขาแลคสอนน้เเขา
เรียกว่ประงประงอน

ประจุนน้ น้มีคือการเรวกก็ คือกาลน้มีค้ขิมก็เรียกว
ว่าประจุนน้ เทหือประกายคณน้มีเปนใช้ประจ

นับตาย แลทุกที่ที่ไปประจบประชิดนี้ก็จะติดตายไป
ไปทุกที่นั่น

๘๑๗ นับคือเที่ยวหาการกระทำอันมีตายนับไว้เรียกว่า ๘๑๗
เหตุอันยากปรมาวที่ตายประจบประชิดนี้
ประจบประชิดตาย นับคือบ้านโลกเมืองน้อยนับไว้เรียกว่า
ประจบประชิด

ประจบ ประจบ ค่าง ๆ ตายขงขง

ประเจ ประเจ ค่าง ๆ ทำด้วยเหล็กที่ช่วยของแกงกัคือ
ช่วยของเหล็กที่ที่ทำไว้ค่าง ๆ นี้ชื่อ
เหล็กประเจที่นับไว้เรียกว่า ประเจ

ประจํา ประจํา ค่าง ๆ ชื่อ ค่าง ๆ นี้เข้าเขลือก
ประจําจะชื่อเกี่ยวกันกับที่สอเกี่ยวกันที่
ทำกัค่างกับค่างแล้ว กับค่างนั้นว่า นับไว้ได้อัน
นับเข้าของจะเข้าไปเขาหาให้เองกัคือ แลชื่อจะไป
ขบเขาเองกัคือ แลชื่อก็ให้เงินเป็นที่ค่าง
ให้บาทหนึ่งกัคือ บาทกัคือ ช่วยปรมาณจะมีให้เข้า
เข้าเขาเข้านับไปขบแล้วอันนี้เสีย กัคือเข้าของ
เข้าขบเงินค่างแล้ว แลเข้าเขาเข้านับไปขบแล้วอันนี้

เสียง ผู้โศกน่านนิจเกิดเหตุรักของบรรดาเทพเจ้าของ
เจ้าศกปรกฤษภมาณีนี แลณปลัดภทที่ผู้ชื่อโศกน่าน

ประเภท เสียงประจ่า อมิ่งคืออยู่ไม่ขาดก็เรียกว่าประจ่า
น่านคือท่าต่างๆ ท่าไหนที่น่านเรียกว่าท่าประจ (ทวน) น่าน
กับเสียงปุ่นหรือเสียงปุ่นต่างๆ น่านแปล โทษยาก
เรียกว่าเสียงประจ

ประเจียด น่านคือแปลชื่อแห่งสถานที่ทะเลลงแปลอักษรแปล
ต้นลำหกรปกับน่านแปลลงคณแปลต้นน่าน
เรียกว่าสาประเจียด

ประจ น่านคือความเหมือนประจประจเหมือนน่าน
ประเจียด น่านคือชื่อความยากกว่าคือชื่อลึกลับกว่าเรียกว่าประ
เจียด แปลประเจียดที่ลึกลับ

ประสา น่านคือความยากลำบาก

ประสากร น่านคือแปลชื่อเรียกคนขงประจ

ประสาช น่านคือแปลชื่อเรียกคนเหมือนประจกรเหมือนน่าน

ประค น่านคือแปลชื่อแห่งต้นไม้ที่ชื่อศรีแกลงอย่างหนึ่ง

ประคูล น่านคือแปลชื่อแห่งประคูลอย่างหนึ่ง

ประคกประคิต น่านคือแปลชื่อแห่งต้นไม้นานเหมือนประคูล

ท่อน้ำไหลเวียนในร่างกาย

จะไหลเวียน

ประเทียง น้มีคือขิมพกว่า คืออากาศนากัน เปปค่าง
ด้วยพระสงฆ์

ประเทียง น้มีคณพกโหมีขพกปคประเทียงกน

ประเท น้มีคณพกว่าเปปค่างเปปค่างเปปค่างเปปค่าง

ทามบาท

ประเทียง น้มีคณพกว่า

ประเทียง น้มีคณพกว่า

ประเทียง น้มีคณพกว่า

ประเทียง น้มีคณพกว่า

ประเทียง น้มีคณพกว่า

ประเทียง น้มีคณพกว่า

ประเทียง น้มีคณพกว่า

ประเทียง น้มีคณพกว่า

ประเทียง น้มีคณพกว่า

ประเทียง น้มีคณพกว่า

เทประเทียง

ปะทิกถน น้ปคือทัว ทักไททัวตามยาพิ
ปะทะะ น้ปคือท้อการทัวยคิน ไทคกสือปนนี้
ป ป

เวียกว่าปะทะะ

ปะทะ _ป น้ปก็เขปชื่อเวียกแท่งสุทลุง

ปะทะะ น้ปคกนเหมือนปะทะ

ปะทะะวี น้ปคือแล่นคินตามยาพิ

ปะทะะกน น้ปคือมาพกนเข้า ปะทะะกนเข้า เหมือนค้ำ
พูดว่าน้ปเวียมาปะทะะกนเข้า

ปะทะปะถนปะถน น้ปคือเขปชื่อแท่งพรทนป้ตบั้ง

ปะทะ น้ปคือแตกออก เหมือนค้ำคั้งคั้ง ๗ โยเส
เข้าไปไฟแล่นมีแตกออกมาน้ปก็เวียกว่า
น้ปปะทะออกมา

ปะทะปะทค น้ปคือค้ำปัว

ปะทะปะ น้ปคือค้ำปัวค้ำคือแรกค้ำ

ปะทะปะถน น้ปคือถนค้ำถน

ปะทะปะถน น้ปคือปรุแตก ตามยาพิ

ปะทะระนภาช น้ปคือเขปชื่อแท่งพดอยไฟช้ออย่าง

ปะทะก น้ปคกนค้ำเหมือนค้ำป้ปรุทกเหมือนค้ำ

ปะทง นบีคือว่าเสมืออยู่เหมือนนกพิราบโลกสอง
ท่าจะท่งก็ไปท่าจะยังตัวก็ไปยังตัว

นบีปะทงอยู่อย่างนี้เอง

ปะทค นบีคือว่าเสมือนกขบขคเหมือนนกขบ

ปะทชว้ย นบีคือกระทอนตาวยเรียกว่าปะทชว้ย

ปะทน นบีคือสิ่งที่ทำทวยมีเสจากไปปะทป ทำที่
ท่ากลางเรือแคะปะทป ทำทชกับนบีปะทน
แคะนบี เรียกว่าปะทน

ปะทป นบีคือยบยงอยู่เรียกว่าปะทปอยู่เหมือน
ท่าพทว านบีเสคจปะทปอยู่ที่ไหน

ปะทล นบีคือขบ

ปะทล นบีคือขบเหมือนนกขบ

ปะทล นบีคือขบเหมือนนกขบ

ปะทค นบีคือแปะชื่อเรียกแห่งเสคณิง

ปะทจ นบีคือเจ็ยวไปปะท

ปะทกน นบีคือแปะคปสัทรปแก้กรนป ๗เรียก
ว่าปะทกน เมือปคท่าพทวกรนปไป
ปะทกนของคนปปะทกน

ผมนึก นบีคือออกคือบิศให้บิศนบีเรียยกกว่าผมนึก
เหนือปากพศกว่าวิปขันธ์แล้วผมนึกขอทได้ยให้

พระแปลก นบีคือแยกออกแบ่งออกแปลกว่านบีเรียยกกว่า
พระแปลก เหนือปรหมำพศกว่าของนบีแบ่งออกให้
แปลพระแปลกนบีออกแปลกว่าให้บิศนบีอยู่

ผมนึก นบีคือผมนึกวิศทศแปลกนบีที่ก่อทวิศธิปนบี
เรียยกกว่าผมนึก

พระแปลก นบีคือแปลกชื่อแปลกเควี่องทปไซที่เขททำกนบีอยู่

ทะเนียง นบีคือแปลกชื่อแปลกทอย่างทหนึ่งเรียยกกว่าพเนียง

ผมนึก นบีคือทระษัตริย์ทศกทระษัตริย์ทศที่ปรกแปล
พระสงนบีเรียยกกว่าของผมนึกแปลกทระษัตริย์

พระเนียงน นบีคือสิ่งททำไว้ททำทวิศธิปนบี
เรียยกกว่าพเนียงน นบีพระเนียงนแปลกพระเนียงน
แปลกแปลกนบี

ทะนบี นบีคือทกรแก้ปท่างๆ เสดงนบีนบีเรียยกกว่า
แก้พศนบี

ผมนึก นบีคือท่อนใหญ่ที่ททำทวิศธิปนบี
เทอดกแปลกนบีถึงท่างๆ นบีเรียยกกว่าพระเนียงนแปลก

ประพทกะโร นบปีคือว่าพระราชาธิกย งามนภาพ
ประภาโค นบปีคือว่าทมิฬที่ก่อดวงวิภา งามนภาพ
พระมา นบปีคือไปนบชื่อคนบปีที่อยู่ไปประเทศชัชชาวิภา
ประตชทบั้ง

ประตมาเนปปี ชื่อคอกบวิ งามนภาพ
ประตโค นบปีคือพระบาท งามนภาพ
ประตช นบปีคืออยู่ท่าเรือท่าม งามนภาพ
พระนภา นบปีคือคนบปีที่เป็นใหญ่บปีเรียกว่าพนา
พระนภาช นบปีคือโลกทาง ๆ ที่เอียงคเอียงบปีเรียกว่าพนา
พนาช นบปีคือคนบปีที่เอียงคเอียงบปีเรียกว่าพนา
ทมาบวิ ว่าพระกระทำปะชชกัยไปชงทมิฬบปี
อย่างนี้แลเรียกว่าพนาช

พนาช นบปีคือวิภาทมาบวิ
พระบวิ นบปีคือเป็นชื่อแห่งการปญที่คปทบพระ
ทำอย่างทมิฬ

พระนภาวิ นบปีคือทำนาย งามนภาพ
พระนภาช นบปีคือเป็นชื่อแห่งการปญที่คปทบพระ
เรียกว่าพนาช

พยางค์ น้บคืออุลลาหัททาเพียรน้บวิเยกกว่าพยางค์

พยางค์ น้บคือแปบชื่อแห่งลจวอย่างหนึ่ง

พยางค์ น้บคืออุปพตมากกตลน้บมากน้บ แลพิตมาย้ง
ทงบงท้บย่อย้งย้งท้บวิเคย่อย้งย้งท้บวิเยก

ทงบงพยางค์

พะยะสะน้บ น้บคืออากวมนิปทาย ฐน้บมาพี

พยางค์ น้บคือกระทำด้วยททาให้เขยลตักคยว้บไปทค
ทงมากท้บวิเยกกว่าพยางค์ททา

พะยักขะ น้บคือเอื่อ ฐน้บมาพี

พะยง น้บคือเอื่อเขา ๓ ท้บคือประของเขา ๓ ท้บวิเยก
ทงพยง ทงบงน้บกับคยพยงซึ่งคยเจบไปทคณ
ย้งน้บ

พะยักโต น้บคืออุลลาหัทคตมมาพี

พะโยน น้บคือแปบค้บวิเยกฮากคคชง

ประวาเฮย น้บคือเอื่อ

ปรกมาค น้บคืออุปพตอ้งท้บลปคท้บท้บ ฐน้บมาพี

ปรกน้บ น้บคืออุปพตล้บล้บอื่น ฐน้บมาพี

ประวคณ น้บคืออุปพตล้บล้บ

ประนิพนธ์ นบปศอกุหนนท ทามบาท

ประนิพนธ์ นบปศอกุหนนท ทามบาท

ประนิพนธ์ นบปศอกุหนนท ทามบาท

ประนิพนธ์ นบปศอกุหนนท ทามบาท

ประนิพนธ์ นบปศอกุหนนท ทามบาท

ประนิพนธ์ นบปศอกุหนนท ทามบาท

ประนิพนธ์ นบปศอกุหนนท ทามบาท

ประนิพนธ์ นบปศอกุหนนท ทามบาท

ประนิพนธ์ นบปศอกุหนนท ทามบาท

ประนิพนธ์ นบปศอกุหนนท ทามบาท

กบประนิพนธ์แห่งพระรัตนตรัย

ประนิพนธ์ นบปศอกุหนนท ทามบาท

ทามบาท

ประนิพนธ์ นบปศอกุหนนท ทามบาท

ทามบาท

ประนิพนธ์ นบปศอกุหนนท ทามบาท

ประนิพนธ์ นบปศอกุหนนท ทามบาท

ประนิพนธ์ นบปศอกุหนนท ทามบาท

ประณีตวิจิตรวิเศษ) นี่ปี่เป่าชื่อแก่งชั้นเขาชะกาชั้น ๑

ประภาไชย นี่ปี่คือความไพเราะ ตามบาท

ระฆังฆาต นี่ปี่คือคำทำนาย ตามบาท

ระฆัง นี่ปี่คือเสียงไม้ฆ้อง ๗

ประภาไชย นี่ปี่คือความไพเราะ ตามบาท

ประภาไชย นี่ปี่คือท่วงทำนองอันไพเราะ

ประภาไชย นี่ปี่คือท่วงทำนองอันไพเราะ ๗ นี่ปี่

เรียกว่าประภาไชย

ระฆัง นี่ปี่คือเป่าชื่อแก่งแก่งอย่างหนึ่ง

ประภา นี่ปี่คือไม้ฆ้องที่ตีกับไม้ฆ้องใหญ่ทำนองไพเราะ

ได้ชื่อสรรกับเสียงท่วง ๗ นี่ปี่เรียกว่าประภา

อันหนึ่งคือประภาประภาคือตีปี่ท่วง ๗ กับระฆัง

ระฆัง นี่ปี่คือท่วงทำนองอันไพเราะ นี่ปี่เรียกว่าระฆัง

ท่วงอันหนึ่งพระสงฆ์ที่เป่าระฆังลมเครื่องทำนบ

ก็เรียกว่าพระระฆัง

ระฆัง นี่ปี่คือเป่าชื่อแก่งทำนองหนึ่ง

ระฆังระฆัง นี่ปี่ว่าเป่าท่วงอยู่ข้างหน้าข้างหลัง

ท่วงอันหนึ่งท่วงทำนองอันไพเราะอยู่ข้างหลัง

ถึงนี้จะไม่ไปไหนก็ไปไม่ใคร่ได้

ภะวักภะวณ นบีคือภักทเมื่อนักปัสสาวะวางเทเมื่อนักป

ภะวณิก นบีคือมิ งามบาท

ประสัทเท นบีคือได้อมล งามบาท

ประสัททหนึ่ง นบีคือมีทหนึ่ง แปรคำเวียกแห่งพระสงฆ์

เทเมื่อนักพทว่าข้าพเจ้าอยู่ประสัททหนึ่ง

ประสัทท นบีคือเวียกซึ่งผู้ศษย์ประสัทท แปรคำเวียก

ของพระสงฆ์

พระสงฆ์ นบีคือแต่ปทิน

ประสัทท นบีคืออรรดิณ งามบาท

พระสงฆ์ นบีคือพทยปอก งามบาท

พระสงฆ์ นบีคือคนได้พึ่งมาก งามบาท

พระสงฆ์ นบีคือเมื่อนักปัสสาวะวางเทเมื่อนักป

จะปัสสาวะเมื่อนักปัสสาวะวางเทเมื่อนักป

ปอก นบีคือมีทคืออรรดิณ เวียกว่าปอกมีท เทเมื่อนัก

พทว่าเฮล่านักมีทได้ยให้ท

พท นบีคือทษย์สำนักที่เทพบเกิดยวาทักนนักนบีเวียก

กว่าชยพท

ปกครอง นนี่คือรักษาทองแดงอยู่ไว้เรียกว่าปกครอง
 เหมือปด่าพทว่าคปนนี่เขารักษาปกครองอยู่
 ปกป้อง นนี่ก็ว่ารักษาทองแดงเหมือปกป้อง
 ปก นนี่คือเอาสิ่งที่มีเป็นต้นที่ขึ้นแฉกกลง
 ไปไปแล้วปดี่ปวกกก็ขึ้นก็ขึ้นก็ เรียกว่าปทไม้
 อนึ่ง คือเป็น ชื่อแห่งข้งพวกหนึ่งเรียกว่า
 ข้งปท
 ปก นนี่คือเป็นชื่อแห่งสรรพไปไม้ก็ขึ้นก็ไปไม้
 เรียกว่าปก
 พก นนี่คือหุยคอาครอยู่ไว้เรียกว่าพกอยู่
 ภาคร นนี่คือหมาก
 ผกกระเดก นนี่คือเป็นชื่อแห่งผกอย่างหนึ่ง
 ผกภาค นนี่คือเป็นชื่อแห่งผกอย่างหนึ่ง
 ผกชี่ นนี่คือเป็นชื่อแห่งผกอย่างหนึ่ง
 ภาคร นนี่ก็ว่าหมากเหมือปท
 ผกนึ่ง นนี่คือเป็นชื่อแห่งผกอย่างหนึ่ง
 ผกเขีย นนี่คือเป็นชื่อแห่งผกที่มีต้นเขียวแล้ว
 ขึ้นเป็นอย่างหนึ่ง

สกปรก น้ปคือเปปชื่อแก่งต้นอย่างหนึ่ง

สกยา น้ปคือเปปเรียกแก่งสกสกมีทวเป เหมื่อน

คำพทว่าปทวปให้แกเปสกยาหนักปทว

ปทช น้ปคือปททงปองที่อิมเตน้ปเรียกว่ปทช

ภกช น้ปคืออาหารทกปทช

ลพทพอก น้ปควปเหมื่อนปทปพวทพองเหมื่อนปทป

ภกผล น้ปควปว่าอี่ผลคือสกทป เหมื่อนปคพทว่า

จะท่ดิ่งค ากทำใหเปปภกเปปผลอยท

ดิ่งเดี่ย

สกเท่ น้ปคือเปปชื่อแก่งบั้นๆหนึ่งเรียกว่บั้น

สกเท่

สกทช น้ปคือเปปคือเปปชื่อแก่งสกอย่างหนึ่ง

บัก น้ปคือประเทษดี่ยังอาหารทกๆให้เตาเปน้ป

เรียกว่บัก

สกท น้ปควปว่าให้บัก เหมื่อนปคพทว่าแต่เปทป

น้ปแก่งสกบัก

ภคย น้ปคือทวปทกปทช

บักภท น้ปคือเปปชื่อแก่งชปน้ปเปปต้นที่ท่ท่ทวป

เจียปทหนึ่งลือนมีเวียกว่าซักกท อนึ่งคือซัก

นุกที่มิมีค้อย่างทหนึ่ง

ซักกท นมีคือเปปคปเจาการมมีเวียกว่าคปซักกท

ซักกท นมีคือเปปคปซักกทแห่งเปปมีเวียกว่า

ซักกท

ทากทหนึ่ง นมีคือเปปคปเจาการมมีเวียกว่าทาก

ทหนึ่ง เทวื่อปค้ำพคว่าเปคเจาทากทหนึ่ง

ซักกเขียก นมีคือซักกเม้แห่งมีเวียกว่าซักกเขียก

ซักกพล้อย นมีคือเปปคปซักกคปมีเวียกว่าซักกพล้อย

เทวื่อปค้ำพคว่าคปมีซักกพล้อย

ซักกแห่ง นมีคือซักกทออกเปกคี้แตกออกเป

กคี้ก็เวียกว่าซักกแห่ง เทวื่อปค้ำพคว่า

ทปชี่ไครท่งซักกแห่งออกเป

ซักกบอน นมีควมว่าซักกคปมีหนึ่งอยู่ไว้

ควมของคปมีไปปอกแก่คปมี

ของคปมีเปปอกแก่คปมี

เวียกว่าซักกบอน คว่ยว่าคปมี

คปมีเวียกว่าซักกบอน

ชก นบีคือสิ่งซึ่งกระทำให้นบีได้มีนบีเรียกว่าชก

ชก นบีคือเป็นก่อนไปเป็นนบีเรียกว่าชก เหมือนคำพูดที่ว่าสิ่งซึ่งกระทำแล้ว แล้วยังทำนบีนี้ทียี่ชกก่อนแล้ว

ชก นบีคือเป็นชื่อแห่งสิ่งอย่างหนึ่ง เหมือนนบีพูดว่าถึงอะฮะร ทากนบี

ชก นบีคือเป็นชื่อแห่งนบี ^๑ ที่เขาตั้งประสงคกับสิ่งต่าง ๆ นบีเรียกว่านบี อธิงคือเป็นชื่อแห่งนบีอย่างหนึ่งเรียกว่านบี

ชก นบีคือมิใช่การใช้แลคตินนบีออกเสียงให้แก้ชกนบี เรียกว่าชกนบี

ชก นบีคือแห่งที่เขายกไปพูดนบีเรียกว่า

ชก นบีคือเกิดว่านบีกระทำด้วยสิ่งซึ่งเขาก่อนตน เรียกว่าชกนบี

ชก นบีคือกระทำให้รอกษีคว่ำคอกนบี เรียกว่าชกนบี

ชก นบีคือคิณฑยาบาทก่อนนบีเรียกว่าชก

เหมือนปล้ำพุกว่าเราก็บัดนั้นก็คงจะปล้ำ
กนเป

ปล้ำช่วย น้บก็อกนที่ขอได้ยล้วยน้บเรียพทว่าปล้ำช่วย

เปก น้บก็อกนที่ขอได้ยล้วยน้บเรียพทว่าปล้ำช่วย
น้บก็อกนที่ขอได้ยล้วยน้บเรียพทว่าปล้ำช่วย
น้บก็อกนที่ขอได้ยล้วยน้บเรียพทว่าปล้ำช่วย

ไปก น้บก็อกนที่ขอได้ยล้วยน้บเรียพทว่าปล้ำช่วย

ไฟกทว น้บก็อกนที่ขอได้ยล้วยน้บเรียพทว่าปล้ำช่วย
เรียพทว่าไฟกทว เหมือนปล้ำพุกว่าเราก็บัดนั้นก็คงจะปล้ำ
ไฟกทว

โลกย น้บก็อกนที่ขอได้ยล้วยน้บเรียพทว่าปล้ำช่วย

โลกย น้บก็อกนที่ขอได้ยล้วยน้บเรียพทว่าปล้ำช่วย

ปลอก น้บก็อกนที่ขอได้ยล้วยน้บเรียพทว่าปล้ำช่วย
เหมือนปล้ำพุกว่าเราก็บัดนั้นก็คงจะปล้ำ

พอก น้บก็อกนที่ขอได้ยล้วยน้บเรียพทว่าปล้ำช่วย
แสงน้บก็อกนที่ขอได้ยล้วยน้บเรียพทว่าปล้ำช่วย

พวก น้บก็อกนที่ขอได้ยล้วยน้บเรียพทว่าปล้ำช่วย

เหมือนคำพ้องไปให้เป็นที่น่าเป็นพวกเป็น
กอนกน

พวกพ้อง นบีคือแม่คนปรากฏกับชอบกับที่กว่าเพื่อนฝูง
กับที่กว่าเรียกวากพวกพ้องเหมือนคำพ้องคน
นี้แม่พวกพ้องเพื่อนฝูงของเก

เขียก นบีคือแม่แก

เขือก นบีคือสิ่งที่ขับเหล่าเหมือนโคคนนบีก็
เรียกวากเขือก

เลือก นบีคือชาวเหมือนคำพ้องทั้งเลือก อนึ่ง
คือไปชื่อแห่งที่อย่างหนึ่ง

เลือกล่อง นบีคือชาวต่างหากที่นบีเรียกวากเลือกล่อง

เลือกนบี นบีคือเลือกที่คัมภีร์นบีเรียกวากเลือกนบี

เลือก นบีคือสิ่งที่คกรรกออยู่บนเรือนบนคัมภีร์
เรียกวากเลือก

พง นบีคือที่อ้อแลแซมบนคัมภีร์ที่เกิดรกชัศ
อยู่ไปข้างไปข้างบนคัมภีร์เรียกวากพง เหมือน
คำพ้องเราจะไปเที่ยวไล่จับกับพงไม่พบ

เลือก นบีคือละอองเสกๆ ที่ปลิวไปมาบนนบีเรียก

ว่าผลคือ

พงษ์พโย นบีคือเนื่องต่อกันมาตามปกติทุกปีตามารกา

นบีเรียกว่าพงษ์พโย

พงษ์พโย นบีคือกล่าวต่อกันมาตามปกติทุกปี

เรียกว่าพงษ์พโย

พงษ์ นบีคือเป็นชื่อแห่งขบปอย่างหนึ่ง

พงษ์ นบีคือเป็นชื่อแห่งขบปอย่างหนึ่ง

พงษ์ นบีคือกล่าวแต่เทกขบปเป็นเรียกว่าพงษ์

เทขบปทุกปีถึงพงษ์

พงษ์ถึง นบีคือถึงที่คล้ายกับขบปเอเนที่ขบปเป็นชื่อ

นบีเรียกว่าพงษ์ถึง

พงษ์พโย นบีคือเป็นชื่อแห่งขบปอย่างหนึ่งคล้ายกับ

ขบปพโย

พงษ์พโย นบีคืออาการขบปขบปซึ่งก็คือจะแลกระทำยัง

ขอให้แปงออกใบทวีจะสักขบปถึงทุกขบป

อาการขบปขบปอย่างนบีเรียกว่าพงษ์พโย เทขบป

คำพโย เวื่อคะกับแปงพงษ์พโยได้เรา

พงษ์พโย นบีคือแปงเฮออกถึงกับขบปแปงทางขบป

๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐

๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐

คำพหูพจน์ ไตรเสวอิกมาขำเวือนตงขิง
 ลัง นันก็ไปนือแ่งเสียงเหวือนกน
 ขิง นันก็คอกนไกรขกคิมิได้ไกรขกคิ แลททำฮากกร
 มิไกรจะพคแก่สไคณนปเวียกว่าขิง เหวือนคทำ
 พคกนนตงขิงนาก
 ลัง นันก็ไปนือแ่งเควือนตงนเขืออย่างหนึ่ง
 อขิงคือเฮวถึงมิส่าไปนิตนไปตงกคิไคคกคิ
 มิไกรมิไคคกคิทวจะทแ่งนันก็เวียกว่า
 ลังเสว
 พัง นันก็ฮอฮอทรยท่นปสู่นกเวียกว่าพังท่นป
 อขิงคือ^{แปดก}เสว ๗ ที่วังกนพทงนอย่างหนึ่ง
 กิงละปะกิง นันก็คือเสียงพังทลว ฮาปนากพิ
 เบง นันก็ไปนือแ่งค่นนเขืออย่างหนึ่ง อขิงคือ
 ไปนือแ่งเสียงอย่างหนึ่ง เหวือนคทำพคกว่า
 ไครมาท่นนเมตงเบง ๗ นันน
 พง นันก็ฮอนขิงขิงสขทค่นนเวียกว่าท่นนพง
 พงค นันก็ฮอพิททรวทเวียกว่าพงค
 เบง นันก็ฮอลังมิเซไปนิตน ไมไคคกคิกรททำให้ละไคยด

คำทรมานขมขื่นแปดพันแปดร้อยกว่าแห่ง
แปดพัน คือถึงกระทำให้ตัวของหอมแลบทุกให้ละ

ไอยทุกคำทรมานทุกให้หอมแปดร้อยกว่าแห่ง
แปดพัน คือถึงที่ตาบทุกเข้าไม่แลบทุกขอปทำ
คำทรมานแปดพันถึงต่าง ๆ แปดร้อยกว่าแห่ง

แปดพัน คือว่ามฤตเวียกว่าแปดพัน เมื่อปคำพคว่า
ปตาแปดพันแปดพันเก้าชื่อไม่ได

แปดพัน คือแปดชื่อแห่งสีกมีแปดอย่างหนึ่ง
แปดพัน คือประเทษแปดพันแปดพันเก้าชื่อ

ต่าง ๆ มีชื่อทั้งแปดพันแปดพันเก้าชื่อ
ลงไปทั่วมหลวงวศกยกับชื่อเวียกว่าแปดพัน

เทเมื่อปคำพคว่าแปดพันจะไปยังลตกรกับ
แปดพัน อื่นแปดพันแห่งของเดก ๆ ทั้งแปดพัน

แห่งกับแปดพัน ๆ
แปดพัน คือว่ามฤตเวียกว่าแปดพัน เมื่อปคำพคว่า

แปดพัน อื่นแปดพันชื่อแห่งได้แปดอย่างหนึ่ง
คำพคว่าโครพแปดพันแปดพันเก้าชื่อ

แปดพัน คือแปดชื่อแห่งได้แปดอย่างหนึ่ง

โพย
นี่คือวิเศษเขาแปลกเขาแปลกวิเศษกว่าโพย เหมือน
กับโพยน้ำเตาขมขม อมิ่งคือแปลชื่อแห่งตั้ง
หนึ่งซึ่งตามด้วยไม้แปลอีกขมขมสำหรับ
วิเศษกลิ้งต่าง ๆ ขมขมวิเศษกว่าโพย

โพยพวง นี่คือแปลชื่อแห่งตั้งที่เขาทำกับปลาไปไม้
น้ำอย่างหนึ่ง

ปลอง
นี่คือความหมายว่าคิดไว้ เหมือนปลองพวง
เขาทำปลองจะทำร้ายเราแล้วเขาหมายจะทำ
ร้ายเรา

ปลอง
นี่คือโตขึ้น เหมือนปลองพวงแตกคนปลองกิน
เขาจนท้องปลอง

ปลองข
นี่คือขบขบคือกับ เหมือนปลองพวงปลอง
กับขบขบให้แปลปลองขบ แปลปลองขบหัว
ใต้

ปลอง
นี่คือความหมายพวงปลองเหมือนปลองพวงปลองขบ
ทั้งปลอง

ปลอง
นี่คือความหมายว่าสกปรกกว่าขาวกว่า คือไม่ขาวกว่า
เหมือนปลองพวงขาวปลองขบปลองปลอง

แฉวปาก
 พอง น้ปีคือเปนเข้าที่เข้าทำอย่างหนึ่ง อนึ่งคือ
 เหมื่อปลกปลกเพเปนคัมแลทหนึ่งน้ปีเป่ง
 จันมากเหมื่อปลกปลกทวดระลอกน้ปีก็เรียกว่^{พอง}
 พอง น้ปีคือปะทะกับเข้าพร้อมกันเข้าก็เรียกว่พอง
 กับเข้าเหมื่อปลกปลกทวดระลอกน้ปีพองกับเข้า
 พองทหนึ่งท น้ปีคือปลกปลกจากตัวด้วยถึงโคกลงหนึ่ง
 แลมิชไปก็คะชปีจันโคจันกว่าปรกคินน้
 ก็เรียกว่พองทหนึ่งจัน
 ส่องแล้ว น้ปีคือสลายใจมิชช่นน้ปีเรียกว่ส่องแล้ว
 ปองภัย น้ปีคือคิดจะทำภัยน้ปีเรียกว่ปองภัย
 เหมื่อปลกปลกทวดระลอกน้ปีคิดปองภัย
 พอง น้ปีคานพเหมื่อปลกปลกพอง
 ปอง น้ปีคือเปนชื่อแห่งโรคอย่างหนึ่ง คือให้
 ลงให้รกกน้ปี
 พอง น้ปีคานพว่าติดกับอยู่ เหมื่อปลกปลกพองคอก
 ไม้แลลคปพองน้ปี
 พอง น้ปีคานพว่ายังโตอยู่ก็ว่า คือปลกติดกับก็ว่า

ก็เวียกว่าพวง เหมื่อปลกัพกว่าเมือชั้ตองนึ้น
เมือพวงอ้อย แลเฮาเวือพวงตีกไปทวย
พวงมาลย นึ้นคือคอกมรดกที่ร้อยไปพวงกลมโตกก็
โลกกก็เวียกว่าพวงมาลย

ปลมกลน นึ้นคือเปยชื้อแท่งเวคดอยางคณัง
เพียง นึ้นควมเหมื่อปลกัปไท่ เหมื่อปลกัพกว่ากลน
เพียงนึ้นลงไท่ นึ้น เปเพียงนึ้นปไท่ นึ้น

แลเพียงโตไท่โตเพียงนึ้นไท่ นึ้นเพียงนึ้นไท่ นึ้น
เชิง นึ้นคือแกกออกเปพังออกเปเวียกว่าเชิง
ออกเป เหมื่อปลกัพกว่าเวือเทโคปเฮาเวือเก

เชิงออกเป
เชิง นึ้นควมเหมื่อปลกัปพะเพิงเหมื่อปลกัป
ปลก นึ้นคือคนพกนึ้นนึ้นเวียกว่าปลก

ปลก นึ้นคือถึงที่บงเกิกจึ้นที่กยคปเปปลกเดก
๑ มากเวือคปลกนึ้นนึ้นก็เวียกว่าปลกเดก
พชะ นึ้นคือน้าเมอ ตาปลกนึ้น

พชะ นึ้นคืออ่าจู้เวิญ ตาปลกนึ้น
พชะกลน นึ้นคืออกลนปลกัจู้เวิญ ตาปลกนึ้น

ปัจจชวิตร์ นันคือมาตักกักกว่าคตวักกว่าเวียกว่าปัจจชวิต
 ปัจจจรวณะ นันคือเครื่องตาค ตามบาท
 ปกขัปภช นันคือแปนชื่อแห่งแก้วอย่างหนึ่ง
 ปัจจคปภาทว นันคือค้อปวป ตามบาท
 ปัจฉิมปะ นันคือชัตตค ตามบาท
 ปัจฉิมยาม นันคือชยามตค เวียกว่าปัจฉิมยาม
 ปัจฉะเวก นันคือพิชชตค ตามบาท
 ปักคติกากอร นันคือลวปแชลรูปนันเวียกว่าปักคติกอร
 ปักคทะพี นันคือแปนคิน
 ปักทะปะ นันคือแปนชปถน ตามบาท
 พักชะฉี นันคือแปนชื่อแห่งพคอย่างหนึ่ง
 พักชฌนง นันคือคทวมทำเวีย ตามบาท
 พคโตปค นันคือแปนชื่อแห่งพคอย่างหนึ่ง
 ผคแขง นันคือคคแขงผคทหน้าให้ทหน้าทหน้า
 นวลนันเวียกว่าผคทหน้า
 ผคทะ) นันคือชคคค ตามบาท
 พคคก นันคือลว
 พคคคภ นันคือแปนชื่อแห่งลึงชคทำเวียสำหรับ

ปกอกเขตร์แคบอย่างหนึ่ง

พรรษ นบีคือสปรักว้า คือขี้คืออายสปรักว้า ตามภาษา

พิศน นบีคืออาหาร ตามภาษา

ปักษะ นบีคือเทพ ตามภาษา

พรรษก นบีความรักเหมือนนกขี้พศคเหมือนนกขี้

พศค นบีคือขุรพยเข้าของทั้งปวงเรียกว่าพศค

นาค นบีคือเบบชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่งคล้าย

กับกบ หนึ่งคือชื่อสัตว์ถึงขี้ขี้คเป็น

ต้นเรียกว่านาค ชื่อคเหมือนนกขี้

ชื่อคซึ่งแปลน^น

นาค นบีความว่าเดินไปเดินมา เหมือนนาคทำพศ

ว่าเขาเดินนาคไปนาคมาบ่อย ๆ

พศค นบีคือเตี้ยวไปก็ว้าคือพศคพิงว้า เหมือนน

คทำพศว่าเตี้ยวประพศคกับ แลใครเขาไป

มาพศคพิงว้าขี้

ภษณะ นบีคือเครื่องใช้สอย ตามภาษา

นาคแปล นบีความพศคว่าได้ยงร้องดัง เหมือนน

กับได้ยงไ้แห่งภษณ

ชค นัยความปล้ำชใหม่เมื่อปล้ำกับชคใหม่เมื่อปล้ำ

ลค นัยคือไม่ตกกว่าคือไม่ชอปล้ำกว่า เหมื่อปล้ำ

ยงขึ้นปลคแลกรกระทำลคณัน

พิค นัยคือ ยาทพิคมีกว่า คือพิคมีลคต่าง ๆ

ยงแปลต้นปล้ำ

พิคการ นัยคือให้ทางชของออก เหมื่อปล้ำพค

กว่าจะดำแดงให้การพิคการ

ลคทำเขียบ นัยคือไม่ตกทำทำเขียบนัย

เรียกว่าลคทำเขียบ

ลคระแวง นัยคือไต่ยงไปทั้งลคหนักไปทั้ง

ลค เรียกว่าลคระแวง

พิการณ นัยคือกรรกรของค เรียกว่าพิการณ

ชคของ นัยคือเอาของดำไปรวมมาชคณัน

เรียกว่าชคของ

พิคช นัยคือครุฑวิที่ที่กระทำต่าง ๆ นัย

เรียกวพิคช

วิคชการ นัยคือปล้ำกับเหมื่อปลพิคช เหมื่อปลคณ

ลคพค นัยคือกระทำการลคเขียบนัยเรียกว่า

ฉีกพวง

พิศก นัยคือเพงคณนี้ เรียกว่าพิศก

พิศกน นัยคือได้ยงททย เหมื่อนกับคนได้ยง

ททยทวยถึงต่าง ๆ ว่าจะเปนคนเคราะห์ร้าย

ททยเคราะห์ดี อย่างนี้ก็เรียกว่พิศกน

พิศกน นัยคณว่ารักชยงนักร เหมื่อนกับว่าเปนที่

รักชพิศกน

พิศกน นัยคือองเด เหมื่อนกับว่าพิศ

ทงองเดอย

พิศกน นัยคณนักร เหมื่อนกับพิศกน เหมื่อนกับ

พิศ นัยคือเปนชื่อแก่งทะเลกบัง ๆ ที่ทำสำ

กรบยัคท่นองถึงต่าง ๆ นัยอย่างหนึ่ง

พิศน นัยคือถึงที่สืบต่อไป เหมื่อนกับสกล

เข้เปนคณนัยนี้เรียกว่พิศน

นัยคณนักรกว่าเคือคชัน เหมื่อนกับคณ

กว่าเคือคชัน ๆ จันเสว

นัยคือเปนชื่อแก่งคณอย่างหนึ่ง

นัยคือเปนชื่อแก่งคณที่บิศอกทท

แปลกคือแปลกชื่อแปลกแปลกเรียกว่แปลก
ชื่อแปลก

แปลกชก แปลกชื่อแปลกแปลกแปลกแปลก
แปลกแปลกแปลกแปลกแปลกแปลกแปลก
แปลกเรียกว่แปลกชก

แปลกชก แปลกชื่อแปลกชกแปลกชก
แปลกชก

แปลกชก แปลกชื่อแปลกชกแปลกชก
แปลกชก

แปลกชก แปลกชื่อแปลกชกแปลกชก
แปลกชกแปลกชกแปลกชกแปลกชกแปลกชก
แปลกชกแปลกชกแปลกชกแปลกชก

แปลกชก แปลกชื่อแปลกชกแปลกชก
แปลกชก

แปลกชก แปลกชื่อแปลกชกแปลกชก
แปลกชกแปลกชกแปลกชกแปลกชก

แปลกชก แปลกชื่อแปลกชกแปลกชก
แปลกชกแปลกชกแปลกชกแปลกชก

เพชร นันท์คือทวยหอยเพชร

เพทก นันท์คือท่าแกงฮากวักม ๗ สิกกบ่ฮากกรของคณ
นันท์เรียกว่าเพทก เทมือนคักทุกว่ท่าแกงเพทกแปน
คณเจนนไว

เพทกวิเศศ นันท์คือถ้อยเฮาซึ่งเพทกคีนันท์เรียกว่าเพทกวิเศศ

เปาะ นันท์คือไปถ่ประระโลกย์ คณมบ่าที่

แปก นันท์คณมบ่าทิกว่เขื่อน เทมือนคักทุกว่ฮอย่าเฮ
โคถนผลแปกเขื่อนเก ฮอ้งคือถ่ถ่ชงคณนันท์
เรียกว่าแปก

แปก นันท์คณมบ่าเทมือนคักบ่ฮากแปกเทมือนคัก

แพก นันท์แปนคักเรียกว่าคณมบ่า เทมือนคักทุกว่โรคนันท์
แพกรกบ่ชยากนค

แปกทิก นันท์คือทิกทิงแปกทิกบวรแปนคณเรียกว่าแปก^{ทิก}

แปกปน นันท์คือกระท่าไตเขื่อนคณไปเรียกว่าแปกปน
เทมือนคักทุกว่ฮอย่าแปกปนท่าเขา

แพดยก นันท์คือคณมบ่ามเผื่อ

โพชณะถ่าถี่ นันท์คือท่าถ่าถี่

โพชนคกร นันท์คือฮากวักมที่บวรโลกคณเรียกว่าโพชนคกร

ฟอก นุ่นคือเป็นชื่อแก่งถ่านหินซึ่งที่อยู่ในกายคนแก
กายดีกว

ฟอก นุ่นคือขบคือเขาขบนั้นเรียกว่าฟอก เหมือนกับฟอก
สีวศ: เป็นกนนั้น

ทวก นุ่นคือบกกหนึ่ง เป็นภาตวัน

เลือก นุ่นคามาจากตัวเขาก้เข้ เหมือนกับคนอกแกก
ผาก ๆ นั้น ก็เรียกว่าอกแกกคน้เลือกไป

เข็ก นุ่นคือไม้คอกเรียกว่าเข็ก เหมือนกับเข็กซึ่งถึง
ผิม้อเท้เป็นกนนั้น

ปน นุ่นคือคละกนประธมกนอยู่ เรียกว่าปนกน
เหมือนกนทำงานต่าง ๆ แลเฮาตั้งต่าง ๆ ปน
โนจนผน

ปน นุ่นคือแกลกคือระเอียดเรียกว่าปน

ผล นุ่นคือลกไม้ต่าง ๆ เป็นกนนั้นเรียกว่าผลไม้

พล นุ่นคือพลกทวารก้คือถ้ตั้งก้ ทมบาท

พลคช นุ่นคือพลกทวารที่จั้งนุ่นเรียกว่าพลคช

พลผ นุ่นคือพลกทวารจ้ผนั้นเรียกว่าพลผ

พ่น นุ่นคือเหมือนกนเขาหน้าแลหาเป็นกนอมเขาไป

โนบัทกแดงระทังน้ำแดงนึ่งไต่ชอกจาก
บัทกแปนเมกโคกก็เดกก็เดโตทกคนเจมแปน
คณนึ่งก็เรียกว่พัน

พัน นึ่งก็เอินไปเสือกว่พัน เกลื่อนคักกว่พัน
นึ่งทณผาแถ้ว

ทลเมือช นึ่งก็เอทกทษฏวทงปมณึ่งเรียกว่ทลเมือช

ทลรบ นึ่งก็เอทกททวณนึ่งเรียกว่ทลรบ

ปนดรวณ นึ่งก็เอคดระกนอยู่ เกลื่อนคักกว่ชงปนดระ
วณกนอยู่

ป็น นึ่งก็เอกระทักโตแปนธวณ ๗ นึ่งเรียกว่ป็น

ป็น นึ่งก็เอกระทักซึ่งฝ้ายโตแปนได้นคัยนึ่ง เรียกว่
ว่ป็นทัย

ป็น นึ่งก็เอกระทักควมฝือโตกถมกก็ฝือโตกถมกก็
ก็เรียกว่ป็น เกลื่อนคักปคณป็นซึ่งนณแปนคณ

ทณ นึ่งก็เอคิตบรอยว่ทณ

ทวรงค์ นึ่งก็เอทม

ปญจา: นึ่งก็เอทท กามยท

ภรรยา นึ่งก็เอเสียม

ปัญจาทศ นันคือของศกัท กาสบาท
ภนทททททท นันคือนายคตง กาสบาท
ทนะ:กิก นันคืออาจพที่ผูกเข้าเป็นกอนกตม ๗ นันเวียก

วาทนะ:กิก

ทนท นันคือผูก กาสบาท

ทนอ นันคือญาคี กาสบาท

ทวณ นันคือทัง ๗

ผนแป นันคือทนไปทงทชยก็ทิจางรทกก็ ก้เวียกว
ผนแป

ทวณ นันคือทัง ๗ เทลือนกัน

ผนผอน นันคทพททวาทกแรงทคก็ เทลือนคทททว
ผนผอนจากแรงทคก็ อย่ทเขาเคือองทค

ผนผ่าย นันคทพทเทลือนกันผนผอนเทลือนกัน

ปัญจ:กิต นันคือศกัท กาสบาท

ปัญ นันคือศกิตปัญ

ป่นเขีย นันคือแบ่งเขียกัน เวียกวป่นเขีย

ป่นเขัน นันคือไม้ตบายในอกในโงนันเวียกวป่นเขัน
เทลือนคทททวาทป่นเขันในโงนัน

ปัญจผ นันคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเรือนอย่างหนึ่ง
ปัญจเจต นันคือปัญญาไม้ก็ แต่ปัญจทำถึงคณถึงโคไม้ไคร้
โคนี้เรียกว่าปัญจเจต

บ้าน นันคือสิ่งที่ยังเกิดกติกในทวคน กติกคือแกงกติก
ก็เรียกว่าบ้าน เกลื่อนคนทุกว่าแกงคนนันเป็น
บ้านที่กินแกง

บ้าน นันคือเป็นชื่อแห่งคณอย่างหนึ่ง ที่เขาเขาทำ
เชือกใช้นัน

บ้าน นันคือเป็นชื่อแห่งถึงคณที่เขากำณแก้จีน กติก
ทวยได้รอนกนิมนัน เรียกว่าบ้านช

ผาน นันคือเป็นชื่อแห่งเทวดาที่เขากำณทวยไถผานัน

ผาน นันคือเห็นจรวงกนาไปก็เรียกว่าผานกนาไปเกลื่อน
กักกว่าเผือกกระถึงผนเลื้อยผานกนาไป

ทวน นันคือถึงที่ทักทวยของเทวองเป็นกณที่มีกีนก
ทวยไซได้รอกัน ๗ นันเรียกว่าทวน

ทวน นันคณว่าผานกักว่า ทักทวยไปกักว่า เกลื่อนคนทุก
ว่าพระองค์มีพระบารมีแผ่ทวนไปทั่วทิศ

ทวนภิกข นันคือทวยผอง เป็นทักกระษัตริ

ทาด นนคือคนทาด ทมยท

ทาดทณ นนคือเทผอนตั้งผโยแสงผผเป็นคณ แดปท

ผอดทณคณน ก็เวียกว่าทณทณ เทผอนคกทก

ทโยแสงผผผนทณทณท อผิงคือเป็นชื่อแก่งคณ

ที่ททยทวเวือของทว:ผทททว:ษทวเป็นคณ ก็เวียก

ว่าทณทณ

ทณททย นนคือคนทีถือททยเวือนน เวียกว่าทณททย

อื่น นนคือเป็นชื่อแก่งตั้งที่ทท ทวยททคเป็นคณ ทท

ทททวยปทากเทกนนเวียกว่าอื่น เทผอนคกทก

ทว:ชื่ออื่นทีอดกถกคณคณ

สิน นนคือคนคณไปททททยกที ทงททกทีททททกที

ก็เวียกว่าสิน

ทิน นนคือเป็นชื่อแก่งเทือของคกคกทีแก้อย่างคณ

ทินโท นนคือเป็นชื่อแก่งไม้ทีเทไซในคณตั้งคณคณ

ทินโย นนคือชื่อ

ทมยท

ทินเอก นนคือเป็นชื่อแก่งไม้ทีเทไซในคณตั้งคณคณ

อื่น นนคือเทผอนคณจันคณไม้คณก็เวียกว่าอื่นจัน

คณไม้

ยื่นท้าย น้มคือคนยื่นเงินบนท้ายรอบน้ม เรียกว่ายื่นท้าย

ยื่น น้มคือเป็นชื่อแห่งชาวกุญชรกษัตริย์

ยื่น น้มคือไม้คมไม้แกลดมน้ม เรียกว่ายื่นเท้าผอมก่า
พกว่าผอมยื่นยื่นเถี่ยแถ้วไม้คมเถี่ย

ยื่น น้มคือฉีกเป็นท่อนก็เกี ฆอเป็นท่อนก็เกี ก็เรียกว่า

ยื่น เท้าผอมก่าพกว่าผอมยื่น

ยื่น น้มคือถึงที่ง่เก็กจีนที่กายคนเป็นเมกจีนมาเป็นอัน
มากน้มก็เรียกว่ายื่น เท้าผอมก่าพกว่าพว่ายื่น

ไปทนม

ยื่น น้มคือประเภทที่ภยเถ่มอกก็ฉี่ ฉี่โคภยเถ่มอกก็
ก็เรียกว่ายื่น เท้าผอมก่าที่ฝักฉี่เถ็กยื่นร้อนเป็น
กน้น

ยื่นของภาย น้มคือเป็นชื่อแห่งยื่นอย่างหนึ่ง

ยื่นนกกตบ น้มคือเป็นชื่อแห่งยื่นอย่างหนึ่ง

ยื่นบาเวียม น้มคือเป็นชื่อแห่งยื่นอย่างหนึ่ง

ยื่นตลก น้มคือเป็นชื่อแห่งยื่นอย่างหนึ่ง

ยื่น น้มคือเป็นชื่อแห่งทยเถ็กนที่เจ้าทำไ้เป็นศึ
แกลงเถ็กนกว่อกกเถ็กนยกปทผากน้ม

เรียกว่าปูน

กน

นมคือเกม เหมือนกันทุกที่ที่นมคนชนม

ปูนจีน

นมคือกะทาท้องจีน เหมือนกับปูนซึ่งกินได้

ถึงจีนนม

แปน

นมคือไม้กาย หนึ่งคือฉงเก็กเหมือนกันทุกที่แปน

ตมแปนจนทร

แผ่น

นมคือหวานไป เหมือนกับดกนมแผ่นไปคยกก

ไหนนม

เทน

นมคือกินเข้าในคทาโกดเกียง เป็นคำเรียกของ

กะทงษ์

แป้น

นมคือไม้กลมเรียกว่าแป้น หนึ่งคือแป้นชื่อแก่ง

ไม้ย่งคฉิ่ง

แผ่น

นมคือไม้กะทณแปนกันทางที่คกนคกก็ ก็เรียก

ว่าแผ่นกะทณ

แผ่นกิน

นมคือปะเทษที่บกนม เรียกว่าแผ่นกิน

แผ่นท่า

นมคือปะเทษที่อยู่บนอากาศแดดทุกแปนกินไป

นมเรียกว่าแผ่นท่า

โผน

นมคทณ เหมือนกับแผ่นเหมือนกัน

โทษ นันคือขบคือคดของเรียกว่าโทษ เกลื่อนกบไปโทษ
ทั้งนั้น

ปอน นันคือเป็นคนไม่ถซาคเป็นคนตามกนัน เรียกว่า
คนปอน

ปอน นันคือเขาผีอาบพิชชากการเป็นกนัน ใต้ในบักคน
อื่นนัน ก็เรียกว่าปอน เกลื่อนกบแม่ปอนดกนัน

ผอน นันคืองานไปกัว คือขอยลไปกัว คือถอยเวธา
จีนลกัว เกลื่อนกักกกว่าจนของผอนไปแตกิน
เขาผอนลไป แดเจนนับผอนจีนผอนล

พอน นันคือความทำไคทำเวญ เรียกว่าพอน

ป่วน นันความทำไม่ถบทยในอกในใจ เรียกว่าป่วน เกลื่อน
กักกกว่าใจคชนุคป่วนป่วนไป อนึ่งคือประกษ
ที่นำลแดดนำมันพล่งจีนพล่งดงนันก็เรียกว่าน้
ผนป่วน คือคมนไปคมนมา

ผวน นันคือเป็นชื่อแห่งกักที่เทพกเล่นอย่างกนัน

ทวน นันคือเป็นชื่อแห่งเชือกเส้นโค ๆ นันเรียกว่า
เชือกทวน อนึ่งคือเป็นชื่อแห่งเสียง ๆ กนัน

เพี้ยน นันคือสิด เกลื่อนกักกกว่าคนนันเจียนทนังชื่อ

เทียบนามนิก

เทียบ นันคือกมณิกัว ก็คือธากัทกัว เทมือนคำพุกกัวคน

นันสีกตามเทียบนิก

เปลี่ยน นันคือเทมือนเวือนแปนกัน แดไม่ธฮากเทมือนนตตค
ไปทวยภถิแฉงแปนกัน ก็เรียกว่ำเวือนเปลี่ยนนิก

เลื่อน นันคือแปนชื่อแก่งบ๋อยยังทฉิ่งเรียกว่ำบ่วเลื่อน

เลื่อน นันคือสีศทายทีกบทาดมกมนันเรียกว่ำเลื่อน

กบ นันคือปะกน เทมือนคำพุกกัวทไปพบปะกนแล้ว

ภพ นันคือโลกย์ เทมือนคำพุกกัวภพโลกย์

บย นันคือแปนชื่อแก่งเดียงยังทฉิ่ง

สย นันก็แปนชื่อแก่งเดียงยังทฉิ่ง

พย นันคือทกไรงอชุกก็เรียกว่ำพย เทมือนกบพยเท

ซังกแปนคนุน

ภพหักเทาฉิน นันคือควแก่เทฉิน

ภพผด นันคือสิ่งทีแปนปะโยชนันนุนเรียกว่ำแปนภบผด

เทมือนคำพุกกัวองตั้งนัทเศไว้ไทเกี่ว: แปนภบ

ผดกอก

ภบพะแนงไซ้ นันคือ่งชกะทมาค เรียกว่ำ่งภบพะแนง

ภบเทียบ นนคือนคเกาซังทออย่างคฉิ่ง

ทับ นนคือเป็นชื่อแก่งเดียวอย่างคฉิ่ง เกลื่อนค้ำทุก^๒

เบกผนรช ทับ ๆ ไกรทไฟผน

ภท นนคือทกยเรียกวาฮากภท

แปบ นนคือเป็นชื่อแก่งทออย่างคฉิ่ง อฉิ่งคือแก่งเท
เกลื่อนกขคนอกเทแดงของแก่งแปบไปน

บอบ นนคือเป็นชื่อแก่งฝอยอย่างคฉิ่ง

เทียบ นนคือทนกกว่าคือเกือบจะามกว่า เกลื่อนค้ำทุก^๒
ภาไรของคนนเทียบนคแล้ว แดเงือเทียบ
เกือบจนแล้ว

เข็บ นนคือเขาฝอยเขาเป็นคั้นแลกินเขาไปน^๒ ก^๒
เรียกวาเข็บเขาไป

ปม นนคือสิ่งที่เป็นตลกเป็นทหน่วยออกฤมาทกทกยแง
กค^๒ มิไคแวงกค^๒ เจบก็มิไคเจบก็ค^๒ เรียกวาปม
เกลื่อนค้ำทกวาคคนนควเป็นปมนค

ผผ นนคือสิ่งที่ยังเกิดในค^๒ระที่เป็นเด่น ๆ เรียกวา^๒

ทพทพ นนคือเป็นชื่อแก่งเดียวอย่างคฉิ่ง เกลื่อนค้ำทุก^๒
ภาไกรมาบ่นทพทพอยที่ฉิ่ง

ปิม นันคตมคตยกับบ้าน เกลื่อนก่าตูกว่าชีวิตาปิม
ประกิ่งจะท่าตย แดบ์นประกิ่งจะท่าตย

ทิม นันคือแมบตออุกึ แมบข่บักก็แมบที่ก็ก็ก็เรียก
ว่าทิมเกลื่อนนกับทิมคกกระตเป็นคน

ทิมภากอน นันคือเครื่องประกบ เป็นค่างกระษทว

ทิมเด้น นันคือเป็นชื่อแก่งเครื่องทอมที่เขาก่าบอข่ง

ทิมกรว นันคือเป็นชื่อแก่งดังที่เขเวียนบนบควคณงคือ
นันเรียกทินทว

ป่ม นันคตมคตยกับนกับป่มเกลื่อนนกับ

ท่ม นันคือร่วมชคแก่งคนไม่นน เรียกว่าท่มไม้

ท่ม: นันคือแผ่นดิน

ภพวระ: นันคือเป็นชื่อแก่งวัน ๆ ทนัง

ภพ นันก็ว่าท้วแผ่นดินเกลื่อนนกับ

ทพ นันก็ไปนชื่อแก่งเทากของค้ทนัง เรียกว่าทพ

ทพท นันคตมว่าทพท เรียกว่าทพท

ป้อม นันคือประเภชที่ท้วสีผนงแดกตททททท

กพหมักกนันเรียกว่าป้อม

ผอม นันคือไม่ชวนเรียกว่าผอม

ภอม นุ่นคือสิ่งทีเเทกนทวยไมไผ่ทำตัวกรบไ้เจ้าเป็นคัน
นุ่นเรียกก่าภอม

เขี่ยม นุ่นคือเคมคือต้น เรียกก่าเขี่ยม เเทมือนค้ำพุกก่าหน้า
เขี่ยมค่นก่ามแจ

เท็ม นุ่นคือเขาไ้ตงอีกเรียกก่าเท็ม เเทมือนค้ำพุกก่าเขา
เท็มเท็มตงอีก

เผย นุ่นคือเข็ก เเทมือนค้ำพุกก่าเผยค่นก่าทงออกจะไ้
นุ่นคือจกไปน้าไปเรียกก่าน้ายไป เเทมือนค้ำพุกก่า

โครบอีกทงอีกน้ายอีกน้าแกไ้ทน

ผาย นุ่นคณม เเทมือนค่นบเผย เเทมือนค่น

ท่าย นุ่นคณมว่าทไมไ้เรียกก่าท่ายแก เเทมือนค้ำพุกก่า
ท่ายแพเขาแก

ทาย นุ่นคือเปนชื่อ แทงไมก็ทำตัวกรบยังเรือไ้แก
ไปทอยกค่น

ผายตม นุ่นคือตผออกทงทวารค่นนุ่นเรียกก่าผายตม

น้า นุ่นคือน้าประกาย

น้า นุ่นคณม เเทมือนค่นบน้า เเทมือนค่น

น้ารอง นุ่นคณม เเทมือนค่นบน้า

ฉิว นันคือสิ่งมีที่อยู่ที่อยู่นอกกายแก่ทั้งคนเป็นกัน
นันก็เรียกว่าฉิว

ปุย นันคือสิ่งมีโยไม้เป็นกัน ที่เขาทำถักด้วยที่เทือกไฟ
เป็นกันนั้น ก็เรียกว่าปุยที่เทือกไฟ อนึ่งคือปุย
นูนปุยที่ดี

ปุยๆ นันความเหมือนนกขลุ่ย ๆ เหมือนนก

กฤษ นันคือทวยเวทวยแผนนเรียกว่าทวย

หุยผง นันคือทกเป็นก่อนน้อยทอนโทงูก็ก็เรียกว่าทก
เป็นหุยผงไป เหมือนคำทกกว่าเขื่อนทกเป็นหุยผง
ไปทผกแทน

แห้ว นันคือไม้กอดมเรียกว่าแห้ว

แห้ว นันคือเขา เหมือนคำทกกว่าคนนั้นทุกได้ขงแห้ว ๆ

แห้ว นันคือถางคือทวนเรียกว่าแห้ว เหมือนคำทกกว่าไป
แห้วถางทวนได้ขง

แห้ว นันคความที่เขารื่นแรมถึงไว้ในเมืองขมเรียกว่า
แห้ว เหมือนนกขลุ่ยทวนรื่นแห้วไว้นั้น

ปอย นันคือทวยแถมที่เขากวี่เป็นทวยเป็นไว้นั้น
เรียกว่าปอย เหมือนคำทกกว่าทวยชั้ปอย

ผวย นนคภพวักทตบเวาไมทนวิ เรียกภพผวยไปเทมือน
คักทภพวักทตบผวยไปเมื่อไวไมวิกวเถย

ผวย นนคภพวักเทมือนกบผวยเทมือนกน

บวย นนคคือเจีย

ทวย นนคคือเปนชื่อแก่งตั้งที่ลในกนนำ เปนกนที่ยงนำโท
โกลอกนนี้แลเรียกวักทวย

ทวย นนคคือเปนชื่อแก่งลาคทผวยงกนนี้

เบี่ย นนคคือเปนชื่อแก่งลาคที่มีคินนากคณายกบปอชง

เบี่ย นนคคือยไปภไปเรียกวักเบี่ยไป

เผื่อ นนคคือเขาไปแทนคนชื่อนี้แลเขาไปโกลอกทรก
นี้พระวินนิกก็เรียกวักเผื่อ เทมือนคักทภพวักเขาไป
เผื่อคนนนควย แลเขาไปโกลอกเขาไปเผื่อที่ระ
กนทรกนี้ควย

เผื่อ นนคภพคตบยกบเทก เทมือนคักทภพวักไวคนี้
เพเก็กเผื่อเทกตั้งโกล อนึ่งคือทวกนไปเรียกวัก
วักเผื่อกนไป เทมือนคักทภพวักชกโกลทวเผื่อ
กนไป

เผื่อกน นนคคือเขาไปลคกน เรียกวักเขาไปเผื่อกน

เผื่อแผ่ นันคือเหมือนคนโกดังโกดังตึงมาเป็นคนแถม
โกดังแทนไว้นักควมเทียบ แดเขาของนินเทียบ
แจกจ่ายญาติก็มิใช่ญาติก็โกดังก็โกดังก็คาม
ที่คนจากนิน อย่างนี้แถมเรียกว่าเผื่อแผ่ เหมือน

เก้อ นันคือเหมือนคนเจ็บเป็นคนแถมมีจักรไม่คงอยู่โก
แดจักรดอขไปแดกต่างซึ่งดอขคักกั ๗ ค่ายจักร
ดอขไปนินอย่างนี้แถมเรียกว่าเก้อ เหมือนคักก
ว่าคนนินตกเก้อไปเขาดอขคักกไม่โกเลย

เผื่อแผ่ นันคือเหมือนแม่เรือนเป็นคน แดเป็นคนไม่ก็
ไม่เขาใจได้ในการเรือนเป็นคน ไม่ไว้กัคนกั
ได้ยวักทย อย่างนี้แถมเรียกว่าเป็นคนเผื่อแผ่
เหมือนคักกกว่าผู้มีเรือนของเขาเป็นคนไม่ก็
คนเผื่อแผ่นัก

ผิว นันคือขยที่เป้นคักรองของทณึ่งนินเรียกว่าผิว
ทวทนถ์ นันคือคักกักกนอยู่เรียกว่าทวทนถ์ เหมือนคัก
ทวทนถ์เขาเด้นคักกทวทนถ์นอยู่

แป๊ะ นันนี่คือเป็นชื่อแก่งเดียวที่ไท ๗ อย่างหนึ่งเหมือน
คำพูดว่าแก่งคนนัยไปยกอกเด่นเขาชื่อที่แป๊ะเจ้าที่
หนึ่งนั่นก็จริงไท

แพะ นันนี่คือเป็นชื่อแก่งที่กว้อย่างหนึ่ง

แม่ะ นันนี่คือเป็นชื่อแก่งเดียวอย่างหนึ่ง เหมือนคำพูด
ที่ใครก็ไม่เคยแม่ะ ๗

เผาะ นันนี่ก็ไปชื่อแก่งเดียวอย่างหนึ่งเหมือนกัน ชื่อนี้
คือไม่แก่งที่ผะ ๗ แดงปากของเขาก็คือเป็นก่อน
เดกก่อนโทญไปนันนี่ก็เรียกว่าไม่เผาะ

เกาะ นันนี่คือปลอก เหมือนคำพูดว่าเกาะเขาเมื่อกูเรียน
นี้ไปเกาะแดงไปปลอก

ป้อ นันนี่คือเป็นชื่อแก่งคนก็เขาก้เขื่ออย่างหนึ่ง

พ้อ นันนี่คือปึก

ภอ นันนี่คือไม่รากไม่เถื่อนนันนี่เรียกว่าภอ เหมือนคำ
พูดว่าของนี้ภอแล้วไม่เขาอีก

พ้อคุณ นันนี่คือเป็นคำเรียกควยควมรกษ เรียกว่าพ้อคุณ

ภอใจ นันนี่คือชอบใจกว่ารกษใครกว่า เหมือนคำพูดว่า
ชยคนนันนี่ภอใจกับทญูคนนันนี่

พ้อทก นันคือคนผู้หยิ่งที่เป็นคนพอกทกชยนั้นเรียกว่าพ้อทก
 พ้อทก นันคืออภิกขของภวณันเรียกว่าพ้อทก
 พ้อทก นันคืออภิกขของทวณน เรียกว่าพ้อทก
 พ้อเท นันคือคนผู้หยิ่งที่แก่ทงอ่ฝนนเรียกว่าพ้อเท เทมีอน
 คักทกพ้อเทาะไปทณ
 พ้อเถิง นันคือทอองทกทชยแฉว แฉแม่โคสวโทษ่ตูกที่
 ออกเมื่อสวก่อนนันก็เรียกวพ้อโทมนัน เรียกว่าพ้อ
 ปรกกฎ นันคทาพว่ฉี เทมีอนคักทกกว่าสิ่งที่วนันปรกกฎ ^{เถิง}
 อยู่ทฎ ๆ ไม่ปรกกฎ
 ปรกฉี นันคทาพว่เฮนุกทวณนเรียกว่ปรกฉี เทมีอนคัก
 ทกกว่าคนนัชยปรกฉีเทอนัก
 ปรกโฆช นันคทาพว่ชุ่นชมยีนก็เรียกว่ปรกโฆชเทมีอนคัก
 ทกว่าชยปรกโฆชอินคีนนาก
 ปรกษะผง นันคือหน้าไปอื่น ทมขาท
 ปกรพย์ นันคือชคคถึงภ่ถึงถึง เรียกว่ปกรพย์ถึง
 เทมีอนคักทกว่าภอปกรพย์ถึงคนนันนาก
 ปรกโถ นันคือที่อยู่ ทมขาท
 พก นันคือเทอจกที่ท่าเป็นมคคทน ๆ ที่ท่ทรวบดบท่น

ถึงท่ง ๆ นั้นเรียกท่ง

ปอกไต นั้นคือทุกแถมตามกนนั้น เรียกท่งปอกไต

ปวีเปรม นั้นความท่งอื่นก็เรียกท่งปวีเปรม เหมือนคนท่งท่ง
คนนั้นใจอื่นคือปวีเปรมท่งท่ง

ปวีต นั้นคือมีปัญญา

ปวีต นั้นท่งอื่นก็เหมือนกน

ปวีป่อง นั้นคือเป็นรักดอกท่งคือรักดอกท่ง เหมือนคน
ท่งท่งนั้นปวีป่องไปสิ้น แลความนั้นท่งปวีป่อง
สิ้นแล้ว

ปวี นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้ย่งกน

ทว นั้นความท่งหากเหมือนคนท่งท่งท่งท่งท่งท่งท่งท่งท่งท่ง

แปร นั้นคือกนไปกนท่งไปเรียกท่งแปรไป เหมือนคนท่ง
ท่งแปรไปแล้ว

แปรตฤ นั้นคือเป็นวิศที่กระทำไว้เป็นเงินแปรตของนั้นเรียก

ท่งแปรตฤ

แปรปรวน นั้นความเหมือนกนแปรเหมือนกน

ไพร นั้นคือไม้

ไพร นั้นคือคนที่มีใจเป็นขุนนางนั้นเรียกท่งไพร

ไพรเถาะ นุ่นควมพว้ไพรเถาะเหมือนนุ่นควมพว้ไผ่นุ่นไผ่นุ่น
 ไพรบวร นุ่นก็ชื่อวิปวรณ์ คือสีนุ่นสีไม่วางนุ่นเรียกว่สีไผ
 บวร เหมือนนุ่นควมพว้ของ ๗ ขางสีไผบวรอยู่
 ไพรกระดกสี นุ่นคือคนท่ทำทกนุ่นเรียกว่ไทรกระดกสี
 ทก นุ่นควมพว้ไม่วอก เหมือนนุ่นควมพว้ฝนกกทกไปท่
 เกียวไม่วอกไทย
 ทก นุ่นควมพว้ไทรเหมือนนุ่นควมพว้
 ประกษ นุ่นคือเขี้ยวของโตทไปเรียกว่เขี้ยวประกษ
 ประกค นุ่นคือแกงจุกนุ่น เหมือนนุ่นควมพว้เขาแกงจุกประ
 กคกนุ่น
 พระ นุ่นคือคนท่ประณิบคิแดโตททำเรือญ่นุ่น เรียกว่พระ
 เหมือนนุ่นควมพว้ถึงข้ไปนุ่น
 ประการ นุ่นควมพว้เหมือนนุ่นควมพว้ประการ
 ทนึ่ง ทนึ่งทนึ่ง
 ประกบ นุ่นคือคนท่ทำโตทคคกนุ่นเขาเรียกว่ประกบคคกนุ่นเขา
 เหมือนนุ่นควมพว้ซึ่งตคไม้โตเป็นตองซีกแฉวแดเขา
 ประกบคคกนุ่นเขาคงแฉวนุ่นเรียกว่ประกบเขาคงแฉ
 ประกอบ นุ่นควมพว้ใต้เขาประกบเขา เรียกว่ประกอบเขา

เทมื่อณคําทุกว๋เฮาตั้งนบประกอบเทากว๋
 ประคํ นนคํวมกเทมื่อณปะคํเทมื่อณกน
 ประคอง นนคํวมกเทมื่อณปะคองเทมื่อณกน คื่อบณพถื่อ
 ประเคน นนคํวมกเทมื่อณปะเคนเทมื่อณกน คื่อตั้งโต
 ประโคม นนคื่อคื่อ เทมื่อณกนปะโคมซึ่งมอ้งกลองแกวตั้ง
 เปนคณนนั้น เปนคํการะษกร
 ประทํ นนคื่อออยเปนนิจ เทมื่อณคําทุกว๋ปอมนน คณเทแคว
 ประทํออยเปนนิจ
 ประจุ นนคื่อคื่อออกจากกระตังมเปนครทก ก็เสือกว๋
 ประจอกออกจากกระ
 ประจก นนคื่อปลากฎแวงเสือกว๋ประจกเทมื่อณคําทุกว๋
 คณนนนเมประจกแวงโนโนแคว
 ประพ นนคื่อคื่อออย ๆ กระทํโตคื่อกระทํโตกนนั้น เสือกว๋
 ประพ เทมื่อณคําทุกว๋เจียนคณนถื่อประพโตคื่อ
 ประจน นนคื่อคณนกระทํอณคณนนั้น เสือกว๋ประจน เทมื่อณ
 กนนนนนเทมื่อณประจน สกนนน
 ประทณ นนคื่อเฮาคณนที่ซัวของคณนอื่นเปนนน ที่ไมคณน
 จะบอกกถาวแกคณนอื่น ๆ ไทรว ก็เฮาบายอกเทแคว

ผืนไร่ กล้วยไม้ เทชายนัน เรียกว่า ปรานเทมือน
คกทกกว่าคนนั้น เขาคามอง เทไป เทียวทุก ปรานแก
คนทรงปลง

พระเท นันคือเป็นชื่อแห่งพระ ก็เป็นใหญ่ ในโลกย์ทรงปลง นัน
พระจอม นันคากว่าเป็นคนเป็นใหญ่ แลเป็นคนสูงศักดิ์กว่าคนทั้ง
ปลงนัน สิบกว่าพระจอม เทมือนคกทกกว่าพระจอมทั้ง
คกทกกว่าพระจอมทั้งในเป็นคกทกกระษัตริ

พระชินนรค นันคือบวรพระเท โศกแก่พระดงษ์ทรงปลงเรียก
ว่าพระดงษ์ชินนรค

พระชินนรค นันคือพระวศลีแห่งพระเท คมขัติ

พระชชน นันคือคนทั้งปลงนัน เรียกว่า ปรชชน

พระชก นันคือเป็นคกทกต่างได้ขบแกลงไ้เจบไรนัน เรียกว่า

พระชก เทมือนคกทกกว่าคนนั้น เทว่า ปรชกเท

พระชวน นันคือเจบ เป็นคกทกระษัตริ

พระชม นันคือมหาพรหมกนอยู่ เรียกว่า มหาปรชหมกนอยู่ เทมือน

คกทกว่าวณนิกคนมหาปรชหมกนนัก

พระค นันคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง

พระค นันคากว่าวิสกตถายแห่ง เทมือนคกทกว่า ปรช

กงกนเขาผานก

ประเคียง นันคืออาหารหนักกว่าคือฉิมหนักกว่า ก็เรียกว่าประเคียง
เหมือนคนค้ำทกกว่าไปประเคียงอาหารหนักฉิมหนักนมแล้วทวี
เป็นค้ำทกว่าทั้งฝ่ายพระกษัตริย์

ประคิษฐุน นันคือธำແຂງໄວ້ຕົງໄວ້ เรียกว่าประคิษฐุนไว้เหมือน
ค้ำทกว่าพระเขากันธำແຂງເຈຍຶກຶກໄວ້ໄກ່ແຂງປຸກກຸ

ประคากน นันความหนักค้ำทกนเหมือน เหมือนค้ำทกว่าประค
กนนั้นเหมือนค้ำทกนนั้น

ประคณ นันคือคกແຂງໄກ່ທຸມເປັນຄັນ เรียกว่าประคณ

ประคิพท นันคือรักษไคว่กนเรียกว่าประคิพท เหมือนค้ำทกว่า
คณนหนักคณนประคิพทรักษไคว่กน

ประค นันคือประเคษที่เป้นช่องเข้าออกมีเรือนเป้นคณนนั้นก็
เรียกว่าประค

พระดีเนรราช นันก็เป้นชื่อແກ່ເຈກพระดีเมว

พระดีเมว นันก็ว่าເຈກพระดีเมวเหมือนกน

พระตักกยัดไต นันก็เป้นชื่อແກ່พระเท

พระตักกยผณิ) เทตักกนันก็เป้นชื่อແກ່พระเทค้ำทกน

พระตักกทณ

พระดุษฎีภูพาน

พระดัดดก

พระดัดคชภูพาน

พระดุษฎีภูพาน

พระดุษฎีภูพาน

พระดัด นนคือแสนกิน

พระดัด นนคือพระภิกษุสงฆ์

พระดัด นนคือพระดัดที่เป็นใหญ่กว่าสงฆ์หลวงนั้นเรียกว่า

ที่พระดัด

พระดัด นนคือปรมาณู

พระดัด นนคือคนผู้ศรัทธาที่มีใจมากเป็นพระนนิ์ เรียกว่าพระดัด

พระดัด นนคือเป็นชื่อแห่งที่อยู่ที่มีขอกกอย่างหนึ่ง

พระดัด นนคือตำรา เนื้อสอนแก่พวกที่เรารู้พระดัด

พระดัด นนคือคตอกซึ่งบวร เป็นคำกระษत्र

พระดัด นนคือความว่าคือ

พระดัด นนคือพระที่โตกิกกน เนื้อสอนแก่พระนนิ์ซึ่งเงิน

แดงของนนิ์ อนึ่งคือเกี่ยวพระนนิ์

พระดัด นนคือคตอกน

๑. กระแส นั้นคือเครื่องชำระชำระของกระษัตริย์เรียกว่ากระแส
 ๒. ประทก นั้นคือแปดคนออกทนต์กันนั้นเรียกว่าประทก
 ๓. ประทก นั้นคือแปดคนปาวนิยัติ เรียกว่าประทก
 ๔. ประทก นั้นคือกระท่าอนุกถ
 ๕. ประทก นั้นคือแกล่งจีนมากคนจีนมากเรียกว่าประทกจีนมาก
 ๖. ประทก นั้นคือแปดคนนั้นประทกออกท่าจีนมาก
 ๗. ประทก นั้นคือแปดคนแกล่งเครื่องจากเจ็ดสิ่งเดียวกัน
 ๘. ประทก นั้นคือที่
 ๙. ประทก นั้นคือทักเป็นคำกระษัตริย์ อนึ่งคือแปดคนเหมือน
 ๑๐. ประทก นั้นคือแปดคนเป็นประทก
 ๑๑. ประทก นั้นคือขมขมชาโควอยู่เรียกว่าประทกขมขม เป็นคำ
 ๑๒. ประทก นั้นคือที่ทักเรียกว่าประทกขมขม
 ๑๓. ประทก นั้นคือตั้งสี่ไฟที่ตามกระเก็ยแปดคนเรียกว่าประทก
 ๑๔. ประทก นั้นคือทักทักทักทักทักทักทักทักทักทักทักทัก
 ๑๕. ประทก นั้นคือทักทักทักทักทักทักทักทักทักทักทักทัก
 ๑๖. ประทก นั้นคือทักทักทักทักทักทักทักทักทักทักทักทัก
 ๑๗. ประทก นั้นคือทักทักทักทักทักทักทักทักทักทักทักทัก
 ๑๘. ประทก นั้นคือทักทักทักทักทักทักทักทักทักทักทักทัก
 ๑๙. ประทก นั้นคือทักทักทักทักทักทักทักทักทักทักทักทัก
 ๒๐. ประทก นั้นคือทักทักทักทักทักทักทักทักทักทักทักทัก

พระนอผ นันคความมาไหวเทมือนนกัน

พระนกร นันคคือเมือง ตามนาก็

พระโคกรโถกย่นารด นันคเป็นชื่อแก่งทะเล

พระธรรม นันคคือเป็นชื่อแก่งโคกรอฏุก

พระกศกต นันคเป็นชื่อแก่งทะเล

พระภค นันคคือชุม เป็นตักกระษัตริ

พระเทพนิย นันคคือเอียงคย่างแก่งก่อน

พระกฤทธิ นันคคือถือกักคือปวณียคิกัก

พระพิภษร นันคคือวศลิตวางไป เหมือนตักทุกกว่าวศลิตเอื่อม

พระภกษร

พระคมา นันคความว่าคกโจกตวแดงกคตกันไปไม่เป็นปรกค

ธรรมคานันเรียกว่าพระคมา

พระไสย นันคคือคนทปตคทายเอียงชวีกรันน เรียกว่านาย

พระไสย

พระมหาก นันคคือเป็นคนไม่ประณยคคิ เรียกว่าเป็นคนพระมหาก

อนึ่งคือคิเคียนนคคคณันค เรียกว่าพระมหาก เหมือนตัก

กกว่าอย่าพระมหากคิเคียนนคคคณนเขา

พระมาณ นันคคือกักทนค เรียกว่าพระมาณ เหมือนตักทุกกว่ากน

ไซไม่ว่าประมาณกายเฉย

ประมาณ นันคือชักรากาณาเสียดกว่าประมาณนุ เทลื่อนค้ำทุกกว่า

ประมาณนั้งเรื่องความเปนคน

ประยูรวงษ์ นันคือกลุ่มพระญาติพลวงนันเสียดกว่าประยูรวงษ์

เปนค้ำกระษัตริ

ประโยชน์ นันค้ำความเทลื่อนนกับปภานา เทลื่อนค้ำทุกกว่าจามีประ

โยชน์นค้ำตั้งนี้ตั้งนัน อนึ่งคือค้ำชการก้ำคือเปน

ผลก้ำ เทลื่อนค้ำทุกกว่าเปนผลเปนประโยชน์

ประยค นันค้ำความชำระวง เทลื่อนค้ำทุกกว่าทุกาตั้งไรโคประยค

นากไว คือระวงไว

ประโยชน์นิตมยค นันคือเปนชื่อแก่งตมยคชย่งกนึ่ง

ประไลยกตป นันคือกตปที่นิบคายนึ่ง เียดกว่าประไลยกตป

พระภคย นันก็เปนชื่อแก่งพระเท

พระบรมถรรเวศ

พระบรมพญาณ

พระกฤษีเท

พระมุนี

พระมุนีผาวงศ์

เทถนึ่งก็เปนชื่อแก่งพระเททณน

ทรมณีวร นันคือเป็นชื่อแห่งพระเทวี
 ทรมณีนันคือเป็นชื่อแห่งพระเชษฐภคินี
 ประคตาค นันคือแปดก เทมีอนงค์ทุกกว่าของนัแปดกประ
 คตาคนิก
 ประคตาคใจ นันคือแปดกใจนิก
 ประเวณีนันคือแปดอบเขาใจเขาไท้เขอนันที เรียกว่าประเวณีน
 ประเวณี นันคือเขียงทนต์
 ประวคคิ นันคือแปดไป ตามบาท
 ประสาชณาการ นันคือคณินไป ตามบาท
 พระตกษ นันคือเป็นชื่อแห่งพระเชษฐภคินี
 พระทาน นันคือที่วังที่แปดที่ตมามเด้น, แปดที่กอกพระเนกร
 ของพระเชษฐนันเรียกว่าคณิกพระทาน
 พระวคช นันคือทวคช แปดกักรของพระรังษ
 ประการ นันคือฆ่าเสีย เทมีอนงค์ทุกกว่าเขาคนนินไปประการ
 ชีกรเสีย
 ปรก นันคือแปดที่ที่ทักไว้ทกรปการรังษมีขยับบวิภคจันระท
 นันเรียกว่าปรก
 ปรกคิ นันคือไท้แปดไปตามเก็บ เรียกว่าปรกคิทั้งแก่

ปริก นันคือเป็นชื่อแห่งน้ำผืนอย่างหนึ่ง
 ปริกษ นันคือคิตถานกนกกับคนอื่นนันเรียกว่าปริกษ
 ปวง นันคือเป็นชื่อแห่งกนอย่างหนึ่ง
 ปวง นันคือแกม เป็นคำกระษการ
 ปวง นันคือปรยโตโต ถ้วนก็คิ แลประกอบโตโตถ้วนก็คิ
 ก็เรียกว่าปวง เกลื่อนนกับคนปวง เกลื่อนเป็นกนคนัน
 พระอัฐ นันคืออการก เป็นคำกระษการ
 พระอนุชาธิราช นันคืออนุชพระมหากษการ
 พระอินทร์ นันคือเป็นชื่อแห่งเทวท
 พระทฤโกย นันคือนำพระโกย เป็นคำกระษการ
 พทง นันคือปกปึกทำงได้ย เรียกว่าพทง เกลื่อนนคำททท
 เภไปทททททท ๗ ก็พทงได้ย มิได้บอกความแก่
 เภเดย
 พึง นันควมว่าภม เกลื่อนนคำททททททท
 พึง นันคือเป็นชื่อแห่งเครื่อง เวื่อนอย่างหนึ่ง
 พึง นันควมว่าพึงนี้
 พทก นันคือแยกได้ย ทกกัน เรียกว่าพทก เกลื่อนนกับ
 พทกตทททททต่อแลแม่ แดททกเฉี่ยชอกททททเป็น
 กน

ทวิภ
นั่นคือเป็นชื่อแก่สิ่งที่มีรสเผือกอย่างหนึ่ง

ทวิภษ
นั่นคือคณไม้

ทฤกษชคิ
นั่นก็ว่าคณไม้เกลื่อนกล่น

ทฤษวีนฉ
นั่นคือวนไปทางทิศอีกสองวานั้น เรียกว่าวนทฤ

ษวีนฉ

แตรภ
นั่นคือเป็นชื่อแก่อย่างหนึ่ง

โทภ
นั่นคือเกลื่อนแก่ไม้เป็นกัน แต่เนื้อทั้งในนั้น
เทศไปทผลไม้เป็นพวกคณนี้ เรียกว่าโทภเกลื่อน

กัทภ
กัทภว่าแก่ไม้คณนี้โทภเดียวแล้ว

เทวียภ
นั่นก็ว่ามาก ๖ เกลื่อนคณทุกตัวได้ลงไปตามนทุก

ออกเทวียภไป

แปง
นั่นคือเป็นชื่อแก่สิ่งที่มีรสที่เขากันด้วยรสความเป็น
กันทำตัวรสเขากันถึงกัน ๆ นั่นเรียกว่าแปง

แปง
นั่นคือทุกเสียงไม้ซึ่งเรียกว่าทุกแปง เกลื่อนคณ
คณทวนอกทุกเป็นคณนั้น

โป่ง
นั่นคือแตกออกไปเรียกว่าแตกโป่งไป

บวงคอง
นั่นคือยวิภษถึงขอมกณ เรียกว่าบวงคองกณ
เกลื่อนคณทุกตัวความนั้นแทบทุกขบวงคองกณ

แล้ว

เปรียบ นันคือเป็นชื่อแห่งของอย่างหนึ่ง
ปกก นันคความว่าทมิโก เหมือนคำทกกว่าความเพี้ยน
ปกก แดปกกทาก
ปรฤษณ นันคความเหมือนนคปรฤษณาเหมือนนคณ
เปวก นันคือเป็นชื่อแห่งจักรที่ทกกรของอย่างหนึ่ง
โปรก นันคความว่าช่วย เป็นคำกระษักร
ปรณ นันคความว่าโตกินเขาไปเรียกว่าปรณเขาไป
ปรณิบค นันคือรกษเทมือนคทกกว่าปรณิบครกษไวโตค
แพ่ง นันคความว่าอย่างทุกโตผอญว เทมือนคทกกว่าความ
นื้อญแพ่งททยโตผอญว
โทรง นันคือไม้ที่เป็นรเดกก็คโคกก็คก็เรียกว่าไม้โทรง
ทรวง นันคือต้นเขาไปทมกเขาไปก็เรียกว่าทรวงเขาไป
เทมือนคทกกว่าทรวงคมีไปแพ
ทรวง นันคือกถาวนอชค
เทวียง นันคือเป็นชื่อแห่งทอยที่กินไม้อย่างหนึ่ง
ทวก นันคือเป็นชื่อแห่งเตียงอย่างหนึ่ง
ทฤคคคค นันคือเป็นชื่อแห่งชคคคคคคค เรียกว่า
ทฤคคคคค

ปกน นนคทพกักกคฝเทฝแก เทลือนคักฟูทักโกกร

ปกนรชฝูนน

แปรน นนคือเปนชือแก่งเตียงออย่างทฉิ่ง เทลือนคักบเดียง
แก่งทพรองนีน

ปรวน นนคทพกักไม่กล เทลือนคักทกักเวือนฉิมนแปรน
ไปแปรนผาไม่กวงโก้เตย อนึ่งคือปรวนแปรทกน
เทลือนคักบแปรแปรนเทลือนคักน

ปรนโก้ นนคือเปนชือแก่งการถ่นทอย่างทฉิ่ง

ปรน นนคือการทักชีกน เทลือนคักบปรนชิ่งไม่ชีก
กนฝู

ปรนโกย นนคือการทักไปทคฝโกยรชกนฉิ่ง เรียกว่าปรน*

ปรนโกย นนคือคองเตียงฝีนทงทคฝโกยรชกนฉิ่งทักฝีกนฉิ่ง
เรียกว่าปรนโกย

ปรนภฎาฉีก นนคือท่าฝีนกนแจวแจโก้เปนการษการ

เรียกว่าปรนภฎาฉีก

ปรนปรน นนคือการคักเตียงฉีกเปนเตียงนทนคฝแก่งฝีนกน

เปนกนนฉิ่งเรียกว่าปรนปรนเตียง

เปรียบ นนคือวักกนคักคือเตียงบกนคัก เทลือนคักทกัก

ไปคทาเปรียบผวยเงเขาเปรียบเทียบเนื้อความกัน
ปภม นนคิอความไว้ เกลื่อนคักพทว่าเกทกัมปภมเสียแต่

ไม่โทมนทกเช่นฉีก่อไปอีกแต่

ปริม นนคิอว่าจีนมทากนึ่งกักทกแ่งนกินกักที * เกลื่อนคัก
พทก่าไม่ดอชนัพริม ๆ ภาโยนุ่แต่ แลคณไม่งอก
ปริมพนคิณจีนมทานอ่ยกนึ่งแต่ อนึ่งความว่าเคม
เกลื่อนนท่าเคมค้มเป็นคณ

เปรมปรี นนคิอความว่าจีนชมอินคิ

ปภย นนคิอที่ไป เกลื่อนนกับคนท่าเขาซึ่งเมกกทกแต่
เมกกทกยถึงปภยไปนุ่

ไปรย นนคิอความก้เกลื่อนนกับปภยเกลื่อนนกัน

ทภน นนคิอคนก้เกี่ยวอิงตควทก่ง ๆ มีเนื้อเป็นคณเป็นฉา
นุ่เสียกว่าทภน

ทภน นนคิอตั้งที่ทักควยของเคด้องเป็นคณ ทักถม ๆ ทัก
ทักควบผูกคอวควายเป็นคณโทคณนุ่ เสียกว่าตฤ *

ทริบ นนคิอจอบทก เสียกว่าทริบทก

ทรม นนคิอเป็นชื่อแก่งตั้งที่ทักควยจนตควทกักทกรปรอง
นุ่ชย่งทนึ่ง

ทวทผ นันคือเป็นชื่อแท่งชั้นแรกทที่ตงนั้น เรียกว่าชั้น

ทวททววิ นันคือทอึงตทที่สซขยงไม่กอดกของนนี้ เรียกว่า

ทอึงทวททววิคือเทกตท

ทททผน นันคือเป็นชื่อแท่งคนดกตหนึ่ง

ทวอผ นันคือทวอผเพรียงกนททว คือทวอผมุดบรียวรณ

ททว คือมอดึงทวอผกนททว

ทททข นันคือเป็นชื่อแท่งอีตารอย่างตหนึ่ง อนึ่งคือเป็นวคมี
อย่างตหนึ่ง

เปรีขว นันคือเป็นตทวไม่เชื่องเรียกวทตทวเปรีขว

เปรีขว นันคือเป็นชื่อแท่งวคอย่างตหนึ่ง เทมือนกบรคแท่ง
มณทเป็นคณน

เปทว นันคือไม่เตนเปวเรียกวทเปทว อนึ่งคือเป็นชื่อแท่งกน
อย่างตหนึ่งที่มกถนคอผ ๗น

เททว นันคทททเทมือนกบโทรวทวเทมือนกน

ปตท นันคือเป็นชื่อแท่งตทวที่ขยในนทที่มีชื่อทง ๗ คือ
ปตทชอน ปตทชวค ปตทแฆงท ปตททวต ปตทข
ปตทก ปตททผอ ปตททวคตข ปตททงเทอขบ
ปตททวตเมค ปตทแปน ปตททวคทททททททท ปตทท

ปตทอ ๑ ปตทค ๒ ปตทค ๓ ปตทค ๔ ปตทค ๕
 ปตทค ๖ ปตทค ๗ ปตทค ๘ ปตทค ๙ ปตทค ๑๐
 ปตทค ๑๑ ปตทค ๑๒ ปตทค ๑๓ ปตทค ๑๔ ปตทค ๑๕
 ปตทค ๑๖ ปตทค ๑๗ ปตทค ๑๘ ปตทค ๑๙ ปตทค ๒๐
 ปตทค ๒๑ ปตทค ๒๒ ปตทค ๒๓ ปตทค ๒๔ ปตทค ๒๕
 ปตทค ๒๖ ปตทค ๒๗ ปตทค ๒๘ ปตทค ๒๙ ปตทค ๓๐
 ปตทค ๓๑ ปตทค ๓๒ ปตทค ๓๓ ปตทค ๓๔ ปตทค ๓๕
 ปตทค ๓๖ ปตทค ๓๗ ปตทค ๓๘ ปตทค ๓๙ ปตทค ๔๐
 ปตทค ๔๑ ปตทค ๔๒ ปตทค ๔๓ ปตทค ๔๔ ปตทค ๔๕
 ปตทค ๔๖ ปตทค ๔๗ ปตทค ๔๘ ปตทค ๔๙ ปตทค ๕๐

พรอข

นนคณาหม่าไม่มวิตุกชิ เกม็อนคักทกกว่ากิด ก่งทวอข
 ๑
 ๒
 ๓
 ๔
 ๕
 ๖
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐

พรอ

นนคณาหม่าไม่มวิตุกชิ เกม็อนคักทกกว่ากิด ก่งทวอข
 ๑
 ๒
 ๓
 ๔
 ๕
 ๖
 ๗
 ๘
 ๙
 ๑๐
 ๑๑
 ๑๒
 ๑๓
 ๑๔
 ๑๕
 ๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐

กดไปพท่เดียวทมห

ปด นนคือสิ่งที่มีเกศแก่กนกดวยแปนคน ที่ขงตูกโตชอก

นนั้นก็เรียกทปดกด้วย

ทด นนคือกระทไปตามคำกริไทรนนั้นเสยทว่าฟิดเทมือนนบ

ทดแต่ทดไม่แปนคน

ทด นนคือแปนชื่อแก่งกนอย่งหนึ่ง ที่โยททรวปดินกบทยมาก

นนเสยทว่าทด

เปด นนคือสิ่งที่มีทกรบโทเทกนอนแต่ไทรนนั้น เสยทว่าเปด

เทมือนนบแปดไม่แต่แปดผแปนคน

แปด นนคือกระทชวรดที่ภุกที่คนทงชวงไฟรแต่ไม่เทโรย

โทคนทชพรแต่เทโรโค่นนเสยทว่าแปดเทมือนนบ

แปดกนงถือแปนคนนน

แปด นนคททว่าทงทกวงงน เทมือนนบคนไม้คนโคกน

ทหนึ่งทงทกวงงนน ก็เสยทว่าคนไม้คนนี้แปดทท^น

แปด นนคือไม้มี เสยทว่าแปด

แปดแปดเดียว นนคททว่าอยู่แก่มีเกยวทเทมือนนบโคโคเอย่นชอก

เอย่นโจไปนนเสยทว่าแปดแปดเดียว เทมือนนบทททว่า

ทอยู่คนเกยวโทแปดแปดเดียวโค

เป็ด นันคือเป็ดชื่อแก่งคนไม่อย่างหนึ่ง

เป็ด นันคือเป็ดชื่อแก่งของเรือนอย่างหนึ่ง เรียกว่าผวยเป็ด

ปลาร นันคือเป็ดชื่อแก่งตามอย่างหนึ่ง

ปลอกเป็ด นันคือคนชื่อแก่งคนชื่อคนทวนันเรียกว่าปลอกเป็ด

เหมือนคนทุกกว่าชนิดที่ปลอกเป็ด

ปลอกแปด นันคือคนชื่อแก่งที่ชื่อ เหมือนคนทุกกว่าคนนั้นปลอกแปด

เขายี่สิบ เป็นคนชื่อนอก

ปลอก นันคือคนชื่อนอกแถวของเรียกคนชื่อนอกก็ แดง

ทำด้วยมือเป็ดคนทุกที่โตเขาค้นจีนก็เรียกว่าปลอกโทก็

ปลอก นันคือกระต่ายที่ชื่อจีน เหมือนคนปลอกซึ่งคนไม่

เป็นคนนั้น

แปด นันคือคนชื่อนอก คือทำไม้โตก็เรียกว่าแปด

เหมือนคนทุกกว่าของตั้งไม้เหมือนคนนั้นแปดคน

แดงคนชื่อนอกแปดไปทำไม้โต

แปด นันคือตั้งที่เขาค้นในทวนคนเป็นคน ที่เขาค้นไป

โทก็ชื่อแดงก็ ก็เรียกว่าแปด

โท นันคือเป็ดชื่อแก่งคนอย่างหนึ่งที่เขาชื่อนั้น

โททนต์ นันคือชื่อไม่อยู่ทนต์ไป เรียกว่าโททนต์ไป

โสด นนีกทมภกเกมีอนคนทั้นทภภทภซี้ดี่ซันนึ ก็เรียกว่กคน
นนทั้นทกโสดเทไปแถ

โสด นนีกือสกจีน เกมีอนกขวระเจเปนกนุสกจีนผาบนน้า
นนีกเรียกว่วระเจผนโสดจีนผาแถ

โสด นนีกือตั้งทีเททนทวขไมเปนกนุ ทีเททงักทวขได้
เทเปนกนุนน ก็เรียกว่โสดได้เท

เทศ นนีกือเปนชื่อแก่งเกวองเกียนเกวองรกขย่งทฉิ่ง
เรียกว่เทศเกียนเทศารก ฉิ่งกือไม้ทีสกโยแถน
เวือขย่งทฉิ่ง

พดก นนีกือคนทกภกทกไมไก่อขกนุน ก็เรียกว่ทกทด
เกมีอนทกทกว่กนุนนทกทถันก

ผดก นนีกือเขามือกนไวกักที กือกระทักไถดมตทวขมือกักที
ก็เรียกว่ผดก ๗ เกมีอนกขเขามือผดกคนไวมไทเวือ
โคนเปนกนุ แถเขามือผดกซึ่งเทือนกนเปนกนุไท
ดมตทน

พดิก นนีกือกขไปกขนผาเรียกว่พดิก เกมีอนทกทกว่
ทนอนไมทขยเฉยไทพดิกทวไปผาทีเกียว แถไป
พดิกกตบจนมเดียบทีมนว:โทม

เพลง นันคือเหมือนคนเห็นไปแต่ไม่พิจารณาแต่เห็นไปเหยียบ
สิ่งใดถึงคิดพิศพิศพิศไปแต่เฉยเฉยนั้น ก็เรียก
ว่ากินพิศพิศไป เหมือนคำพูดว่าทำเห็นมาเมื่อกระที่
กินพิศพิศไปเฉยเฉย

พดกพถ่าน นันคือน้ำไม่ล้นหยกแก้ว คือว่าคนมากแก้ว เหมือน
คำพูดว่านน้ำของพดก พถ่านน้กแต่คนเขาเวือน้ำ
พดกพถ่านน้กของขุระกาย

ปดอก นันคือสิ่งที่ทำทวยไม้แต่ทวยแต่แตกเป็นคณที่ต่ำ
ทรปคณวักดังทง ๗ มีถิ่นน้เป็นคณมิไค้ทดกโค่น
เรียกว่ปดอกน

เป็ดอก นันคือสิ่งทีคณอยู่ทงนอกคณไม้เป็นคณก็เรียกว่เป็ดอก
ไม้ ๗ นันคือเป็นชื่อแก่ทงนออย่างคณ

ปดง นันคือยกน้กว่คณนอบน้กว่คณนอมก็กว่คณนเอากว่
ก็เรียกว่ปดง เหมือนคำพูดว่ายกน้ปดงได้ยทากน
แต่ทงนอบน้ทงนอไว้แก่ทงนอ แต่ทงนอจิกนไค้
ทงนอ แต่คณน้ทงนอ:ปดงนเอเมื่อไร

ปดงคณ นันคือนเอ

ปดงเปดง นันคือนน้ทงนอ นน้ทงนอ:ปดงนเอ

แปลงเสียง นันคือมันนุกซึ่งเสียงออกนั้น เรียกว่าแปลงเสียง^{ออก}
 แปลง นันคือกระทำที่ลึกลับเต็ม นันเรียกว่าแปลงเหมือนนก
 จมอยแปลงซึ่งเรือเป็นก้น นัน
 ไปลง นันคือเป็นชื่อแก่งไม้ขย่งกึ่ง
 ปดอง นันคือเป็นรูปไปในคินกักในภูเขาเป็นก้นกักที่แตกกัก
 ไทกักกักเรียกว่าปดอง เหมือนคำพม่าภูเขานี้เป็นปดอง
 ลงไป
 ปดอง นันคือเป็นรูป ๗ ไปนันเรียกว่าปดอง เหมือนนกปดอง
 ขย่งแกปดองไม้ไม้เป็นก้น นัน
 เป็ดอง นันคือต้นแว้คมกแว้ เหมือนคำพม่าแว้คนแว้
 เป็ดองต้นแว้นกคมกแว้นก
 เป็ดอง นันคือแก้ออก เหมือนนกเป็ดองผ้อออกทากกขแด
 เป็ดองเข้อออกทากกขแดไม้
 พดวก นันคือภงคกตง) เหมือนนกขื่อเขาเป็นก้นแกง
 ทดกตงทากกอนแต้นัน ก็เรียกว่าขื่อพดวกตง
 พดง นันคือโคตเข้ขานักเรียกว่าโคตพดง เหมือนคำพม่า
 ภู่นันโคตเข้ขานัก
 พดง นันคือดีมไปทงไปเรียกว่าพดงไป เหมือนคำพม่า

ทกตทกตไปแคว

สท

นั่นคือเป็นชื่อแควเดียวอย่างหนึ่ง เกลื่อนกบเดียว

แควระโหมยโจนตทกเวือนนั้น

ทต

นั่นคือเกือกจีนมาก เกลื่อนกบน้ำเป็นก้นตต เกือกจีน

มากากม่อนนั้น

ทต

นั่นคือเป็นชื่อแควของถ่นอย่างหนึ่ง

ทตทท

นั่นคือทตที่ที่เขาแควเป็นบกกทอนเป็นทตเดี่ยว

ทตนั้นเรียกว่าทตทท

สท

นั่นคือลงไปกว่าคือที่แควทุกที่ที่ก็เรียกว่าสท

เกลื่อนกบสทสทสทสทสท

ทต

นั่นคือไฟตกมาก เรียกว่าไฟทต เกลื่อนกบทุกที่ไฟ

ตกทตแล้วเขาหม้อมากก็เรียก

ทต

นั่นคความว่าออกทตที่ ว่าเดี่ยวที่ เกลื่อนกบทุก

ที่เข้าออกทตแล้ว แควระโหมยโจนน้ำเดี่ยวทต

ทต

นั่นคือเป็นชื่อแควโหมยอย่างหนึ่ง

ทต

นั่นคือเป็นชื่อแควของที่หม้อเกือกจีนอย่างหนึ่ง

ทต

นั่นคือเขาเขาเรียกว่าทตเขา เกลื่อนกบทุกที่

ความเขาทตเขาแล้ว

เกวียง นันคือไถ
ปลอก นันคือลอก เกลือนกขปลอกปลอกออกเทากุเข็กนัน
ปลอกเป็อง นันคามาเก้เกลือนกขปลอกเกลือนกข
ปลอก นันคือเก็กคือเก้เข้เข้เกวักว่าปลอก เกลือนกขปลอกเกบ
ซึ่งตกไม้แตกอกไม้เป็นกน
ปลอก นันคือไม้กขไม้ปะเสือกว่าปลอก เกลือนกขกุกว่าเกวไป
กเทวนันปลอกไปก็เกยไม้กขไม้ปะเทเตย
ปลอก นันคือเข็กซึ่งเฮ เกลือนกขใจเทปลอกเฮาของแก่ง
ทกนเป็นกนนั้น
เป็อง นันคือผดกน เกลือนกขคนผดกเป็องซึ่งผด
ผดกนเป็นกนนั้น
ปลอก นันคือเป็นชื่อแก่งผกขปลอกหนึ่ง อนึ่งคือเจบคือได้ยว
เกลือนกขคนผกขเป็นกนไทปลอกไทได้ยวไป
แปลบ นันคามาเกลือนกขปลอกเกลือนกข
ปลอก นันคือฮฮนวอนกวรจากฮฮฮฮฮฮฮฮฮ เกลือนกข
ฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮ
ปลอก นันคามาเก้ฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮฮ
ผดก นันคามาเกลือนกขเป็องเกลือนกข

ผลคหว นนคือเป็ถียนเววกน

ผลค นนคือคกกว่าคือทายไปจากกนกว่า เหมื่อนค้ทกว่า

ไมมนผลคคกตงผ แดกทผลคทายไปทน

ผลคค นนคือถมกก็มิได้ถมกก็ แ่คระหม่าไปนนเวียกว่า

ผลคค เหมื่อนกบคนเท็นททงถนแดผลคคถมไป

นน อเนื่กมว่าลิกเหมื่อนค้ทกว่ายงผลคคไปไม่ตก

ผลคค นนคือทกเวียกว่าผลคค เหมื่อนค้ทกว่านกน้มนทก

ผลคคคก

ผลคค นนคือเร้ เหมื่อนค้ทกว่าไปเร้ผลคค

ผลคค นนคือกวะท้ไค้ถียนทกยกว่า ค้ชหม่าเดี่ยกว่าเหมื่อนค้

ทกว่าตทกคคน้มนผลคคทนทก แดเฮม่นไปผลคค

ช้กวะเดี่ย

ผลคคค นนคควมว่ามก เหมื่อนค้ทกว่าที่น้ปตม่นช้มนกมน

ผลคคคคไป

ผลคคค นนคควมว่าว้งไป เหมื่อนค้ทกว่านนวังผลคคคไปน้มน

ผลคคค นนคือช้อนไม่ล้เนื่อมนนเวียกว่าผลคคค เหมื่อนกบมะ

ทกว่าช้อนที่ช้อนไม่ล้เนื่อมนน ก็เวียกว่ามะทกว่าผลคคค

เพถียน นนคือลิก เหมื่อนค้ทกว่าทนงถือน้ช้กวะลิกเพถียน

ไปไม่ตก

เพลิง นันคือเพลิงไฟ เกลื่อนคำทุกคำที่ไปเกี่ยวพัน

เพลิงไฟไป

พลบ นันคือความตกแล้ว เรียกว่าพลบ

พลบ นันคือเป็นชื่อแห่งคนอย่างหนึ่ง

พลบพลา นันคือประเทศที่ท่าทางวาระษการอุยกประเทศนั้น

เรียกว่าพลบพลา เป็นคำวาระษการ

พลบพลิง นันคือเป็นชื่อแห่งคนอย่างหนึ่ง

พลม นันคือเป็นคนทุกหมู่ทุกไมไกร้อยคนนั้นเรียกว่าทุกพลม

เกลื่อนนกับคนหมานทุกคน

พลา นันความว่าแสงสว่าง เกลื่อนนกับคนมากไปเห็นไปใน

เขตทางคั้นนั้น ก็เรียกว่าใครากไปพลา ๆ ไปท

แพดม นันความเกลื่อนนกับพลา เกลื่อนนกับ เกลื่อนคำทุก

ที่ใครากไปแพดม ๆ ไปท

ปดอม นันคือเป็นชื่อคนเรียกว่าปดอม เกลื่อนคำทุก

เจ้านิกวากมนปดอมปดอม

ปตย นันคือใช้ทั้งคนเรียกว่าปตย เกลื่อนนกับปตยไม่

เป็นกัน

ปลิว นันคือเป็นชื่อแห่งก้นอย่างหนึ่ง

เปลวไฟ นันคือไฟที่ตกจับลงบนไม้พ่นที่ขยับไปนั้นเรียกว่า

เปลวไฟ

ปลอ่ย นันคือมีโครงบ่วงหวีเรียกว่าปลอ่ย เหมือนคนก่อกวัก

เขาไก่ไปปลอ่ยเดียว

เปลี่ยว นันคือทางที่คนมากตาที่ไม่มีคนเดินไปมานั้นเรียกว่า

ทางเปลี่ยว

เปลี่ย นันคือคนเห็นไม้ไค่นันเรียกว่าคนเปลี่ย

พถาย นันคือควัก เหมือนนกขบหงสนันเรียกว่าหงพถาย

พัว นันคือบิกไปทวนไปเรียกว่าพัวไป เหมือนนกขบมือ

แฉกนันบิกพัวไปนั้น

พดอช นันคือเป็นไปควายก็ว่า เหมือนนกขบคนร้องก็ว่าร้องก็

ควาย ก็เรียกว่าพดอชร้องก็ อนึ่งคือพดอชเทศก็ว่า

เพ็ช นันคือเป็นชื่อแห่งเครื่องติดเด่นที่ทักควายทอดกตยง

อนึ่งคือเป็นชื่อแห่งลัทธิอย่างหนึ่ง

แพดะโถม นันคือว่ากล่าวชักชวนเขาให้เขย็นก็ควายคนนั้น

เรียกว่าแพดะโถม

เพดะลา นันคือกระทำลาของสิ่งใดก็กคนเขานั้น เรียกว่า

ท้าว เกษาระลา
นนคือตั้งที่ท้าวขยไผ่ก๊กก็ทรวเทอดก๊กก็ ทำตัวทรว
แกงกินรูกกินนั้นเรียกว่าท้าว

ผ้า นันคือสิ่งที่ยึดกันบังไหมอีกซักหนึ่งเรียกว่าผ้า เกลื่อน
กับผ้าเวียนเป็นกันนี้

ผ้า นันคือชิ้นคือตัวเรียกว่าผ้า เกลื่อนกับผ้าตัวซึ่งขาด

ผ้า นันคือสิ่งที่ยังเก็บกันอีกบังอยู่ในโลกกันนี้ ที่ไต่กัน
แล้วไปนั้นแต่ไม่เหน็ดกันนี้เรียกว่าผ้า เกลื่อนคำทุก
ว่าทากเป็นผ้าไป หนึ่งคือเทกตักเรียกว่าผ้าผูกต

ผ้า นันคือประเทษอากาศเบื้องบนนี้เรียกว่าผ้า

ผ้ากิน นันคือประเทษทผ้ากินที่เคลือบลงกับพื้นนี้ เรียก
ว่าผ้ากิน

ผ้าผ้า นันคือสิ่งที่ยึดกันมาแต่อากาศแถวบนเหมือนไต่กัน
แต่ดกซึ่งตัวกายแต่คนกายเป็นกันนี้ เรียกว่า

ผ้า

ผ้าสีเด็ก นันคือเป็นค้ำค้ำกเล่นแห่งหัวเมือง

ผ้ารอง นันคือสิ่งที่ยึดกันอยู่บนอากาศเมื่อฝนจะตกกันนี้ เรียก
ว่าผ้ารอง

ผ้ามือ นันคือทผ้ามือที่รับของแต่กึ่งถึงใจถึงหนึ่งนี้เรียก
ว่าผ้ามือ

ผัดมะฉี่ นั่นคือสิ่งที่ยึดมือเข้ามือแกงนั้นเรียกว่าผัดมะฉี่

ท้าวแดง นั่นคือสิ่งที่ยังเก็บเงินบนซากท้าวแดงเหมือนที่ไฟเผื่อ
ท้าวของนั้น เรียกว่าท้าวแดง

ผัดผิง นั่นคือผัดกุกที่วิทาที่ทักด้วยขี้หมูด้วยปูนนั้นเรียกว่าผัด

ผิง
ทักถน นั่นคือผัดกุกที่วิทาที่ทักด้วยขี้หมูด้วยปูนนั้นเรียกว่าผัด

ผี่ นั่นคือเป็นชื่อแกงโวกที่เปนมัทวจีนอย่างหนึ่ง

ผี่ทกษ นั่นก็เปนมัทวจีนอย่างหนึ่ง

ผี่กระต๊อ นั่นก็เปนมัทวจีนอย่างหนึ่ง

ผี่มะแวง นั่นก็เปนมัทวจีนอย่างหนึ่ง

ผี่ นั่นก็เปนมัทวจีนอย่างหนึ่ง เหมือนกับเตียง
แกงคนนอนหลับแตกายใจนั้น

ฝ
ฝ นั่นคือของจีน เหมือนกับขนมหนึ่ง แต่มนทของจีนนั้น
ก็เรียกว่าขนมฝจีน

ฝ นั่นคือสิ่งที่ยังเก็บเงินในทักเป็นเมทจีนมานั้น
เรียกว่าฝ

ไฟ นั่นคือสิ่งที่ยังเก็บเงินแตกมัททักไตตั้งของทัก ๆ
คกนั้นเรียกว่าไฟ

เผ้า นุ่นคืออวาทศ เทมือนกบคนวรกษซึ่งเรือนแปนคนมิโท
โหวผู้ยกยดกรของพิงกณังพิงโคโคณน ก็เรียกว่าเผ้า

เรือน เทมือนคำทกว่ำเกาะมีทวะไปเฮงพเผ้าเรือน
อนึ่งคือเขาไปถัทนทแ่งทวะมททวะชทวก็เรียกว่า
เขาเผ้ากระชทว เทมือนคำทกว่ำวณนี้เกาะเขาไปเผ้า

เผ้าแฝก นุ่นคือทิกกณแปนคเรียกว่าเผ้าแฝก เทมือนกบคนค
แฝกทิกกณแปนคณน

ฟก นุ่นคือขามจีนมาเรียกว่าฟกจีนมา เทมือนคำทกว่ำทว
ทโคณไม่ฝกจีนมา

ฝก นุ่นคือตั้งทงเก็กแ่งคณไม้ที่เป็นช่อทวก็ตั้งฝกก็
ที่มีเมกขยั้งไบนนเรียกว่าฝก เทมือนกบฝกท
แปนคณน อนึ่งคือตั้งทิมเครื่องทททวกรมีทอก
ทบแปนคณ ก็เรียกว่าฝกทอกแดฝกทบ

ฟัก นุ่นคือแปนชื่อแ่งกนอย่งทณัง อนึ่งคือเทมือนกบ
ทงๆ มีไก่แปนคณแดนอณกบซึ่งใจแ่งฝกท
ชอกนุ่นก็เรียกว่าไก่ฝกใจ

ฟักเขียว นุ่นคือแปนชื่อแ่งฟักอย่งทณัง

ฟักทอง นุ่นก็แปนชื่อแ่งฟักอย่งทณัง

สลักสลัย นันคือเป็นพวกทอง เรียกว่าสลักสลัย เหมือนคำพูดว่า
คนนั้นเป็นสลักสลัยของคนนั้น

สลักแกง นันคือเป็นชื่อแกงสลักอย่างหนึ่ง

สลัก นันคือเหมือนระเฆาของไปไต่บุ้กคนอื่นเป็นกันแกงมี
ไต่ไปเองแกงไต่คนอื่นไปไต่ ก็เรียกว่าสลักเขาไปไต่

สลัก นันคือไม้ไผ่เป็นคนที่ผ่าเป็นซีก ๆ แกงถ้วยปราช
ดั่งก่ง ๆ นันเรียกว่าสลัก เหมือนกับสลักเรือเป็น
คนนั้น

สลักฝั่ง นันคือริมแม่น้ำแกงริมคลองเป็นกัน ก็เรียกว่าสลัก
ฝั่ง เหมือนคำพูดว่าเขาอย่าสลักฝั่งไหน

สลักเรือ นันคือไม้ซีก ๆ ที่ไปเรือนนันเรียกว่าสลักเรือ

สลัก นันคือทกคือธอนก็เรียกว่าสลักทกสลักธอน

สลัก นันคือตั้งที่เขยิบทวยผาแถบภควนฝนเป็นกัน ถ้าทวย
คนนอนนนันเรียกว่าสลักนอน

สลัก นันคือเป็นชื่อแกงคนอย่างหนึ่ง

สลัก นันคือกระทำไต่ธากทวยผาดั่งก่ง ๆ เป็นคนก็
เรียกว่าสลัก เหมือนกับสลักทวยผาเป็นคนนนัน
อันนี้คือเป็นชื่อแกงคนอย่างหนึ่ง

ฟอกท่ง นุ่นคือกระทำให้ท่งลวดท่ง ๆ ขานุ่นเรียกว่าฟอกท่ง

ฝือก นุ่นคือไม้ซีก ๆ เม่นก้นแดงเขาทรายแดงอกเป็นก้น
ถกโทศิกกนุ ทบประทอคุมตั้งท่ง ๆ นุ่นก็เรียกว่าฝือก
เหมือนกบฝือกทอซึ่งคนกายนุ่น

ท่ง นุ่นคือเขาทคอยยดคยตั้งท่ง ๆ นุ่นเรียกว่าท่งเหมือน
กบท่งเทศนากเป็นกนุ่น

ฝ่ง นุ่นคือเขาทมกนุวโคกคินเป็นก้นเรียกว่าฝ่ง เหมือนกบ
ฝ่งสีเป็นก้น

ฝ่ง นุ่นคือวิมแม่แม่เป็นก้น เรียกว่าฝ่ง

ฝ่ง นุ่นคือเป็นชื่อแก่งกนุอย่างท่ง

ท่ง นุ่นคือก้นเขาที่เขานวกแถวเรียกว่าท่งเขา ขนึ่งคือ
กนุไม้ไควเทศก้เรียกว่าท่งท่ง

ฝ่ง นุ่นคือเป็นชื่อแก่งเขาย่งกนุ

ท่งฝือก นุ่นความว่ารัทวไปกลอดกไป เหมือนคำทกว่าความ
นุ่นเขาท่งท่งกนุกลอดกไป

ฝ่ง นุ่นคือเป็นกนุกนุไปเปนอนมากเรียกว่าฝ่งเกลื่อน
คำทกว่าเกกนุณนากทบฝ่งท่งเปนอนมาก

แฝง นุ่นคือแอบคือซ่อนเรียกว่าแฝง เหมือนคำทกว่า

เขาเห็นภรรยาคนหนึ่งเขาหาแสงรอกอยู่จะเป็นคนทีคน
ท้ายไม้เตย

แพ่ง นันคือเป็นชื่อแท่งกันอย่างคนึง

ฟอง นันคือตั้งที่บังเกิดขึ้นแก่ม่อเขาไปนคนเมื่อทงเขา
นัน ก็เรียกว่าฟองเขา

ฟอง นันคือถอยอยู่ในน้ำเรียกว่าถอยฟอง เหมือนคนทำทุก
ท่าระถอยฟองอยู่ในน้ำ

ฟอง นันคือคนมากวาท่อนกภยถึงไกลถึงคนึงแก่คนแก
คนก็เขาควาที่เขาทำอันภยไปทั่วทั่วทุกแผ่นดิน
กินเมืองนัน อย่างนี้แกเรียกว่าฟอง เหมือนคน

ฟองมน ทกว่าเขาฟองทากตัวโทษเขาอยู่
ฟองมน นันคือเป็นชื่อแท่งทุกกลม ๆ อย่างคนึงเรียกว่า
ฟองมน

เฟื่อง นันคือเป็นกตัญเป็นก่เรียกว่าเป็นเฟื่อง เหมือน
กบฏเฟื่องเป็นคน

เฟื่องฟุ้ง นันความเหมือนกบฏทั้งเฟื่องเหมือนคน

ฝัก นันคือกระทิงตั้งมีเขาเป็นคน กระทำโทษคน
แกดบทมกทำคัพกระทิงเป็นคน นันก็เรียกว่าฝัก
เขา

ฝน นันคือถไปผ เทมือนกบฝนยกกนเปนคนนัน อนึ่ง
คือเปนชื่อแก่งน้ำที่คกคพมาแก่อากษณากก็คือนอยกก็
ก็เรียกว่ฝนคก

ฝนคอง นันคือเปนชื่อแก่งจิกอย่งกนึ่ง

ฝนแฉง นันคือฝนไม่คกเรียกว่ฝนแฉง

ฝน นันคือฉลกรเทนไปคอง ๆ นันเรียกว่ฉลกรฝน

ฝน นันคือกระคกตั้งอกจันผนโยนยักที่ค้ควบเค็ยวตั้ง

คอง ๆ นันเรียกว่ฝน อนึ่งคือเฮาชาวทอคอง ๆ ฉลกร
เปนคณกระท้ทอถึงคอง ๆ ทคกก็คมีไค้ทคกก็ค ก็
เรียกว่ฝน เทมือนกบฝนพันเปนคนนัน

ฝน นันคือกระคกตั้งคอง ๆ ฉลกรแฉงคองเปนคณ กระคก
ไค้เปนเกดิยวก็คมีไค้เปนเกดิยวก็ค ก็เรียกว่ฝน
คยฝนคอง

ฝนเก็อน นันคือคองคิมไป เรียกว่ฝนเก็อนไป

ฝนเช็อก นันคือกระคกซึ่งปอแฉงคณเปนคณไค้เปนเกดิยวค
ไค้ควบคชกถึงคอง ๆ นันก็เรียกว่ฝนเช็อก

ฝนเก็ยน นันคือเฮาจั้งผาฝนไค้คยคองน กระคกไค้คอง
คณ ๆ ค้ควบคคไฟนัน เรียกว่ฝนเก็ยน

สัณ ^น นันคือเข็ชอกคือคกเวียกว่าสัณ เหมื่อนนกับสัณเข็ชอก
ซึ่งรบนมกินน

กัณ ^น นันคือเป็นชื่อแก่งถกวอย่างกฉิ่ง

ลัณ ^น นันคือเป็นยาที่คองกำฝอย่งกฉิ่ง

ลัณสั ^น นันคือท่วงชาฎากษะษกรเป็นคณนัน ก็เวียกว่าลัณสั

ชาฎา

กัณ ^น นันคือไมที่ไดคิกไปถักรบทุกเขาเป็นคณนัน ก็
เวียกว่ากัณทุกเขา

กัณ ^น นันคือคอยยงชวจินก็เวียกว่ากัณจัน เหมื่อนคกทุกกว่า
โรคคณนคอยที่นคตายจันนอยคฉิ่ง อนึ่งคือคณเขา
ขอบพันว้อคินจันแฉะปลอกดังก่าง ๆ ไทงนมนันก็
เวียกว่ากัณคิน เหมื่อนคกทุกกว่าเกาะกัณคินได้ยก่อน
แฉะจึงปลอกคณจิงตามค

กัณกัณ ^น นันคือไมที่ขงเป็นคณนอยยงไมโคล่านันเวียกว่ากัณกัณ

กัณลั ^น นันคือไมที่ล่แฉะเป็นซึก ๆ ถักรบได้ไทงนันเวียกว่ากัณลั

ลัณ ^น นันคือคิงที่เปนผเงอียกอย่คณนคณทง ถัดม
คคแฉะกับคทงไปนัน ถึงนันแฉะเวียกว่าลัณ

ลัณเก ^น นันคือเก้ที่ตะเข็ชอก ๆ ก็คณคคยทงไปนันเวียกว่า

ฝ่อนแท่น
ฝ่อน น้นคือหมกคือท่า เหมือนกับฝ่อนเขาเป็นต้น
ฝ่อน น้นคือแก่นท่าเรียกว่าฝ่อนท่า เหมือนกับพวกเล่นระ
คองแกลโจนเป็นกนนั้น
ฝ่อน น้นคืออรควมสกนนั้นก็เรียกว่าสกนฝ่อนสกน อนึ่งคือ
เหมือนคนกินซึ่งจรกแฉกสกนสกนไปท่าทหน้าฝ่อนยัง
ไม่กินน้นก็เรียกว่าสกนฝ่อน เหมือนท่าทุกท่าคน
น้นกินแต่สกนสกนออกฝ่อนที่เกี่ยว
เพื่อน น้นคือทงคือตีมเรียกว่าเพื่อน
เพื่อนระก น้นคือระกทงตีมเรียกว่าเพื่อนระก
ฟอยคมอบ น้นเหมือนกับคนคมอบแก่พระมทกกระษท เป็นกนนั้น
ก็เรียกว่าฟอยคมอบ
แพบแปบ น้นคือเดกเขาไปย้อมเขาไป ก็เรียกว่าแพบแปบเขา
ไป เหมือนท่าทุกท่าสกนน้นสกนแพบแปบเขาไป
กัสม น้นคือเป็นชื่อแกงแก้วของ รชสกนอย่างกนึ่ง
กัสม น้นความว่าสกน เหมือนท่าทุกท่าสกนน้นสกนสกนสกน
สกนสกนไป
กัสมสกน น้นความว่าเหมือนกับสกนระสกนยังแก้กสกนตัวสกนสกน

แตกต้นตะลอมกระตบซึ่งกันแตกนแตกฟองโตน

เด็กจันท์เรียกว่าคดตะลอมชกเป็นฟมฟองไป

ฟมฟอง

นี่คณากว่ามากเหมือนกัน เหมื่อนนกับคนกินซึ่งเกร็ง

ฮากมากเป็นคณ แตช้อย่ายเป็ดองผากคณคณน

ก็เรียกว่าคณฟมฟองน เหมื่อนคณคณคณช้อย่ายช้อย่าย

ฟมฟองนช้อย่ายคณคณคณช้อย่ายคณคณคณ

แฟ้ม

นี่คือเป็นช้อย่ายคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณ

คณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณ

เทียม

นี่คณากะเหมื่อนแฟ้มเหมื่อนกัน

ฝ้าย

นี่คือว่าทง เหมื่อนคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณ

ทงน

ฝ้าย

นี่คือ เป็นคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณ

ท้าย

นี่คือของฝอยคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณ

ทงนคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณ

ฝ้ายน

นี่คือทงนคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณ

ท้ายเกษ

นี่คือเป็นช้อย่ายคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณ

ฝอย

นี่คณากว่าตะเยือก เหมื่อนคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณคณ

คณ

คือ เป็นชื่อแห่งร่มอย่างหนึ่ง

เก็ย นันคภาพวักท เทมือนคักททวักถักนียก เก็ยนุก

เผือ นันคภาพวักทชกนุก เทมือนคักททวักถักนียกพื้นเผือ*

ฝือ นันคักอบบตงแทงตงเวียกทวักฝือตง เทมือนคักททวัก
ทวักฝือฝือตงไปแต

ทือ นันคภาพวักทง เทมือนคักททวักไม้นันนงภมทือนุก

ภา ^พ นั้นคือเป็นคักนกับไป
 ภา นั้นคือเป็นชื่อแห่งธกวอย่างหนึ่ง
 ทภา นั้นคือเป็นชื่อแห่งธกวอย่างหนึ่ง
 ทภา นั้นคือแซว เทื่อนนกับคนเขาเขาแซวว่าทำงานหนัก
 เรียกว่าเขาเขาแซวภาไว้

ภาทก นั้นคือภาทก ทมข่าฟ

ภาทกไม นั้นคือศกณิง

ภาทกฆฏ นั้นคือหม่าซึ่งภาทก ทมข่าฟ

ทภาฬรอก นั้นคือเป็นชื่อแห่งทภาที่อยู่ในบ้านอย่างหนึ่ง

ภาทกา นั้นคือน้องของแม่นั้นเรียกว่าภาทกา ทมข่าฟ

ภาทกโธ นั้นคือธก ทมข่าฟ

ภาทกค นั้นคือไม้ที่ทักไถมีคั่นคั่น ภาทกขวองแดงนั้นเรียก
 ว่าภาทกค

ทภาโน นั้นคือเป็นชื่อแห่งทภาที่อยู่ในบ้านอย่างหนึ่ง

ภาทกธง นั้นคือธก ทมข่าฟ

ภาทกท นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนอย่างหนึ่ง

ทภาทก นั้นคือทภาที่ได้ยจิกวนั้น เรียกว่าทภาทก

ภาวิ นันคือทพยแบก ทามบาท
 ภาณ นันคือหารยา ทามบาท
 ภาเว นันคือหาร ทามบาท
 ภาเรศ นันคือเป็นชื่อเรียกแก่ผู้ทอ
 ภาเรศวะ นันคืออระตวะหาร ทามบาท
 ภาต นันคือคอกไม้ ทามบาท
 ภาตี นันที่วาคอกไม้เหมือนนก
 ภาตภาต นันคือเป็นชื่อแก่เครื่องกระษกรทพชย่งกน
 ภาเรศม์ นันคตมวักทวาระค เรียกว่าภาเรศม์ เหมือนค้ำท
 ภาเรศม์ ภาเรศม์ไปทงภาเรศม์อยู่
 ภาตโก นันคือตม ทามบาท
 ภาทอ นันคือเป็นชื่อแก่ของที่ทำทวยของเหมือนเป็นกน
 ภาทอ ภาทอมีเสียงทง เป็นของใช้ทงทงน
 ภาช นันคือฉิก เหมือนนกขฉิกทวคนเป็นกนนั้นนก็เรียก
 ภาช ภาช เหมือนค้ำททวาคนฉิกไปฉิกคนน
 ภาไก นันคือไม้สีกวาคือไม้ไคกว เหมือนค้ำททวภาไก
 ภาไก ปกกฏ แดทภาไกถึงโกถึงคณเดย
 ภาไกทกท นันคือคนเขาถูกเฉยเป็นกน ทยไว้แก่ทงทงฉิน

จระผาไก่ทอง เขาผู้น้อยพจนินแล เรียกว่า ผีไก่ทาก
 ผี นันคือไม้พริกที่คือไม้ทมหักที่ว ก็เรียกว่าผี
 ทผี นันคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง
 ผีควรวก นันคือทงของผีทงนั้น เรียกว่าผีควรวก
 ผีทณผีท นันคือเป็นคุณผีทณแต่คนผีททเป็นคณก็เรียกว่า
 คณผีทณผีท
 ผีฮัง นันคือเป็นชื่อแห่งเสียงทงนิกเรียกว่าเสียงผีฮัง
 ผีอ นันคือเป็นชื่อแห่งทวนที่อยู่ภายในทวน
 ผีอบอน นันคือผีที่อยู่ไม้ทงทงบไปนั้นนวยผีทงอย่างผีแล เรียกว่า
 ผีอบอน
 ผีพ นันคือทณ ทมบาท
 ผีทท นันคือผีจิกรอนช่อน ทมบาท
 ผีผี นันคือทณทง ทมบาท
 ผีท นันคือททไม่พ เรียกว่าผีท
 ทผี นันคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง
 ทผี นันคือเป็นทททเป็นทงก็เรียกว่าทผี เทผีอนคำทท
 ทคนนทททอยู่ทงทผีท
 ผีล นันคือคณททททท ทมบาท

มหะเทศ นันคือกันเทศนัน เรียกว่ามหะเทศ
 เพลก นันคือโคต ทามบาท
 เพลน นันคือร่วมประเวณีทวยทญูนัน เรียกว่าเพลนเพนค
 ฝ้ายทว:หงษ์
 เมทะยัททนะ นันคือเป็นชื่อแก่งแม่น้ำต่างอย่างหนึ่ง
 เมธา นันคือสีปัญญา ทามบาท
 เมว นันคือเทาทะเพว ทามบาท
 แม่ นันคือมารทกที่เป็นที่เด็กนัน เรียกว่าแม่
 แกม นันคือเป็นชื่อแก่งเสียงทวคอย่างหนึ่ง
 แม่กอง นันคือคนที่เป็นใหญ่ไกรทวทวคนทั้งปวงที่ทกทนเป็นกัน
 นันเรียกว่าแม่กอง
 แม่จมน นันคือจมนใหญ่ ๗ นันเรียกว่าแม่จมน
 แม่ศก นันคือทญูที่ทวยราชทง ๗ นันเรียกว่าแม่ศก
 แม่คว นันคือทญูที่ทกทวยทกควนัน เรียกว่าแม่คว
 แม่ชี นันคือทญูที่ทวคเป็นชีนัน เรียกว่าแม่ชี
 แม่คิน นันคือคักคินนัน เรียกว่าแม่คิน
 แม่กท นันคือคนที่เป็นนคยททนัน เรียกว่าแม่กท
 แม่ค้ำ นันคือประเทษที่มีน้ำทุกทงทงใหญ่ แลมีน้ำไหลไปมา

นี่ก็เรียกว่าแม่นี้

แม่ผ้อย นี่ก็ชื่อแม่เตียงไซ้แม่เก็บคนนี่ เรียกว่าแม่ผ้อย

แม่ผก นี่ก็ชื่อเป็นชื่อแก่งทลุงที่ถือฝอย่งคนนี่

แม่ผือ นี่ก็ชื่อแม่ผือนี่ เรียกว่าแม่ผือ

แม่ผ่าย นี่ก็ชื่อทลุงที่สวนทบกี้ที่ฝวอฆ่ากี้ ก็เรียกว่าทลุง

แม่ผ่าย

แม่ผนพ นี่ก็ชื่อทลุงที่ท่ากรบไท่นพูนนี่ เรียกว่าแม่ผนพ

แม่ผก นี่ก็ชื่อมารกที่ฝกนไท่นกเก็บคนนี่ เรียกว่าแม่ผก

แม่ผาย นี่ก็ชื่อแม่ของเมียนนี่ เรียกว่าแม่ผาย

แม่แระ นี่ก็ชื่อคนแระที่บงเก็บคนนี่ เรียกว่าแม่แระ

แม่เตียง นี่ก็ชื่อทลุงที่เตียงนี่ เรียกว่าแม่เตียง

แม่เทอดก นี่ก็ชื่อเป็นชื่อแก่งเทอดกที่กกเทอดกไค้อย่างคนนี่

แม่โทศก นี่ก็ชื่อเขาที่เตียงชีวิตกวตทพม่นนี่ เรียกว่าแม่โทศก

แม่ นี่ก็ชื่อเป็นคำปริศนาคำกลอนได้ เหมือนคำททว่าแม่ผี

แม่โทแม่โทแม่โ

แม่ นี่ก็ชื่อเป็นชื่อแก่งรกรรทกที่เขามาทำตั้งทาง ๆ นี่

โทม นี่ก็ชื่อตั้งที่ออกมาจากทกตทแลเขาเขามาทำฝายฝ

ปมเป็นคนนี่เรียกว่าโทม อนึ่งก็ชื่อฝนที่คนเป็นโทชเดี่ยว

นมนเรียกทั่วถิ่นไทย

ไทม์ นนคือไม้เท้า เรียกทั่วไทย

ไทม์ นนคือเหมือนไฟติดดอกตามซังซึ่งมีเวียนเป็นคั่นก็เรียก

ทั่วไทย

ไม้เงก นนคือไม้ที่เขากองจีนทำทวยซกซึ่งแกะนมนเรียกทั่ว

เงกจากแกะ

ไม้ก้าน นนคือเป็นชื่อแก่งไม้ของกมิ่ง

ไม้พินัน นนคือเป็นชื่อแก่งไม้ของกมิ่ง

ไม้พ นนคือเป็นชื่อแก่งไม้ของกมิ่ง

ไม้ท นนคือไม้ที่เขากอง ๗ ไทอยู่ ๖ เป็นคั่นที่ทำทวยทวย

เกี่ยวดอกเป็นคั่นเรียกทั่วไม้ท เหมือนนกขี้ไม้ทงที่

เป็นคั่น

ไม้ทวยค นนคือเป็นชื่อแก่งไม้ที่เขากองในคณังชื่อของกมิ่ง

ไม้ท นนคือกระแทกทวยทวยไปมาทวยคั่น เรียกทั่วไม้

ทวยค

ไม้ท นนคือเป็นชื่อแก่งไม้ที่เขากองในคณังชื่อของกมิ่ง

ของมิ่ง

ไม้ท นนคือไม้ที่ถอกนไม้ทอยนมน เรียกทั่วไม้ท

ไม้ประค ^ป นันคือเป็นชื่อแก่งไม้ อย่าง กฉิ่ง

ไม้ไฟ ^ป นันคือเป็นชื่อแก่งไม้ อย่าง กฉิ่ง

ไม้พวน นันคือเป็นชื่อแก่งไม้ในคณ ^ป ชื่อ อย่าง กฉิ่ง อย่าง ฉี่

ไม้พทวย นันคือเป็นชื่อแก่งไม้ในคณ ^ป ชื่อ อย่าง กฉิ่ง อย่าง ฉี่

ไม้เวียง นันคือไม้ที่เขเตทวไว้ที่แก่ง ๆ นัน เวียงกว่าไม้เวียง

ไม้ถอย นันคือไม้ที่ท้าวถาวรบุถอยผมนัน เวียงกว่าไม้ถอย

ไม้เอ ^ป นันคือเป็นชื่อแก่งไม้ในคณ ^ป ชื่อ อย่าง กฉิ่ง อย่าง ฉี่

ไม้แอ ^ป นันคือเป็นชื่อแก่งไม้ในคณ ^ป ชื่อ อย่าง กฉิ่ง อย่าง ฉี่ แ

ไม้เฮ ^ป นันคือเป็นชื่อแก่งไม้ในคณ ^ป ชื่อ อย่าง กฉิ่ง อย่าง ฉี่

ไม้เฮก นันก็เป้นชื่อแก่งไม้ในคณ ^ป ชื่อ อย่าง กฉิ่ง อย่าง ฉี่

ไม นันคือเป็นชื่อเรียกแก่งตุนกร เวียงกว่าไม ๆ

ไม้ นันคือตั้งที่กระตักควยหินเป้นคน ทำถั่วควยกระตัก
แบ่งเป้นคนโตเดชียกนัน เวียงกว่าไม้

ไมกน นันคือความว่าชันช่มยีนคี ^ป ทมบาท

ไมก นันคือนกยง ^ป ทมบาท ^ป อนึ่งคือเป็นชื่อหินอย่าง ^ป กฉิ่ง

ไมตี นันคือมวยผสม ^ป ทมบาท

ไมทาคะคิ นันคือเป็นชื่อแก่งขรรวมอย่างกฉิ่ง

ไมโท นันคือถ่มทง ^ป ทมบาท ^ป คำโลกยกภาไกร

เมฆ นนคือคนกินแต่หมากเทศาก่อนไปนึ่งก็เรียกว่าเมฆ
อนึ่งคือคนลักคชึนในระแวงเทศาก่อนไปนึ่งก็
เรียกว่าเมฆคชึน

เทม นนคือเกลืออบคนรับประทานแล้วปวดแสบปวดร้อน
แสบนั้นเป็นโรคเท่านี้เท่านั้น อย่างนี้แต่เรียกว่าเทม
เกลืออบคักทว่าถวนี้เพราะรับประทาน จะเทมคักทว่า

เมฆา นนคือลมเกลืออบกับเมฆเกลืออบกัน

เมฆา นนคักทว่าผมเกลืออบกัน

มะทอก นนคือเป็นชื่อแก่งคนไม่อย่างหนึ่ง

มะทอ นนคืเป็นชื่อแก่งคนไม่อย่างหนึ่ง

มะทบ นนคืเป็นชื่อแก่งคนไม่อย่างหนึ่ง

มะทม นนคืเป็นชื่อแก่งคนไม่อย่างหนึ่ง

มะทมเกช นนคืเป็นชื่อแก่งคนไม่อย่างหนึ่ง

มะทมป้อม นนคืเป็นชื่อแก่งคนไม่อย่างหนึ่ง

มะเจือ นนคืเป็นชื่อแก่งคนอย่างหนึ่ง

มะเจือเทศ นนคืเป็นชื่อแก่งคนอย่างหนึ่ง

มะคักไถ นนคืเป็นชื่อแก่งคนไม่อย่างหนึ่ง

มะพรวก นนคือกระสุนก ทมบาท

มงว นันก็เป็นชื่อ แห่ง คณ้อย่าง กฉิ่ง
 มะเคือ นันก็เป็นชื่อ แห่ง คณ้อย่าง กฉิ่ง
 มะทอง นันก็เป็นชื่อ แห่ง คณ้อย่าง กฉิ่ง
 มะทรวค นันคืออรุททวน ทามยาที
 มะกุกยาศ นันคือเป็นชื่อ แห่ง อากาฬมีรค้อย่าง กฉิ่ง
 มะทภ นันก็เป็นชื่อ แห่ง คณ้อย่าง กฉิ่ง
 มะณี นันคือแก้ว ทามยาที
 มะนิมมะนา นันคือทวน ๆ เหว ๆ เรียกว่ามะนิมมะนา
 มะณีจันต นันคือเป็นชื่อ แห่ง คณดัดช้อย่าง กฉิ่ง
 มะไนดัต นันคือทอระ ทานทอง ทามยาที
 มะไนพิรสมัย นันคือเป็นก้อยันที แห่ง จิกว ทามยาที
 มะนะคิกาวะ นันคือกระท้วไนไว ทามยาที
 มะนะไธ นันก็ว่าจิกว เทมือนกน ทามยาที
 มนุษย นันคือเป็นชื่อ เรียกคนกนปง เรียกว่ามนุษย์
 มะนาก นันคือเป็นชื่อ แห่ง คณ้อย่าง กฉิ่ง
 มะทรวา นันก็เป็นชื่อ แห่ง คณ้อย่าง กฉิ่ง
 มะปรภ นันก็เป็นชื่อ แห่ง คณ้อย่าง กฉิ่ง
 มะไท นันก็เป็นชื่อ แห่ง คณ้อย่าง กฉิ่ง

มะเทือง นันก็เป็นชื่อแก่งกันอย่างหนึ่ง
 มะหี นันคล้ายแต่ียงก เทมือนักทกกว่าแต่ียงอไรกมะหี
 กองไป
 มะเหียบ นันคือเป็นชื่อแก่งยี่ ๗ กิ่ง
 มะแห นันก็เป็นชื่อแก่งยี่ ๗ กิ่ง
 มะม่วง นันก็เป็นชื่อแก่งกันอย่างหนึ่ง
 มะม่วงกระตวย นันก็เป็นชื่อแก่งมะม่วงอย่างหนึ่ง
 มะม่วงกระดอปกอง นันก็เป็นชื่อแก่งมะม่วงอย่างหนึ่ง
 มะม่วงคณฑนทก, นันก็เป็นชื่อแก่งมะม่วงอย่างหนึ่ง
 มะม่วงทรวล นันคือเป็นชื่อแก่งมะม่วงอย่างหนึ่ง
 มะเฒอ นันคือเทมือนคนตลบแตก: ทักซึ่งแต่ียงวอเป็นกัน
 ก็เรียกว่ามะเฒอ ตางที่ก็เรียกว่ามะเฒอ
 มะยง นันคือคนกยง กณฑนทก
 มะยง นันก็เป็นชื่อแก่งกันอย่างหนึ่ง
 มะยม นันก็เป็นชื่อแก่งกันอย่างหนึ่ง
 มะวฬ นันก็เป็นชื่อแก่งกันอย่างหนึ่ง
 มะว: นันก็เป็นชื่อแก่งกันอย่างหนึ่ง
 มะว:ท นันคือคนกท

- มระกุก นันคือทวทยถึงของ ๆ คนที่กายนั้น เรียกว่าทวทยมระกุก
 มระกูป นันคือเป็นชื่อแ่งที่ช้อย่เป็นกันที่กระทำให้มีขอกตามอย่าง
 มระกาน นันคือกบ คามขาท
 มระกาคี นันคือเป็นชื่อแ่งตกร เรียกว่าเมื่อ
 มระกฤษ นันคือเป็นชื่อแ่งแก้วมรกต อย่างหนึ่ง
 มระง นันคือเป็นชื่อแ่งไวรที่เข็ช้อย่างหนึ่ง
 มระโง นันคือเป็นชื่อแ่งมี ๆ หนึ่ง
 มระวินนี นันคามาเทศมณฑลประวินนีเทศมณฑล
 มระทา นันคือคนปล้ำ คามขาท
 มระตี นันคือเป็นชื่อแ่งกันสีคอกทอมอย่างหนึ่ง
 มระแพะ นันคือเป็นชื่อแ่งกันอย่างหนึ่ง
 มระพิค นันคือเป็นชื่อแ่งกันอย่างหนึ่ง
 มระเตง นันคือเป็นชื่อแ่งมี ๆ หนึ่ง
 มระท นันคามาว่าโตผู้กัก ว่าประเด็ฐูกัก คามขาท
 มระทาท นันคือเป็นชื่อแ่งกันอย่างหนึ่ง
 มระทาทปะ นันคามาว่าวอนมาก คามขาท
 มระทาทิง นันคือเป็นชื่อแ่งถึงที่เขากันอย่างหนึ่ง
 มระทาคี นันคือกว่าหนึ่ง คามขาท
| u

มะเทศ น้มน้คือเปลือกกระษัตริ์ เรียกว่ามะเทศ

มะทิว น้มน้คือเป็นชื่อแท่งเครื่องเล่นอย่างหนึ่ง

มะโทะระถก น้มน้คือเป็นการโตงโตง มีกรรมเสกกระษัตริ์เป็นกันเรียกว่า

กรรมมะโทะระถก

มะโทะก น้มน้คือประเด็วรูปร่าง คือสิ่งแก้ว

มะทิงษ น้มน้คือทวย ทมขาท

มทษ น้มน้คือเป็นชื่อแท่งกันอย่างหนึ่ง

มะทาทไทย น้มน้คือเป็นชื่อแท่งคำภีร์ทวยพวกหนึ่ง เรียกว่าพวก

มทาทไทย

มะทาทเด็ก น้มน้คือคำภีร์ทวยพวกหนึ่ง เรียกว่ามทาทเด็ก

มทาทช น้มน้คือมีลูกชามาก ทมขาท

มะทิตมา น้มน้คือทวยทวยโตงโตงมาก ทมขาท

มะทิตนฉว น้มน้คือมทาทมท ทมขาท

มะชีก น้มน้ก็เป็นชื่อแท่งกันอย่างหนึ่ง

ทมก น้มน้คือทวยทวยปัก เหลือคนกับคนเขาตั้งโกตั้งหนึ่งทมก
โตโตมทวยไฟะทกขานน

ทมกโตม น้มน้คือทวยทวยคนกในนรกแต่โตมทวยทวยโตโตมเป็น
กันนั้น ก็เรียกว่าทมกโตมอยู่ในไฟนรก

ทมกมุ่น นนัคือเขาตั้งรอกก่ง ๆ มีลับเป็นคณมาชกชอนไวก็เวียก
กเขาลับทมกมุ่นไว เกลื่อนคักพุกวไควเขาลับทมก
ทมกมุ่นไวก็ฉี อมิ่งคือวาไม่ตบายนใจ

มก นนัควมว่เกย เกลื่อนคักพุกวคณน่นมกหากแต่มก
กถมกกรอ

ทมก นนัคือเทมื่อนคณเขาฉาเบียกมาทิงไว สองรูปตามวันมิ
โคทกแกกโตแกกนนัก็เวียกว่เขาลับทมกไวเทมื่อน
คักพุกวไควเขาลับทมกไว ไมเขาฉาสิ่งทกแกกเสี่ย

มกฉิก นนัคือมะแฉววัน ทมขาท

มกคะ นนัคือทนทก ทมขาท

มกโค นนัคว่ทนทกเทมื่อนกน

มกชะวาว นนัคือทระอินท ทมขาท

มกท่าย นนัคือเปนคณทยามไมพิทวณโตเตอียคณนัเวียกว่
คณมกท่าย เกลื่อนคักพุกวคณน่นเปนคณมกท่ายไม
ตนิคตเควระโดยทไ้ทออง ๆ เทอีย

ทมกแบง นนัคือเขาแบงแซไวททยวัน ระกัจจันมวีนเปน
คณนนัก็เวียกว่ทมกแบงระกัจจันมวีน

มก นนัคือไมนอย เวียกว่มก

ทสก นันคือเป็นชื่อแห่งกนุอย่างหนึ่ง
 ทสกกรก นันคือเป็นชื่อแห่งของเงินทนนกนุอย่างหนึ่ง
 ทสก นันคือเป็นชื่อแห่งปลาอย่างหนึ่ง อนึ่งคือเป็นชื่อแห่ง
 ดึงที่กัก ๆ ทำทวยเขาเขียนทนต์ชื่ออย่างหนึ่ง
 ทสก นันคือเป็นชื่อแห่งทอยอย่างหนึ่ง
 ทสก นันคือทนต์ ทสกนที
 ทสก นันคือถึงที่งานแบบใบเทมือนกขี้จ้ำมนันเรียกว่าทสก
 เทมือนกขี้จ้ำมนันเป็นทสกไป
 ทสกนที นันคือเป็นชื่อแห่งงานงาใหญ่ของพระมหากษัตริย์
 เมฆ นันคือถึงที่งาเกิดขนิษากาศแดงฝนที่ตกนันเรียก
 ว่าเมฆ
 เมฆนที นันคือถึงของแห่งเมฆ ทสกนที
 โสก นันคือเป็นชื่อแห่งกนุอย่างหนึ่ง
 ทสก นันคือถึงที่งาเกิดในเวทเขาโตสกนทีไปเมื่อระก
 ทสกนันเรียกว่าทสก
 ทสก นันคือทนต์เมื่อนกขี้จ้ำมนัน
 ทสก นันคือถึงที่ทักทวยสกแดงไม้เม่นกนุ ที่ทักทักทวย
 ได้ถึงกนุแตกเป็นกนุ นันเรียกว่าทสก

เมื่อก นนคทพกเทมือนกนบมวก เทมือนกน

มกคต นนคตอตั้งที่ไคทำเวญแถเปนศจนนเียกว่าเปนมง

คตทพชาติ

ทม่ง นนคตอเปนชื้อแก่งเตียงอย่างกนึ่ง เทมือนกนบเตียง

แก่งชองนิน

มกกุ นนคตอเปนชื้อแก่งเกรียงบระคมีดศรแก่งกระษคร

อย่างกนึ่ง

มังกอร นนคตอเปนชื้อแก่งฉกรอย่างกนึ่ง คตยกปทญานาค

นินเียกว่ามังก

ม่ง นนคทพเทมือนกนบมวก เทมือนกนบคทกว่าจอโททาม

แถจอโททาม

มกคค นนคตอเปนชื้อแก่งคนอย่างกนึ่ง

มกคค นนคตอเปนคณบวิยรรณไมจกคณไมยอกไมนมนน

เียกว่ามกคค

ม่งม นนคทพกเทมือนกนบมวก

ม่งค นนคตอเนื้อ ทพชาติ

ทพค นนคตอฮายทนาคเียกว่าทพค

มิ่งจวน นนคตอเปนทำเนียบมโศกย เทมือนกนบเค็กๆคกใจ

ทวยถึงโกลึงหนึ่งเป็นกันแต่ร่องโทกที่มิไกร้องไถ่
กัศิ ฆามกบิกณันน์ ก็เรียกสิ่งรวมแอกที่คกรไอนัน
สิ่งรวมกตบฆาอัยกษแอกคองเก ฆนอัยงนี้แต่
เรียกว่ำสิ่งรวม

สิ่ง นันคือ เป็นคำเรียกซึ่งคนอื่นเรียกว่ำสิ่ง เป็นคำอภัย

ผง นันคือปกัยกณันแอกแต่สนมิไกรักคองนันเรียกว่ำ

ผง เกลื่อนนกษฆงกตบคเวือนเป็นคณนัน

ผง นันคณนากษจกรกวงไปไมไคแะคณนไปอืนไป

ทแะที่คณนจกรไปนัน ก็เรียกว่ำผงจกรไป

เกลื่อนนกษคณนจกรคณนเล็กทวแะทักผงจกร

ไปทวนของคณนัน

ผง นันคือถึงที่ทักควยแะแะแต ทัถักทรบกกน

ผง นันเรียกว่ำผง

ผงทผย นันคือกรวักอชนคภยควยจกรคองวันนเรียกว่ำผง*
ทลย

แพงลก นันคือเป็นชื่อแ่งคณอัยงทหนึ่ง

แพงชอน นันคือเป็นชื่อแ่งตกรทยงทหนึ่ง

แพงทชเต นันคือเป็นชื่อแ่งตกรที่อยู่ไนชเตอัยงทหนึ่ง

แพงทณ นันคือเป็นชื่อแ่งตกรที่อยู่ไนนออัยงทหนึ่ง

แมงผีเสื้อ นันคือเป็นชื่อแห่งถั่วอย่างหนึ่ง
 แมงป่อง นันคือเป็นชื่อแห่งถั่วอย่างหนึ่ง
 แมงคิ่ง นันคือเป็นชื่อแห่งถั่วอย่างหนึ่ง
 แมงกั นันก็เป็ชื้อแห่งถั่วอย่างหนึ่ง
 แมงเห่า นันก็เป็ชื้อแห่งถั่วอย่างหนึ่ง
 แมงหม นันก็เป็ชื้อแห่งถั่วที่ชกโยไคอย่างหนึ่ง
 แมงที่ นันก็เป็ชื้อแห่งถั่วอย่างหนึ่ง
 แมงคเวือง นันก็เป็ชื้อแห่งถั่วที่มีคีนมาก แดความมันถั่ว

เหมือนทิ้ง ทอยอย่างหนึ่ง

แมงราย นันก็เป็ชื้อแห่งถั่วอย่างหนึ่ง
 แมงธูป นันก็เป็ชื้อแห่งถั่วอย่างหนึ่ง
 ไผ่ นันคือเป็ชื้อแห่งถั่วฝอยอย่างหนึ่ง อื่นคือทุ่มไผ่
 ไผ่ นันคความวักไค เหมือนคัททกว่าปตาคความมันไผ่
 ผอง นันคือแดก เรียกว่าผองค นค
 ทมอช นันคือเท้ทมอช
 ทมอชเต้ นันคความเหมือนนคปทมอชเหมือนนค
 ผองค นันคความเหมือนนคปทมอชเหมือนนค
 ผอง นันคือเป็ชื้อแห่งถั่วอย่างหนึ่ง

เมือง นนทบุรี มา แอป เข้ามายังเมือง เขามา เรียกว่า เมือง แอป
เข้ามา

เมือง นนทบุรี เป็นชื่อ แห่งของ ที่ น้อย อย่าง ทนึ่ง

เมือง นนทบุรี ปรว เทษ ที่ มี ป้อม แล กว้าง เป็น คน ที่ ทำ ที่
ทรวบ กั้น มา ที่ กั้น นน เรียกว่า เมือง

เทศเมือง นนทบุรี ปรว เทษ ที่ มี หน้า คดี ปลูก บึง นน เรียกว่า เทศเมือง

เมืองจีน นนทบุรี เมือง ที่ อยู่ใน อำเภอ แห่ง เมือง อื่น นน เรียกว่า
เมืองจีน

เมืองเทวทว นนทบุรี เมือง เทวทว

เทศเมืองทวทว นนทบุรี เมือง ที่ เป็น ไท มู่ แล มี ใต้ อำเภอ แห่ง
เมือง อื่น ๆ นน เรียกว่า เทศเมืองทวทว

เมืองทวม นนทบุรี เป็นชื่อ แห่ง เมือง ๆ ทนึ่ง

เมืองเอก นนทบุรี เมือง ที่ ทนึ่ง นน เรียกว่า เมืองเอก

เมืองโท นนทบุรี เมือง ที่ ดอง นน เรียกว่า เมืองโท

มก นนทบุรี เป็นชื่อ แห่ง ดิศ แล อย่าง ทนึ่ง

ทมก นนทบุรี ไม่ เทดี ชื่อ เรียกว่า ทมก

ทมกกรก นนทบุรี มา ทมก ไม่ เทดี ไม่ คิก เดย เรียกว่า ทมกกรก

มกก่า นนทบุรี เป็นชื่อ แห่ง มก อย่าง ทนึ่ง

ผก นุ่นคือผก เรียกว่าผกผก
ทมก นุ่นคือเป็นชื่อแห่งตัวเอก ๆ อย่างหนึ่ง อื่นก็คือ
ก่อก้อนนุ่นก็เรียกว่าทมก เหมือนคำพูดว่าเขาเขาทมก
ก้อยลกขากจาเจบนก

มาจกช นุ่นคือเป็นชื่อแห่งพญาองค์หนึ่ง
ผชฉิวิยะ นุ่นคือคนกระตมี้ ทมขาท

ผกทำ นุ่นคือความเหมือนประทำเหมือนประกน

มาฉะ นุ่นคือปลา ทมขาท

มาฉะผงฉะ นุ่นคือเนื้อปลา ทมขาท

ผชฉนชกิกะโทม นุ่นคือเวตาควนเียง ทมขาท

ผทะยก นุ่นคือความว่ก้อแกร่งควคนกเป็นคณ เรียกว่าถื่อผทะ
ยคนก

ผทะตงคะ นุ่นคือลมของศีณะ ทมขาท

ผกต นุ่นคือทแนวศ ทมขาท

ทมกทมา นุ่นคือตัวที่ก้อยอยู่ในควทมานุ่น เรียกว่าทมกทมา

ผก นุ่นคือเคื่อน ทมขาท

ผก นุ่นคือเป็นชื่อแห่งของอย่างหนึ่ง

ทมก นุ่นคือความว่ก้อขอบแห่งแล้ว เรียกว่าทมกแล้ว

เหมือนคำพูดว่าฉันแต่งมากเข้าแล้ว
มากก นนักรวมเหมือนนกป ร้องหนึ่งบอกหนึ่ง เหมือนนกนี้ หนึ่ง
ว่าที่แก่วัวลือเป็นของที่กักคนก

มากทผาย นนัคือปองกักคนกไว้ เรียกว่ามากทผาย

มากไว้ นนักรวมก็คล้ายกับมากทผายเหมือนนกน

มิตร นนัคือเพื่อนฝูง

มิตรากู นนัคือเพื่อนฝูง คุมปาก

มิตรวิยะ นนักรวมกระตัญเหมือนนกน

มิตรกิตา นนัคือเป็นชื่อแก่งเมือง ๆ หนึ่ง

มิตรชีก นนัคือบึงคือแก่งไม้โตเตนนั้นเรียกว่ามิตรชีก

มิตรทาย นนักรวมเพื่อนฝูงเหมือนนกน

มืก นนัคือเป็นชื่อแก่งเคื่องที่ทักทวยเทลกทำตัวทวย

ใช้ชูกคกตกที่นนั้นเรียกว่ามืก

มืกโกน นนัคือมืกที่โกนผมนั้นเรียกว่ามืกโกน

มืกทบ นนัคือมืกที่งอเข้าอกไค้ นั้นเรียกว่ามืกทบ

มืกทว นนัคือมืกคณ ๆ ที่ที่นั้งทง ๆ นั้นเรียกว่ามืกทว

มืกทมอ นนัคือมืกที่เขาประกอบทวยทุกช้มนนันั้นเรียกว่า

ว่ามืกทมอ

มืค นันคือไม้ตางเรียกกว่ามืค อหนึ่งคือไม้เคนกเรียกกว่า

มืค เหมื่อนนกับคนกมืคเป็นคณันน

มืคคดุม นันคือมมมวไปค้วยแดงพระชาทิกคยมิโคกกระทงแพ
นันเรียกกว่ามืคคดุม เหมื่อนนคัพคกว่านนิมืคคดุม
ไปทีเกี่ยวไม้เคนพระชาทิกคยเดย

มุก นันคือตอกไปทงโคกนนินเรียกกว่ามุก เหมื่อนนกับ
คนมุกตอกโคกทวนเป็นคณน

ทมก นันคือสิ่งมิไม้เป็นคณทีเทตได้รคอง ๗ สดกให้ชย
มิโคกตอกเป็นคณนนินเรียกกว่าทมก

มก นันคือไม้เอียนนนินเรียกกว่ามก

เมค นันคือเดกผลไมคอง ๗ นนินเรียกกว่าเมคผลไม

โทมก นันคือเป็นช้อแก่งรองทีมาแค่มือนนชอยงคณ

มอก นันคือเป็นช้อแก่งตควเดก ๗ ทีกคไม้อยงคณ

ทมวก นันคทพกว่านนินทพกกว่า อหนึ่งคือทมวกคองกว่า
เหมื่อนนคัพคกว่าทมวกคณเทว แลชยทมวกโทน

เทม็อก นันคือสิ่งทีคณเป็นเดนเดก ๗ ทีคณกบจนมจัน
เป็นคณนนินก็เรียกกว่าเทม็อกจนมจัน

มม นันคือเป็นช้อแก่งคชอยงคณ อหนึ่งคทพกว่าชันกกว่า

เหมือนคำทักท้วงอย่าให้มันปนเข้าปน
 ทน่น นนก็ป็นชื่อแท่งก็เหมือนกัน
 มนกร นนคือคอกกตทักท้วง ๆ ที่คนทั้งปวงนับถือแต่ใช้ทัก
 ทักท้วง ๆ นนเรียกว่ามนกร
 มนกรี่ นนคือป็นชื่อแท่งราวพวกกนึ่ง
 มนท นนคือป็นชื่อแท่งคนอย่างกนึ่ง
 มนโท นนคือป็นชื่อแท่งกลึงคนกนึ่ง
 มนทล นนคือคอกกวรอบเรียกว่ามนทล
 มนทิน นนคือสิ่งทีคอกอยู่ในสิ่งท่ง ๆ สิกทยป็นคนทีเรียก
 ว่ากทยป็นมนทินไม้ตฮาก
 มนเทียน นนคือปะเทศที่อยู่แท่งกระษทนน เรียกว่ามน
 ๕
 ๕
 มนโทม นนคอกทักไม้อบภายในใจคือคอกมกคซึ่งคอกมวกษ
 ป็นคนนน ก็เรียกว่ามนโทมในใจ
 มน นนคือป็นชื่อแท่งคนทีทักท้วงอย่างกนึ่ง อนึ่ง
 คือสิ่งทีคอกอยู่กนึ่งเมื่อตทักท้วง ๆ ป็นคนทีมีค
 ๕
 ๕
 เทล้องแตทว แอเฮมาได้กะทะกงไฟแลนป็นน
 ฮอกมานนก็เรียกว่ามน เหมือนกนึ่งนทมป็นคน
 ๕ นน

มัน นันคือไม่โยกไม่ถอนกิ่งแน่นอยู่เป็นคั่นนันก็เรียกว่า
มันคง เหมื่อนคำพทกว่าพันทขม มันคง อยู่ไม่โยกไม่

ถอนเลย

คมัน นันคือเป็นชื่อแก่งกันอย่างหนึ่ง อนึ่งคือเป็นชื่อแก่ง
ตั้งมีเปลือกไม้เป็นคั่นที่เขเตสกอกอกในแนวเรือมีกั
ยี่แปดเก้าเป็นคั่นนันก็เรียกว่าคมันเรือ

คมัน นันคือเป็นคนไม่จ้เกียก เรียกว่าคมัน

มันคง นันความเหมื่อนกับมันเหมื่อนกัน

มันทชาศัน นันคือชชาศนบนเคียง ทามบาท

มรรกูบ นันความเหมื่อนกับมรรกูบเหมื่อนกัน

มรรคะ นันความเหมื่อนกับมรรคะ ทามบาท

มรรคณกรม นันคือโคยถักคยแก่งคนทง ทามบาท

มันตักถี่ นันคือเป็นชื่อแก่งดระ ๆ หนึ่ง

มันจมอง นันคือมันในดระนั้น เรียกว่ามันจมองที่ดระ

ผาร นันคือเป็นชื่อแก่งไวคอย่างหนึ่ง อนึ่งคือเป็นชื่อ
แก่งตควที่ทามเขียกเขียนตควโลกยทงมมโตอยู่
ไมฮานากคณมัน เรียกว่าผาร

มัน นันคือสิ่งที่ยีบควยผาทายเป็นคั่น ที่ตควมฝกกัน

เนียนเป็นทณนที่เรียกว่าเนียน
เนียนคือเกอบาะแก่งไปแต่ก็เรียกว่าเนียน เหมือนคำ
ทกว่าเพิ่มเนียนไปแต่

เนียนของ นนคือเนียนที่เขามากกว่าเนียนของเนียน เรียกว่าเนียน^{*}

เนียน นนคือเป็นชื่อแก่งน้ำหนึ่ง เรียกว่าเนียน^{ของ}

เนียน นนคือเกอบาะกนที่เรียกว่าเนียน เหมือนคำทกว่า
ไม่เนียนจะพดกกกกกกแล้ว อนึ่งคือกเนียนเนียน

เนียน นนคือเป็นที่ของเนียนเรียกว่าเนียน เหมือนคำทกว่า
กเนียนเขาเป็นเนียนเนียนเนียน

เนียน นนคือเว้นชอนปกคอก่อนนนที่เรียกว่าเนียนเนียนอยู่เหมือน
คำทกว่าไหนเขาเล็กเนียนเนียนไว้ที่

เนียน นนคือทนไปมาโคจรอนนนที่เรียกว่าเนียน เหมือน
กยจกทเนียนเนียน

เนียน นนคือชารมณที่กตงตม ทนบาท

เนียน นนคือกนที่กนกนทก ทนบาท

เนียน นนคือว่ากนความใจความกนบาง

เนียน นนคือสิ่งที่ทำไว้ที่มือออกสูงต่ำทรบเป็นที่เสาคน

เนียนเรียกว่าเนียน

เทมณ นันคือกถินที่ไม่คี่ไม่ทอนนัน เวียกว่ากถินเทมณเทมือน
กขกถินแห่งธิดาเทมาเป็นกัน

เทมณ นันคือเป็นชื่อแห่งธิดาอย่างหนึ่ง

แม่ณ นันคือไม่สีก เทมือนกับคนอิงขึ้นแม่ณนัน

แม่ณ นนคามาเทมือนกับคต้าย เทมือนค้ำทุกกว่าคนนัน
แม่ณคต้ายกับคนนัน

มอณ นันคือเป็นชื่อแห่งคนภทตหนึ่ง อนึ่งคือเป็นชื่อแห่ง
คนไม่อย่างหนึ่ง

ทมอณ นันคือตั้งที่เหยียบควยสาแถยคควยนันเป็นกันทำค้ำ
ทวบคณนคี่ละเป็นกัน ก็เวียกว่าทมอณคณนคี่ละ

ผวน นันคือเป็นชื่อแห่งธิดาเอก ๆ อย่างหนึ่ง อนึ่งคามา
ว่ากันทเจ้าเทมือนกับพันท์บริตูปเป็นกันนัน อนึ่ง
คามาเทมือนกับทงปวง เทมือนค้ำทุกกว่าคนทงปวง

แถคนทผวน

ผวน นันคือกวางะทงของทีแบนไทกถมเขากก็เวียกว่าผวนเท
เทมือนกับผวนเดือเป็นกัน อนึ่งคือคกถงก็คี่คกถ
ไปก็คี่ ก็เวียกว่าผวนคกถงมาแถผวนคกถงไป

เผียน นันคามาว่าเกมชอนไหว เทมือนค้ำทุกกว่าชอนไหว

เสาผาแกมเมียนไวทนี
 เกลื่อน นันคามาไม้คตาคคตายนัน แดกคคองกนทจเคียว
 เมิน นันคือไม้แดง เกลื่อนกนคนกรอกน แดไม้แดงกน
 มอช นันคือไ้ เกลื่อนคตททททททนี่เกมอชไ้แล้ว
 ทมอช นันคือกมทวตไ้ชคกนถันนันเรียกว่ทมอช เกลื่อน
 กนทมอชแกมทททททททททท
 ฆ่าม นันคือเป็นชื่อแก่งสวนตมิ่งที่อยู่ในททยคนแดงทยชคว
 ทนปท
 มุฬ นันคือตุ้กทงวิมนันเรียกว่มุฬ เกลื่อนกนมุฬเวือน
 เป็นกนมน
 มุฬ นันคือไม้แดง เรียกว่มุฬ
 มอช นันคือเขื่อน เกลื่อนคตททททททททเขื่อนมอชมก
 ทมอช นันคือทณิงที่เปล่เลียรจนนทททททนี่ เรียกว่ทมอช
 เกลื่อนคตททททททททททททททททนี่
 ทมอช นันคือจากไร่ไร่เรียกว่ทมอชไร่ เกลื่อนคตททททไม้
 นนทมอชไร่แล้ว
 ทมอช นันคือทณิงที่สวทททททนี่สวอชกททท ก็เรียกว่ทณิง
 แหว นันคือเป็นชื่อแก่งสวอชกททท
ทมอช

มอญ นนคความว่าทตบ เกลื่อนคักทกกว่าเมื่อกัทมอญทตบ
ไปมอญทตบ

ทมอญ นนคคือจนทตบง เก็กโนประ เทคททตบมม เวียกว่าทมอญ
มอญทตบ นนคความเทมือนกบมอญ

มวญ นนคคือเปนชื้อแก่งกวรถ่นอย่งทตบ

มวญ นนคความว่าททย เกลื่อนคักทกกว่าคณนน์มวญเดี่ยแถว

เมือญ นนคคือเจบโนมื่อแถทวเป้นคณเวียกว่าเมือญ

เมือญ นนคคือทญิงทีเป่นควมประเวฉีกมทศยนน์ ทญิงนน์
แถเวียกว่าเมือญ

เมือญมอญ นนคคือเมือทีเป่นวงเมือทตวงนน์ เวียกว่าเมือญมอญ

เมือญทตวง นนคคือเมือทีเป่นโทญูกว่าเมือทตวงนน์เวียกว่า

เมือญทตวง

เมือญ นนคความเทมือนกบคทง เกลื่อนคักทกกว่าเมือญนนคทง

นน์เมือโศคควงโค

มวญ นนคคือไมเทมถนคเวียกว่ามวญ เกลื่อนกบคณคทมวญเป่น
คณนน์

เมวญ นนคคือสิ่งทีเทมมกยสแถยคทวณนน์เป่นคณทีท
ททวญโศทวญนน์เวียกว่าเมวญ ทงทีทเวียกว่าเมวญ

เมระคะมะ นันคือเป็นชื่อแก่งเมืองประเทศกั้น

เทมา นันความว่าภอสมภอควรกัน เรียกว่าภอเทมากัน

เมระทาเต็ง นันคือเป็นชื่อแก่งเมืองประเทศกั้น

มอ นันคือเป็นชื่อแก่งที่อยู่กั้น

มื่อ นันคือถึงที่ทงเทกมแกง นันเรียกว่ามื่อเทามื่อแกง

ทมอ นันคือคนที่วกรบเวรต่าง ๆ นันเรียกว่าทมอ

ทมอความ นันคือคนที่มักเป็นความนัน เรียกว่าทมอความ

ทมอคำแย นันคือทมอที่เขาทวกรไทออกทากทองทงนัน

เรียกว่าทมอคำแย

ทมอผี นันคือทมอที่วกรบผีต่าง ๆ นัน เรียกว่าทมอผี

ทมอธา นันคือทมอที่ประกอบบวรเวรเวรต่าง ๆ นันเรียกว่า

ทมอธา

ทมอนาวก นันคือทมอที่นาวกตามเจนนัน เรียกว่าทมอนาวก

ทมอโทว นันคือทมอที่ทนายนัน เรียกว่าทมอโทว

มวรูป นันความเทมือนกบมวระรูปเทมือนกน

มวระดม นันความเทมือนกบมวระดม

มื่อ นันคือถึงที่อยู่ในกายคนที่รบคองถึงต่าง ๆ นัน

เรียกว่ามื่อ

มือเร็ว นั่นคือคนที่ทำการเร็ว นั้น เรียกว่ามือเร็ว
มือ ชื่อนี้คนที่ทำคือคนทำ เทมือนคำพูดว่าวัน
กินจีมือจีคนจีคว

ย

ยา นั่นคือสรรพสิ่งที่ดีกินแก้โรคต่าง ๆ นั้นเรียกว่ายา
ยา นั่นคือสรรพสิ่งเลว ๆ ที่กินไม่ได้นั้นเรียกว่ายา
อย่า นั่นคือห้าม เหมื่อนคำห้ามว่าอย่าทำอย่ากินอย่าเดิน
อย่า นั่นก็ว่ากันอย่า เหมื่อนกัน
ทัญญา นั่นก็ว่ากันอย่า เหมื่อนกันก็ได้ อนึ่งก็ชื่อว่าแม่ของพ่อ
นั่นก็เรียกว่าทัญญา
ทัญญาคกคก นั่นก็เป็นอย่างหนึ่ง แ่่งทัญญาอย่างหนึ่ง
ทัญญาทง นั่นก็เป็นอย่างหนึ่ง แ่่งทัญญาอย่างหนึ่ง
ยาชนะ นั่นคือคนจอบ ทาหมายที่
ยาชนะกะต นั่นคือคนจอบ ทาหมายที่

ดูากกคระววิยะ: นนค็ือเป็นชื่อแห่งขรรฆอย่งคฉิ่ง

ดูากน: นนค็ือว กามนาคี

ยารก นนค็ือวคฆระเกมีอนกน

ยากว นนค็ือวเกมีนค็ือว วัไปวั

ดูากนัง นนค็ือววัเกมีอนกน

ยาคุผาค นนค็ือคณทามเป็นางกระตกรทงนนี้ เรียกว่ายา

ยาคุ นนค็ือยาค็ือเป็นผล:เอี่ยมคักรปได้จามกแลตคคเท
ไปนนี้ เรียกว่ายาคุ

ยาคิก นนค็ือยาค็ือแกกนังไมไควออกคอย่างคฉิ่ง

ยาค่าย นนค็ือยาค็ือกนไททงนนี้ เรียกว่ายาค่าย

ยาคอก นนค็ือยาค็ือคมีพอกแลตคก ๗ นนนี้เรียกว่ายาคอก

ยาคเมค นนค็ือยาค็ือป็นเป็นเมคนนี้เรียกว่ายาคเมค

ยาคี นนค็ือยาค็ือยาค็ือยาค็ือ เรียกว่ายาคี เกมีอนคัทคว้เก

นค็ือยาค็ือ คณมาเอี่ยมค็ือยาค็ือยาค็ือ

ดูากาย นนค็ือแม่ของพ่อแตแม่ของแม่นนี้ เรียกว่าดูากาย

ยาคาก นนค็ือยาค็ือแกกนนี้ เรียกว่ายาคาก

ยาคัก นนค็ือยาค็ือยาค็ือยาค็ือ เรียกว่ายาคัก

ยวม นุ่นคือยถที่รกบวโรคแตรนควยไพนุ่นเรียกว่ายวม

ยวอย นุ่นคือยถที่เปยผงแตรนควยวอยแสดท่ง ๗

ว่ายวอย

ยวณ นุ่นควมเคมื่อนุกบยวณ

ยวม นุ่นคือยถที่ทักวบวมไพนุ่นเรียกว่ายวม

ยี่ นุ่นคือยถไปดมาเรียกว่ายี่ _ม เคมื่อนุกบยี่ดกคานทัก _ม
จนมกนุ่น

ยี่โถ นุ่นคือเปยชื้อแก่งค่นอย่งกนึ่ง

ยี่ป่น นุ่นคือเปยชื้อแก่งเมือง ๗ กนึ่ง

ยี่ยวน นุ่นคือคอกทยอกยงทคไคยงเท็กนุ่นเรียกว่ายี่ยวน

ยี่ดิม นุ่นคือดิม ๒ ทนุ่นเรียกว่ายี่ดิม

ยี่ นุ่นคือนุกคกว่เรียกว่ายี่ _ม เคมื่อนุกบยี่ของเทคคิกแตรเท
ทงไมไคนุ่นเทกยี่เฮาณ่งนัทมเปนค่นของค่นไป _ม

ยกระกัจ นุ่นคือกัจที่วบกน _{ควมบัท}

ยคดะ นุ่นคือค _{ควมบัท}

ยคณธระ นุ่นคือเปยชื้อแก่งเท ๗ กนึ่ง

ยคิ นุ่นคือคัเว

ยคิธรวม นุ่นคือคัเวไคยช้อมธรวม _{ควมบัท}

ยุบถ นันคือเรื่องความที่กต่างไว้

ยุบถ นันความว่าภาพ อนึ่งความว่าถาวทนม

ยุบถ นันความว่าเค้นทำไป เรียกกว่ายุบถ

ยุบถ นันคือบบเขาไปบเขาไปเรียกกว่ายุบ เหมือนกับฝักที่

ทำควยเสถกอลันแดงที่นไม่ม่นยไปน

ยุบถ นันคือไม่ไปทงไทนเรียกกว่ายุบ

ยุบถ นันความว่ายุบเหมือนกับกระตักที่ที่อยู่แดงเขาชื่อ

ช่อไทรยุบไปน

ยุบถ นันความว่าเขาไปเขาไป เหมือนกับทุกว่าเรือนนี้ม

เยเขาเขาไป

ยุบถ นันความว่าเป็นคนจิวองไท เหมือนกับทุกว่าเทกคน

นิจิแย่นัก

ยุบถ นันความว่านุกกว่า งามกว่า เหมือนกับทุกว่านนี้

เกทการชอกแย

ยุบถ นันคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง

ยุบถ นันคือตีฟเขาแยเขาเรียกกว่าแยเขา เหมือนกับ

คนเขาไม่แยซึ่งสัตว์สิ่งหนึ่ง

ยุบถ นันคือเป็นเดินเป็นทายไปเรียกกว่าเป็นโยเหมือนกับ

โย แปลงผลเป็นกณณ

โยญู นันคือไม้เตก

โยยระรวม นันคือเป็นชื่อแห่งรวม อย่างหนึ่ง

โยไท นันความว่าคือเกี่ยว

โย นันความว่าคือยก เทื่อนกนกนจะไว้ความยก
นันก็รองมาโย

โย นันความเหมือนนกขเยเหมือนนก

โยททจอร นันคือเป็นชื่อแห่งขริยะบทกตพวกหนึ่ง

โยคี นันคือเป็นชื่อแห่งคนพวกหนึ่ง

โยคกไซม นันคือกระเดิมจากโยก ตามชาติ

โยต นันคือพวกทการวม) เรียกมาโยต

โยทะก นันคือสิ่งที่ทำด้วยเหล็กทำตัวช่วยกดคโคทำเป็น
ทยคนนี้เรียกว่าโยทะกทำเป็น

โยฉี นันคือเป็นชื่อเรียกแห่งประเทศที่ถัดมาของกณณ
เรียกว่าโยฉี อนึ่งคือว่าทำเหล็ก ตามชาติ

โยฉีโต นันคืออชบาย ตามชาติ

โยเย นันความว่าเขาไปทรวนไปก็ว่า ว่าเป็นคนชื่ออันก็ว่า
เหมือนคนทุกว่าเขาคคนนี้มันโยเยนัก

ไยระยากร น้้นคความเหมือนนกขบไยระยากรเหมือนนกข
 เยา น้้นคความว่านกขกขงเล็กอยู่ เรียกว่านกขเยาอยู่
 เยา น้้นคคือขอกเด่น เหมือนน้้นคทุกกว่าข่าเยาขอกน้้น ๗
 ระก่าไก่
 เยา น้้นคคือขอกเด่นไปมาเรียกว่าเยา เหมือนนกขเยา
 นมก่าเปยน้้น
 เยาขอก น้้นคความเหมือนนกขเยาเหมือนนกข
 เยาระยาน น้้นคความว่าเปยน้้นคขง ๓
 ย่า น้้นคคือกระก่าไก่ระเอียงแฉะคนควยถึงค่าง ๗
 น้้นเรียกว่าย่า เหมือนนกขย่าสกกนเปยน้้น
 ย่า น้้นคคือเทียบนควยทวไปมาน้้นเรียกว่าย่าเทียบข
 เหมือนน้้นคทุกกว่าข่าเยาเทียบขโคจนเด่น อนึ่ง
 คความว่าคี่
 ย่า น้้นคคือคี่ขว เหมือนน้้นคคนคี่ขวถึงค่าง ๗ น้้นของ
 กนเปยน้้น ก็เรียกว่าย่าคี่ขว
 ย่าขง น้้นคคือคี่ขง น้้นขงขมเปยน้้นก็เรียกว่าย่าขง
 ย่ากข น้้นคความแวงกข เหมือนน้้นคทุกกว่าคนน้้นเยาไม่
 เกลกขเยาเยา

- ฝนตก น้้นความว่าขงไร ความยาก
 ยวม น้้นคือเป็นชื่อแห่งพญาองค์หนึ่งคือพญายม
 ยก น้้นคือเป็นชื่อแห่งผ้ออย่างหนึ่ง หนึ่งคือกระด้าง
 ของกาง ๆ ไท่ดอยไปควมมีน้้นก็เรียกว่ายก
 เกลื่อนนกกมยกเรือเป็นก้นน้้น
 ยกน้้นมาก น้้นคือคนถือสิ่งต่าง ๆ ผู้มากพูดเป็นก้นเมื่อ
 ยกกท น้้นคือยังพวกกทวไ้ชอกกทวพระนครแต่ไ้ไปท
 ถึงกรมแก่ก้นน้้น เรียกว่ายกกท
 ยกย่อง น้้นความเหมือนนกกมยรรเดีวญเกลื่อนนกก
 ยกยอ น้้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องกทอย่างหนึ่ง หนึ่ง
 ความคตยกกมยรรเดีวญเกลื่อนนกก เกลื่อนนกกท
 ว่ายยกยอธรรเดีวญเท
 ยก น้้นคือถอยคือตถิก เกลื่อนนกกทว่ายยกไปไ้ก้น
 ขย่่มากก็คย่ก้น
 ยกช น้้นคือเป็นชื่อแห่งคนทวกณึ่งที่มยกนคนไ้ก้น
 ทยก น้้นคือมยก็คย่ก้นเรียกว่ายกยก เกลื่อนนกกมคนทยก
 ก้นซึ่งถึงก้น ๆ น้้น

ยักค้ำ นันคือกระแทกโศกวิระกติกแฉไทรนนี้เรียกว่ายักค้ำ

ยักคอก นันคือกระแทกโศกโศกไปมานันนี้เรียกว่ายักคอก

กยักเบ็ค นันคือกระแทกซึ่งฝังเบ็คเป็นก้นนันนี้ เรียกว่ากยัก

ยักก่าย นันคือความที่ไม่ยอมทนมเต็มนันนี้เรียกว่ายักก่าย เหมือน
ค้ำพทก่าจะยกก่ายไปอยู่ที่อื่น

ยัก นันคือจริงกว่า คือเป็นจริงที่ไม่ถ้ายกว่าเหมือนยก
ทกว่าทงตั้งยักนิก

กยัก นันคือปรมาณูเรียกว่ายัก เหมือนนกขี้คนอกยกเท้า
เป็นก้นนัน

ยักกรน นันคือความว่าเป็นคนกรนเรียกว่ากยักกรน

ยักเอือ นันคือเป็นชื่อแก่งฝุ่นฝอยที่ทยาย ๆ นันเรียกว่า

ยักเอือ

กอก นันคือเขาเดิมมีอกกกลงไปใผเอือเป็นก้นโศกเรื่อกที่
มีโศกเรื่อกที่ก็เรียกว่ากอก เหมือนนกขี้เค็กมนกขี้
ก้นเป็นก้น

กอกกร่น นันคือความเหมือนนกขี้กอกเหมือนนกขี้

กอกทขอก นันคือความว่าขอกเขา ๆ ความว่ากษแฉทขอก
เจนนันนี้เรียกว่ากอกทขอกเจนนัน

ทยุกทอิก นันคภมว่กรวภกนเวียกท่กทยุกทอิก เทมีอนคักปก
ว่อกข่าภกทยุกทอิกกรวภกนภ

แยก นันคื่อแกกออกไปตองซีกนันเวียกท่แยก เทมีอน
กข่แ่งนคิขแยกเป็นคั่นนัน

โยก นันคื่อเฮนไปภเวียกท่โยกไปภ เทมีอนกข่กตล
ปักท่แม่หน้าครนหน้าเขี้ยวแฉวทตค่นันกโยกไปภ

โทยกเตยก นันคภมว่เป็นคณไม่คี่เป็นคณเกะกะเป็นคั่นเวียก
ว่คณโทยกเตยก เทมีอนกข่คณกข่แต่แม่แฉวแต

โยกทว นันคื่อเฮนทวไปเฮนทวคั่นนันเวียกท่โยกทว
เทีฮวเกะกะซีกค้อยเทเป็นคั่นนัน

ยอก นันคื่อเตียบบแกงโตเจมอโยในกข่มีมีอแฉททวเป็น
คั่น เทมีอนกข่ภคณมยอกคั่นเป็นคั่นนัน

ทยอกเต่น นันคื่อทยอกทวข่ภคณมรภษนันเวียกท่ทยอกเต่น
ทยอก นันคื่อคณกตวข่ภคณนันเวียกท่ทยอก

เยื่อ นันคภมว่ทวณโหวเทมีอนกข่พะยูกทกโหวเวือณโหว
เป็นคั่นนัน

ยง นันคภมว่เป็นคณมีอโหวเทเวียกคณยงเทมีอนคัก
ททว่คณนันเป็นคณยงนค อมิ่งคื่อคยจันทวณจัน

เหมือนนกขี้ขี้ซึ่งเขาไม่เอาแต่ทวาทโกเทมณจาย
เพ็ดไม่ไ้แต่ขี้ขี้จะไ้ศกเว้นนี้ก็เรียกกว่าเท
นนี้คือกระทักโศกจีนเรียกกว่าทงจีน เหมือนนกขี้
ทงผสมนี้

นกขี้ นกขี้ นกขี้ เหมือนนกขี้ทุกตัวที่ทงมกแต่ทงขี้
นกขี้ นกขี้

นกขี้ นกขี้ เหมือนนกขี้คนขี้แต่เป็นคนขี้

นกขี้ นกขี้ นกขี้ นกขี้ เหมือนนกขี้ทุกตัวที่
ไม่ไปทงขี้ขี้ทงขี้ขี้

นกขี้ นกขี้ นกขี้ นกขี้ เหมือนนกขี้ทุกตัวที่จีน
เรียกกว่าทงจีน

นกขี้ นกขี้ เหมือนนกขี้เช่นนี้เหมือนนกขี้

นกขี้ นกขี้ นกขี้ นกขี้ เหมือนนกขี้ทุกตัวที่คนขี้
คนขี้

นกขี้ นกขี้ นกขี้ นกขี้ เหมือนนกขี้ทุกตัวที่
ออกทงคนขี้ไม่เป็นคนขี้ก็เรียกกว่าทงขี้

นกขี้ นกขี้ นกขี้ นกขี้ เหมือนนกขี้ทุกตัวที่
เป็นคนขี้ นกขี้ นกขี้ นกขี้ นกขี้ เหมือนนกขี้ทุกตัวที่
เป็นคนขี้

อย่าง น้ันคือแบบอย่างกั้ว ก็คืออย่างน้ันอย่างน้ันกั้ว

อย่างเกี่ยว น้ันคือถึงเกี่ยวกันเกี่ยว ก็เรียกว่าอย่างเกี่ยว

อย่างน้ัน น้ันคามาถึงเทมือนอกบอขงน้ันเทมือนอกน้ัน

อย่างเอียง น้ันคามาถึงกั้วเกินไปมาเทมือนอกน้ัน

ทัญไฟ น้ันคือเฮลถึงกั้ว ๆ ทงไวบมไฟโตแกงกั้วก็โตคกกั้ว
ก็เรียกว่าทัญไฟ

อย่างเอียง น้ันคือเอียงอย่างกั้ว คือทำเฉียบมกั้ว

อย่างไร น้ันคือเช่นไร

อิง น้ันคือด้นไปคิกไปก็เรียกว่าอิงไป เทมือนอกบอขงน้ัน

จนแต่ด้นน้ัน

ทัญ น้ันคือ ทกรทงปวงน้ันเรียกว่าทัญ

อิง น้ันคามาถึงมาก เทมือนอกกั้วกั้วจากไปน้ันกั้วมอ้งกั้ว

ไบน้ัน แดเจบคณน้ันมากกั้วกั้วคณน้ัน

ทัญ น้ันคือถ้อกั้ว เทมือนอกกั้วกั้วคณน้ันถ้อกั้วเข้คย้ง*

อิงขอม น้ันคือปฤกษะคกตงกณน้ันเป็นคณน้ัน เรียกว่าอิงขอม^{น้ัน}

เทมือนอกกั้วกั้วคณน้ันเข้อิงขอมกณน้ันแล้ว

คย้งเข้ น้ันคามาถึงเทมือนอกบอขงน้ันเทมือนอกน้ัน

น้ัน น้ันคือเป็นชื่อแห่งถกรเดก ๆ ที่อินใจแดกคณน้ัน

อย่งกั้ง

ย่ง

นั่นคือทนต์ที่คิกกัณ เรียกว่าย่ง เหมือนนกปากยแฉ

โกมมันย่งนั

ย่ง

นั่นคือสิ่งทีปลอกเหมือนเวียนที่กรวยได้เทเปิดอก

นันี้เรียกว่าย่ง

ย่งปาก

นั่นคือสิ่งทีทำกรวยตามมทรวแปนกัน ทีทำกรวย

ทวากเวียนนันี้เรียกว่าย่งปากทวากเวียน

แย่ง

นั่นคือทีมเทไปทำเทนุก็เรียกว่าแย่ง เหมือนนกม

กนแย่งทนุแปนกัน

แย่ง

นั่นคือซังกนเรียกว่าแย่งกน เหมือนนกปากคนแย่ง

ซึ่งรกมระนาคได้สืบแกไปรยไปนันี้ อนึ่งคือวีธูเทียบ

เหมือนนกคนวีแย่งซึ่งเวียนเมื่อเกิดไฟแปนกัน

แย่ง

นั่นคือแปนทโรตเทมาจอกเทมา ทีเรียกว่าค้ำแย่ง

เทมา เหมือนค้ำทกกว่าคนนันี้เทแย่งเทมาเทยงไม้

เทนทวีย

แย่งยื่อ

นั่นคทวมกัเหมือนนกมยื่อเหมือนนกน

โยง

นั่นคือเฮาเขือกผูกขักไว้ เหมือนนกปากเฮาเขือกโยงไว้

ซึ่งแพะแปนกัน อนึ่งคือผูกแขวนไว้ทีเรียกว่าผูก

โยนแหว่นไว้

ย่อง น้มน้คือเห็นเขา ๗ ก็เรียกว่าเห็นย่องไป

ทย่อง น้มน้คือสิ่งที่ทำด้วยทองเหลืองเป็นคัน ทำด้วย
ไม้ทากเป็นคันน้มน้เรียกว่าทย่องไม้ทาก อึ้งคือ
ไม้ที่ทำไว้ที่คานก้านน้มน้เรียกว่าทย่องหน้าก้าน

เยื้อง น้มน้ความเหมือนน้มน้ทย่องเหมือนน้มน้

เยื้อง น้มน้คือจวบเดียวไต่พนน้ช้อยก็มากก็ก็ ก็เรียกว่า
เยื้อง เหมือนน้มน้กว่าเยื้องจวบเดียวไต่พนน้ช้อย
คณิงไม้จะตกเขา อึ้งคือเยื้องกน้ช้อยคือเห็นไปก็ว่า

เยื้องยก น้มน้ความเหมือนน้มน้เยื้องเหมือนน้มน้

ยกคักก็ น้มน้คือมีวาศณา แดงถึงขาวบริวารมากเรียกว่ามียศ

ทยก น้มน้คือไต่ดพกกน้ เหมือนน้มน้ไต่ดทยก ^{คักก็}
ออกทากจากแถม่อเป็นน้มน้

ทยกยอ น้มน้ความเหมือนน้มน้ทยกเหมือนน้มน้

ยก น้มน้คือไต่เขา เหมือนน้มน้เขาถึงมีเขาเป็นน้มน้ไต่เขาคัก
แสงที่ถูก ๗ เป็นน้มน้

ทยก น้มน้ความเหมือนน้มน้ทยกเหมือนน้มน้

ยกแพ น้มน้คือเขาไม้ไผ่ไต่รองไคแพน้มน้เรียกว่ายกแพ

ยักกะเกาะ นันคือเขาตั้งมีอาหารเป็นกันใต้ในกะเกาะใต้เกษ
ก็คือมิโคเกษก็คือ ก็เรียกว่ายักกะเกาะ

ยักเยี่ยก นนทราผว่าแน่มกนกว่าเยี่ยกเยี่ยกกันกว่า

ญาก นันคือคนที่เมืองผาแก้ชกตนั้น ๆ เรียกว่าญาก

ญากิ นันกว่าญากิเหมือนกัน

ทยาก นันคือตั้งที่กกกตมีเม็กฝนเป็นกันก็เรียกว่าทยาก
ฝน เหมือนกันทุกที่ฝนตกเป็นทยากตงผาแล้ว

ยากก นันคือไป เหมือนกันทุกที่ จะยากกไปเมื่อไร กะจะ
ยากกไปพร้อม

ยัก นันคือจับคือถือซึ่งตั้งทาง ๆ คว้ามือเป็นกันไทย
ก็คือมิโคฝนก็คือก็เรียกว่ายัก เหมือนกันยักจับซึ่งเท้า
แตกตกเป็นกัน

ยักไว นันความเหมือนกันยักเหมือนกัน

ยัก นันความกว่ากว่าหิ เรียกว่ายักออกไปหรือออกไป

ยักยาว นันความเหมือนกันยักเหมือนกัน

ยัก นันความเหมือนกันยักเหมือนกัน

อียัก นันคือฝั่งอยู่กว่าคือไม่ไปกว่าก็เรียกว่าอียัก เหมือน
กันทุกที่น้ำฝนอียักฝั่งอยู่แต่ทว่าอียักคอียักอยู่

- ปกธ ^๑ นนคืชวบทกน
 ยุก่น่วง ^๑ นนคืชอถือเฮาโตมน ^๑ เรียกว่ายุกท่น่วง
 อยคยง ^๑ นนคืความเทมือนนกับชอยค ^๑ เทมือนนกับ
 เข็ค ^๑ นนคืชื่อเวตาเมื่อชยคป้กถึง ^๑ เปนคณ ^๑ รวมประเวณีกนค
 เรียกว่าเข็คกน ^๑ เปนคํโถกย ^๑ เรียก ^๑ เปนคํททย
 โยชน ^๑ นนคืชื่อชวชย ^๑ เตม ^๑ เรียกว่าโยชนคณ
 ยอก ^๑ นนคืชื่อที่ตคที่ตง ^๑ นน ^๑ เรียกว่ายอก ^๑ เทมือนนกับยอก ^๑ เท
 ยอก ^๑ ไม ^๑ เปนคณ
 ทยอก ^๑ นนคืชื่อเกดง ^๑ ไร ^๑ เรียกว่าทยอก ^๑ เทมือนนกับคณ
 ทยอก ^๑ ชง ^๑ รน ^๑ แด ^๑ แ่ง ^๑ เปนคณ ^๑ นน
 เทอียค ^๑ นนคืชื่อกระ ^๑ ทั ^๑ ค ^๑ พ ^๑ ออก ^๑ เรียกว่า ^๑ เทอียค ^๑ เทมือนนกับ
 เทอียค ^๑ แร ^๑ น ^๑ ออก ^๑ เปนคณ
 ยน ^๑ นนคืความ ^๑ ทั่ว ^๑ แดค
 ย่น ^๑ นนคืชื่อ ^๑ ติ ^๑ น ^๑ เท ^๑ ไ ^๑ แด ^๑ ถ ^๑ อ ^๑ ย ^๑ เท ^๑ ไ ^๑ เรียกว่า ^๑ ย่น ^๑ เท ^๑ ไ ^๑ เทมือน
 ค ^๑ ก ^๑ ก ^๑ ทั่ว ^๑ เท ^๑ ติ ^๑ น ^๑ ย่น ^๑ เท ^๑ ไ ^๑ เท ^๑ ไ ^๑ แด ^๑ ก ^๑ อ ^๑ ง ^๑ ทั ^๑ ย่น ^๑ ถ ^๑ อ ^๑ ย
 เท ^๑ ไ ^๑ มา
 ยน ^๑ ไ ^๑ ถ ^๑ น ^๑ นนคืชื่อ ^๑ แด ^๑ ก ^๑ ไ ^๑ ถ
 ย่น ^๑ ย่น ^๑ นนคืความ ^๑ เทมือนนกับ ^๑ ยน ^๑ เทมือนนกับ

ย่น น่นคืออกตว เป็นกตท
 ย่นตมก น่นคือคนกนทตมก แดย่นตมกทแคงไปน่นเรียกว่น
 ทมก เทมือนคกทกว่นทช่นตมกนทเทือออกทว่นท
 ย่น น่นคือยว เทมือนกบคนนหมย่นเป็นกน่น อนึ่งเป็น
 ชื่อแก่งกนทท
 ย่น น่นคือแกมคือแกวเรียกว่น เทมือนคกทกว่นเท
 วจ่นไปถึงย่นกนทกโลก อนึ่งคือภททว่นทมนนอย
 ย่นจนน่น ก็เรียกว่นทว่น
 ย่นตลข น่นคททเทมือนกบย่นเทมือนกน
 ย่น น่นคือก่งควยทเรียกว่น
 ย่นท น่นคือโตม่นทเรียกว่น เทมือนคกทกว่นทโตม่นท
 ย่นกนท
 ย่น น่นคืออย่ที่เทียวก่น คือชททว่นทพ่นทกนช่นแฉ่ง
 ก็เรียกว่นย่น เทมือนคกทกว่นไปน่นย่นอย่ที่เทียวแก
 ย่นจ่นกจ่งวเทน อนึ่งคือย่นก่น
 ย่น น่นคือยวออกไปก่น คือต่งทก่นทเรียกว่นย่น
 เทมือนคกทกว่น น่นย่นย่นออกมแฉ่งนทว่นทก่น
 ย่นคก น่นคททว่นย่นน่มกเรียกว่นย่นชกเงิมนท

ยื่นมือ น้นคือเหยียดมือออกไป เรียกว่ายื่นมือออกไป

ยื่นขา น้นคือขาที่เหยียดออกไป เรียกว่ายื่นขา เหมือนท่าที่ท่าคน

น้นชายศมีเขายื่นขานกไม้กายเดย

เขย่น น้นคือเพลาเกี่ยวจะโกลนนั้นเรียกว่าเขย่น อื่นคือ
คณากว

เขย่นใจ น้นคือคณาในใจเรียกว่าเขย่นใจ

โยน น้นคือจวางคือขำเรียกว่าโยน อื่นคือทบทหนึ่งเรียกว่า
ทโยนหนึ่ง

ยอน น้นคณเทมือนกบ แงเทมือนกบ

ยอน น้นคือกตปคือทวนเรียกว่ายอน เทมือนกบกว่ายอน
กตปมากทำไม แดขย่าได้กบทวนยอนเมื่อไม้ไม้ที่

ทยอน น้นคือไม้คิงเรียกว่าทยอน

ยวน น้นคือแป้นชื่อแก่งคนภทหนึ่ง

ยวนใจ น้นคณว่ากระทำถึงใจถึงคณังใจใจทำเวียทวยภค
แป้นคณังเรียกว่ายวนใจ

ยวนเขย่น น้นคือคณยอกกนทวยจะโตใจทำเวียทวยภคแป้น
คณังเรียกว่ายวนเขย่น

เยียน น้นคือเยียมเยียนกน

เอียน นีนคือยู่คือยบเขาไปเรียกว่าเอียนเขาไป เกลื่อนคำทกกว่า
ไครเขาขวานองเขาไปก็นยู่เอียนเสียกมกตั้ง

ยบ นีนคือเสียไปเรียกว่ายบไป เกลื่อนคำทกกว่าไครมา
เด่งจอง ๆ เขาเสียยบไปตั้งกมก

ยบตง นีนคทวมเทลื่อนกมยบเทลื่อนกม

ยบ นีนคทวมว่ากระคือไปมา เกลื่อนคำทกกว่ากมยบยบยบ
มาไปไปแต่เขาอนทกยบ ๆ ยบ

ทยบ นนคือไม่ละเสียกเรียกว่าทยบ

ทยบท นนคือกต่างดอัยคำไม่ก็เป่นกนยบ ก็เรียกว่าดอัยคำ
ทยบท

ทยบย่ง นนคือคนกระทำทวไม่ก็เป่นการชั่ว ๆ ก็เรียกว่าท
ทยบย่ง เกลื่อนคำทกกว่าคนนินเขาทำทยบย่งนิก

ยิม นนคทวมว่าคนก็ว่าวักตาแจ่งก็ว่า เกลื่อนคำทกกว่าท
ตกทำแยเขาคนยิมไปททวแต่แตกออก ๆ ยิมไป
ทไปไมไครทวอนนิก

ทยิม นนคือจบเขาฉวยเขา เรียกว่าทยิมเขา

ทยิมมือ นนคือทยิมเขาควยมือมือ นน ก็เรียกว่าทยิมมือหนึ่ง
เทลื่อนคำทกกว่าทวชเขาตักทยิมมือหนึ่ง

ยบ นันคือทรงลงไปนอกลงไปก็เรียกว่ายบลงไปเหมือน
คักก่าเทงของทรงยบลงไปแควะกองไว้อีก

ยบยบ นันคความว่าจับทอยไปก็ว่า ท้องกลายไปก็ว่าเหมือนคัก
กักก่าตามจับยบลงไปทอมก แดกกำแพงนี้ทงยบยบเสีย
สิ้นแล้ว

เย็บ นันคือกระทำให้ติดกันด้วยเข็มเป็นคัน ก็เรียกว่าเย็บ
เหมือนนกยเย็บสาเป็นคัน

ยอบ นนคความเหมือนนกยยบเหมือนนกน

ยอบยบ นนคความก้เหมือนนกยยบเหมือนนกน

ยอบ นนคความเหมือนนกยเยือกเหมือนนกน

เย็บเย็บ นันคือเหมือนคนเขาไปในที่ไกลแต่ไม่มีคนดูแล
ภชคไปทวยไมทง ๆ แต่ไม่นันก้างเสียซึ่งแดง
ทระฮากยไมทอองลงไปโคนัน แดคนเขาไปใน
ที่นันกเย็บเย็บน

เย็บเย็บ นันคือเขาทวเย็บเย็บซึ่งกันแแดงนเป็นคณันนันก้เรียก
ว่าเย็บเย็บ

ยมราช นันคือเป็นชื่อแห่งพญาคณคณัน

ยมราช นันคือเป็นชื่อแห่งคนที่ทำโทษแก่สัตว์ที่ตกใน

นรกนั้น
 บมณนที นั้นคือเป็นชื่อแห่งแม่น้ำแม่น้ำหนึ่ง
 บมโถกย่นวาก นั้นคือเป็นชื่อแห่งเมืองนรกที่ตักทวนเวทมนต์
 ยาม นั้นคือทักทวนก คือทักทวนกว่าปถมะยาม ทักษิยะยาม
 ตะติยะยาม จะตุระยามเป็นต้น
 ยาม นั้นคือตั้งที่เขมับควยผาที่ทวีปใต้ถึงทง ๗ แดทอย
 บมข่านั้นเรียกว่ายาม
 ทยาม นั้นคือทำชาทวเทมือนกบระยกคนจ่มก่นนั้นเรียกว่า
 ทยามเทมือนกบกระทำค่นนั้นมากทักทวมน้ำทหน้าเท
 ยามโถ นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องที่ประกอปในโถ ๗ นาดย่นกหนึ่ง
 ยามเต้า นั้นคือเป็นชื่อแห่งยามที่เทแบ่งทามตกดิอย่าง ๑
 ยามถ้ำมก นั้นคือเป็นชื่อแห่งทักทวมอยอย่างหนึ่ง
 อิม นั้นคือทวาทะ แก่ทว่าไม้ดอกเทมือนทวาทะเรียกว่า
 อิม
 แยม นั้นคือทวมเทมือนกบอิมเทมือนกน อิมทวมว่าเข็กชาน
 เทมือนกบคอกไม้แยมเข็กชานนั้น
 โยม นั้นคือเป็นคำเรียกว่านิทานวาท ทนิทเรียกว่าโยม
 ผู้ศย ทานวาทเรียกว่าโยมผู้ศย เป็นคำเรียกของ
 ป
 ทระตัม

โยมวก นันคือคนที่อยู่ใหวกเป็นศิษย์ของพระสมุโฑกค้เศก
ก้ก็ ก้เรียกว่โยมวก

ยอผ นันความเทมื่อณกบยงยอผเทมื่อณกน

ยอผ นันคือไมโคเรียกว่ยอผ เทมื่อณค้ทกว่สมถกน
นันยอผไป

ยอผ นันคือกาเวท้ไต้ไปนค้ทง ๗ เทมื่อณกบยอผผค้เป็น
ค้ทง ๗ เป็นค้ณน

ยอผกน นันความเทมื่อณกบยอผเทมื่อณกน

ทยอผ นันความว่เป็นค้เป็นกช เทมื่อณค้ทกว่เวือณ
เทเป็นค้เป็นค้ยอผอຍ แลค้ควมนันเงเทไปอຍ
ไมกอขาค้ยอผนัน

ยอผน้ นันความเทมื่อณกบยอผเทมื่อณกน

เอือมทณ นันคือเทมื่อณค้ณนิงกค้ณนออกนทงค้ค้ทงเป็น
ค้ณนเรียกว่เอือมทณออกน

เยย นันความเทมื่อณกบเยยเยยเทมื่อณกน

ยาย นันคือเป้มีชื่อเรียกว่เทมื่อณน้ ๗ นันเรียกว่ยาย
เทมื่อณค้ทกว่ยายนันยายนัน อนันแม่ของแม่
ก้เรียกว่ยาย

ย่าย นันคือยกไปเป็ดขยไปเรียกว่ายไป เทลือนกับคน
ยักย่ายเป็ดขยซึ่งยักคแพทเบนคนนัน

ย่ายซี่ นันคือทญูงแกที่นากเปมันันนเรียกว่ายซี่

ยาก นันคือไม้ตั้นเรียกว่าย

ย้อย นันคือไม้เทณบว เทลือนกับตั้งรอกที่มันเอือบย้อยไป

ย้อย นันคความวเลอียก เทลือนคักทกวเฮาตั้งนไปย้อย
ไทเลอียก

ย้อย นันคือทอยลงมาเปนคนก็เรียกว่ายย้อย เทลือนกับ
ยงไม้เปนคนทีมันโคตทอยลงมานัน ก็เรียกว่าย
ไม้มันย้อยลงมา

ย้อยยอน นันคความเทลือนกับย้อยเทลือนกับ

ย้อยยบ นันคความวยบเอินไปทัก วักตลทวยไปทักเทลือน
คักทกวเทจอง ๗ เทยอ้อยยบไปทมคไม้เทลือนเดบ

เอือยว นันคความวักนเปนคนเรียกวักเอือยววักน

เอือยว นันคือคนกระทโทมูกออกนุนนเรียกวักเอือยว

เทือยว นันคือเปนชื่อแก่งนทที่มันกินปลาอย่างทฉิ่ง

เอือยวณ นันคความทกวักน เทลือนคักทกวักนเอือยวณน

เอือ นันคือเอือ เทลือนกับเอือนทกวอณนัน ก็เรียกว

ว่าเชื่อมพททวอ้อน หนึ่งคือตัวที่คิกอ่ยขงไปไม่ใผ

ดก ๆ ที่ทว ๆ ที่เล็กจึนโก่มนก็เรียกว่เยื่อไม้ใผ

เยื่อ หนึ่งคือแปนชาทวของถกวทวจึนมานนี้เรียกว่เยื่อ

ยัวยวน หนึ่งควมเทมือนกบยัวยวนเทมือนกน

ยัวเฒ หนึ่งควมเทมือนกบยัวยวนเทมือนกน

ยอ หนึ่งคือแปนช้อแก่งค่นอย่งทฉิ่ง หนึ่งคือแปนค้ำไตทขก

เทมือนกบคณจ:ไตทขกยอขคนี้ก็เรียกว่ยอ หนึ่งคือ

กล่าทค้ สรวเลวีญซึ่งค่นอึนทำเกะทณเจอนนควย

ปภณจ:ไตเทคโจจ:ไตเทททวค้แก่งค่นนนี้

เรียกว่ยอเท

ยอ หนึ่งคือกระท้ไตเคียตงก้ว ค้อกระท้ไตตึนเทก้ว

ก็เรียกว่ยอ เทมือนกบคณยอค้ตงเตยอควมไต

ตึนเทน

ยอคว หนึ่งควมเทมือนกบยอเทมือนกน

ยอทอ หนึ่งควมคณยกบยอเทมือนกน

ยอฝน หนึ่งควมเทมือนกบฝนเทมือนกน

ยอแย่ง หนึ่งควมเทมือนกบแย่งเทมือนกน

ก นันคือเป็นชื่อแห่งเวื่อนอย่างหนึ่ง อันหนึ่งคือเป็นของ
ที่บุคคลได้ยแแต่ทั้งไว้กตขวนแแต่ตั้งทว ๆ เก็บวันที่
ของเสียนัน ก็เรียกว่าของบุคคล

ก นันคือความพททว่าเป็นคนแก่ เหมือนคำพูดว่าคนนไป
เกี่ยวก้อยที่นไปไมกตวใคร เป็นคำพูดของคนนกลง

ก นันคือความว่าผิดกว่าเกย เหมือนคำพูดว่าอย่ากเกยเสียบ

กค นันคือที่ค้ำก้นนเรียกว่ากค เหมือนกับค้ำก้นของ
ก่ง ๆ นัน อันหนึ่งคือกคกณก ทมขก

กค นันคือสิ่งทีไ้ไ้กคกของเรียกว่ากค เหมือนกับสิ่ง
ผิดนินเป็นกนทีคิกอยู่ในเทอดแอกองแองน

กควระคิ นันคืออินคิในกค ทมขก

กคช นันคือกคช ทมขก

กคชธิกช นันคือเป็นชื่อแห่งกษะษกรของคคหนึ่ง

กชคฤก นันคือเป็นชื่อแห่งเสือง ๆ คหนึ่ง

กชกค นันคือคนถือซึ่งกชกชวไปนันเรียกว่ากชกค

กชคระนระ นันคือกษะตงษทีเป็นไคญ ที่กษะสทกษะษกรก
แ่งนันเรียกว่ากชคระนระ

- ภทระคี นันคือเป็นชื่อเครื่องที่เขาก่ออย่างหนึ่ง
- ภชทาน นันคือสิ่ง^{อัน}ที่พระมหากษัตริย์ทูนันเรียกว่าภชทาน
- ภชบัณฑิต นันคือเป็นชื่อแห่งคนที่เป็นปราชูที่พระมหากษัตริย์
ก็แห่งพวกกษัตริย์
- ภชญาณ นันคือเครื่องทาม ถ้าครมกษัตริย์นันเรียกว่าภชญาณ
- ภชวัง นันคือประเทศที่เป็นที่อยู่ของกษัตริย์นัน เรียกว่า
ภชวัง
- ภชพิศ นันคือเป็นชื่อแห่งสัตว์พวกกษัตริย์
- ภชธาว นันคือคณดือที่กษัตริย์เจียนไปนันเรียกว่าภชธาว
- ภมัญญ นันคือเป็นชื่อแห่งคนภมัญญ
- ภเวียง นันคณทเมื่อนกบินขึ้นใจ
- ภวี นันคณทว่าเขียกเขียนเรียกว่าภวี เมื่อนกทุกกว่า
เกอยที่มิได้สหายคนมนันภวีน
- ภสี นันคือธสี
- ภท นันคือเป็นชื่อแห่งคนที่เป็นใหญ่กว่าผู้อื่นนันเรียก
ภท
- ภทท นันคือทตเมื่องทตนันเรียกว่าภทท
- ภทวิ นันคือเทศากถนันเรียกว่าภทวิ

ว นันตภาพว่าแนะนำเจ้าเวียงแก้ว ๖
จันม่นะทกณัฒน

ข นันตภาพว่าเห็นเรือยไปทั่วแดนเรือยไปทั่วเหมือน
คักทว่าเรือมนแดนเรือยไปวิไปแดนคนเขาเห็นวิไปโนน

ค นันตภาพว่าทบทวนนางนูน เวียงแก้ววิณ

ค นันตภาพว่าชอบใจ ทนยาที่

ค นันตภาพว่าชอบใจ ทนยาที่

ค นันตภาพว่าเห็นเรือยไปทั่วแดนเรือยไปทั่วเหมือน

ค นันตภาพว่าเห็นเรือยไปทั่วแดนเรือยไปทั่วเหมือน

ค นันตภาพว่าเห็นเรือยไปทั่วแดนเรือยไปทั่วเหมือน

ค นันตภาพว่าเห็นเรือยไปทั่วแดนเรือยไปทั่วเหมือน

ค นันตภาพว่าเห็นเรือยไปทั่วแดนเรือยไปทั่วเหมือน

ค นันตภาพว่าเห็นเรือยไปทั่วแดนเรือยไปทั่วเหมือน

ค นันตภาพว่าเห็นเรือยไปทั่วแดนเรือยไปทั่วเหมือน

ค นันตภาพว่าเห็นเรือยไปทั่วแดนเรือยไปทั่วเหมือน

ค นันตภาพว่าเห็นเรือยไปทั่วแดนเรือยไปทั่วเหมือน

ค นันตภาพว่าเห็นเรือยไปทั่วแดนเรือยไปทั่วเหมือน

ค นันตภาพว่าเห็นเรือยไปทั่วแดนเรือยไปทั่วเหมือน

เว
นี่คความว่าเกี่ยวไป เหมือนคนทุกกว่าที่จะเวเกี่ยวไปให้
ตมยาไป

เวขอ
นี่คือเกี่ยวจากกันไปนั่น เรียกว่าเวขอ

เวร่อน
นี่คความว่าเกี่ยวไปทที่ขยคทวงมิดไค้ เรียกว่าเกี่ยว
เวร่อนไป

เวรคคี
นี่คือเป็นชื่อแห่งทญิงคนทหนึ่ง

เวท
นี่คือเกี่ยวท เรียกว่าเวท

เว
นี่คือกระทำไค้กระทำ เหมือนคนทุกขเขียนแฉเขียน
เวซึ่งทนโยไมแฉกตั้งคอกไมเป็นคั้น ก็เรียกว่เว
โยไมแฉแฉคอกไม

เว
นี่คือเป็นชื่อแห่งตั้งทหนึ่งที่ยงเก็คในแผ่นคินนนี้

เว
นี่คือเป็นชื่อแห่งตั้งทควเตกๆอย่งทหนึ่ง อนึ่งคือ
เป็นชื่อแห่งตั้งที่เขตอนโทเป็นรอยรอบที่ทักทง
ศึลระแห่งทญิงนนี้ก็เรียกว่เวผม

เว
นี่คือเวรณ

เว
นี่คความว่ามิดไค้คือว่าไมมี เหมือนคนทุกกว่าทญิงคน
ผนโรสวแลทขคนนนี้โรเลีย

เวท
นี่คือโรคทงๆ ทมยาไป

- ไอรอบ นันคือเป็นชื่อแห่งนรกหนัก
 ไวคือ นันคือเป็นชื่อแห่งทวารหนัก
 เก นันคือเป็นชื่อเรียกตัวของตัวเอง เหมือนนกที่เรียก
 กันนกกัท เหมือนนกกัทกว่าฉันจะไปนั่นแต่เขาจะไปนั่น
 แต่เขาจะไปนั่น
 เก นันคือความแฉะน้อย ๆ เรียกว่าเก เหมือนนกกัท
 อย่างแฉะเกเล็กน้อย
 เกเส นันคือความเหมือนนกกับเกเหมือนนก
 เกวอง นันคือก้าวอง เหมือนนกกัทกว่านกมันก้าวองแต่ก้าวอง
 ขยับบนคนไม่
 กั นันคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่อยู่ห่างจากเท้าของคนเรียก
 ว่ากั อมิ่งคือกัโสม
 กั นันคือออบการที่ไ้กัทอมเรียกว่ากั เหมือนนกกัท
 ไ้กัทอมเป็นคณัน
 กัศนใจ นันคือไม่ถนอยในใจ เรียกว่ากัศนใจ
 กัเจียก นันคือเป็นชื่อแห่งคนอย่างหนึ่ง
 กัจวน นันคือคึกถึงควนถึงเรียกว่กัจวนถึง เหมือนนกกัท
 ว่าเกกัจวนถึงคณันนิก

- ภาควน นันคือเป็นชื่อแห่งท่นอย่างท่นึง
 ภาคย นันคือเรียงท่นเป็นแถวไปเรียกว่า เรียงภาคยไปบทที่
 ก็ใช้ภาคยใช้โดยมาก
 ภาทก นันคือย่อเอ่เยือกเขียนเรียกว่าภาทก เหมือนคำพูดว่า
 ไรคมมภาทกย่อเอ่เยือกเขียนแทน
 ภาทง นันคือคิก
 ภาเพยทก นันคือดมทกมา เรียกว่าดมภาเพยทกมา
 ภาฟ่อน นันคความเหมือนนกปฟ่อนภาเหมือนนก
 ภาพะน นันคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเค้เต่นอย่างท่นึง
 ภาพะนยะธทาน นันคือที่ถนุก ทมบาท
 ภาไญ นันคือเป็นชื่อแห่งท่นไม้มีผลกินทมานอย่างท่นึง
 ภาโร นันคือของใคไม่ใคร่อยกก็ว่า คือปั้นภาทวยถอยค้ำ
 ท่ง ๗ ไม่ใคร่อยกก็ว่า
 ภาเวียน นันคือตักเสในตมประธากวท่ง ๗ มีท่นงตั้งเป็นท่น
 ก็เรียกว่าภาเวียนวิศ
 ภาทก นันคือเป็นชื่อแห่งท่นอย่างท่นึง
 ภาคน นันคือปนท่นเรียกว่าภาคนท่น
 ภารงย นันคความเหมือนนกปท่งปเหมือนนก

ไว้ในกระบอกล้วนไว้เคมกัก็มิไคเคมกัก็แฉเอาไททุก
ไทชั้นนั้นแฉกัก็เวียกกว่าระเข้คชั้น

ระบอบ นันคือว่าแบบอย่างที่มีมาแต่ก่อนนั้น ก็เรียกว่าคณ
ระบอบแบบอย่างแต่ก่อน

ระบม นันคือที่ชอกในทบเป็นคณนั้นเวียกกว่าระบมเหมือน
คณทกว่าขาระบมคณน

ระบือ นันคือคือเอียงไปเวียกกว่าระบือไป

ระมก นันคือระวงกวเป็นคณนั้นเวียกกว่าระมกคณเหมือนคณ
ทกว่าไปแฉระมกระวงกวไทก็

ระยา นันคือถึงที่ทอยที่แจวอยู่ เหมือนนกับทงคณเป็น
คณที่เขทกัมีชันนเหมือนไปไทแฉทอยก็ทอยใน
ถึงมีเสมาแต่คณนคณน ก็เป็นเคว้ชแ่งทวเคกๆ
เป็นคณนั้นเวียกกว่าระยา

ระยา นันคือยบเอียงไป เวียกกว่าระยาไป

ระยะ นันคือแฉ เหมือนคณทกว่าระยะนนั้นไปถึงไทน
แฉแฉนนั้นไปถึงไทน

ระวิน นันคณนทอมนักว่า ว่าชันนคณนก็เวียกกว่าระวิน
เหมือนคณนทกว่า กัดนคณนไม้นนทอมระวินไปแฉ

ระก
ต้นนี้เรียกว่าต้นกนก
นี่คือความที่ขึ้นไปมากกว่าขึ้นไปมากกว่า เหมือนคนยก
ไปตามนั้นนี่เรียกว่าระกอก แลกว่าทศนี้ระกอกไปขึ้น

ระลอก
นี่คือคนดีคนเลก ๆ นี่เรียกว่าระลอก เหมือนคนยก
ว่าแม่แม่เป็นระลอกนกนี้ขมิ้นไม้โต

ระก
นี่คือเป็นชื่อแก่คนยกคนนี่

ระวิ
นี่คือพระอาทิตย์

ระไว
นี่คือความที่เรศแฉก เรียกว่าระไวระวัง

ระไว
นี่คือพระอาทิตย์เหมือนนก

ระพ
นี่คือความที่เหมือนนกประไล เหมือนนก

ระพ
นี่คือชื่อ เหมือนนกข่งที่ในเรือดำทามบนนก

ระพ
ตั้งของท่ง ๆ นี่เรียกว่าระพเรือ

ระวิง
นี่คือเป็นชื่อแห่งของสิ่งหนึ่งที่เขาทำดำทามเพะ

ทกเป็นนกนี่เรียกว่าระวิงเพะทก

ระแวง
นี่คือความที่นกก็วิ่งก็เข้าเพ็งเข้า
ไปข้างหนึ่งนี่เรียกว่าเข้าเพ็งระแวงไป เหมือนคน

ยกเข้าเข้ามีระแวงอยู่ทมน

นี่คือชื่อ

ระไล
นี่คือชื่อ

ระตั่วระต่าย นันความว่ากระจากทวดททยไป เรียกว่า ระตั่วระต่าย

ระเทระคน นันความว่าทที่ถึงมือได้แดงเขียวชกเซไป ก็เรียกว่า
เขียวระเทระคนไป

ระทกระเท็น นันความก้เทมือชกขระเทระคนเหมือนกัน

ระแวง นันคือเป็นชื่อแห่งเมือง ๆ หนึ่ง หนึ่งคือแผ่นดินที่กว้าง
จนเป็นรอยแตกแยกออกไปเป็นรอยแตก ๆ นันก็
เรียกว่าดินแตกระแวง

ระเคย นันคือสิ่งที่มีกลิ่นกต่าเป็นคณ เทมือชกมีกลิ่นคั่ว
เป็นคณแดงมือชกอีกไว้คี่คี่แดงมือชกไว้ กลิ่นคั่ว
นันก็สูญหายไปหมด อย่างนี้แดงเรียกว่ากลิ่นคั่ว
ระเคยเสี่ยกมก

ระภูก นันคือคิกถึง เรียกว่าระภูกถึง

รก นันคือไม่เคียนเรียกว่ารก

รกรษ นันคือปลัดือหน้า , ทามบาท

รกรษ นันคือความรกรษ

รกรแ้ว นันคือเป็นชื่อแห่งส่วนหนึ่งที่อยู่ใตถายคนแดง
ถกรทงปวง

รกรษ นันคือบวิภาตคาลัยเป็นคณก็เรียกว่ารกรษ

อก นันคืออาหารที่ขมอาหารที่กินเข้าไปแล้วแต่ไตทอด
 ออกมาทางปากนั้นเรียกว่าอก อนึ่งคือส่วนแห่งคน
 ไม้ที่ขมเข้าไปในแผ่นดินนั้น ก็เรียกว่าอกคนไม้
 อกระกาศ นันคืออินทนิลระกาศ กษมาพี
 อก ๗ นันคือต้นคือโศภนเรียกว่าต้นอก ๗ โศภน ๗
 อก นันความเหมือนนกขบกรอก
 อกจักษุ นันคือคนไม้
 อกกษ นันความเหมือนนกขบกรอกเหมือนนกข
 อกแรก นันคืออกอ่อนคือเต็ม เรียกว่าแรกเต็ม
 อกทวาร นันความเหมือนนกขบกรอกเหมือนนกข
 อกข นันคือพิษที่งอกเกิดในกายคนแตกกายฉกร ไทเต็ม
 อก ๗ นันเรียกว่าโรก
 อก นันคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่มีที่แตกหักหรือขบถึงถึง ๗
 นันเรียกว่าอกเหมือนนกขบกรอกทำเป็นเป็นคนนั้น
 อก นันคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง
 อก นันคือชื่อคนคนหนึ่งคนใดเป็นคณ กวณปภกษ
 อก ไทหนักคือมิไท ไทหนักคือก็เรียกว่าอก
 อก นันความเหมือนนกขบกรอกเหมือนนกข

เวิกษ นันคือกำทวนคซึ่งเวทาคี ทพคกำทวโรคร

น นันคือเป็นชื่อแห่งรองซึ่งคหนึ่งที่มีคี่เทถืออง ๗ นัน

ม นันคือเป็นชื่อแห่งกนอย่างคหนึ่ง อนันคือที่อยู่แห่งคทร

นันก็เรียกทั่วทั้งเหมือนนกขบถนกมกเป็นคหนึ่ง

ม นันคความว้อคอยู่ว้ออยู่ เหมือนคคพทว้คทบมอยู่

ว้ออยู่

มแก นันคือรวมกน เหมือนคคพทว้คทบมอยู่

มวธ นันคคทมเหมือนนกขบถเหมือนนกน

มวณ นันคือข้บทวนาคคทมช้อบนันเรียกทั่ววณ

มค นันคือวคมี

มท นันคือเป็นชื่อแห่งคหนึ่งที่ทำควยไม้คทว้คทบมอยู่

สนเป็นคหนึ่ง

มท นันคือรวมคท

มท นันคือทั้งกนคทกนเป็นคหนึ่งก็เรียกทั่วทกน

มทเวิก นันคคทมเหมือนนกขบถเหมือนนกน

มทลคคค นันคือไม้ที่เขทคคทว้คทบมอยู่

มทวน นันคคทมเหมือนนกขบถวณเหมือนนกน

ทราก นันคือลงเต็ม เชือกวาก เรือกวากไว้เวลานันเรียกว่าทราก
 ัน นันคามาว่าแม่ข้อย เหมือนคนทำพุกทำแม่ปักก็ลงข้อย
 หนึ่งคือเป็นชื่อเรียก แทะทะอย่างคนนี้
 ัน นันคือตัวง ก็เรียกว่างตัวง
 ัน นันคือเป็นชื่อเรียกถึงคนซึ่งที่ไปมดขยเจียหาเทถึงงยา
 ไปบนซากทกเมื่อฝนตกนันเรียกว่าง หนึ่งคือเหมือน
 คนปากข้อยเป็นคันแดงขยกับนันแดง แดงทกนข
 นันก็เรียกว่ากรวงเทไป
 ัน นันคามาว่ากรไม้ธากเรียกว่าง นันเหมือนคนขย
 ฝนแล้งก็คกแดงงไม้ธากในทกนัน
 ัน เรือง นันคามาว่าตัวงก็ว่า ทักเวียงขยปริวารณก็ว่า ก็เรียก
 ัน เรือง เหมือนคนทำพุกทำแสงไฟเรืองนกันแดง
 ันนันเททำเวียงเรืองเรืองขึ้นทกนัน
 ัน นันคือกรทะทักเทเว เหมือนคนทำพุกทำแสงเทเว ๆ
 ัน นันคือเหมือนเขาคนขยออกเจียนนคิเขาเจียน
 ทกนเป็นนันก็เรียกว่าเขาคนนขออกเง
 ัน นันคามาเหมือนนกับเง เหมือนนกัน
 ัน นันคือทักง

แม่ น้มนคือตั้งที่ท้าวไท้ ท้าทรยกรอนแม่ แดงยาเป็นคนไท้ละ
เอียนน้มนก็เรียกแม่

แม่ น้มนคือเป็นชื่อแต่งนุกที่กินคนทกอย่างหนึ่ง

โง น้มนคือตั้งที่ปลอกไ้วมีทลงก แดงกนบงมิโคกนบง
แคะไ้วมีตีนเทมือนนุกบโง เอียนไ้วเป็นนุกน้มนก็เรียก
กโงเอียนไ้ว

โงภษี น้มนคือประเภทที่ปลอกไ้ว ท้าทรยเป็นที่เก็บภษีทง ๆ
น้มนเรียกกโงภษี

โงวิทธี น้มนคือประเภทที่ปลอกไ้ว ท้าทรยเป็นวิธีทง ๆ น้มน
เรียกกโงวิทธี

รอน น้มนคือรวไ้ว เทมือนนุกบรอนฝนแดรอนทาดเป็นน้มน

ร่อน น้มนคือประเภทที่เป็นทลงมทุกกก็มิโคกทุกกก็ก้ก็เรียก
กัร่อนเทมือนนุกบร่อนน้มนแดร่อนทวนเป็นน้มนน้มน

รอน น้มนคือกวะท่างเอียงไ้วออกน้มนทงกก็มิโคกทงกก็ก้ก็
เรียกกัรอน

รอนเทถง น้มนคือออกเอียงเป็นทวงถ่นน้มนทงอย่างหนึ่ง

รอนไ้ว น้มนคือเอียงไปแทน เทมือนนุกบเอียงไปแทนคน
อื่นน้มนก็เรียกกัรอนแทนไ้วไป

ทณ นันคือเมกเททที่กิกอยู่กบคนเป็นกนนั้นก็เรียกว่
ทณเท

ทง นันคือทลกออกทงน้ออกทกควนเป็นกนก็เรียกว่
ทงเทเมื่ออกบผดไม่ทงออกทกควนเป็นกนนั้น

เวียง นันควมเทเมื่ออกบเคียงเทเมื่ออกน

เวียงท นันคือถอยก่ทกทวเป็นก่ก่ช่ ๆกนไปนนี้ เรียกว่

เวียงท

เวียง นันควมท่เตน่ตนกในไวนัน เทเมื่ออกบเทกนมน
เตน่ตนกทนกันนี้ก็เรียกว่เทกนมนเตน่เวียงน

วค นันคือเทคือ ตักเรียกว่ววค เทเมื่ออกบวคกนไม่เป็น
กนนั้น

วณ นันควมเทเมื่ออกบวระนาเทเมื่ออกน

วณ นันคือ ตั้งที่ เทียมทว่ยผเป็นกนที่คนจ้คตบกับ
เทียมนนี้เรียกว่ววณ

วค นันคือตั้งที่บกกภูมิเปเวียงล่กททนวมเป็นกนนั้น
ก็เรียกว่ววค

วค นันคือทนคคือสกไท่แน่มนนี้เรียกว่ววค เทเมื่อ
อกบผวคเฮวเป็นกนนั้น

รกกิ นนฺคิอภทวิ ทภยภท
รกโก นนฺคิอขยอฝกัวแกงกัว ทภยภท
รกะคก นนฺคิอฝกัวทวะตงนฺพนเฮวแกงนนฺคิอภทนี้เรียกว่รก

คะคก ขงที่ก็เรียกว่คกคะคก

รกกฬ นนฺคิอภทเหมือนกบวรกโกเหมือนกน
รกคะณะ นนฺคิอภทเหมือนกบวระคะณะเหมือนกน
รกคะไกร นนฺคิอเปนชื่อแกงแกงตาม ทภยภท
รกกฬ นนฺคิอภทเหมือนกบวรกเหมือนกน
รกฝ นนฺคิอตั้งที่ตองไคตทงไปนนี้เรียกว่รกฝเหมือนกน
รกฝแกงทวะธาติกยเปนคณนนี้

รกมณ นนฺคิอภทเหมือนกบวรกเหมือนกน
รกก นนฺคิอภทเหมือนกบวรกเหมือนกน
รกษฏร นนฺคิอภทเหมือนกบวรกษฏรเหมือนกน
รกชะ นนฺคิอภททภยภท
รกชการ นนฺคิอการของกระษักรนนี้เรียกว่รกชการ
วิกวง นนฺคิอเปนชื่อแกงไวคอย่างคณ
วิกชิ นนฺคิออิภทชิ
วิกยา นนฺคิออิภทา เหมือนคณทกว่คณนนี้เขาอิภทวิกยา

ก่น นีนคือเป็นชื่อแห่งธกวอย่งทหนึ่งมีถิ่นมากคตยภกย
ทพอนนีน

ก่น นีนคือประเทศที่ท่วไ้ไ้มีถิ่นท่วรบทยจองท่ง ๆ นีน
ก็เรียกว่ก่นทยจอง

ก่นรอน นีนคตยภกยเหมือนก่นก่น

วิน นีนคือเทชอก เหมือนก่นก่นน่ไ้ไ้คตยภกยท่งก่น
เป็นค่นนีนก็เรียกว่วินน่รอนชอกท่งก่น

วิน นีนคือเป็นชื่อแห่งธกวคตยภกยชอย่งทหนึ่ง

วิน นีนคตยภกยที่ก่นก่นก่นก่น เหมือนก่นก่นเป็นค่น
แตเกี่ยวตชากก็แตวมไปควยค่นไ้ไ้ผลแตไม่มีผล
ท่ง ๆ ชอย่งนีนเรียกว่วิน เหมือนค่นท่งก่นก่น
เกี่ยววินนีน

วิน นีนคือเป็นค่นนีนเป็นท่วจีนก็เรียกว่วินนีนนีน
เหมือนค่นท่งก่นก่นค่นนีนนีนจีนนีน

วินนีน นีนคือรองไท คตยภกย

วินนีน นีนคือเทชอกไปไ้ไปเรียกว่วินนีน เหมือนค่นท่งก่น
ชอย่งนีน

วินนีน นีนคือชอน เหมือนค่นท่งก่นก่นชอนชอน

หัวดี

รอน

นั่นคือต้นไม้ที่ขึ้นเขาก็เรียกว่ารอน เหมือนนกขี้พื้นเป็น
คนที่ยาวๆ แลต้นไม้ที่ขึ้นเขานั้น ก็เรียกว่ารอนพื้น

รอน

นั่นคือเหมือนคนเขาเขาได้ในทะเลเป็นคนแดง
ไปมาแดงแดงแดงที่คออกนั้นก็เรียกว่ารอนเข้า
อันนี้คือเหมือนนกบินไปในอากาศแลมีปีกขยับปีกกาง

รอน

อันนี้คือเหมือนแสงพระอาทิตย์ขึ้นที่แดงไปเป็นคน
แดงกของถึงมีทกคนเป็นคนที่เรียกว่ารอนเหมือน
คำพูดว่าแดงมนรอนทนกเขาไปไม่ได้

รอนแล้ว

นั่นคือเหมือนคนลูกไฟแดงรอน แลมีซากวทกที่อก
นั่นก็ทกที่มิได้ทกนั้นรอนลึกกนั้นนอ อย่างนี้แลเรียกว่า
ว่ารอนแล้ว

รอนฮว

นั่นคือเหมือนคนอยู่ในเรือนเป็นคนที่ แลรอนทวฮว
แลคกตแลไม่ทวฮวที่ทวทวทวไปนั้น ก็เรียกว่า
รอนฮว เหมือนคำพูดว่ารอนฮวทก

รอนท่า

นั่นคือเขาเขาก็ทำโต๊ะกระแวงกระทำยังทำโต๊ะอกไป
ทกเขานั้นก็เรียกว่ารอนท่า

ร้อนแกลบ นันคือเขาเขากัดได้คะแกลบกระทำยังแกลบไค

ออกนี้เรียกว่าร้อนแกลบ

รอน นันคือไม่คงเซไปเซมานันก็เรียกว่ารอนไปรอนมา

เหมือนค้ำทกกว่า รอนนี้รอนไปรอนมาไม่คงเคย

รอน นันคือกรอบไม่เหนียวเรียกว่ารอนไปกรอบไป

เหมือนค้ำทกว่า รอนนี้มีมันรอนนุก

รอนยู่ นันค้ำทกเหมือนกรอบรอนเหมือนนุก

เวียน นันคือตักชาในวิหค่าง ๆ นันก็เรียกว่าเวียนวิหค

เทรียน นันคือเงินแผ่นดินที่ไคค่าง ๆ ประเทศนันเรียกว่าเงิน

เรือ่น นันคือสิ่งที่ทำควยไม้เป็นคัน ทำทักควยเป็นทักช้อยแ่ง

คนนันเรียกว่าเรือ่น

เรือ่นแควน นันคือแควนที่เขาสกเป็นตาคตยค่าง ๆ นันก็

เรียกว่าเรือ่นแควน

เรือ่นเบี่ย นันคือควทกษ เรียกว่าควเรือ่นเบี่ย

เรือ่นตำรงค์ นันก็ว่าเรือ่นแควนเหมือนนุกแต่เป็นค้ำทกษกร

เรือ่น นันคือเป็นช้อยแ่งไวคทกค่าง

รอน นันคือตักน เรียกว่ารอนตักนเหมือนนุกยกตบไป

รอนน

รบฏ น้ําคามเหมือนปลกขวยเหมือนนกน
 รบ น้ําคือของไว้วาก คือปลอกนไว้วาก คือไปทมหักวัก
 เรียกทวบ เหมือนปลกขวยทวบของน้ําสนที่ทงเป็นคณ
 แดเขาไม้ไถลือรวมปลอกนไว้วากเทกตกซึ่งคนเป็น
 คณแดเขาเรือเป็นคณไม่ทวบซึ่งคนอน้อยคนตวทก
 แม่น้ําดะคตองเป็นคณ อย่างน้ําดะเรียกทวบ
 รบจวน น้ําคือใช้ญมาซึ่งจวนเรียกทวบจวน
 ทบ น้ําคือไม้ตง ท้ําดะมอไปน้ํนเรียกทวบทบดะมอเหมือน
 คํททวบแผนคณมีทบดะมอคณ
 รบ น้ําคือเกบไปซึ่งตงมีทวบของเป็นคณเรียกทวบรบเหมือน
 คณคนเป็นไทยแดคองรบน้ํน
 รบ น้ําคามเหมือนนกนเวงเหมือนนกน
 รบ น้ําคือตงทวทง ๗ เรียกทวบ
 รบง น้ําคามเหมือนนกนรบเหมือนนกน
 รบทบ น้ําคามปลกเหมือนนกนรบเหมือนนกน
 รบทบ น้ําคือรบเจียนน้ํนเรียกทวบทบ
 รบ น้ําคือทวคตอก เหมือนคํททวทกตมรบแดเทียว
 รบไต

รวม นันคือก่าเขารกเขา เหมือนนกปรกรวบรวกเขาซึ่งคนเขา
เป็นคนใจเด่เกี้ยว

เวียน นันคความว่าคกณกนิกกว่า ว่าเขมอกนิกกว่า ว่าเขาไปปล
กกว่า เหมือนคนทำทกกว่าคความนนี้เวียนกนเดว แดค
เวียนเขมอกนไม่เขาไม่ออกกว่ากน เดเขาไม่ไปเวียน
รวมให้ค

รวม นันคือกกระทำไทรอบนควยควนเป็นคณนนี้เวียนกว่าวม

รวม นันคือสิ่งกักักควยกนปลกนเดคคณนี้เวียนกว่าวม

รวม นันคือรวมกักักควยคณนี้เวียนกว่าวมค

รวม นันคือชอบเวียนกว่าวม

รวม นันคือชอบโกตคณนี้เวียนกว่าอ้วยวมค

รวม นันคือชอบบชกนนี้เวียนกว่าวมค

รวม นันคือประสมเขาดีมเขาเวียนกว่าวมเขาเหมือนนกปรวมไท
เขาเป็นคณนนี้ อนึ่งคือเป็นชื่อแก่งคกเวื่อนอย่างคณนี้

รวม นันคความว่าคี่ เหมือนคนทำทกว่าเขาคนเขตกกว่าวมนค
ไปไทถึงก

รวม นันคือเป็นชื่อแก่งจนมอย่างคณนี้

รวม นันคความว่าไปคกคณข้อยกว่า งามข้อยกว่ากว่าวมค

ปทพเกือบทั่ว ก็เรียกว่าแรมอยู่ในที่แสดแรมยี่
แสดนึ่งแรม

รวม นึ่งคือปนกันจนกระทั่งเรียกว่ารวมกัน เหมือนคนทำกั่ว
เขาหมกนึ่งไปเก็บแล้วจึงแบ่งกัน

รวม นึ่งความที่ใกล้เท่า เหมือนคนทำกั่วคนทางนี้รวมใกล้
เท่าแล้ว นึ่งคือเข้ารวมกันถึงกั่ว คือเข้าจากจากแผ่น
ดินแสดจนอุดของกั่ว

เวียน นึ่งความเหมือนนึ่งเหมือนเขา เป็นคำแก่งในกษ
คือเป็นคำเกี่ยวกษ

เวียน นึ่งคือเป็นชื่อแก่งไวคอย่างหนึ่ง

เวียน นึ่งความที่จากแรงไวคอบ เหมือนคนปคนจะทำซึ่ง
การต่าง ๆ แลจากแรงของเขาของไวคอบขโมยกันนั้น
ก็เรียกว่าเวียนเขาของไว

กษ นึ่งความที่ต่าง ๆ กัน เหมือนคนทำกั่วเขาคนไม่มี
ปลอกกษต่าง ๆ กันไป

กษ นึ่งคือประเทษแผ่นดินที่ทักไตเทียบตัวกษปลอกซึ่ง
ต่าง ๆ มีชื่อเป็นคณก็เรียกว่ากษออบ

กษ นึ่งคือกษ เหมือนคนบดกั่วต่าง ๆ ที่คนนึ่งกั่วกษกษ

ทวน นั้นคือแฉกที่ทวน คือไม้ที่สำหรับถือจับ
ที่ทวน ก็เรียกว่าทวน เหมือนคนทำพูดว่าทวนที่
แต่ไม้ทวนอีก อย่างคือประมาณเหมือนคน
พูดว่าเรือนี้ยาวทวน ลึกลึกตีบตัน

ทวน นั้นคือทวนเป็นรอยไปนั้น เรียกว่าทวน
เหมือนนกกับทวนเป็นกันนั้น

ทวน นั้นคือเป็นชื่อแห่งกันอย่างหนึ่ง

ทวน นั้นคือเป็นแฉกเป็นรอยไปเรียกว่าเป็นทวน
ไปเหมือนนกกับทวนแต่ปลาทวนเป็นกันนั้น

ทวน นั้นคือทวนเหมือนนกกับอยู่เหมือนกัน

ทวน นั้นคือไม้ที่ เรียกว่าทวน

ทวน นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่เขาทำสำหรับ
กักสัตว์อย่างหนึ่ง

ทวน นั้นคือทวนเหมือนนกกับไปรอยเหมือนกัน

อันนี้คือเหมือนนกดอกไม้ที่บ้านแต่รอยแห่ง

หล่นไปนั้น ก็เรียกว่าดอกไม้รอยไปแล้ว

รอย นั้นคือสิ่งทีเห็นปรากฏเป็นเส้นจืดทง ๆ

ในกระต๊อกระต๊อนเป็นกัน ก็เรียกว่ารอยจืด

เหมือนคนทำทุกทำโครมก็คือจักกระทานให้

เป็นรอย

รอย นั้นคือเหมือนหนึ่งคน มีคตักตามักแลดบัง
คนนั้นก็หักต้อยแตก ๆ เข้าไป ก็เรียกว่ารอยแท้
ไปเหมือนคนทำทุกทำ มีคตักคนมันร่อยนิก

รอย นั้นคือสืบสืบทนก็เรียกว่ารอย หนึ่งคือ
เหมือนเขาใช้รอยเรือไว้ ก็เรียกว่ารอยเรือไว้
หนึ่งคือรอยผูกแตร รอยคอกไม้ นั้นก็ว่า

รอยกลดอก นั้นคือเหมือนมือ แลทั่ว ถูกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
ยังใดตักให้ออกก็คตักมือออกก็คตัก แต่ทำยั้งหนึ่ง
ที่หุ้มเนื้อให้กลดอกไปนั้นก็เรียกว่ารอยกลดอก :

รอยแนว นั้นคตักมกก็เหมือนนกับรอยเหมือนนกัน

รอย นั้นคตักว่าเป็นคนไม้จนเป็นคนมันมีเรียกว่าคน

รอย

เรียว นั้นคือทั้งคตักโคแลปลายแตกนั้นก็เรียกว่าเรียว
เหมือนคนทำทุกทำไม้ไปตายเรียวนิก หนึ่งคือ
เป็นไม้ที่เขื่อนแตก ๆ อย่างหนึ่ง

เรียวแวง นั้นคตักว่ามกถึงมากเรียกว่าเรียวแวง :

เหมือนคำพูดว่า คนนี้แข็งแรงนัก
เรือย นึกความว่า ไม่อยุค เหมือนคำพูดว่าเรือนี้
แต่ยเรือยไม่อยุคเลย

เรือย นึกความเหมือนนกขรายนเหมือนนกอื่น
เรือ นึกคือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่ทักวียไม้ต่าง ๆ เป็น
คนลักหรือไปก็ใช้ไปมาในแม่น้ำ นึกเรียกว่าเรือ

เรือ นึกคือเป็นชื่อแห่งเรืออย่างหนึ่ง ขึ้งความเหมือน
กับเรือยเหมือนนกอื่น

เรือ นึกคืออาการที่กระทำข้งตมให้ขอกมากทั้งข้งนั้น
ก็เรียกว่าเรือ

เรือ นึกความว่าเดินไม่อยุค เหมือนคำพูดว่าคน
นึ้นเดินเรือไปทงไหนแล้วข้งนั้นเดินเรือไป :

เรือ นึกความว่าไหวเร็วตื่นเรือ เหมือนคำพูดว่า
คนนึ้นจับใช้ตมออกเรือไป

เรือ นึกคือข้งระดูแลข้งให้ไหลเทเทแลไหลออกได้
นึ้นเรียกว่าเรือ เหมือนคำพูดว่าเรือมีน้หนัก :

เรือ นึกคือสิ่งกัขกกันข้งควียไม้ต่าง ๆ ทำสำหรับกัน
สิ่งต่าง ๆ มีคนเป็นคณมิให้เข้ามาในเขจรข้งนั้นได้

น นีน เรียกทำ รว
แระน นีนคือเป็นชื่อแห่งถั่วอย่างหนึ่ง อื่นๆตามเหมือน
กับแระเหมือนกัน

เกาะ นีนคือเป็นชื่อแห่งถั่วอย่างหนึ่ง อื่นๆคือทบ
คือเกาะให้ชอกตามใจไปถกถนนั้น เหมือนกับคน
ทบเกาะซึ่งชอกแก่เป็นต้นนั้นนีนก็เรียกว่าเกาะชอกแก่

รช นีนคือคอกอยทำเรียกว่ารชคอกอยทำ อื่นๆคือกัน
เหมือนกับคสังพง ษันัก แล เขาไม่ปักกินไว้ด้วย
ไปถกถนให้มีให้คสังพงนั้นนีนก็เรียกว่าลจ รชกันไว้

ร่อ นีนคตามเหมือนกับร่อเหมือนกัน

หรว นีนคือกัวเท้ เหมือนกับเชื้อกเป็นต้นแล กัวเท้
เกือบชอกนั้นนีนก็เรียกว่าเชื้อกหรวเท้

รอล นีนคตามเหมือนกับรอลเหมือนกัน

รือ นีนคตามเหมือนกับเช่นไรอย่างไรเหมือนกัน

รือ นีนคือพลงทำถายลจเรียกว่ารือลจ อื่นๆตามว่า
ค้อยยังชั่วจีนเหมือนค้ำพุกว่าจักค้อยรือไรจีนนอย
คหนึ่ง

ก นีนคือเป็นชื่อแห่งถั่วคตามกับถั่วอย่างหนึ่ง

หนึ่งคือบอกว่าจะไปแล้วก็เรียกว่าลาไปแล้ว
เหมือนคำพูดว่าลาท่านไปก่อนแล้ว

ท่า ^ป นั่นคือขอขมาหลวงมา เรียกว่าลาขมา เหมือนกับ
ลาทายเป็นกันนั้น

ท่า ^ป นั่นคือตกขยับหลังก็ว่า คือไม่ตีโค้งเท่าที่เหมือน
คำพูดว่าคนนั้นทำอยู่ทั้งหลัง แต่ไม่มีมันสัก
ให้มันงอเข้าอีกนอ่ยหนึ่งเล็ก

ท่ากึ่ง ^ป นั่นความเหมือนกับท่าเหมือนกัน

ท่าทียบ ^ป นั่นความเหมือนกับท่าเหมือนกัน

ท่าหลัง ^ป นั่นความเหมือนท่าหลัง เหมือนกัน

ภาพะยะ ^ป นั่นคือภาพย์ ภาพะย

ลีลาชกชก ^ป นั่นคือลาไป เรียกว่าลีลาชกชก

ลี ^ป นั่นคือหลบไปหลีกไป เรียกว่าลีไป เหมือนคำ
พูดว่าคนนั้นมันทำท่าลีนี้

ลีลา ^ป นั่นความก็ว่าไปเหมือนกัน

ลีลียบ ^ป นั่นความว่าสูญหายไปก็เลีย เรียกว่าลีลียบ
เหมือนคำพูดว่าคนนั้น ไปลีลียบไปก็เลีย

ลี ^ป นั่นคือความเขาเล่ากันท้อ ๆ มากก็เรียกว่าลีท่ามา เหมือน

คำพูดว่าเขาดีเลกว่ามากเป็นอย่างไรนั้น ตกก็กัไว้
อย่างไรก็ตามจะไว้

ก นั้นคือ สักแรกๆ เรียกว่า ดู เหมือนคำพูดว่า การที่เกาท์
นั้น ดู สักแรกๆ เสร็จแล้ว อธิบายถึงที่คนปรกณ
จะไปนั้นก็ทำ

ข นั้นคือว่า อ่อนไปหมดไป เรียกว่า ดู ไป เหมือนคำพูดว่า
หลักปัก เรือนนั้นมัน ดู หมดไป แล้ว

ค นั้นความเหมือนกับทุกที่มันเหมือนกัน
ง นั้นคือ อกตอุบาย เหมือนคำพูดว่า คนนั้น เต็มอกอุบาย

จ นั้นคือ ใจไม่พอ เหมือนกับคนมีตาไม่พอ เป็นปรกสิแล
ตาจะแกง เอียงไปนั้น ก็เรียกว่า คนตาเหล่

ฉ นั้นคือ ใจ ทามมาก

ช นั้นความเหมือนกับแล้ว เหมือนกัน

ซ นั้นคือ ใจ เรียกว่า แดง

ด นั้นคือ เชือกคือ เลือ เรียกว่า แด่ เหมือนกับแล้ว
เนื้อดี ทาก ๗ เป็นกันนั้น

ด เหมือนกับ แด่ เหมือนกัน

ແຕ່ຫາຍ ນັ້ນຄວາມກ່າແລກຸ່ສຸ່ນນ ເວົ້າກ່າແຕ່ຫາຍ

ໄດ້ ນັ້ນຄືອັບໄດ້ເຕັຍກ່າ ຄືອໄດ້ຈັບເຂາກ່າ ເຫມືອນກ່າ

ທຸກກ່າຈັບໄດ້ຄົນນັ້ນເຕັຍ ແລ້ວໄດ້ຈັບຈິ່ງເນື້ອໄນທ໌

ໂທດ ນັ້ນຄືອໄມ່ອຸກຸ່ນຢູ່ ເຫມືອນກ່າປັກໂທດຈິ່ງໂທດລຽນ
ຕົນນັ້ນ

ໂທດ ນັ້ນຄືອເປັນຈິ່ງ ແຫ່ງດ່ວນໃນກຸຍ ອຸ່ຍກ່າ

ໂທດລຽນ ນັ້ນຄືອຂາກຸ່ນສິນເພື່ອນໄປ ເວົ້າກ່າຂາກຸ່ນໂທດລຽນໄປ

ໄດ້ເຕັຍ ນັ້ນຄວາມເຫມືອນກ່າປັກກຸ່ມເຫມືອນກ່າ

ໄດ້ລຸບ ນັ້ນຄືອຈິ່ງສິ່ງກຸ່ມເປັນຕົ້ນ ເວົ້າກ່າໄດ້ລຸບເຫມືອນກ່າຄົນ
ເຂາແປງເປັນຕົ້ນໄດ້ລຸບຈິ່ງກຸ່ມໃຫ້ສຸ່ຍເປັນຕົ້ນນັ້ນ

ໄດ້ ນັ້ນຄືອເປັນຈິ່ງ ແຫ່ງເຄື່ອງກ່າກຸ່ຍທຸ່ນແຕ່ຫາຍເປັນຕົ້ນ
ກ່າທ່າທຸ່ນປັກກ່າຂາກຸ່ນທ່າ ນັ້ນຄືເວົ້າກ່າໄດ້

ໄດ້ ນັ້ນຄືອກຸ່ມໃຫ້ແກ່ງໄປກ ເຫມືອນກ່າຄົນແກ່ງໄດ້
ຈິ່ງຈິ່ງເປັນຕົ້ນນັ້ນ (ກືເວົ້າກ່າໄດ້ຈິ່ງ)

ໂທດ ນັ້ນຄວາມກ່າຄລຽນເຕັຍເຫມືອນກ່າຄົນທ່າທຸ່ນເປັນຕົ້ນກື
ເວົ້າກ່າທ່າທຸ່ນໂທດເຕັຍ

ໂດກິຍ ນັ້ນຄວາມແລງເຂາຍຸ່ນກຸ່ມເປັນຕົ້ນ ເວົ້າກ່າໂດກິຍ
ເຫມືອນກ່າທຸກກ່າຄົນນັ້ນທຸກອຸ່ນກຸ່ຍໂດກິຍມັ່ນຈິ່ງກຸ່ມ

โลกเก นั้นคือในโลกย์ ตามชาติ

โลกะเน นันคือเป็นแห่งกันไม้ตีเทกทำอย่างหนึ่ง

โลกัญญวียะ นันคือเป็นชื่อแห่งธรรมอย่างหนึ่ง

โลกมา นันคือขณตาม ชาติ

โลกะพคิ ก็ว่าจนเหมือนกัน

โลกะพคะเนง นันคือขณลกจนพล ตามชาติ

โลกเด นันคือเป็นคนไม่แน่นอนยังขึ้นคิดบิครใจไปมาต่าง ๆ

นันเรียกว่า เป็นคนโง่โง่

โลกะกุมภี นันคือเป็นชื่อแห่งนรกขุมหนึ่ง

โลกทิก นันคือเลือก ตามชาติ

เกา นันคือทำแต่ภอเป็นที่ตั้งกฎนั้นเรียกว่าเตา เตาเหมือน

คำพูดว่าทำแต่ภอเหนเป็นเตาแฉเจียนแต่ภอเป็นเตา

ความเลิก

เกา นันคือบอกซึ่งอัยคตามเป็นกัน อื่นคือตั้งที่กิน

ให้มาเมานันก็เรียกว่าเกา

เกา นันคือสิ่งตีทำด้วยไม้ ทำสำหรับกันลิตา มิได้

สักรอกไคมันเรียกว่าเกาเหมือนกับเกาตมูเป็น

คณนี้

เล่าเรียน นั้นคือ เรียนหนังสือต่าง ๆ นั้นเรียกว่าเล่าเรียน

เทศา นั้นคือ เสาไม้ค้ำไว้ให้เสียดง เหมือนกับคนเฝ้าไม้ค้ำ

เทศา ซึ่งไม้เป็นต้นนั้น

เทศา นั้นคือ ความว่าพวกที่หมั้น เหมือนคำพูดว่าเทศานั้น

พวกนั้นหมั้นนั้น

เล่านิยาย นั้นคือ ลำแสง ซึ่งเรื่องราวที่มีแต่ก่อนนั้น ให้ผู้อื่นฟัง

เรียกว่าเล่านิยายเหมือนคำพูดว่าไปฟังเขาเล่านิยาย

ลำ นั้นคือ ความว่าพวกที่ไม้ก็ว่า ว่าเรือก็ว่าเหมือนคำ

พูดว่าไม้ลำลำ แลเรือลำลำ

ลำ นั้นคือ อ้วนที่เรียกว่าลำ เหมือนคำพูดว่าคนนี้ลำนั้น

ลำ นั้นคือ ความว่าเกินเท่าไป เหมือนกับคนหนึ่งไปที่ ๆ เขาให้

หนึ่งแฉ่งเกินที่เขไปนั้น ก็เรียกว่าหนึ่งลำเท่าไป

เหมือนคำพูดว่าคนนั้นหนึ่งลำที่เท่าไปนั้นกลอยออกมาเสีย

ลำคอ นั้นคือ ทนคอแห่งคนเป่านั้นนั้นเรียกว่าลำคอ

เหมือนคำพูดว่าคนนั้นลำคอมาก

ลำคืบ นั้นคือ เรียงกันไว้คืบ คือเป็นแถวก็ว่าเรียกว่าลำคืบ

เหมือนคำพูดว่า ทัพเรียงลำคืบกัน แฉ่ง

เรียงเป็นแถวลำคืบกัน

คำทวน นั้นความเรียกที่ค้นตามเหมือนคำพูด คำคำนี้เป็นสูงนัก
 คำชาก นั้นความที่ ยากนักก็ทำจนยากก็ทำก็เรียกว่าคำชากเหมือน
 คำพูดที่หนทางไปยากคำชากนั้นก็แล้วคำชากยากจนนัก
 คำอุ นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง
 คำเกาทัณฑ์ นั้นคือเป็นชื่อเรียกซึ่งผู้หญิงเป็นคำแห่งในหนังสือ
 คำถึงถึง นั้นความเหมือนกับศึกลงเหมือนกัน
 คำเสิก นั้นคือกล่าวถึงคุณเป็นกันที่คนทำไว้ในเชิงหลักนี้
 เรียกว่าคำเสิก เหมือนคำพูดว่าทำร คำเสิกถึงความ
 ทดงให้ฟัง
 คำเสิก นั้นความว่าประเดี๋ยวกี้ เหมือนคำพูดว่าของนี้คำเสิก
 ประเดี๋ยวกี้ นึก
 คำเหลือ นั้นความว่ามากไปเสีย ไปเรียกว่าคำเหลือไป
 เหมือนคำพูดว่าเขาของไปเกินคำเหลืออนึก
 คำสิ้น นั้นความเหมือนคำเหมือนกัน
 คำเฮียง นั้นความว่าจิตรไม่คงเสมอ เหมือนกับปีศาจคน
 เป็นกันแต่ให้ซึ่งสิ่งของแก่บุตรเป็นกัน ให้ไม่เสมอ
 กันให้ทั้งหนึ่งมากทั้งหนึ่งน้อย ก็เรียกว่าให้คำเฮียง
 ให้ไม่เท่าไม่เสมอ กัน

ดะ นั้นคือทั้งคือวาง เหมือนคนทำทุกทำดะทั้งมันเสีย แด
ดะวางมันเสีย

ดะคอน นั้นคือเป็นชื่อแห่งการเดินอย่างหนึ่ง หนึ่งคือเป็นชื่อแห่ง
คนพวกหนึ่ง

ดะชา นั้นคือความสบาย ตามชาติ

ดะมั่งดะมาก นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์ที่อยู่ในน้ำเหมือนกับเนื้ออย่าง
หนึ่ง

ดะมุค นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

ดะเมิค นั้นคือกระทำให้เกินคำสั่งเป็นคณนั้น ก็เรียกว่าทำนอก

ดะเมิค เหมือนคนทำทุกทำคณนั้นทำ นอกดะเมิคเขาถึงมา

ดะมาน นั้นคือเป็นชื่อแห่งยาอย่างหนึ่ง เรียกว่า ยาธรรมาน

ดะโอมบ นั้นความว่าเป็นคนโง่โง่ปถกมากแถมกินมากเป็นคณนั้น

เรียกว่าดะโอมบเหมือนคนทำทุกทำคณนั้นดะโอมบนัก

ดะม่อมบ นั้นความว่ามีกิริยามารยาทดีเป็นคณนี้เรียกว่าดะม่อมบ

เหมือนคนทำทุกทำคณนี้กิริยามารยาทดะม่อมบดะโอมบนัก

ดะดิมดะดัก นั้นความว่าฟกสิด ๆ จุก ๆ กล้วยความมากธวเป็นคณ

นั้นเรียกว่าดะดิมดะดัก เหมือนคนทำทุกทำคณนั้น

ทุกดะดิมดะดักไป

ละลอก นั้นคือคลื่นแก่ทวนเดกกว่าคลื่นเรียกว่าละลอก เหมือน
คำพูดที่วันนี้น้ำเป็นละลอกนัก

ละเลิง นั้นคือหลวมพม่าคือหลวกท่าเรียกว่าละเลิง เหมือน
คำพูดว่าเขาเริ่มละเลิงหลวมนัก แลละเลิงหลงอยู่ในที่

ละลาถ นั้นคือหน้าลาถ เป็นคำกระษัตริ์

ละลาจใจ นั้นคือความพูดทำจิตรเพฉิกเพฉินหลงไหลไปนั้นเรียกว่า
ละลาจใจ เหมือนคำพูดที่คนนั้นหลงละลาจใจนัก

ละลาบ นั้นคือเหลวออกเป็นต้นเรียกว่าละลาบ เหมือนคำพูดว่า
หลวมตะกั่วให้ละลาบ อันนี้คือกระทำให้สูญไปเหมือน
กับละลาบเสียซึ่งล้อยคำที่กล่าวที่นั่นให้สูญหายไป

ละแวก นั้นคือความว่าทำบนหัว ว่าแกล้วหัวเหมือนคำพูดว่าวัน
นี้จะไปพากินที่ละแวกไหน เป็นคำขานนอก

ละเวง นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงดังอย่างหนึ่ง เหมือนคำพูด
ว่าวันนี้เวงอีกอันเสียงออกละเวงไป

ละหุ นั้นคือเขา ตามชาติ

ละหุง นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

ละทาน นั้นคือประเทศที่เป็นที่ลุ่มมีน้ำขังอยู่คล้ายกับห้วย
หนองเป็นต้นที่อยู่ในประเทศทุ่งทำบ้านเป็นต้น

เรียกว่าทะเลแทนเหมือนคำพูดว่าทะเลแทน

ทะเลเทียบ นั่นคือความเหมือนกับทะเลเหมือนกัน

ดรอซเทียบ นั่นคือความพูดว่าอันใดนักเรียกว่าดรอซเทียบใจนักเหมือนคำ
พูดว่าอันนี้เจ้าหัวดรอซเทียบใจนัก

ดรอซของ นั่นคือ ผงแตก ๆ ที่ปลิวไปมานั้นเรียกว่าดรอซของ เหมือน
คำพูดว่าดรอซของมันปลิวมากทุกอัน

ดรอซเทียบก นั่นคือไม่เอียบ เรียกว่าดรอซเทียบก

ดรอซก นั่นคือความเหมือนกับดรอซกเหมือนกัน

ดรอซก นั่นคือความเหมือนกับขมิ้นเหมือนกัน

ดรอซก นั่นคือไม้ที่ปักลงในดินสำหรับปลูกเมล็ดพืชต่าง ๆ

แปลกันเรียกว่าดรอซกเหมือนกับดรอซกปักเรือเป็นต้นนั้น

ดรอซกเมือง นั่นคือหินแดงไม่แปลกันที่ปักไว้สำหรับบอกเจดีย์

แดนเมืองนั้นเรียกว่าดรอซกเมือง

ดรอซกแนว นั่นคือไม้ที่ปักในเรือสำหรับใส่แนว ๆ เรือนั้น

เรียกว่าไม้ดรอซกแนว

ดรอซกช้อน นั่นคือ เขาของ ๆ เขาไปช้อนไว้ไม่ให้เขาอื่นนั้นเรียกว่า

ว่าดรอซกช้อนเหมือนคำพูดว่าใครเขาของมาดรอซกช้อน

ไว้

ดกจก นันคือสันภนรปทกยเปนนันเรียกวาดกจกนเหมือน

คำพูดว่าคนนันดกจกนเทสีนก

ทลคปก นันเหมือนกบทกนเหมือนกน

ทลคแหลง นันควมว่าอยู่เป็นที่เปนนกทสนันคงอยู่เรียกวา

เปนนกทลคแหลง เหมือนคำพูดว่าคนนันขัน

ช่องเขาเปนนกทลคแหลงอยู่

ตก นันคือตกนคกว่าเรียกวาตกนเหมือนตกน

ซึ่งไม่คงเปนนัน

ทตก นันคือแปลก เหมือนคำพูดว่าเขาแปลกไอนก

ทลค นันคือเตียงกนไปไม่ทลคกนนันเรียกวาทลคเหมือน

เหมือนคำพูดว่าคนนันกปจ้เตียงทลคเตียงกนไป

ลค นันคือไม้กนเรียกวาลค เหมือนคำพูดว่าไม้ก

ทลคนี้ลคนิก

ลคซึ่ง นันควมว่าตกนิกไม่ทลคเรียกวาลคซึ่ง

เหมือนคำพูดว่าตงลคนี้ลคซึ่งนิก

ดก นันคือคิกกนคือกนจันทกนทนนกนวกนเรียกว

ว่าดก เหมือนคำพูดว่ากปไฟดก แลลคจัน

ทกนทนน เหมือนคำพูดว่าไฟนดกจันแล้ว

แด่ เทวดาจีน ทากที่นอนแล้ว

หูดกทลิก นั้นมีความว่าใจไม่เป็นผู้ใหญ่ใจเหมือนนกป้ากรก

ใจไม่แน่นอนนั้นเรียกว่าใจหูดกทลิก เหมือนนาค

พูดว่าคนนั้นใจหูดกทลิกนัก

ดุกจีน นั้นมีความเหมือนนกกเหมือนนกก

ดก นั้นคือทากรกที่บังเกิดแต่ภานคาบิกานนี้เรียกว่าดุก

ดกจน นั้นคือคนที่พระมหากษัตริย์ทรงใจทำหรัปพิภากษ

ความต่าง ๆ นั้นเรียกว่า ดกจน

ดกัก นั้นคือคนที่ขายของต่าง ๆ นั้นเรียกว่าดุกักเหมือนน

ดกกระคุม นั้นคือสิ่งที่ทำด้วยทองคำเป็นคั้นทำกดม ๆ ทำหรั

หรัปเกี่ยวใบพิคุมเสื่อเป็นคั้นนั้นเรียกว่าดกกระ

คุมเหมือนนาคพูดว่าหรัปทำดุกคุมคักทำหรัปหนึ่ง

ดุกกระตุบ นั้นคือคินที่ปลอกคุดม ๆ แดกตกแตกให้แห้ง

ทำหรัปอิงกระตุบนั้นเรียกว่าดุกกระตุบ

อนึ่งดุกขี้นก็เรียกว่าดุกกระตุบ เหมือนนาคพูด

ว่าดุกกระตุบคินประคิติว

ดุกขี้น นั้นคือสิ่งที่ทำด้วยตะกั่วแด่เทวดาเป็นคั้น ทำ

กดม ๆ ทำหรัปได้ในขี้นองนั้นเรียกว่าดุกขี้น

ลูกเจย นี่คือหอยที่มาเป็นผิวของลูกสาวนั้นเรียกว่าลูกเจย

ลูกข่ม นี่คือเป็นชื่อแห่งของเล่นทำกลม ๆ ทำด้วยขี้หมูน
เล่นไปมาต่าง ๆ นั้นเรียกว่าลูกข่ม เหมือนคำพูดว่า

จะทำลูกข่มหมอนเล่นสักลูกหนึ่ง

ลูกคณเฑาะ นี่คือประเภหที่หอบีของมนุษย์ที่กลม ๆ เป็นลูก

สองลูกนี้เรียกว่าลูกคณเฑาะ

ลูกกรอก นี่คือลูกของหญิงสาวที่เกิดในเรือนเย็บนั้นเรียก

ว่าลูกกรอก เหมือนคำพูดว่าบ้านนั้นเรือนนั้นลูก

กรอกเขาหมอนัก

ลูกจ้าง นี่คือคนที่ไปรับจ้างเขาทำกรอกต่าง ๆ นั้นเรียกว่าลูก

จ้าง เหมือนคำพูดว่าเขาจ้างลูกจ้างทำกรอกก็คน

หนึ่ง

ลูกเค้ นี่แปลว่าเหมือนกับลูกเค้เหมือนกัน

ลูกคัม นี่คือสิ่งทำด้วยตะกั่วแดงเหล็กเป็นก้อนกลมก็

แปลว่าสิ่งทำด้วยขี้ผึ้งของต่าง ๆ นั้นเรียกว่าลูก

คัม เหมือนคำพูดว่าลูกคัมซึ่งของหายไปไหน

ลูกนี้ นี่คือคนที่เป็นอย่างนี้เรียกว่าลูกนี้ เหมือนคำ

พูดว่าคนนี้เป็นลูกนี้ของเรา

ลูกใบ นั้นคือเมตผลไม้ที่อยู่ในเฝื่อนนั้นเรียกว่าลูกใบเหมือน
กับเมตถกในรณนเป็นคั้นนั้น

ลูกประแจ นั้นคือสิ่งทีไฉยงแม่ประแจให้ออกนั้นเรียกว่าลูกประแจ

ลูกประทัด นั้นคือสิ่งทีทำเล็ก ๆ กลม ๆ ทำต่ำทวีเปกทำหนกทำ
สิ่งต่าง ๆ แดทำกนิลรรพอินทภยต่าง ๆ นั้นเรียกว่า

ลูกประทัด

ลูกปราย นั้นคือลูกป็นเดก ๆ นั้นเรียกว่าลูกปราย

ลูกเทถึง นั้นคความว่า ลูกป็นเหมือนกัน

ลูกไม้ขี้หมู นั้นคือสิ่งทีขี้คอกให้รงแล้วเป็นลูกนั้นเรียกว่าลูก

ไม้เหมือนกับลูกผลไม้ต่างนั้น

ลูกมะทวด นั้นคือเป็นชื่อแห่งลูกต้นไม้อย่างหนึ่ง อหนึ่งคือ

เป็นชื่อแห่งไม้ทีกลึงกลม ๆ แดตั้งเรียงทีบนเชก

ทหน้าแเดมีกรอบทีบนนั้น ก็เรียกว่าลูกมะทวด

ทหน้าต่าง

ลูกมือ นั้นคือคนทีเป็นรองนายซึ่งนั้นเรียกว่าลูกมือ

เหมือนคำททว่าระหาดกมือทำทวคักคนหนึ่ง

ลูกหลาน นั้นคือบุตรคนแเดลูกของบุตรคนนั้นเรียกว่า

ลูกว่าหลาน เหมือนคำททว่าคนบ้านนั้นเป็นลูก

หลานของข้าพเจ้า

ลูกศิษย์ นั้นคือคนที่มาศึกษาเล่าเรียนในสถาบันต่าง ๆ

นั้นเรียกว่าลูกศิษย์

ลูกชาย นั้นคืออาวาทย์ที่สำหรับผู้ชาย เรียกว่าลูกชาย

ลูกเทพ นั้นคือคนที่ตกเป็นเมตไตรย ๆ เช่น แฉกนั้นเรียกว่า

สนลูกเทพเหมือนคำพูดว่าวันนี้สนลูกเทพตกหนัก

ลูกอ่อน นั้นคือทารกเล็ก ๆ นั้นเรียกว่าลูกอ่อน ๆ

ลูกพ้อ นั้นคือสิ่งที่ทำร้ายไม่เป็นอันทำกลม ๆ ที่หมุ่นใน

เทียนแดงเป็นคั้นนั้นเรียกว่าลูกพ้อ เหมือน

คำพูดว่าลูกพ้อเทียนลูกพ้อรด

เด็ก นั้นคือไม้เท้าเรียกว่าเด็กเหมือนคำพูดว่าไม้เท้าเด็ก

เหล็ก นั้นคือสิ่งที่ทำสรรพสิ่งทุกอย่างมีคมต่าง ๆ นั้นเรียก

ว่าเหล็ก

เหล็กขึง นั้นคือเหล็กที่สำหรับใช้มัดเขาไม่มีสายแฉก

คั้นขึงให้หมุ่นไปมานั้นเรียกว่าเหล็กขึง

เหล็กใน นั้นคือเหล็กที่ทำไว้ในนัยสำหรับยิงพายนัน

เรียกว่าเหล็กใน

เหล็กทาก นั้นคือเป็นเหล็กที่ทำแหลม ๆ สำหรับเขาไม้

อย่างหนึ่ง

แฉกเปลี่ยน นั้นคือเขาองเปลี่ยนกันไปมา นั้นเรียกว่า แฉกเปลี่ยน
กันเหมือนคำพูดว่า เขาให้สิ่งนี้แก่ข้า ๆ ก็ให้สิ่งนี้
แก่ข้า เปลี่ยนเขา

แฉก นั้นคือไม่ยอมเรียกว่า แฉก เหมือนคำพูดว่า
เจ้ามีเงิน แฉกนี้

แฉกขุน นั้นความพูดว่า ละเอียดยิ่งนัก เรียกว่า แฉกขุน
เหมือนคำพูดว่า ของนี้ แฉกจุดไม่หมด

โลกย์ นั้นคือภพโลกย์

ดอก นั้นคือกระทำซึ่ง เปลือกแฉกหนึ่งให้ดอก เรียกว่า ดอก
เหมือนคำพูดว่า กับดอกซึ่ง เปลือกไม้แฉกซึ่ง
หนึ่งสัตว์เป็นต้น / เหมือนคำพูดว่า ไครมา ดอกซึ่ง
เปลือกไม้ต้นนี้ แฉกดอกหนึ่งมีซาก แฉกไว้

หลอดนั้น คือ เหมือนปีศาจมีเท้า แฉกกายให้ปัทกฏแก่
มนุษย์นั้น เรียกว่า ปีศาจมีหลอด เหมือน

คำพูดว่า วนปีศาจมีหลอด ข้างหน้า กลู่นัก

พอกคทบ นั้นคือเหมือนงู เป็นต้นนั้นมันกระทำให้หนึ่งแก่
ให้ออกจากกายนั้น ก็เรียกว่า พอกคทบ เหมือน

คำพูดว่าอะไรมาที่อก คบขบไว้ก็ขึ้น

ทดอกพลอน นั้นความเหมือนกับหลอดลมเหมือนกัน

ฉวก นั้นคือ เขาดีทว ค่าง ๆ มีเยกไก่ เปนที่ขึ้นรวมลงในน้ำร้อน

ยงจนให้ออกนี้ก็เรียกว่าเขาไก่ แลไปคนกวกน

อันเหมือนคำพูดว่า ที่มีน้ำร้อนฉวกไก่

เลือก นั้นความเหมือนกับเมือกเหมือนกัน อันนี้คือคักที่

ไม่คือออกเสียบก็เรียกว่าเลือก เหมือนคำพูดว่า

เลือกเอาแต่ที่สีที่จัวอย่าเขา

เลือก นั้นความว่าอยุกรักว่า ทำไม่ทำก็ทำ ว่าจกออกไป

ก็ว่าเหมือนคำพูดว่ากระเล่นนั้นเขาเลือกแก้วแล

เขาเลือกเสียบเขาไม่ทำแล แลใครมาเลือกเขาเลือก

สีไป

ตง นั้นคือ ฮาจมไม่ค่นฮาจมเหลว เปนน้ำไปนั้นเรียกว่า

ตงทองไป อันนี้คืออยู่บนที่ตงแลตงลาตที่ทำ

นั้นก็เรียกว่าตงมาเหมือนกับตงจากกันไม่แลตง

ตงเรื่อนเป็นค่น

ตงนั้น คือไปไม่ตกก็ว่า คือลลลลเพื่อนไปก็ว่า เหมือน

คำพูดว่าเข้าเกิดตงหนทางไปแล้วแลคนนั้น

สติหลงพินเหมือนไปแล้ว

ใจ นี้คือปลงใจก็ว่า คือใจยอมก็ว่า เหมือนคำพูด
ว่าเขาหลงใจปลงใจแล้ว แลคนนั้นเขาหลงใจยอมใจ

ช่วยแล้ว

ดงทอง นี้มีความเหมือนกับดงเหมือนกัน

ดงโทษ นี้คือกระทำซึ่งโทษ เรียกว่าดงโทษ เหมือน

คำพูดว่า คนนั้นทำผิดคือดงโทษ

ดงธัญญา นี้มีความเหมือนกับดงโทษเหมือนกัน

ดงไหล นี้มีความเหมือนดงเหมือนกัน

ดงทะเลนี้ นี้มีความก็เหมือนกับดงเหมือนกัน

ถึง นี้คือสิ่งทีถนกว่าไม่ไม่แปลกัน ทำได้ครบได้

อ ขาดอุปแปลกันนั้นก็ เรียกว่าถึง เหมือนคำ

พูดว่าบ้านนั้นเขาเป็นคนมีถึงนี่

พูดว่า จะสารถึงได้ยากก็ยากหนึ่ง อื่นความว่า

มีถึงนี่ เหมือนคำพูดว่าบ้านนั้นเขาเป็นคน

มีถึงนี่

ถึง นี้คือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่อยู่ในกายคนใด

กายสัตว์ อื่นคือตาหลังก็ว่ากายหลังก็ว่า

ทั้งหลังก็ว่า
 ทิ้ง นั้นคือโศก เรียกว่าทิ้งโศก เหมือนคำพูดว่า
 ด้งกการณีนี่คือเครื่องประดับ ตามชาติ
 ทิ้งคานี่คือประเภทเบื่องบนแห่งเรือนที่มุงด้วยผกจาก
 แดกระเบื่องเป็นต้นนี้ก็ เรียกว่าทิ้งค
 ทิ้งคีนี่คือประเภทเบื่องบนแห่งแม่ทอนนี้เรียกว่า
 ทิ้งคีน เหมือนคำพูดว่าทิ้งคีน้ำขมขม
 ทิ้งมือ นี่ยี่คือประเภทเบื่องบนแห่งแม่มีอนี่เรียกว่า
 ทิ้งมือ เหมือนคำพูดว่าทิ้งมือขมขม
 ทิ้งเด นี่ยี่คณว่าไม่แน่นอน เหมือนคำพูดว่าทิ้ง
 ว่าง อยู่
 ทิ้ง นี่ยี่คือเป็นชื่อแห่งสิ่งพวกหนึ่ง เรียกว่าทิ้ง
 คือทิ้งถากเป็นต้น
 ทิ้ง นี่ยี่คือประเภทข้างสังไถ่นี่เรียกว่าสัง เหมือน
 คำพูดว่าทิ้งจะไปขงสัง / อนึ่งคือตมมาขงค
 นี่ยี่ก็เรียกว่าตมมาขงค เหมือนคำพูดว่าตม
 มาขงค

ตัว นั้นคือฆ่าเสียก็ว่า คือถากที่นทำไว้ก็ว่า คือเอา
น้ำถูกระทำให้สะอาดก็ว่า เหมือนคนทำศพว่าเอาคนไป
ไปทางเสีย แลถึงไม่ให้โลกแลแต่เอาเขาไป
เสีย

ตัว สลายน นั้นคือกระทำให้นิพพานหมดไป เรียกตัวสลายน
เหมือนคนทำศพว่าเอาของๆ ทำเป็นหนักเป็นหนา
ลูกจำมันตัว สลายนเสียหมดสิ้น

ตัว ลาก นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนไม่อย่างหนึ่ง

ตัว ลิง นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง ที่มีกายคล้าย
กับคนนั้น

ตัว ลิง นั้นคือเป็นชื่อเรียกแห่งประเทศที่ด้อยของผู้ชายเรียก
เป็นคำอย่าง

ตัว ลิงคะ นั้นคือเกก กามบาท

ตัว ลิง นั้นคือพี่ชายของพ่อของแม่เรียกว่าลุง
นั้นคือสิ่งที ภาวช่วยไม่แลหายเป็นต้น ทำตัว
หรือได้สิ่งหนึ่งเป็นต้นเรียกว่าลิง เหมือนคน
พูดว่าช่วยทำระการดังได้สักไปหนึ่ง

ตัว ลิง นั้นคือตลกนั้น เรียกว่าตลกตลกนั้น เหมือนกับ

ผลง กีบขาวแดงพระจันทร์แดงทองกันนั้น เหมือนคำพูด
เพราะขาวกันกับพระจันทร์แดงทองกัน

แดง นั้นคือ เป็นชื่อ แห่งโรคอย่างหนึ่ง ที่ยังเกิดที่พื้นยังพื้น
โศกจากไปนั้น อื่นคือ เป็นชื่อ แห่งหินแข็งคล้าย
กับหินอย่างหนึ่ง เหมือนคำพูดว่าแดงมันกันที่
ที่แดงแดงมันแข็งนัก

แดง นั้นคือ แดงผ่าออก เรียกว่าแดง เหมือนคำพูดว่า
ไปแดงผ่าไม้ท่อนไม้ ออก อื่นคือ กวาดเล็ก ๆ ก็เรียก
ว่าแดง เหมือนคำพูดว่าทองเราเอาไปสีแดง

แดง นั้นคือ สนิไม้คกนั้น เรียกว่าแดง เหมือนคำพูดว่า
ปี่สนิมมันแดงนัก

แดง นั้นคือ ความพูดว่าที่เคยอยู่นั้น เรียกว่าแดง เหมือน
คำพูดว่าคนนั้น หลกแดงเขาอยู่ที่ไหน

โอง นั้นคือ เป็นชื่อ แห่งไม้ที่เขาทำไม้คนตายนั้น เรียก
ว่าโองได้คนตาย

โอง นั้นคือ คดออกไป เหมือนคำพูดว่าแดงโองคดออกไป
ไม่ขี้สัดใดกันขี้เลย

โอง นั้นคือ ความว่า เกิดขง เหมือนกับคนโง่คนผสมเกิดขง

สีคะนั้นก็เรียกว่าหวาดใจ เหมือนคนคำพูดว่าเมื่อตะ
ก็คนหวาดใจ เหมือนคนคำพูดว่ามันดำดำ

ดอง นั้นคือไม้แก่นซึ่งในเป็นคั้นนั้นก็เรียกว่าไม้ดอง
เหมือนคนขี้ไม้ดองไปก็เป็นคนนั้น

ดอง นั้นคือไปตามน้ำไหลเรียกว่าดอง เหมือนคนคำพูดว่า
ดองจีนไปตามน้ำแดงดองลงมาตามน้ำ อธิงความ
ว่าหนีไปก็ว่าเหมือนคนคำพูดว่านกตัวนั้นจนนกนั้นแพ้
ดองหนีไป อธิงคือเป็นชื่อเรียกแห่งพื้นเรือนที่
เป็นช่องเป็นรูนั้น ก็เรียกว่าดอง เหมือนคนคำพูด
ว่าเรือนนี้เป็นดองนก

ดองดู นั้นคือกระทำดูว่าจะเป็นเหตุไม่เป็นก็เรียกว่าทำ
ดองดูเหมือนคนคำพูดว่าเขาจะทำดองดูจะเป็นเหตุไม่
เป็น

ดอง นั้นคือคนพ้นไปก็ว่า คือกระทำผิดก็ว่า เหมือน
คนคำพูดว่าเรือนนั้นแก่นดองไปก็ตกตายวันแล้ว แต่
คนนั้นทำผิดดองพระราชอาณาเขตทำผิดดองประ
เวณีเขา

ดอง นั้นคือหยิบเอาควากเอา เรียกว่าดองเอา

เหมือนคำพูดว่าใครมาล้างหีบเสาคำนี้
ไปหมก

หลวง นี่คือ เป็นชื่อ ตั้งแห่งพระมหาราชราชระธานไท
อย่างหนึ่ง เหมือนคำพูดว่าหลวงคนนั้นหลวงคนนี้
หนึ่งคือจชกรระยตร์ก็ เรียกว่าจชหลวง เหมือนคำ
พูดว่าของเหล่านี้เป็นของหลวง

หลวงประเวณี ^{นี้} คือประพุกทิล่มประกรธา เขาก็เรียกว่า
ประพุกทิล่มประเวณีเขากรธาเขา

เสียง นี่คือ เป็นชื่อ แห่งแกงอย่างหนึ่ง
หนึ่งคือหลอมทองเป็นต้นหลอมไว้ให้ปานกเรียกว่า
หลอมเสียงไว้เหมือนกับเสียง ซึ่ง ดินทองเป็นต้นนั้น
เหมือนคำพูดว่าหลอมเสียงมันไว้ให้ปาน

เสียง นี่คือ สลิกไป เหมือนคำพูดว่าเสียงโกลิกไป
หนึ่งคทมาว่าไม่ทงไปตามที่หมาย เหมือนกับคำไม้
เป็นต้นนั้นแต่คำไม้ทง ตามที่หมายนั้นก็เรียกว่า
เสียงไป

เสียง นี่คือ ประณีบักให้ซึ่ง เขาก็แลแต่เป็นต้นนั้น
ก็เรียกว่าเสียง เหมือนคำพูดว่าเขาคนนั้น

มาเลียงไว้

เสียงผา นั้นคือเป็นชื่อแห่งที่ตั้งอยู่ในน้ำอย่างหนึ่ง

เสียงทศก นั้นมีความเหมือนนักกับเสียงเหมือนนัก

เสียง นั้นความว่าระบือมาฤมา เรียกว่าเสียงฤมา
เหมือนคำพูดว่าเขา เสียง ฤว่าเป็นอย่างนั้นก็เป็น
อย่างนี้

เสียง นั้นคือเป็นชื่อแห่งคืออย่างหนึ่ง เหมือนนักกับ
แห่งถ้าที่พระสังฆมณฑล

เสียง นั้นความว่ากล่าวหลวม เหมือนคำพูดว่าอย่า
เจาะให้มันตะเลิงหลวมนัก

เสียง นั้นความเหมือนนักกับตะเลิงเหมือนนัก อนึ่ง
ความว่าตะเลิง เหมือนคำพูดว่าเท่านี้เงินเสียงนัก

ตก นั้นคือปลดกเสียงเรียกว่า ตก เหมือนนักกับปลดกตกไป
ลงจากเสากะโถงเช่นกัน อนึ่งคือทำให้คำตก
ว่าเหมือนนักกับกจึงที่นี้เรือเป็นต้น

ตกก นั้นคือเป็นชื่อแห่งปลดกอย่างหนึ่งคล้ายกับปลดกใหญ่

ตกเดี่ยว นั้นความว่าตกไปมาเรียกว่าตกเดี่ยวไปมา
เหมือนคำพูดว่าหนทางนี้ตกเดี่ยวไปมานัก

ฉก น้คือแตกขึ้นกว่า เหมือนคำพูดว่าต้นไม้ที่ปลูก
นี้มันแตกหักขึ้นแล้ว อนึ่งเหมือนไม้ที่โกรธอยู่
แปดต้นแต่มีปลัดมากถูกเข้านั้น ก็เรียกว่าไม้มี
ปลัดมาก เหมือนคำพูดว่าไม้มีปลัดมากจำเจบนอก

ฉกช น้คือเพ่งก็ว่าคือวิไลย์ก็ว่า เหมือนคำพูดว่าเขา
ประพฤติกษิณวิไลย์ฉกชเขา

หตจหตจ น้เหน้อยู่ราว ๆ เหนไม้ที่ เหมือนคำพูดว่าคน
น้เหน้อยู่หตจหตจเคี้ยวนี้ตายเสียแล้ว

ฉกเสียว น้ความเหมือนกับฉกเหมือนกัน

ฉก น้คือปลุกก็ว่า ที่ที่เสียวก็ว่าก็เรียกว่าลาคเหมือน
คำพูดว่าเขาเสียว ฉกปลุกที่นี้แต่ที่มีน้ฉกเสียว
กนุทีนิก

ฉกฉกฉก น้คือลาคปลุกซึ่งลาคปะมันเรียกว่าลาคฉก
น้เหมือนคำพูดว่าไปปลุกซึ่งลาคปะให้ก็

ฉก น้คือเขี่ยเขี่ยไปก็ว่า คือกระทำให้จากออก
คว้งฉกแปดต้นก็ว่า เหมือนคำพูดว่ามือไรออก
ไม่ได้เห็นลาคไปที่เสียว แต่เขาขานแต่มีฉก
ฉกน้ไม่เสียให้หมก

ดึกทก นั้นความเหมือนกันกับดึกเหมือนกัน
 หลุก นั้นคือผลึกออกนอกนอก เรียกว่าหลุกนอกนอก
 เหมือนคำพูดว่าไม้ที่ทิ้งนั้นมีหลุกนอกนอกมาแล้ว
 หลุกด้อย นั้นความเหมือนกันกับหลุกเหมือนกัน
 เล็ก นั้นความเหมือนกันกับเล็กเหมือนกัน
 เล็กโลก นั้นคือเริ่มชอนไปไม่ไหวเหมือนนั้นเรียกว่าเล็กโลก
 ไปเหมือนคำพูดว่าหนีเล็กโลกมาทางไหน
 โลก นั้นคือโลกใจนี้ไปเรียกว่าโลกไป เหมือนคำ
 พูดว่าใครมาโลกใจนี้ไป
 ลอก นั้นคือมุกไปตามช่องก็ว่า คือไปใบเขียงไค้ก็ว่า
 เหมือนคำพูดว่า ลอกออกไปตามช่อง แลลอก
 ออกไปข้างไค้เหมือนลอกกระดาษเป็นคั้นนั้น
 หลอก นั้นคือไม่รวมเป็นคั้นที่ตกคั้น ๆ สำหรับกรอไค้
 เป็นคั้นนั้นก็เรียกว่าหลอก เหมือนคำพูดว่า
 คักไม่รวมทำหลอกกรอไค้
 ลวก นั้นคือสิ่งที่ทำด้วยเหล็กแดงของเหล็กเป็นคั้น
 ที่ทำกลม ๆ เล็ก ๆ ขาว ๆ นั้นเรียกว่าลวกเหล็ก
 แลลวกทองที่จีนขายนั้น เหมือนกับลวกเหล็ก

ฉวาทหนึ่ง นั้นคือ เป็นชื่อแห่งตมึงที่สำกริปทำโทษแก่พวก
นักโทษอย่างหนึ่ง

เลือก นั้นคือ สิ่งที่อยู่ในกายคนแต่กายถึงเวลาที่ถูกชำระ
ล้างแล้วแต่ไหลออกมาจากทามมีชื่อนี้แกง ๆ
นั้นเรียกว่าเลือก เหมือนคำพูดว่าเลือกมีนมาจเอา
ข้าเลือกออก เป็นหนักเป็นหนา

เลือก นั้นความว่ากลัวงาม เหมือนคำพูดว่าจงถึงนี้คือเลือก
นัก

เลือกโกร นั้นความเหมือนนักกับเลือกเหมือนนักกับ

คน นั้นคือ อดคือสิ่งเหมือนนักกับเอาไม้คนซึ่งไฟเป็นกัม

ดิน นั้นคือเหตุคือไปเสียกว่าดิน เหมือนคำพูดว่า
แต่ดินกัมเสียหมดแล้ว

ทคน นั้นคือกระทำให้เหลวออก เหมือนนักกับคนทคน
ซึ่งประกเป็นกัมนี้ เหมือนคำพูดว่าวันนี้ชื่อประก
มาทคนกัมเลือก

ทล่น นั้นคือร่วงคือหลุดเรียกว่าร่วงทล่น เหมือนคำ
พูดว่ามะม่วงร่วงทล่นเสียหมดแล้ว

คนไท นั้นความเหมือนนักกับคนเหมือนนักกับ

เท่งนร่ง นั้นความเหมือนก็เหมือนกัน
ดินเหสีอ นั้นความเหมือนก็ดินเหมือนกัน
ดิน นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งทีเขาทำสำหรับปักปลาไหล

อย่างหนึ่ง

ดิน นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งกึ่งอย่างหนึ่ง เหมือนคำทุก
วันนี้ที่ดินนี้

ทดิน นั้นความว่าเป็นอย่างหนึ่ง เหมือนกับคนหนึ่งเรียก
เป็นทดินอันก็กั้นนั้น

ถาน นั้นคือเป็นชื่อแห่งอันอย่างหนึ่งเรียกว่าถาน
เหมือนกับถานนวกเขาเป็นถานนั้น

ถาน นั้นคือคนก็คะไม่มีผสมนั้นก็เรียกว่าคนก็คะถาน
เหมือนคำทุกว่าคนก็คะถานเดินมาโน่นแล้ว อนึ่ง
คือนี้ก็ได้สืบแต่เรียกว่าถานหนึ่ง

ทถาน นั้นคืออกของถกนั้นเรียกว่าทถาน

กั้น นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งทีสำหรับรักษาที่กินแห่ง
มนุษย์แต่สัตว์ทั้งปวงนั้นเรียกว่าดิน เหมือนคำ
ทุกว่าดินทำเพื่อขุดก็ขุดอะไรไม่ได้เลย

ทดิน นั้นคือเป็นแห่งสำหรับเขาแก้จันอย่างหนึ่ง

ตีนไก่ นั้นคือ เป็นชื่อ แห่ง ส่วนหนึ่ง ที่อยู่ใน กายคน แล กาย

สัตว์

ตีนสี่เท้า นั้นคือ เป็นตีน แห่ง คนพวกหนึ่ง

ตีนตา นั้นคือ ไป เหมือน คำพูดว่า จะ ลีนตา ไปก่อน แล้ว

ตีน นั้นคือ เปียก เหมือน กับ หนทาง เปื้อน เปียก แด่ เค้น
คำพูด ไปไม่ ไคร่ ว่าจะ ได้ ให้ ลม ไป นั้น ก็ เรียกว่า หนทาง

ตีน เหมือน คำพูดว่า หนทาง นี้ เปียก ลีน นึก เค้น ไม่ ไคร่ ไคร่

ตีน นั้น ความว่า ไม่ เจ็ด ก็ ว่า ไม่ ไท่ว ก็ ว่า เหมือน คำพูดว่า

เจก คน นั้น มี น้ ไม่ ลีน ออก

อุจระ นั้นคือ ว่า ถอน เสีย กมบพ

กุ่มกุ่ม นั้น ความว่า ลีน ไม่ ยาว เหมือน คำพูดว่า เจก คน นั้น

ไก่ กว นั้น ก็ พง มี น้ ลุ่ม กุ่ม นึก

เกน นั้นคือ โคน แล เหว ๆ นั้น เรียกว่า เคน เหมือน

คำพูดว่า ชาติ โคน เคน จ้ม มา ทา

เล่น นั้นคือ เป็น การ สุก ก่ง ๆ นั้น เรียกว่า การ เล่น

เหมือน คำพูดว่า วน นี้ ละคร คน เขา เล่น สุก นึก

เล่น นั้นคือ เป็น แห่ง สัตว์ เดก ๆ ที่ กัก คน อย่าง หนึ่ง

เล่นเอี้ย นั้นคือ เล่น ไป เป็น ต้น นั้น เรียกว่า เล่นเอี้ย

เล่นทวย นั้นคือแทงทวยจีนเป็นต้นนั้น เรียกว่าเล่นทวย

เล่นหมากรุก นั้นคือเป็นชื่อแห่งการเล่นพนันอย่างหนึ่ง

เทลดน นั้นคือชื่อกของภคานนั้น เรียกว่าเทลดน

แต่น นั้นคือไปเร็ว ๆ เรียกว่าแต่น เหมือนคำพูดว่าเร็ว

ตำนี้มีนแต่นก็หนัก

แทลดน นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องอาวุธที่แก้หริบ

แทงปลาอย่างหนึ่ง

โถน นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์เลก ๆ ที่บังเกิดขึ้นในกาย

คนอย่างหนึ่ง อนึ่งคือเหมือนคนพกอยากพิ

เหมือนนักปคนตลกมีนพคนนั้น เหมือนคำพูดตลก

คนนี้มีนพกโถนนี้

โถน นั้นคือคนไม่เคใจุกนั้นก็เรียกว่าคนทวิโถน

เหมือนคำพูดว่าคนทวิโถนนั้นเป็นลูกของใคร

ถ่อน นั้นคือไม่คิด เรียกว่าถ่อน เหมือนนักปล้ำบักม่อ

ที่ท่าเขาเกรียบเป็นคั้นที่ไม่คิดนั้น

ทถ่อน นั้นความเหมือนนักปล้ำอกเหมือนกัน

ทถ่อน นั้นความเหมือนนักปล้ำก่อนเหมือนกัน

ถ่อนจ้อน นั้นความเหมือนนักปล้ำก่อนเหมือนกัน

เหมือนคำพูดว่าคนนั้นทว เกติข ฤๅนจอนัก

เกี่ยว

ดวน นั้นความว่าเป็นไปมากเหมือนคำพูดว่า งาม
นี้แก้จนกทงนั้น

เกี่ยว นั้นความเหมือนกันเกติขเหมือนกัน

เกี่ยว นั้นคือถบ เหมือนคำพูดว่าหนึ่งถบเดียว
แล้ว

เกี่ยว นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่ทำ ทำหอบถกไม้เป็นกัน
อย่างหนึ่งหนึ่งคือถบไปก็เรียกว่าเกี่ยวไป เหมือน
คำพูดว่าเรือเขาเกี่ยวถบไปแล้ว

เกี่ยวเขื่อน นั้นความว่าเดชะเทชะเรียกว่าเกี่ยวเขื่อนเดชะ
เทชะเหมือนคำพูดว่าใครมากทำเขื่อนเขื่อนเดชะ
เทชะไว้ที่นี่

ถบ นั้นคือกระทำให้หอบรอยก็มิได้หอบรอยก็
ก็เรียกว่าถบเหมือนกับถบซึ่งหนึ่งชื่อเป็นกัน
เหมือนคำพูดว่าใครมาถบหนึ่งชื่อนี้เสียหอบ

ถลบ นั้นคือทนชอนไปไม่ให้เห็นนั้นเรียกว่าถลบ
เหมือนคำพูดว่าไอคนนั้นมันถลบไปข้างไหน หนึ่ง

- ความว่าทตบไม่ให้ตกก็ว่า เหมือนคนค้ำพูกว่าเมื่อกระที่
 เขาตีจ้ก ๆ ทตบก็เปียก็จ้กไม่ตก
 ดิบ นั้นคือค้ำบงแต่ไม่เหนกก็เรียกว่าดิบ เหมือนคนค้ำพูกว่า
 คนนั้นเดินดิบไปแล้ว อนึ่งความว่าจ้กให้คนก็ว่า เหมือน
 กับดียบมีคให้คนแปนกัน เหมือนคนค้ำพูกว่า
 เขาฝึกไปดียบเสียให้คน
 ทตบ นั้นคือไม่ตีแปเรียกว่าทตบ เหมือนคนค้ำพูกว่าคนนั้นนอน
 ทตบไปเสียแล้ว
 ดิบแต่ นั้นคือไม่ตีกระทักกันบงนั้น เรียกว่าไม่ดียบแต่
 ทตบ นั้นคืออนึ่งคือแปนชื่อแห่งเมือง ๆ หนึ่ง
 ทตบ นั้นคือแปนชื่อแห่งเครื่องกับเข้อย่างหนึ่งแปนของดาว
 ทตบ นั้นคือทตบขัตตมยก็ ทตบขัตต
 ทตบ นั้นคือเจ๊กเรียกว่าเจ๊กทตบ เหมือนคนค้ำพูกว่าทตบนี้
 ทำเจ๊กทตบแล้วไม่ทำชอกแล้ว
 ดิบ นั้นความว่าไกลน้กก็ว่า ว่าสูงน้กก็ว่าเหมือนคนค้ำพูกว่า
 เรือนนั้นแปนไปไกลแต่ดียบแล้ว แต่เวลานั้นจีนจู้นน้ก
 ดียบกับ นั้นคือไปไกลแต่ไม่เหนนนั้นเรียกว่าดียบกับ เหมือน
 คนค้ำพูกว่า เรือนนั้นไปดียบดียบแล้ว

ดบ
ป นั้นคือเขาถือเข้าไปมานั้นเรียกว่าดบไปมา เหมือนกับ
เขาถือธนูซึ่งทาบเป็นคันนั้น เหมือนคำทูลว่าช่วย
ดบหัตถ์ให้เกศ

เด็บ นั้นคือเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ภายในทาบคนแล ทาบสัตว์ที่แขง ๆ
อยู่ตามปลายนิ้วมือ แลนิ้วทวนนั้นเรียกว่าเด็บมือเด็บเท้า

แถบ นั้นคือปทกฏออกมาให้เหน็บเรียกว่าแถบ เหมือน
คำพอสักปทาแถบเป็นคันนั้น เหมือนคำทูลว่าวันนี
ที่แถบหนัก อึ่งขึ้นธากออกมาที่

โถก นั้นคือเป็นคนปทกฏมากนั้นเรียกว่าคนโถก เหมือน
คำทูลว่าคนนั้นเป็นคนโถกนัก

ดอบ นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้ที่เขากำ ทำทวนดกปทกฏอย่างหนึ่ง
อึ่งคือออกเข้มาข่องเข้มาไม้ที่นั้นเรียกว่าดอบเข้
มาษเหมือนคำทูลว่าใครดอบเข้มาเขาของ ๆ เถไป

ดอบดก นั้นความเหมือนกับดอบเหมือนกัน

เด็บบ นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง อึ่งคือเคียวไป
จึงมีนั้นก็เรียกว่าเคียวเด็บบไป เหมือนกับคนเคียว
เด็บบคางไปนั้น

เทด็บบ นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่งเหมือนกับแมง

วันแต่ทั่วโคกทั่วแมลงวัน หนึ่งคือแกไปมากก็เรียก
ว่าเดือนแกไปมา

ดม นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่ง ที่พิกมายังสิ่งมิใช่เป็นกัน
ให้ไหวไหวไปมา นั้นเรียกว่าดม

ดม นั้นคือจมลงในน้ำ เรียกว่าดม เหมือนกับเรือดมเป็น
กันนั้นเหมือนคำพูดว่าเรือข้ามจมแล้ว

ดม นั้นคือพาดกลในแผ่นดินก็ว่า คือกระทำให้อุณหภูมิ
ในแผ่นดินก็ว่า เหมือนคำพูดว่าเมื่อตระกิดาเกินมากก็
ลงที่กมลนี้ แลที่นี้จึงมิได้ดมลง

ทดม นั้นคือที่เป็นโคกนรกนั้นเรียกว่าทดม เหมือนกับ
ทดมก็บังแกลทของเป็นกันนั้น

ดมปรวภิ นั้นคือเป็นชื่อแห่งลมที่บังเกิดในกายคนอย่างหนึ่ง

ดมข่าหมู นั้นคือเป็นชื่อแห่งลมอย่างหนึ่ง

ดมอำมรพิภุกษ์ นั้นคือเป็นชื่อแห่งลมบังเกิดในกายคนอย่างหนึ่ง

ดม นั้นความเหมือนกันท่าเหมือนกัน

ดม นั้นความเหมือนกันท่าเหมือนกัน

ดม นั้นความเหมือนกันท่าเหมือนกัน

ตาม นั้นคือศึกไปทั้ง ๆ นั้นเรียกว่าตาม เหมือนกับทัพ

ตามเข็มนาฬิกา เหมือนคำพูดที่ขยับเขยื้อนตามเขาไปคด
พุ่มหญ้าเขียว อธิงความว่าพูดสงเก็นไปก็เรียกว่าพูดตามไป
เหมือนคำพูดว่าคนนั้นเขาพูดถ่นกับมีนี่ ๆ พูดตามเข็มนา
ฬิกา

ตาม นั้นคือคนแปลซึ่งถ้อยคำนั้นเรียกว่าตาม เหมือนกับ
พวงตามแปลตามต่าง ๆ นั้น อธิงความว่า เขาเข็อก
ผูกให้ช้อย่นยาวไปนั้น ก็เรียกว่าเขาเข็อกผูกตามไว้

ตาม นั้นความว่าหากว้อคยาวไปนั้นเรียกว่าตามไป เหมือน
คำพูดว่าคนเดินมาในสวนออกตามไป

ตามข้อม นั้นความเหมือนกับตามเหมือนกัน

ถีม นั้นคือถักที่ใส่ในประตูแหหน้าทั้งเป็นต้นนั้น เรียก
ว่าถีม เหมือนคำพูดว่าใส่ถีมประตูหน้าทั้งแล้วคฤ

ถีม นั้นคือขิมถู เหมือนคำพูดว่าถองถีมถูทฤ
ทวานทฤไม่ทวาน

ถีม นั้นคือ หลงถีม

ถีมเคถีม นั้นความว่าเหมือนกับถีมเหมือนกัน

ถีมศก นั้นความเหมือนว่าไม่หัดบศกเรียกว่าถีมศก

ถีม นั้นคือ ถี่ ๆ คำนี้เรียกว่าถีม ถีม เหมือนคำ

พูดว่าที่นี้ต้มหมัก

ต้มหมัก
|
นั่นคือที่ ๆ เป็นบ่อหมักต้มสุกไปนั้น เรียกว่าต้มหมัก
|
เหมือนกับต้มหมักบ่อ เป็นกันนั้น

ต้มหมัก
|
นั่นความเหมือนกันกับต้มหมักเหมือนกัน

ต้ม
|
นั่นคือเย็บซึ่งหน้า ผ่า เป็นคั่นก็ เรียกว่าต้มหน้า ผ่า
|
อันนี้ ความว่า เย็บเก็บไป เล็กน้อยก็ เรียกว่าเย็บ
|
ต้ม เก็บไป เหมือนคำพูดว่า เย็บต้ม เก็บไป
|
ทุก คั่นก็ จะ ได้ ออกการออก

ต้ม
|
นั่นคือ เป็นชื่อ เรียก แห่งต้มหมัก เป็นกัน เรียกว่าต้มหมัก
|
ต้มหนึ่งสองต้ม

ต้ม
|
นั่นความเหมือนกันกับต้มเหมือนกัน

ต้ม
|
นั่นคือไม่บ้าน เรียกว่าต้มหมัก เหมือนคำพูดว่า
|
ไม่หมักต้มหมักอย่างอื่นมันจะ ทำเอา

ต้ม
|
นั่นคือกระทำให้ต้มเป็นกองเท่านั้น ก็เรียกว่ากระทำ
|
ทำให้เป็นกองต้มให้ต้มแท้

ต้ม
|
นั่นคือกินคือบึง เหมือนกับคนทำรวกนั้นบึงถึง
|
ต่าง ๆ นั้นก็ เรียกว่าต้มหมัก เหมือนคำพูดว่า
|
เขาไม่ต้มหมักให้กิน

ทลอม นั้นคือกระทำให้เหลวให้กว้าง เรียกว่าทลอม เหมือน
กับทลอมซึ่งกระทำเป็นคั้นนั้น

ถ่วม นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่ยืดสำหรับได้หมากกิน
เป็นคั้นก็เรียกว่า ถ่วม เหมือนคำพูดว่า จะซื้อถ่วม
ได้หมากคักโยลกหนึ่ง

ทลวม นั้นคือไม้คืบไม้กิ่ง เรียกว่าทลวม เหมือนคำ
พูดว่า เขาขุดทลวมไม้คืบไม้กิ่งเคย

เลียม นั้นความเหมือนกับเสียงเหมือนกัน

เหลียม นั้นคือไม้กลมเรียกว่าเหลียม เหมือนกับไม้
เหลียมเป็นคั้นนั้น

เลื่อม นั้นคือเป็นเงาเป็นแสงเรียกว่าเลื่อม เหมือนคำ
พูดว่า ไม้สีแฉกเลื่อมเป็นแสงงามนัก

เหลื่อม นั้นคือเป็นชื่อแห่งรูอย่างหนึ่ง

เหลื่อม นั้นคือเกินกันไปกว่า คือขยับไปกว่าเรียกว่า

เหลื่อม เหมือนคำพูดว่า ไม่นั้นเหลื่อมยาวไป

อยู่ข้างนั้น แดจยับเหลื่อมไปมาข้างนี้

เลื่อมใส นั้นความว่าชินสี เหมือนคำพูดว่า ฐ์เลื่อม
ใสชินสีนัก

เคย นึกความว่าเกินไปเรียกว่าเคยไป เหมือนคนทำ
ทุกจ่าจ่าจะเคยไปไม่แฉะแล้ว อนึ่งคือเป็นชื่อ
แห่งเมือง ๆ หนึ่ง

ตาย นึกคือเป็นรอยเรียกว่าตาย เหมือนกับฆ่าตาย
เป็นกันนั้น เหมือนคนพูดว่าฆ่าตายแล้วคนนั้นเขา
เขียนหลังออกตาย

ทลาย นึกความว่ามาก เหมือนคนพูดว่าทลายคงทลาย
จนแล้ว

ทาว นึกคือเป็นชื่อแห่งคนพวกหนึ่ง

ทล่าว นึกคือไม่เป็นกันที่ก่อให้เกิดเหตุมลักหรือบงกช
เป็นกันเรียกว่าทล่าว

ทลิว นึกคือตกไปลอยไป เหมือนกับเรือแล่นเป็น
กันนั้นแล่นจากลอบลิวไปนั้น เหมือนคนพูด
ว่าเรามีชจากลอบลิว ๆ ไปในนี้แล้ว

ทลิว นึกคือกระทำสิ่งหนึ่งไม่ไหวจนแล้วแต่กระทำเสีย
นั้นเรียกว่าทลิวท เหมือนคนพูดว่าทลิวทจนลือ
จนเทศ

ทลิวท นึกความเหมือนกับทลิว เหมือนกัน

ดุษ นี่คือเทียบหน้าไปก็เทียบไปก็ ก็เรียก
ว่าดุษ เหมือนคำพูดว่า ดุษหน้าดุษโคกน มาก ฮากน

ดุษ นั่นความเหมือนกับ หลก เหมือนกัน

ดุษ นั่นความพูดว่า จาก ว่า แหก เหมือนกับ กระบุง เด
ท่อม เป็นต้น มี จาก แหก ไป นั่น ก็ เรียก ว่า กระบุง
กระดึบ ออกไป เหมือน คำ พูด ว่า กระบุง ของ เจ้า
ใคร ทำ ให้ กระดึบ ออกไป

เดว นั่นความพูดว่า ของ นี้ เป็น ของ ไม้ ก็ เรียก ว่า ของ เดว

เดว นี่คือ ไม้ จีน เรียก ว่า เดว เหมือน คำ พูด ว่า แข็ง นี้
มี เดว นัก ทำ ขนม ไม้ ได้

เดว นั่นความว่า เดว ก็ ว่า ว่า ตัว เรว ก็ ว่า เหมือน คำ พูด
ว่า การ นั้น เรา ทำ เดว ตัว เรว แล้ว

ดุษ นี่คือ ไม่ รวม เรียก ว่า ดุษ

ดุษ นั่นความ เหมือน กับ พด ดุษ เหมือน กัน

เด็ว นี่คือ เป็น ชื่อ แห่ง เขื่อน ที่ เขา ซึก ไป อย่าง หนึ่ง
เหมือน คำ พูด ว่า อ ฮิป เฮา เขื่อน เด็ว มา นี้

เด็ว นี่คือ คก ไป ก็ ง ไป ก็ ก็ ก็ เรียก ว่า เด็ว ไป
เหมือน คำ พูด ว่า คก อง นี้ มี เด็ว คก น ก

เทศิยว นึ้นคือหน้แกไปเรียกท้เทศิยว แกไป เหมือนค้

ทคท้เทศิยวแกมคท้ทล้ง

เถือย นึ้นคือเป้นชื่อแก้งเครืองคคไม้ยงทล้ง

เถือย นึ้นควมท้คคทนไปท้ยไปเรียกท้เถือยไป

เหมือนค้กบญ เป้นค้ท้มนเถือยไปนึ้น

เถือยถ้ นึ้นควมเหมือนค้กบเมือยถ้เหมือนค้ท้

เถือย นึ้นคือเฮล้งน้แกบกนเรียกท้เถือยกน เหมือนค้กบ

ทคท้เป้นค้ท้มนเถือยกนนึ้น

เทศิย นึ้นคือท้คคไปเก็นไปเรียกท้เทศิยไป เหมือนค้

ทคท้ท้มน้มนเทศิยชวกแก้ง

เถือย นึ้นควมเหมือนค้กบเป้นค้เหมือนค้ท้

เทศิย นึ้นควมเหมือนค้กบเคือยเหมือนค้ท้

เถือย นึ้นควมท้คคยเกวียกคคยล้ท้กนเป้นค้ท้เรียก

ท้เถือย เหมือนค้ทคท้ไปเถือยล้ท้ท้ให้ท้คค

น้อยทล้ง

เถือย นึ้นคือแก้ออกคคทายออกเรียกท้เถือยออก

เหมือนค้ทคท้คคท้เถือยเฮล้งน้ไป

ท้เศียน นึ้นควมท้เหมือนค้กบคคท้ท้คคท้ท้ท้

ค้วยจรอยออกเล่น ก็คือ ขยี้กวรก็ก็ก็ เรียกว่า พ้อเลียน
 เหมือนคำพูดว่า คนนั้นมันมาพ้อเลียนข้า
 พ้อถวม นั้นความเหมือนกับถวม เหมือนกับถวมเหมือนกัน
 พ้อ นั้นคือ ออกถึงไป หมนไป เรียกว่า พ้อกถึงไป เหมือน
 คำพูดว่า พ้อกถึงมานี้ เกิด อึ้ง ความเหมือนกับ
 พ้อเลียนเหมือนกัน
 ทพ้อ นั้นคือ หลอม ซึ่งสิ่งต่าง ๆ นั้น เรียกว่า ทพ้อ หลอม
 เหมือนคำพูดว่า ระทพ้อ หลอม ตะกร้า ทำกรวม
 ถ้อ นั้นความเหมือนกับ ถ้อ เหมือนกัน ฤๅอย่างนี้ ก็ใช้
 ถ้อว นั้นคือ คีตอก เรียกว่า ถ้อ
 ถ่า นั้นคือ เปนชื่อ แห่งต้นไม้ อย่างหนึ่ง อึ้งก็ว่า ถ่า
 ถากา นั้นคือ ถม ตามชาติ
 ถากี นั้นคือ ถ้อยคำ ตามชาติ
 ถานอว นั้นคือ ถิง ตามชาติ
 ถายาไม นั้นคือ ความเพียร ตามชาติ
 ถายุ นั้นคือ ถม เหมือนคำพูดว่า ถายุ พักมา
 ถาวว นั้นคือ ถักทอ ตามชาติ
 ถาวิน นั้นคือ ถ้ำ

ทัศนะใจ นั้นความเหมือนกันกับเพ่งใจเหมือนกัน
 ภาสฺสเทโว นั้นคือพระอาทิตย์ ทามชาติ
 ภาสฺสเวโว นั้นคือพระอาทิตย์ ทามชาติ
 ภาสฺสโก นั้นคือที่อยู่ ทามชาติ
 ภาสฺสโก นั้นคือเท้าอากาศ ทามชาติ
 ภาสฺส นั้นคือเครื่องเขา ทามชาติ
 ภาสฺสโย นั้นก็ว่าดมเหมือนกัน ทามชาติ
 วิกตล นั้นความว่าวิปริตไปต่าง ๆ เรียกว่าวิกตลเหมือน
 คำพูดว่ามันแปลวิกตลวิปริตไปต่าง ๆ
 วิกตล นั้นคือผิดเวลา ทามชาติ
 วิกตลปะชญา นั้นคือปัญหาพิชารณา ทามชาติ
 วิกตล นั้นก็ว่าพิชารณาเหมือนกัน
 วิกตลจักษุ นั้นคือสังโศกความ ทามชาติ
 วิกตลจกโช นั้นคือมีปัญหา ทามชาติ
 วิกตลชก นั้นคือทักขณาทิ ทามชาติ
 วิกตลเชยร นั้นคือเป็นชื่อแห่งแก้วอย่างหนึ่ง
 วิกตลโกก นั้นคือวิคก ทามชาติ
 วิกตลกี นั้นคือทณทก ทามชาติ

วิทโธร นั้นคือมีเสียงโศรเทรท์ก็ว่า ทำโกลก็ว่าตามบาท
 วิชชา นั้นคือ ความรู้ต่าง ๆ นั้นเรียกว่าวิชา ตามบาท
 วิไณย นั้นคือเป็นชื่อแห่งขรรคมอย่างหนึ่ง
 วินิตตก นั้นคือเป็นชื่อแห่งเขา ๆ หนึ่ง ตามบาท
 วิท นั้นคือรู ตามบาท
 วิณต นั้นคือความฉิบหาย ตามบาท
 วิชาร นั้นคือท่าแกงโศกของขรรคมออก ตามบาท
 วิศา นั้นคือเว้น ตามบาท
 วิประสิททวิ นั้นคือเคี้ยวกรอนกินแหง ตามบาท
 วิปต นั้นคือวิปต ตามบาท
 วิชากะ นั้นคือให้ซึ่งผล ตามบาท
 วิภคัง นั้นคือจำแนกออก ตามบาท
 วิบดะ นั้นคือโศรขุก ตามบาท
 วิภาวิ นั้นคือหนักปถขุ ตามบาท
 วิพทโธร นั้นคือแฆ ตามบาท
 วิรจนตเทก นั้นคือเป็นชื่อแห่งเทวคตองค์หนึ่ง
 วิรจนตปะก นั้นคือเป็นชื่อแห่งเทวคตองค์หนึ่ง
 วิระภูงเจมิง นั้นคือพระนิทน ตามบาท

วิทาศา นั้นคือเป็นชื่อแห่งหญิงคนหนึ่ง ทามชาติ
 วิทชะนา นั้นคือแก่ใจบ ทามชาติ
 วิทา นั้นคือที่อยู่ ทามชาติ
 วิประวิค นั้นคือลิก ทามชาติ
 วิมุติ นั้นคือสงไสย ทามชาติ
 วิมะต: นั้นคือปภาคทกมลทิล ทามชาติ
 วิมาน นั้นคือที่อยู่แห่งเทวคานั้น เรียกว่าวิมาน
 วิวิงษ์ นั้นคือความเพียร ทามชาติ
 วิวระ: นั้นคือลิกกว่า คือโกรธกว่า ทามชาติ
 วิประวิค:ชรรวม นั้นคือเป็นชื่อแห่งขรรคมออย่างหนึ่ง
 วิประภาค นั้นคือความว่าลิก
 วิทา นั้นก็ว่าแฉวเหมือนนกข ทามชาติ
 วิทาบ นั้นคือรองให้ทำไร เรียกว่าวิทาบเหมือนนาค่าพูดว่า
 คนนี้วิทาบทำไรนัก
 วิทาท: นั้นคือวิทาทะมงคล ทามชาติ
 วิเวก นั้นคือเสียปลงก ทามชาติ
 วิวัค:คามิณีกุศล นั้นคือกุศลที่ระยงคนให้ไปสู่พระนิทาน
 นั้นเรียกว่าวิวัค:คามิณีกุศล ทามชาติ

วิภาท นันคือเงตารกน ตามชาติ

วิตุก: นันคือเพ็งลิก ตามชาติ

วิตุก นันคความเหมือน กับพิตุกเหมือนนกน

วิเคศ นันคือเป็นของคีนก เรียกว่าเป็นของวิเคศ

วิคินชะฉี นันคือเป็นชื่อแก่งรุกกกลม ๆ ที่ทับควทหนึ่งชื่อ
หั้นกรกนนี้ ๕

วิเทท นันคือเปียกเปียน ตามชาติ

วิทาร นันก็ว่าที่อยู่เหมือนนกน ตามชาติ

วิ นันคความว่าพัก เหมือนคนพักว่าเขาพักมาพักวิ

ทวิ นันคือเป็นชื่อแก่งดังที่ท่าเป็นชื่อเดก ๆ ท่าหรับ
เสียดภง ผมนัน เรียกว่าทวิ เหมือนคนพักชื่อว่า:
ชื่อทวิตั้งเต็มหนึ่ง

วิคิ นันคือประพฤทวิ ตามชาติ

วิ นันคความว่าลูกมาก เหมือนกับเขาปล่อยเท้าได้
ไฟแดงไฟมีลูกมากนั้น ก็เรียกว่าไฟมีลูกจวนัก
เหมือนคนพักชื่อว่าไฟมีลูกจวนัก

วิ นันคือเป็นชื่อแก่งเสียงอย่างหนึ่ง เหมือนนกน
เสียงแก่งลมพิกมานัน เหมือนคนพักชื่อว่าลมพิกว่า

พจนานุกรม

เวไชยัตตะ นันคือเป็นชื่อแห่งรถแห่ง เทวทานัน ทมชาติ

เวทนา นันคือเวทนา ทมชาติ

เวณี นันคือ กำเนิด ทมชาติ

เวธา นันคือ เหว ทมชาติ

เวทา นันคความว่ากำหนด

เวตี นันคือรูขุมไทรเทศ ทมชาติ

เวทก นันคืออากษที่ นันเรียกว่าอากษเวทก

ไว นันคความว่า เหว เหมือนคำพูดว่าคนนั้นเขา

ทำกรไวนิก

ไว นันคความว่าเก็บไว้ก็ว่า ว่าซ่อนไว้ก็ว่า

ไทว นันคือสระที่เอื้อนเรียกว่าไทว เหมือนคำพูดว่า

อย่าเกินให้ไทวสระที่เอื้อนนี้

ไทว นันคือยกมือทั้งสองประนมทำรพณ์นี้เรียกว่า

ไทว

ไทวยะ นันคือไวย ทมชาติ

ไวไว นันคความว่า เหวไม่ซัด เหมือนคำพูดว่า

ไวไวอย่าซัด

- ไทวีนทก นีนคความเหมือนกบไทว เหมือนกัน
 ไว นีนคความท่เป็นคนขี้กมาก เหมือนก่ทุก
 วกคนนีนเป็นคนขี้กมากไว่นิก
 ไทว นีนคือทกคือแหว่งเรียกว่ไทว เหมือนก่
 ทกว่กระเบงนี้ข้งไทวเท้ไปทมกแต่
 ไวเว นีนคความท่เป็นคนไม่คือเรียกว่คนไวเว เหมือน
 ก่ทกว่คนนีนมนไวเวนิก
 ไวกท นีนคือคกขย ทามขาท
 เท นีนคือตั้งที่ทก้วยไม้เดออีกก้วยกระทาชแป
 ค่น ทก่ท่ทรวบเป็นของเล่นขกให้จิมบนต
 ทชนีน
 วะจี นีนคือถอยค้ ทามขาท
 วะจิรปะท นีนคือริคะทมิ ทามขาท
 วะชิระบ้านี นีนคือแปนชื่อแ่งทวะอินถ์ ทามขาท
 วะชิริง นีนคือแปนชื่อแ่งแกวอข่งทนิ
 วะซง นีนคือโทษกัท กือคอกกัท คือน้ำเมากัท
 ทามขาท
 วะนิท นีนคือแปนชื่อเรียกว่ผู้ทนิงทมแปนค้แ่งใน

ทหนึ่งชื่อ

วะยะธัก นั้นคือไวย

คามบาท

วะวะโยม นันคความว่าท ญิงามเป็นค้ำแก่งในหนึ่งชื่อ

วะธา นันคความว่าประเสวีรู

คามบาท

วะธาทก นั้นคือเป็นชื่อแห่งแถวบุตรองค์หนึ่ง
คาม
บาท

วะธะติ นันคือออย

คามบาท

วะธิตัง นันคืออิกวออยู่เหมือนกัน

คามบาท

วก นั้นคือเดี่ยวกตบมาทั้งทถึง เรียกว่าวกมา
ทั้งทถึง

วก นั้นคือเอามือตักเล่นกอบเล่นเป็นคัน

เรียกว่าวกเหมือนค้ำพูดว่าใครมาวกนี้เล่น

แหวก นั้นคือกระทำให้แยกกันออกไปเป็นคัน

เรียกว่าแหวก เหมือนค้ำพูดว่าแหวกซึ่ง
ลงไป

เวก นันคความเหมือนกันแหวกเหมือนกัน

น นันคความว่ากลม เหมือนค้ำพูดว่าพระจันทร์
นนี้กลมนี้

วงศ นีนคความเหมือนกับพงษเหมือนกัน
วัง นีนคือประเทษแม่หนักที่เปนก้อยของกระษัตริย์
เรียกว่าวัง อนึ่งประเทษแม่หนักที่เปนหลวงภักท
ไปนีนก็เรียกว่าแม่หนักไปนีนวังลงไป

ทวงนีน นีนคความคตกับคตหมายเหมือนกัน เหมือน
คำพูดว่าเจ้าทวงคตมาจะเปนประเวียรนีนทวงให้
ทวง นีนคความเหมือนกับวังเหมือนกัน

วังเว นีนคความว่าสียบใจเททใจเรียกว่าวังเวใจนีนค
เหมือนคำพูดว่าเจ้าเข้ามาในนีนสียบวังเวใจนีนค
ท นีนคืออชบแดดบต้อยเสียนนีนคเรียกว่าทวง

เหมือนคำพูดว่าอย่าอชบแดดทวงเสียน
ทวง นีนคือเปต่า เหมือนคำพูดว่าทิตตมนี้ยังทวง
เปต่าอ้อย

ทวง นีนคือที่ที่เปนท่ากตทที่ทงตองจมนนีนก็เรียก
ว่าที่ทวง เหมือนคำพูดว่าบ้านเจ้าอยู่ทวงบ้านนีน
ทวงชอง นีนคความเหมือนกับวังเหมือนกัน

วัง นีนคือกระทำให้เรียวกวบตั้นนีนเรียกว่าวัง
เหมือนคำพูดว่าคนนีนวังเรียวนีนค

สิงวอน นั้นคืออันดับวอนเขา เป็นคันกัเรียกว่าสิงวอนเขา

เหมือนคำพูดว่าทำสิงวอนเขาแล้วเขาไม่ให้

สิงเวียน นั้นคือสี่กระป๋วนยื่นไปมา เรียกว่าสี่กระป๋วนยื่น

สิงเวียนไปมาเหมือนคำพูดว่าวันนี้สี่กระป๋วน

เวียนนัก

แก้ง นั้นคืออกดิบหนักคเอาเป็นคันนั้นก็เรียกว่า

แก้งเขาเหมือนคำพูดว่าอย่ารีบมัน ๆ จะแก้งเขา

แก้ง นั้นคือแตกปั้นออกไปเป็นคันนั้นก็เรียกว่าปั้น

แก้ง ออกไปเสียแล้ว

ว่อง นั้นคความว่องไวนัก เรียกว่าว่องนัก เหมือนคำ

พูดว่าคนนั้นเป็นคนว่องไวนัก

ว่องไว นั้นคความเหมือนนกปว่องเหมือนนก

เวียง นั้นคือเป็นชื่อแห่ง เมือง เมือง หนึ่ง

เหวียง นั้นคือตั้งคือยกไปเรียกว่าเหวียงไป เหมือน

คำพูดว่าใครเขาไม่จงทำไปเหวียงทิ้งเสีย

เวียงจัน นั้นคความเหมือนนกกับเวียงเหมือนนก

ตั้ง นั้นคความเหมือนนกกับวังเหมือนนก

เว้ง นั้นคความเหมือนนกกับวังเหมือนนก

วิก นั้นคือประเทศที่ทำไว้สำหรับให้เป็นที่อยู่แห่ง
พระสงฆ์เป็นที่นั้นเรียกว่าวิก

ทวิก นั้นคือเป็นชื่อแห่งเวกอย่างหนึ่งคือยังมีมากให้
ออกนั้นเรียกว่าทวิกเหมือนคำทักเจ้าเป็นทวิก

มิก

วิระมพิ นั้นคือเวรมิก ทามขافی

วิณะระ นั้นคืออีย ทามขافی

วิระ นั้นคือเวียนโย ทามขافی

วิกตง นั้นคือกลม ทามขافی

วิณะณ นันคือท่าเวณู ทามขافی

วิกสันตะ นั้นคือระกฤษณ ทามขافی

วิกถ นั้นคือเจ้าจง ทามขافی

วิกธา นั้นก็ว่าขี้เหมือนกัน ทามขافی

ภก นั้นคือเขียนกัว่า คือคิกไปภากัว่า เหมือน
คำพูดว่าภกเขียนซึ่งนภาพ แลภกคิก
ซึ่งเรืออย่าให้โดนกัน

ทภก นั้นคือสภกคกไภกัว่า คือทกใจกัว่าเหมือน
คำพูดว่าภกขันอนสภกคกไป

ทวากคัก นั้นควมเหมือนกัปกทวากเหมือนกัน

ทวากไทว นั้นควมเหมือนกัปกทวากเหมือนกัน

ทวาคนา นั้นควมเหมือนกัปกทวามีเหมือนกัน

วิก นั้นคือ ตักเข้าก็ตี ตักออกก็ตี ก็เรียกว่าวิกเหมือน
กัปกวิกน้ำเรือ เป็นต้นนั้น เหมือนคำพูดว่าไป
วิก น้ำเรือ เตียบให้เรือระลุ่ม

วิกโต นั้นคือเป็นชื่อแห่งหนึ่งชื่ออย่างหนึ่ง

วิกตมา นั้นคือแก้กัว่า คือทำเวญูกัว่า คามขาศี

วิกตมิ นั้นคือความทำเวญู คามขาศี

เวจ นั้นคือที่ ๆ ดังทุกจันนี้เรียกว่าเวจ

เวจกรรม นั้นคือหมอ คามขาศี

เวจมนตร์ นั้นคือคาถาขาศีที่เป็นที่นับถือนั้นเรียกว่า
เวจมนตร์เหมือนคำพูดว่าคนนั้นเวจมนตร์เขา
คักนิก

เวจถ้อม นั้นควมเหมือนกัปกถ้อมเหมือนกัน

เวจ นั้นคือไตรเพท คามขาศี

ทวอก นั้นคือสิ่งปถากกระทำให้เป็นทองจันนั้นเรียก
ว่าทวอก เหมือนคำพูดกัปกปถากกัมนัก

ทวอคนั้น เหมือนคำพูดว่าปาทกก็ มีนทก
ทวอคือยี่สิบ

วอขยาย นั้นคือถามว่าสิบหายไปก็ว่า ก็คือหายไปก็ว่า
เหมือนคำพูดว่าของ ๆ ข้าวอขยายสิบหายไป
หมดแล้ว แลคนนั้นวอควายหายไปแลแล้ว

วัน นั้นคือเขียนไปหมดไป เหมือนกับผ้าวันเขียน
กันนี้ เหมือนคำพูดว่าที่นี้ผ้ามีวันนัก

วัน นั้นคือวันต่าง ๆ นั้นก็เรียกว่าวัน

วันอาทิตย์ นั้นคือวันนับชื่อที่หนึ่ง

วันจันทร์ นั้นคือวันนับชื่อที่สอง

วันอังคาร นั้นคือวันนับที่สาม

วันพุธ นั้นคือวันนับที่สาม

วันพฤหัสบดี นั้นคือวันนับที่ห้า

วันศุกร์ นั้นคือวันนับที่หก

วันเสาร์ นั้นคือวันนับที่เจ็ด

วันพระบาท นั้นคือไหว้

ตามบาท

วันทก นั้นก็ว่าไหว้เหมือนกัน

วันพระบาท นั้นคือเป็นชื่อแห่งหญิงคนหนึ่ง

จรรณ: นั้นคือรูปสี่เหลี่ยมต่าง ๆ นั้นเรียกว่าจรรณะสี่เหลี่ยม
 เหมือนคำพูดว่า คนนั้นหรือจรรณะสี่เหลี่ยมเขาที่นี้
 วนณะระฆาก นั้นคือที่อยู่ในไม้ ตามภาพ
 วนัทนั นั้นคือวนัทที่จะไปเบื้องหน้า นั้นเรียกว่าวนัทนั
 เหมือนคำพูดว่าวนัทนัมากกว่าวนัทนั
 วนนิกก นั้นคือคนจอกกน ตามภาพ
 ทวัน นั้นคือศัพท์คือกลวิเรียกว่าทวัน
 ทวันทวาก นั้นคือความเหมือนกับทวันเหมือนกัน
 วน นั้นคือขอแวงเขาทำกรกต่าง ๆ นั้นก็เรียกว่า
 วนเหมือนคำพูดว่าจะไปวนคนเขาทำเรือ
 วน นั้นคือเป็นชื่อแห่งคันที่เขาดูกทำอย่างหนึ่ง
 ทวน นั้นคือเป็นชื่อแห่งรถอย่างหนึ่งเหมือนกับรถแห่ง
 หน้าทวนเป็นคันนี้
 ทวน นั้นคือปลูกเหมือนกับทวนเขาในนาเป็นคันนี้
 วนขึ้นนี้ นั้นคือวันทีล่วงไปก่อนนี้สองวันนั้นเรียกว่า
 วนขึ้นนี้ เหมือนคำพูดว่าวนขึ้นนี้จับไป
 ทวัน นั้นคือความพุกว่าจาก เหมือนคำพูดว่าผ้าจัทจาก
 ทวันออกไป

วิญญาณ นั้นคือจิตรวิญญาณ

วิญญาณนัยยะระระกม นั้นคือเป็นชื่อแห่งชั้นพรหมชั้น

หนึ่ง

วัน นั้นคือมีกิจกรรมมากอยู่ก็เรียกว่าวันอยู่ เหมือน

คำพูดว่ากระของจำวันอยู่ถึงไปไม่ได้

วัน นั้นคือเป็นชื่อแห่งของทวนอย่างหนึ่ง

เวณ นั้นคือเปรียบเทียบกันตามกำหนดนั้นเรียกว่าเวณ

เหมือนคำพูดว่าวันนี้จะไปเข้าเวณแล้ว

อนึ่งคือมอบให้

เวณ นั้นคือดะรังเสียเรียกว่าเวณถึงเสีย เหมือน

คำพูดว่าเวลานั้นเข้าเวณถึงเสียทำไม่ได้ทำออก

แวน นั้นคือเป็นชื่อแห่งถึงที่เขากัดทรัพย์ได้กาให้

กหาเหนดวทอย่างหนึ่ง

แวน นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องประดับที่ได้นิว

มือหญิงอย่างหนึ่ง

แวนแคว้น นั้นคือเจกัรแคว้นเป็นกันเรียกว่าแวนแคว้น

เหมือนคำพูดว่าเมืองนี้เป็นแวนแคว้นของ

เมืองนั้น

แ้วนคา นั้นความเหมือนกันกับแ้วนเหมือนกัน
 วอน นั้นความเหมือนกันกับกษิวงวอนเหมือนกัน
 ว่อน นั้นความว่ามากหลาย เหมือนกับนกกบินว่อน
 บนตาทษเป็นกันนั้น เหมือนคำพูดว่านกกมัน
 ภากันบินว่อนไปบนตาทษ
 ว่อนบิน นั้นความเหมือนกันกับว่อนเหมือนกัน
 เวียน นั้นคือทมนไปมาก็เรียกว่าทมนเวียนไปมา
 หนึ่งความว่าหลายหน เหมือนคำพูดว่าทำเวียน
 มาหากันหลายหนแล้วไม่พบกันเลย
 เวียนวน นั้นความเหมือนกันกับเวียนเหมือนกัน
 เวียนทั่ว นั้นความเหมือนกันกับจึงเวียนเหมือนกัน
 วิบ นั้นความว่าตกเร็ว เหมือนกับหินขึ้นแล่ม
 ตกเร็วนั้นก็เรียกว่ามันตกวิบจั้น เหมือนคำ
 พูดว่าเมื่อกระตักขึ้นมันมีตกวิบจั้น
 วิบแวว นั้นความว่าเปลวไฟเป็นแสง เหมือนกับ
 แสงแห่งกระรอกเป็นต้นเมื่อตกแกลกนั้น
 วิบปั้ง นั้นคือหว้าน ตามชาติ
 ราบ นั้นคืออีกความว่าเหมือนกันกับวิบเหมือนกัน

วบ นั้นคความเหมือนกับวับ เหมือนกัน

วบ นั้นคความเหมือนกับวับ เหมือนกัน

วบวบ นั้นคความเหมือนกับวบบวบ เหมือนกัน

ทวย นั้นคือเป็นชื่อคำเรียกทกทททททเป็นต้น เหมือน
คำทททท ทวยสระโยททเร่งก็เข้าไป

ทบ นั้นคือสั้นเรียกทบ เหมือนคำททททท
ไม่ทบเสียแล้ว อนึ่งคความว่าทบเรียกทบ
ปรานเหมือนคำทททททคนนั้นทบปรานเสียแล้ว

ททบ นั้นคือเป็นชื่อแห่งเกาะอย่างหนึ่งที่เขาคึกคักมาก
สุกสีททง ๆ นั้น

ทบ นั้นคือยังทให้ลอยไปในน้ำนั้นเรียกทบ
เหมือนคำทททททททบหน้าเหนือขนัก

ทบนั้น นั้นคความเหมือนกับบวบ เหมือนกัน

ทววบ นั้นคความเหมือนกับทววบ เหมือนกัน

ทวว นั้นคือโคอินไม้ที่คนนั้นเรียกทวว
เหมือนคำททททททโคอินเสียงอะไรทวว ๆ

เมื่อกระก็

ทวว นั้นคือเป็นชื่อแห่งเกาะอย่างหนึ่ง

หวั ^ว นั้นคือศีลระคนเป็นกันก็เรียกว่าหวั

แหว ^ว นั้นคือชุกเข้าจอกเข้าก็เรียกว่าจอกแหวเข้า
เหมือนคำพูดว่าเข้าไปแล้วแหวที่ขานท์

แหว ^ว นั้นคือเข็ชคือสำเรียกว่าแหวะผ่า เหมือนคำ
พูดว่าเอาปลาไปแหวะผ่า เวีย

วอ ^ว นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนทามที่มีหลังคาอย่างหนึ่ง

วระนุช ^ว นั้นความว่าน้องทามนี้ เป็นคำแห่งหนังสือ

ท ^ว นั้นคือคันทากกว่า คือไปทากว่า

ท ^ว นั้นคือเป็นชื่อแห่งปีศาจที่ทามเบียดเบียนสัตว์นั้น

ท ^ว นั้นคือลงกับทามนั้นเรียกว่าท

ทก ^ว นั้นคือปลุกบช เหมือนคำพูดว่าชำระไป
ปลุกบชทกทกเอาตุ๊กก่อน

ท ^ว นั้นคือเป็นชื่อแห่งหวัแหะกษอย่างหนึ่ง
เหมือนคำพูดว่าคนนั้นหวัแหะออกฮไป

ทคณ ^ว นั้นความเหมือนกับทเหมือนกัน

ทไต ^ว นั้นคือหวัแหะ ตามบาท

ทษะนิง ^ว นั้นคือให้ขบทย ตามบาท

ทิม ^ว นั้นคือผ้าคัง ตามบาท

ทิพย์ นั้นคือแปนประโยชน์ / ตามบาทที่

ทิมภา นั้นคือเข้าทิม:ทานัก / ตามบาทที่

ทิม:ทานัก, นั้นความก็เหมือนทิม:ทิมภาเหมือนกัน

ทิวโศกปะ:ชรรม นั้นคือแปนชื่อแห่งชรรมอย่างหนึ่ง

ทิวัญ นั้นคือสิน / ตามบาทที่

ที นั้นคือปะ:เทศที่ลับของทญึ้นนี้เรียกว่าที

๕ แปนคำอย่าง

ที นั้นคือแปนชื่อแห่งเสียงกรณอย่างหนึ่ง

เหมือนคำทุกว่าอะ:โรมารอังกกรทที่ ๆ อยู่ที่นี่

๖ นั้นคือแปนชื่อแห่งเสียงลม เหมือนคำทุก

ว่าเสียงลมทุกชื่อ ๆ มา

๗ ธีระทรรษ นั้นความว่าขึ้นชมยินดี / เหมือนคำทุก

ว่าเขาขึ้นชมธีระทรรษนัก

๘ ธีฎาไทย นั้นความว่าจิกร เป็นคำแห่งในหนังสือ

๙ ธีฎาทรว นั้นความเหมือนนักกับธีระทรรษเหมือนกัน

๑๐ ธีฎาโทก นั้นความเหมือนนักกับเจตาโศกเหมือนกัน

๑๑ ท นั้นคือแปนชื่อแห่งส่วนหนึ่ง ที่อยู่ในทข

๑๒ คนแก่กายถัก

ทุบ นั้นคือท่อเชิงขอเข้าเรียกทั่วทุบเข้า เหมือนนาค

ทกทั่วเข้าเกี่ยวขม้นทุบเดียวทกแล้ว

ทุบวง นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนไม่อย่างหนึ่ง

ทุบเท นั้นคือหินไปเรียกทั่วเทไป เหมือนนาคทกทั่วเรือ
มีนเทหินไปแล้ว

ทุบเท นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงกล่อมอย่างหนึ่ง เหมือน
กับคนกล่อมซึ่งเกกเป็นคั้นนั้น

ทุบเทระระค นั้นคือระคูกนก ทามชาติ

ทุบเฮ นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงร้องเล่นสนุกอย่างหนึ่ง

ทุบเหว นั้นคือเป็นชื่อแห่งลั่วอย่างหนึ่งเหมือนกับจร
เจนน

ทุบแห นั้นคือเป็นชื่อแห่งปลาอย่างหนึ่ง อื่นคือเป็น
ชื่อแห่งลั่วที่เขาทอกปลาอย่างหนึ่งเรียกว่าแห

ทอกปลา

ทุบแห นั้นคือเป็นชื่อทวเล่นสนุกอย่างหนึ่ง

ทุบไห นั้นคือเป็นชื่อแห่งคุ่มเล็ก ๆ นั้นเรียกว่าไห

ทุบไห นั้นคือร้องไห้

ทุบไห นั้นคือให้ทานเป็นคั้นเรียกว่าไห

ให้กร นั้นคือบอกความเล่าความกล่าว ความที่แถมความ
ก็เรียกว่าให้กร เหมือนคำพูดว่าคนนั้น

เขาให้กรที่นัก

ให้ นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงร้องก็อย่างหนึ่ง

เรียกว่าให้ร้อง

ให้ร้อง นั้นความเหมือนกับให้เหมือนกัน

โทท นั้นคือเป็นชื่อแห่งคำอย่างหนึ่ง อื่นคือเป็นชื่อ
แห่งคนทำนายซึ่ง เหตุต่าง ๆ นั้นก็เรียกว่าผู้
ทำนาย

เทา นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์เล็ก ๆ ที่บังเกิดในสัตว์
คนเป็นต้นนั้นก็เรียกว่าเทา

เท่า นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงสัตว์มีร้องอย่างหนึ่ง
เหมือนกับเสียงแห่งสุนัขมีนเท่านั้น

เฮ นั้นคือให้หยุด เหมือนกับคนร้องให้
หยุดนั้นก็เรียกว่าเฮ เหมือนคำพูดว่าเฮ
ให้มันหยุดอยู่ก่อน

เท่าหมา นั้นความเหมือนกับเท่าเหมือนกัน

เทานอน นั้นคือเหมือนคนอย่างกระนอนนั้นก็เรียก

ว่าแทนอน เหมือนคำพูดว่าจักแทนอนนิก
ทำหั้น น้นความว่าเชือกว่าคักให้กระทำให้จากน้นเรียก
ว่าทำหั้นเหมือนคำพูดว่าใครเอาไม้ของจัก
ไปทำหั้นเสีย

ทะน้นค น้นคือขึ้นชมอินกึ ตามชาติ

ทะวิ น้นความว่าเป็นคนไม้เท่ากัน เหมือนคำพูด
ว่าคนน้นก็บคนน้นไม้เท่ากันเป็นคนทวิกัน

อยู่
ทวิททะภาโค น้นคือน้ำยอ้มก็อจมีน ตามชาติ

ทะฤไทย น้นความเหมือนที่ฤไทยเหมือนกัน

ทะล น้นคือทวิ เกะทึ ตามชาติ

ทก น้นคือตามถองทนน้นเรียกว่าทก เหมือน
คำพูดว่าเข้าปตาอย่าให้มันทกเสีย

ทกช่า น้นความเหมือนกับทกเหมือนกัน

ทก น้นคือกระทำให้ขบออกก็ให้จากออกก็
ก็เรียกว่าทกเหมือนกับทกซึ่งถึงไม้เป็นคั้นน้น

ทกทาว น้นความเหมือนกับจ่มจันเหมือนกัน

ทกชก น้นความเหมือนกับกัททาวเหมือนกัน

หอก นั้นคือเป็นเครื่องที่ ตำหรับธอ หมายอย่างหนึ่ง

ปอก นั้นคือเป็นชื่อแห่งนกอย่างหนึ่ง

แพก นั้นคือกระทำให้แยกแตกออกเรียกว่า แพกออก
เหมือนกับแพกซึ่งทเวียนเป็นกัน เหมือน

คำพวกนี้จะชื่อทเวียนแพกกันก็ใน

ไฮก นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงทกวนนระกคอย่าง
หนึ่งเหมือนกับเสียงแห่งเสียงไฮกคกซึ่งกัน
เป็นกันนั้น

ทอก นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องตักทวอ ที่ตำหรับ
แพกคนเป็นคั่นอย่างหนึ่ง

ทอกคู้ นั้นคือทอกเล็ก ๆ ที่พวกแวงรณื่อนั้นเรียกว่า

ทอกคู้
ทกษ นั้นคือเป็นชื่อแห่งนกอย่างหนึ่ง

ทกษ นั้นคือเป็นชื่อแห่งเมือง ๆ หนึ่ง

ทกษบยาก นั้นคือเป็นชื่อแห่งค้อย่างหนึ่ง

ทกษ นั้นคือสิ่งที่มีเกิดที่จันกันเล็ก ๆ เวียง ๆ

นั้นเรียกว่าทกษเหมือนกับทกษนิกจีเป็นกัน
นั้น

ท่ง นั้นคือไม้ที่เรียกว่าท่ง
ท่ง นั้นคือสิ่งที่ทำไว้เป็นที่ขุดในนาแถบนั้น
ก็เรียกว่าท่งนาท่ง ล้วน

ท่งดำแทน นั้นคือท่งนกกย
ท่งมะยม นั้นก็ว่าท่งนกกยเหมือนกัน
ท่งเถื่อ นั้นคือไม้ที่เขากัดทำท่งคอกซึ่งตัดเอา

แต่ทำขึ้นเป็นคันนั้นก็เรียกว่าท่งเถื่อ
เหื่อ นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งที่เขาทำอย่างหนึ่ง
สิ่ง นั้นคือไม้กระดานเป็นคันที่เขาทำผูกพาดบนเท้า
แต่ผ่าเหื่อนเป็นคัน ทำสำหรับไว้ของต่าง ๆ
นั้นเรียกว่าท่งเหมือนคำพูดว่าของในท่งบนท่ง
ใครเขาไป

ท่งข นั้นคือเขี่ยคเขี่ยน ทมมาพี
ท่งท้อย นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์เล็ก ๆ มีแสงสว่าง
ในเพศกลางคืนอย่างหนึ่ง

ท่ง นั้นคือท่งทองกัน เหมือนกับเขี่ยนฮ้อยเขี่ย
หลวงท่งทองกันนั้น

ท่งข นั้นความก็เหมือนท่งเหมือนกัน

พูน นั้นคณพวกระทำให้ศุกจีน เหมือนนกับคน
เขาของเนื้ออันมาก กระทำให้ศุกจีน นั้นก็เรียกว่า
พูน กง หนึ่งคือเขาเข้สารกระทำให้ศุกจีน ก็
เรียกว่าพูนเข้

พูนเข้ นั้นคณพวกร์เหมือนพูน เหมือนกัน

แพ้ง นั้นคือไม่เปียก เรียกว่าแพ้ง

ท้วง นั้นคือเรือที่มีปากขึ้นปิดกำกับเป็นคัน เรียกว่า
ท้วง เหมือนคำพูดว่าเรือนี้จ้ท้วง

ทวง นั้นคือไม่ให้เรียกว่าทวง เหมือนคำพูดว่า
จงนี้เขาทวงอยู่เขาไม่ให้ใคร

ท้วง นั้นคือประเภทที่มีน้ำขมยู่ขึ้นก็เรียกว่าท้วง
ก็เรียกว่าท้วงน้ำ เหมือนคำพูดว่าน้ำขมเป็น
ท้วงอยู่

ทก นั้นคือเด็กเข้ก็ตีกันเข้ก็ตีก็เรียกว่าทก
เหมือนคำพูดว่าเข้เกวียนนี้มันทกเด็กเข้มัน

ทกขอ นั้นคณพวกร์เหมือนนกับทก เหมือนกัน

ทก นั้นคือ คัก ขช ซึ่ง วิช ข่าง ๆ เรียกว่าทก เหมือน
คำพูดว่าเราจะไปทกวิษกระบองคักน้อย

หัตถ์สังค นันคือเป็นชื่อแห่งนกออย่างหนึ่ง

หัตถ์กรรม นันคือ ขงไม้

คณชาติ

หัตถ์ขึง นันคือทววจ

คณชาติ

หัตถ์คณ นันคือ ข้ง

หัตถ์ นันก็ว่า ข้ง เหมือนกัน

คณชาติ

หัตถ์เนย นันคือเป็นชื่อแห่งพระอินทร์

ทาก นันคือประเทศที่ทกยงอกแดงจีนนั้น

ก็เรียกว่าทากทกย เหมือนคำพูดว่าเราจะ
ไปจอกที่ทากนั้น

ทากทกย นันความก็เหมือนทากเหมือนกัน

ทิก นันคือเป็นชื่อแห่งโรคอย่างหนึ่งที่เป็นเมคจีน

หากที่คอแดง ๆ แดคนั้นนี้ เหมือนคำพูดว่า
เป็นทิกคันนิกไม่ดชยเดย

ทีก นันคือเป็นชื่อแห่งโรคอย่างหนึ่ง คือเป็นโรค

ที่ทำให้ขอบนิกเป็นคันนั้น

ทีกขอบ นันความเหมือนกับขอบเหมือนกัน

ทก นันคือเป็นสังคหนึ่งที่ยังเกิดเป็นเมคจีนที่กาย

นันเหมือนคำพูดว่าอย่าเล่นแก่จะเป็นทกจีนมา

เทศ นั้นคือสิ่งที่ยังเกิดค้าง ๆ นั้นเรียกว่า เทศเหมือน

คำพูดว่า เทศ การอะไรมีมาบ้าง

เทศุคฺว นั้นความเหมือนกับเทศเหมือนกัน

เทศโก นั้นคือเทศสิ่งใด

เทศนั้น นั้นคือเทศสิ่งนั้น

เทศอื่น นั้นความเหมือนกับโลกเขาเหมือนกัน

ทวค นั้นคือเหมือนคือที่เรียกว่าทวค เหมือนคำ

พูดว่าเมื่อกระที่เขาเขาไม่ทวคเขาว่า, อนึ่งความ

ว่ากล่าวคำ เหมือนคล้ายกับถกถกจึงเข้าเป็น

กันนั้นเหมือนคำพูดว่าทวคมีนิจินรณนั้น

ชำระไปทวคเสียดีกว่า

เชือก นั้นคือเป็นชื่อแห่งโรคอย่างหนึ่ง คณยกับ

โรคทกนั้น อนึ่งความว่าค้อยเป็นชื่อเรียกว่า

เชือกคอง เหมือนคำพูดว่าทวคเชือกคองน้อย

คณ

ทน นั้นความเหมือนกับคณ เหมือนกัน

ทนท นั้นคือประเภทที่เป็นทงเดินไปนั้นเรียกว่า

ทนทเหมือนคำพูดว่า ทนทนี้ลธกนิก

หิน นั้นคือหมอนไปกดบีบไปเรียกว่าหินไป เหมือน
คำพูดว่า หมอนหินมาจับนี้

หิน นั้นคือชอยคือคอกเรียกว่าหิน เหมือนคำพูดว่า
ไปหัดชอยฝึกนั้นออก

หินช นั้นความว่า ชื่นชมยินดีเรียกว่าหินช
เหมือนคำพูดว่า จักหินชอินตินิก

ทาน นั้นคือฮาดทาน ความเหมือนกตาทหารเหมือนกัน

ทาน นั้นคือเป็นชื่อแห่งถักรอยง่าหนึ่ง ครักยกกับแปด
แต่ว่าโตใหญ่กว่าแปด

ทานกต ทานนั้นความเหมือนกตาทหารเหมือนกัน

หิน นั้นคือหินตาแจ ๆ นั้นเรียกว่าหิน
เหมือนกับภูเขาหินนั้น

หิน นั้นคือออกกตินวาระเสียอย่างหนึ่ง เหมือนกับ
จนมเป็นกันแดงไว้หตยวันแดงดินมัน
ออกจะเสียนั้นก็เรียกว่าจนมเหม็นหินแล้ว

หิน นั้นคือฮาดแกงเป็นกันก็เรียกว่าหิน เป็น
ภาษาจีน หนึ่งเป็นส่วนหนึ่ง เหมือนกับของ
หนักเก็องหนึ่ง แดแยกออกไปเป็นห้าส่วน

ให้เท่ากัน ส่วนหนึ่งนั้นหนักเท่าใดเท่าหนึ่งแตร

เรียกว่าคนหนึ่ง

กุน นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเล่นอย่างหนึ่ง

เทน นั้นคือแตร เรียกว่าเทน เหมือนคำพูดว่าจ่าเทน

ถึงนี้จ่าเทนถึงนี้

เทนแก่หน้า นั้นความว่าเทนแก่คนนั้นเทนแก่คนนี้ ว่า

คนนั้นเป็นพวกพวกทองมิกทายของเท

เทนแก่บุคคล นั้นความเหมือนกับเทนแก่หน้าเหมือนกัน

เทนแก่กัน นั้นความเหมือนกับเทนแก่กันเหมือนกัน

แท่นแท้ นั้นความเหมือนกับแท้เหมือนกัน

แท่นทวง นั้นความเหมือนกับทวงแท่นเหมือนกัน

ไทน์ นั้นความเหมือนกับไทน์เหมือนกัน

ไทน์ห้อย นั้นคือเหมือนคนโยนซึ่งชิงค์เป็นกัน ก็เรียก

ว่าไทน์ชิงค์ เหมือนคำพูดว่าจ่าจะไปไทน์

ห้อยชิงค์เล่น

ทอน นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงดนตรีอย่างหนึ่ง

ทอน นั้นความเหมือนกับไม่เหมือนกัน เหมือนคำ

พูดว่าทอนได้ทอนไม่ได้

หวน นีน คือ กติบ เหมือนคนกลับลมพัด หวน กติบ
มาเป็นต้นนีนก็เรียกว่า ลมหวน เหมือนคำพูด
ว่า ลมหวน แล หวนจิตร กติบจิตรเป็นต้น

หวน นีน ความว่า ถิ่นว่า จาก เหมือนคำพูดว่า เชือกนี้
จากหวนไปเสียหมดแล้ว

เหียน นีน ความพูดว่า กติบ เหมือนกับคนแกล้งเรือไป
แลเห็นไปยิ่งเรือให้ กติบ นีนก็เรียกว่า เหียนไป

อึ่ง ความว่า ซาเขียวก็ว่า เหมือนคำพูดว่า ซาเขียว
เขียวรกหนัก

เหียน นีน ความเหมือนกับหวน เหมือนกัน

เหียนซาก นีน ความเหมือนกัน เหียนเหมือนกัน

เหิน นีน ความว่า ลิงจีน เหมือนคำพูดว่า คนนั้นเหิน
เหินจีนไปบนซากาย

เหินทะเล นีน ความเหมือนกับเหมือนกับเหินเหมือนกัน

หีบ นีน คือ ยี่ก เหมือนคำพูดว่า ไปหีบยี่กประตูเลีย

ทาบ นีน คือ คอนไป เหมือนกับคนทาบคอนซึ่งลงทาบ
เป็นต้นนีนก็เรียกว่า ทาบคอนของทาบ เหมือน

คำพูดว่า เขาทาบอโรมาทาบ

คียบ นันคือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่เราทำกลัวไม่เป็นค้น
ทำทำกริบได้ ถ้าเป็นคั้นนั้นเรียกว่าคียบ เหมือน
คำพูดว่าจะชื่อคียบให้เลิกกไปคหนึ่ง

คยบ นันความเหมือนกับคยบเหมือนกัน

เคียบ นันคือเป็นชื่อแห่งสิ่งอย่างหนึ่งที่มีนกกคนนั้น

แคบ นันคือคนทุกได้ขงไม่ใคร่ไคอื่นนั้น ก็เรียกว่า
เคียบเหมือนคำพูดว่าคนนั้นเคียบแคบนัก

คอบ นันคือลมที่พัดแกกจีพมาที่อกนั้น เรียกว่าคอบ
เหมือนคำพูดว่าวันนี้ทำให้คอบนัก อหนึ่งคือคอบ
จนกว่า

ค่ม นันคือเขาผ้าปกปิดซึ่งกายนั้นเรียกค่มผ้า
อหนึ่งความว่า กระทำให้คองเหมือนกับค่มซึ่งเขา
คองในแผ่นดินเป็นคั้นนั้น

ค่มถัน นันความก็เหมือนค่มเหมือนกัน

ค่มท้น นันความก็เหมือนกับคีมกรอนเหมือนกัน

คาม นันความก็เหมือนกับแบกคามเหมือนกัน

ค้ำ นันคือเกือบจะคักเรียกว่าค้ำ เหมือนคำ
พูดว่า มันยังค้ำอยู่ มันยังไม่คักคอก

ท้ม นั้นคือเมียแต่ง เห็นนายนั้นเรียกว่าท้ม อึ้ง
คือ ท้มปรทมแกท้มไม่ให้ไปเป็นกัน

ท้ม นั้นคือบีก เหมือนคำพูดว่า เขาเอาไปท้มใบก
แล้วแล้วทฤษฎี

เทม นั้นคือเป็นชื่อแต่งสิ่งที่มีออก กำกัทรวยได้
คนทวยอย่างหนึ่ง

โทม นั้นความว่ามาก เหมือนคำพูดว่าอย่าโทมไฟ
จีนหนัก ม่อจระโหม

ทอม นั้นคือ เป็นชื่อแต่งคนอย่างหนึ่ง อึ้งคือเป็น
กตีนอย่างหนึ่งที่ยังจิตรให้ชื่นชมอันที่นั้น

ท้อม นั้นความว่าล้อมเข้าไว้ เหมือนกับพวกกทท
เป็นกันท้อมล้อมเข้าที่เมืองนั้น

ท้อมล้อม นั้นความเหมือนกับท้อมเหมือนกัน

เทียม นั้นความว่าเป็นคนใจเขยอตาบคินั้น ก็เรียก
ว่าเป็นคนเทียมนี้ เหมือนคำพูดว่าคนนั้นเป็น
คนใจเทียมนี้

ทาย นั้นคือคนไปไม่เห่นเรียกว่าทาย เหมือนคำ
พูดว่าของ ๆ ทายไปทงไหนหมกไม่เห่นไทย

ทลายใจ นั้นคือลมเข้าออก ทางจมูกนั้นก็เรียกว่าลมทลายใจ

ทาว นั้นคือทาวนอน

ท้าว นั้นคือแม่ เหมือนกับปลอกมรดกท้าวแม่ แม่ผู้นั้นก็เรียกว่ามรดกท้าวท้าว เหมือนกับคำพูดว่ามรดกท้าวท้าวนี้ทาบ
ใจใบคอเสื้อ

ทิว นั้นคือแม่ขบถซึ่งเรียกว่าทิว เหมือนกับคำพูดว่า
ขบถขบถของทิวนี้

ทิว นั้นคือถือมา เหมือนกับขบถผูกซึ่งปลาทิวมานั้น
ก็เรียกว่าทิวปลามา เหมือนกับคำพูดว่าปลาทิว
ถือมานั้นชื่อมาเท่าไร

ทวย นั้นคือความว่าเกือบถูกเรียกว่าทวย เหมือนกับคำพูดว่า
ทวย ๆ ชาติเกือบถูก

ทเว นั้นคือประเภทชกเขาที่เป็นทลนถูกลงไปนั้น เรียกว่า
ทเว เหมือนกับคำพูดว่าทเวนี้มันถูกนี้

แทว นั้นคือเป็นชื่อแห่งถนนอย่างหนึ่งที่มีค้ำค้ำกินกันนั้น
ไทยทวน นั้นคือเป็นชื่อแห่งเตียงหรืออย่างหนึ่ง เหมือน
คำพูดว่า ณะนี้มีนรึงไทยทวนอยู่บนนปทายไม้

ทชัย นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์เล็ก ๆ ที่มีกระดูกอยู่

นอกเหนือนี้เรียกว่า หอย
 หอย นันคือพวกไ่ว้ แวงนไ่ว้ เรียกว่า หอยไ่ว้
 หอยแถม นันคือเป็นชื่อแห่งหอยอย่างหนึ่ง
 หอยไฉง นันคือเป็นชื่อแห่งหอยอย่างหนึ่ง
 หอยจวม นันคือเป็นชื่อแห่งหอยอย่างหนึ่ง
 หอยทวย นันคือเป็นชื่อแห่งหอยอย่างหนึ่ง
 หอยภิกะกวม นันคือเป็นชื่อแห่งหอยอย่างหนึ่ง
 หอยกาน นันคือเป็นชื่อแห่งหอยอย่างหนึ่ง
 หอยจวบแพ นันคือเป็นชื่อแห่งหอยอย่างหนึ่ง
 หอยกะทง นันคือเป็นชื่อแห่งหอยอย่างหนึ่ง
 หอยปากเป็ก นันคือเป็นชื่อแห่งหอยอย่างหนึ่ง
 หอยมุกซ์ นันคือเป็นชื่อแห่งหอยอย่างหนึ่ง
 หอยสังข์ นันคือเป็นชื่อแห่งหอยอย่างหนึ่ง
 หอยสิวม นันคือเป็นชื่อแห่งหอยอย่างหนึ่ง
 หอย นันคือเป็นชื่อแห่งกรเล่นอย่างหนึ่ง
 ห้วย นันคือประเทศที่เป็นบ่อทุกแถมมีน้ำคือนักก็ฤๅ
 ห้วย ^{ห้วย} ก็คือเรียกว่า ห้วย เหมือนคำพูดว่า เหวระบ
 ทาปทาที้ห้วย

ห้วยมณฑล น้้นความเหมือนกับห้วยเหมือนกัน
ห้วยเทว น้้นความเหมือนกับห้วยเหมือนกัน
ห้วยแค้น น้้นความเหมือนกับห้วยเหมือนกัน
ห้วย น้้นคือเป็นชื่อแห่งที่วอย่างหนึ่งคล้ายกับ

เช่นแต่กว่า อยู่บนบก

ห้วย น้้นคือสิ่งที่เป็นชื่อแห่งที่ใดไกลออกจาก
กายเหมือนกับน้ำนั้นเรียกว่าห้วย เหมือนคำ
ทุกว่าวันนีวอนห้วยใดไกลออกนัก

ห้วย น้้นคือสระ

ห้วยเข้า น้้นคือเป็นชื่อแห่งส่วนหนึ่งที่อยู่ในกายคนใด
กายสัตว์

ห้วยค้ำ น้้นคือเพลาเมื่อแรกพลบนั้นเรียกว่าพลบห้วย
ค้ำ

ห้วยใจ น้้นคือจักร เรียกว่าห้วยใจ

ห้วยคา น้้นคือส่วนหนึ่งที่อยู่วิมคานั้นเรียกว่าห้วยคา

ห้วยนม น้้นคือส่วนหนึ่งที่อยู่ที่นมนั้นเรียกว่าห้วยนม

ห้วยบ่า น้้นคือส่วนหนึ่งที่อยู่ที่บ่านั้น
เรียกว่าห้วยบ่า

ทวอ^อ นั้นคือลูกที่ออกแรกเกิดนั้นเรียกว่าลูกทวอ^อ
ทวอแม่กิน นั้นคือส่วนหนึ่งที่อยู่ทีกินนั้นเรียกทวอ^อ

แม่กิน

ทวอแม่มือ นั้นคือส่วนหนึ่งที่อยู่ทีมือนั้นเรียกว่าทวอ^อ

แม่มือ

ทวอเด็บ นั้นคือส่วนหนึ่งที่อยู่ทีเด็บนั้นเรียกว่าทวอเด็บ

ทวอหอม นั้นคือเป็นชื่อทวอแห่งคณอย่างหนึ่ง

ทวอเกาะก นั้นคือยืมคิงก็คิมโคกก็กก็กก็เรียกว่าทวอเกาะก

เกาะก นั้นคือจีนไปดูอากาศที่ดูทวอกายตนเองนั้น
เรียกว่าเกาะก

เกาะกิน นั้นคตามเหมือนนกขเกาะเหมือนนก

ทอ นั้นคือเรือนที่เอาปลูกแก่มงคลทวอนั้นเรียก
ว่าทอ

ทอ นั้นคือผูกคือพันไว้เรียกว่าทอไว้ เหมือน
คำทอว่าเอาผ้าไปเกบทอไว้ให้ดี

ทอ นั้นคือเป็นชื่อแห่งจันพวกหนึ่ง อนึ่งคตามว่า
เจ้านักก็เรียกว่าทอไปเหมือนคำทอว่าจันทอไป

ทอ นั้นคตามว่าดี เป็นภาษาจีน

คือ น้้นความพว่เหมือนนกับคือเหมือนนกับ

คือ น้้นความพว่กับคือเหมือนนกับ

คือ น้้นคือเป็นชื่อแห่งกันย่งหนึ่ง

คือ น้้นคือประเภทที่ก่อไว้ให้ดูที่ทรบรคักน้้น

เรียกว่าคือ

คือ น้้นคือประเภทที่ก่อไว้ให้ดูที่ทรบรคักน้้น

คือ น้้นเรียกว่าคือ

คือ น้้นคือของของแม่เรียกว่าคือ

คือ น้้นคือกระทำซึ่งปากให้กว้างออกเป็นคั่นเรียกว่าคือ

เหมือนนคักพว่ซำบักออกกีนยาเสีย

คือ น้้นคือคักษ คักษ

คือ น้้นคักษก็เหมือนนคักษเหมือนนกับ

คือ น้้นคักษก็เหมือนนคักษเหมือนนกับ

คือ น้้นคือเงินที่เสีย ทั่วกันไม้คัก ๆ ที่ล้วนน้้นเรียกว่า

คักนเหมือนนคักพว่คักนเงินไปเสียคักน

คักน

คักน น้้นคักษเหมือนนกับคักษอยู่เหมือนนกับ

คักน น้้นคือเป็นชื่อแห่งคัก ๆ คัก

ว่าอาณาเขตร์

ชาคะไว้ท์ นั้นคือ เมื่อยของชาลู้ทขยนั้น เรียกว่าชาคะไว้ท์

ชาคะไป นั้นคือวอน กามชาติ

ชาคะไค นั้นคือเป็นชื่อแห่งพญาคนหนึ่ง

ชาคะอิ นั้นคือเป็นต้น กามชาติ

ชาคะอิจันท์

ชาคะอิระฐุ นั้นคือปรตถนา กามชาติ

ชาคะอิภาท นั้นคือฤทธิ ค

ชาคะอิภงต นั้นคือบุญ

ชาคะอิยาบ นั้นคือเป็นชื่อแห่งนรก

ชาคะอิไป นั้นคือหน้า กามชาติ

ชาคะอิภท: นั้นคือไม่ควร กามชาติ

ชาคะอิภาชิ นั้นคือป่วยเจ็บ กามชาติ

ชาคะอิภอร นั้นคือเกร็ดประภย กามชาติ

ชาคะอิภกค นั้นคือแดงเขาพระนิทาน กามชาติ

ชาคะอิภงนง นั้นคือหน้าไป กามชาติ

ชาคะอิภย นั้นคือมี เหมือนคำทกว่าคนนั้นมีชาคะอิภย
ได้ชื่อ

ธายุ นันคือเทกก กามชาติ
ธายค นันคือมอบไว้ เหมือนกับคนเขาซึ่งคนอื่นกระทำ
ลิกไปมอบให้แก่ผู้ใหญ่บ้านเป็นคั้นนั้นเรียกว่า
ธายค เหมือนคำพูดว่าเขามันไปธายคไว้แก่
นายอำเภอเขา

ธากอระผา นันคือฉิมผ กามชาติ
ธาริ นันคือเป็นคนใจปออันเขาใจแก่ญาติพี่น้องแลมิด
กายคือเทกว่าผู้ใดเป็นคนจกตนั้นก็อุยช่วย
อุประก้าคำช้อย่างนี้แลเรียกว่าธาริ เหมือนคำ
พูดว่าคนนั้นเขาเป็นคนธารินัก

ธาริยะ นันคือว่าประเวียรู กามชาติ

ธารมณ นันคือจักร

ธารม นันคือที่อยู่ กามชาติ

ธาทรม นันควมทำงาน เหมือนคำพูดว่าผลไม้มันคูก

ธาทรมไป

ธาดอย นันคือคิดถึงเรียกว่าธาดอยถึง เหมือนคำพูดว่า
ทำธาดอยถึงเขานัก

ธาดโย นันคือที่อยู่ กามชาติ

๓๓๘
 ๓๓๙
 ๓๔๐
 ๓๔๑
 ๓๔๒
 ๓๔๓
 ๓๔๔
 ๓๔๕
 ๓๔๖
 ๓๔๗
 ๓๔๘
 ๓๔๙
 ๓๕๐
 ๓๕๑
 ๓๕๒
 ๓๕๓
 ๓๕๔
 ๓๕๕
 ๓๕๖
 ๓๕๗
 ๓๕๘
 ๓๕๙
 ๓๖๐
 ๓๖๑
 ๓๖๒
 ๓๖๓
 ๓๖๔
 ๓๖๕
 ๓๖๖
 ๓๖๗
 ๓๖๘
 ๓๖๙
 ๓๗๐
 ๓๗๑
 ๓๗๒
 ๓๗๓
 ๓๗๔
 ๓๗๕
 ๓๗๖
 ๓๗๗
 ๓๗๘
 ๓๗๙
 ๓๘๐
 ๓๘๑
 ๓๘๒
 ๓๘๓
 ๓๘๔
 ๓๘๕
 ๓๘๖
 ๓๘๗
 ๓๘๘
 ๓๘๙
 ๓๙๐
 ๓๙๑
 ๓๙๒
 ๓๙๓
 ๓๙๔
 ๓๙๕
 ๓๙๖
 ๓๙๗
 ๓๙๘
 ๓๙๙
 ๔๐๐

อิกถักโท นันคือเสียงแห่งทญู ทมบาท

อิกถี นันคือทญู ทมบาท

อิกวิโร นันคือเป็นใหญ่ ทมบาท

อิกขิแฉก นันความเหมือนกับกระรอกกระต่ายเหมือนกัน

อิกขิบาท นันคือเป็นชื่อแห่งธรรมอย่างหนึ่ง

อิกถัน นันคือเป็นชื่อแห่งทิศ ๆ หนึ่ง

อิกถารภาพ นันความเหมือนกับกระดูกะโกลนเหมือนกัน

อิกถันทร นันคือเป็นชื่อแห่งภูเขา ภูเขาหนึ่ง

อิกถิง นันคือเป็นชื่อแห่งเสียงก็ เหมือนคนคำพูดว่า

เสียงอันใดอิกถิงไป ทมบาท

อิกถาร นันคืออิก

อิกถาก นันความเหมือนกับตามนเหมือนกัน

อิกถกร นันคือเป็นชื่อแห่งทิศ ๆ หนึ่ง

อิกถม นันความว่าบริบูรณ์ เหมือนคำพูดว่าเข้าปต

อิกถารมีอิกถมบริบูรณ์อยู่

อิกถะกิง นันคืออิก ทมบาท

อิกถาทระณะ นันคืออิกถาทอว ทมบาท

อิกถาถิง นันคืออิกถาถะวาท ทมบาท

อุโกย	นั่นคือจันผา	ทามบาท
อุทะยาน	นั่นคือสวนอุทะยาน	ทามบาท
อุกิล	นั่นคือท่าเกาะ	ทามบาท
อุกร	นั่นคือทอ	ทามบาท
อุณเฑาะ	นั่นคือวอ	ทามบาท
อุปถโลก	นั่นคือวนอุปถโลก	ทามบาท
อุทรา	นั่นคือประตม	ทามบาท
อุเปกชา	นั่นคือมัทระยัก	ทามบาท
อุประการณะ	นั่นคืออุปการะ	ทามบาท
อุประนิสยง	นั่นคืออุปนิสย	ทามบาท
อุฆาตก	นั่นคืออุฆาตระกะมุกคด	ทามบาท
อุประถม	นั่นคือค้ำชู	ทามบาท
อุประภาก	นั่นคือประนิมิต	ทามบาท
อุประภะณ	นั่นคืออุประภะระ	ทามบาท
อุประภาช	นั่นคือภังกน	ทามบาท
อุประภะ : • อุชาก • อุบล • อุปะภักค้ำชู • อุปะนิสย • อุปะภักคิกะ • อุปะวิโน		

อุประภะ ๕๖

อุประภะมพฤก นันคความกัเทม็องนอุประภะมเทม็องนกัน

อุปะฉา นั้นคือคนที่ให้อุปะกำกับนั้นเรียกว่าอุปะฉาทมชาติ
 อุปะสมมต นั้นคืออชวก ทมชาติ
 อุปะพาทิกะภวรม์ นั้นคือเป็นชื่อแห่งกรรมอย่างหนึ่ง
 อุปะโภคณฺ์ นั้นคือเครื่องใช้ตอชอย่างต่าง ๆ ทมชาติ
 อุปะระมา นั้นคือเปรียบเทียบกัน ทมชาติ
 อุปะทาร นั้นคือเขตร์แดน ทมชาติ
 อุปุ นั้นคือชา ทมชาติ
 อุปุระ นั้นคือชอก ทมชาติ
 อุปุระคา นั้นคือชอง ทมชาติ
 อุปุตามก นั้นคือความเหมือนกันกับตามกเหมือนกัน
 อุปุสุภภช นั้นคือเป็นชื่อแห่งโค ทมชาติ
 อุปุ นั้นคือเป็นชื่อแห่งโคผู้ชอย่างหนึ่ง
 อุปุ นั้นคือเป็นชื่อแห่งเปิดที่เทกนอนที่ทกรควยไม้
 ใฝ่อชอย่างหนึ่ง อนึ่งคือแผ่นหินที่ชคเป็นร่อง ถ้า
 ทรมยเฮตถ้าเกาเท้านั้น ก็เรียกว่าอุปุ
 อุปุชชก นั้นคือความเหมือนกันกับอุปุชชกเหมือนกัน
 อุปุเปกชก นั้นคือมีทะยัค ทมชาติ
 อุปุบล นั้นคือชอกอกบัว ทมชาติ

อุบาย นั้นเล็กน้อย กามบาท

อุตมก นั้นความเหมือนนอตมกเหมือนกัน

เอ นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้ที่ใช้ในคณิศรอย่างหนึ่ง

เอ็ก นั้นคือคณิศร กามบาท

เอ็กนทง นั้นคือทวยแก่ กามบาท

เอคะเทนทก นั้นคือคณิศรเอคะถึงพิภพไม่เป็นอันเรียกว่า

เอคะเทนทกเหมือนคำพูดว่าคนทีว่านั้น ฝั่งเอคะ

เทนทกอยู่ฝั่งแม่

เอภวณเทกตี นั้นคือเป็นชื่อแห่งจักรพรรดิหนึ่ง

กามบาท

แอฉก นั้นความว่ายัคเยียดกัน เหมือนคำพูดว่าผู้คน

แอฉกยัคเยียดเยียดเดียวกันนี้

ไอ นั้นคือเป็นชื่อแห่งเตี้ยที่ก็ออกมาจากคอ

อย่างหนึ่งเหมือนคำพูดว่าวันนี้ทำไอนึก

ไอ นั้นคือเป็นชื่อเรียกซึ่งคนอื่นเป็นคำอุปมา

เหมือนคำพูดว่าไอคนนั้นไอคนนี้

ไอทาม นั้นความเหมือนกับไอเหมือนกัน

ไอธา นั้นคือเป็นชื่อแห่งปลาอย่างหนึ่ง อันนี้คือเป็นคำ

เรียกซึ่งคนเสียจริตนั้นเรียกว่าไอบ้า

ไอยกา นีนคือ ตา คามบาฬี

ไอยกี นีนคือ ยาย คามบาฬี

ไอยภา นีนคือ เปนชื่อแห่งชง คามบาฬี

ไอยวรรค นีนความว่า ถมบัก เปนคำแห่งในทนต์

ไอยกรบ นีนความก็ว่า ถมบักเหมือนกัน

ไอ นีนคือ เปนชื่อเรียกแห่งกะตา เปนต้น ที่ทำถัก

หรวบถักนักกิน เปนต้นเรียกว่าไอ เหมือนคำพูด

ว่า ทากะตาทำไอกินนักก็กลกหนึ่ง

ไอ นีนความว่า งาม เหมือนคำพูดว่าคนนี้เป็นคน

ชไอ้นัก

ไอ นีนคือ เปนชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่งที่ใช้ในทนต์

ไอ้กาศ นีนคือ เปนชื่อแห่งที่แจ้ง คามบาฬี

ไอชวรค นีนความว่า มีรศที่ระคอรอยนิก เรียกว่าไอชวรค

นิก เหมือนคำพูดว่าวันนี้ทำกินเข้าอรอยออกไอ

ชวรคนิก

ไอช นีนความ เหมือนกับไอชวรคเหมือนกัน

ไอมลธถว นีนคือ วัคคะลธถว คามบาฬี

ไอฐี น้้นคือซึกก ตามบาทที่

ไอทะปะ น้้นคือแปนชื่อแก่งธารมอเยกคั้ง

ไอเณ น้้นคความเหมือนกกับไอเหมือนกัน

ไอภาโก น้้นคือผ่องไสย ตามบาทที่

ไอภาโต น้้นคือรักฉี ตามบาทที่

ไอภาค น้้นก็ว่ารักฉีเหมือนกัน

ไอรวัด น้้นคือไอระกว่าบุกร ตามบาทที่

ไอรุก น้้นก็ว่าบุกรเหมือนกัน

ไอราก น้้นคือถอยคัก ตามบาทที่

ไอตถ น้้นคือยา ตามบาทที่

ไอทัง น้้นคือความเหมือนกกับของทองเหมือนกัน

ไอทัก น้้นคือประเวณี ตามบาทที่

ไอทักวิก น้้นก็ว่าประเวณีเหมือนกัน

เขา น้้นคความว่าชยกับยศฉูง ซ้องเสกพย์กันเรียกว่าเขา

กัณแปนคำอธิบาย

เขา น้้นคความว่าวธันนิก เหมือนคำทูกว่าวันฉีเขาธันนิก

เขาใจได้ น้้นคือไม่ลว้ไม่เลินเลียวหมันกุดแปนกันเรียกว่า

เขาใจได้ เหมือนคำทูกว่าคนน้้นแปนคนฉี เขาเขา

ใจได้แก่ญาติที่น้องของเขา

อำนาจ นั้นความว่าอีกความเสียเรียกว่าอำนาจเดียว

เหมือนคำพูดว่า เขาอำนาจเดียวเขาไม่บอกแก่เขาเลย

อำนาจ นั้นคือฤทธิ ตามบาท

อำนาจ นั้นความว่าให้ซึ่งภอร เรียกว่าอำนาจภอรเหมือนคำ

พูดว่า เขาอำนาจภอรมาถึงท่าน

อำนาจ นั้นความเหมือนกันอำนาจเหมือนกัน

อำนาจ นั้นความว่าคล้ายกับบริบูรณ์เหมือนกัน

อำนาจ นั้นคือเป็นชื่อแห่งของที่มีภคาอย่างหนึ่ง

อำนาจวิถึ นั้นคือทงสาภาษ ตามบาท

อำนาจ นั้นคือเขา เหมือนคำพูดว่าคนนั้นเขาอยู่แนว

โคณอำนาจโคณ

อำนาจใจ นั้นความว่าทำคามใจของคนเรียกว่าตามอำนาจใจ

อำนาจวิถึ เหมือนคำพูดว่าทำคามอำนาจใจของเจ้า

อำนาจวิถึ นั้นคือเป็นชื่อแห่งพระอินทร์ ตามบาท

อำนาจวิถึ นั้นคือวิถึเป็น ตามที่เปรียบมิได้

อำนาจวิถึ นั้นคือขุนนางผู้ใหญ่ที่พระมหากษัตริย์มีแก่

นั้นเรียกว่าอำนาจวิถึ

คำท นันความเหมือนนกับตาเหมือนนกับ
คำสัง นันความเหมือนนกับเงย เหมือนนกับทุกกว่าเขาเงยคำสัง

เงยเขาไม่บอกแก่เขาเคย

อะทาลง นันคืออากา กามชาติ

อะกุกต นันคืออาย กามชาติ

อะกะทง นันคือมิไค้กระท กามชาติ

อะกะทญ นันคือแปนคนไม่รักคน กามชาติ

อะเนกะ นันคือแปนอันมาก กามชาติ

อุกบยยะวักถ นันคืออวกถมิไค้คว กามชาติ

อะกะมิฐุทวม นันคือแปนชื่อแก่งทวมขึ้นหนึ่ง กามชาติ

อะไจ นันความว่ามากเหมือนนกับทุกกว่าของๆเขามี

อะไจอยู่

อะคะทายา นันคือเฉียบเทศ กามชาติ

อะทิวะระ นันคืออู่ต่าง ากัน กามชาติ

อะสิวะระตี นันคือแปนชื่อแก่งแม่ห้าหนึ่ง กามชาติ

อะสินกะ นันคือมิไค้คิก กามชาติ

อะนิวิยะ นันคืออกรรม กามชาติ

อะชะ นันคือในวนน กามชาติ

อ: กุลละ นั้นคือ เกื้อกร้อน กามบาท
 อ: กับบาทพรหม นั้นคือ เป็นชื่อ แห่งพรหมชั้นหนึ่ง กามบาท
 อ: ธิบาย นั้นคือ ถักแกให้แก้ออก กามบาท
 อ: ภาเง นั้นคือ ในกานนั้นคือ โน กามบาท
 อ: ธิประที นั้นคือ เปนใหญ่ กามบาท
 อ: ธิกวณฺว นั้นคือ โทษ กามบาท
 อ: ธิกะเน นั้นคือ มิได้แทน กามบาท
 อ: ธิคกรกั นั้นคือ ยังมิได้ผา กามบาท
 อ: ธิคคก นั้นก็ว่า ยังมิได้ผาเหมือนนกัน
 อ: ธิคคก นั้นคือ ทากที่ถึงมิได้ กามบาท
 อ: ธิกะโร นั้นคือ มิได้เชื้อเชื้อ กามบาท
 อ: ธิปะระททช นั้นคือ ราชษฏรเทพปวง เรียกว่า อ: ธิปะระททช
 อ: ธิจระทา นั้นคือ มิได้เกิน กามบาท
 อ: ธิคเจกัว นั้นคือ ความเหมือนนกับ อ: ธิคเจกัว เหมือนนกัน
 อ: ธิปะโยชเน นั้นคือ ทาปะโยชนมิได้ กามบาท
 อ: ธิฉัก นั้นคือ มิได้เจียว กามบาท
 อ: ธินกัน นั้นคือ ความเหมือนนกับ คำช เหมือนนกัน
 อ: ธินุกัมข่า นั้นคือ อ: ธินุเคระกั กามบาท

อ:นุกาม นั้นคือกำกับกัน) กามชาติ
 อ:นุเคราะห์ นั้นคือความเหมือนกันกับสังเคราะห์เหมือนกัน
 อ:นุชา นั้นคืออนุชย กามชาติ
 อ:นุกกรรม นั้นคือหาสิ่งที่ยังมิได้ กามชาติ
 อ:นุชาติ นั้นคืออนุชย กามชาติ
 อ:นุรูปะ นั้นคือ ตมการ กามชาติ
 อ:นุปีคะน นั้นคือพิจารณาทนเนื่อง ๆ กามชาติ
 อ:นุราช นั้นคือ^{คือ}เป็นชื่อแห่งเมือง ๆ หนึ่ง กามชาติ
 อ:นุระติ นั้นคือเป็นชื่อแห่งกรรมอย่างหนึ่ง
 อ:นุทักษณะ นั้นคือกำลังของตน กามชาติ
 อ:นุถนอ นั้นคือสืบต่อ กามชาติ
 อ:นุตะระเท นั้นคือตระอในภาค กามชาติ
 อ:นุโทบ นั้นคือทระชาติคุณ เหมือนคำพูดว่าแสงไฟ
 โทบจึงมีมาแล้วทุกจึงมีเกิด
 อ:นุณะนะ นั้นคือแสงตา กามชาติ
 อ:นุภระติ นั้นคือกรรมเป็นทุกจ กามชาติ
 อ:นุภวิยะกรรม นั้นคือเป็นชื่อแห่งกรรมอย่างหนึ่ง
 อ:นุภอหิณะ นั้นคือหนักแถมหนัก กามชาติ

อะนันท	นั่นคือประมาทมิได้	คามบาท
อะนันท	นั่นคืออัญญาเปก	คามบาท
อะปยุญญ	นั่นคืออทาบทนมิได้	คามบาท
อะบาย	นั่นคือเป็นชื่อแห่งนรก	คามบาท
อะปกาโต	นั่นคือมิได้ถึง	คามบาท
อะปะมาท	นั่นคือมิได้ประมาท	คามบาท
อะปะมกคระ	นั่นคือมิได้เป็นมงคล	คามบาท
อะภิเธก	นั่นคืออภิเดช	คามบาท
อะประยค	นั่นคือออกคตคืออชชาย	เหมือนคำพูดว่าช
	อะประยคคกคเจานก	
อะภิวมย	นั่นคืออินท	คามบาท
อะเภท	นั่นคือมิได้ทำทาย	คามบาท
อะภัพพะ	นั่นคืออโศมคาว	คามบาท
อะภิบาท	นั่นคืออริกษ	คามบาท
อะภิวาท	นั่นคืออไทว	คามบาท
อะภายะ	นั่นคืออชอโทษ	เหมือนคำพูดว่าชออภายโทษ
อะภากค	นั่นคืออวันแรมคคหนึ่ง	คามบาท
อะมะเท	นั่นคืออพระนิพพาน	คามบาท

อะมระวระณา	นั่นคือมิได้กาย	ตามบาท
อะวินณะทช	นั่นคือฆ่าศึก	ตามบาท
อะวิยะ	นั่นคือประเสริฐ	ตามบาท
อะรุเพ็ง	นั่นคือสิกรูป	ตามบาท
อะโรคา	นั่นคือท ^บ โภคมิได้	ตามบาท
อะวระทณกะ	นั่นคือแปลชื่อแห่งพระอรหันต์	ตามบาท
อะรุณ	นั่นคือจันผา	ตามบาท
อะดะชี่	นั่นคือมิได้ตาย	ตามบาท
อะตังการะ	นั่นคือเครื่องประดับ	ตามบาท
อะวิจี่	นั่นคือแปลชื่อแห่งนรกขุมหนึ่ง	ตามบาท
อะวิระกง	นั่นคือมิได้เว้น	ตามบาท
อะวิธา	นั่นคือทวิธามิได้	ตามบาท
อะวิญานะกะทภย	นั่นคือทภยทวิญานมิได้	ตามบาท
อะธา	นั่นคความเหมือนสาบซเหมือนกัน	
อะตุณีชาก	นั่นคือสาบทั่ว	ตามบาท
อะตุ	นั่นคือหนัก	ตามบาท
อะตุระทิกท	นั่นคือเสียงอะตุ	ตามบาท
อะตุธา	นั่นก็ว่าอตุรเหมือนกัน	ตามบาท

อะระกะถัญญา	นั่นคืออณางอถรว	กามบาท
อะระกะถิกกา	นั่นคืออริกาแก่ถรว	กามบาท
อะระถินทะระภาท	นั่นคืออถวินทะระภาท	กามบาท
อะระถิน	นั่นคืออมิถักาม	กามบาท
อะระถาจาบ	นั่นคืออะระนัจจาปะระภาณมิถัก	กามบาท
อะระถรวณู	นั่นคือแปนชื้อแก่ชัณฑระทพชัณฑะ	กามบาท
อะระถะหมัง	นั่นคืออมิถักเตมอ	กามบาท
อะระถิ	นั่นคืออง	กามบาท
อะระถิภาท	นั่นคืออดมมิลิศจัณฑะเหมือนง	กามบาท
อะระฆะระถิกัม	นั่นก็กว้างเหมือนกัน	กามบาท
อะระถปวช	นั่นแปนคนบาป	กามบาท
อก	นั่นคือแปนชื้อแก่ชัณฑะหนึ่งที่อยู่ภายในกายคนแล อกกายสัตว์ เหมือนคำพูดว่าวันนี้ข้าเจบในอกนั้ก	
อกาถัก	นั่นคือแปนชื้อแก่เครื่องเรืออย่างหนึ่ง หนึ่งคือ แปนชื้อแก่ชัณฑะหนึ่งที่อยู่ในควาถัก	
อกคิ	นั่นคืออาท	กามบาท
อกจิ	นั่นคืออก	กามบาท
อกระภาณ	นั่นคืออภินเตก	กามบาท

อักษระ นันคืออักษระ ทมบาท

อักษะ นันคืออักษะ ทมบาท

อักษะราช นันคือพระราชา อักษะ ทมบาท

อักษะ นันความก็เหมือนอักษะระเหมือนกัน

อักษะเทศ นันคือปวงจีนปวงจีน เหมือนกับคนเป็นชาติแผ่นดิน
ที่ทั่วเป็นคณแผ่นดินเขาชาติแผ่นดินไปกระทบกัน

โกนดัง กง ๆ มิใช่เป็นคณ ชาติแผ่นดินนี้กับปวงจีน

เจบจีนมากกว่าเมื่อยังไม่โกนโกนนั้น อย่างนี้แล

เรียกว่าอักษะเทศ เหมือนคำทุกว่าแผ่นดินนี้

เข้ามอักษะเทศจีน

อักษะอ้วน นันความเหมือนกับปวงแผ่นดินเหมือนกัน

อักษะ นันความว่าทลายทน เหมือนคำทุกว่าของที่เข้า

เขาไปทลายเสียแล้ว ของที่เข้าอักษะเทศ

อักษะอักษะ นันความเหมือนกันถ้าทลายเหมือนกัน

อักษะนัน นันคืออักษะประเสริฐ ทมบาท

อักษะระ นันความว่าไม่กลัวใคร เหมือนคำทุกว่า

คนนั้นมันเป็นคนอักษะระนักร

อักษะกรนักร นันความเหมือนกับอักษะกรนักรเหมือนกัน

- แอก นั้นคือปณชือแห่งเครื่องเขียนเครื่องรดอย่างหนึ่ง
 ออก นั้นคือปณชือแห่งนกอย่างหนึ่ง อนึ่งเป็นคำพ้องว่า
 ออกทฤหม่ออก แลกันเมื่อออกลกออกคอก
 แอกนออกลกแอกอกทกนนั้นเมื่อ
 อาก นั้นคือความเหมือนกันกับก เหมือนกัน
 เอากะเทิก นั้นคือความเหมือนกันกับอีซึ่งเหมือนกัน
 อัก นั้นคืออระวะระ งามบาท
 อการ นั้นคืออภัยคำของกระษัตริย์กรณั้น เรียกว่า
 อการ เป็นคำกระษัตริ์
 อकुสี นั้นคือนิ้วมือ งามบาท
 อี นั้นคือกระทำให้อุ่นให้ร้อนทั่วไฟ เหมือนกับคน
 คกซึ่งไฟซึ่งกายเมื่อระกุกนกวให้อุ่นเป็นคณก
 เรียกทำองกายให้อุ่น
 อังกม นั้นคือปณชือแห่งกนอย่างหนึ่ง มีกณอนันทอม
 อังกระ นั้นคือท่นอ งามบาท
 อังเชญ นั้นคือความเหมือนกันกับเชื้อเชญ เหมือนกัน
 อังไฟ นั้นคือความเหมือนกันกับอังเหมือนกัน
 อังไค นั้นคือปณชือแห่งสิ่งที่ทำด้วยดินเป็นคณทำค้ำ

ทรัพย์ได้แก่ทรัพย์อันมีนั้นเรียกว่าอสัง
 ทรัพย์ นั่นคือบ้าน กามบาท
 อสัง มีเนื้อถึงที่ทำการกับคนเป็นกันกับแผ่นดินแลสิ่ง
 ทรัพย์ได้สิ่งของต่าง ๆ นั้นเรียกว่าอสัง อสังคือคน
 ญาติไม่คล่องทุกทิศ ผู้นั้นก็เรียกว่าอสังเป็นอสัง
 เหมือนคนทุกที่คนนั้นเป็นอสังทุกทิศไป
 อสัง มีเนื้อกล่าวถึงผู้อื่นเป็นกันเรียกว่าอสังถึง
 เหมือนคนทุกที่คนนั้นอสังทุกทิศถึงคนผู้นั้น
 อสังนั้นความเหมือนกันแต่แห่งเหมือนกัน
 อสังถึง มีเนื้อถึงกามบาทที่กล่าวถึงนั้นเรียกว่าอสังถึง
 เหมือนคนทุกที่ผู้ญาณเขาอสังถึงทุกคน
 อสังนั้นเหมือนกันแต่แห่งทูลวิภังค์ซึ่งกันแต่กันเขาทูล
 ต่อกายแปบซิคซึ่งกันนั้นเรียกว่าอสัง
 อสัง มีเนื้อถึงถึงเรียกว่าถึงถึง เหมือนคนทุกที่
 ถึงอันใดอันใด
 อสัง มีเนื้อเป็นชื่อแห่งดีควรอย่างหนึ่งคล้ายกับคนนั้น
 อสัง มีเนื้อว่าหนึ่งอยู่เหมือนคนทุกที่เขาถึงอยู่
 จว่ากรวิภังค์ว่า

- ชิงคะฉิ่ง นั้นความเหมือนกันกับ ชิ่งเหมือนกัน
 ชิ่งซ่าง) นั้นความเหมือนกันกับ ชิ่งเหมือนกัน
 ชิ่งฮี้) นั้นความเหมือนกันกับ ชิ่งเหมือนกัน
 เอง) นั้นคือเป็นคำเรียกซึ่งคนอื่นเรียกว่า เอง เหมือนกัน
 ทกว่าเองจะไปขงโทษ อนึ่งความเหมือนกันกับ เองเหมือน
 กัน
 แฉ่ง) นั้นคือที่ ๆ หลุมหลุมลงไปนั้นเรียกว่าที่เป็นแฉ่ง
 หลุมลงไป เหมือนกันกับที่กลมนั้นเป็นแฉ่งหลุม
 ลงไปทุกนิก
 โฉ่ง) นั้นความเหมือนกันกับ คุ่มเหมือนกัน
 โฉงการ) นั้นคือคำกระษัตริย์เรียกว่า โฉงการ เหมือนกันกับ
 ว่ามีพระองการครัด
 เฮียง) นั้นคืออันที่คนกระแฉ่งไปนั้นเรียกว่าเฮียง เหมือน
 คำพกว่ากัน ให้คนอย่างให้มันเฮียงไป
 เฮียง) นั้นคือเป็นชื่อแห่งนกอย่างหนึ่ง
 เฮียง) นั้นคือเป็นชื่อ แห่งนกอย่างหนึ่ง
 ออก) นั้นคืออันใดก็ขึ้นเรียกว่าออก เหมือนกันกับออกซึ่ง
 เข้าไปทหาหาเป็นกันนั้น

อกใจ นั้นคือใจหนึ่งเฉยเสียไม่โกรธเป็นต้นนั้น เรียกว่าอก
ใจ เหมือนคำพูดว่าคนนั้นเขาอกโตได้เขาไม่โกรธเฉย

อกขำก นั้นความเหมือนกับอกเหมือนกัน

อกต นั้นความเหมือนกับละลายเหมือนกัน

อจนะภา นั้นคือหงส์ ทมบาท

อจนิริยะ นั้นคือกระต๊ากว่าคืออัคระจรวบก็ว่า ทมบาท

อชฌาโครบ นั้นความเหมือนชาฌาโครบเหมือนกัน

อฐิระ นั้นคือแปด ทมบาท

อรรภา นั้นคือว่าอธิบาย ทมบาท

อภคกานั้นคืออกน ทมบาท

อภโก นั้นก็ว่าคนเหมือนกัน

อภคิเวก นั้นคือประเพณีรัฐ ทมบาท

อภะคค นั้นความเหมือนกับจักดินเหมือนกัน

อภคมิช นั้นคือบังเกิดแต่อก ทมบาท

อภะภาโว นั้นคือฮาทภภาพ ทมบาท

อภภา นั้นความว่า เป็นนิรุ เหมือนคำพูดว่าเป็นนิรุอภภา

อฐิ นั้นคืออภะภก ทมบาท

อภธา นั้นคืออภังคิ ทมบาท

อัก นั้นคือ กระทำให้คงให้แน่นเรียกว่า อัก
 เหมือนกับ อัก กระดาษเป็นต้นนั้น
 อักระมา นั้นก็ว่าคนเหมือนกัน ทามบาท
 อักระกร นั้นคือ ม้า ทามบาท
 อักฤณี นั้นคือ ลายฟ้า ทามบาท
 อักระกิน นั้นคือ เป็นชื่อแห่งเขา ๆ หนึ่ง ทามบาท
 อักตะปุกตะตง นั้นคือ อดมทพใจเข้าออก ทามบาท
 อักลาภาก นั้นคือ ความเหมือนกับ ปุกลาภาก
 อักตะระนะ นั้นคือ เครื่องตักน้ำ ทามบาท
 อักตะระมา นั้นคือ ทิวของคนเรียกว่า อักมา ทามบาท
 อัก นั้นคือ สิ่งที่ทำด้วยดินเป็นก้อนทำตัวกริป ก่อถนน
 เป็นก้อนนั้น เรียกว่า อัก
 อักมา นั้นคือ ความเหมือนกับ วิคยา เหมือนกัน
 อักถี นั้นคือ ทูณึง ทามบาท
 อักถีถักโก นั้นคือ เข็มแห่งทูณึง ทามบาท
 อักระไร นั้นคือ เป็นผู้ใหญ่ ทามบาท
 อักชิบาท นั้นคือ เป็นชื่อแห่งรวมอย่างหนึ่ง
 อักระบาท นั้นคือ ภาวะเป็นใหญ่ ทามบาท

ฮัก นั้นคือแปนชื่อแท้ เดียงอย่างหนึ่ง

ฮุก นั้นคือฮักเว้ เหมือนกับฮักซึ่งตั้งที่กรกฎ

ฮุกทาโก นั้นคือฮักทั้งจิกร ตามบาท

ฮุกระกิดมี นั้นคือแปนชื่อแท้ กนอย่างหนึ่ง

ฮุกลาทง นั้นคือฮุกลาทง ตามบาท

ฮุกรวง นั้นคือฮัก ตามบาท

ฮุกทนน นั้นความเหมือนคำขุเหมือนกัน

ฮุก นั้นคือแปนชื่อแท้ กตรอย่างหนึ่ง

เฮ้ นั้นความว่าฮักก็ว่า ฮักก็ว่า เหมือนคำทกกว่า

ฮักเฮ้ ฮักไปแถวฮักเฮ้ ฮักฮักเฮ้

โฮก นั้นความว่าร้องไห้ เป็นคำในหนังสือ

โฮว นั้นคือฮัก ตามบาท

ฮอก นั้นคือคำแท้ ซึ่งคนว่าประเสริฐกว่าคนอื่นนั้น

ฮอกทว เรียกฮอกเหมือนคำทกว่าคนนั้นฮอกทวนัก

ฮอกทว นั้นความเหมือนกับฮอกเหมือนกัน

ฮัน นั้นคือแปนชื่อแท้ กตรอย่างหนึ่ง

ฮัน นั้นคือแปนฮันเป็นกันเรียกฮัน เหมือน

คำทกว่าฮันมนั้นฮัน

อิน นันคืออภิกเวกนเว เหมือนกับตุบดมแปลกวะ
ทำให้ลมอินอยู่นัน

อินทาไป นันคือร้อน ตามบาท

อินใจ นันคืออกกณไมททยใจนัน เรียกว่าอินใจ

อินชูลี นันคือยกมือไหว ตามบาท

อินเชิญ นันความเหมือนกับเชื้อเชิญเหมือนกัน

อินกับ นันความเหมือนกับลักข

อินคะลิกพิ นันคืออากาษ ตามบาท

อินคะระทน นันคืออตุณททยไป ตามบาท

อินทการ นันคือมีค ตามบาท

อินทระทถ นันคือคนทถ ตามบาท

อินทระทษ นันคือสิ่งที่กระทำให้นิพททยเป็นต้นนั้น

เรียกว่าอินทระทษ

อินทระทษ นันคืออภุภย เหมือนกับสังคัมมันแลมมันค

ภยเทียบวแพทคนเป็นต้นนั้นก็เรียกว่าอินดระ

ทษ เหมือนคำทศว่าวันนี้ทั้งอินดระทษนิก

อินว่า นันคือเป็นชื่อแห่งวิภคคืออย่างหนึ่ง ตามบาท

อันชก นั้นคือแม่อยู่ในอกเวียกว่าอันชก เหมือนคนทุก
ว่าทำอันชกอื่นใดนัก

ชาน นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องอย่างหนึ่ง อนึ่งความ
ว่า ดุยว่ากูเหมือนคนทุกว่า เขา กบไปดื่บชานเสีย

ชาน นั้นคือชานหนึ่งคือ

อันฉะ นั้นคือคนี่ ความขาก

อันกรวี นั้นคือเป็นชื่อแห่งนกอย่างหนึ่ง อนึ่งคืออัน
ความว่า กาย

อันทะ นั้นคือพระอินทร์ก็ว่า ว่าเป็นาใหญ่ก็ว่า ความขาก

อันทะนกวี่ นั้นคือกมลพระอินทร์ ความขาก

อันทะนากำ นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้หนึ่ง

อันชน นั้นคือความพดว่าพิศนหนักก็ว่า ว่าเป็นชื่อแห่งเครื่อง
ประคบอย่างหนึ่งก็ว่า

อัน นั้นคือความว่าไซ้ เหมือนคนทุกว่าไซ้ผู้นั้น

อัน นั้นคือกรกระทำให้ร้อน เหมือนกับคนสิงไฟเป็นกันนั้น

อันกระทกุน ๆ นั้นคือความว่าร้อนหนักน้อยหนึ่งร้อนเหมือนเอียวทน

อัน นั้น
อัน นั้นคือเป็นสวนหนึ่งที่อยู่ในกายคนแต่กายสัตว์

- เฮ็นก นั้นความเหมือนกับกรรณเหมือนกัน
- แเอ็น นั้นความคล้ายกับคกเหมือนกัน
- โอน นั้นความเหมือนกับคกเหมือนกัน
- อ๋อน นั้นคือไม้แก่ก็ว่า คือไม้แพงก็ว่า เหมือนคำพูดว่า
 ผกไม้มีมันอ่อนนึ้ก แลจนหนี้ยิ่งอ่อนอยู่
- อ๋อน นั้นความว่ารบกวนเหมือนกับทกรก อ๋อนกวนพ่อแม่
 นั้น
- อ๋อผดมุข นั้นความว่าอ๋อนคือไม้กระตัง เหมือนคำพูดว่า
 เข้เทณีขวานี่อ๋อนกมุขตี้นัก
- อวน นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องจับปลาอย่างหนึ่ง
- อ้วน นั้นคือไม้หอมเรียกว่าอ้วน เหมือนคำพูดว่า
 คนนั้นอ้วนนัก
- เอ็อน นั้นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์เลก ๆ อย่างหนึ่ง
- เอ็อน นั้นความเหมือนกับอ่าเหมือนกัน
- อบ นั้นคือกระทำให้หอมกว่าวันเป็นกันเรียกว่าอบ
 เหมือนกับอบธำเป็นกันนั้น
- อบพบบ นั้นคือ ยกครอบครวทหน้าไปเรียกว่าอบพบบไป
- อบรม นั้นความเหมือนกับอบเหมือนกัน

อับ นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งทีเกาท่าได้จอก่าง ๆ เหมือน
กับกลักเหมือนกันอย่างหนึ่ง อนึ่งคือสิ่งทีเลีย
กลีไปแผลมิได้ทอมเป็นปรกตินั้นเรียกว้า อับ
เหมือนนกป่าบชอนอับนั้น

อับเขา นั้นคือสิ่งทีเป็นทุกในทองสำเกาแตก่าเป็น มีฉินลา
แตกทยเป็นกัน ค่ายปรกตนาจสนให้เรือโกลง
ไปมานั้น สิ่งนั้นแผลเรียกว้าอับเขา

อับระชาไชย นั้นคือไฟ้แก๊ ทามบาท

อับปวี นั้นควมเหมือนนกป่าบชอนอับนั้น

อับระทาก นั้นควมก้าไฟ้แก๊ เหมือนกัน

อับบง นั้นคือแกก เหมือนนกป่าบชอนอับนั้น
ในมหาดมทนั้นก็เรียกว้าสำเกาแตก่าเป็นอับบง

อับระชาปคชี่ นั้นคือทาทพยาบาทมิได้ ทามบาท

อับระทาก นั้นคือปรนิบคี่ ทามบาท

อับประทัก นั้นควมเหมือนนกป่าบชอนอับนั้น

แอบ นั้นคือสิ่งทีทำคตายกับอับนั้น เรียกว้าแอบ อนึ่ง
ควมว่าเว้นว่าชอนเรียกว้าแอบ เหมือนคากุกว่า
โครเฮาของมาแอบชอนหัวทีนี้

โอบ นั้นคือวักไทยรอบแป้นกัน เรียกว่าโอบ เหมือนกับ
โอบวักซึ่งไม่ซ่งแป้นกัน

โอบอ้อม นั้นคความเหมือน กับโอบเหมือนกัน อนึ่งความ
ที่ฮาโรก ๕ ไคว่แก่งญาติแลลิตร์แป้นกัน ก็เรียกว่า
โอบอ้อม เหมือนคำพูดว่าคนนี้เป็นคนโอบอ้อม
ฮาโรแก่งญาติแลลิตร์นิก

โอบ นั้นคือทาบไป เหมือนกับน้ำมันแป้นกัน
แลซิมทาบไปนั้น

อม นั้นคือฮาตั้งต่าง ๆ ไสวโรในปากแลลิตร์ก็สิ้นเรียก
ว่าอม เหมือนกับอมซึ่งฮาแป้นกันนั้น

อัมพะพฤษณนั้นคือไม้ระมวง ตามบาท

อ้อม นั้นคือ กิษาทอเกมทองแล้ว เรียกว่าอ้อม
เหมือนคำพูดว่าวันนี้จักกินอ้อมนิก

อ้อมควรวก นั้นคือทลซึ่งควรวกอยู่ เรียกว่าอ้อมควรวกอยู่

อ้อม นั้นคือท่งอยู่ท่งอยู่ เหมือนคำพูดว่าเรือที่
ทลนี้แลคุมันท่งอ้อมอยู่

อ้อม นั้นคือฮาทอกรกไว้บนกักก็สิแลฮาใส่กะธอกรกก็
ก็เรียกว่าอ้อม เหมือนคำพูดว่าอ้อมดูกรไปทั้งเอน

เอมไอช นั้นความทุกข์ยากค้ำค้ำ เหมือนคำทุกข์ของ
บุตรกเอมไอชนัก

แอม นั้นคือ เป็นชื่อ แห่ง ~~ของ~~ ^{เสียง} อย่างหนึ่ง

โอม นั้นคือ เป็นคำฐานเวกแถมนตร์ เหมือนคำว่า

โอมนะโมพุทธายะ

ออม นั้นความว่า กินแก่น้อย ๆ เป็นต้น เหมือนกับ
คนอมกินซึ่งเข้าเมื่อเข้าแพ่งนั้น

อ่อม) นั้นคือ เป็นชื่อ แห่ง แก่ง อย่างหนึ่ง

อ้อม นั้นคือ ทางไม่ตรง เรียกว่าทางอ้อม เหมือนคำ
พูดว่าทางนี้มีอ้อมนัก

เอี่ยม นั้นความคล้ายกับสองเหมือนกัน

เอื่อม นั้นคือ ยื่นมือไปหยิบ เขาหยิบเขา เรียกว่าเอื่อมเขา
เหมือนคำพูดว่าเอื่อมเอื่อมหยิบเขา

เอี้ย นั้นคือ เป็นแต่ด้อยความทุกข์ยากแก่กเอี้ยท่านเอี้ย

ฮาย นั้นความเหมือนกับดะฮายเหมือนกัน

ฮ้าย นั้นความเหมือนกับไฮ้เหมือนกัน

ฮ่าว นั้นคือ บวระเทศกเป็นคั้ง เข้าไปแลมีน หลมฮั้น
ออกมาทั้งสองข้างนี้ เรียกว่าฮ่าว เหมือนกับ

อ่า ชะเลนัน

อ่า นนความเหมือนกับเข้าเหมือนกัน

อข นนคือเป็นชื่อแห่งป่าดง อย่างหนึ่ง

อข นนคือ เป็นชื่อแห่งเสียงร้อง อย่างหนึ่ง

อข นนคือ เป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ในกายคนแลกายสัตว์

อข นนคือ เป็นชื่อแห่งเสียงร้อง อย่างหนึ่ง

อข นนความว่า ๓ ๆ เหมือนคำพูดว่า ทายอข ๆ ไป

อข อข

อข นนคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้ อย่างหนึ่งที่ต้นกินหวาน

อข นนคือให้ซึ่งกรเรียกว้าอข

อข นนคือเป็นคำรบ เหมือนคำพูดว่า เสรแล้วทำไป

อข นนคือเป็นชื่อแห่งเครื่องกับเข้า อย่างหนึ่ง

อข นนความว่า มากเหมือนคำพูดว่า ทากันมา

อข อข ทำไม

อข นนคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้ อย่างหนึ่ง

อข นนความว่า ตามที่ เหมือนคำพูดว่า ตาม

อข เป็นคำใช้ในหนังสือ

อข นนคือเป็นชื่อแห่งสัตว์ อย่างหนึ่ง

สี่มีชกขินเค้นนี้

ขอระองค์ ๙ นี้คือ ส่ง กายเป็นคำกลอนแด่คำกระษัตรา

สี่๑ นี้ศวมเหมือนกบเข้เหมือนกบ

Supplement.

- กามาพจร นั่นคือเทียบไปกามาพจรกมมาชาติ ๖
- กามาพจรโลกย์ นั่นคือเมืองสวรรค์ กามาชาติ ๖
- การะศปัท นั่นคือกระทำซึ่งเสียด กามาชาติ ๖
- กาลไทย นั่นคือขึ้นมาในกาลอันการ กามาชาติ ๖
- กมล นั่นคือเป็นชื่อแห่งตนอย่างหนึ่ง เรียกว่า
 คัมภีร์กมล ๖
- กากรโกร นั่นคือกระดุกกวงแห่งมะนุษย์เป็นต้น ที่
 ถ้าหีบหอบบ้างขึ้นหอบบ้างลงนั้นเรียกว่ากา
 กรโกร ๖
- กาม นั่นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องโศภนอย่างหนึ่ง ๖
- กาม นั่นคืออักษรลึกลับที่เรียกว่ากามหนึ่ง ๖
- คามะวชิ นั่นคืออยู่ในบ้าน กามาชาติ ๖
- กัจฉี นั่นคือเหมือนคนเป็นโทษแก่เขาโลกซึ่งนั้น
 แต่เมื่อเขาจะออกออกจากนั้นเขาก็เรียก

เขาส่ง ก็ไม่ให้สิ้นแล้วเขาก็ไม่ถอกออก

จากจี้ อย่างนี้แปลเรียกทำสิ้นคำจี้ :

ค่างวอก นั้นคือเหมือนคำทำเนียบเหมือนกัน :

คำเห็ช้อย นั้นคือสิ่งที่เขาให้คำเห็ช้อยนั้นเรียกทำ
เขม

เงินคำเห็ช้อย

คัพพะยุก นั้นคือทวงไกล รอยเส้นเรียกทำคัพพะยุก :

จี้ลั้ง นั้นคือลั้งที่เขาเอามาขายเสามาแก่รัง ลั้งนั้น

เรียกทำจี้ลั้ง อีกประการหนึ่ง ยาที้ชีกแผลด

ค่าง ๆ นั้นก็เรียกทำจี้ลั้งชีกแผลด

จี้ช้อ นั้นคือคนช้อสองท่านนั้นเรียกทำจี้ช้อ :

จี้เช่าอ นั้นคือไม่คย เหมือนกับยี่กไม่คยนั้นเรียก
ทำยี่กจี้เช่าอ เหมือนกับคัพพกว่ามีคยี่จี้เช่าอไม

คยเลย

จี้เทจ นั้นคือแปนคนยี่กปลคั้นนั้นเรียกทำจี้เทจ :

จี้เฮ็ย นั้นคือเฮ็ยที่ทอนเงินมานั้นเรียกทำจี้เฮ็ย :

จี้ปค นั้นคือพุกมุดานั้นเรียกทำจี้ปค :

จี้เมอ นั้นคือคนกินซึ่งดธาแปนกันแปลเมอนั้นเรียก

ทำจี้เมอ เหมือนกับคัพพกว่าจี้เมอเกิรมาในนแล้ว :

จิริระ นั้นคืออันนย ตามชาติ :

จิริระแท้ นั้นคือละอองที่ติดอยู่บนคิระนั้นเรียกว่า

จิริระแท้

จิริวิ นั้นคือความที่ไม่ดีเรียกว่าจิริวิ เหมือนนาคพุก

ภของนั้นไม่ดีเลยมีนจิริวินัก

จิริเวอน นั้นคือเป็นชื่อแห่งโรคอย่างหนึ่ง

จิริเวอน นั้นคือเรือนที่หลัง

จิริเล่น นั้นคือเป็นคนมักเล่นนั้น เรียกว่าคนจิริ

เล่น

คิระเกียจ นั้นคือเป็นคนไม่มันเรียกว่าคนคิระเกียจ

เหมือนนาคพุกคนนั้นเป็นคนคิระเกียจไม่ทำ

มหากินเลย

คิระก นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนอย่างหนึ่ง

คิระเก้ นั้นคือเป็นชื่อแห่งคำคำอย่างหนึ่ง

คิระเหลก นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนอย่างหนึ่ง อื่น

คือเป็นคิระแห่งเหลกนั้นเรียกว่าคิระเหลก

คิระเหร์ นั้นคือความเหมือนกับจิริวิเหมือนกัน

คิระก นั้นคือว่าคอ

ตามชาติ :

- ๑ กิโถมะภง นั้นคือพึงสัก ทามบาฬี :
- ๒ กิณร นั้นคือเป็นชื่อแห่งลัทธิอย่างหนึ่ง ที่มี
ลักษณะเหมือนคนแก่ที่มีอีกบิณีไต่อย่าง ๑ :
- ๓ กรีกา นั้นคือชั้นชมนินตี เหมือนกับคำพูดว่า
ชั้นชมนกรีกานิก :
- กริวา นั้นความเหมือนกับชื่อเหมือนกัน :
- กการะ นั้นคือสงไสย ทามบาฬี :
- กกุณเท นั้นคือเป็นชื่อแห่งพระเจ้าองค์หนึ่ง
ทามบาฬี :
- กุกุก นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงก็เหมือนกับกีก
กอนน :
- กกา นั้นคือว่านตาก ทามบาฬี อนึ่งคือเป็นชื่อ
แห่งว่านที่ทำกษณะอย่างหนึ่ง :
- กสิ นั้นคือว่าหญิงมีภรรยาบริวาร ทามบาฬี :
- กสิลิ่ง นั้นคือว่าจกนพัทธก ว่าแก่ภริยาจะเป็น
ขอพระอินทร์ :
- กสิลิ่ง นั้นคือว่าจุนว่า โทษกัฏทามบาฬี :
- คุรุณันท์ นั้นคือของหนัก ทามบาฬี :

ครุครรภ นันคือว่าทองมีครรภ ทามขافی :

ครวระภ นันคือเป็นคำเปรียบเหมือนกับขอประมา :

เหมือนกัน เหมือนคำทักมครวระภฉนโค :

ไซเหก นันคืออาระเจนนเฆ :

เซอะเจเล นันคืออนัตถาย :

เคทง นันคือว่าเรือน ทามขافی :

เคเห นันกล่าวเรือนเหมือนกัน :

แก้เซจ นันคือเหมือนเขากระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีชกตี :

ซึ่งคนเขยต้น แลคนก็คิดกระทำแก้ :

เขาขงให้ใครอย่างนี้แลเรียกว่าทำแก้เซจ :

เหมือนคำพูดว่ากระทำแก้เซจสิ่งให้จงใด :

แก้มือ นันคทามก็คล้ายกับแก้เซจเหมือนกัน :

อนึ่งเหมือนคนกระทำการสิ่งหนึ่งสิ่งใด แก้ :

ว่าการนั้นไม่สู้ดี แลทำใหม่จะทำได้ :

ดี นันก็เรียกทำแก้มือ เหมือนคำพูด :

ว่ากรรมดีเขาทำไม่สู้ดี ที่หลังเขาจะทำได้ :

แก้มือใหม่ :

ไถ่โทษ นันคือไถ่ที่มาแต่เสียงอังกฤชเรียกไถ่โทษ :

- โงมถ นันคือเป็นชื่อแห่งไข้ที่เกิษแก่หอดปออย่างหนึ่ง :
- โกล นันเหมือนเพื่อโคลเหมือนนกับ :
- โกลปะ นันคือก่าเย็บ ตามข่าพี :
- โกลีต นันคืออธากกัก นักปกรจกัก ตามข่าพี :
- โกลร นันคกมเหมือนนกับโกลรเหมือนนกับ :
- โกลลิม นันคือก่าซัง ๆ ลิงของก่าง ๆ ตามข่าพี :
- โกลีทกกระ นันคือพระธาติถย ตามข่าพี :
- โกลดำถ นันคือไม้ศกรหรือกัก ไม้โอไทกัก ตามข่าพี :
- โกลีพีไร นันคือไม้ทองหลางกัก ไม้ข่าริกระฉกรกัก
ไม้ลาวรคักกัก ตามข่าพี :
- โกลลาหล นันคือเลี้ยงก่าเย็บ ตามข่าพี :
- โกลัด นันคือฝักอันทะกัก ลิ่นกักทองกัก
หงษ์กัก ตามข่าพี :
- โกลัง นันคือพระกุ่มกัก ทองกัก กรพยกัก
ฉลากกัก ตามข่าพี :
- โกลคะน นันคือหมีโค ตามข่าพี :
- โกลคะโม นันคือเป็นชื่อแห่งพระกั ถ้าเป็นโคกม
- โกลกร

เกล้าข น ~~นั้นคือไม้ไผ่ที่เหลาผิวภายนอกเหมือนคนขรุขระ~~ ~~ซึ่ง~~
ถูกทำกับปอกสำหรับยิงสังกาท ๗ นั้นเรียก

ทเกล้าข

เจ้าเกวียนบ นั้นคือเป็นชื่อแห่งเจ้าที่เจ้าทำเป็นแผ่น

บพอย่างหนึ่ง

เจ้าหลาม นั้นคือเป็นชื่อแห่งเจ้าที่เจ้าได้ในกระบอง

ไม้เตลเดนนั้นเรียกว่าเจ้าหลาม

เจ้าพระอุบายาษ นั้นคือเป็นชื่อแห่งเจ้าที่ขบกับขบ

สิ่งอย่างหนึ่ง

เจ้าถารกลอง นั้นคือเจ้าที่ตีให้เปลือกออก แลยัง

ไม้ไค้ข้อมทำเป็นเจ้าถารนั้น เรียกว่าเจ้า

ถารกลอง

เจ้าละกู นั้นคือเจ้าที่เป็นเจ้าลูกตากให้แห้งแล้ว

ทำให้แห้งเป็นผงแลระคนกับขบ

นั้นเรียกว่าเจ้าละกู

เจ้า นั้นคือหัวเจ้าแห่งพระนุชแลลั่นนั้นเรียก

ว่าเจ้า

กักข นั้นคือคาบคอกผูกผูกทากกสิให้เจ้าทำสิ่งหนึ่ง

สิ่งใดใดนั้นเรียกว่ากำกับ :

กำกับเขียน นั้นคือประเทศที่ก่อไว้สำหรับสักแกงธรรมนั้น

เรียกว่ากำกับเขียน :

กำกับเขียน นั้นความก็เหมือนกับกำกับเขียน :

กำกับเขียน นั้นคือเป็นชื่อแห่งเรือใหญ่ เป็นของแห่งต่าง ๆ

ประเทศอย่างหนึ่ง :

กำกับเขียน นั้นความเหมือนกับกำมือเหมือนกัน :

กำกับเขียน คือสิ่งจีนจีนเรียกว่ากำกับเขียน เหมือนกับ
พม่าแห่งหนึ่งเขาก็กำกับเขียน :
กำกับเขียน

กำกับเขียน นั้นคือสิ่งทีก่อ กำปัสสาแลอู กำสำหรับ
กันอันตะกษยต่าง ๆ นั้นเรียกว่ากำกับเขียน :

กำกับเขียน นั้นคือทอักษณการกสิโก เหมือนกับเก็บ
ที่ทอักษณการกสิโกนั้นก็เรียกว่าเก็บนั้นเป็น

กำกับเขียน :

กำกับเขียน นั้นคือเป็นชื่อแห่งเมือง ๆ หนึ่งคือเมือง
เซมณนั้น

กำกับเขียน นั้นคือเป็นชื่อแห่งอย่างหนึ่งที่เขาทำมา
แก่ต่างประเทศ หนึ่งคือเป็นกอกไม้อย่างหนึ่ง

กำมะถัน นั้นคือเป็นชื่อแห่งของสิ่งหนึ่งที่เขาทำเอา
เป็นทนนั่น

กำมะชัน นั้นคือเป็นชื่อแห่งธรรมอย่างหนึ่ง ตามภาษาพี :

กำมะภาว นั้นคือเป็นชื่อแห่งอาการอย่างหนึ่ง ที่ให้

อุปะถัมบตบวากเป็นพระสงฆ์นั้นเรียกว่ากำมะ
กาท

กำมะหิก นั้นความพอกทำเป็นคนใจยากจับยากเหมือน

คำพูดทำคนนั้นใจกำมะหิกนั้นจับยากคนได้ :

กำหมัก นั้นความเหมือนกับกำเหมือนกัน

กำมือ

กำไร

นั้นคือสิ่งที่ชื่อมาขายแลได้ราคามากกว่าทุน
ที่ชื่อมานั้น สิ่งที่มาสูงกว่าทุนเต็มนี้เรียกว่ากำ

ไร เหมือนคำพูดทำของมีมีกำไรเท่าไร :

กำเรีบ

นั้นความทำบังเกิดมากเช่นกัน เหมือนคำ

พูดทำนั้นคิดนลนกำเรีบนั้นก็ไปไม่ได้ :

กำไล

นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องประดับอย่างหนึ่ง

กำไลมือแลเท้า

กำลึง

นั้นคือแรงกายกำ อานุภาพกำเหมือนคำ

พุทฺธกคนนีนกัถกถกยมากนิก แลกัถกัถก
 น ภาพเขามากนิก
 กัถก นนคืออภังกรให้กัถก สดกโถก
 กัถก นนคทกยเหมือนกัถกนกับกัถกน
 กัถกน นนคทกยไป ๆ มา ๆ เหมือนกัถกน
 คนนีนไม่กัถกนคทกยมาขังเลย
 กัถกน นนคืออังกุอังกนนนเรียกกัถกน เหมือน
 กัถกน ทนึ่งคนนีนคทกนคทกน
 กัถก นนคือเขาไม่ขังนนที่ซึ่งถึงโถกนหนึ่งมีเรือนแปน
 กัถกนมีเหลมโถกนนก็เรียกกัถกน
 กัถกน นนคืออังกุเหมือนกัถกน วันนินทกัถกน
 กัถกน
 กัถกน นนคืออังกนคทกนนนเรียกกัถกน
 กัถกน นนคทกยเหมือนกัถกนกับกัถกนเหมือนกัถกน
 กัถกน นนคือกัถกนอกรทกนนนเรียกกัถกน
 กัถกน นนคืออังกน ๆ มีน้แกลงแปนคทกนน
 ในเขตกนแลคคกนนเข้ไปนน ก็เรียกกัถกน
 กัถกนน้แกลง เหมือนกัถกนคทกนน

กะจวนน้ำแกงอะรอยนถ อึ้งคือเปนชื่อเรียก

ของสิ่งหนึ่งที่ทำด้วยดินที่มากแต่ต่าง ๆ ประ

เทษ ที่ทำสำหรับใส่ของต่าง ๆ ก็นั้น

เรียกว่ากะจวนเป็นคำข้านนอก เหมือนคำ

พูดกไปหยิบเอากะจวนมาได้ปถ

กะจุก

นนคกวมเหมือนกับจุกเช่นกับ เหมือน

กับกะจอกก็ว่า

กะช

นนคือสิ่งที่ทำด้วยไม้ไผ่ ทำสำหรับใส่พื้เตนุ่น

เฮามาขายนั้น ก็เรียกว่ากะชพื้เตนุ่น

นุ่น

กะช:

นนคือสิ่งที่ทำด้วยสิ่งที่มีพื้เตนุ่นไม้ไผ่

เป็นกัน ทำสำหรับใส่สิ่งต่าง ๆ มีเคื่อง

มือเป็นต้นก็เรียกว่ากะชเคื่องมือ

กะเชก

นนคือสิ่งที่ทำด้วยสิ่งที่มีพื้เตนุ่น เรียกว่า

กะเชก เหมือนคำพูดว่าคนนั้นนฤภม

ก็ ๆ กลับกะเชกเอาเชก กะเชกก็ว่า

กะเชน

นนคกวมเหมือนกับกะเชนเหมือนกัน

กะคี

นนคือเรือที่เปนที่อยู่แห่งพระสงฆ์นั้น

แต่ที่นับถือนั้น แล้วยุคกำลังการก็คือยุค
บันเฮวก็คือ ทำจะกันอันตะกษยต่าง ๆ เรียก

ว่ากระคต เรียกว่ากระคตก็ว่า :

กระคกซัง นั้นคือกระคกที่ทำสำหรับยุคซังนั้นเรียก

ว่ากระคกซัง :

กระศาย นั้นคือเป็นชื่อแห่งลัทธิอย่าง หนึ่งคือเป็น

ถึงที่ทำสำหรับจุดมະพรวอย่างหนึ่ง เรียก

ว่ากระศายจุดมະพรว :

กระแกมว นั้นคือถึงที่ล้นทวยไม้ไผ่ ทำสำหรับ

เรือนร้อนนแท้เป็นกันนั้นเรียกว่ากระแกมว :

กระทรน นั้นคือไม้ที่ทำสำหรับม้วนผ้าเมื่อทอผ้า

นั้นเรียกว่าไม้กระทรนทอผ้า :

กระฎีกะ นั้นคือลัญจิกว่า บันเฮวก็ว่า ตามขาศี :

กระถัง กระถา นั้นคือกลั้วซึ่งถ้อยคำ ตามขาศี :

กระถาง นั้นคือสิ่งที่ทำทวยดินเป็นกัน ทำสำหรับ

ใส่ต้นไม้ปลูกนั้น เรียกว่ากระถางต้นไม้

หนึ่งคือสิ่งที่ทำทวยสิ่งมีทองเหลืองเป็นกัน

ทำเป็นรูปกระถางทำสำหรับปักทวยเป็นกัน

- นั้นก็เรียกว่ากะถงทูป เหมือนคำพูดว่า
 กะถงทูปนี้เข้าใบสะเท่ไก
 กะถก นั้นคือเหมือนขบทุกถนี้ แลถอยเข้าใบให้
 ไกลให้ชีกก็ตี แลถอยออกไปให้ห่างไกล
 ก็ตีก็เรียกว่ากะถก เหมือนคำพูดว่ากะถก
 เข้าให้ไกลแลกะถกออกไปให้ไกล
 กะถิน นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง หนึ่ง
 คือเป็นการบุญที่คนกระทำอย่างหนึ่ง เรียก
 ว่าถอกกะถิน คือเอาผ้าใกรจารเป็นกัน
 ฌายแก่พระสงฆ์ที่จำพรรษาอยู่ในวัดนั้น
 เรียกว่าถอกกะถิน
 กะโกน นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่ทำ ด้วยดินแฉ
 ฉินแลทอง ทำสำหรับขวนขากแฉฉนั้น
 ฌายเป็นกันนั้นเรียกว่ากะโกน เหมือน
 คำพูดว่าเราซื้อกะโกนสักใบหนึ่ง
 กะทือ นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่าง หนึ่งคือเป็นคำ
 ทำอย่างหนึ่งเรียกว่าถอกกะทือเป็นคำทศพ
 กะทณน นั้นคือดินที่ทำเป็นคันจอบคนชาวเป็นท

กะทงไปตามท้องถนนนี้ เรียกทำกะทงน

เรียกทำคูนนก็เรียก :

กะทงเรือ นนคือไม้ที่ทำไว้ให้เป็นที่พักสำหรับนั่งพายเรือ

กิกี้ ทำสำหรับบรรองกะการปูเรือกิกี้ ก

เรียกทำกะทงเรือ :

กะตาคีศะ นนคือกะกุกลมองคีศะนนเรียกทำกะ

ตาคีศะ :

กะหมีบ นนคือเป็นส่วนที่อยู่ต่อหน้าฉากตงน

เรียกทำกะหมีบ อยู่กักคีศะคนแฉคีศะลี้ท :

กะทิง นนคือเป็นชื่อแฉคีศะอย่างหนึ่งเรียกทำกะ

ทิงคือทิง อื่นชื่อเป็นชื่อปลาทิงทำเป็น

ชื่อคูนไม้กัก :

กะทง นนคือทิมเข้าไปกักเข้าให้แตกหัก แฉ

ทะลุคายนแฉกคีศะโคแฉกคีศะ ก็เรียกทำ

กะทง อื่นชื่อเหสีอนบตกลเทียบหาปลา

แฉเขาแฉช้อนทางจมลงในน้ำแฉ แฉเขา

ไม้แฉลพเทียบกะทง ตามริมฝั่ง ค่าย

จะให้ปลาออกหากฝั่งจะให้กักช้อนนน

ก็เรียกว่ากะทังซ้อน อึ้งคือเป็นซ้อนกันอย่าง
หนึ่ง :

กะเกาะ นั้นคือสิ่งที่เป็นที่ได้แห่งอาหารเก่าใหม่แห่ง
คนแฉกกันนั้นเรียกว่ากะเกาะ อึ้งคือสิ่ง
ที่ทนถาวรไม่ไผ่เป็นต้นทำกลม ๆ สำหรับ
ทวงเช่าแฉกทวงสิ่งต่าง ๆ นั้นเรียกว่ากะเกาะ
ทวงเช่า

กะท้อม นั้นความว่าทำศมแล้กอกทอมได้ทอมนี้
เรียกว่าทำกะท้อมกะแท้ม เหมือนคำพูด
ว่าทำศมยากจนนักชำระทำกะท้อมกะแท้ม

เขาอย่างนั้น

กะนิจ นั้นคือน้องผู้จบ ทามบาท :

กะนิช นั้นคือน้องผู้หญิง ทามบาท :

กะนิกา นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง :

กะไน นั้นคือเป็นชื่อแห่งนกอย่างหนึ่ง :

กะไนหนก นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง :

กะไน้น นั้นความเหมือนกับขางไน้นทั้งนี้ :

กะนิลวิกฤ นั้นคือเป็นชื่อแห่งเมือง ๆ หนึ่ง

กามบาท

กะโณน : นีนคือม่อตะนนทัก กัยกิน

กะบิบ : นีนคากมเหมื่อนนกับขมิบเหมื่อนกัน

กะโปง : นีนคือสิ่งทีสถานทักยไม้ ทักหรับห่อสิ่ง

ท่ง ๆ มีลัโโยเปนนกันก็เรียกกว่ากะโปง

เหมื่อนคำพุกกว่าเกาะสถานกะโปงห่อลัโโย

กะฉีก : นีนคือกระทำเปนนสี่ส่วน ส่วนหนึ่งนีนเรียกก

ว่ากะฉีกหนึ่ง

กะเบนแมงวัน : นีนคือเปนนชื่อแห่งปลาอย่างหนึ่ง

กะพง : นีนก็เสียดเปนนชื่อแห่งปลาอย่างหนึ่ง

กะเทง : นีนคือเปนนชื่อแห่งสิ่งทีเย็บทักยโปกของลั

หรับได้สิ่งท่ง ๆ นีนเรียกกว่ากะเทง

กะบัก : นีนคือชื่อของทักนฝ่อันก็ว่า เหมื่อนคำพุกว่า

คณนมนนกระบักคณนทักน กระบักก็ใช้

หนึ่งคือเปนนชื่อแห่งรูนนงบ้านนอกพวกหนึ่ง

เรียกกว่ายกกระบักคือเปนนรองทักปลักลงมา

เหมื่อนคำพุกว่า ทักจะไปทักยกกระบักเผื่อง

นบ อหนึ่งคากกว่าเรวว่าครู่หนึ่งก็ว่า เหมื่อน

คำพูดทำท่าทำเหตุในกะบักไฉนนั้น อึ้งคือ
เป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่เขาทำ ตามโดยลก
นั้นเรียกว่ากะบักบัคพลี คือเขาทำเป็น
เครื่องอย่างสงเทะคานั้น

กะบิล นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียง ๆ หนึ่ง อึ้ง
ความทำเป็นอย่างเป็นทำเฉียบ เหมือน

คำพูดทำตามกะบิลเสียงของท่าน

กะอ นั้นคือสิ่งที่เกิดอยู่ในหล่งน้ำในหนอง หนอง
เดคนเคียวไปไค่นั้นเรียกว่ากะอ เหมือน

คำพูดทำคล้ายไปตกกะอตกอยู่ในหนอง
อึ้งคล้ายเหมือนกบกะแยะเหมือนกัน

กะพิค นั้นความทำไม่หยุด เหมือนคำพูดทำได้
กะพิคไปเฉลพายเฉวกะพิคไปไม่หยุดไม่
อ้อยอนเลย เหมือนคำพูดทำได้กะพิคกับ
กาให้ไก

กะพุ่น นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนพวกหนึ่งที่ตั้งโทษ
เดคองไปเกษาฆ่ามาให้หงมกันั้นนั้น เรียก
ว่ากะพุ่น

กะพรวน นนคือเป็นชื่อแห่งสัตว์ที่ลอบอยู่ในน้ำอย่าง
หนึ่ง

กะทาบน์ นนคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่งเหมือน
กับเต่าขน

กะพ้อ นนคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

กะเมง นนคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

กะหมัก นนคือรอกคือผูก เหมือนคำพูดว่าเสา
เชือกกะหมักแท้ให้แน่น

กะระราน นนคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

กะระสาท นนคือเป็นชื่อแห่งจนมอย่างหนึ่ง

กะเสะกะและ นนคความเหมือนกับกะเสะกะและ

กะสิง นนคือกบ

กะเฒ่า นนคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง เรียกว่า
กั๊กกะเฒ่า

กะคี นนคือทางประนิบัติกั๊ก คือว่าไปกั๊ก กาย
ชาพี

กะพัง นนคือประเทศที่เป็นถิ่นน้ำไหลออกมานั้น
เรียกว่ากะพังลัท เหมือนคำพูดว่าไปกั๊ก

ภาคที่ ๖: พังสีถา นั้น

กระ: นั้นคือกระทำ ทามบาฬี :

กระกัน นั้นความเหมือนกันกับกระกันเหมือนกัน :

กระโท นั้นคือกระทำซึ่งกลาเข้าให้อยู่ข้างหนึ่ง แล
กระทำซึ่งผู้ใดให้อยู่ข้างหนึ่ง ทำอย่างนี้แล
เรียกว่ากระโทเข้า

กระโทก นั้นความเหมือนกันกับกระโทกเหมือนกัน :

จะภาช นั้นคือยกโทษกโทษ ทามบาฬี :

จะ: นั้นคือเป็นจันทรวิภคกถานั้น เรียกว่าจะ:
เหมือนคำพทกจะ: จักระไป

จะวิ นั้นความเข้าเขียน เหมือนคำพทกแล้ว
กเขียนจะ: วิ

จะท่า นั้นความเหมือนกันกับมคท่าเหมือนกัน :

จะกระมาก นั้นความเหมือนกันกับจะกระมากเหมือน
กัน

จทีย นั้นคือกระษักร ทามบาฬี :

จะเนก นั้นคือหนึ่งเสาทองซึ่งตั้งกัน ๆ มีกระการอิง
เป็นคณนั้นเรียกว่าจะเนกอิง

จะแหวน นันคือกอไม้แฉกอย่างที่มีกิ่งเล็ก ๆ

แตกออกจากกิ่งใหญ่นั้น เรียกว่าจะแหวน

เหมือนกับจะแหวนไม้เป็นก้นนั้น ๕

ขมิ้น นันคือน้ำมันที่สกัดจาก ๗ เหมือนกับ

พวกทำขมิ้นเจืออย่างนี้ ๕

จมอ นันคือกระดูกกระเบื้องที่คั้นเรียกจมอ

ก็คั้น ๕

จะเป นันคือก้านไม้ไป ทามชาติ ๕

จะย่น นันคือถอยหลังเข้ามาเรียกจะย่นเข้ามา ๕

เหมือนกับพวกทองตบนั้นจะย่นเข้ามาแล้ว ๕

จยับจบก นันคือถอยเข้ามาก็คั้น ถอยออกไปก็คั้น

ก็เรียกจยับจบก ๕

จยับห นันคือกระดูกหุ้มหุฟเป็นก้นนั้นเรียก

จยับห เหมือนกับพวกจากถอยจยับหุคถอย

ฟงอยู่ ๕

จยับค นันคือกระดูกทำให้ไหวไปมานั้นเรียก

จยับค ๕

จะรทาช นันคือกระดูก ๕ ทามชาติ ๕

ชะแวง นันคกมเหมือนนกกับแวงเหมือนนก
 ค:จกขร นันคือจข คกมขพ
 ค:เซก นันคกมเหมือนนกกับค:เซกเหมือนนก
 ช:ชะเน นันคือชกช คกมขพ
 ค:ร นันคือครกว่าชกช ทัใหญ่กเคมกแก
 วกเครพย
 ค:ระณ นันคือเพนคัมเปรียบเหมือนนกขอประก
 เหมือนนก เหมือนคัมว่ามีค:ระณนไก
 ค:กรกค:ว นันคกมว่าพคใบกไปม
 ค:แอม นันคกมเหมือนนกกับค:แอมเหมือนนก
 ค:ณะน นันคกมเหมือนนกกับค:ณะนเหมือนนก
 ก:กรกกรก นันคือเพนชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่ง เหมือน
 กกับเสียงแห่งคณจเจคคณในคทไฟน
 ก:กก นันคือเพนชื่อแห่งเรคอย่างหนึ่ง
 โกคก นันคกมเหมือนนกกับโกคกเหมือนนก
 เกลือกกคัง นันคกมเหมือนนกกับเกลือกเหมือนนก
 เกลือกก่า นันคกมคตยกับค:มั่งเหมือนนก
 จกชก นันคือเพนชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่ง เหมือน

- คำพุกกักยเสียงได้นั้น เหมือนคำพุกกักใคร
 ใจเสียงจุก ๆ อยู่ในห้องนั้น :
 จุกกหนาม นนคภมเหมือนกบจุกกเหมือนกัน :
 คอกมือ นั้นคือมือคอกนั่นเอง เหมือนกับคน
 แขนหักแหวเหยียดกตมไม้ไค้นั้น ก็เรียก
 วกคนนั้นมือคอก :
 คดอกไฟ นั้นคือเฮไฟเผา นั้นเรียกว่าคดอกไฟ
 เหมือนเฮไฟคดอกซึ่งเข้าเป็นกันนั้น :
 กัทท นั้นคือตงไคย ทมขัพ :
 ทงเกียง นั้นคือตงไม้เล่มอกกันนั้นมันทิกอยู่คักงอยู่
 ไม้ตงทกยที่เคียมนั้นก็เรียกว่ามันทงเกียงอยู่ :
 แก็ง นั้นคือเช็ก เหมือนกับเช็กกันทวยไม้เป็น
 กันเมื่อจั้นนั้นก็เรียกว่าแก็งกัน :
 ก่อง นั้นคือสังหนึ่งเป็นชื่อแห่งสังหนึ่งที่ทานทวย
 ไม้สำหรับใส่สังค่าง ๆ อย่างหนึ่ง :
 เกียง นนคภมเหมือนกบทงเกียงเหมือนกัน :
 กาวด นั้นคืออระ เหมือนคำพุกกักอระกาวดอยู่
 ยงไปไม้ไค้ :

กนง นั้นคือ คดีออก เหมือนกับกนงใบเรือแดง
ร่นกนงหมิง เหมือนคำพูดกนงมีแล้วกนง
ใบจีนเล็ก แผลนคกเขาหมิงกนงจีน

กนง นั้นคือเป็นชื่อแห่งปลาอย่างหนึ่ง อื่นคือ
ก: กนงปลาทั้งปวงที่แหลม ๆ นั้นเรียกกนง
ปลา เหมือนคำพูดกนงใครกินเข้าเขากนงปลา
ที่ไว้บนกระการฉี ไม่ทิ้งลูลอง

กนง นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงกนงอย่างหนึ่ง เหมือน
คำพูดกนงใครก็ไม่เสียงกนง ๆ อยู่ในน

โกนงกนง นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง

โกนงของแดง นั้นคือเป็นคนไม่ชื่อ กนงเกาะเกาะนักเรียก
กโกนงของแดงนัก เหมือนคำพูดกนงชาย
คนนั้นมันโกนงของแดงนัก

กนงกนง นั้นก็เป็ชื่อแห่งเสียงเหมือนกัน

กนง นั้นความเหมือนกนงเหมือนกัน

กนง นั้นคือเป็นชื่อแห่งคนพวกหนึ่งที่เรียกนับถือ
มากนั้น

กนง นั้นคือกระทำไม่ให้หนักไหลออกได้นั้นเรียก

จิ้งฉก เหมือนคนกำพุกมาก เพราะจุกย่อจิ้งฉกไว้
ตายไว้กับ

จิ้ง
นั่นคือ ก้านคือแก้วกัท คือถึงก้างกัท

จิ้งใบ
นั่นคือใช้จิ้งนอก นั้นเรียกว่าจิ้งใบ
เหมือนจิ้งใบเรือนนั้น

จิ้งนอก
นั่นคือใช้จิ้งใบนั้นเรียกว่าจิ้งนอก เหมือน
จิ้งนอกเรือนนั้น

จิ้งบน
นั่นคือประเภทที่สูงเป็นคันทันนั้นเรียกว่าจิ้ง
บน เหมือนคนกำพุกว่าคนนั้นเขาอยู่จิ้งบน
คือทิดเหนือ

จิ้งใต้
นั่นคืออยู่จิ้งทิดใต้นั้น เรียกว่าจิ้งใต้
เหมือนคนกำพุกว่าคนนั้นเขาอยู่จิ้งใต้คือทิด
ใต้

จิ้ง
นั่นคือเป็นชื่อแห่งหมูนของหมนเลนอย่าง ๑
จิ้งหน้า
นั่นคือก็คอยู่เบื้องหน้านั้นเรียกว่าจิ้ง
หน้า

แจงเสียง
นั่นคือเสียงที่ถือมาณะที่รูสีใต้อนนั้นอม
แก่เสียงใด ๆ นั้นเรียกว่าแจงเสียง

เหมือนคำพุกก่าเมืองนั้นแจ่มเมืองอยู่มีไค
จีนแก่ไคร

แข่งกัน นั่นคือเหมือนคนจะเอาใจย้หั้นะแก่กัน
เรียกว่าแข่งกัน เหมือนกับพายเรือแข่ง
กันเข่นกันนั้น

แข่งชา นั่นคือความที่ไม่ดมกแต่ไม่ยอมเรียกว่า

แข่งชา เหมือนคำพุกก่าเมืองนั้นแจ่ม

ชาอยู่เขาไม่อ่อนมานอมแก่เก

คังคย นั่นคือความเหมือนกับคังเหมือนกัน

คังคกาว นั่นคือพันกรที่จะทำเข่นกันนั้นก็เรียก

๑ ทั่วคังคกาว

คังคิง นั่นคือความเหมือนกับคังเหมือนกัน

คังคห นั่นคือเสียจิกร์แท้ก็ดี แต่ไม่เสียจิกร์

แต่ทำกิริยาเหมือนเสียจิกร์นั้นเสียเรียก

ทั่วคังคเหมือนคำพุกก่าคนนั้นคังคก

คังคียก นั่นคือความเหมือนกับคังโกรธเหมือนกัน

คังคั่น นั่นคือความเหมือนกับคังเหมือนกัน

คังคอง นั่นคือความเหมือนกับคังเหมือนกัน

โคงเค่ง นนคภพภักมณีไม่เรียบไม่ร้อย เรียก
ภักมณีโคงเค่งอยู่ เหมือนนคภพภักมณีให้
มันเรียบมันร้อยอย่างให้มันจีนโคงเค่งอยู่ :

๑ แค้นคภพ นนคภพอยู่ผู้เดียวก็ทำ เหมือนนคภพ
พคภพที่อยู่^{ที่}แค้นคภพ คนเดียวไม่เห็นใคร
มาเลย อนึ่งคือหมอนไปในซากภักมณี เหมือน
คภพพคภพหมอน^{ที่}หมอนแค้นคภพอยู่บน
ซากภักมณี :

โคงเค่ง นนคภพภักมณีไปเสียงมาเรียก
โคงเค่งเหมือนนคภพภักมณีให้เรือโคง
เค่งไปมา :

โคง นนคภพภักมณีไป เหมือนนคภพภักมณี
ภักมณีไป :

โคง นนคภพภักมณีใหญ่ เหมือนนคภพภักมณี
โคง แลฮัยโคง :

คอง นนคภพเหมือนนคภพข้องเหมือนกัน
คองง่าย นนคภพภักมณีคองง่ายภักมณี
ง่ายภักมณีไปคองง่ายภักมณีเรียกคอง

ง่าย เหมือนคำพูดที่ได้คล้องง่ายไม่ลำบาก
ยากเลย :

เครื่องมือ นั่นคือเครื่องทำการต่าง ๆ มีเครื่องทำ
ไม่เป็นต้นนั้นเรียกว่าเครื่องมือ :

เครื่องแกง นั่นคือเครื่องที่ใส่หยาบแกงที่นั้นเรียก
ว่าเครื่องแกงคั่ว :

๑ คำพ้อง นั่นคือซึ่งไปซ้ำไปเรียกว่าคำพ้องไป เหมือน
คำพูดที่ใครกล่าวซ้ำมานี้จะถูกจำแท้ :

กลดกพระกลดก นั่นคือร่วมที่พระกระษัตริย์นั้นเรียกว่า
กลดกพระกลดก :

คกเบ็ก นั่นคือคนเอาตลกเป็นต้นกระทำเป็นเบ็ก
นั้นเรียกว่าคกเบ็ก :

กักพิน นั่นคือกระทำพินต่อพินให้คล้ายกันนั้นเรียกว่า
กักพิน เหมือนคำพูดที่คนนั้นนอน

กักพินเสียงกรอก ๆ
กักกะเวตี นั่นคือกระทำซึ่งคุณชอบคนนั้น

เรียกว่ากักกะเวตี คมขำพื้ :
จกีย นั่นคือกระษัตริย์ คมขำพื้ :

เป่นกัณนัณเรียกกัไม คณเพง
คณชัง คณชังนคือไมคณที่ทักทหรัปชังตั้ง ของทง

เหมือนกัไมชังจันนคือเรียกกัไมคณชัง
คณคตย นันคณมกาคอยยงชัวเป่นกัณ เหมือน

คัพุกกัคณนคือคตยทหรัปเรคแล้ว
เจาทกไป

คณค นันคือทกตย เป่นคัทหนึ่งลือ

คณพค นันคือเป่นชือแ่งกัณอย่างหนึ่ง

คณจัน นันคือเป่นชือแ่งกัณที่หม่นชักของอย่างจ

ทนใจ นันคณมกาคเป่นคัทคัคบอท เหมือนคั

คณทค นันคือไมที่ทักทหรัปแบกทคังจันนคณ

เป่นกัณนัณ เรียกกัคณทคเหมือนคัคพุก

ทจันนคณนันจันคณทคค

คณค นันคือเทีรไททงคณแ่งนคณเป่นกัณนัณ

เรียกกัคณค เหมือนกัคณคคเป่นกัณ

ม้นคณคค

กณแ่งค นันคณคเหมือนกัคกณใจ

กิตยบท นั้นคือกิตยบทที่ไม่มีการแล้ว เรียกว่ากิตย
บท เหมือนคำพูดที่ว่ากิตยบทแล้ว
กิตยบทใหม่

กิตยบท นั้นคือกิตยบทที่ไม่มีการนั้นเรียกว่ากิตยบท

กิตยบท นั้นคือกิตยบทที่กล่าวถึงแก่ผู้อื่นนั้น เรียกว่า
กิตยบท เหมือนคำพูดที่ว่ากิตยบทนั้นจากทำมาหา
กิตยบทที่ ทำกิตยบทแก่ผู้อื่นนั้น
อย่างนี้แหละเรียกว่ากิตยบท

กิตยบทนั้นคือกิตยบทซึ่งเงินที่เข้าไปขอหญิงแล้ว
ให้ซึ่งเงินเป็นเงินชื้อจ่ายซึ่งเครื่องเรือน
นั้นเรียกว่ากิตยบท

กิตยบทนั้นคือกิตยบทที่ออกชื่อ

กิตยบทนั้นคือกิตยบทที่ผู้ใดเป็นกิตยบทนั้น เรียกว่า
กิตยบท

กิตยบทนั้นคือกิตยบทที่ผู้ใดเป็นกิตยบทอย่างหนึ่ง

กิตยบทนั้นคือกิตยบทที่ผู้ใดเป็นกิตยบทอย่างหนึ่ง

กิตยบทนั้นคือกิตยบทที่ผู้ใดเป็นกิตยบทอย่างหนึ่ง
คือกิตยบทที่ผู้ใดเป็นกิตยบทอย่างหนึ่ง

จันตึน นันคือไม่ระชาขในใจเรียกทักจันตึนใจ

เหมือนนคัพทักวานนี้จันตึนใจนิก

คุณ นันคือเป็นชื่อแห่งต้นอย่างหนึ่ง

แก่น นนคภพวักกลกัก ถูกกัก เหมือนนค

พคักเคือแก่นไปสิงไทย แลจกแก่นไป

สิงไทย

เจินเรือ นันคือลากคือนุกเรือจีนนั้น เรียกทัก

เจินเรือ

โกลน นันคือเป็นชื่อแห่งหญิงพวกหนึ่งทีักหรัย

คุณเลทังในวงนันเรียกทักโกลน

โคนกก นันคือกกไม้เงาไม้นันเรียกทักโคนกก

โกลนคย นันคภพเหมือนกบิโคลน

ก่อนจอก นันคือกถากคณินทกทกนผู้ชื่อนัน เรียก

ทักก่อนจอกทกนผู้ชื่อน

ค้อนควก นันคภพเหมือนกบิค้อน

กวนคย นันคภพเหมือนกบิรขกวน

คาว นันคภพเหมือนกบิคาว

เคลือคภพ นันคภพวักออกไปจากตักกัก คภพ

ท่าคอยยังชั่วก็ก เหลื่อนคำพุกท่าเรือ
เคลื่อนคลายออกจาทที่แล้วหยุดยั้ง เผลอใจ
นั้นค้อยเคลื่อนคลายจั้น ห่น้อยหนึ่งแล้ว ะ

เงิน นั้นคือลุงจั้นคอนจั้น ก็เรียกท่าที่เงิน
เหลื่อนคำพุกท่าที่ ๆ ยี่มันเงินคอนนิก ะ

คบบท นั้นคืออกไกเรือ่นนั้น เรียกท่าคบบท ะ

คบบไฟ นั้นคือไม้คบบที่คบบไฟนั้น เรียกท่าคบบไฟ ะ

กดับมือ นั้นคือเข้ดียนมือ เรียกท่ากดับเข้ดียนมือ ะ

กดับไป นั้นคือมาแล้วไปนั้น เรียกท่ากดับไป ะ

กดับมา นั้นคือไปแล้วมานั้น เรียกท่ากดับมา ะ

กดับกอดก นั้นคบบกก็เหมือนกดับกดับเหมือนกัน ะ

กดับกตาย นั้นคือแปรไปต่าง ๆ นั้นเรียกท่ากดับกตาย ะ

เหลื่อนคำพุกท่าเรคนนมันกดับ กตาย
ไปแล้ว ะ

จยบเลิกก นั้นคือคนจยบร้องเป็นกรเล่นนถนถอย่างหนึ่ง ะ

จยบขยค นั้นคือถอยเข้าก็ก็ ถอยออกก็ก็ก็เรียก ะ

ท่าจยบขยค ะ

จยบหุ นั้นคือกระตักหุจยบหุพังเป็นต้นนั้น ะ

เรียกขยับหู เหมือนคำพูดที่ จัก คอย ขยับ
 หู คอย ฟัง อยู่
 ขยับตา นั้นคือ กระทบทำให้ไหวไปมานั้น เรียก
 ขยับตา
 คบะสทโท นั้นคือเสียงขบ งามซาฬ
 กทบเทก นั้นคือจนถึงก็ก ครอบถึงก็ก เหมือนคำ
 พุกก ไปแก่บ้านนี้กทบเทกถึงบ้านนั้น
 กทบเรือ นั้นคือไม้ที่ติดไปกทบเทกเรือทั้งบนนั้น
 เรียกไม้กทบเรือ
 คาบคาย นั้นคือคาบถึงทั้ง ๆ ทั่วขบแล้วแล
 ๙ คาบเลียบนั้น เรียกกทบคาย
 คอบ นั้นคกวมเหมือนกบขอบ
 กวบ ๆ นั้นกเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่ง เหมือน
 กบเสียงคนทกไม่เป็นคนขบนั้น เหมือนคน
 คำพุกกไครมาทกไมทคกกวบ ๆ
 เกือบ นั้นคกวมเหมือนกบเกือบ
 เกือบแกลง นั้นคือถึงได้ขยับอยู่ เหมือนคำพุก
 ว่าขยับเกือบแกลงใจอยู่ ยังไม่แน่นนอน

เลข

กรมทวน นั้นคือหนึ่งสื่อที่เขียนนขาบทวาทิก ก็เงิน

ท่านก็เรียกกันว่าหนึ่งสื่อกรมทวน

กรมถ่ายใบ นั้นคือถ่ายจากผู้หญิงนั้น เรียกกว่า

กรมถ่ายใบ

จุ่มจีน นั้นคือจุ่มเหงทวยใจคนนั้น เหมือนกับ

หญิงไม่ยอมแปลจุ่มจีน ทวยกำลังคนให้ยอม

นั้นก็เรียกกว่าจุ่มจีน

จุ่มจี นั้นความเหมือนกับจุ่มเหงเหมือนกัน

คัมภีร์ นั้นความเหมือนกับคำภีร์

คัม นั้นคือเป็นชื่อแห่งนกออย่างหนึ่ง

เซมกลก นั้นคือเซมที่ทักหรือปกลก ถือว่าเป็นกัน

นั้นเรียกว่าเซมกลก

เซมจก นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องประดับอย่างหนึ่ง

ที่เจ้าทักหรือปกลกเอานั้น เรียกว่า

เซมจก

เซมเทนบ นั้นความก็เหมือนกับเซมกลก

เซมจกเกือก นั้นคือเป็นชื่อแห่งเซมเย็บเกือก

อย่างหนึ่ง
แกมเรือ นันคือรัก รักรักรื่อนันเรียกแกม

เรือ
แกม นันความเหมือนนกับแกมเหมือนนกับ
โคมทะเล นันคือโคมที่คนถือเต็ยทะเลยามใน
เพลากลางคืนนัน เรียกแกมโคมทะเล

โครมยาน นันคือเป็นชื่อแห่งเต็ยอย่างหนึ่ง
เหมือนนกับเต็ยแห่งคลื่นกระทบกันซึ่งกัน

แลกนันน
กลม นันความก็เหมือนนกับกลม

กลม นันความเหมือนนกับกลม

กลมคอ นันคือกลมได้ลงในคอบนันเรียกแกมกลม
คอ เหมือนคำพุกาเขามง คกลมกลมคอ

ลง
กลมลง นันความก็เหมือนนกับกลม

กลม นันก็เช่นชื่อแห่งเต็ยดังอย่างหนึ่ง

เคล็ดหลับ นันคือหลับไปนิคหน่อขหนึ่งไม่ทัน
รู้คณันเรียกแกมเคล็ดหลับ

แกกลักลัก นนคณาก็เหมือนลักลัก
ก๊อบน้ำก๊อบ นนคณีก๊อบนนเอง เรียกว่าก๊อบ
น้ำก๊อบ

กบของ นนคณเป็นชื่อแห่งต้น ๆ หนึ่ง
ก๊วย นนคณเป็นชื่อแห่งต้นมีผลกินหวานหลาย
อย่าง คือก๊วยน้ำ ก๊วยน้ำแก้ว ก๊วย
ทากมก ก๊วยก ก๊วยกินทิบ ก๊วย
ก๊วย ก๊วยใจ ก๊วยกรีน ก๊วย
หอม ก๊วยจินนวด ก๊วยทานี่
ก๊วยกินแก้ว ก๊วยตีบ ก๊วยน้ำนม
กชอิห์ ก๊วยเล็บมือนาง ก๊วยหอม
เจี๋ย ก๊วยทอง ก๊วยหอมแก้ว ก๊วย
สั้น ก๊วยสังฆาศ ก๊วยคณ
เจี๋ยเจิน นนคณกำรอบคณกัน เรียกว่าเจี๋ย
เจินกัน เหมือนคำพูดว่าคนนั้นเขาทรน
ทรนเจี๋ยเจินแทน
เจี๋ยเอื่อง นนคณเป็นอาการที่คณแฉ่โคเจี๋ย
คณขากเปล่า ๆ นนเรียกว่าเจี๋ยเอื่อง

เควี่ฬว นันคือเปนชื่อแห่งภูดอย่างหนึ่ง เวียก

ว่าตงตะเควี่ฬว

เควี่อวล นันคตมกัเหมือนกบเควี่อ

เคอะเซอะ นันคตมกัเหมือนกบเซอะ

กถว นันคือเหมือนคนกินยาถอนแเดทองเฮ

นัอมเจ้าไปแล้ฟังกถวณันน ก็เวียก

ว่าเฮน้ากถวเจ้าไป

กรรฬ นันคือกรรฬต่าง ๆ ก็ว่า คือบัพก็ว่า

เวียกว่ากรรฬ คตมบัพ

กรรฬกร นันคือกรรฬทำซึ่งกรรฬต่าง ๆ ก็ว่า

คือกรรฬทำซึ่งบัพก็ว่า เวียกว่ากรรฬกร

คตมบัพ

กถว นันคตมกัเหมือนกบแเด เหมือนคต

พกว่สังนันกถวสังนีกถว แเดสังนันแเด

สังน

กรอไผ่ นันคตมกัเหมือนกบกรอ

กรอ นันคตมกัเหมือนกบกรอ

จอชะมา นันคือโทษที่ทักนินเวียกว่าจอชะมา

ขอทาน นั้นคือขอสิ่งของ ๆ ท่านผู้อื่นคน ๆ

นั้นเรียกว่าขอทาน

ขอมัน ขอมง นั้นคือคำกัญญาที่มันที่คนนั้น เรียก

กขอมัน ขอมง

ข้อกิน นั้นคือข้อที่ทำหรือขังออดอกแห่งกิน

นั้นเรียกว่าข้อกิน

ข้อมือ นั้นคือข้อที่ทำหรือขังออดอกแห่งมือ

นั้นเรียกว่าข้อมือ

ข้อเหตุ นั้นคือเป็นเรื่องความมั่นคงความนั้น เรียก

ว่าข้อเหตุเหมือนคำเต็มข้อเหตุนั้นมัน

เป็นอย่างนั้นมันเป็นอย่างนี้

คอ นั้นคือเป็นชื่อแห่งก้นอย่างหนึ่ง

คอหอย นั้นคือคอที่ไก่คนนั้นเรียกว่าคอหอย

ก นั้นคือความว่ายกขึ้น เหมือนคนยกขึ้นซึ่ง

อาวุธมีหอกดาบเป็นต้น ทำการยกขึ้น

เหมือนจะฟันแฉกแทงแต่ถ้ามีไก่ฟันแทงจริง

แฉกทำอาวุธเช่นนั้นก็เรียกว่าก่าเงื่อ เหมือน

คำพูดของคนนั้นก่าเงื่ออาวุธจะฟันแทงก็

กัท นั้นคือเป็นชื่อแห่งของหมานที่เจ้าทำกิน
อย่างหนึ่ง

จ นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่งเหมือน
กับเสียงแห่งคนจะมุกโห่เขาพูดนั้น

เงทนต์ นั้นคือประเภทของหมาลากเบืองบนนั้น
เรียกว่าเงทนต์

เงงอก นั้นความก็เหมือนกับเงง

เงงอบ นั้นความก็เหมือนกับงอบ

เงงง นั้นความก็เอียงไปมา เรียกว่าเงงง

เหมือนคำพูดว่าเรือมันเงงงนัก

งอกก นั้นความเหมือนกับงอกเหมื่อนกัน

เงอกก นั้นคือหยุดก็มิได้ทำโทษ เหมือนกับ

ช่างกระทำผิดแต่หยุดมิได้กระทำโทษแก่

ช่าง ทำเองกระทำผิดก็มิโทษเงอกก

โทษเลยครึ่งหนึ่ง ทำเองกระทำผิดที่หลัง

แล้วเราจะลงโทษแก่เองให้มาก อย่างนี้

แต่เรียกว่าเงอกกโทษ

เงมเงม นั้นความเหมือนกับเงมเหมือนกัน

๗๐๖งะ นันคกามเหมือนกัยเซอชะเหมือนกัน :
 จวทอน นันคือวักที่เขากทำไทรกคมันน้อยลง
 ออย่างหนึ่ง
 จวคค นันคกามเหมือนกัยวทอนเหมือนกัน :
 เสาะดูก นันคือเป็นชื่อแห่งคนอย่างหนึ่ง เรียก
 ทั่วกันเาะ
 ทบนี้ นันคกามเหมือนกัยจรรยาเหมือนกัน :
 ฅ นันคือเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่งเหมือน
 กัยเสียงแห่งคนเด่นเพ่งนัน
 จจจกค นันคือแม่ของเมียนันเรียกกัจจกค :
 จโยนท นันคกามก็เหมือนกัยชยา
 ชคค นันคืออากชะนะกัก คือประจนแล้วกัก
 คกมขาท
 ชคคค นันก็กักชะนะเหมือนกัน :
 ชคควิกร นันคกามเหมือนกัยชคคเหมือนกัน :
 จุไร นันคือไรทุกนันเรียกกักจุไร :
 จุเรค นันคกามก็เหมือนกัยจุไร :
 จุคกร นันคือให้ คกมขาท :

จู๋
นันทกามาแล้ว เห็นเจ้ามา เรียกมาจู๋จู๋
มา เหมือนคนทำพุกทำมาศึกมีนจู๋จู๋เจ้ามา
โกศแก้ว

จตุกร นันทกามาเหมือนกับเชตุกร
พระรถบถ นนคืออภยคำที่ละบถษาบาลนั้นเรียก
ว่าพระรถบถ

ไชโย นนคือจันนะ : กามบาฬี :

ไชยง นนก็ว่าจันนะเหมือนกัน :

ไชย นนก็ว่าจันนะเหมือนกัน :

ไชยชนะ นนก็ว่าจันนะเหมือนกัน :

ไชยชาน นนคือน้ำที่กินเมื่อยอย่างหนึ่ง กินเมื่อชะ
นะศึกนั้นจึงเรียกชานไชยชาน :

ไชยสี นนคือสีม่วงก็ว่า รุ่งเรืองก็ว่า กามบาฬี :

จำเริญ นนคือทำให้หลงไม่ลืม นนเรียกจำ
เริญจำเริญ เหมือนคนทำพุกทำคนนั้นเขาทำ
จำเริญไม่หลงไม่ลืมเลย :

กาม นนคามาเหมือนกับหวังเหมือนกัน :

กามอง นนคามาเหมือนกับหวังเหมือนกัน :

จำเนียร นัยความก็เหมือนนกับทำเนียรภาคย์ :

จำหริศ นัยคือความที่แรงกล้าเหมือนนกับแสง

พระอาทิตย์สว่างเป็นกันนั้น ก็เรียกทำ

พระอาทิตย์จำหริศแสง

จำรูญ นัยความก็เหมือนนกับจำหริศ

จำฉา นัยคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง

จำเเทก นัยความก็เหมือนนกับจำ

จำแรก นัยคือสมลงไปในแผ่นดินนั้นเรียกทำ

จำแรก เหมือนคำพูดว่าหะนุฆานนั้นมัน

จำแรกแซกแผ่นดินลงไปถึงซากกล

จระกณะ นัยความก็เหมือนนกับจระกณะจระกณ

จระง นัยความก็เหมือนนกับจระง

จระงใจ นัยความก็หอมขึ้นใจ เหมือนคำพูดว่า

กลิ่นดอกไม้หอมระงใจน

จระรูญ นัยความก็เหมือนนกับจระรูญ

จระละ นัยว่าพลังพลาท

ตามชาติ :

จระละสุน นัยความเหมือนนกับจระละสุน

จระละมฤช นัยคือเกิดแก่น้ำ

ตามชาติ :

ชระก นันคือแกกัก กักกัก ทามขافی ะ

ชระก นันคือเป็นชื่อแห่งนกออย่างหนึ่ง อื่นคือ
เป็นชื่อแห่งชื่ออย่างหนึ่ง อื่นคือเป็น
ชื่อแห่งเมือง ๆ หนึ่ง ะ

ชระเอม นันคือเป็นชื่ออย่างหนึ่ง เรียกว่าชระเอม ะ

ชระนง นันก็เป็นชื่อแห่งกนอย่างหนึ่ง ะ

ชระงก นันคกวมเหมือนกกับชระงกเหมือนกกับ ะ

ชระแฉก นันคือเป็นชื่อแห่งเมือง ๆ หนึ่ง ะ

ชระมบ นันคือเป็นชื่อแห่งการกลไลนอย่างหนึ่ง ะ

ชดก นันคกวมเหมือนกกับชดกเหมือนกกับ ะ

ชกชก นันคกวมก็เหมือนกกับชก ะ

ชกลูบ นันคือคนทีชกซึ่งถึงที่ยงลมให้เขาให้
ออกนั้นเรียกว่าชกลูบ ะ

ชุกใจ นันคกวมเหมือนกกับชุกใจเหมือนกกับ ะ

ชุก นันคกวมว่ามืมากเหมือนกกับชุก ฝน
มณฑกชุกนิก แลผลไม่มีชุกชุนนิก ะ

ชุกใจ นันคกวมก็เหมือนกกับชุกใจ ะ

ชดก นันคกวมเหมือนกกับชดกอย่าง ะ

ชอก นันคกวมเหมือนกะษอกเหมือนกัน :

เชือกปอ นันคือเชือกที่พันควายปอนั้น เรียก

ว่าเชือกปอ :

พใจ นันคือทั้งใจแก่ผู้หนึ่งผู้นี้เป็นกันนั้นก็เรียก

ว่าพใจ เหมือนคำพุกก่าของนี้เขาพใจให้

แก่ผู้หนึ่ง :

ชิงไชย นันคกวมทำไปทำส่งคกวมกันนั้น เรียกทำ

ชิงไชย เหมือนคำพุกก่าจะยกทัพไปชิง

ไชย :

ชิงจ่ม นันคกวมก็เหมือนนักบั้ง :

ชิงจ้ง นันคกวมก็เหมือนนักบั้ง :

จรงใจ นันคกวมว่าหอมชื่นใจ เหมือนคำพุกก่า

กลั่นคอกไม้หอมจรงใจนัก :

โคงแดง นันคกวมเหมือนนักบะกะเหมือนกัน :

โคงเซง นันคกวมเหมือนนักบโคงเหมือนกัน :

จองควอง นันคกวมว่ามันจับเท้าอยู่ เหมือน

คำพุกก่ามันจับจองควองอยู่ที่

กิงไม้หนึ่ง :

นกของคุณ นันคกวมเหมือนนกกับของเหมือนนกกัน :
 จักเขียน นันคกวมเหมือนนกกับจักแวงเหมือนนกกัน :
 นกเงิน นันคกวมเหมือนนกกับจักเงินเหมือนนกกัน :
 นวักเขวียน นันคกวมว่าวี่ยุโรปมา เหมือนนก
 พคว่านวักเขวียน วี่ยุโรปมา :
 จักกิ นันคคือแก้วเงา คกวมข่าพี :
 จักกเวทง นันคคือเปลวไฟ คกวมข่าพี :
 จักก นันคก็จักรเหมือนนกกัน :
 จักกน นันคกวมเหมือนนกกับจักเหมือนนกกัน :
 จัก นันคคือไม้เคมเปนต้นนันเรือกว่าจักเหมือน
 คักพุกก่า แวงนันมีจักนิกเขาเกลื่อเกิม
 เถี่ย :
 จัก นันคกวมเหมือนนกกับจักเหมือนนกกัน :
 จัก นันคกวมเหมือนนกกับจักเหมือนนกกัน :
 จักขี นันคคือเปนชื่อแห่งขี ๆ หนึ่ง :
 เขือก นันคคือหั้นคอกกเป็นคั่นเรือกก่าเขือก
 เหมือนเขือกซึ่งเขือแลปลาเปนคั่นนัน :
 เขือกเพลง นันคคือเปนชื่อแห่งเพลงขี พากขีเขา คี

ชดเนกร์ นันคือน้ำตก

ชดไพบ์ นันก็ว่าน้ำตกเหมือนกัน

ชนม์ นันคือว่าซีก

ชตมารรค์ นันคือว่าทางน้ำ

ชนบท นันคือบ้านเล็กเมืองน้อยนันเรียกว่าชนบท :

จนชก นันคือพระจันทร์

จนชมา นันก็ว่าพระจันทร์เหมือนกัน

จนนวล นันคือเป็นชื่อแห่งกล้ายอย่างหนึ่ง :

จนโก นันคือเป็นคำเปรียบอุปมาเหมือนคำเปรียบ

ว่าอุปมาจนโก อุปมาไม่ยกนัน :

จนกแม่ นันคือเป็นชื่อแห่งชอย่างหนึ่ง :

จนเชียว นันคากมกมันเขี้ยวหนัก เรียกว่าจนเชียว

เหมือนคำพูดกมันมันจนเชียวหนัก ทัพยา

ไม่ไหว

จนตนาม นันคือที่ ๆ ทำไชยจันนะแก่กันนันเรียก

ว่าจนตนาม

จนทะน นันคือคิก

คามยาพี :

จนนินท นันคือคิกเกี่ยวนินทนันเรียกว่าจนนินท :

- จนเต็ม นัยความเหมือนกับเต็มเหมือนกัน :
- จรูญ นัยความก็เหมือนกับจรูญเหมือนกัน :
- เชยริเชยร นัยคือเป็นชื่อแก้อย่างหนึ่ง :
- ติช นัยความเหมือนกับเกินเหมือนกัน เหมือน
 คำพูดว่าทให้มันสิ้นไปเปล่า ๆ เขาก็อยู่
 ที่นั่นเอง :
- จับขึง นัยความก็กินเข้าเป็นภาษาจีน :
- จับ นัยความเหมือนกับกำจับเหมือนกัน :
- ฉาบ นัยคือทเหมือนกับกำแพงที่ถือปูนไว้ แลดู
 มันดำไป แลเอาปูนจากละตายน้ให้เหลว ๆ
 แลเอาฉาจิ้วเป็นกันขบปูนเหลว ๆ นัยจีน
 กบจีนทกำแพงชั้น อย่างนี้ละเรียกก่า
 ฉาบปูน เหมือนคำพูดว่าเอาปูนฉาบกำแพง
 เสียให้แลดูใหม่ ๆ :
- ทบ นัยความเหมือนกับฉาบเหมือนกัน :
- ชอบใจ นัยความเหมือนกับชอบเหมือนกัน :
- ชอบแต่ นัยความคล้ายกับชอบที่ เหมือนกัน :
- ทบถบ นัยความเหมือนกับถบเหมือนกัน :

คียบนก นันคือเป็นชื่อแห่งนกออย่างหนึ่งคล้ายกับนก

ก:จอกนั้น

คียบนง นันคือทำอาหารเหมือนกับขนนงนั้น เรียก

ก:คียบนง เหมือนคำพูดว่าคนนั้นคียบนงอยู่ :

คิม นันคามาเข้าเขื่อนเประ: เหมือนคำพูดว่าหมี

คองคิมคเระ:นิก

คิม นันคามาเข้ากักเล็กเรียกว่าคิม เหมือนคำ

พูดว่าเจ้าคิมคนนั้นอยู่หฤ แลคองคิมคน

นินไปไหน

คุมก นันคือเป็นชื่อแห่งนกออย่างหนึ่ง

คิมเพ นันคามาเหมือนกับชมพเหมือนกัน

คิมเพก นันคือเป็นชื่อแห่งก้นอย่างหนึ่ง

คิมเพก นันคามาเหมือนกัน

คิมปลาก นันคือเป็นก้นนึ่งนึ่งเล็กอย่างหนึ่งกระทำ

ให้สูงเตใหญ่ขึ้นเรียกว่าคิมปลาก

คิมปลก นันคามาเหมือนกับคิมคเหมือนกัน

คิม นันคือเป็นอาหารที่โรคกระทำให้งดงขเสียบ

เหมือนกับทอขไม้นัน แก่ทอไม่ทอเรียก

ที่เชื่อม เหมือนคำพูดที่เด็กคนนั้นมัน
เชื่อมไป อนึ่งคือเหมือนหงิกเหล็ก

แฉกระทำให้เหล็กอ่อนแอเหล็กทำให้หัก
กบนนก็เรียกว่าเชื่อมเหล็ก เหมือนคำพูด
ว่าเราเชื่อมเหล็กก็มีเหล็กเล่มหนึ่ง

ฉายฉาย นั่นคือกระทำให้กบเป็นต้นให้เล่มอกกับ
ตัวซึ่งมีขอบเป็นต้นก็เรียกว่าฉายฉาย เหมือน
คำพูดว่าเขาขอบไปฉายฉายเกล็ดอันให้เล่มอกกับ

ฉาย นั่นคือฟันเกล็ดซึ่งกินให้เล่มอกก็ มีก็
เล่มอกก็ก็เรียกว่าฉาย เหมือนคำพูดว่า
เขาขอบไปฉายกินเกล็ดให้เล่มอกกับ แฉฉาย

กินเล็ดก่อนแล้วจึงรอยปลุกซึ่งเมื่อก่อน
นั่นคือเป็นชื่อแห่งลูกกระษัตริย์นั้นเรียกว่า
ท้าว

ท้าวเมือง นั่นคือคนที่อยู่ในเมืองหลวงนั้น เรียกว่า
ท้าวเมือง

ท้าวนอก นั่นคือคนที่อยู่นอกเมืองหลวงไท่ก็
ไท่ก็ก็เรียกว่าท้าวนอก

ทวชะเล นันคือคนหากินอยู่ตามชะเลนนั้นเรียกว่า

ทวชะเล
ทวปะมง นันคือคนหาปลาในที่นี้ เรียกว่าทวปะมง :

จิวิหะ นันคือลิ้น ทมบาฬี :

เศีย นันคือกิน เป็นภาษาจีน :

เชอะ นันคกมเหมือนกบเขอะเหมือนกัน :

ช้อกร นันคกมว่าก้อยู่ช้อกรช้อกรนัน :

แฉะ นันคกมเหมือนกบเขอะเหมือนกัน :

แฉะ นันคือกักทอพันซึ่งผลไม้เป็นกันเรียกว่าแฉะ
เหมือนกบเขอะซึ่งถูกกวด แฉะเขียนเป็น
กันนัน

แฉะเปลือก นันคือเขาฉีกกระทำให้เปลือกออกนัน

เรียกว่าแฉะเปลือก เหมือนคำพูดว่าเขา

ฉีกแฉะเปลือกมันออกเสีย :

แฉะเชือก นันคือเขาฉีกเป็นกันกักเชือกเสีย ก็

เรียกว่าแฉะเชือก เหมือนคำพูดว่าเขาฉีก

แฉะเชือกที่ผูกกันเสีย :

จอบี นันคือเป็นชื่อแห่งอิ ๑ ท้อง :

เจ้าหมอง นีนความก็เหมือนกับเจ้าหมอง :

จันแกก นีนคือไปท่าเขากอยก็ แลเขากลับท่าเปน

ความเลียบแพงนีน เรียกว่าจันแกก

เหมือนคำพูดว่า เขาไปท่าเขากอยก็ เขา

กลับจันแกกให้ท้ออีก :

ซกไซ้ นีนความก็เหมือนกับซกเหมือนกัน :

ซกภม นีนความก็เหมือนกับซกเหมือนกัน :

ซกชี้ นีนความเหมือนกับกระซกเหมือนกัน) :

ซกชี้ นีนความทำยอกกับเล่นกันเปนความซนใจ

นีนเรียกว่าชี้ชี้ เหมือนกับขมิภรรยาเมื่อ

อยู่ด้วยกันใหม่ ๆ ก็ยอมหยอกกันชี้ชี้

ทวยความรักซกกัน :

ซงเลพ นีนคือคบหาสมัครกันนีนเรียกว่า

ซงเลพ

เชื่อง นีนความทำซ้ ๆ เหมือนคำพูดว่าคนนีน

ทำการเชื่อง ๆ นีน

ซกล้อ นีนคือเหมือนบ่ทคนเขาไก่เชื่องไปล่อซึ่งไก่

เปรียบให้มันตีกันสมัครแล้วแล้วจับซึ่งไก่เปรียบ

นี่อย่างนี้แท้ เรียกว่าชักร้อ

ชักรอ นั้นความเหมือนกับปลั้กระก เหมือนกัน

ชักรอ นั้นคือเหมือนคนไม่เป้นปรกติแท้

มีกายผอมแถมกระดูกก็เหมือนไม่มีเลือด

นี่ อย่างนี้แท้ เรียกว่าชักรอ เหมือนกัน

พูดว่าคนนั้นชักรอนัก

ชักรอน นั้นความเหมือนกับปลั้กันเหมือนกัน

ชักรอน นั้นความว่ากระเจี้นเขื่อนไปนั้น เรียกว่า

ชักรอน เหมือนกันพูดว่าอย่าให้มันชักรอน

เขื่อนเข้า

ชักรอน นั้นคืออันซึ่งมันเอง

ชักรอน นั้นความเหมือนกับชักรอนเหมือนกัน

ชักรอน นั้นความเหมือนกับชักรอนเหมือนกัน

ชักรอน นั้นความเหมือนกับชักรอนเหมือนกัน

ชักรอน นั้นความเหมือนกับชักรอนเหมือนกัน

ชักรอน นั้นความเหมือนกับชักรอนเหมือนกัน

ชักรอน นั้นความเหมือนกับชักรอนเหมือนกัน

ชักรอน นั้นคือแท้คือชักรอนนั้น เรียกว่า

จับเลือก

จกมเซย นันคกมเหมือนกกับทกมเซยเหมือนกัน :

จกมไวย นันคกมกัมีไวยกัลจจะรักษจะชมนันเรียก

กษจกมไวย

แชนมไถ่ นันคกมเหมือนกกับแชนมเหมือนกัน :

ไซมเลือก นันคกมเหมือนกกับไซมเหมือนกัน :

ไซมเหลือ นันคกมเหมือนกกับไซมเหมือนกัน :

ชอม นันคือเขาไม่ประคองเจ้าสองข้างแยกกันนี้เรียก

กชอม เหมือนกกับคนเขาไม่ชอมยกซึ่ง

ชงจีนมานัน

ชวมกอก นันคือกอกกกกกันนี้เรียกกชวมกอก

กัน

ชอยกั นันคือเป็นกัที่เอียงหลังแห่งกักันนี้

เสยกกชอยกั

เชื่อ นันคกมเหมือนกกับเชื่อเหมือนกัน :

ช้อ นันคกมว่ามากเหมือนคัพุกกัทกกันน่ายีน

ช้อยู่กัไมกัย

กแมง นันคือแมงกนนี่เอง

ภาวะกึ่งเศ นั้นคือเป็นชื่อแห่งชนเฉพาะกษัตริย์หนึ่ง ๖

คบช นนคือฤๅษี ๖

กัทธ นนคทวมเหมือนนกับกัทเหมือนนกับ ๖

คิปส นนเป็นชื่อแห่งลูกไม้สำหรับทำอาบข่งหนึ่ง ๖

คุกน นนคทวมเหมือนนกับคุกเหมือนนกับ ๖

คฤราช นนคือเป็นชื่อแห่งพญาองค์หนึ่ง ๖

คสิกรรมย์ นนคืออินชมยีนคิ ทามชาพี ๖

คุดระคิ นนคืออินชอยู่ ทามชาพี ๖

คเจมจัน นนคทวมกคแจงแจงนกับ เหมือนนกับคพุกก ๖

คณนคเจมจันแจงแจงนกับ ๖

คหมีน นนคทวมเหมือนนกับคินทาเหมือนนกับ ๖

คแคลน นนคทวมกเหมือนนกับคหมีนเหมือนนกับ ๖

คเชกระสัน นนคือเป็นชื่อแห่งธรรม์ข่งหนึ่ง ๖

คเระถิ นนคือเป็นชื่อแห่งคนพาทหนึ่ง ๖

คแเปลี่ยว นนคทวมกอยู่เปลี่ยวเปลี่ยวแก่คผู้เคี่ยว ๖

ค้ำมิก นนคือไม้เป็นต้นที่ทำได้ในถนมีค้ำสำหรับจับ ๖

ค้อถากพันนิน เรี่ยกว่าค้ำมิก ๖

คัพภ นนคทวมเหมือนนกับค้ำมิกเหมือนนกับ ๖

คิกกะเลียม นันคือเหมือนคนหวนไหวทมิได้ช่วยคน
ผู้อื่นเขาเมื่อมาเจตนิกรแะแลบ้นเอาเป็นกันนั้น
ก็เรียกว่าคิกกะเลียม เหมือนคำพูดว่าอย่าวิธา
คิกกะเลียมนี้

จิกจิก นันคตมว่าหวนไหวลันไปมาเรียกว่า จิกจิก
เหมือนคำพูดว่าจิตใจขัดขิก ๆ ไปที่เดียว :

จิกคก นันคตมก็เหมือนกบจิก ๆ เหมือนกบ :

คอกโรย นันคือคอกไม้ที่เหี่ยวแห้งไปนัน ก็เรียกว่า
คอกโรย เหมือนคำพูดว่าคอกไม้มีมนโรย
เสียแล้ว

เคือก นันคตมเหมือนกบกะเคือกเหมือนกบ :

กัก นันคตมเหมือนกบกะกักเหมือนกบ :

กนเกม นันคตมเหมือนกบเกมเหมือนกบ :

กิงซัก นันคตมเหมือนกบกิงเหมือนกบ :

กิงไป นันคตมเหมือนกบกิงเหมือนกบ :

กขระค นันคตมเหมือนกบคขระคเหมือนกบ :

แกงก นันคตมเหมือนกบแกงกเหมือนกบ :

ทวงจิกร นันคือจิกรใจนันเอง เรียกว่าทวงจิกร :

- กวงใจ นนความเหมือนกับกวงสิทธ์เหมือนกัน ๑๑
 กวงก นนคือก นนเองเรียกกวงก ๑๒
 กวงหน้า นนคือหน้า นนเองเรียกกวงหน้า ๑๓
 กวงเลข นนความเหมือนกับกวงเหมือนกัน ๑๔
 เกียง นนความเหมือนกับประเกียงเหมือนกัน ๑๕
 เกียง นนความเหมือนกับกระเกียงเหมือนกัน ๑๖
 กิณประสม นนคือกิณที่ปนกับสิ่งต่าง ๆ นนเรียก
 กิณประสม ๑๗
 กิณลอปอง นนคือเป็นชื่อแห่งกิณลอปองหนึ่ง ๑๘
 กิณหู นนคือกิณชั้นที่ไล่ในระหว่งอื่นนั้น เรียก
 กิณหู ๑๙
 กิณไฟ นนคือไม้ที่ติดไฟนั้นเรียกว่ากิณไฟ เหมือน
 กำพุกกำขอไฟล็กกิณหนึ่ง ๒๐
 เกน นนคือสิ่งของที่เหลือจากกิณนั้นเรียกว่าเกน
 เหมือนกำพุกกำขอที่เกนจากกิณนั้น กิณไม้
 ทมคเตยชก ๒๑
 กิณกต นนความเหมือนกับกิณเหมือนกัน ๒๒
 เกอนชึน นนคือพระจันทร์จันนั้นเรียกว่าเกอนชึน ๒๓

เพื่อนทก นั้นคือพรหมจันทร์ทกนั้นเรียกว่าเพื่อนทก
ทบตี นั้นความทักที่นั่นเอง เหมือนคำพูดทักทวงให้
ทบตีอย่าให้มันทก

คุมเทียน นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเทียนอย่างหนึ่ง
โกยพง นั้นความทักถ้าเหว็จทักใจหวังทัก ทักปเวทักทัก
จึงเรียกทักโกยพง เหมือนคำพูดทักกระทำแล้ว
โกยพง

โกยตี นั้นความเหมือนทักกับทักตีเหมือนกัน
แก่วกีน นั้นคือเหมือนปลัดทักตักบ่วงแก่วกีนอยู่นั้น
ก็เรียกว่าแก่วกีน เหมือนคำพูดทักปลัดทักมัน
ทักทักบ่วงกีนแก่วกีน ๆ อยู่

เคียวใจ นั้นความทักเหมือนทักกับเคียวเหมือนกัน
เคียวนี้ นั้นความเหมือนทักกับเคียวเหมือนกัน

เคียวย นั้นคือเป็นชื่อแห่งทักอย่างหนึ่ง ๆ คือสิ่ง
แหลม ๆ อยู่ตักกีนไก่อ้นั้นก็เรียกว่าเคียวยไก่อ
เคียวระทัก นั้นความเหมือนทักกับทักทักเหมือนกัน

เคียวระถึ นั้นความเหมือนทักกับเคียวระถึเหมือนกัน
ทักทัก นั้นความทักว่าเป็นคนจิตใจทักทักเรียกว่าทักทัก

- เหมือนคำพูดว่า ราชคนนั้นจึงลากตากานนี้ :
 กษัตริย์ นั่นคือเป็นชื่อแห่งคนที่ถือเพศอย่างหนึ่ง :
 กษัตริย์ นั่นคือลูกกษัตริย์ที่กำนั้น เรียกภรรยาว่า
 กษัตริย์ นั่นความว่าแปลคนไม่เห็นเรียกภรรยาว่า
 เหมือนคำพูดว่าเองมีนกกาน้ำนี้ หากไม่เห็นของ
 ของมันก็แอบอยู่ที่นั่นเอง :
 กษัตริย์ นั่นความเหมือนนกกาน้ำนี้ กษัตริย์เหมือนนกกาน้ำ :
 กษัตริย์ นั่นคือเป็นชื่อแห่งกษัตริย์อย่างหนึ่ง อธิบาย
 คือเป็นคนภาษาหนึ่ง
 กษัตริย์ นั่นคือคนที่ไม่เห็นนกกาน้ำนี้ เรียกว่าคนกษัตริย์
 กษัตริย์ นั่นคือคนแก่ที่มุ่งหมกนกกาน้ำนี้ เรียกว่ากษัตริย์
 กษัตริย์ นั่นคือสิ่งที่เป็นปมสงกก็มีได้สงกที่ ที่บังเกิด
 ที่กษัตริย์ไม่เรียกว่ากษัตริย์ เหมือนนกกาน้ำนี้
 เป็นคนนกกาน้ำ
 กษัตริย์ นั่นคือกระดานที่จักเป็นกษัตริย์ สำหรับเล่น
 หมากรุกนั้นเรียกว่ากษัตริย์หมากรุก
 กษัตริย์ นั่นคือคนตาเดกนั้นเรียกว่าคนกษัตริย์บอหนึ่งคือ
 เหมือนคนตาอื่นบวมหนักด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง

แ
แกชองทนน้แตกเทไปคว้ยขมมน้ อยงน้ก็เรียก
ว่าทลิม เหมือนคำพูดว่าคนน้ทขวมออกท

ลิมที่เคยัว

คิกิกขา น้คือออกใจ ทามบาพี

คิเคยีน น้ความเหมือนกบคิเหมือนกัน

คิกิกขารุ น้คือเขาพระเมน ทามบาพี

คิกิไว น้คือว้ไครครึ่งเขาเป็นที่เล่นแห่งเทวท ทามบาพี

คิททว น้คือเทวะท ทามบาพี

คิททวละย น้ว้ไครครึ่งสุวรรณี ว่าเป็นที่อยู่แห่งเทวท

ทั้งหลายในทวคิงษ

คิระทวไว น้คือว่ากระทำซึ่งฝี่ ทามบาพี

คิอ น้ความเหมือนกบคิเหมือนกัน

แต่ก่อน น้คือคั้งก่อนก้ว ในก่อนก้ว เหมือนคำพูดว่า
มีแล้วแต่ก่อนมีแล้วคั้งก่อน แลเทให้แล้ว

แต่ก่อน แลให้แล้วในก่อน

แต่แรก น้ความเหมือนกบแต่ก่อนเหมือนกัน

แต่บุภณ น้ความก้เหมือนแต่ก่อนเหมือนกัน

ไต่เท้ น้ความเหมือนกบไต่ทงเหมือนกัน

ไต่ถนน น้ันคือประเทศไต่เรื่อ่นน้ัน เรียกว่าไต่ถนน
ไต่กลม น้ันคือทวนกลม น้ันเรียกว่าไต่กลม เหมื่อน

ค้ำพคว่ากลมมันไต่หนัก เภาแจ้วไม่ไหว
เตาไฟ น้ันคือประเทศที่ท้ไว้ สำหรับหงเจ้าค้ยมแกง
น้ันเรียกว่าเตาไฟ

ค้ำก น้ันควมว่าเฮามาให้ป้ภากฎแก่ค้ำกเขา เรียกว่า
เฮามาค้ำกเขา เหมื่อนกับของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
แลมีผู้รัยลักเฮาไป แลมีคนเฮาของที่รัยลัก
ไปน้ันเฮามาขายซื้อแก่ผู้ไต่ก้ของน้ัน อย่างน้ีแล
เรียกว่าเฮาของมาค้ำกเขา อนี้ควมว่ามีสิ่งใด
สิ่งหนึ่งมีไม่แปนค้ยมแลมีน้ที่ม้เจ้าทีไต่คานน้ัน
ก็เรียกว่าไม้มันค้ำก

ค้ำเคี้ย น้ันควมเหมื่อนกับค้ำเหมื่อนกัน

ค้ำผง น้ันคือแปนซื้อแห่งเดียวอย่างหนึ่ง เหมื่อนค้ำ

พคว่าเสียงอะไรคากลงมากค้ำผง

ค่างกค่างเคียง น้ันควมก็ว่าค่างเคียงน้ันเอง

ค่างโก น้ันคือแปนซื้อแห่งค้มน้อยอย่างหนึ่ง

ค่างโกน น้ันคือแปนซื้อแห่งเดียวรังเรียกว่าค่างอย่างหนึ่ง

เหมือนกับเสียงแห่งคนร้องเรียกกันคนละพักกัน

นั่นเหมือนคำพูดว่าเมื่อตะกี้อำร้องเรียกตะโกนเป็น

หนักเป็นหนักเข้าไม่ได้ยินหู

ตะกัฏตะกัฏ นัยความเหมือนกับตะกัฏตะกัฏเหมือนกัน

ตะกัฏตะกัฏ นัยคือเป็นชื่อแห่งเส้นในกาย อย่างหนึ่ง

ตะเจียด นัยความเหมือนกับตะเจียดเหมือนกัน

ตะแง้ นัยคือเสียงค้อมุมที่แหลม ๆ นัยเรียกว่าตะแง้
เหมือนกับตะแง้ก่อนหินเป็นต้นนั้น

ตะโพงก นัยคือเป็นชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง ที่เขาทำได

คอกคนเป็นโทษอย่างหนึ่ง เหมือนกับคนไป

ทำสงครามต่าง ๆ ประเทศ แลตะโพงกแก่ง

ความแฉะบซึ่งน้ำลึกได้มากก็ขึ้นอัยก็แล้ว

เขาก็ทำไม้ตะโพงกได้คือชะเลยเหตานั้นถึงแก่

มายิงกรงใหญ่ ไม้ชนิดแฉะเรียกว่าไม้ตะโพงก

อันหนึ่งคือทางมะพร้าวแห่ง ๆ นัยก็เรียกว่า

ตะโพงกมะพร้าว

ตะงาน นัยความว่าสูง เหมือนคำพูดว่าสูงตะงานเงื่อมหนัก

ตะงวตะงว นัยความพุดว่าเมา เหมือนคำพูดว่า

พอกันเมากะรวตะเจียไป

ตะทาก นันคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่งคล้ายกับต้น

ตะเขียนเหมื่อนกัน

ตะทน นันคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

ตะน นันคือว่าผิวหนึ่งงามก็ว่า ว่ากันก็ว่าตามบาฬี

ตะนโค นันคือว่างาม ตามบาฬี

ตะปะสิ นันคือเคือชร้อนก็ว่า คือมั่งเรื่องก็ว่าตามบาฬี

ตะปะเน นันคือว่าพระอาทิตย์ ตามบาฬี

ตะพง นันคือเป็นชื่อแห่งปลาอย่างหนึ่ง

ตะมตเพลิง นันคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง ที่เขาทำยานัน

ตะระเณ นันคือเรือก็ว่า อยาคก็ว่าตามบาฬี

ตะรุน นันคือสาวหนุ่ม ตามบาฬี

ตะรุนรุกใจ นันคือไม้หนุ่ม ตามบาฬี

ตะลตคคิกัง นันคือดอกคาบก็ว่า ไม้ค้อนก็ว่าตามบาฬี

ตะลกชะนง นันความเหมื่อนกับชะนงเหมื่อนกัน

ตะเทวก นันคือสิ่งที่ทำควยไม้แลเขียนเป็นรูปคนใน

ไม้ันนั้นแล้วเอาไว้นบนถารเทพารักษ์สำหรับจได้

ขงบนนบถอนัน ไม้ันนั้นแลเรียกว่าไม้ตะเทวก

ตะวันขึ้น นั่นคือพระอาทิตย์ขึ้นก็ว่า คือทิศตะวันออกก็ว่า

ตะวันตก นั่นคือพระอาทิตย์ตกก็ว่า คือทิศตะวันตกก็ว่า

ตะวันสาย นั่นคือพระอาทิตย์ขึ้นอยู่เพลาประมาณสองโมง

สามโมงนั้น เรียกว่าตะวันสาย

ตกต่ำ นั่นคือตกไม่สูงนั้น เรียกว่าตกต่ำ อนึ่งคือ

เหมือนคนแก่ก่อนเป็นผู้คือนั้น มาภายหลัง

เป็นคนจนเป็นนี้เป็นอย่างนั้น คนนั้นก็เรียก

ว่าตกต่ำ เหมือนคำพูดว่าคนนั้นตกต่ำเสีย

แล้วไม่เหมือนกับแต่ก่อน

ตกลุก นั่นคือหญิงแพงลุกนั้น เรียกว่าตกลุก

ตกต่ำ นั่นความเหมือนกับตกเหมือนกัน

ตกเกิน นั่นความว่าตื่นไหวไปมา เหมือนคำพูดว่า

อกใจทำมันให้ตกเกินไปที่เคียว

ตั้งใจ นั่นคือเหมือนเอก ๆ เมื่อแรกมันสอนขึ้นนั้น

ก็เรียกว่าเอกตั้งใจ

ตั้งกำหนด นั่นคือตั้งสติไว้เท่านั้นก็เพียงนั้นก็

ก็เรียกว่าตั้งกำหนด

ตั้งนึก นั่นคือเหมือนคนนึกเองแต่ตั้งมั่นไปถ้วนั่น

เป้นต้นแต่ชั่ว ร้องนักพวงนักเลงให้ไปเล่นนั้น

ก็เรียกว่าตั้งนักบ่อน

ตั้งท้วง นั้นความเหมือนกับท้วงเหมือนกัน

ตั้งทัง นั้นคือเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่ง เหมือนคำ

พูดว่าเสียงอะไรซึ่งตั้งหนักหนา

ตั้งเป้ง นั้นความเหมือนกับตั้งเหมือนกัน

ตั้งทก นั้นคือสิ่งที่ทำสำหรับท้วงทอผ้านั้น ก็เรียกว่า

ตั้งทก

ตั้งตก นั้นคือตกแก่ตั้งนั้นเอง

ตั้งกัน นั้นคือไม่ผิดกันนั้นเรียกว่าตั้งกัน เหมือนคำ

พูดว่าหนึ่งสื่อ นั้นความตั้งกัน

ตั้งโทษ นั้นคือเป็นโทษนั้นเรียกว่าตั้งโทษ

ตั้งเกาะ นั้นความเหมือนกับตั้งเหมือนกัน

ตั้งพัน นั้นคือสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีเส้นเป้นต้น เกี่ยวพันทั้ง

เกี่ยวกันอยู่นั้น ก็เรียกว่าตั้งพันกันเหมือนคำ

พูดว่าเส้นทองของขาคือพันอยู่เป็นอันมาก

ตั้งแวง นั้นความเหมือนกับตั้งบ่วงเหมือนกัน

ตั้งสิน นั้นคือตั้งเงินนั้นเองเรียกว่าตั้งสิน

เรียกว่าทับจากเหมือนคำพูดว่าจากนี้ทับกับ
ต่อเพื่อ

ทับไฟ นั้นความเหมือนกับทับไฟเหมือนกัน

ทับไฟ นั้นคือว่ายิ่งว่าหนักว่ากล้าแรง ตามบาท

ตามกำลัง นั้นคือสมควรแก่กำลังนั้นเรียกว่าตาม

กำลังเหมือนคำพูดว่า ถ้าจะทำตามกำลังของทำ

ตามซึ่ง นั้นความเหมือนกับตามเหมือนกัน

คุม . นั้นคือไม่บานเรียกว่าคุม เหมือนกับดอก
ไม้คุมไม่บานนั้น

คุมห . นั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องประดับที่เขาสีทองง่าหนึ่ง

คุมกำย นั้นความเหมือนกับคุมเหมือนกัน

ทายก้าน นั้นคือว่าเงิไปเหมือนกับทากรเมื่อคลอก

ออกมาจากทองมารศกตกใจนึกแถมมันเงิอื่น

ไปหมีได้รังออกเลยแถมได้ไหวกายนั้น

ก็เรียกว่ามันทายก้าน เหมือนคำพูดว่า

เทกคนนั้นเมื่อมันออกมามันทายก้านไป

มันไม่รังเลย อนึ่งคือเหมือนดอกไม้จก

แสดจกมันใหม่แต่สายพระนอนแล้วดิมมิได้

คะลอกเข้าไปถึงดินทางโน้นนั้น อย่างนี้ก็เรียก
ว่าคอกไม้กายกัน

คยพอง นั้นคือเป็นคำพุกภษาหนึ่ง คือภษาเขมร
แก้ว นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้หนึ่ง

ค้อย นั้นความว่าเล็ก เหมือนกับคนเลี้ยงซึ่งถูกไถ่
เล็ก ๆ เลี้ยงให้มันเลี้ยงคน ให้มันฟังตามคน
นั้นไถ่มันแต่เรียกว่าไถ่ค้อย เหมือนคำพุกว่า
ไถ่ค้อยของใครจึงตามภษา

คอกกัณ นั้นคือชอบคำกัณนั้นก็เรียกว่าคอกกัณ เหมือน
คำพุกว่าเราไปคอกกัณกับเขา ว่าจะจึงเหตุที่ไม่จึง

ค่อพุ่ม นั้นคือวันหรือไปพุ่มนั้นก็เรียกว่าค่อพุ่ม เหมือน
คำพุกว่าค่อวันพุ่มนี้เขาจึงจะไป

คี่สุร นั้นคือเป็นชื่อแห่งธาตุชื่อหนึ่ง
โคตรเพท นั้นคือว่าเพทสามเรียกว่าโคตรเพท

เครา นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้ชื่อหนึ่ง

คะหนัก นั้นคือพอไถ่ขึ้นแต่ยังเรียก ว่าพอคะหนักเหมือน
คำพุกว่าไปเคาะประตูพอคะหนัก ไถ่ขึ้นเขา
ก็ทักออกมา

กระบี่นั้น ความเหมือนก็กับกระบี่เหมือนกัน

กระบี่หมอก นั้นความเหมือนก็กับกระบี่หมอกเหมือนกัน

กระบี่ทอง นั้นคือเป็นชื่อแห่งเมือง ๆ หนึ่ง ลงที่ก็เรียก

ว่ากระบี่ทอง

กระบี่เหล็ก นั้นคือเหล็กนั้นเรียกว่ากระบี่เหล็ก เป็นคำกระษัตริ์

กระบี่เหล็ก นั้นคือเป็นเทศการที่พวกไทยนับถือ คือเกี่ยวสี

ต้นเกี่ยวครั้งหนึ่ง แลเรียกว่ากระบี่ แลเกี่ยวสี

ต้นเกี่ยวครั้งหนึ่ง เรียกว่ากระบี่

กระบี่ นั้นคือเป็นชื่อแห่งตำบลอย่างหนึ่ง เรียกว่าตำบลกระบี่

กระบี่ นั้นคือว่าเหล็กว่า ว่าที่ก็ว่า ตามบาท

กระบี่ นั้นว่าบ้านเมือง ตามบาท

กระบี่ นั้นว่าสิ่งไร สิ่งไร ตามบาท

กระบี่ นั้นความเหมือนก็กับกระบี่เหมือนกัน

กระบี่ นั้นคือว่าคนฉลาด ว่าอะไรว่าเบียดเบียน

ตามบาท

กระบี่ นั้นความเหมือนก็กับกระบี่เหมือนกัน

กระบี่ นั้นคือว่าผู้ใด ว่ามัน ตามบาท

กระบี่ นั้นคือถ้อยคำแห่งกระบี่ ตามบาท

- ไถ่โทษ นัยความเหมือนกับไถ่เหมือนกัน
- ไถ่โทษ นัยความเหมือนกับไถ่เหมือนกัน
- แก้แก้ นัยความเหมือนกับแก้เหมือนกัน
- ถลน นัยความว่าเข้าไปในเรือแผ่นดินไม้ทันทันเรียก
ว่าถลน เหมือนคำพูดว่าเขาถลนเข้ามาในเรือ
ที่ไม่ทันรู้ตัวเลย
- ทะเลาะ นัยความเหมือนกับทะเลาะเหมือนกัน
- ถวิลหวัง นัยคือหวังก็คนนั้นเรียกว่าถวิลหวัง เหมือนคำ
พูดว่าข้าศึกถวิลหวังถึงเจ้า
- ถือกเทม นัยความว่าแคงเทมไป เหมือนคำพูดว่าผล
ไม้แคงถือกเทมไปทั้งทะเลสาบ
- ถึง นัยคือเหมือนคนจะไปสู่ที่ใดที่หนึ่ง เหมือนวลี
ทางแต่รักเรียกว่าถึง
- ถมย่ำม นัยคือย่ำมนั้นเองเรียกว่าถมย่ำม
- โถงหยิ่ง นัยความเหมือนกับโถงโถงเหมือนกัน
- ถองสี นัยคือถองนั่นเอง
- ถ่องแท้ นัยความว่าแน่นอนในใจแผ่นดินเรียกว่าถ่องแท้
เหมือนคำพูดว่าครึกครองให้มันถ่องแท้ในใจเสีย

ก่อนจึงไปว่าแก่เขา

ถ่วงน้ำหนัก นั่นเหมือนหนักกับถ่วงเหมือนหนัก

ถ่วงน้ำหนัก นั่นคือถ่วงน้ำหนักสายนั้นเอง เรียกว่าถ่วงน้ำหนักสาย

ถ่วงน้ำหนัก นั่นความเหมือนหนักกับถ่วงเหมือนหนัก

ถ่วงน้ำหนัก นั่นเป็นคำเชื่อมกัน เป็นคำสั่งกัน เหมือน

คำพูดว่าไปเถิดมาเถิด

ถ่วงน้ำหนัก นั่นความเหมือนหนักกับถ่วงเหมือนหนัก

ถ่วงน้ำหนัก นั่นคือที่ ๆ เป็นที่อยู่นั่นเรียกว่าถ่วงน้ำหนักเหมือน

คำพูดว่าคนนั้นถ่วงน้ำหนักอยู่ที่ไหน

ถ่วงน้ำหนัก นั่นคือได้ถ่วงน้ำหนักนั้นเอง

ถ่วงน้ำหนัก นั่นความเหมือนหนักกับถ่วงเหมือนหนัก แต่ว่าเป็น

คนแก่กว่าเขานั่นเรียกว่าถ่วง

ถ่วงน้ำหนัก นั่นความเหมือนหนักกับถ่วงเหมือนหนัก

ถ่วงน้ำหนัก นั่นคือเป็นชื่อแห่งเสียงอย่างหนึ่ง เหมือนกับ

เสียงแห่งคิกมือนั่น เหมือนคำพูดว่าคิกมือนั่น

คิกมือนั่น

ถ่วงน้ำหนัก นั่นความเหมือนหนักกับถ่วงเหมือนหนัก

ถ่วงน้ำหนัก นั่นคือที่ ๆ เป็นข้อทุกแลหาสินเป็นคั่นไปถ่วงให้มัน

- กั้นแถมจีนมานี้ เรียกว่ากั้นบ่อ
 กั้นไป นันคความเหมื่อนกับกั้นเหมื่อนกัน
 กั้นเถียง นันคความเหมื่อนกับท่งเถียงเหมื่อนกัน
 แถมเค็ม นันคความเหมื่อนกับแถมเหมื่อนกัน
 โถม นันคคือข้องเนี่ยวควัยกำลังแรงนัน เรียกว่าโถม
 เหมื่อนกับโถมเนี่ยวซึ่งก็ไมควัยกำลังแรง
 เปนค่นนัน
 ถ่อม นันคความเหมื่อนกับถ่อมเหมื่อนกัน
 แถวแนว นันคความเหมื่อนกับแถวเหมื่อนกัน
 ถวยโคม นันคคือเปนชื่อแห่งถวยอย่างหนึ่ง
 ถวง นันคคือเปนชื่อแห่งถ่วง ๆ แถวงนัน เรียกว่าถ่วง
 ถ่อเรือ นันคความเหมื่อนกับถ่อเหมื่อนกัน
 ภาวะบี นันคคือบีภาวะนันเอง
 แถะแถก นันคความเหมื่อนกับแถกเหมื่อนกัน
 ทำทาง นันคคือทำนิตทำนองต่าง ๆ นัน เรียกว่าทำทางเหมื่อน
 กำพุดว่าคนนันทำทางกระบี่กระบองเขาคี่นิก
 ทำบึก นันคคือเปนทำอย่างหนึ่ง ที่กระทำบ้องกันไม่ให้
 สวรรคตถูกนัน เรียกว่าทำบึก เหมื่อนกำพุดว่า

คนนั้นเขาทำทำบิณฑิมนัก

ทายก นั้นคือให้มัน เรียกว่าทายก ตามบาท

ทาโร นั้นคือว่าเมีย ตามบาท

ทินะปะติ นั้นคือว่าพระอาทิตย์ ตามบาท

ทิปะทตะโม นั้นคือว่าคนตามประทีป ตามบาท

ทิโป้ นั้นคือว่าเกาะกลางน้ำก็ว่า ว่าประทีปก็ว่า ว่าที่ฝั่ง
ก็ว่า ตามบาท

ทิพจักขุ นั้นคือตาทิพย์ ตามบาท

ทิพชงคต นั้นคือความว่าตาย เปนคำกระษัตร

ทิโว นั้นคือว่าสวดฮากศก็ว่า เทวศาก็ว่า ตามบาท

ทิฆายคัม นั้นคือฮายคัมยี่นนาน ตามบาท

ที่ได้ นั้นคือคำแห่งที่ ๆ ได้สิ่งต่าง ๆ นั้นเรียกว่าที่ได้

ที่เสีย นั้นคือคำแห่งที่ ๆ เสียสิ่งต่าง ๆ นั้นเรียกว่าที่เสีย

ที่เคี้ยว นั้นคือไม่เปนนองที่ นั้นเรียกว่าที่เคี้ยว

ที่ฉี่ นั้นคือที่ตมฉี่นั้น เรียกว่าที่ฉี่

ที่นั่น นั้นคือที่ ๆ ตมฉี่นั้นนั้น เรียกว่าที่นั่น

ที่นอก นั้นคือที่ใช่ทั้งใน นั้นเรียกว่าที่นอก

ที่ในนั้น นั้นคือความเหมือนกับที่นั่นเหมือนกัน

ทีหสัง นั้นคือที่ ๆ ไม่ก่อน นั้นเรียกว่าทีหสัง
ทริสัง นั้นชื่อว่าบาปโทษภัย สามบาป

ทระ นั้นคืออิระกังวลต่าง ๆ นั้นเรียกว่าทระ

ทระยศ นั้นความเหมือนทระยศเหมือนกัน

ทเรศ นั้นความว่าไกล เหมือนคำพูดว่า ทเรศสถาน
คือว่าที่ไกล

ทรนทราย นั้นความเหมือนกันกับทรนเหมือนกัน

ทเสาบันเทก นั้นความเหมือนกันกับทเสาเหมือนกัน

เทครว นั้นความว่าหมกทั้งเรือนนั้นเรียกว่าเทครว
เหมือนคำพูดว่าเขาเทครวไปหมกทั้งเรือน

เทภกกร นั้นชื่อว่าพระอาทิตย์ สามบาป

เทพาฬก นั้นความเหมือนเทพาฬกเหมือนกัน

เทพี นั้นความเหมือนกันกับเทพีเหมือนกัน

เทวีโย นั้นความเหมือนกันกับเทวีเหมือนกัน

เทหัง นั้นชื่อว่าชกผู้กัว สากมาภาพกัว สามบาป

แท่นั่น นั้นความเหมือนกันกับแท่นั่นเหมือนกัน

โทโส นั้นชื่อว่าโกรธ สามบาป

โทสชชุน นั้นชื่อว่านักปราชญ์ สามบาป

เทกกัน นันคือว่า เตมอกัน เรียกว่า เทกกัน

เทไฟ นันคือ เทพพื้นทีไฟเผา นัน เรียกว่า เทไฟ

เทไร นันคือ เปนคำถามว่า ไคเทไร เลทหนัก เทไร

ทำแย นันความเหมือน กับ ทำแยเหมือนกัน

ทำเวน นันคือ ทำกรรมนันเอง เรียกว่า ทำเวนทำกรรม

ทแกลัว นันความเหมือน กับ ททการเหมือนกัน

เรียกว่า ทะแกลัวททการ

ทหนัก นันความเหมือน กับ ทหนักเหมือนกัน

ทะไมน นันความว่า ไทญู เหมือนคำพูดว่า ถึง

ทะไมนมันได้ก็กัซ

ทะยิก นันคือว่า แฉเฮ ตามบาพี

ทะยง นันความเหมือน กับ ทยานเหมือนกัน

เหมือนคำพูดว่า ทะยงทะยานไปซังไหน

ทะระกรรม นันความเหมือน กับ ทระกัเหมือนกัน

ทะระพิคัม นันคือ พิคัมภัยกษนัน เรียกว่า ทะระพิคัม

ทะระพี นันคือ เปนชื่อแห่งสิ่งหนึ่งที่ทำควยทอง

เหลืองเปนคัน ทำสำหรับคักบาครันัน

เรียกว่า ทะระพี สกทีกก็เรียกว่า ทาพี

ตระระพน นันความว่ายากจนใจ เรียกว่าตระระพน
เหมือนคำพูดว่าคนนั้นยากจนใจนัก
ตระระมาร นันความเหมือนกับทากระทำเหมือนกัน
ตระระยศ นันความเหมือนกับชอระยศเหมือนกัน
ตระระถก นันคือว่าคนมีลักษณะชั่วนั้น เรียกว่าชอระถก
เหมือนคำพูดว่าคนนั้นรบกวนตระระถกนัก
ตระระกัฏฐี นันคือเป็นคำเรียกซึ่งกระษัตริย์ เป็นคำ
แก่งในหนังสือ
ตระระเวียม นันความกับเรียบเหมือนกัน
ตระระหล้า นันความเหมือนกับถล้าเหมือนกัน
ตระระลง นันความเหมือนกับทะลายเหมือนกัน
ตระระหลน นันความเหมือนกับถลนเหมือนกัน
ตระระวริง นันคือประค ตามบาท
ตระระเวศ นันก็ว่าประคเหมือนกัน
ตระระวไซ นันคือว่าพลน ว่าพภทมณ ว่านกกตามบาท
ตระระเวน นันความเหมือนกับตะเวนเหมือนกัน
ตระระเวระทะกิง นันคือเดเมอห์ ตามบาท
ตระระวิป นันคือเกาะ ตามบาท

ทะคนรนิโท นันคือปภาตนาจะเทน ตามชาติ

ทะหะโน นันคือว่าเผเอา ตามชาติ

ทกทนง นันความเหมือนกับภกเหมือนกัน

ทกแท้ นันความเหมือนกับแท้แน่เหมือนกัน

ทักโคทัก นันคือแปนชื่อแห่งโคอย่างหนึ่ง

ทกชะกิ นันคือว่าไปไม้สี ตามชาติ

ทอกกะทอก นันความเหมือนกับกะทอกเหมือนกัน

ทังถึง นันความก็ว่าถึงนั้นเอง เรียกว่าทังถึง

ทองเกรยิบ นันคือแปนชื่อแห่งทองอย่างหนึ่ง

ทองเทยัว นันคือว่าเทยัวนั้นเอง เรียกว่าทองเทยัว

ทองน้า นันคือดยไปไนแก่นั้น เรียกว่าทองน้า

เทืองประเทือง นันความว่าทวนิโหว เหมือนกัน

ทุกว่ายกประเทืองขึ้นได้หฤ ๆ ไม่ได้

เพ็งบันเพ็ง นันความเหมือนกับบันเพ็งเหมือนกัน

ทกะกอน นันคือว่ามือสี่ยมือ

ทกะมาก นันคือเกื่อนสี่เกื่อน

ทคमित นันคือธรรมสี่ประการ

ทคสิด นันคือสิดสี่ประการ

ทอกพระเนกร นันคือแลดูเป็นคัมภีร์

ทอนโศ นันคือพัน ตามชาติ

ทอนกั นันความเหมือนกันตารเหมือนกัน

ทอนไร่ นันความเหมือนกันทักทานเหมือนกัน

ทอนมดทิน นันความเหมือนกันมดทินเหมือนกัน

ทอนใจ นันความว่าใจค่อยขึ้นขึ้นน้อยหนึ่ง เรียกว่าท่น

ใจเหมือนคัมภีร์ว่า ใจค่อยขึ้นใจขึ้นน้อยหนึ่งแล้ว

ทอนทะวี่ นันคือกลองสุวรรณค์ ตามชาติ

ทอนเกลจ นันคือย่อนเกลจนั่นเรียกว่าทอนเกลจ

ทอนกลบ นันคือย่อนกลบมานันเรียกว่าทอนกลบ

ทอนทบ นันความเหมือนกันทอนกลบเหมือนกัน

ทอนชว นันคือเป็นชื่อแห่งเทยีนอย่างหนึ่ง ที่เขา

ทำยาน้อยอย่างหนึ่ง

ทอนคัม นันคือเป็นชื่อแห่งเทยีนน้อยอย่างหนึ่ง

เทยีน นันความเหมือนกันสะเทยีนเหมือนกัน

เทยีน นันความเหมือนกันบลเทยีนเหมือนกัน

ทอนบี่ นันความเหมือนกันบี่เทยีนเหมือนกัน

ทอนบี่ นันความเหมือนกันทอนบี่เหมือนกัน

ทูนเทียบ นันคือเป็นชื่อแห่งของบุคคลพระอหยังหนึ่ง

ทูนตระ นันคือเป็นชื่อแห่งเครื่องเกียนอย่างหนึ่ง

เทียบประเทียบ นันความเหมือนกันเทียบเหมือนกัน

เทียบเทียบ นันความเหมือนว่าเปรียบกัน เหมือน

คำพูดว่าคนนั้นมีภาคไม่เทียบเทียบถึงผู้หนึ่ง

ทูนจิตใจ นันคือว่าเปลวไฟ ทามชาติ

ท่อมกระท่อม นันความเหมือนกันกระท่อมเหมือนกัน

เทียบกะเทียบ นันความเหมือนกันกะเทียบเหมือนกัน

ท้าวแท้มค นันคือคนยังผีให้เท่านั้น เรียกว่าท้าวแท้มค

ท้าวตี นันความว่าวิ่งเร็วนัก เหมือนคำพูดว่าท้าว

นันท้าวตีนัก

ทัว นันคือทัวไปแลทัวกัน เหมือนคำพูดว่าแปน

ไปทัวแลให้ทัวกันแลทัวติด

ทัวติด นันความเหมือนกันทัวเหมือนกัน

ทวก นันความเหมือนกันชวกเหมือนกัน

แกวก } ความเหล่านี้ไปดูเอาที่อักษรชนั้นไว้

ทวอก }

ทภพ
 ทภก
 ทภข
 ทภณ
 โทภม

} คตมเล่านี้ ไปดูเอาที่อักษรชนนี้เถิก

ทภค นั่นคือแม่นม คตมบาฬี
 ทภคชา นั่นก็ว่าแม่นมเหมือนนกมัน
 ทภค นั่นคือแผ่นหิน คตมบาฬี
 ทภคตโร นั่นคือว่าเขมพลน คตมบาฬี
 ทภคระมา นั่นคตมเหมือนนกกับทภคระมาเหมือนนกมัน
 ทภค นั่นคือตกตาว คตมบาฬี
 ทภคณ นั่นคืออะชิทันนั้นเอง
 ทภคปะติ นั่นคือว่าแปนใหญ่ คตมบาฬี
 ทภคตี นั่นคตมเหมือนชิปะตีเหมือนนกมัน
 ทภค นั่นคือควน คตมบาฬี
 ทภคตีกท นั่นคือแปตวไฟ คตมบาฬี
 ทภค นั่นคือเทอียง คตมบาฬี
 ทภคษรี นั่นคือกองแห่งทภค คตมบาฬี

ตระไว น้้นกัทลโไว้ คามซาพี

ตระฉี น้้นกัอว่แม่่นกัฉี คามซาพี

ตระพล น้้นกัคามเหมื่อนนทระพลเหมื่อนกัฉี

ตระมา น้้นกัคามเหมื่อนนกับตระมาเหมื่อนกัฉี

ตระมาน น้้นกัคามเหมื่อนนกับตระมานเหมื่อนกัฉี

ตค น้้นกัคือตค ๗ มี ๔ คือปะเทอิตคคกัฉี ๑

สไปตค คือตคหน้ ๑ เกโซตคคือตคไฟ ๑

สโยตค คือตคคูลม ๑

ตารพะกร น้้นกัคือไม้ท้าว เปนคักกระษักร

ตวมะ น้้นกัทว่ตวม

ตวมม้ง น้้นกัทว่ตวมเหมื่อนกัฉี

ตวมโวกท น้้นกัคือโวกทแห่งตวม

ตวมอรรถ น้้นกัคืออรรถแห่งตวม

ตวมภาค น้้นกัคือที่ที่ท้โไว้สูง สำทรมสำแกงตวมน้้น

เรยีกว่ตวมภาค

น้้นกัน้อยทน่ น้้นกัคือเปนคันทหย่งทน่ เรยีกว่คัฉี

น้้นกัน้อยทน่

น้้นกัคช น้้นกัคือน้้นกัคชน้้น เรยีกว่น้้นกัคช

หน้าท้าว นั่นคือผัดคินนั่นเอง เรียกว่าหน้าท้าว

หน้า

หน้าท้าว นั่นคือบันฑูเลียงเรียกว่าหน้าท้าว

หน้าท้าว นั่นคือหน้าท้าวเป็นนวงนวมนั่น เรียกว่าหน้าท้าว

หน้าบ้าน นั่นคือประเทศที่ทั้งหน้าเรือนนั่น เรียกว่าหน้าบ้าน

หน้ารัก นั่นคือเป็นอาการที่จะนำมาซึ่งความรักช นั่นเรียก
ว่าหน้ารัก เหมือนคำพูดว่าหญิงคนนี่หน้ารักหนัก

หน้าเอนก นั่นความก็เหมือนกับหน้ารักเหมือนกัน

หน้าแปน นั่นคือแปนคนหัวเราะมากแปนคั้นนั่นเรียกว่าหน้า
แปน เหมือนคำพูดว่าหญิงคนนี่หน้าแปนหนัก

หน้าพระตาน นั่นคือที่ๆ เป็นที่สถานมทอกพระเนกร์ของกระษัตริ์
นั่นเรียกว่าหน้าพระตาน

หน้าท้าว นั่นคือคนมีหน้าไม่บริสุทธิปรกติ กุศริ์กำมมวไป
นั่นเรียกว่าหน้าแปนท้าว เหมือนคำพูดว่าคนนั่น
กุหน้าแปนท้าวทำไปไม่เหมือนกันแต่ก่อน

หน้าไม้ นั่นคือเป็นชื่อแห่งอาวุธอย่างหนึ่งคล้ายกับทวนนั่น

หน้าใหญ่ นั่นคือหน้าไค่นั่น เรียกว่าหน้าใหญ่

หน้ายก นั่นคือว่าหน้าไป ทามบาฬี

หน้าสอง นั้นคือว่าหน้าใจบนนั้นเองเรียกว่าหน้าสอง
 นาสิก นั้นคือจะมุก ทามบาฬี
 นิกโย นั้นคือเป็นชื่อแห่งธรรมอย่างหนึ่ง
 ฉิม นั้นคือเขียว ทามบาฬี
 ฉิระก นั้นคือทาสะกหมีไก่ ทามบาฬี
 นิกัมไพ นั้นคือว่าสเฮว ทามบาฬี
 นิกถา นั้นคือว่าหลับ ทามบาฬี
 ฉินะโท นั้นคือเสียงมีก้อง ทามบาฬี
 ฉิตะยา นั้นคือว่าเย่เรือนกว่า ว่าที่อยู่กว่า ทามบาฬี
 ฉิเวตม์ นั้นคือว่าที่อยู่กว่า เรือนกว่าฉิเวตม์กว่า ทามบาฬี
 ฉิสโต นั้นคือว่าเขย่งขึ้น ทามบาฬี
 ฉิพพาน์ นั้นคือว่านิพพาน ว่ากับสังขาร ทามบาฬี
 ฉินุมิตร นั้นคือความเหมือนกันกับนิมิตรเหมือนกัน
 ฉิริยบาล นั้นคือคนรักเขาซึ่งพระภิกษุ เรียกว่าฉิริยบาล
 ทามบาฬี
 ฉินายน์บาท นั้นคือความเหมือนกันกับฉินายน์เหมือนกัน
 ฉินาษไริ นั้นคือความเหมือนกันกับฉินาษเหมือนกัน
 ฉินะเพชฺฐ นั้นคือเพชฺฐรพลอยเขียวอย่างหนึ่ง

นิคม นันคือบ้านเลขเมืองน้อยนั้น เรียกว่านิคม

นิกรมรุ นันคือแปนชื่อแห่งคนพวกหนึ่ง

นุชนารก นันคือแปนคำเรียกซึ่งหญิง แปนคำในหนังสือ

นุชน้อง นันคความเหมือนกับนุชนารกเหมือนกัน

นุประโม นันคความเหมือนนุประโมเหมือนกัน

ทนต์ นันคือทนต์เล็ก ๆ ที่มีปากเหมือนขากทนต์

แต่มีกลิ่นกายเหม็นนักนั้น เรียกว่าทนต์

ทนต์ปก นันคือทนต์ทิว ๆ ที่มีรอยไต่ทองนาคแปนกัน

นันเรียกว่าทนต์ปก

ทนต์หวง นันคือทนต์เล็ก ๆ ที่อยู่ทีเรื้อนแปนกันนั้น

เรียกว่าทนต์หวง

แม่นอน นันคความว่าทำไมพลังพลากแปนกันนั้นเรียก

ว่าแม่นอน เหมือนคำพูดว่าทำไมได้แม่นอน

ทีเกี่ยวไม้พลังพลากหลงลืมเลย

แม่ฉิ่ง นันคือไม้ไผ่กายแล้ไม่พคนันเรียกว่าแม่ฉิ่ง

เหมือนคำพูดว่าคนมันแปนลมแม่ฉิ่งไป

ไทน นันแปนคความถามว่าที่ไทนแห่งไทน

ทนต์ นันแปนสร้อยความของส้มนัน เรียกว่าส้มทนต์

เหมือนคำพูดว่ากินเข้าอิ่มหน้าแล้วหฤ

น้ำกะทิ นั่นคือน้ำที่คั้นออกจากมะพร้าว นั้น เรียกว่าน้ำกะทิ

น้ำกรรข นั่นคือเป็นชื่อแห่งน้ำที่เขาทิ้งอย่างหนึ่ง

น้ำขม นั่นคือเป็นชื่อแห่งน้ำ ที่ทำให้เปรี้ยวอย่างหนึ่ง

น้ำตาล นั่นคือน้ำหวานที่ทำออกจากต้นตาลนั้น เรียกว่าน้ำตาล

น้ำทอง นั่นคือเป็นชื่อแห่งของสิ่งหนึ่งที่เขาทำยานั้น

น้ำท่วม นั่นคือน้ำมากไหลท่วมสิ่งต่าง ๆ มีแผ่นดินเป็น

ต้นน้ำนั้นก็เรียกว่าน้ำท่วม เหมือนคำพูดว่าวันนี้

น้ำท่วมแผ่นดินนั้น

น้ำหมาก นั่นคือน้ำที่ออกจากปากแห่งคนกินหมากนั้น

เรียกว่าน้ำหมาก

น้ำมูก นั่นคือจิมกนั้น เรียกว่าน้ำมูก

น้ำเหลือง นั่นคือน้ำที่ออกจากแผลเปื่อยไห้หนักก็

ออกจากกายแห่งคนที่ตายเหินน้ำก็ เรียกว่าน้ำเหลือง

น้ำตายเนยิว นั่นคือเป็นน้ำตายที่ขึ้นที่เนยิวนั้น

เรียกว่าน้ำตายเนยิว

น้ำว นั่นคือเป็นชื่อแห่งกล้วยอย่างหนึ่ง

น้ำสรวา นั่นคือความเหมือนกับน้ำพระพิพิทเหมือนกัน

พระนันทก นันคือเป็นชื่อแห่งสระโบกโศระณีแห่งหนึ่ง

พระนพละพิ นันคือกะเทย ตามบาท

พระมคการ นันคือไหว ตามบาท

พระระ นันคือว่าคน ตามบาท

พระเทพเทว นันคือเทวดาเป็นใหญ่กว่าชน ตามบาท

พระระสีเท นันคือว่าพระพุทธรูป ตามบาท

พระเวก นันคือความก็เหมือนกับพระระเหมือนกัน

พระวัค นันคือความเหมือนพระระเหมือนกัน

พระภธิบถี นันคือว่าเป็นใหญ่กว่าชน ตามบาท

พระเรนธร นันคือความเรือกว่าพระษคร

พระเรนสุน นันก็เรือกว่าพระษครเหมือนกัน

พระระนิท นันคือเป็นแห่งของอย่างหนึ่ง

นักเทศ นันคือพระสงฆ์ที่จำแวงธรรมนันเรือกว่านักเทศ

เหมือนคำพกว่า ท่านองค์นันท่านเป็นนักเทศ

นักเทศรณที่ นันคือเป็นชื่อแห่งคนพวกหนึ่ง

เหมือนกับพภทมนัน

นักบุญ นันคือว่าคนทำบุญมากนัน เรือกว่านักบุญ

นักเรียน นันคือคนเรียนหนังสือมากนันเรือกว่านักเรียน

มากมาย นั่นคือพหูพจน์ ตามมาพี
 มากสมพงษ์ นั่นคือมากที่แยกผิวแยกกันนั้นเรียกว่ามากสมพงษ์
 นึกถึง นั่นคือนึกถึงใจในใจนั้นเรียกว่านึกถึง เหมือน
 คำพูดว่า นึกถึงใจในใจนึก
 นึกไปนึกมา นั่นความว่านึกบ่อยๆ นั้นเรียกว่านึกไป
 นึกมานั่นคือคิดไว้นั่นเอง
 นึกหา นั่นคือคิดหาตัวเอง เรียกว่านึกหา
 นึกสนุก นั่นคือว่าสนุกนั่นเอง เรียกว่านึกสนุก
 นึกอเนก นั่นคือว่าอะเนกนั่นเอง ความว่ามากตามมาพี
 นอกกว่า นั่นความว่าเหลือกว่านั้นเรียกว่านอกกว่า
 เหมือนคำพูดว่านอกกว่านั้นเหลือกว่านั้นเอาให้
 แก่คนนั้น
 นอกจาก นั่นความก็เหมือนกับนอกกว่าเหมือนกัน
 นอกความ นั่นคือที่มีไต่อยู่ในความนั้นเรียกว่านอก
 ความ เหมือนคำพูดว่าเรื่องนี้มีไต่อยู่ใน
 ความอยู่นอกความต่างหาก
 นอกแคะ นั่นคือมีไต่อยู่ในแคะนั้น เรียกว่าอยู่นอกแคะ
 นอกเพื่อน นั่นคือมีไต่อยู่ในฝูงเพื่อนนั้น เรียกว่านอกเพื่อน

ทหนัก น้้นความที่ไม่ได้ขยับเรียกว่าทหนัก เหมือนกัน

ทุกว่าคนหุทหนักพคช่วรก่ไม่ไค่ขยับเลย

พคกถน น้้นความก้เหมือนพนชเหมือนกัน

นงเยา น้้นความก้เหมือนพนชเหมือนกัน

นงโพท น้้นความก้เหมือนนงนชเหมือนกัน

น้่งเล่่น น้้นความเหมือนกันน้่งเหมือนกัน

ทหนักสี่ฝัก น้้นคือหน้่งสี่ที่ฝักกนอื่นให้มาให้น้้น

เรียกว่าทหนักสี่ฝัก

ทหนัก น้้นคือเป่นชื่อแห่งเสียงอย่างหน้่ง เหมือนกัน

เสียงแห่งระฆังน้้น

ทหนัก น้้นความก้เหมือนทหนักเหมือนกัน

นงนารรถ น้้นความก้เหมือนนงคกถนเหมือนกัน

ทหนักใจ น้้นคือใจเป่นหน้่งน้้นเองเรียกว่าทหนักใจ

น้่งไค่ น้้นความเหมือนกันน้่งเหมือนกัน

น้่งใส น้้นคือสองใสเป่นเงาขึ้นมา เหมือนกันทรว

สี่คชแล่นน้่งสองเป่นใสน้้น เรียกว่าน้่งใส

เหมือนกันทุกว่าทรวสี่คชน้่นสองน้่งใสน้่ง

น้่งน้อย น้้นความว่่าเล็กเหมือนกันทุกว่่าเจ้าน้่งน้อยของที่

นอง น้นความว่ามากกว่าท่วม เหมือนคำพูดว่า
เกือบ ๑๑ น้นนอง

นองยก น้นความเหมือนนกับนองเหมือนนกับ

ทนองตททท น้นความเหมือนนกับทนองบั้งเหมือนนกับ

เหนียงคอ น้นความเหมือนนกับเหนียงเหมือนนกับ

ทนคกกำหนด น้นคือกำหนดน้นเอง

นาคกกถาย น้นความว่าทำกิริยาอาการเต็มชๆ น้นเรียก
ว่านาคกกถาย เหมือนนกับทช้งทามเค็รน้น

ทนาคอะหนาค น้นความพูดว่าหนักกลหนัก เหมือนนกับ

พูดว่าเทาหนักนที่น้นคอะหนาคหนัก

นิจะรังกถ น้นความเหมือนน นิจกถเหมือนนกับ

นวกเท้ น้นคือกระทำให้เมคเท้ออกจากกันเท้ กล้วยคิน

คทายแลวแลคนยก์เยียบน้นเรียกว่านวกเท้

นวกพ้น น้นความเหมือนนกับนวกเหมือนนกับ

นนทะไกร น้นคือเป็นชื่อแห่งยักษคณหนึ่ง

นนทะจิกร น้นก็เป้นชื่อแห่งยักษคณหนึ่ง

น้นแน่ น้นคือเป้นคำบอกว่ายู่ที่น้นแน่ อยู่ทีไ่่นนแน่

น้นไร น้นคือเป้นคำกล่าวหลายสิ่ง เหมือนนกับว่า

สิ่งนี้ใช้สิ่งนี้ใช้

เนื้อมีไสต น้้นความเหมื่อนกันเนื้อมีไสต

นบพอบ น้้นคือว่าอ่อนนบมเท้ไปน้้นเรยีกว่านบพอบ

เท้ไป เหมื่อนค้ทุกกว่าคนน้้นนบพอบเท้มาท

ภา

นพะ น้้นคือว่าเท้

ทนิบน้้นเท้ น้้นคือบิบเท้ซึ่งน้้นเรยีกว่าทนิบ

น้้นเท้

แนบซิก น้้นความเหมื่อนกันแนบเหมื่อนกัน

นมแน้ว น้้นคือว่าแนวกเรยีกว่านมแน้ว เหมื่อน

ค้ทุกกว่าแน้วพนม

นมภซี้ท น้้นคือเปนชื่อแห่งค้หนึ่ง อหนึ่งคือ

เปนชื่อแห่งกถวยอย่างหนึ่ง

น้้นเนื้อ น้้นคือเนื้ออ่อนน้้นเอง เรยีกว่าน้้นเนื้อ

เหมื่อนค้ทุกกว่า แม่เนื้อของท

นมของ น้้นคือว่าน้้นเขาของเท้ไปกถได้เขาเน้นเรยีกว่า

นมของ เหมื่อนค้ทุกกว่านมของไปให้เขา

น้้น น้้นคือเบื้อยเหมื่อนค้ทุกกว่าของน้้นน้้นเบื้อยแล้ว

นายทะเบียน นั่นคือคนสำหรับเที่ยวทะเบียนนั้น เรียก

ว่านายทะเบียน

นายทะเบียน นั่นคือทะเบียนนั้นเอง

นิว นั่นคือนิวกับนิวมีอนัน เรียกว่านิว

นิวหน้ นั่นคือกระทำให้หน้เข้าอย่างหนึ่ง เหมือน
กับหน้แห่งคนที่กินขนมอันเปรี้ยวหนักนั้น

แนวแนว นั่นความเหมือนกันแนวเหมือนกัน

น้อยใจ นั่นคือโทมนต์ใจนั้น เรียกว่าน้อยใจ เหมือน

คำพูดว่าช้าน้อยใจนัก

น้อยหนึ่ง นั่นความเหมือนกันน้อยเหมือนกัน

เนื้อแท้ นั่นคือไม่มีสิ่งอื่นปนมีแต่เนื้อ ถึงเคยว่านั้นเรียก
ว่าเนื้อแท้ เหมือนคำพูดว่ามีแต่เนื้อแท้

ทั้งนี้ไม่มีสิ่งอื่นปนเลย

แนว นั่นความเหมือนกันแนวเหมือนกัน

หนอ นั่นคือเป็นความสงสัย เหมือนคำพูดว่า
อย่างไรหนอ เช่นไรหนอ

บุคคลิกทาน นั่นคือให้จำภาวะบุคคลนั้น เรียกว่าบุคคลิก
| ทาน ทานบาป |

บุหลัน นั่นคือเป็นชื่อแห่งคันทองหนึ่ง
 |
 บุ นั่นคือเกาะคือคือทขบนี้เรียกว่าบุเหมื่อนกับ
 |
 บุขนิเป็นคันทันนี้เรียกว่าบุ เหมื่อนคำพูดว่า
 | ทำจะชื่อจันบคักไยหนึ่ง
 |
 บุหล่อ นั่นคความเหมื่อนกับบุเหมื่อนกัน
 |
 เบ็บัก นั่นคความเหมื่อนกับแบเหมื่อนกัน
 |
 แบมือ นั่นคความเหมื่อนกับแบเหมื่อนกัน
 |
 ไปฎก นั่นคความคือว่าลูก ตามบาฬี
 |
 เขาใจ นั่นคือใจค้อยยังชีวิขึ้นน้อยหนึ่งเรียกว่าเขาใจ
 |
 | อนึ่งคือใจไม่หนักหนัก ก็เรียกว่าเขาใจ
 |
 ขะกาน นั่นคือประเทศที่อยู่ได้แผ่นดินนั้นเรียกว่าขะกาน
 |
 บรีคน นั่นคือปนกันแท้เรียกว่าบรีคน เหมื่อนคำ
 | พุคว่าบรีคนปนกันแท้
 |
 บรีเฉก นั่นคือกำหนด ตามบาฬี
 |
 บรีท นั่นคือว่ากลกพระอาทิตย์
 |
 บรีกสนัง นั่นคือว่าท ว่าท ว่านิยม ตามบาฬี
 |
 บรีมตทน นั่นคือว่ากลมรวม ตามบาฬี
 |
 บรีโยถาร นั่นคือว่าที่ลูก ตามบาฬี

ปวิธก นันคือว่าสภาวะขมขม ทามบาท
ปะระ นันคือว่าอื่น ๆ ๆ ทามบาท
ปะเทรยบ นันคือเป็นชื่อแห่งข้อนอย่างหนึ่ง
เปิกขาน นันคือความเหมือนกันกับขานเหมือนกัน
บงกช นันคือเป็นชื่อแห่งข้ออย่างหนึ่ง
บงเก็ช นันคือความเหมือนกันกับเก็ชเหมือนกัน
บงกส นันคือเป็นชื่อแห่งเมือง ๆ หนึ่ง
บงควร นันคือความเหมือนกันกับควรเหมือนกัน
บงเทลลอม นันคือปลอมแนบเข้ามานันเรียกว่าบงเทลลอม
เหมือนคำพูดว่า คนนันบงเทลลอมเข้ามาถัก
เฮาของ ๆ เภาไป
บงอาย นันคือปกปิดเสียซึ่งความอายนันเรียกว่าบงอาย
ขางบั้ง นันคือความเหมือนกันกับขางเหมือนกัน
บง
| นันคือความเหมือนกันกับกะบงเหมือนกัน
|
แบ่งภาค นันคือแบ่งส่วนมานัน เรียกว่าแบ่งภาคมา
ข้อห นันคือหุนันเอง
เป็ง นันคือเงยหน้าขึ้นคนนัน เรียกว่าเป็งเหมือน
กับวัวควายมันเป็งคนนัน

บาทกรวี นันคือกระทำที่ทะเล เป็นคนให้ตึกกับมือช่วย
เนื้อนั้นเรียกกว่าบาทกรวี เหมือนคำพูดว่า
บาทกรวีทะเลเสียแล้ว เสาไปบาทกรวีเสียใหม่

บาทกรวีชา นันคือหญิงบ้านเรอ ซึ่งท้าวว่าเมื่อยตามบาท

บาทกรวีชา นันคือว่ามะทาคโลกทั้งแล้ว ตามบาท

บ้าย นันคือเจียนคือตึกกว่า คือกระทำด้วยปากให้
เป็นสำคัญกว่าก็เรียกว่าบ้าย เหมือนคำพูดว่า
เฮาขวานบ้ายมันเสีย แลเขาบ้ายปากว่ากระไร

เบือชัวเดชัวดก นันความเหมือนกันเบือเหมือนกัน

เบือหน่าย นันความเหมือนกันเบือเหมือนกัน

บอหึ่ง นันว่ามากด้วยใจหลังเรียกว่าบอหึ่ง

บาศิปะทะ นันคืออันแรมคำหนึ่ง ตามบาท

บาศิโมกข์ นันคือเป็นชื่อแห่งธรรมอย่างหนึ่ง

บาศิทันตะกะ นันคือน้ำล้างเท้า ตามบาท

บาศิพนัง นันคือว่าเท้า ตามบาท

บาศิณี นันก็ว่ามือ ตามบาท

บาศิมา นันคือว่าแป้นบาทกว่า ตามบาท

บาศิไพไล นันคือว่าทวยในพระเจ้า ตามบาท

บ้ากจิโก นั่นคือว่าแพ้แก่พระศาสดา ตามบาป
 บ้าระบ้าก นั่นคือว่ามีได้สารีซึ่งคน ตามบาป
 บ้าปะโก นั่นคือความเหมือนนกกับบ้าปะกะเหมือนนกกับ
 บ้าค นั่นคือว่าคคกกับกกว่า จันชมกับกว่า ตามบาป
 บ้าหะกิง นั่นคือว่าพ่ง ตามบาป
 บ้าหา นั่นคือว่าโลภ ว่ากันทว่าปภณตามบาป
 บ้าลาท นั่นคือฉนั้นเองเรียกว่าบ้าลาท
 บ้ากิง นั่นคือว่าคิมกิน ตามบาป
 ป่มา นั่นคือภาวะแห่งหอย ว่าผู้หอย ตามบาป
 ป่ปค นั่นคือปคฉนั้นเอง
 ป่ปค นั่นคือว่าผู้หอย ตามบาป
 เข้เล่น นั่นคือความเหมือนนกกับเข้เหมือนนกกับ
 เข้บก นั่นคือเข้ซึ่งนกช่วยกลองเข้เป็นคณฉนั้น
 เรียกว่าเข้บก
 ปะกัก นั่นคือเป็นชื่อแห่งพภอย่งหนึ่งเรียกว่าพภ
 ปะกัก
 ปะหงบ นั่นคือความเหมือนนกกับปะหงบปะหงอนเหมือนนกกับ
 ปะค นั่นคือคักกกว่า คือกระทำไว้ทั้งในไม้เขาออก

ก็ว่า ก็เรียกว่าประจุ
ประจุ นั้นคือว่าประจุใจนั่นเอง คือว่าแท้จริงของทั้ง ๆ นั้น
ตามบาทที่

ประจำโทษ นั้นคือคนสำหรับทำโทษนั้น เรียกว่าคนประจำ

โทษ เหมือนทำพดก่า คนนั้นเป็นคนประจำโทษ
ประจัน นั้นความว่าคู่ต่อกัน เรียกว่าประจันชานกันเหมือน

ทำพดก่า ทำไปประจันชานต่อกันเขาในเวลารับนี้

ประจันใจ นั้นความเหมือนกันกับประจันเหมือนกัน

ประจันโทษ นั้นคือเวลาแท้ ตามบาทที่

ประจัน นั้นความเหมือนกันกับประจำเหมือนกัน

ประหประติ นั้นคือว่าเมื่อย ตามบาทที่

ประโช นั้นคือว่าหนทาง ตามบาทที่

ประทโทษ นั้นคือว่าร้อน ตามบาทที่

ประทะติ นั้นคือว่าคนเถียงกัวยทั่ว ตามบาทที่

ประนทก นั้นความเหมือนประทกเหมือนกัน

ประทกยังเล่น นั้นคือเป็นชื่อแห่งสิ่งหนึ่ง ที่เขาทำ

สำหรับให้แตกจึงนั้น เรียกว่าประทกยัง

เล่น เหมือนกับประทกจึงนั้น

ปราสาทไป นั่นคือเครื่องเรือนในภพหลัง ทามบาฬี

ปรัย นั่นคือว่าเกลือ ทามบาฬี

ปรากร นั่นคือว่าที่นอนกว้าง เครื่องสากกว้าง ทามบาฬี

ปราสาทหินไท่ นั่นคือว่าเสาของ ว่าสายลม ทามบาฬี

ปัดะพี นั่นความเหมือนปัดะวีเหมือนกัน

ปัดะไหม นั่นคือว่าถนิมกว้าง ภาสีกว้าง ทามบาฬี

ปัดะฮาวะ นั่นคือว่าหมัก ทามบาฬี

เปกนั นั่นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง มีรูปเหมือน
เปกนัแต่ว่าบินได้เหมือนนกกาอย่างหนึ่ง

ไปคละนิกลิ นั่นคือว่าไม้เข็งเนื้อ ทามบาฬี

ป็นทัย นั่นความเหมือนกับป็นเหมือนกัน

ป็นบั้ง นั่นคือทำทิวาเป็นคนถือศรถือศกตินั้นเรียกว่า
ทำป็นบั้ง เหมือนคำพูดว่าคนนั้นทำป็นบั้งนัก

ป็นเกลา นั่นความเหมือนกับป็นเหมือนกัน

ป็นไฟ นั่นคือป็นยิงนั่นเอง

ป็นยา นั่นคือธนูแดงไม้บั้น เรียกว่าป็นยา

ป็นโฉน นั่นคือเป็นคำสยไสย เหมือนคำพูดว่า
ป็นโฉนพั้งเปนอย่างนั้น

เป็นทกข นั่นคือใจไม่เป็นคนกั้นนั่นเรียกว่าเป็นทกข

เป็นนิจ นั่นความที่เข้าไปเสมอเป็นคนกั้นนั่นเรียกว่า

เป็นนิจ เหมือนคำพูดว่าคนนั้นทำบาปเป็นนิจ

ไม่ยกก็ไม่ขอลเลย

เป็นหนักเป็นหนา นั่นความที่มากเหมือนคำพูดว่าของ

สินนี้ของเขามีเป็นหนักเป็นหนา

เป็นโรย นั่นก็เป็นคำถามเหมือนกัน เหมือนคำพูดว่า

เองเป็นโรยจึงร้องไห้

เป็นตลก นั่นคือมีตลกนั่นเองเรียกว่าเป็นตลกเหมือน

คำพูดว่าไปคราวนี้มีตลกมีทกขอยู่หกๆ

เป็นสูญ นั่นคือมีสูญนั่นเอง เรียกว่าเป็นสูญ

ขำระ นั่นคือว่าจอมแม่ ตามบาท

ขำจก นั่นคือเกือบ เหมือนคำพูดว่าเกือบจกกับนี้โดย

แต่ขำมวอย

ป้อมกระป้อม นั่นความเหมือนกับป้อมเหมือนกัน

ไปะ นั่นคือวิธีที่เขาทำคิกปลาในทะเลนั่นเรียก

ว่าไปะคิกปลา

ปรกณ นั่นคืออยากได้นั่น เรียกว่าปรกณ

ปรีทฎาณ นีนความเหมือนปรีทเหมือนกัน
ปรีแยบ นีนความเหมือนปรีทเหมือนกัน
ปรีอิน นีนคืออินนีนเอง เรียกว่าปรีอิน เหมือนคำ
พูดว่ามันปรีอินไปโน่นแล้ว
แปร นีนคือลมแลซอน เรียกว่าแปร เหมือนคำ
พูดว่าเรื่อนี่มันแปรไปแล้ว
แปรแน่ นีนความวักกลับกลายเป็นแน่แน่ เรียกว่า
แปรแน่ เหมือนคำพูดว่ามันแปรกลับเป็นแน่แล้ว
ประ นีนคือประพรมควยน้ำกว่า ว่าขอมคำซึ่งแท้
ก็ว่าก็เรียกว่าประ เหมือนคำพูดว่าเอาน้ำ
ประลงแลเอาแท้ประลงเสีย
ประกน นีนความเหมือนนายประกนเหมือนกัน
ประกองคว นีนความเหมือนประกองเหมือนกัน
ประกา นีนคือเหมือนหงฟลายเฮงาทองแท้ประกนนีน
เรียกว่าประกา เหมือนคำพูดว่าหงมันประกากน
ประจบ นีนคือหวบาคที่ต่อกันนีนเรียกว่าหวบประจบ
เหมือนคำพูดว่า ที่หวบประจบนีนยังห่างอยู่
ประจบประแจง นีนคือเหมือนคนไม่รู้จักกัน

แต่เขาไปพบปากใครจให้เขาชอบแก่ตัวนี้
อย่างนี้แต่เรย์กว่าประจบประแจง

ประกง นัยความว่าเลยิง รักเขาเรย์กว่าประกงเหมือน
คำพูดว่าประกงเลยิง รักเขาไว้

ประคิต นัยคือกระทำบ้นจงให้งามนัย เรย์กว่าประคิต
เหมือนคำพูดว่าเขาทำประคิตบ้นจงคีนิก

ประทม นัยความว่านอน เป็นคำกระษัตร์

ประทง นัยความเหมือนนกับปะทงเหมือนกัน

ประเทยบ นัยความเหมือนปะทบเหมือนกัน

ประนม นัยคือประนมกอน คือยกมือไหว้นัย

ประไพ นัยความว่างาม เหมือนคำพูดว่างามประไพ

ประรม นัยความเหมือนปรกรพย์เหมือนกัน

ประเวประวิง นัยความว่าอิกพลัวไปเรย์กว่าประเวประวิง
เหมือนคำพูดว่า คนนัยเขาทำประเวประวิง
อิกพลัวไปที่เคยอ

ประหวคประหวง นัยความก็เหมือนประเวประวิง
เหมือนกัน

ประสม นัยคือปนกันแต่เรย์กว่าประสมกัน

ประลึก นั้นคือไม้แก่นที่เขเตลาคสังวเรือเป็นต้นนั้น
เรียกว่าไม้ประลึก

ประองค นั้นคือประพรมกยค้วยน้ำเป็นต้นนั้น เรียกว่า

ประองค เป็นค้ำกระษักร

ปรองค } นั้นคือว่าแก้ม เป็นค้ำกระษักร
ปรองคสี }

ปรองคโต } นั้นคือว่าแก้ม เป็นค้ำกระษักร
ปรองคมาก }

ปรองค นั้นคือเป็นชื่อแห่งค้ำอย่างหนึ่งเรียกว่าค้ำมะปรอง

ปรองคจาก นั้นความเหมือนกันปรองคเหมือนกัน

ไปรณปรองค นั้นความเหมือนกันไปรณเหมือนกัน

ปรองคอ่อน นั้นคืออ่อนปรองคนี้เอง

ปรองคความ นั้นความเหมือนปรองคเหมือนกัน

ปรองคว่า นั้นความเหมือนกันปรองคเหมือนกัน

ปรองค นั้นความว่าพุกกามีไว้แต่ยังไม่แน่นอนนั้น

เรียกว่าปรองค เหมือนค้ำพุกว่าเขาพุกปรองค

ไว้แต่จเขาแน่นังไม่ได้

ปรองค นั้นคือฝนคกมีเมกหนักน้อยหนึ่งนั้น

เรียกว่า ฝนตกปรอย ๆ

เปราะหอม นั่นคือก้นเปราะที่มีกลิ่นหอมอย่างหนึ่ง

ปลอก นั่นคือความว่าบ่อย ๆ เหมือนคนทำพูดว่า เจกคนนั้น
มันกินเข้าปลอกไปยงค์

ปลีก นั่นคือความเหมือนกับแปลกเหมือนกัน

แปลกใจ นั่นคือปลากใจนั้นเรียกว่าแปลกใจ เหมือน
คำพูดว่าทำแปลกปลากใจนัก

แปลกหน้า นั่นคือว่าผิดหน้านั้นเรียกว่าแปลกหน้า

เปลือกเตก นั่นคือกะตองเท่านี้เอง

ปลองใจ นั่นคือความเหมือนกับปลองเหมือนกัน

ปลิง นั่นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์อย่างหนึ่ง คล้ายกับ
தாகเหมือนกัน

เปลง นั่นคือความเหมือนกับปลิงเปลงเหมือนกัน

ปล้องคอ นั่นคือรอยคอที่เป็นคั่น ๆ ไปนั้นเรียกว่าปล้องคอ

ปลอกไปด นั่นคือความเหมือนปลอกเปลืองเหมือนกัน

ปลิ้นปลอก นั่นคือความว่าเป็นคนรู้หลบรู้หลีกเป็นคนนั้น

เรียกว่าปลิ้นปลอก เหมือนคนทำพูดว่าคนนั้น

มันปลิ้นปลอกดีนัก

ปล้ำ นึกความเหมือนกับปล้ำเหมือนกัน
 ปลายมือ นั่นคือปลายนิ้วมือเรียกว่าปลายมือ
 ปลิว นั่นคือลอยไปทั่วทั้งลมนั่น เรียกว่าปลิวไป
 เหมือนคำพูดว่าลมพัดเขาผ้าปลิวไปโน่นนั่น
 เปลี่ยวเปล่า นึกความเหมือนกับเปลี่ยวเหมือนกัน
 ผ้าเจี๊ยก นั่นคือผ้าที่พันหัวนั่นเรียกว่าผ้าเจี๊ยกหัว
 ผ้าผ่อน นั่นคือผ้าผ่อนเอง
 ผกกู๋ นึกคือสบายกายสบายใจ
 ผ้าสั้นถัก นั่นคือผ้าปูรองนั่งนั่น เรียกว่าผ้าสั้นถัก
 ฝัดะ นึกความเหมือนกับแม่เหมือนกัน เหมือน
 คำพูดว่าฝัดะนั่นแม่นั้นนั่น
 ผู้ทำทูล นึกคือคนถือซึ่งราชสารนั่นเรียกว่าผู้ทำทูลพระ
 ราชสาร
 ผู้รัง นึกคือผู้รักษาเมืองนั่น เรียกว่าผู้รังเมือง
 ผู้หลักผู้ใหญ่ นึกคือผู้ใหญ่ นั่นเอง เรียกว่าผู้หลักผู้ใหญ่
 ผู้ล้ำ นึกคือคนที่สำหรับแปลภาษาต่างๆ นั่นเรียก
 ว่าผู้ล้ำ
 ไผ่ผวน นึกคือใจไปผวนนั่น เรียกว่าไผ่ผวน

ผกโผน นั่นความเหมือนโผโผนเหมือนกัน
 ผกกระเจียบ นั่นคือเป็นชื่อแห่งต้นผกอย่างหนึ่ง
 ผกจอก นั่นคือกันจอกนั่นเอง
 ผก นั่นความเหมือนกะผกเหมือนกัน
 ผกเทศ
 ผก นั่นความคล้ายกับผกเทศเหมือนกัน
 นั่นคือพอให้ไต่ก็ว่า คือเทศให้เฝือไปก็ว่าก็เรียก
 ว่าผกเหมือนคำพูดว่าที่ผกอีกสองสามวันก็
 ผกใส นั่นว่าถกคอง ตามชาติ
 ผกผน นั่นความเหมือนกับผกเหมือนกัน
 ผกวิไล นั่นความเหมือนผกทำเนียบเหมือนกัน
 ผกผาก นั่นความว่างามมีศรีนั้นเรียกว่าผกผากเหมือน
 คำพูดว่าหญิงคนนั้นงามผกผากนัก
 ผกถึงหนาท นั่นความเหมือนผกผกเหมือนกัน
 โผกโผน นั่นความเหมือนกับโผนเหมือนกัน
 โผกทัพ นั่นคือว่าถกคอง ตามชาติ
 ผน นั่นความเหมือนกับผนแปรเหมือนกัน
 ผนผน นั่นความเหมือนกับผนเหมือนกัน
 ผนหน นั่นความเหมือนกับผนเหมือนกัน

ผิวปาก นั้นคือกระแทกซึ่งเสียดังด้วยปากอย่างหนึ่ง

ผลึก นั้นคือความเหมือนกันกับผลึกเหมือนกัน

แสงผลึก นั้นคือความเหมือนกันแสงเหมือนกัน

ผลึกกัน นั้นคือความเหมือนกันกับผลึกเหมือนกัน

ผลึกแผ่น นั้นคือความว่าเป็นทวิไม่ยากมันแอบแผ่

อยู่หนักน้อยหนึ่งนั้นเรียกว่าผลึกแผ่นเหมือน

คำพูดว่ามัน แผ่นผลึกอยู่หนักน้อยเกี่ยวมัน

ไม่ยากเลย

ผลึกแผ่น นั้นคือผลึกกันสองอันนั้น เรียกว่าผลึกแผ่น

เหมือนคำพูดว่าผลึกแผ่นนี้ทำยากนัก

ผลึกเรื้อน นั้นคือความเหมือนกันกับผลึกเหมือนกัน

ผลึก นั้นคือผลึกนี้เอง

ผลึกมี นั้นคือมีนี่เองเหมือนคำพูดว่าคนนั้นผลึกมีนี่

ผลึกกัน นั้นคือกันนี่เอง เหมือนคำพูดว่าคนนั้น

ผลึกกันเขาเครื่องนี้

ผลึกทวิ นั้นคือความเหมือนกันกับผลึกเหมือนกัน

ผลึกฝอย นั้นคือความเหมือนกันกับฝอยเหมือนกัน

ผลึกป นั้นคือความเหมือนกันผลึกปหมอบเหมือนกัน

แฝบ นัยความเหมือนแฝบแฝบเหมือนกัน

ทาสี นัยความเหมือนทาสีเหมือนกัน

ทานร นัยคือสิง

ทาบบ นัยคือเป็นชื่อแห่งทักๆหนึ่ง

ทโยมมาก นัยคือว่าทงอากาศ

ทาสี นัยความเหมือนทาสีเหมือนกัน

ทาสีใด นัยคือฮาใครนั่นเอง

พิกต นัยความเหมือนวิประวิคเหมือนกัน

พิกาน นัยคือฉีกกาดนั้นเรียกว่าพิการ เหมือนหนึ่ง

คือคนช่วยเจ็บทำกรไม่ได้นั้นเรียกว่าคนพิ

กานเหมือนคำพูดว่าคนนั้นเป็นคนพิการไปแล้ว

พิชะ นัยคือว่าถึงแห่งหญิงแลศย ว่าเทศกามบาท

พิชะกม นัยคือเป็นชื่อแห่งบ้านๆหนึ่ง

พิมาภู นัยความว่ามา เหมือนคำพูดว่าพิมาภูมา

คนนั้นเสียให้ตาย

พิสไฟ นัยคือเมียของพิศยนั้น เรียกว่าพิสไฟ

พินิทกร นัยคือบุญที่ได้กระทำแต่ก่อนนั้นเรียกว่า

พินิทกร ทามบาท

- พิษนึ่ง นั่นคือพิษแฉะนึ่งนั่นเอง
 พิษนาค นั่นคือว่าความฉิบหาย ความบาป
 พิษปถย นั่นคือว่ากล่าวเหมือนคำแค้นในหนังสือ
 เหมือนคำว่าคำพิปถยที่เรียกกล่าวไว้
 พิษภณ นั่นคือความเหมือนวิมานเหมือนนก
 พิษภกต นั่นคือความว่ารบการ เหมือนคำพูดว่ามาแก้ง
 พิษภกตกรนแปลก ๆ
 พิโร นั่นคือ ร้องไห้ทำไรเป็นต้นนั้น เรียกว่าพิโรเหมือน
 คำพูดว่าร้องไห้พิโรพิโรไม่ยอมก็ไม่ยอมเลย
 พิรมย์ นั่นคือความเหมือนวิกรมย์เหมือนนก
 พุ่ห้อย นั่นคือพู่ที่เขากทำห้อยหัวเรือทวยเรือเป็นต้น
 นั่นเรียกว่าพู่ห้อย
 เพสซ์ นั่นคือความเหมือนเกล็ดชเหมือนนก
 แพ้แวง นั่นคือกระทำให้ก่ถึงถอยไปนั่นเรียกว่าแพ้
 แวงเหมือนคำพูดว่าขานี้ชักกันเก็บไปมันแพ้แวงนัก
 โพิศ นั่นคือความเหมือนโพิศเหมือนนก
 โพิชนะ นั่นคือความเหมือนโพิชนะเหมือนนก
 เพาพาน นั่นคือความเหมือนเพาพินชเหมือนนก

เทพโพช นันก็เหมือนเทพพันธุเหมือนกัน

ททำนุก นันคือว่าที่พึ่ง พาศาไสรนันเรียกกว่าที่ททำนุก

เหมือนคำพูดว่าคนนันเขาเป็นที่ททำนุกพึ่งพา
ศาไสรของท

พระก นันคือว่าเกษร ทามบาฬี

พระกา นันคือเป็นชื่อแห่งเมือง ๆ หนึ่ง

พระจน นันความเหมือนฝนเหมือนกัน

พระทะ นันคือว่าทำเรือ ทามบาฬี

พระทัก นันคือบันทักนันเอง

พระณ นันคือว่าภมทามบาฬี

พระเน } นันก็ว่าภมเหมือนกัน ทามบาฬี

พระนิกัง } ซึ่งนันคือไม้ที่ทำไว้สำหรับเอาทลึงงนัน
เรียกกว่าพระนิกัง

พระหนัก นันความเหมือนพนักเหมือนกัน

พระหนิง นันความเหมือนฝนเหมือนกัน

พระเนยง นันความเหมือนภะเนยงเหมือนกัน

พระนิน นันความเหมือนภะนินเหมือนกัน

พระเนตร นัยความเหมือนพระเนตรเหมือนกัน
 พระนม นัยคือทรวงอกก็ว่า จอมอกก็ไม้ก็ว่าพระนม
 มือก็ว่าเหมือนคำพูดว่าพระนมวัน แลพระนม
 คอกไม้ แลพระนมมือไหว
 พญายม นัยคือพญาคูที่ไต่ทั่วทั้งนระภพนั้นเรียกว่า
 พญายม
 พระภูษา นัยคือคนที่รูปร่างนั้นเรียกว่าพญาน
 พระยบ นัยความเหมือนพวยบเหมือนกัน
 พระสัทธา นัยคือว่าเมฆว่าฝนไปมากในอากาศตามชาติ
 พัลละวัน นัยความว่าปะปนกันอยู่เป็นต้นเรียกว่าพัลละวัน
 เหมือนคำพูดว่ามันพัลละวันปนกัน
 พระหวง นัยความว่าเป้นหว่งอยู่ เหมือนคำพูดว่า
 ทั้เป้นหว่งอยู่ด้วย คนนั้นคนนี้
 พระสา นัยความเหมือนวัก แลเหมือนกัน
 พระเขิน นัยความว่าจำเภาะเป้นไป เรียกว่าพระเขิน
 เป้นไป เหมือนคำพูดว่าจำเภาะพระเขิน
 เป้นไปเช่นนั้นเช่นนี้ด้วย
 พระสีกพระอม นัยความว่ากลิ้งขึ้นท้องพองไม้สบาย

ในท้องนั้นเรียกว่าพระอึคพระอม เหมือนนค

พูดว่าวันปีท้องทำขึ้นพระอึคพระอมนค

พกเปี้ย นั้นคือเอาเปี้ยใส่ในพกนั้นเรียกว่าพกเปี้ย

เหมือนนคพูดว่าพกเปี้ยจะไปซื้ออะไร

พกอยุก นั้นคือหาใครแต่ภอทายเหน้อยแล้วไป

นั้นเรียกว่าพกอยุกคืออยุกพกนั้นเอง

พกพา นั้นคือหาใครนั้นเอง เรียกว่าพกพาหาใคร

พกษา นั้นคือหาหา ทามบาพี

พกก นั้นคือความเหมือนนคกับพกกหนึ่งเหมือนนค

พกพีน นั้นคือพีนนั้นเอง เรียกว่าพกพีน

พงก นั้นคือไม้ที่ถ่อหันทางเตื่อเรือนั้นเรียกว่าไม้พงก

พังก นั้นคือความเหมือนนคพะงกเหมือนนค

พังกา นั้นคือหาใครทาคุนั้นเรียกว่าพังกา

พังกาหาใคร นั้นคือหาใครนั้นเอง เรียกว่าพังกาหาใคร

พังก นั้นคือซิกไปพังกไปเหมือนนคกับซิกพังกซึ่งหอก

ให้ถกถกวนั้นเรียกว่าพังกหอกเหมือนนค

พูดว่าคนนั้นเขาพังกหอกแม่นนคพังกไม่ผิดเลย

พังกโยน นั้นคือความเหมือนนคกับพังกโยน

พู่ไถ่ นั่นคือพู่แฉะไถ่ นั่นเรียกว่าพู่ไถ่
เพลงบำเพ็ญทาน นั่นคือให้สิ่งทานต่าง ๆ นั่นเรียกว่า

เพลงบำเพ็ญทาน

พองใส นั่นความเหมือนกับพองเหมือนกัน
พ่วงแพ นั่นคือแพนั่นเอง เรียกว่าพ่วงแพ
เพยงคอ นั่นคือเสมอกอ นั่นเรียกว่าเพยงคอเหมือน

คำพกว่าน้ำถูกเพยงคอ

เพยงฉี่ นั่นคือว่าเท่าฉี่

เพยงโต นั่นคือเท่าโต

เพยงนั่น นั่นคือเท่านั่น

เพยง นั่นความเหมือนกับเพยงเหมือนกัน

พด นั่นความว่ากล่าว เหมือนคำพกว่าพจวาท
คือว่ากล่าว ตามบาฬี

พจวจิตร นั่นคือว่าจิตรจำเริญ ตามบาฬี

พาคไม้ นั่นความเหมือนกับพาคเหมือนกัน

พิศทมอน นั่นคือสิ่งที่เขาทำด้วยใบลานแปนกันทำให้

ทญิงใส เมื่อทญิงมีกรรมนั้นเรียกว่าพิศทมอน

พิศหลง นั่นความว่าหลงไหลไปด้วยรูปแปนกัน

เรียกว่าพิศหลง เหมือนคำพูดว่าพิศหลง

หลงใหลไปทั่วรอบคนนั้นยิ่งกว่า

พิศหลง นั้นความเหมือนกับพิศเหมือนกัน

พทช นั้นชื่อว่าทรวิ ตามบาท

พทชฎาน นั้นคือฎานที่ทรวิ นั้น ตามบาท

พทชรูป นั้นคือรูปพระเท่านั้น เรียกว่าพทชรูป

พทชบก นั้นคือบกพทชนั้นเอง เรียกว่าพทชบก

พทชป นั้นคือพทชปิตานนั้นเอง

พทชทะนง นั้นคือทำจง ตามบาท

พทชนภย นั้นความว่าศรีว่าแสง เหมือนคำพูดว่า

แสงพทชนภย

พทชอย่าง นั้นคือสี่บร้อยอย่างนั้น เรียกว่าพทชอย่าง

พทชหน้าพทชตา นั้นความเหมือนกับพทชหน้าเหมือน
กัน

พทชเพิ่ม นั้นความเหมือนกับพทชเหมือนกัน

พทชถนน นั้นคือกระทำให้ถนนสูงขึ้นด้วยดินเป็นต้น

พทชนั้นเรียกว่าพทชถนน

พทชนั้นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องไม้ที่ลาวทำเข้าเล่น

อย่างหนึ่ง อนึ่งคือว่ากำหนดนกกยงก็ว่าเรียก

ว่าแพนหางนกกยง

โพน น้้นความว่าทักทั้งโพน เหมือนคำพูดว่า
ทั้งฝั่งทักโพน

ทาบพิงทาบ น้้นความเหมือนกับพิงทาบเหมือนกัน

ท้อม น้้นความเหมือนกับท้อมเหมือนกัน

เพิ่มเต็ม น้้นความเหมือนกับเพิ่มเหมือนกัน

ทวยหลัง น้้นคือเบื้องหลังน้้นเอง

ทวยหน้า น้้นคือเบื้องหน้าน้้นเอง

โผย น้้นความเหมือนกับโผยเหมือนกัน อนึ่งคือ
ห่อกระดาษที่แทงหวายน้้น ก็เรียกว่าโผย

เพชुरมะณี

เพชुरฆาน

เพชुरไพทรทอล

น้้นคือแก้วเพชรอย่างหนึ่ง

ไพร์ทัก

น้้นคือที่แผ่นหินที่ปวงน้้น เรียกว่าไพร์ทัก

เหมือนคำพูดว่าไพร์ทักที่แผ่นหิน

เพภ น้้นความว่าภมเหมือนคำพูดว่าภมเพร็ดเพภน้้น

พระจอมจักรภาพ น้้นคือว่าพระองค์ผู้เป็นใหญ่กว่า

คนในจักรวาลนี้

พระชินนเร นั่นคือเป็นชื่อแห่งพระเจ้า

พระกภาค นั่นก็เป็นชื่อแห่งพระเจ้า

พระนทีวโร นั่นคือว่าพระองค์หาผู้ประเสริฐมิไคตามชาติ

พริกเพรียก นั่นความเหมือนกับเพรียกเหมือนกัน

พริก รอก นั่นคือพริก รอก แล รอก รอก นั้น ก็เรียกว่า

พริก รอก

แพรงพราย นั่นความเหมือนกับแพรงเหมือนกัน

เพรียงห นั่นคือหนั่นเอง

พริก นั่นความว่าขอกเป็นฤษี เหมือนคำพูดว่า

พระภมออกทลพรด

พริกพริก นั่นคือจากกันเรียกว่าพริกพริกกัน

พุกทชเหต นั่นคือเหตุที่เป็นไปนั้นเรียกว่าพุกทชเหต

เพรียกพราย นั่นความเหมือนกับเพรียกเหมือนกัน

พริก นั่นความเหมือนกับพริกเหมือนกัน

พริกพริก นั่นความเหมือนกับพริกเหมือนกัน

พริกพริก นั่นความเหมือนจะยิบตเหมือนกัน

พรายแพรง นั่นความว่ารักมีสองตัวอย่างหนึ่ง

เหมือนคำพูดว่า รัศมีพวยแก้ว

พวยแก้ว นั่นคือรัศมีจับกันนั้น เรียกว่าพวยแก้ว

พวยแก้ว นั้นความเหมือนพวยแก้วหรือเหมือนกัน

พวยแก้ว นั้นความว่ารัศมีหลายแห่งเหมือนกับเรือมีรัศมี

หลายแห่งนั้น ก็เรียกว่าเรือมีรัศมีพวยแก้วไป

พืดกรรม นั้นคือบ่วง สวมเกาะกันเป็นกันนั้นก็เรียกว่า

พืดกรรม

ไฟต์ นั้นความเหมือนกับไฟต์เหมือนกัน

ผละ นั้นความว่าออกจากกันเรียกว่าผละออกจากกัน

ทั้งนี้ก็เรียกว่าผละออกจากกัน

พืดกแปร นั้นคือกลีบแปรไปอย่างอื่นนั้น เรียกว่า

พืดกแปรไป

พืดกแปรลง นั้นความเหมือนพืดกแปรเหมือนกัน

ไฟต์ก นั้นความพืดกว่ามีหลวมนัก เหมือนคำพูด

ว่ามหลวมไฟต์กนัก

ผลง นั้นความว่าไปก่อนกว่าก็ไปก่อนกว่าเหมือน

คำพูดว่าไปผลงแลก็ไปผลง

พืดกแปรนั้น นั่นคือเกี่ยวกันกว่า มากกว่า

เหมือนคำพกว่ำน้ำมีเชื้อเพลิงสถานนิกแล้ว

แก๊สควรมีหมักเชื้อในน้ำเพลิงสถานไป

เพลิงตาม น้มีเชื้อไฟลกตามไปน้เรียกว่าเพลิงตาม

พลาทพลัง น้มีความเหมือนกับพลังเหมือนกัน

เพลิงเพลิง น้มีความเหมือนเพลิงเหมือนกัน

พลบจีน น้มีเชื้อพลบที่มาจากจีนน้เรียกว่าพลบจีน

พตามแพลม น้มีความเหมือนพตามเหมือนกัน

พลิวมี น้มีความเหมือนพลิวเหมือนกัน

พลิว น้มีเชื้อกระทำให้หุพลิวไปน้เรียกว่าพลิว

ฟบริบรณ น้มีเชื้อฟองจีนบริบรณเรียกว่าฟบริบรณ

ไฟกรวด น้มีเชื้อไฟกรวดไม้กรวดน้เรียกว่าไฟกรวด

ไฟกรวดไม้ น้มีเชื้อไฟกรวดไม้ต่าง ๆ น้เรียกว่าไฟกรวดไม้

ไฟพะเนียง น้มีเชื้อเป็นเชื้อแห่งกรวดไม้ไฟอย่างหนึ่ง

ไฟไหม้ น้มีเชื้อไฟไหม้เก่าเรือนที่ปองน้เรียกว่าไฟไหม้

ไฟลก น้มีเชื้อไฟไม้กับน้เรียกว่าไฟลก

ไฟตาม น้มีความเหมือนเพลิงตามเหมือนกัน

ฟักฟอง น้มีความเหมือนฟองเหมือนกัน

ทักทัก น้มีเชื้อเบื่องบนทักน้เรียกว่าทักทัก

พิก น้้นความเหมือนผิด ๆ เหมือนกัน

พุกพุก น้้นความเหมือนพุกเหมือนกัน

มาตามที น้้นคือว่าถูกกว่า ภาวใหญ่กว่า ตามบาท

มานะนา น้้นคือว่ามานะกว่าอะหังการกว่าบักกว่า

บุคกว่า ตามบาท

มิทะ น้้นคือว่าหดับ ตามบาท

มิหิ น้้นคือว่าพยับแตก ตามบาท

มีแก่ น้้นคือเป็นคำบอกว่ามีแก่สิ่งนั้น มีแก่สิ่งนี้

มีกรัก น้้นความว่ามีมาก เหมือนคำพูดว่าของสิ่งนั้น

มีกรักไป

มีทอง น้้นความเหมือนมีกรรมเหมือนกัน

มีน้ำใจ น้้นคือมีใจนั่นเอง

หมี น้้นคือเป็นของกินที่แจกทำขายอย่างหนึ่ง

หมีคิบหมีคี่ น้้นคือไม่คินั่นเอง

มพิ น้้นคือว่าบักกว่า หน้ากว่าอบายคือเหตุกว่า
ตามบาท

มคิ น้้นคือว่านิพพานกว่าปล่อยพินกว่าตามบาท

มระไซ น้้นคือว่าตระโพมกว่ากลองหน้าเคยี่กว่าตามบาท

มุณี นั่นคือภกคือกันกว่า ทามบาฬี
 มุณีกา นั่นคือข้าเจ้า ทามบาฬี
 เมธธา นั่นคือเป็นชื่อแห่งนางพิศคนหนึ่ง
 เมธธง นั่นคือว่าทายธธิ่งรักนม ทามบาฬี
 เมธโก นั่นคือว่าคนแห่งธธว ทามบาฬี
 เมธก นั่นคือเมธกานั่นเอง
 เตม่หณิน นั่นคความเหมือนหมิ่นเหมือนกัน
 แม่ไร นั่นคือว่าเล่าแก่ ทามบาฬี
 แม่บ่า นั่นคือบ้านั่นเอง เรียกว่าแม่บ่า
 ไม้สัก นั่นคือต้นไม้ที่เขทำเครื่องเรือนต่าง ๆ เป็นกัน
 นั่นเรียกว่าไม้สัก
 โมกไซ นั่นคือว่านิพพานกว่าพันกว่า ทามบาฬี
 โมคธา นั่นคือเป็นชื่อแห่งพระเถระชื่อว่าโมคธานะ
 ทามบาฬี
 แม่ นั่นคือมะแดงแม่นั่นเอง
 แม่เต่า นั่นคือกินซึ่งเต่าแม่นั่น เรียกว่าแม่เต่า
 มะก นั่นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้ที่เขทำถาดอย่างหนึ่ง
 มะโก นั่นก็เป้นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

มะกุก นั่นคือแปนชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง
 มะก่า นั่นก็แปนชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง
 มะเกลือ นั่นก็แปนชื่อแห่งต้นไม้ อย่างหนึ่ง
 มะก นั่นคือนักปราชญ์กว่า ปู่ชุกกว่า ตามบาฬี
 มะกาะ นั่นคือว่าทกย ตามบาฬี
 มะชโร นั่นคือว่าไพรรณะท ตามบาฬี
 มโน นั่นคือว่าเจิบร์ ตามบาฬี
 มะโนธรรม นั่นคือจิตรแปนธรรม ตามบาฬี
 มะโนไมย นั่นคือตามอะชบายแห่งจิตร ตามบาฬี
 มะโนรมย์ นั่นคความเหมือนมโนไพรมย์เหมือนกัน
 มะมะ นั่นคความก็เหมือนมโนเหมือนกัน
 มะนุไซ นั่นคือว่าบังเก็ชแปนมนคย์ ตามบาฬี
 มะนะคิกการะ นั่นคือกระทำไว้ในใจ ตามบาฬี
 มะนคตา นั่นคือว่ามะนชย์ ตามบาฬี
 มะแปน นั่นคือแปนชื่อแห่งสมอย่างหนึ่ง
 มะม่วง นั่นคือแปนชื่อแห่งมะม่วงทั้ง ทถายต่าง ๆ
คือมม่วงกล้วย มม่วงแก้ว มม่วงไซก
มม่วงทุเรียน มม่วงทองปถายแซน

มม่งน้กทณบักกระบอก มม่งพิมเสน มม่ง

พรอน มม่งมัน มม่งแม้วเซต มม่งห่อ

ตั้ง มม่งไอ้อวบ มม่งชิน

มะเมื่อย น้คื่อเปนชื่อแห่งปี๗ หนึ่งใน

มะสุ น้คื่อว่ากำหนดคอายุคมีกว่า เทอศากกว่า
ภูเขากว่า ตามบาฬี

มะระคี น้คื่อความเหมื่อนมฤคิเหมื่อนนกน

มะระภาค น้คื่อกิริยาอาการน้เองเรยีกว่ามะระยาตร

มะเรยีน น้คื่อกำบเรยีนน้เอง

มลิตา น้คื่อเปนชื่อแห่งมลิตอย่างหนึ่ง

มะตุลี น้คื่อต้นกะคิงงา ตามบาฬี

มะไถ น้คื่อความก้เหมื่อนมลาตาเหมื่อนนกน

มะตะกะ น้คื่อว่าขนิกินน้ ตามบาฬี

มะถีน น้คื่อเปนชื่อแห่งไม้อย่างหนึ่ง

มะตะมิตกิง น้คื่อว่าเจือควยทิพย์ต่าง๗ ตามบาฬี

มะหิ น้คื่อว่าแผ่นคินก้ว่ามะหิมะทณะที่ก้ว่า
ตามบาฬี

มะหิก น้คื่อว่าน้คิง ตามบาฬี

มะหิมา นันคือว่าใหญ่กว่า ว่ายิ่งกว่า ว่ายอกมกว่า
ตามบาท

มะหิภา นันก็ว่ายิ่งเหมือนกัน

มะหิสโร นันคือเสียงใหญ่กว่า สระใหญ่กว่า ตามบาท

มะหุกติโก นันคือว่าโหรงกว่าครุหนึ่งกว่า ตามบาท

มะหระสี นันก็ว่าครุหนึ่งเหมือนกัน

มะโหพัร นันความเหมือนมโหพัเหมือนกัน

มะแหพัร นันความเหมือนมโหพัเหมือนกัน

มะหนิคะ นันคือว่าใหญ่กว่า โทก็ว่าตามบาท

มะฤกคี นันคือองเหนือ ตามบาท

มะฤกโค นันคือพอเหนือ ตามบาท

มกปอง นันความเหมือนแมงปองเหมือนกัน

มากนิก นันความเหมือนมากเหมือนกัน

มากมาย นันความเหมือนมากเหมือนกัน

มิคะสิระ นันคือว่าเกี่ยว้าย ชื่อมฤคะสิระฤกษ
ตามบาท

มกคก นันคือแปนชื่อแห่งแก้วอย่างหนึ่ง

มกคทก นันความเหมือนมกคเหมือนกัน

มขภาคย์ นันคความเหมื่อนน มกขมลคกริเหมื่อนกัน
 โเมกมณ นันคความเหมื่อนน โเมกเหมื่อนนกัน
 มงสง นันคความเหมื่อนน มงสาเหมื่อนนกัน
 เหมง นันคความเหมื่อนน กบขเมงเหมื่อนนกัน
 เมงปอ นันคคือเปนชื่อแห่งสทวทวเลกๆที่บิณได้
 อย่างหนึ่ง

ทมสงฮารมย์ นันคคือจิตรัทมมอมนันเอง
 เมยงมอง นันคคือเอาปเทมา เหมมองคุนัน เรยิกว่า
 เมยงมอง

เมยงทมมาก นันคความเหมื่อนนกับเมยงเหมื่อนนกัน
 มชชง นันคคือว่าเก่า ทมบาทที่
 มชชโร นันคคือว่าแม่ว ทมบาทที่
 มชคกญ นันคคือว่ารูประมาณ ทมบาทที่
 มชกณะกะ นันคคือว่ากระนอก ทว ทมบาทที่
 มชทะยม นันคความว่าบริบูรณ เหมื่อนนคำพูดว่า
 อคมมชทะยมนุก

มชคต นันคคือว่าทพวก ทมบาทที่
 มชคมา นันคความเหมื่อนน สีกเหมื่อนนกัน

มีกมน นั้นความเหมือนมีกเหมือนกัน

มีกมิด นั้นความเหมือนมีกเหมือนกัน

มีกใจ นั้นคือจิตรมีกจิตรไม่เหมือนนั้นเรียกว่า มีกจิตร

มกสว นั้นคือทุกไม่จริง ตามบาท

มอกคย นั้นคือคยไปหมดนั้น เรียกว่าคยเหมือน

คำพูดว่าไฟกับมอกเสียแล้ว

เมียด นั้นความเหมือนเมียดเหมือนกัน

มนทะลวง นั้นความเหมือนมนทะลวงเหมือนกัน

มนใจ นั้นคือใจ มนนั้นเอง เรียกว่ามนใจ

มนจรูณิ นั้นคือว่าจรรจนมโค ตามบาท

มนทโรว นั้นคือว่าเรือนทลวง ว่าเมื่อง ตามบาท

มานทช นั้นความเหมือนนกับมานเหมือนกัน

มานทอง นั้นคือมานที่ปักด้วยทอง นั้นเรียกว่ามานทอง

มินชง นั้นคือชะทมอง ตามบาท

แม่นว่า นั้นความเหมือนแม่นเหมือนกัน

แม่นแท้ นั้นความเหมือนแม่นเหมือนกัน

เหมือนหนึ่ง นั้นความเหมือนๆ เหมือนกัน

เหมือนยบ นั้นความเหมือนเพียบเหมือนกัน

แม่แท้ นั่นคือเป็นชื่อแห่งหม่องอย่างหนึ่ง

เมื่อวัน นั่นความเหมือนเมื่อเหมือนกัน

เมื่อไร นั่นความเหมือนเมื่อเหมือนกัน

เมื่อคืน นั่นคือเวลาคืนนี้

เมื่อแท้ นั่นคือเวลาแท้

เมื่อตะกี นั่นความว่าเมื่อประกายหนึ่งนั่น

เหมาะสม นั่นความเหมือนกับเหมาะสมเหมือนกัน

หมอกความ นั่นความว่าคนซึ่งนั่นเรียกว่าหมอก

ความแลคนซึ่งทำซึ่งนั่นเรียกว่าความจึงร้อง

เรียกว่าหมอกความ

ยายอดก นั่นคือยอกยานั่นเอง เรียกว่ายายอดก

ยาเรือ นั่นคือเรือ รว้แลเอาขึ้นยาไม่ให้ร้อนั่นเรียกว่ายานเรือ

ยี่เกื่อน นั่นคือเกื่อนยี่นั่นเอง

ยี่แข่งน นั่นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง

ยุยง นั่นคือไปร่ากล่าว แก่เขาให้เขาโกรธแก่กันเป็นต้น

นั่นเรียกว่ายุยงเหมือนคำพูดว่าคนนั้นไปยุยง

แก่คนนั้น

ยุโยย นั่นความเหมือนยุโยยเหมือนกัน

บุภาคิน

บุภิน

บุพิน

อยู่มา

บุคกว่าอยู่มาวันหนึ่ง เวลาวันหนึ่ง

เขลนค นันคือเป็นชื่อแห่งบทฉัพทอย่างหนึ่ง

ไยตี นันคืออินตีนั้นเอง เหมือนคำพูดว่าคนนั้น

เขาไยตีอยู่ทฤๆ เขาไม่ไยตี

ไยย่อง นันความพุกว่ามันนุก เหมือนคำพุกว่านักกะทิ
นี้แตกมันเป็นไยย่องนิก

ไยเยื่อ นันความเหมือนนุกกับไยเหมือนนุก

ไยชะนะ นันคือหนทาง ๔๐๐ เส้น เรียกว่าไยชะนะ ๑

เหยา นันความเหมือนชะเหยาเหมือนนุก

เหยาเรือน เรือนนันคือเรือนนันเอง

ยก์เอง นันความเหมือนยก์เองเหมือนนุก

ยก์ยี่ นันความเหมือนยก์ยี่เหมือนนุก

ยกะนัง นันคือกับ ตามบาทที่

ยโมม นันคือพญายมนันเอง ตามบาทที่

ยโส นั้นคือว่ายค ตามชาติ

ยกรร นั้นความว่า เวรกรรมเสีย เหมือนคำพูดว่ากรที่
ที่จะทำนั้นช้ายกเสียแล้ว ทำไม่ทำ

ยกช นั้นความก็เหมือนยักชเหมือนกัน

ยกช นั้นความก็เหมือนยักชเหมือนกัน

ยักชยักเย นั้นความว่ารบกวน เหมือนคำพูดว่าอย่ามา
มายักชยักเยรบกวนเถ

ยักแยก นั้นคือทำให้เป็นพะเหนกกออกไปเป็นต้นเรียก

ว่ายักแยก เหมือนคำพูดว่ายักแยกให้เป็น

พะเหนกกออกไปอย่าให้มันปนคละกนอยู่

ยากเอยนั้น นั้นความว่ายากลำบากเรียกว่ายากเอยนั้น

เหมือนคำพูดว่า ท้าทายลำบากยากเอยนั้นนัก

ยิก นั้นความเหมือนชะยิกเหมือนกัน

ยกยา นั้นคือยานั้นเอง

โยกเยก นั้นความเหมือนโยกเหมือนกัน

ยงคิน นั้นความเหมือนกบยงเหมือนกัน

ยงเข นั้นความว่าสงเหมือนคำพูดว่าคนนั้นสงยงเขนัก

ยังไม่แล้ว นั้นคือยังไม่สำเร็จนั้นเรียกว่ายังไม่แล้ว

เหมือนคำพูดว่ากรรมนั้นยังไม่แล้วเลย
 ยังอยู่ นั่นความเหมือนกับยังเหมือนกัน
 ยังยืน นั่นคือยืนอยู่ นั่นเรียกว่ายังยืนอยู่ เหมือนคำ
 พุคว่าคนนั้นเขายังยืนอยู่นั่นอยู่ที่นั่น
 ย่างสั้น นั่นคือย่างแต่สั้นไม่ย่างหนึ่ง
 ย่าง นั่นความเหมือนอย่างเงื่องเหมือนกัน
 ย่างกิน นั่นคือยกกินก้าวไป นั่นเรียกว่าย่างกินไป
 หย่างกลาง นั่นความว่าไม่โคนก็ไม่เล็กนักก็ว่าไม่คีนัก
 ไม่ชั่วนักก็ว่า ก็เรียกว่าหย่างกลางเหมือนคำ
 พุคว่ามันเป็นหย่างกลางก็คีนักก็ไม่คีนักก็ว่าไม่ชั่ว
 อย่างนี้อย่างนั้น นั่นความเหมือนอย่างนี้เหมือนกัน
 ยิ่งเกลียด นั่นคือเกลียดมากนัก นั่นเรียกว่ายิ่งเกลียด
 เมื่อคำพูดว่าคนนั้นทำยิ่งก็ยิ่งเกลียดนัก
 ยิ่งเขี้ยว นั่นคือกระทำบากให้แป้นเขี้ยวนั่นเรียกว่ายิ่งเขี้ยว
 ยิ่งกิน นั่นความคล้ายกับยิ่งเขี้ยวเหมือนกัน
 ยิ่งย่ง นั่นคือย่งนั่นเอง
 ยิ่งเท่า นั่นความเหมือนกับยิ่งเหมือนกัน
 ยิ่งนาง นั่นความเหมือนยิ่งเหมือนกัน

ยุ่งยาก นั่นความเหมือนกับยุ่งเหมือนกัน

ยุ่งยาก นั่นความเหมือนกับยุ่งยากเหมือนกัน

ยุ่ง นั่นคือเป็นชื่อแห่งนกอย่างหนึ่งเรียกว่านกขลุ่ย

ยุ่งโย่งเย่ง นั่นความเหมือนยุ่งเย่งเหมือนกัน

แย่งกระทนกก นั่นคือเป็นชื่อแห่งตายเป็นอย่างหนึ่ง

ของนึ่ง นั่นคือนึ่งของมันเอง

ย่องหน่อง นั่นคือเป็นชื่อแห่งเครื่องศิษเด้นอย่างหนึ่ง

ย่องเบา นั่นความเหมือนกับย่องเหมือนกัน

ทยองเกตุ นั่นคือขนนกขนพองก็สะบัด เรียกว่าทยองเกตุ

ยวง นั่นคือเนื้อผลไม้ของมันเอง เหมือนกับยวงขนุน

แฉดยวงทเวียนนั้น

เยื้องย่าง นั่นความเหมือนเยื้องเหมือนกัน

เยื้องย่อง นั่นความเหมือนเยื้องเหมือนกัน

ยวกยั้ง นั่นความเหมือนยั้งเหมือนกัน

ทยมันขยัน นั่นความว่าทมัน เหมือนคำพูดว่าคนขยัน

ทมันขยันนัก

ยันเสา นั่นความว่ายันเสาอื่นเสา เรียกว่ายันเสา

เหมือนคำพูดว่า คนนั้นเขายันยันเสา

ย่อยเอียด นั้นความเหมือนย่อยเหมือนกัน

เข้า นั้นความว่ามันกะโหลกไป เหมือนคำพูดว่า
มันกะโหลกไปไหนแล้ว

เยาะหยัน นั้นความเหมือนเยาะเหมือนกัน

ย่ออ่อน นั้นความเหมือนย่อเหมือนกัน

ย่อกรอ นั้นคือยกมือไหว้ เรียกว่า ย่อกรอ

ทชะ

ทไช

ทช

ทชค

ทเชนทร

ทชินทร

นั่นก็ว่าพญาเหมือนกัน

ทบิก นั้นคือเหมือนนกหรือบนอากาศนั้น เรียก

ว่านกมันบิก

ทชกรว นั้นคือการจ้องกระษัตริ์ เรียกว่าทชกรว

ทชวิเศก นั้นคือวิเศกให้เป็นพระบวร นั้นเรียก

ว่าทชวิเศก

วิป

นั่นคือว่ามาคัก

ตามบาท

วิระ นันคือว่าแม่เหล็ก ตามชาติ

วิคกง นันคือเป็นชื่อแห่งโรคอย่างหนึ่ง คือให้ลง
เป็นเลือดเป็นคณินัน เรียกว่าวิคกง

ฐิ นันคือว่าเขียว ตามชาติ

ฐาก นันความเหมือนนริเหมือนกัน

ฐม่ง นันคือว่ารูปขันธ์ว่าภาพว่านิมิตรว่าเหตุตามชาติ

ฐรูปะ นันคือเป็นชื่อแห่งนรกขุมหนึ่ง เรียกว่าฐรูปะ
นรก ตามชาติ

แแร่เหล็ก นันคือแร่ที่แข็งเกษเป็นเหล็กนัน เรียกว่า

แแร่เหล็ก

โรทรพย นันคือไม่มีทรพยนั้น เรียกว่าโรทรพย

โรศี นันความเหมือนนโรศเหมือนกัน

โรหิตง นันคือว่าลมั่ง ว่าปลาทะเพยง ตามชาติ

โรมง นันคือว่าจน ตามชาติ

โรฬง นันคือว่าสิ่งไกล ตามชาติ

เภารง นันความเหมือนนเภารงเหมือนกัน

ภัสบภัสาย นันความว่ากระรอกพรวกพรวกไปก็ว่า

ไม่สหายใจก็ว่า เรียกว่าภัสบภัสายเหมือน

คำพุกำเจ้าของ ๆ ทำกับกำตายไปหมด แลใจ

ทำกับกำตายไม่ตายเลย

กำเพลง นั้นคือเพลงกำนั้นเอง

กำพัน นั้นความว่าสิ่งมาก เหมือนคำพุกำกำพัน

สิ่งหนักหนา

กำหัก นั้นคือเป็นชื่อแห่งของสิ่งหนึ่ง ที่ทำกำหรับ

วิเศษเกินกว่าเป็นต้นนั้น เรียกว่ากำหัก

ระคาย นั้นความเหมือนเคืองเหมือนกันเหมือนคำว่า

ระคายเคือง

ระฆัง นั้นคือสิ่งทีห่อด้วยทองเหลืองเป็นต้นที่ห้อย

แขวนตีคังนั้นเรียกว่าระฆัง

ระงม นั้นความว่ามากก็ว่า ร้อนก็ว่า เหมือนคำพุกำคน

เขมรระงมไปทั่วบ้านทั้งเรือนแลระงมหนัก

ระงมใจ นั้นคือใจร้อนนั้น เรียกว่าระงมใจ

ระเซ นั้นความเหมือนระใจเหมือนกัน

ระกแฉ่ง นั้นคือเทศการแฉ่งนั้นเรียกว่าระกแฉ่ง

ระกคิมหนัก นั้นคือระกร้อนนั้น เรียกว่าระกคิมหนัก

ระกวะสันต์ นั้นคือระกฝนนั้น เรียกว่าระกวะสันต์

ระโท นั้นคือว่าพันพัง ตามบาท

ระบุ นั้นคือออกชื่อออกนามความนั้นเรียกว่าระบุ

เหมือนคำพูดว่าคนนั้นระบุความมาถึงคนนั้น

ระบุพระบอบ นั้นความเหมือนระบอบเหมือนกัน

ระโบมโถม นั้นความว่าเล่าโถมกันเป็นการสังวาท
ไต่กันนั้นเรียกว่าระโบมโถม

ระพิพงษ์ นั้นคือว่าพระอาทิตย์ ตามบาท

ระพิพรรณ นั้นคือว่ามีศรีเหมือนพระอาทิตย์

ระร่นทว นั้นคือเป็นทวเล็กๆนั้นเรียกว่าร่นทว

เหมือนคำพูดว่าเคกคนนั้นระร่นทวขึ้นมาแล้ว

ระวีป นั้นความว่าหวนไหว เหมือนคำพูดว่าใจที่

สับระวีประวีปนัก

ระตะนัง นั้นคือว่าเสียงว่าอินที่ว่าสั้น ตามบาท

ระตาโต นั้นคือว่าน้ำอ้อย ตามบาท

ระตีกะตก นั้นคือว่าเมกตถาย ตามบาท

ระเสิศระสัง นั้นความว่าเที่ยวไปเหมือนคำพูดว่า

เที่ยวระเสิศระสังไปทั้งไหน

ระเทระทวน นั้นความเหมือนระเทระทวนเหมือนกัน

ระหง นันคความว่าสูงก็ว่า งามก็ว่า เหมือนคำพูดว่าแท้
โพระหง แลคนนั้นงามระหงนัก

ระแหง นันคความว่าไป เหมือนคำพูดว่าคนนั้นหนีระ
แหงไปแล้ว

รกขนิยา นันคคือว่าเงาแห่งไม้ ตามบาท

รกขจิก นันคคือว่าเงาไม้

รกโรม นันคความเหมือนนกขรภานเหมือนนกข

รกกรย นันคคือเป็นชื่อเรียกพวกนกเลงพวกหนึ่ง
| |

เรียกว่าพวกกรรย
| |

แรกเต็ม นันคความเหมือนนกขแรกเหมือนนกข

แรกนา นันคคือแรกนาขวนนั้นเรียกว่าแรกนาเป็น
ที่เลี้ยงทายนั้น

รอกซึก นันคความเหมือนรอกเหมือนนกข

รอกไม้ นันคคือไม้รอกนั้นเอง

เรือกส่วน นันคคือส่วนนั้นเอง

รังผิง นันคคือรังที่ผึ้งทำอยู่นั้น เรียกว่ารังผิง

รวงม นันคคือรังมวงนั้นเอง

รวงปะทัก นันคคือไม้ที่ทำเป็นรูปต่างๆ สำหรับใส่

เส้นก้ายแล้ไม้ทอกคิกไม้ค่าง ๆ นั้นเรียกว่

ภงปะทก

ขิกนหน้ นั้นควมเหมื่อนขึงเหมื่อนกน

ขึงเช้ นั้นควมเหมื่อนกขบงเหมื่อนกน

ขึงสิ นั้นควมว่รกไม้เคอีนเปนคั้นนั้นเรียกว่ขึงสิ
เหมื่อนคัพควว่ เรือขึงสิขึงสิ

ขึงสิขึงสิ นั้นคือขึงสิที่ทว่ไว้สำหรับภิกขุภคควม
ค่าง ๆ นั้นเรียกว่ขึงสิขึงสิ

ขึงสิขึงสิ นั้นคือขึงสิที่ทว่ไว้สำหรับขึงสิขึงสิ
เรียกว่ขึงสิขึงสิ

ขึงสิขึงสิ นั้นคือขึงสิที่ทว่ไว้ให้ขึงสิขึงสิ
เรียกว่ขึงสิขึงสิ

ขึงสิขึงสิ นั้นควมเหมื่อนกขบงเหมื่อนกน

ขึงสิขึงสิ นั้นควมเหมื่อนกขบงเหมื่อนกน

ขึงสิขึงสิ นั้นควมเหมื่อนกขบงเหมื่อนกน

ขึงสิขึงสิ นั้นคือเฮนขึงสิขึงสิเอง เรียกว่ขึงสิขึงสิ

ขึงสิขึงสิ นั้นคือเปนขึงสิขึงสิแห่งขึงสิขึงสิ

ขึงสิขึงสิขึงสิขึงสิขึงสิขึงสิขึงสิ

เปนคักขึงสิขึงสิ

วิจิตร นันคือว่าทรอกก็ว่าทางก็ว่า ตามบาท

วิจิตรมาก นันคือเป็นชื่อแห่งโรคอย่างหนึ่งที่ยังเกิด

โคมกมกยังมกให้เบื้อยพิไปนัน เรียกว่า

วิจิตรกวมก

วิจิตรกวมลงเสือก นันคือเป็นชื่อแห่งโรคอย่างหนึ่ง

ที่ให้ทั้งเป็นเสือกนัน เรียกว่าวิจิตรกวมลงเสือก

วิจิตร นันคือบิบสอกฤษสอกเรียกว่าวิจิตรเหมือนกัน

วิชนมโคออกจากแม่โคนัน

วิชนม นันคความเหมือนวิชนมเหมือนกัน

วิชนมวิชนม นันคือว่าแม่แก่กันเอง

วิชนม นันคความว่าทั่วว่าตลอดไป เหมือนคำพูดว่า
ใช้ให้วิชนมตลอดไป

วิชนม นันคความเหมือนวิชนมเหมือนกัน

วิชนม นันคความเหมือนวิชนมเหมือนกัน

วิชนม นันคือร้อนในใจนัน เรียกว่าวิชนม

เหมือนคำพูดว่าวันนี้จ้กร้อนในใจนัน

วิชนม นันคความเหมือนวิชนมเหมือนกัน

วิชนม นันคความพูดว่าอัยคแรมคี่นอยุ่กัน เรียกว่า

คำสอนแรมเหมือนคำพูดว่ายครอื่นแรมอยู่ในบัท
 วนเร นันคตวมเหมือนรอนเหมือนกัน
 วนคิน นันคือคินไม่เปนกอนแเจแตกเปนเลกๆ
 ไปนันเรียกว่าวนคินคือคินรอนนันเอง
 เรียนทงลือ นันคือคักเสในทงลือนันเรียกว่า
 เรียนทงลือ
 เวิน นันคือทำเวิญนันเอง
 ทยคอบ นันคตวมเหมือนทยเหมือนกัน
 วยชบาค นันคตวมเหมือนวยเหมือนกัน
 วย นันคือรูปจันท์ว่าภพว่านิมิตรว่าเหตุ ตามขาท
 วยสวพรรณ นันคือรูปพรรณ นันเอง
 วยคอบ นันคตวมว่าทวิไป เหมือนคำพูดว่าดู
 แลให้ทวิไปให้คอบคอบไป
 วยงาม นันคือร่วมสาคคีนันเรียกว่าร่วมงามเหมือน
 คำพูดว่าร่วมบึงงามนิก
 วยณ นันคือว่าหญิงกว่าขงจิศริให้ยนิคีกว่าตามขาท
 วย นันคือว่ากระเสมกว่า ยนิคีกว่า ตามขาท
 วยม นันคือเปนชื่อแห่งเมืองๆ ทนัง

ภาพเรื่อง นั้นคือเรื่องภาพนั่นเอง

ร้อยยา นั้นความเหมือนร้อยยาเหมือนกัน

แก้วของ นั้นความเหมือนแก้วเหมือนกัน

รอกที่ นั้นความเหมือนรอกเหมือนกัน

ภาพหนึ่ง นั้นความเหมือนภาพหนึ่งเหมือนกัน

ตามก นั้นคือไม้สากนั้นเรียกว่าตามก

ฉัตร นั้นคือว่าตาม ตามบาท

ตุลิ่ง นั้นความเหมือนตุลิ่งเหมือนกัน

ตุลิกากตุลิก นั้นคือว่าแมลงใยซาก็ว่าแมลงมุมก็ว่า
? ?

ตามบาท

เตล่ง นั้นคือสิ่งเล่นนั่นเอง คือความว่ายังไม่แน่ไม่
นอนเหมือนคนทำพูดว่ายังดังเตล่งอยู่ไปหญาไม่

ไปยังไม่รู้แน่

เตล่ง นั้นความว่ายกขึ้นเตล่ง แลเรียกว่ายกเตล่ง

เตล่งเหมือนคนทำพูดว่ากะบงนี้หนักหนักชัยกขึ้น

เตล่งเตล่งที่เกี่ยว

แหล่หลาย นั้นความว่ามากเหมือนคนทำพูดว่าของนั้น

ยังเหลืออยู่แหล่หลายนัก

โอบนโอบ นันคือทกยก็ว่านิบทยไปสิบก็ว่า เรยก็ว่าโอบ
บโอบเหมือนคำพคกว่าคนนันบโอบทกยเลีย
แล้วแลของๆ ซำบโอบนิบทยเลียทคสันแล้ว

โอบโอบ นันคือว่าพรหม ตามขาศี

โอบมะ นันคสามเหมือนโอบมาเหมือนกัน

โอบทะ นันคือว่าเหล็กก็ว่า กำยานก็ว่า กฤษณาภิว่า
ตามขาศี

โอบทโอบ นันคือว่าเลือกก็ว่า วรรณอันแกงก็ว่าตามขาศี

เหล็กถ้วน นันคสามเหมือนเหล็กเหมือนกัน

เหล็กถึง นันคสามเหมือนเหล็กเหมือนกัน

เหล็กเหลน นันคสามเหมือนเหลนเหมือนกัน

ลำเครื่องใจ นันคสามเหมือนลำคนใจเหมือนกัน

ลำเนา นันคสามเหมือนแก้วเหมือนกันเหมือนคำพคว่า
ตามลำเนาขำตามแก้วขำ

ลำน้ำ นันคือ อักษรที่แต่งเป็นฉันทันนี้เรยก็ว่าลำน้ำ
เหมือนคำพคว่าลำน้ำ สิบเบ็คคือ อักษรสิบเบ็ค
นันเอง

ลำพิง นันคสามว่าคนเคยก็ว่าถึงเคยก็ว่าเรยก็ว่าลำพิง

เหมือนคำพูดว่า ทำแต่ลำพังจำแต่
ลำพังนั้น ถึงเคยแค้นนี้

ละประณ ^{นี้} นั่นคือว่าปาก ตามบาท

ละบิณฑ ^{นี้} นั่นคือว่ากล่า ตามบาท

ละประนะ ^{นี้} นั่นคือว่าฟัน ตามบาท

ละมน ^{นี้} นั่นความว่าอ่อนก็ไม่แข็งกระด้างนี้เรียกว่า
อ่อนละมน เหมือนคำพูดว่าทำเนยนี้อ่อน
ละมนดีนัก

ละเมอ ^{นี้} นั่นคือเหมือนคนนอนหลับแลทำอาการออก
เสียงก็แลทำอาการทั้งๆ ควบกายก็เมื่อ
หลับสนิทนั้นอย่างนี้ก็เรียกว่าละเมอเหมือนคำ
พูดว่าคนนั้นนอนละเมอไป

ละเมาะ ^{นี้} นั่นคือล้มท่ามบ้านนี้เรียกว่าละเมาะท่าเหมือน
คำพูดว่าทำเทียวไปตามละเมาะท่าหากไม่เหน

ละหง ^{นี้} นั่นคือว่าแหว ว่าพดล ตามบาท

ละรุก ^{นี้} นั่นความเหมือนตำรุกเหมือนกัน

ลกคะลก ^{นี้} นั่นคือคนคะลกนั่นเอง

ลกข ^{นี้} นั่นคือว่าแลนหมิ่งชื่อว่าลกขก็ว่า รงหนาไม่ว่า

ยังไปต้อก็ว่า ทมยตักตัญก็ว่า ว่ารอยกะกาย
ใบวงพระจันทร์ก็ว่า ตามบาท

ลักษณะ นันคือว่าลักษณะก็ว่า ว่าทมยตักตัญก็ว่า
ว่าบอกแปลก็ว่า ว่าปรกตักก็ว่า ตามบาท

ลักษณะ นันความเหมือนลักษณะเหมือนกัน

ลูกใต้ นันความเหมือนใต้เหมือนกัน

ลูกสไฟ นันคือเมียของลูกหยันนี้ เรียกว่าลูกสไฟ

ลูกเอื้อย นันคือแป้นชื่อแห่งลูกไม้อย่างหนึ่ง

เลขย่นคร นันถึงที่เขียนเป็นย่นครต่าง ๆ นันแล้วลง

แป้นครเลขก็ตี แป้นครอักษรก็ตีก็เรียกว่าเลข

ย่นครเหมือนคำพูดว่าลงเลขย่นครกับนูปสัจ

เสือกที่ นันความเหมือนข้างที่เหมือนกัน

เหลือก นันคือกระทำให้สากใจขึ้นนันเรียกว่าสากเหลือก

เหมือนคำพูดว่า สักยขึ้นสากเหลือก

หลางทองหลาง นันคือคัมทองหลางนันเอง

แฉ่งฝน นันคือฝนแฉ่งนันเอง

แหล่งล่า นันความเหมือนกับแฉ่งเหมือนกัน

ล่องรุ นันคือรุคือไปพันไปนันเรียกว่าหล่องรุ

ส่งลับ นั้นความว่าตายก็ว่า ส่งลับไปก็ว่าก็เรียกว่าส่งลับ
เหมือนคำพูดว่าคนนั้นตายส่งลับไปแล้วแล้ว
ส่งลับแล้ว

ส่งว่า นั้นคือว่าเกินไปนั้นเรียกว่าส่งว่า เหมือนคำพูดว่า
คนนั้นส่งว่าเกินเข้ามา

เลี้ยงโต๊ะ นั้นคือจักแจงเครื่องโต๊ะเลี้ยงดูกับนั้นเรียกว่าเลี้ยง
โต๊ะ เหมือนคำพูดว่าบ้านนั้นเขาเลี้ยงโต๊ะกับ

เลี้ยงกา นั้นความเหมือนเลี้ยงเหมือนกัน

ลัทธยา นั้นคือทำนาย ตามบาทที่

ลุดลุดก นั้นคือเปบชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง เรียกว่า
ต้นลุดก

ลุดสถาน นั้นความว่าเราว่าก่อนเรียกว่าลุดสถานเหมือน
คำพูดว่าอย่างทำลุดสถานนั้นก็สูญหายไป

ลุดปะแจ นั้นคือใส่ปะแจนั้นเองเรียกว่าลุดปะแจ

ลุดใจ นั้นความว่าใจชื่นชมยินดีแลอยากได้นั้นเรียกว่า
ลุดใจ เหมือนคำพูดว่าทำไปเห็นของๆเขา
บ้านนั้นทำลุดใจอยากจะได้

ลุดตาษ นั้นความเหมือนลุดตาเหมือนกัน

ลึบเข้า นั่นคือลึบนั่นเอง คือเข้าไม่มีเนื้อไม้แต่เปลือก
เปล่านั้นเรียกว่าเข้าลึบ

แถบสีน้ นั่นคือกระทำให้สีน้ขาวออกมาสีน้เรียกว่าแถบสีน้

ลุ่มทับ นั่นคือลุ่มลงทับสิ่งต่างๆ นั่นเรียกว่าลุ่มทับ
เหมือนคำพูดว่าทับไม้มีน้ลุ่มทับเรือนแทบหัก

ลุ่มซึก นั่นคือเป็นชื่อแห่งลุ่มอย่างหนึ่งที่ยังเกิดขึ้น
แต่ซึกให้มือกำคินกำเป็นคินน้เรียกว่าลุ่มซึก

ลุ่มสนทน นั่นคือเป็นชื่อแห่งลุ่มที่ยังเกิดในทกษณ
อย่างหนึ่ง

ลุ่มเนื้อ นั่นคือเนื้อไม้สกเกือบจะแห้งนั่นเรียกว่าลุ่มเนื้อ
เหมือนคำพูดว่า เนื้อนี้ลุ่มเนื้อเสียแล้ว

ลุ่มตา นั่นความว่าเที่ยวเกบเที่ยวทากินน้เรียกว่า
ลุ่มตาเหมือนคำพูดว่าเที่ยวลุ่มตาทากินน้

โลมเล้า นั่นความว่าปลอบเสาะเนื้อเสาะใจเขานั้นเรียกว่าโลม
เล้าเหมือนคำพูดว่าไม่โลมเล้าเสาะใจเขาบ้ห้เลย

เลี้ยวลค นั่นความเหมือนเลี้ยวเหมือนกัน

เหลือหล่อ นั่นความเหมือนเหลือเหมือนกัน

ล่อแล่ นั่นคือพูดไม่ซึกคินแข็งไปนั่นเรียกว่าล่อแล่

เหมือนคำทุกคำคนนั้นพูดต่อแล้วเกือบจะหยุดอยู่แล้ว

ทลอ นั้นคความเหมือนเหลือทลอเหมือนกัน

ทณง นั้นคือว่าถ้อยคำ ตามบาทที่

ทมิโก นั้นคือว่านายเรือ ตามบาทที่

ทโยกะสิน นั้นคือเป็นชื่อแห่งสมบัติอย่างหนึ่ง ตามบาทที่

ทวี นั้นคความเหมือนทวินเหมือนกัน

ทลาไป นั้นคือว่าน้ำฝน ตามบาทที่

ทโท นั้นคือว่ากองไฟใหญ่ ตามบาทที่

ทกะโธ นั้นคือว่าวิกต ตามบาทที่

ทกะโท นั้นคือว่าอักษะเคาะหัทธสัททวิ สิคแผลกกันทวิ

ตามบาทที่

ทช นั้นคความเหมือนทชชเหมือนกัน

ทช นั้นคือว่าทชพยัทธมบัตทวิ ชินชมทวิตามบาทที่

ทชระทโค นั้นคือว่ามัทคอนปภคทวิ พระชินนาศรพทวิ

ตามบาทที่

ทชิตท นั้นคือว่าแฉกถนบทวิ ทนทงทวิแล้ว

ทชอกทวิ ตามบาทที่

ทชจู นั้นคือว่าคียบหนึ่ง ตามบาทที่

วิธามชก นั้นคือว่าแล้วไปต่าง ๆ ตามบาทที่
 วิธ นั้นคือว่างามพึงใจก็ว่าอำเพอการก็ว่า ตามบาทที่
 วิธายะโลก นั้นคือว่าพระพทธีแท้ ตามบาทที่
 วิธปะถโย นั้นคือว่าวิปรักก็ว่า ต่างก็ว่า ตามบาทที่
 วิธปคณา นั้นคือว่าปัญาพึงเหนอนิชาทิจนท ตามบาทที่
 วิธทโธ นั้นคือว่านวกปภตูกก็ว่า ว่ารู้จากคตติอันพินไป
 ก็ว่า ตามบาทที่
 วิธกานั้นคือว่ามเรื่องต่าง ๆ ตามบาทที่
 วิธมัทธก นั้นคือว่าพิจารณาณาก็ว่า ว่าปัญาก็ว่า ตามบาทที่
 วิธกโธ นั้นคือว่าพระนิพพานก็ว่า ว่าปกคจากภค
 ก็ว่า ตามบาทที่
 วิธกโธ นั้นคือว่าเสยง ร้อง มีก้อง ตามบาทที่
 วิธละยะ นั้นคือว่านิบทาย ตามบาทที่
 วิธคโธ นั้นคือว่ากลสงทวคือทองน้อย ตามบาทที่
 วิธเลโข นั้นคือว่ารอยจิกก็ว่า ว่าเจยีนก็ว่า ตามบาทที่
 วิธคโร นั้นคือว่าประเสวีจ ตามบาทที่
 วิธก นั้นคือว่านวก ตามบาทที่
 วิธะศก นั้นคือว่านวก ตามบาทที่

วิหังโค นันคือว่านบก ตามชาติ

วิหัง นันคือว่า ระลอกน้ำ ตามชาติ

วิจิตร นันคือว่ากระทำให้วิจิตรจนนั้น เรียกว่าวิจิตร

วิบาก นันคือให้ซึ่งผลความเหมือนวิบากเหมือนกัน
เหมือนคำพูดว่าวิบากแก่ทั่ว

วิธา } นันความเหมือนวิธาเหมือนกัน

วิธีย } นันความเหมือนวิธียเหมือนกัน

วิธา นันความเหมือนวิธาเหมือนกัน

วิธาโต นันคือว่า ตำรวมใครคืออุบายแห่งหญิงงามกว่าตามชาติ

วิธู นันคือว่าพระนิพพาน ตามชาติ

วิธิตะ นันคือว่าสังก ตามชาติ

วิธู } นันความว่าไฟลูกตามไปเรียกว่า วิธู } ไป
วิธู } ไป

วิธู } นันคือว่าทำเรือ ตามชาติ

วิธู } นันความเหมือนวิธูเหมือนกัน

วิธู } นันคือว่า เสรยซึ่งอารมณ์อันค้ำเลิศทุกขตามชาติ

วิธู } นันคือว่านำไป ตามชาติ

วิธู } เอนตะยะ

เถโรจะโน นั่นคือว่าพระอาทิตย์ก็ว่าดวงเรืองก็ว่า ตามบาทที่
 เถพ นั่นความเหมือนเวทเหมือนกัน
 เวทธโน นั่นคือว่าพระนภษณ ตามบาทที่
 เวทาส นั่นคือเมืองเวทาส ตามบาทที่
 เวทมัง นั่นคือมีไก่เดมอ ตามบาทที่
 เวทยาโน นั่นคือว่าพ่อค้า ตามบาทที่
 เวท นั่นคือว่าหญิงแพรวกยา ตามบาทที่
 เวท } นั่นคือว่าฮากษ ตามบาทที่
 เวทระโย }
 เว นั่นคือเป่นชื่อแห่งเสียงร้องอย่างหนึ่งเหมือน กับ
 เสียงแห่งการกริ่งนั้น เหมือนคำพูดว่าทกรก
 มีนร้องแหว ๆ อยู่ที่ไหน
 หัวใจ นั่นคือไม่สอคนคนใดในใจนั้นเรียกว่าหัวใจเหมือน
 คำพูดว่าหัวใจแท้แล้วที่ไม่สอใดแก่ใจของเจ้า
 ไหวทอ } นั่นความเหมือนไวทอเหมือนกัน
 ไหวหะโร }
 วิชา } นั่นความเหมือนวิชาเหมือนกัน
 วิชา }
 วิชา }

วจีกรรม นั้นคือกรรมบังเกิดแก่ภพภวนั้นเรียกว่าวจีกรรม

วจี กัมม นั้นคือมาม ตามบาท

วจีจลา นั้นคือว่าถ้อยคำ ตามบาท

วจีนิ นั้นคือว่าแผ่ปกิณ ตามบาท

วจีนิท นั้นคือว่าหญิงก็ว่า นงก็ว่า ตามบาท

วจีระ } นั้นคือความเหมือนนวกเหมือนนกัน
วจีโร }

วจีระกัลป นั้นคือว่ากัลปประเสริฐ ตามบาท

วจีระกาทก นั้นคือว่าน้ำฝนก็ว่า นกยงก็ว่า ตามบาท

วจีระสกา } นั้นคือว่าแผ่ปกิณ ตามบาท
วจีระสกี }

แวก นั้นคือความเหมือนนแวกเหมือนนกัน อนึ่งคือ

ปนชื่อแห่งบาง ๆ หนึ่ง

จอกปี นั้นคือปีจอกปีนั่นเอง

จีกแวก นั้นคือความเหมือนนแวกเหมือนนกัน

จิงหนัก นั้นคือประเทศที่อุปราช นั้นเรียกว่าจิงหนัก

จิงเงใจ นั้นคือความเหมือนนจิงเงใจเหมือนนกัน

จิงเง้ง นั้นคือความเหมือนนจิงเง้งเหมือนนกัน

วิงว นั่นคือเขาวิงวพจน์กันนั้น เรียกว่าวิงว

เหมือนคำพูดทั่วไปเขาวิงวพจน์กัน

วิงเว นั่นคามาว่าเป่นกระเพ็งทุกชั้นนัก เรียกว่าวิงเว
เหมือนคำพูดว่าแผ่นดินนี้พิง วิงเวเข้าไปเป่น
หนักเป่นหนัก

วิคค นั่นคือเขาไม้เป่นต้นวิค สอบสวนกว่าจยวสัน
เท่าไถ่นั้น เรียกว่าวิคค

วิคสะมัง } นั่นคามาเหมือนวิคสันตะเหมือนกัน
วิคสะลา }

วิคนี้ นั่นคามาเหมือนวิคเหมือนกัน

วิคกับไฟ นั่นคือว่าพิงกล่าว ตามบาท

หวาคคิต นั่นคือคิตหวาคคินเเอง

วิคคัง นั่นคือว่ากล่าว ตามบาท

วิคไต } นั่นก็ว่ากล่าวเหมือนกัน
วิคคา }

วิค นั่นคามาเหมือนวอกกายเหมือนกัน

วิคสะโก นั่นคือว่าหมากเชื้อเจยว ตามบาท

ภานนี้ นั่นคือว่าหนักที่ส่งภาควิไปกินหนึ่งนั่นเรียก

กว่านพานนี้ เหมือนคำพูดว่าพานนี้ทั่วไปเทศ์ว่ทุ่ง

ตะนุกนิก

หว่านพินช นั้นคือปลอกพีชนี้ต่าง ๆ นั้นเรียกว่าหว่านพินช

เวนแก่ นั้นความเหมือนวันเหมือนกัน

แวนเทียน นั้นคือแหวนที่เขากำสำหรับติดเทียนเวียน

ทำงานนั้น เรียกว่าแวนเทียน

เวียนเก๊ก นั้นคือทวยแล้วเกี่ย ๆ นั้นเรียกว่าเวียนเก๊ก

เวียนทวย นั้นคือเก๊กแล้วทวย ๆ นั้นเรียกว่าเวียนทวย

เวียนถษี่ นั้นคือเตีรอบตามถษี่นั้น เรียกว่าเวียนถษี่

หวม นั้นคือบปเข้าไปก็คี่เข้าไปก็คี่ แลคี่ทุกลงไปก็คี่
ก็เรียกว่าหวมลงไป เหมือนคำพูดว่าหว่านขี้โคน
ไม้หวมลงไปปนหนักปนหนา

ภว นั้นความเหมือนวาวแล้วเหมือนกัน

ตาทิโย นั้นคือว่าตาทยภษ ตามบาท

ตาทณิกโก นั้นคือว่าทณนุก ตามบาท

ตาทกษนั้น นั้นคือว่าเมื่อตาทกษนทร ตามบาท

ตาทโก นั้นคือว่าตึก ตามบาท

ตาทษนะคะษนั้น นั้นคือว่าเมืองน้อยกว่าถึงเมืองตามบาท

ลักษณะโคจร นั้นคือว่าถึงเมื่อใหญ่ ตามบาท

สาร นั้นความเหมือนสากเหมือนกัน

สาร } นั้นความเหมือนสาคะเวกเหมือนกัน
สาคะเว

สาคกมลภ นั้นคือว่าเย็นกว่า หวานกว่า ตามบาท

สาคงสชะเวทนา นั้นคือว่าสุขเวทนากว่า สุกใสกว่า ตามบาท

สาคทณ นั้นคือว่าถือเอามั่น ตามบาท

สาคทิโย นั้นคือว่าอันมกกว่า ว่ายินดีกว่า ตามบาท

สาคต นั้นคือว่าได้ท ตามบาท

สาคตปรมิตก นั้นคือว่าปรมิตกว่า ได้ทกว่า ภาสทต
โกชนเทวทกกว่า ตามบาท

สาคธโก } นั้นคือว่าสำเรจ ตามบาท
สาคธเค

สาคธโย } นั้นคือว่านกวเสศ ตามบาท
สาคธโจ

สาคธโรหนิ นั้นคือว่าคั่นกระโศ ตามบาท

สาคธกข นั้นคือว่าสำเรจกว่า สำให้แล้วกว่า สำคำ
ภิกกว่า สำกอกกว่า สำจำเรญกว่า ตามบาท

ตามัน นั้นคือว่าดำเรฐก็ว่า ให้แล้วก็ว่าดำเรฐแล้วก็ว่า
ตามบาท

ตามะริมิ นั้นคือว่าเกือบหงาย ตามบาท

ตามก นั้นคือว่าย่อเข้า ตามบาท

ตามลิสัย นั้นคือลิสัยน้อยลิสัยใหญ่ ตามบาท

ตาม นั้นคือว่าทั้งแห่งเข้า ตามบาท

ตามโน นั้นคือว่าเหมา ตามบาท

ตามไป นั้นคือว่าเขาขาด ตามบาท

ตามพันทะนะ นั้นคือว่าคดงผูกหมา ตามบาท

ตามะกัถ นั้นคือว่าระงับบาป ตามบาท

ตามัญนะ นั้นคือว่าสภาวะแห่งสมณะก็ว่า ว่าสัทธรรณ
ก็ว่า ว่าทั่วไปก็ว่า ตามบาท

ตามเนโร นั้นคือว่าพระตามเนร ตามบาท

ตามันทั้ง นั้นคือว่าริมรอบคอบก็ว่าใกล้ก็ว่า ตามบาท

ตามันทะ นั้นคือว่ามลิซ้อนก็ว่าคอกศกบศรก็ว่า ตามบาท

ตามะ นั้นคือว่าช่วยคนก็ว่า ว่าทำศีลก็ว่า ว่าสมยอม
ก็ว่า ตามบาท

ตามาชะโลก นั้นคือว่าสภาวะที่คนบุพพชนต์ก็ว่า ว่ามี

สามโก } นั่นคือว่าเท้ากรว ผวกกรว ว่าสามกรว ตามบาท
สามจ }

สามกต นั่นคือว่าพีแห่งผว ตามบาท

สามกโย นั่นคือว่าสามกโย ตามบาท

สามะเกโท นั่นคือว่าสามเกทกรว ว่าระบกรว ตามบาท

สามง นั่นคือว่าเวลาเขย่นกรว ว่ากรอนยงกรวให้สิ้น

แห่งกรว ตามบาท

สามระอคมะ นั่นคือว่ายัง ตามบาท

สามโค นั่นคือว่าททยกรว ว่าเขย่มกรว ตามบาท

สามะมโย นั่นคือว่าหมกรวว่าแล้วไปช่วยแก่นกรวตามบาท

สามรัชชะ นั่นคือว่าอินตี ตามบาท

สามระภา นั่นคือว่าต้นพลบพลึงกรว กวงกรวกรวตามบาท

สามระภา นั่นคือว่านายกรว ว่านายสามกรวกรว ตามบาท

สามะทะ นั่นคือว่าบมิตะลกชะนองกรวแกลกรวกรวตามบาท

สามะโท นั่นคือว่าเกษในตระทกกรวกรวกรวตามบาท

สามมกรัง นั่นคือว่าประกอบควยกรว ตามบาท

สามระวะ นั่นคือว่าชีวิตกรวว่าหนกลมแล่นกรวตามบาท

สกลโลก นันคือว่าภูติ เมืองทวยสภายโลก ตามบาท
 สกรก นันคือว่าพิษกักร่า ก่าพังถ้อยคำกักร่า ตามบาท
 สกรเณ นันคือว่าเกื่อนแปด ตามบาท
 สกรกถี นันคือว่าเสียงสกรกถี ตามบาท
 สกรโธ นันคือว่าลำแดง ตามบาท
 สกรนนิท นันคือว่าสีวรรณอนงม ตามบาท
 สกรนทะโย นันคือว่าธรมารกักร่า สกรนทกักร่า ตามบาท
 สกรไประกตท นันคือว่าจิกรร่าพังธรมกักร่า ก่าสอน
 ก่ายกักร่า ตามบาท
 สกรไประกตท นันคือว่าสกรนทกักร่า ก่าเทกักร่า ก่าโศล
 นกักร่า ตามบาท
 สกรงโก นันคือว่าประกอบทวยระงับกักร่า ก่าเกด็อนกักร่า
 ตามบาท
 สกรนัง นันคือว่าคำสัง สอนกักร่า ก่าสาชูกักร่า ก่าเขย่น
 นนังสือกักร่า ตามบาท
 สกรนปณะ นันคือว่านงโคกรักเมียบ ตามบาท
 สกรไป นันคือว่าเมคพรพศกทษ ตามบาท
 สกรนภา นันคือว่าผู้เจ้าไปอยู่ในสำนักแห่งภิกษุ

เล่มหน้าเวียนตามบาท

ลักษณะ นันคือว่าทรอกกลเขากัว ปลายชอกกัว

เหล็กส่านกัว เหล็กแหลมกัว ตามบาท

ลักษณะ นันคือว่าขันช่าขัน ตามบาท

ลักษณะ นันคือว่านกกยง ตามบาท

ลักษณะ นันคือว่าฝักสอนกัว นิลากกัว ตามบาท

ลักษณะ นันคือว่าหงอนนกกยง ตามบาท

ลักษณะ นันคือว่าเข็ดตุกัว ประทากกัว เขากัว

ปลากกัว ไม้มกัว ตามบาท

ลักษณะ นันคือว่ากำหนดแห่งหญิงชย ตามบาท

ลักษณะ นันคือว่าทองถกนิกชื่อสังคี ตามบาท

ลักษณะ นันคือว่าน้ำมูก ตามบาท

ลักษณะ นันคือว่าลูกกษปิกัว ทนทางสองแพ่ง

นิกัว ตามบาท

ลักษณะ นันคือว่าพลัน ตามบาท

ลักษณะ นันคือว่าตำเรจิกัว แลือกัว ตามบาท

ลักษณะ นันคือว่าชีผิง ตามบาท

ลักษณะ นันคือว่าชีผิง ตามบาท

สิกะป็นฉา นั่นคือว่ากันสะไคว่กัว่า ผักขุ่นร่วมกัว่า ตามบาท
 สิกะมัยกา นั่นคือว่าเสวกครนิคร ตามบาท
 สิกะขพิง นั่นคือว่ากระสน ตามบาท
 สิกะบไฟ นั่นคือว่า กัง ลงกัว่า ช่ากัว่า ตามบาท
 สิกะตั้ง } นั่นคือว่าเฮียนกัว่า ทานกัว่า ตามบาท
 สิกะนิโค }
 สิกะระติ นั่นคือว่ารัศมีแห่งพระจันท์ ตามบาท
 สิกะระวิ นั่นคือว่าสามภก ตามบาท
 สิกะง นั่นคือว่าแยมหลวง กัว่า พระพุทธเจ้า แยม ตามบาท
 สิกะละ นั่นคือว่าเทนกัว่า หลวมกัว่า ตามบาท
 สิกะเด นั่นคือว่ามันคงกัว่า ครกเคื่องกัว่า ตามบาท
 สิกะทกโก นั่นคือว่าเปนชื่อแห่งพระเจ้าเมื่อยังเปน
 สิกะทนุโค ^{คฤหรัอย} นั่นคือว่าทฤษี ตามบาท
 สิกะโท นั่นคือว่าสมุขตีกัว่า ลำเรจกัว่า แลวักัว่าตามบาท
 สิกะทัง นั่นคือว่าสัมปถอย ตามบาท
 สิกะโค นั่นคือว่าสนิกกัว่า ตักกัว่า ละโยคกัว่า ตามบาท
 สิกะเน นั่นคือว่าเขาพระสุเมธภช ตามบาท

สีนีเห นั้นคือว่าความรักก็ว่า น้มน้ก็ว่า พงก็ว่า ตามบาท
 สิปะทมภก นั้นคือว่ากินที่ ตามบาท
 สิทพะเน นั้นคือว่าเอียบ ตามบาท
 สิกะอศกนา นั้นคือว่าหมฤษีสัทธ ตามบาท
 สิมะ นั้นคือว่าเสมากก็ว่า แคนก็ว่า ในที่อยู่ก็ว่า ตามบาท
 สิมันตะนิ นั้นคือว่าหญิง ตามบาท
 สิมันเตอ นั้นคือว่าแสงกรอยเกล้าผม ตามบาท
 สียะสิ นั้นคือว่าชมนม ตามบาท
 สิริมะ นั้นคือว่ากระฎุก ตามบาท
 สิริก นั้นคือว่าคนนอยก็ว่า รักชาก็ว่า เรือนก็ว่า ตามบาท
 สิริ } นั้นคือว่ารักมีก็ว่า มเรื่องงามก็ว่า สวัสดิก็ว่า
 สิริยา }
 สิมบักก็ว่า เทอชาก็ว่า ตามบาท
 สิริง นั้นคือว่าชีวิตร์ก็ว่า ทนกลมแปลฝนก็ว่า ตามบาท
 สิริมโน นั้นคือว่าไม้ราชพทุกษก็ว่า หมุพระอวิสงฆ์
 กี่ว่า ตามบาท
 สิริภาโส นั้นคือว่าไม้สน ตามบาท
 สิริวิธาค นั้นคือว่าเยื้องกภย ตามบาท

สิริตบไป	นั่นคือว่างเลขงใหญ่	ตามบาท
สิริโก	นั่นคือว่าพระอะริยสงฆ์	ตามบาท
สิโร	นั่นคือว่าขอกก็ว่าจอมก็ว่าหวิงก็ว่า งอนเภาก็ว่า เอย่นก็ว่าประเสริฐก็ว่า	ตามบาท
สิโรปะโร	นั่นคือว่าถ้ำคอ	ตามบาท
สิโรเวจะเน็ง	นั่นคือว่าผ้าโพกหัวก็ว่าจอมมงกุฎก็ว่า	ตามบาท
สิโรมะณี	นั่นคือว่าแก้วจอมมงกุฎ	ตามบาท
สิโรสถโย	นั่นคือว่าชกผี	ตามบาท
สิลา	นั่นคือว่าอธิบายแห่งหญิงเพื่อมรยาพิศ	ตามบาท
สิลาภา	นั่นคือว่าสิรรเสริญ	ตามบาท
สิลาไปกชะระณี	นั่นคือว่ากระพังหิน	ตามบาท
สิลาภ	นั่นคือว่างแห่	ตามบาท
สิลาจาปะโย	นั่นคือว่างเขย้งก็ว่า นกกระตักก็ว่า กองขึ้น	
สิลาทโค		
	ก็ว่า	ตามบาท
สิลาตไม	นั่นคือว่าสลแตก	ตามบาท
สิลาโต	นั่นคือว่าโคกกระออม	ตามบาท
สิลาโก	นั่นคือว่าสิรรเสริญ	ตามบาท

สีสัง นันคือว่าสีสังวัก ตามบาท

สีละประสาท นันคือคามาวิชตต่าง ๆ ทั้งปวงนันเรียกกว่า

สีละประสาทครุทั้งสิ้น

สีจโก นันคือว่าจกั ตามบาท

สีก นันคือว่าทมาจิงจอก ตามบาท

สีวิ นันคือเป็นชื่อแห่งเมืองสีวิราช ตามบาท

สีวิก นันคือว่าคนทามของ ตามบาท

สีโว นันคือว่าอิศวร ตามบาท

สีสัง นันคือว่าพระนิพพานกว่า สวรรคิกว่าลกหมอกกว่า

ตามบาท

สีละไป นันคือว่าไม้ประคุดตายก็ว่าไม้สีเสียดก็ว่าตามบาท

สีละไปสกโตนิ นันคือว่าทองน้อย ตามบาท

สีลคโถ นันคือว่าสีผง ตามบาท

สีต นันคือว่าหวอ ตามบาท

สีสระ นันคือว่าน้ำคังกว่า เย็นกว่า ระคนนากกว่า

เคื่อนยี่กว่า

สีลาสิกขาไป นันคือว่าพญาธิเจบหวอ ตามบาท

สีสิโว นันคือว่าน้ำคังว่าเอียน ตามบาท

สีกโต	นั่นคือว่าลกศิษย์	ตามบาท
สีกง	นั่นคือว่าหวกก่า ทักคำก่า	ตามบาท
สีกะท	นั่นคือว่าลัทททททท	ตามบาท
สีกบปะปะปะปะ	นั่นคือว่าซื่อมะหาจระ	ตามบาท
สีกะปะ	นั่นคือว่าบงโค้วค้วเมือ	ตามบาท
สีกาตะนัง	นั่นคือว่าอั้งแห่งพญาก่า	ว่าอากันจวบ
	แห่งสิงหะก่า	ตามบาท
สีกเห	นั่นคือว่าราชครีห์	ตามบาท
สีกะตะ	นั่นคือว่ากระทำตีก็ว่า	ว่ากศลบุญก่าตามบาท
สีกะตง		
สีกะติ		
สีกนทะเอ	นั่นคือว่าหอมแฉง	ตามบาท
สีกกะวิโก	นั่นคือว่าคนฆ่าหม	ตามบาท
สีกกะโร	นั่นคือว่าลกกวก็ว่า หมกก็ว่า	ตามบาท
สีกกร	นั่นคือว่าชอกก่า	กศลบุญก่า
	เทาก่า	นกกแซก
		ตามบาท
สีกมาระ	นั่นคือว่าอ้อม	ตามบาท
สีกโก	นั่นคือว่าของถ้วย	ตามบาท

ลูกกึ่ง นันคือว่านำคกงกั้ว แห้งเหือกกั้ว ตามบาท

ลูกจระเข้ นันคือว่านำคั้วนี้ ตามบาท

ลูกขมิ้น นันคือว่าป็นใหญ่กั้ว กั้วตั้งอยู่ในความคกร
กั้ว ตามบาท

ลูกขมิ้น นันคือว่าละเอียกกั้ว ลูกขมิ้นกั้ว ตามบาท

ลูกขมิ้น นันคือว่าเพกกา ตามบาท

ลูกคะเคอ นันคือว่าพระพทธีเจ้ามีพระตำเนียรเป็นอนันงาม
ตามบาท

ลูกคันทะโร } นันคือว่ากลิ่นหอมกั้วไม่ม่วงสวายต่อตามบาท
ลูกคันทะโร }

ลูกคันทะโร นันคือว่ากลิ่นนำคอกไม้ ตามบาท

ลูกคันทะโร นันคือว่ารเข้ม ตามบาท

ลูกคันทะโร นันคือว่าขง ตามบาท

ลูกคันทะโร นันคือว่าสาตกั้ว บวิสทกั้วเข้มกั้ว
เป็นมงคลกั้ว ตามบาท

ลูกคันทะโร นันคือว่าพระอินทกั้ว กั้วพัวแห่งนางสชชก
กั้ว ตามบาท

ลูกคันทะโร นันคือว่านางสชชกั้ว กั้วเมียบแห่ง

	พระอินท์ก็ว่า	ตามบาท
สข	นั่นคือว่า มีใจชื่น	ตามบาท
สข	นั่นคือว่า พังก็ว่า ท้ำมก็ว่า	ตามบาท
สขนิส	นั่นคือว่า กมบกก็ว่า ผักโหมมก็ว่า	ตามบาท
สขนิส	นั่นคือว่า ลกตะไฟ	ตามบาท
สขตะเวกจระนะ	นั่นคือว่า กายพันก็ว่า	ว่าจหนักน
	กายก็ว่า	ตามบาท
สขตะ	นั่นคือว่า หลับ	ตามบาท
สขตะเว	นั่นคือว่า ของไว้ ซึ่งพระสตรก็ว่า	ว่าริโคย
	คำนึงแห่งโลตะทวาร	ตามบาท
สขคค	นั่นคือว่า พังก็ว่า เสี่ยงก็ว่า สาททพเพทก็ว่า	
	ตามบาท	
สขค	นั่นคือว่า หอยมกก็ว่า ว่าประพฤสมก็ว่า	ตามบาท
สขคหิเน	นั่นคือว่า ผู้หูหนวกก็ว่า ผู้ฟังคำ สักก็ว่า	ตามบาท
สขค	นั่นคือว่า ลกบง เกษมเต้ เชื้อกระกลกก็ว่า	คล้าย
	ในสารธิก็ว่า	ตามบาท
สขค	นั่นคือว่า ไคพังก็ว่า พระสคณตะปิฏกก็ว่า	ตามบาท
สขค	นั่นคือว่า เขื่อนเส้น แก่ศก็ว่า เข็ดศคก็ว่า	ตามบาท

สทโก นันคือว่าลกนัง เกษแต่ผ่ายกระกลกกระษัทรทงสอง
ตามบาท

สทกนโต นันคือว่ารุงเรืองก็ว่า ว่าพรแม่ก็ว่า ตามบาท

สททะโน นันคือว่ารักษา ตามบาท

สททะนัง นันคือว่าเขาสุททณะ ตามบาท

สททะนโย นันคือว่าลูกหญิง ตามบาท

สททค นันคือว่าเหนงามพิงใจก็ว่าเหนคก็ว่าตามบาท

สททท นันคือว่าพระนิพพาน ตามบาท

สทททระ นันคือว่าพระพุทธีเจ้า ตามบาท

สทไท นันคือว่าพ่อศรีอ ตามบาท

สททระเว นันคือว่าเขาหิมพานต์ ตามบาท

สทต นันคือว่าปนก็ว่า ใสสาทาก็ว่า สุตโภชน

ทเวระตาก็ว่า ตามบาท

สทระระ นันคือว่าน้ำใจใคร่ ตามบาท

สทลโน นันคือว่าเทวดา ตามบาท

สทมะโค นันคือว่าหมา ตามบาท

สทโน นันคือว่าหมา ตามบาท

สนิมมีณะก	นั่นคือว่าต้นแปญมากก็ว่ากมบกก็ว่าตามบาท	
สนา	นั่นคือว่าเกือเนื่อ	ตามบาท
สน	นั่นคือว่าลูก	ตามบาท
สนตะวิ		
สนตะโร	นั่นคือว่าสีก็ว่างามก็ว่าไพเราะก็ว่า	ตามบาท
สนตะภ		
สปะติ	นั่นคือว่าไม้กอบท้วยตี	ตามบาท
สขโน	นั่นคือว่าฝืนเหน	ตามบาท
สขนัง	นั่นคือว่าหกลบ	ตามบาท
สขป	นั่นคือว่าแกงก็ว่า แกงหูกก็ว่า	ตามบาท
สปะกโร	นั่นคือว่าพ้อครว	ตามบาท
สขณะมาตา	นั่นคือว่าแม่แห่งครท	ตามบาท
สปะติโก	นั่นคือว่าแปนชื่อแห่ง	ตามบาท
	เป็องอิสาร	ตามบาท
สปะพทโท	นั่นคือว่าตีนท้วยตี	ตามบาท
สปะยคโต	นั่นคือว่าประกอบท้วยตี	ตามบาท
สขปะกะ	นั่นคือว่ากะตั้งฝักเข้	ตามบาท
สพพจโจ	นั่นคือว่าสอนง่าย	ตามบาท

สุพทโค	นั่นคือว่าหนอกว	ตามบาท
สุภคทง	นั่นคือว่าของพิงใจคววมัก	ตามบาท
สุภคจุ	นั่นคือว่าสถานที่ดี	ตามบาท
สุภโเว	นั่นคือว่าเทวทกก็ว่าเลย้งง่ายก็ว่า	ตามบาท
สุภคระมะณา	นั่นคือว่าหนังกามโศภกก็ว่า	ว่ามีหน้า
อิม	อันจำเรือกัว	ตามบาท
สุภคตง	นั่นคือว่าตีแกลชัว	ตามบาท
สุภค	นั่นคือว่าสุภคาวบริสทท	ตามบาท
สุเมธ	นั่นคือว่าเขาพระสุเมธราช	ตามบาท
สุไม	นั่นคือว่ารุกขัยติ	ตามบาท
สุยะติ	นั่นคือว่าไคยนิ	ตามบาท
สุระโก	นั่นคือว่าผู้มีใจกรรมา	ตามบาท
สุระเชตโจ	นั่นคือว่าพระหพรหม	ตามบาท
สุระโค	นั่นคือว่าเมถนธรรมกัวมีใจกรรมากก็ว่า	ตามบาท
สุระนะทะ	นั่นคือว่าสากษคองค	ตามบาท
สุระนาโก	นั่นคือว่าพระอินท	ตามบาท
สุระปะโก	นั่นคือว่าพระกาส	ตามบาท
สุระบิก	นั่นคือว่าสิงอันตีแกลชัว	ตามบาท

สุระวิคินโท	นั่นคือว่ากลิ่นหอมพุ่งไปก็ว่า	กลิ่นสาระมิ
	ก็ว่า	ตามบาท
สุระวิบ	นั่นคือว่าอะสรยักษ	ตามบาท
สุระวิโย	นั่นคือว่าพระอาทิตย์	ตามบาท
สุระสวการะโก	นั่นคือว่ากระทำเสียงให้ดังสร	ตามบาท
สุระณะ	นั่นคือว่าพี่น้อง	ตามบาท
สุระ	นั่นคือว่าภุมเทวศในนิคมมาพจรก็ว่า	กล่าวทว
	ทวก็ว่า พระอาทิตย์ก็ว่า	ตามบาท
สุระสิง	นั่นคือว่าหลทวก็ว่า เหล็กแหลมก็ว่า	ตามบาท
สุระลี	นั่นคือว่าพระอาทิตย์	ตามบาท
สุระณะกะสิ	นั่นคือว่าข่งขื่น	ตามบาท
สุระณะ	นั่นคือว่าทองก็ว่า พนิกถือก็ว่า	ตามบาท
สุระณะบิงคะระ	นั่นคือว่าลำคอห่อคิงคอกคนที่ทอง	ตามบาท
สุระนาโย	นั่นคือหมาชื่อสุระณะ	ตามบาท
สุระตะมะจใจ	นั่นคือว่าอำมาตย์	ตามบาท
สุระโร	นั่นคือว่าแกลวกล่า	ตามบาท
สุระ	นั่นคือว่าในพวงนี้	ตามบาท
สุระนัง	นั่นคือว่าบาศักก็ว่า ภาที่นอนแห่งสวอนนทกยก็ว่า	

ตามบาท

สละมกช
สละโส
นั่นคือว่าถ้อยคำก็ว่า ว่าท่าเรอก็ว่า ตามบาท

สลาจ
นั่นคือว่า ขนไม้ ตามบาท

สละมกช
นั่นคือว่า พงษ์ ซึ่ง มี ต้นว่า ปี แล กล้วย แล สิ้ง

ตามบาท

สลก
นั่นคือว่า ให้ หวี ผี แห่ง ทาย ตามบาท

สละมาระติระ
นั่นคือ เปน ชื่อ แห่ง เมือง สละมาระติระ ตามบาท

สละทช
นั่นคือว่า สทหาย รักษ์ ตามบาท

สละหะ
นั่นคือว่า ชมนม ตามบาท

สละหวิ
นั่นคือว่า ประมวน มาก ก็ว่า ตก แห่ง ก็ว่า ตามบาท

สละหวิโก
นั่นคือว่า ฎุ่ พันง ตามบาท

สละหริง
นั่นคือว่า ดอกไม้ ครอบไว้ หวี ก็ว่า ว่า มงกุฎ ก็ว่า

ตามบาท

สละน
นั่นคือว่า ประชุม ชน ก็ว่า ว่า หมู่ คน มี ศิลา แล สติ

ก็ว่า

ตามบาท

สละกนิท
นั่นคือว่า ขว คือ เข้ม นาน เสีย ตามบาท

สละกนิณ
นั่นคือว่า ช้าง เสือก ตามบาท

เสตะปนิ นันคือว่าไม้หมากคอกก็ว่าไม้สีนก็ว่าตามบาท
 เสตะมพชง นันคือว่าคอกบัวขาว ตามบาท
 เสตะมพชโร นันคือว่าเมฆขาวก็ว่า ตามบาท
 เสตะระวโน นันคือว่ามม่วงสวายลือ ตามบาท
 เสตะวาระโก นันคือว่าไม้กมบก ตามบาท
 เสตะ นันคือว่าสพานก็ว่า ขวก็ว่า ถนนก็ว่า ตามบาท
 เสตะโก นันคือว่าขาว ตามบาท
 เสตะกลโก นันคือว่าคันชักถาม ตามบาท
 เสตะนตะโนตะนิ นันคือว่ากษัตริย์ก็ว่า ตามบาท
 เสตะนา นันคือว่าพลเสนา ตามบาท
 เสตะนาณิ นันคือว่าขุนพลก็ว่าเสนาบดีนำพลก็ว่าตามบาท
 เสตะนาณิก นันคือว่าคันพณนิกา ตามบาท
 เสตะนาณิง นันคือว่ากฏิกก็ว่า เสตะสะนะก็ว่า ภาที่เปน
 ที่นั่งที่นอนก็ว่า ตามบาท
 เสตะบิ นันคือว่าหลับ ตามบาท
 เสตะมา นันคือว่าเหมือนนลิมะเหมือนนกัน
 เสตะไมตะมุนา นันคือว่ามลิซ้อนก็ว่าคอกชคบุตรก็ว่าตามบาท
 เสตะมะ นันคือว่าเสลด ตามบาท

เสวยขะโลก นันคือว่านอนหงายก็ว่า ว่าเด็กในผ้า
อ้อมก็ว่า ตามบาท

เสวยขะตขะนัน คือว่าที่นอนก็ว่า แทนทั้งนอนก็ว่า
ว่ากูกูกิก็ว่า ว่าเสนาสะนะก็ว่า ตามบาท

เสวยโย นันคือว่าประเสริฐก็ว่า ว่าพระนวลโลกยกทอ
ธรรมก็ว่า ว่าพระปริยัตติธรรมก็ว่า ตามบาท

เสวยยัง นันคือว่าประเสริฐก็ว่า มงคนก็ว่า ตามบาท

เสวยโยคต นันคือว่าเด็กนอนก็ว่า ว่าประกอบด้วย
นอนก็ว่า ตามบาท

เสวยระพะตง นันคือว่าลูกกะจับ ตามบาท

เสวยละต นันคือว่าไม้มทงก็ว่าหมากกอกก็ว่าตามบาท

เสวย } นันคือว่าภูเขาก็ว่า แก้วก็ว่า ตามบาท
เสวย }

เสวยระโก นันคือว่าตำหนักแช่เผือก ตามบาท

เสวยระนา } นันคือว่ากิริยาอันของเสัพย ตามบาท
เสวยระเน }

เสวยระสุทธิโย นันคือว่าซอกนุทด้วยศคิ ตามบาท

เสวยระนง นันคือว่างิม่าจากแห่งโยตก็ว่า

ภักตร์พยักว

ตามบาท

เสลาสะไซ

นั่นความเหมือนเสลาสะไซเหมือนกัน

ไสเคื่อน

นั่นคือเป็นชื่อแห่งสัตว์ที่อยู่ในคินอย่งหน

ไสโย

นั่นความเหมือนเสลาโยเหมือนกัน

ไสคัก

นั่นคือคนที่เป้นพวกพ้องของตน แดกฉบับใน

เทากับพวกมาคักภักจนมาทำภัยแก่ตน

คนนั้นแลเรียกว่เป้นคนไสคัก

ไสยา

นั่นคือว่ที่นอน

ตามบาท

ไสยาคณะ

ไสก

นั่นคือว่เคว่โคกร้องให้

ตามบาท

ไสก

ไสกโงโค

นั่นคือว่ไม้ฟังกว่ ว่สารจัก ตามบาท

ไสกโต

นั่นคือว่ยังนาง ตามบาท

ไสโต

นั่นคือว่โศกกว่ ว่รักหลงกว่ ตามบาท

ไสกน

นั่นคือว่โกนจาก

ไสกร

เป้นคำกระษัตริ

ไสคันทัก

นั่นคือว่ศิกอนนิลบลกกว่ จกกลกกว่ ตามบาท

ไสคชก

นั่นคือว่คำพระพทดิเจ้า ตามบาท

โสจะเนง นั้นคือว่าทุกโลก ตามบาท
 โสสิโก นั้นคือว่าคงเย็บก็ว่า ช่งช่นก็ว่า ตามบาท
 โสณณะ นั้นคือว่าทองคำ ตามบาท
 โสเนนทอกระนิ นั้นคือว่าแห่เลี้ยงทอง ตามบาท
 โสนิทัง นั้นคือว่าเสียดก็ว่า แ่งก็ว่า ตามบาท
 โสโน นั้นคือว่าไม้เพทกก็ว่า ว่าแ่งก็ว่า ตามบาท
 โสณะโก นั้นคือว่าสุมศบเหล็กก็ว่าแห่นบก็ว่าตามบาท
 โสโต นั้นคือว่าชาก ตามบาท
 โสทบบง นั้นคือว่าหลับ ตามบาท
 โสทบโพ นั้นคือว่าหมากม่วงสวายสอ ตามบาท
 โสทกปโน นั้นคือว่าถึงซึ่งโสดกก็ว่า ว่าถึงในคณ
 กระแสดก็ว่า ตามบาท
 โสททโย นั้นคือว่าฟงหมณ ตามบาท
 โสทง นั้นคือว่าโสดประสากก็ว่า กระแสดน้ำมัว
 ว่าหูกก็ว่า ตามบาท
 โสทระโร } นั้นคือว่าที่นลงร่วมของเกยวกันก็ว่า
 โสทระวิ }
 ว่าเบนกบค้วยทองก็ว่า ตามบาท

โถย นันคือว่าล เออ ตามบาท
 โถยตล นันคือว่าพระสร ตามบาท
 โสประมาทียะ นันคือว่าผกหมกกว่าแห้วหมกกว่าตามบาท
 โสบัทณะ นันคือว่าบนโลกอภัยสิ่งมีทันว่าอิฐตามบาท
 โสไน นันคือว่าขบขม ตามบาท
 โสญชะไน นันคือว่ามรมกั ตามบาท
 โสภ
 โสพน นันคือว่าเหมือนโสภเหมือนกัน
 โสภพ
 โสภคย
 โสภะไน นันคือว่างามเหมือนกัน
 โสมะระโก นันคือว่าไม้กฤษณกกว่าไม้ระยอมจากรกว่าตามบาท
 โสมะระไซ นันคือว่าไม้มะเกลือ ตามบาท
 โสมันลิกัง นันคือว่ากัยาน ตามบาท
 โสมะระสี นันคือว่าหญิงงาม ตามบาท
 โสเม นันคือว่าวันพัก ตามบาท
 โสไม นันคือว่าพระจันทร์กั จารกว่า ว่าทอ
 ประกายพุกกัว่า ตามบาท

สกค นันคือผ้าพันเอวเป็นต้นนันเรียกว่าผ้าขาสกค
 สระจะยะ นันคือว่าตั้งลม ทามบาฬี
 สระกระทา นันคือว่าสายพันแลบ ทามบาฬี
 สกคประนา นันคือว่าประกอบด้วยกิริยาอันคือว่าทามบาฬี
 สระเกยีน นันคทามเหมือนนสภิกคย์เหมือนกัน
 สระถลมารค นันคือว่าทงบกเรือว่าสระถลมารค
 สระกคสระกม นันคือเหมือนนใจผู้ภักจะขึ้น เรือนลกของๆ
 เขาในเวธากกลางคืน ก็ยอมทำท่วยอิทชีวิต
 ่างๆ ยังให้เท้าของทรวพณันให้หลับไหลไป
 ามให้รู้สึกทวณันอย่างนี้ไเละเรียกว่าสกคสระกม
 สระกาน นันคทามเหมือนนสระเทือนเหมือนกัน
 สระทอน นันคือเป็นชื่อแห่งคณอย่างหนึ่ง อนึ่ง
 ทามกกว่าใจหวสระเทือนเหมือนกัน
 สระทอนใจ นันคทามว่าใจทอนใจหวนันเรียกว่าสทอนใจ
 เสน่ห์ นันคืออิทชีวิตที่กระทำยังผู้ทญิงให้รักชใดงนัน
 เรียกว่าเสน่ห์เหมือนคัพควาคณนันเสน่ห์เขาคีนัก
 สระนั นันคือบ่อใหญ่ๆ ที่ทกไว้สำหรับจะได้ใช้น้ำกินสาบ
 นันเรียกว่าสระนั ถ้ามีอยู่ที่บ้านเรียกว่าบ่อนั

สระนิกสะนม น้นความเหมือนสนิทเหมือนกัน

สระเนยิกสิโร น้นความเหมือนสระเนยัคเหมือนกัน

สระนล น้นความเหมือนนละนเหมือนกัน

สนับ น้นคือ สิ่งที่มีขดก้าง เหมือนกับสิ่งที่มีงกึก

อยู่เหนือทง น้นในหนองน้ำเป็นต้นน้นก็เรียกว่า

สนับ อนึ่งคือสิ่งที่มีก้างสำหรับแกะกระดูก

ทนายแห่งคนแกะกระดูกน้นก็เรียกว่าสนับกระดูก

สระบัก น้นคือประเภทที่คอกกับทอวไหล่นั้น เรียกว่า

สระบัก เหมือนคำพูดว่าสระบักจ้ำจมิไป

สระบง น้นคือผ้าที่ประกอบคืนที่พระสงฆ์แกะตามแนว

น่งน้นเรียกว่าผ้าสระบง

สระประยทอ น้นคือสร้อยกันเรียกว่าสระประยทอด้กัน

สระพะ น้นคือว่าทั้งปวง

สระพะทน น้นคือเป็นชื่อแห่งร่มที่ขุ่นนางกันอย่างหนึ่ง

สระพิศว น้นคือว่าพิศวทั้งปวง ตามบาท

สระพิญ น้นคือว่ารัฐังสิ่งทั้งปวง ตามบาท

สระภักตี น้นความเหมือนสระภักเหมือนกัน

สระภาคม น้นคือว่าไปสู่มหา ตามบาท

- สละเทม นั้นคือเป็นชื่อแห่งไม้ที่เราทำขึ้นอย่างหนึ่ง
 สละมิไร นั้นคือว่าสมพิกคอง ตามบาฬี
 สละโหมย นั้นคือว่ากร ตามบาฬี
 สละมัต นั้นความว่ารักว่าผูกเรือกว่าสมัต เหมือนคำ
 พกว่าเขาเชือกสมัต รัก ผูกเข้า
 สละมาน นั้นคือกระทำให้ติดกันเรือกว่าสมานเหมือน
 คำพกว่าเขาภาสมานเสียให้แผลมนติดกัน
 สละมา นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่งเรือกว่าต้นสม
 แลยงสยอง นั้นความเหมือนสยองเกล้าเหมือนกัน
 แลยยะ นั้นคือกระทำอาการแห่งหน่ออย่างหนึ่ง
 เรือกว่าหน่อแลยยะ
 สละวิง นั้นคือว่ากายก็ว่าว่าตัวก็ว่า ตามบาฬี
 สละระทกข์ นั้นคือมีความทกข์นั้นเองเรือกว่าสละระทกข์
 สละระแทน นั้นคือเป็นชื่อแห่งต้นไม้อย่างหนึ่ง
 สละระเสวีญ นั้นความเหมือนสละระเสวีญเหมือนกัน
 สละสิก นั้นความเหมือนสละสิกเหมือนกัน
 สละโลโก นั้นคือว่าประกอบไปด้วยโลกย์ ตามบาฬี
 สละคคกค นั้นความเหมือนสละคคกคเหมือนกัน

สละค นั้นคือเปลือกท้มเหลว ๆ นั้นเรียกว่าสละคท้มโคลน

สละน นั้นคือชั้นออกมา เรียกว่าสละนออกมาเหมือน

คำพูดว่าคนนั้นเป็นผีทสละนออกมา

สละบ นั้นคือกระทำอาการแน่วนิ่งไปเหมือนตายนั้น

เรียกว่าสละบ

สละทระ นั้นคือว่าเกี้ยวรอยหูนั้นก็ว่ากัมภังก์ว่าตามบาท

สละทกมคตย นั้นความเหมือนเสวระทกมคตยเหมือนกัน

สละระเณ } นั้นคือว่าพ้ง ตามบาท

สละระนัง }

สละรัง นั้นคือว่าไม่มีค เรียกว่าสว่าง

สละงสภาย นั้นความว่าให้ร้อนในอกในใจไม่สบาย

นั้นเรียกว่าสละงสภาย เหมือนคำพูดว่าวันนี้

ทั้งสละงสภายใจนั้ก ไม่สบายใจเลย

สละงทคิ นั้นคือว่าความจำเร็ว ตามบาท

สละทค นั้นคือเป็นชื่อแห่งคั่นอย่างหนึ่ง อนึ่งความ

ว่ารักใคร่เหมือนคำพูดว่าหญิงคนนั้นหน้า

ษสละทครักใคร่นัก

สละทค นั้นคือเป็นชื่อแห่งเหล็กไซริไม้อย่างหนึ่ง

ตระสอ นันคือว่าวถึง ตามบาท

ตระสอ นันคือว่าเสนห้ ตามบาท

ตระสอ นันคความว่าอาบหนัก เปนคักกระษัตริ

ตระสอ นันคือว่าเนียง ๗ ตามบาท

สหนักสกลใจ นันคือว่าพระอินท์เห่นอศภัพันหนึ่งตามบาท

สออีก นันคือเปนชื่อแห่งลมอย่างหนึ่งทีกระทำให้คอ

แน่นจับมานัน เรียกว่าสออีก

ตูกกระเสม นันคความว่าสภาย เหมือนคัพคกว่าคนนัน

อยู่ตูกกระเสมอยู่หฤ

ตูกใจไทย นันคือเปนชื่อแห่งเมือง ๗ หนึ่ง

ตูกคะสิ นันคือว่าไปสู่อุทิส ตามบาท

ตูกจน นันคความเหมือนชุกจนเหมือนกัน

ตูกเคภาห้ นันคความว่าช่วยเหมือนคัพคกว่าทานช่วย

ตูกเคภาห้แก่ภท

ตูกกระนคธ นันคือเปนชื่อแห่งเมือง ๗ หนึ่งตามบาท

ตูกบไป นันคกว่าคความทวิ ตามบาท

ตูกจระ นันคือว่าจิวิธร์ตูกจระ ตามบาท

ตูกมค นันคือเปนชื่อแห่งกล้วยอย่างหนึ่ง

สังวทกะอะสังใจเขย นั้นคือว่าอะสังใจเขยชื่อว่าสังวทกะคือว่าจำ

เวิญ

ตามบาท

สังวทกะภยอะสังใจเขย นั้นคือว่าอะสังใจเขยชื่อว่าสังวทกะภย

อะสังใจเขย

ตามบาท

สังวทก นั้นคือว่าอยู่กับ

ตามบาท

สังเสทกะชะ นั้นคือว่าเก๊กแก่แก่เหือโค

ตามบาท

สังสม นั้นคือว่าวิยอมหอมหยับไว้ เรียกว่าสังสมไว้

สัง นั้นคความว่าสังนั้นสังนี้ แลสังทหนึ่งสังสัง

สังคิด นั้นคือเป็นชื่อแห่งสมอย่างหนึ่งทีกระทำยัง

จิวิตรแห่งคนให้ทายนัน เรียกว่าสมทลสังคิด

สังดู นั้นคความเหมือนกับสังเหมือนกัน

สังพ้ง นั้นคือพลงนคือท่อน

ตามบาท

สังพร นั้นคือพรชนุนั้นเอง

สังปี นั้นคือปีมะเสงนั้นเอง

สังปะนกกฏ นั้นคือเป็นชื่อแห่งบ่ออย่างหนึ่ง

สังททกเถ นั้นคือว่าเป้นชื่อแห่งพระเจ้าเมือยังเป้น

คฤทหรือย่นัน

สังททนโค นั้นคือว่าทฤชกี

ตามบาท

ศิษย์ นันคือศิษย์นั่นเอง

สทท นันคือปริศนทท ตามบาท

สคตม นันคือกระทำให้ลมเข้าไปทางตะมุมนันก็เรียก
ว่าสคตมเข้าไป

สอกไส นันคความเหมือนสอกเหมือนกัน

เสก นันคความเหมือนประเสริฐเหมือนกัน

สนทน นันคือสารทนนันเอง

สนทรอย นันคความเหมือนสรอยเหมือนกัน

สนตะปะติ นันคือว่าเกี่ยวอันก็ว่าเผาเอาก็ว่า ตามบาท

สถ นันคือศิลวิค ตามบาท

ศุญกตบ นันคือเปนชื่อแห่งกตบ ๓ ทนึ่ง

สนจร นันคือว่าตีก็ว่า งามก็ว่า ตามบาท

แสนสลค นันคความว่าเค้จใจเปนอันมากนันเรียกว่า
แสนสลค เหมือนคำพูดว่าแสนสลคระทคใจ

สื่อน นันคือกระทำไว้ไม่ให้เห่นนันเรียกว่าสื่อนไว้

สอนตบ นันคความเหมือนขรเหมือนกัน

สื่อน นันคือสรรเสริญนันเอง

สปี นันคืออง ตามบาท

ศัพท์ นันคือว่างาม ตมบาท

แถบทอง นันคือหัวเข้ตอปากเท่านั้นเรียกว่าแถบทอง

ถ่ม นันคือเช่นชื่อเรียกถ่มต่างๆ คือถ่มเกลี้ยง

ถ่มคาก ถ่มถ้ำ ถ่มมะแป้น ถ่มแปดอกบง

ถ่มแก้ว ถ่มเทพรงค์ ถ่มมะงั่ว ถ่มเหมน

ถ่มมะกรูด ถ่มมะนาว ถ่มไอ

ถ่มหนัก นันคือความว่างามหนักหนักนั่นเรียกว่าถ่มหนัก

เหมือนคำพูดว่าคนนี้นักบคนนั้นเป็นผิวเดียวกัน

คถ่มหนัก

ถ่มเคจ นันคือเป็นคำเรียกซึ่งกระษัตริ์เหมือนคำเรียก

ว่าถ่มเคจบรมกระษัตริ์ เป็นคำฝ่ายกระษัตริ์

ถ่มภาว นันคือว่าบริบูรณ์ ตมบาท

ถ่มพอนบัก นันคือว่าให้สำเร็จตามบักที่ให้พอน

นันเรียกว่าถ่มพอนบัก

ถ่มเดเทเม นันคือความว่าตมคตคตบทรักษ์ใคร่กัน

นันเรียกว่าถ่มเดเทเมกันเป็นคำบ้านนอก

ถ่มถึ นันคือความว่าอยู่ปกครองเป็นสามีภรรยาด้วยกัน

เรียกว่าถ่มถึ

สมเทพ นั้นความเหมือนสมสั เหมือนกัน

สามหา นันคือ เป็นชื่อแห่งต้นไม้ อย่างหนึ่ง

เกษม นั้นความว่าสบายเหมือนคำพูดว่า สุกกระแต
เปรมปรีดิ์

สายกิ่ง นันคือ เป็นชื่อแห่งต้นไม้ อย่างหนึ่ง อนึ่งคือ
เป็นชื่อที่ผูกลกถึงนั้น ก็เรียกว่าสายกิ่ง

สวมา นันคือ สวมา ชักมานัน เรียกว่า สวมา เหมือน
กับชักสาวซึ่งว่า เป็นต้นนี้

เสียใจ นั้นความเหมือนเสียใจเหมือนกัน

เสงท นันคือ เสงท นันเอง เรียกว่า เสงเสงท

สอพล นันความว่า เป็นคนมักเที่ยวประจบประแจง
แก่คนผู้อื่นนั้น เรียกว่า เป็นคนสอพล

สอเสียด นันคือ เป็นคนที่เสาคความของคนนั้นไปบอก
แก่คนนี้ แลเสาคความของคนนี้ไปบอกแก่คน

นันก็เที่ยวยุยงเขาก็ก็เรียกว่า เป็นคนสอเสียด

หิมง นั้นความเหมือนหิมงเหมือนกัน

หริโศกขบ่ง นันคือ ว่าสายแกบขบปลงแกบขบ ตามขบขบ

ฮิลก นันคือ ไฟลกมากนันเอง เรียกว่า ไฟฮิลกขบ

หู้ นั่นคือเป็นสิ่งที่แจกทำด้วยอย่างหนึ่งเรียกว่าเกาหู้

หู่เหียง นั่นคือความถี่เหมือนนกกิน

เหตล นั่นคือว่าเบียดเบียด ตามบาท

แห่ห้อม นั่นคือความถี่แวกล้อมไปนั้นเรียกว่าแห่ห้อมไป

หู่ไทยวักถ นั่นคือเนื้อหัวใจนั่นเอง ตามบาท

หูกมก นั่นคือเป็นชื่ออย่างหนึ่ง

หูกใหม่ นั่นคือความถี่เหมือนนกกิน

หูกก นั่นคือว่าต่างหูกนั่นเอง

หูกก นั่นคือความถี่เหมือนนกกิน

หูกหงษ์ นั่นคือเป็นชื่อแห่งหงส์อย่างหนึ่ง

หูกหงษ์ นั่นคือชื่อแห่งหงส์นั่นเอง

แห่ง นั่นคือความถี่คล้ายกับที่เหมือนนกกินเหมือนนกกิน

กาทิไหนแห่งไหน

โหง นั่นคือเป็นชื่อปีศาจพวกอย่างหนึ่ง

เหยง นั่นคือเป็นชื่อคนไม่อย่างหนึ่ง

หูก } นั่นคือว่ามือ ตามบาท

หูก

เหตลกอล นั่นคือความถี่เหมือนนกกิน

โทษเขลา } นั้นความเหมือนโทษอื่นเหมือนกัน
โทษไร }

โทษ นั้นความเหมือนโทษอื่นเหมือนกัน

ทอนสาย นั้นคือไม่มีสายนั้นเอง

ทวนใจ นั้นคือใจกลับไป กลับมานั้นเรียกว่าทวนใจ

เหียนหัน นั้นคือกลับหันไป นั้นเรียกว่าเหียนหัน

เหมือนคำพูดว่าไปมันเหียนหันไปทั้งนั้นแล้ว

หีบผ้าคาด นั้นคือหีบ ๆ ออายนั่นเอง

หีบผ้าย นั้นคือไม้ที่ทำสำหรับทมนหันนั้นกระทำ

ให้แตกผ้ายออกนั้นเรียกว่าไม้หีบผ้าย

ห้ามปราม นั้นความเหมือนห้ามเหมือนกัน

เหย นั้นคือทายกลั่นนั้นเรียกว่าระเหยเหมือนกัน

เล่าได้ ขอกแลโกลแลหมีได้บิศักดิ์ ขอกแลศักดิ์

โกลนั้นเล่านั้นก็หมีได้มีกลิ่นอย่างนี้และเรียก

ว่ากลิ่นระเหย

ทายนั่ง นั้นความคือว่านั่งไป

ตามบาท

ท้าวท้าว นั้นความเหมือนท้าวกล้าเหมือนกัน

ทิวไทย นั้นความเหมือนทิวเหมือนกัน

ชากว นันคือว่าเสียงฉิ่งทอง ตามบาท
 ชากว นันคือว่าเปนม้าศึก ตามบาท
 ชารส นันคือว่าอินดี ตามบาท
 ชารกษ นันคกวมเหมือนอะละวาคเหมือนกัน
 ชาลกษณ นันคือเป็นชื่อแห่งคนสักหรับแต่หนึ่งชื่อ
 พวกหนึ่ง
 ชากัมพณ นันคือว่าอวมณ ตามบาท
 ชากะเนิง นันคือว่าสักตาเวียนสืบประสาก ตามบาท
 ชากทช นันคือเค็รองสักทวทชนั้นเอง
 ชากอน นันคือคือเค็ง ครวนเค็ง นั้นเรียกว่ชากอนเค็ง
 เหมือนกันทุกว่ชากอนเค็งเค็ง
 ชาการ | นันคือว่าเค็งอนแปง ตามบาท
 ชากาพะระ |
 ชากัม นันคือว่าที่อยู่เหมือนกัน
 ชากี นันคือว่าแม่ลงป่องทั้งก็ว่า แมลงกู่ก็ว่า
 ตามบาท
 ดิริยามท นันคือชากการที่หนึ่งนอนยี่นเค็งว่นัน
 เรียกว่ดิริยามท ตามบาท

อุทริยศ นนทือยศคกตินนเอง

อุตระกะโร นนทือยศเป็นชื่อแห่งเมืองในทวีปหนึ่ง

ตามบาท

อุตระโม นนทือยศว่าอุคม ตามบาท

อุคมมัทะยม นนทคกมเหมือนอุคมเหมือนกัน

อุตระลต นนทคกมกว่านภยอยู่ เหมือนนคัพทว

ขยงอุตระลคกว่านภยอยู่ ยงไปไม่ได้

อุตระมคระทา นนทือยศว่าม ตามบาท

อุเชนี นนทือยศเป็นชื่อแห่งเมือง ๆ หนึ่ง ตามบาท

อุตระพระคะคุณิ นนทือยศว่าอุตราพระคะคุณิทุกษ ตามบาท

อุตระภักทะมวิภ นนทือยศว่าอุตราภักททุกษ ตามบาท

อุกสกานะ นนทือยศว่า เคนนขยขนอนแล้วอ้อมทิว

นขนทงายทิว ตามบาท

อุตระโธ นนทือยศว่า ดอกไม้กรของโลว ตามบาท

อุทิสกาน นนทคกมเหมือน อุทิสเหมือนกัน

อุณหระรังศิริ ตามบาท นนทือยศว่า วัคมีวอน ตามบาท

อุปติ นนทือยศว่า บงเกิด ตามบาท

อุปัทวะ) นั้นคือว่าจนกระทั่งตามชาติ
 อุบาท)
 อุบถ) นั้นคืออกจกข
 อุปะภักทช) นั้นคความเหมือนนอุปะภัก เหมือนกัน
 อุปะฉิไศย) นั้นคือเข้าไปใกล้แล้วแกชไศร ตามชาติ
 อุปะษัทธิกะ) นั้นคืออุปะษัทธิกะทำเนื่ก ตามชาติ
 อุปะวิโย) นั้นคือว่าสิน ตามชาติ
 อุปะระเท) นั้นคือคความเหมือนนคทจ เหมือนกัน
 เหมือนคัพควว่าอุปะระเทเขาทำอย่างนั้น
 แลคทริเขาทำอย่างนั้น
 อุปะระยค) นั้นคความเหมือนนอะปะระยค เหมือนกัน
 อุทโค) นั้นคือว่าเฆาะเล็ย ตามชาติ
 อุทกโว) นั้นคือว่าน้ำคัง ตามชาติ
 อุตุภะ) นั้นคือว่านบได้ ๒. ไม่น่า เรียกว่า
 อุตุภะ : ตามชาติ
 อุปะชา) นั้นคือว่าเข้าไปใกล้เห็ชไป ตามชาติ
 อุปะระทม) นั้นคือเป็นชื่อแห่งโรคอย่างหนึ่ง คิน
 เกษในประเทษที่ตบขงผู้ทชนั้น เรียกว่า

โรคอุปัทวม

อุโฆ ^ป นั้นคือประเทศที่รุกรกระทำให้ถูกเหมื่อน
กับที่นั่น เวียทวออุโฆ

เอกฤษ ^ป นั้นคือล้าตามลิตบหอยอ่อนหนึ่ง

ตามชาติ

โอร ^ป นั้นคือว่าชก ตามชาติ

อุประน:อิโก ^ป นั้นคือว่านำชอกชากตมถาร

ตามชาติ

โอส:เอ ^ป นั้นคือว่ายา ตามชาติ

อุมฤก ^ป นั้นคือพระนิทาน ตามชาติ

อัม:ระ:ระ:คี ^ป นั้นคือเป็นชื่อแห่งเมืองอัม:ระ:ระ:คี

ตามชาติ

อะ:คะ:เน ^ป นั้นคือเป็นชื่อแห่งกิศ ๗ หนึ่ง

อะ:ไม:หะ ^ป นั้นคือว่ามีได้หลงกัท ทั่วปญจกัท

ตามชาติ

อะ:จิน:คะ:ยะ ^ป นั้นคือความเหมื่อนของจินคเหมื่อนกัน

อะ:คุด:ทล:ท:วอก ^ป นั้นคือความเหมื่อนอะ:คุดเหมื่อนกัน

อะ:คี:มา:โน ^ป นั้นคือว่ามานะ:ยง:นิก ตามชาติ

อะระคค นันคความว่ไมมี เหมื่อนค้ำพุกว่
ชากหารที่จะกินนันอะระคคจกคณนิก

อะระมะ นันคี่จว่ทวของทวเองนิน ติยกว่
ชากมะ

อะสิ นันคี่จว่จิง ทามชافی

อะทินนากทน นันคี่จอะทินนากทนระกรนัมทามชافی

อะทิวระเงง นันคี่จว่ค้ำคอบ ทามชافی

อะนากจ นันคี่จว่ทชฐน นันเอง

อะนิกมิท นันคี่จว่ทวิ่นทท ทามชافی

อะนิกันทง นันคี่จว่ททกิงวณมิได้ ทามชافی

อะนิตะปะโท นันคี่จว่ชากทช ทามชافی

อะนิตง นันคี่จว่ชานิตง ทามชافی

อะนกะโม นันคี่จว่ทกคย ทามชافی

อะนุ | ปุบพิ นันคี่จว่ทกคยเหมื่อนกัน
ทามชافی

อะนุ มะคี นันคี่จว่ทอะทิกชย ทามชافی

อะปะมานง นันคี่จว่ทมิได้ปะระมาณ ทามชافی

อะพทจิกร์ นันคี่จว่ทจิกร์มิได้นุกพนท ทามชافی

อะภมรกษ	นั่นคือว่า เป็นภรรยา ยังจิตรให้รักษาไว้	นั่น
	เรียกว่าภมรกษ	
อะหระย	นั่นคณามมีโรคคือ เหมือนนคัมพุกทวณ	
	นี้ทั้งกินเข้าหระย่นก	
อะทกษ	นั่นคือว่า ทพ	ทมขافی
อะคมาท	นั่นคือว่า เป็นชื่อแห่งคณญา อย่างหนึ่ง	
อะถกษ	นั่นคณมเหมือนชาถกษเหมือนนคณ	
อะทก	นั่นคือว่า ประคย	ทมขافی
อะทก	นั่นคือว่า ทวมกอก	ทมขافی
อะวิคห	นั่นคือว่า มิได้ถึงเขตก่ง	ทมขافی
อะระยว	นั่นคือว่า ทาย	ทมขافی
อะระทา	นั่นคือว่า ลกเขา	ทมขافی
อะสิโต	นั่นคือว่า เกี่ยวเกี่ยวเข้า	ทมขافی
อะสิสิระ	นั่นคือว่า มิได้ย่น	ทมขافی
อะตุจ	นั่นคือว่า มิได้ลชาก	ทมขافی
อะตนิ	นั่นคือว่า ทายพั	ทมขافی
อะตว	นั่นคือว่า ทวทัก	มิได้แก่ลวทัก
	กัก	ทมขافی

ชวโลก	นั่นคือว่าทวนก็ว่า เขาก็ว่า	ทามชาติ
ชวกรรรม	นั่นคือว่าจะกุศล	ทามชาติ
ชวระมิ	นั่นคือว่ามิ	ทามชาติ
ชวสัน	นั่นคทามเหมือนชกนเหมือนกัน คือ	
	ว่าอยู่ในที่ใกล้แห่งคทามคย	
ชวสุญกตป	นั่นคือเป็นชื่อแห่งกตป ๑ หนึ่ง	
ชวตม	นั่นคทามเหมือนชกนเหมือนกัน	
ชวหิริก	นั่นคือหากคทามละชามมิได้	ทามชาติ
ชวหิงการ	นั่นคือว่ากระทำชมเพ	ทามชาติ
ชวชชะนา	นั่นคือว่าเข้าชอก	ทามชาติ
ชวชม	นั่นคือว่าหวังเขาก็ว่า ชุมชุมก็ว่า หมู	
	มากก็ว่า กวนก็ว่า	ทามชาติ
ชวชกชก	นั่นคือ เป็นชกชกนั่นเอง	
ชวชกชก	นั่นคือ ชกชกชกนั่นเอง	
ชวชช	นั่นคทามเหมือนชกนเหมือนกัน	
ชวชชช	นั่นคือชกชกนั่นเอง	
ชวชชชช	คทามว่าบริกชชชชชชชชชช เหมือน	
	คำทคทาทชชชชชชชชชช	

ชกแท้	นั่นคือไม่ได้กินเท่านั้น	เรียกว่าชกแท้
ชกนอน	นั่นคือไม่ได้นอนนั้น	เรียกว่าชกนอน
ชก:ฎากษ	นั่นชกษนั้นเอง	ตามขافی
ชก:ภโว	นั่นคือชก:ภวภาพ	ตามขافی
ชก:โ	นั่นคือชก:โ	ตามขافی
ชก:ภคค	นั่นคือชก:ภคค	
ชก:อิน	นั่นคความว่าแน่นอน	เรียกว่าชก:อิน
	เหมือนคำพูดว่าชก:อินไปถวายคความโลก	
ชก:แ	นั่นคความว่าแยกเสียดกัน	
ชก:เขื่อน	นั่นคความว่าไม่ไต่จะบอกคความนั้น	เรียก
	ว่าชก:เขื่อน เหมือนคำพูดว่า	จัทภมเขา ๆ
	ชก:เขื่อนเสียดเขาไม่ไต่จะบอกคความ	
ชก:ถึงค	นั่นคือชก:ถึงค	ตามขافی
ชก:ภ	นั่นคือชก:ภ	ชก:ภ
	ตามขافی	
ชก	นั่นคือชก:ชก	
อินโค	อินค อินค:โค อินคิก อินค:โค	
	ทั้ง ๕ สืบคนี้คความว่า	แล้ว ทั่วโลก

ทักสิบล ทัณฑบวิมารณ ทัถวน ทันิม
ให้ฉิบหาย ทัโศกฉยพยอม ทัคนทย ทั

ทย ทัพยโน ทัเว่นแก้วน ทัมทพ

อัญระสัง นันคือทัมีจิตรเป็นอิน ทัมทพ

อนกระกตป นันคือเป็นชื่อแห่งกตป ๆ หนึ่ง

อนทะชะ นันคือทับังเกิดแก่ใจ ทัมทพ

อินทกุกิ นันคือสหภาวะเป็นหนึ่ง ทัมทพ

อินทะนิก นันคือเป็นชื่อแห่งแก้ว อย่าง หนึ่ง

ออินวอน นันคกามเหมือนพิวอนเหมือนกัน

เอิน นันคือทะเลนั้นเองคือทัจำทะเลให้เป็นไป

อบเซย นันคือเป็นชื่อแห่งกัน อย่าง หนึ่ง

อบลัค นันคือกระทำให้ล้าห่อมควย เกวียง หอม

นันเรียกว่าอบลัค

อปสัง นันคือทัเป็นตลก ทัมทพ

อปพิวณท นันคือทัให้ ทัมทพ

ทป นันคือทัตนันเอง

อบ นันคือเป็นชื่อแห่งปตาอย่าง หนึ่ง

อบภัง นันคือทัต ทัมทพ

- โอบฮาวิ น้นความเหมือน โอบอ้อมเหมือนกัน
- อัมพิโค น้นคือว่าเปรี้ยวก็ว่า ชุ่มก็ว่า ตามชาติ
- อัมมา น้นคือว่าแม่ ตามชาติ
- อัมระมาณ น้นคือว่าเรียกทาทะกาศนั้นเอง
- อัมพท น้นความเหมือนท่าเหมือนกัน
- เอม น้นคือเป็นชื่อแห่งถิ่นยังหนึ่ง ศึกษากว่า
ถิ่นชะเอม
- เอื้อเพื่อ น้นความทักกระทำอุปการะแก่กัน แลกันนั้น
เรียกว่าเอื้อเพื่อ เหมือนคำพูดว่าเขาไม่เอื้อเพื่อ
แก่เขา ๆ ก็ไม่เอื้อเพื่อแก่เขา
- คีมุก น้นคือสิ่งทีไหลออกมาจากกระหมึกมีคีอัน
ทนนึ่งนั้นแกเรียกว่าคีมุก
- กระบัง น้นคือสิ่งทีกันที่ชก เรียกว่ากระบัง
เหมือนกระบังหอกนั้น
- เกียกทตย น้นความเหมือนกับขานจากตยเหมือนกัน
เหมือนคำพูดว่าจักรหมันเกียกทตยขานจาก
ไปให้ขได้
- จอก น้นคือกระหมวกเจ้าไว้ผูกเข้าไว้ เหมือน

กับเขาเงินออกไว้ เหมือนคนค่าพกวไปยืมเขา
เงินที่ขอกทยแล้วมาให้เก หนึ่งคือกระทำให้
หมกไม่ให้ลิกอยู่ขึ้น

จับไว้ / นั้นความก็เหมือนกับจนทเหมือนกัน

แก้ม / นั้นคือ เป็นส่วนหนึ่ง ที่อยู่ในทากน ที่อยู่
ต่อกับริมฝีปากนั้นเรียกว่า แก้ม

⊗ out of place here.
ทาย / นั้นคือเขาเงินไปซื้อผักก็ เขาของสิ่งอื่น ๆ
ไปแลกผักก็ แลกเขาของที่แลกมาซื้อ

นั้นแลกเบียดแลกเงินอีกต่อหนึ่งด้วยปรารถนา
จะให้สิทไวนั้นเรียกว่าทาย หนึ่งคือเขาบุตร
ภรรยาไปให้ทานใจ แลกเขาเงินทานมา

ก็เรียกว่าทายลกทายเบียด

ทาย / นั้นคือถึงที่ทำการก็ยกเหมือนคนแหก
หรณกกปรกคกนกกคกเนื้อนั้น สิ่งนั้นแลก

เรียกว่าจ่ายเหมือนคนค่าพกวว่าเขาจ่ายมากกน

ทาย / นั้นคือเป็นวิชาแห่งไม่ใช่ออย่างหนึ่ง หนึ่ง

คือเป็นของที่ทากน ๆ แลกเขาเมื่อถึงเจ้า

ดูบเขาก็มีนหยาบเหมือนกับเมคกทกนนั้น

ก็เรียกว่ากาย เหมือนท่าพูดท่าปดขอขัย
ผู้มีนทายนิก

ท่าย นั้นคือเหมือนนบทยกกลยกกันไปเกือบจะใกล้
พวกฆ่าศึกแล้วก็ทกกันเขาไม่มากทีเป็นริ้วให้
แน่นหนา แล้วจุกศินทำเป็นท่าแห่งบังกาย
สูงกลองคอกตามศอก บังกันซึ่งลูกขี้มัน
ทำอย่างนี้แฉะเรียกว่าศีกท่าย

ท่ายหน้า นั้นคือท่ายหน้าท เหมือนท่าพูดท่า

ท่ายปาก ท่ายหน้าทนิก

ทาว นั้นคือสิ่งทีทำก้วยศินลิตาแฉะเหนียวลัด
หริบถิกขงทีปลงให้อยู่ขึ้น ก็เรียกว่าทาก

ท้าว นั้นคือเป็นขงอยู่ก่อนอยู่หนานเรียกว่าทง
ท้าว เหมือนท่าพูดทงขงนี้มีนท้าวอยู่แล้ว

ท้าว นั้นคือเป็นท้านบ้อย่างหนึ่ง หนึ่งคือยก
ศินเกินไปก็เรียกว่าท้าวเกินไป

ท้าว นั้นคือเป็นศิวอย่างหนึ่ง เหมือนกับ
ศิวเสี้ยนนั้น

ท้าว นั้นคือคำทีกล่าวมาแต่มาฤมา ก็เรียก

ว่าท้าวเหมื่อนนค้ำพุกา ได้ยินท้าวเจาเก่า
มาท้าวถึงนั้นยังชี

กา นันคือเป็นกิดนไม่คืออย่างหนึ่ง เหมื่อน
กับกิดนแห่งปลาทก

กาซึก นันคือมิค้ำรเหมื่อนค้ำรล้ากาบริตุกชินัน
เรียกก้ากาซึก

ท้าวถาร นันคือค้ำเก่าค้ำลี้ที่เป็นประเวษันแมตแปน
แก่นถารเรียกก้าท้าวถาร

กิวษ นันคือคอกอกเจ้าไปกร่อนเจ้าไปก็เรียกก้าก้า
เหมื่อนนค้ำพุกาหมันคอกกิวเจ้าไป

กิว นันคือเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ใตยคนที่อยู่
เหนือนถึงกนั้นเรียกก้าก้า, อนึ่งคือกระ
กษที่ตักเวก ๆ นันคบนหลังตมุก ก้า | นัน
ก็เรียกก้าก้าตมุก

กิวคอก นันคความก้เหมื่อนนกับกิวเหมื่อนนกับ

กิวหน้า นันคความก้เหมื่อนนกับกิวเหมื่อนนกับ

ครวนคกน นันคความก้เหมื่อนนกับครวนคก้าเหมื่อนนกับ

แพ้ นันคความเหมื่อนนกับแงเหมื่อนนกับ

ทั้ง นั้นคือสิ่งที่มีไปเด่นไปเหมือนนกป้าจระดิมลง
นั้น ก็เรียกว่าทำไปเหมือนทำทุกท่าเรือนั้น
มันทำไปทั้งหน้าหน้าหน้า

งาน นั้นคือสิ่งทีละเอียก ๆ นั้นเรียกว่างาน
เหมือนงานกินเป็นคั้นนั้น

ง่วน นั้นคือไม่ขยุก เหมือนทำทุกท่าเคกคณนั้น
แก่นง่วน ไปคนเคียว

สียโลก นั้นคือเขาหกดอยฟ้า

ทั้ง นั้นคือท่าร้อนนิก แคนนิก รังคณนิก
คือท่าแกลกนิก แลแลนิก แลรังจันนิก

ชื่อข นั้นคือท่าเขย้นนิก เหมือนทำทุกท่า
มันเขย้นชื่อนิก

คตท นั้นคือจาก ทามบาฬี

จตจก นั้นคือท่าเก็กกรบพังกน แลเก็กใจเจบเป็น
คตท ก็เรียกว่าจตจก เหมือนท่าพดกขัน
นั้น แลเมืองนั้นเก็กจตจกรบพังกนเนื่องๆ

เท นั้นว่าเตมอเป็นภาขจัน

เทกสัน นั้นคือเจ้าของทรัพย์ เรียกว่าเทกสัน

เท
เท
นันท
นันท
นันท
นั่นคือปัญหา เหมือนกันทุกว่าคคนนั่นเทศีนก
นั่นความเหมือนกันกับจงกเหมือนกัน
นั่นความเหมือนกันกับจงน อนึ่งคือขันจันท์กั
คือออกกัว่า เหมือนกันทุกว่าสีตาเป็นนงก

นันท
นั่นคือเป็นใหญ่เป็นยอกเป็นจอมกัว่า คือ
กัว่าเหมือนกันทุกว่าคคนนั่นมีคนเป็นนงกนันท

แกนนันทน

นันท
นั่นคือแบ่งกันไปให้ทั่วกันกัว่า คือแก้กัไป
ไกลไปให้ทั่วกันกัว่า เหมือนกันทุกว่าคคน
นันทไปให้ทั่วกัน

นันท
นั่นความว่านทาย เหมือนกันทุกว่าคคน

นันทน

นันท
นั่นคือเรื่อง ทามน

นันท
นั่นคือบอกกัที่ชก สิวากกันั้น แกนเป็นนันท
แกนนันทมือชกค่อกันั้นนั้น แกนนันทเป็น
นันท แกนนันทไปท้งร้งว่ากัว่าทามน
ทามนนี้สิบลมเป็นนันทกัเป็นนันท แกนนันท

มือแท้ ก็ปรับใหม่ไปตามมือที่ทักแตกหัก
นั้น อย่างนี้แล เรียกว่าปรับใหม่ตามตักมือ
อันนี้คือคนตักข้าวมือเป็นต้นนั้นก็เรียกว่าตักมือ
ตักไม้ นั้นคือบอกคตวิภทชกตักกันด้วยไม้แตกหัก
แลคนทีแตกหักไปพร้อมทั้งตามกรรม
ครั้นตีบสมเป็นสัจ จึงว่าแตกหักด้วยไม้ก็ปรับ
ใหม่ตามตักไม้ อย่างนี้ก็เรียกว่าตักไม้

ตักเหล็ก นั้นคือวิภทตีบแตกกันด้วยธาตุครั้น
ตีบสมเป็นสัจก็ปรับใหม่ตามธาตุ
อย่างนี้ก็เรียกว่าตักเหล็ก

ตักภาชนะ นั้นคือพญาแห่งคนก็ว่า อันนี้คือเป็นตัก
แดงซึ่งกำหนดแห่งตักก็ว่า เหมือนตักภาชนะ
ตักภาชนะไปแต่ด้วยเนื้อ เป็นตักบอกตักภาชนะ

การกรรมกัน นั้นคือหนึ่งคือเขียนกับสีนทำนก็สี คือ
หนึ่งคือเขียนทาบขบครกรธาไว้แก่ทำนก็สี
แลเขาหนึ่งคือเขียนนั้นให้ไว้แก่ทำน แล
เขาสีนทำนไปใช้ หนึ่งสีนนั้นแลเรียกว่า
การกรรมกัน

แชนม์ นั้นคือกระตักที่ชักที่ชักให้สีถึงแก่ เหมือน
กับคนแชนม์กระตักที่ชักที่ชักให้สีถึงแก่ นั้น
การะก่า นั้นคือกรรมมาให้ลำบากต่าง ๆ เหมือนกับคน
โทษถึงถึงชีวิตกร แต่เขาไม่ฆ่าให้ตายเห
เขาแก่ถึงเชือกเนื้อหนัง ออกก็ละนอัย ๆ ก่อ
คนนั้นจะตาย อย่างนี้แลเปรียบว่าการะก่า
เหมือนคนทำทุกทำจนแก่ถึงการะก่าให้ลำบากนัก
ทุกิกขะ นั้นคือมีเหตุอันคนได้ช่วยยากนั้น

เปรียบว่าทุกิกขะคือเข้าแพ

ทวิคุณ นั้นคือกระตักให้เป็นสองส่วนแก่ คือ
คันฉิ่งหนึ่งแลเปรียบไหมเป็นสองตัว :
อย่างนี้แลเปรียบว่าเปรียบไหมทวิคุณ :

แถกตก นั้นคือตกแถกนั้นเอง

แถกถาน นั้นคือปญฺหารัฐาณญมิได้ตกของเปรียบว่า
แถกถาน เหมือนคนทำทุกทำกันผู้หนึ่งแถก
ถานในพระโคตรชิวกร

ทมนัก นั้นคือฮาไครย เหมือนคนทำทุกทำคนนั้น
เป็นที่ทำนักจอลเว

กัมมะภณ นั้นคือเป็นชื่อแห่งโรคที่กินกมกันพื้น

แลโรคพื้นนั้นอย่างหนึ่ง

ระเขียบบ นั้นคือน้ำที่เสมอกันเป็นอันเดียวกัน อนึ่ง

คือเรียบร้อยก็ว่า ๆ แบบอย่างแต่กอนก็ว่า

ทชธิเวศ นั้นคือก็เป็นที่อยู่แห่ง กระษัตร ตามภาพ

ตำกานั้นคือเอาใจใส่ดูแลเป็นอันเรียบร้อยตำก

เหมือนคนทำช่วยตำก กุลกทักษ์กรัย

ที่จะมีขุระ ไป

ระกาดะณ) นั้นความเหมือนคนละ ดิมละดิกเหมือนกัน

ธวกหนึ่ง นั้นคือเป็นชื่อแห่งหนึ่งที่เขากระทำโทษ

แก่นักโทษอย่างหนึ่ง

อทยาไศรย นั้นความเหมือนกับอชญาไศรยเหมือนกัน

กระกุล นั้นคือเหมือนคนผู้หนึ่ง มีปู่ย่า ทาย

มาแต่ก่อนเป็นคนมีทรัพย์บริวารมาก ครั้น

มาภายหลังคนเหล่านี้ตายลง ดิบไป

แต่ลูกหลานสืบ ๆ มาคนเหล่านี้ถึงจะเป็น

คนยากจนเขาก็เรียกทำกระกุลเสีย

ระกาว นั้นคือเหมือนบุทกตเจมเป็น ใช้จับแลมัน

หนทางเป็นที ๆ มิได้หนทางไปทั้งวัน นี้แล

เรียกว่าลະกກາ เหมือนคำพูดว่าคนนั้น

จับใจเป็นวันลະกກາ ๆ

ลະສ່ວນ นั้นคือเหมือน กับสิ่งแลแต่ทั้งเหมือน กัน

เหมือนคำพูดว่าแบ่งออกทีละสิ่งทีละส่วน

ลูกโทษ นั้นคือคนทำผิดแก่ท่าน แลรู้สึกตัวว่าทำผิด

ก็ไปบอกความผิดแก่ท่านเรียกว่าลูกโทษ

คำธกานั้นคือกลองน้ำเล็ก ๆ แลน้ำนั้นไหลมาแต่

ภูเขาไหลลงมาสู่แม่น้ำใหญ่ได้เรียกว่า คำธกา

อชิฐุน นั้นคความเหมือนกับขอนาวอนนั้น

เกื่อน นั้นคือเหมือนคนลของคนมิควรจะไปหาท่าน

แลมิควรจะไปได้ ที่อยู่ช่วยสิ่งใดสิ่ง

หนึ่งคนผู้หนึ่งจึงเกื่อนว่ามา ไปเรา ๆ เจ้

เกิด นี้แลเรียกว่าเกื่อน

มีใจ นั้นคความเหมือนกับดีใจเหมือนกัน

อนึ่ง มีน้ำใจก็

ส่นอง นั้นคความว่าชอบนั้นเอง เป็นคำกลอน

ท่วยหนอง
ทวยชาร

นั่นคือแผ่นดินเป็นข่อยยา แลหน้ามัน
ไหลไปไหนไม่ได้ ทหน้ามันแลหน้าฝนจึงมีน้ำ
ที่ข่อยนั้น ถ้ำหน้าแลแล้วที่มันเลือกที่ก็มี
น้อยนัก เลือกที่ก็ไม่มีเลย นี้แลเรียกว่า

ท่วยหนอง
ท่วยชาร

ท่วย

นั่นเหมือนนบทุกกลกินข่อยนั้น แลเขามีก
กคให้เป็นส่วน ๆ ก็เรียกว่าท่วยนอขัย

เจีย

เหมือนนบทุกท่วยช่วยท่วยนอขัยให้เกก
นั่นคือพื้นที่แหลม ๆ ที่งอกออกทั้งเข็ชบน
ของขี้เข็ง ล่ง ล่ง ขี้ นั่นเรียกว่า เจีย

เคีย

นั่นคือเหมือนนบทุกกลกระทำให้ของกินทง ๆ
มีเข็ชเป็นต้นให้แหลกท่วยพื้น นั่นเรียกว่า เคีย

โคกโคกรก

นั่นคือท่วได้สชก แลปนที่ ๆ เทสำหรับ
เทสิ่งใดสิ่งหนึ่งลงหนักนั้น แลเข็ชนเปาะ
ไปควยสิ่งทง ๆ ที่มันแลเรียกว่าท่วโคกโคกรก
อีกอย่างหนึ่งคือเป็นสิ่งที่อยู่ในน้ำอยู่ที่ชะเล
ที่เรือกระเท แลนไปติดอยู่แลแตกนั้น
ก็เรียกว่าโคกโคกรก